

F.10

928.948
KUN

210022

കുഞ്ചൻനമ്പ്യാർ.

ഗ്രന്ഥകർത്താ,

എം. ആർ. ബാലകൃഷ്ണവാര്യർ എം. എ

സയൻസ് കാളേജ്, തിരുവനന്തപുരം.

രണ്ടാം പതിപ്പ്.

വി. വി. പ്രെസ്സ്—കൊല്ലം.

1111.

928.948
KVN

മുഖവുര.

കിട്ടാവുന്നിടത്തോളം വിവരങ്ങൾ ശേഖരിച്ചു മഹാകവി കുഞ്ഞൻനമ്പ്യാരുടെ ജീവിതചരിത്രമെഴുതണമെന്നു കുറേക്കാലമായി ആഗ്രഹിച്ചിരുന്നതിന്റെ ഫലമാണു് ഇപ്പോൾ സജ്ജനസമക്ഷം സമർപ്പിക്കുന്ന ഈ പുസ്തകം. ഇതിന്റെ നിർമ്മാണത്തിൽ നമ്പ്യാരെപ്പറ്റി ഇതുവരെ ഉണ്ടായിട്ടുള്ള നിരൂപണസാഹിത്യം എനിക്കു് പ്രയോജനകരമായിരുന്നിട്ടുണ്ടു്. ഈ പുസ്തകത്തിന്റെ കൈയെഴുത്തുകോപ്പി നോക്കി ഏതാനും നിർദ്ദേശങ്ങൾ തന്നു് എന്നെ പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ച എന്റെ വന്ദ്യഗുരുവരൻ അറൂർ, കൃഷ്ണപിഷാരടി അവർകളോടും, മാന്യസ്നേഹിതൻ സി. പി. പരമേശ്വരൻപിള്ള എം. ആർ. എ. എസ്സ്. അവർകളോടും, ഇതച്ചടിച്ചുതന്ന വി. വി. പ്രസ്സ് ഉടമസ്ഥനോടും, ഇതിനു് അതിപ്രൗഢമായ ഒരവതാരിക എഴുതിത്തന്ന പ്രശസ്ത പണ്ഡിതനും മഹാകവിയുമായ ബ്രഹ്മശ്രീ ഉള്ളൂർ പരമേശ്വരയ്യർ അവർകളോടും എനിക്കുള്ള അകൈതവമായ കൃതജ്ഞതയെ രേഖപ്പെടുത്തിക്കൊള്ളട്ടെ.

തിരുവനന്തപുരം,
1—4—1109.

ഗ്രന്ഥകർത്താ.

THE SEN GUPTA PUBLIC LIBRARY
LOVE & SERVICE.
PUTHIYARA

രണ്ടാംപതിപ്പിന്റെ

മുഖവുര.

തുള്ളൽക്കഥാകർത്താവായ നമ്പ്യാർ സീതാരാമ്വവാദികൃതികളുടെ പ്രണേതാവിൽനിന്നു ഭിന്നനോ അഭിന്നനോ എന്നുള്ള പ്രശ്നത്തിനു സമഗ്രമായ ഒരു സമാധാനം നിർദ്ദേശിക്കുവാൻ ആദ്യമായി ഒരുമ്പെട്ട ഉള്ളൂർ എസ്സ്. പരമേശ്വരയ്യരവർകൾ, അവർ രണ്ടുപേരും ഒരാളായിരിക്കണമെന്നു് ഏതാനും സംഗതികളെ ആസ്പദമാക്കി സ്ഥാപിക്കുവാൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിജ്ഞാനദീപികയിൽ ശ്രമിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അതിൽപിന്നീടു് 109-ൽ ഞാൻ എഴുതി പ്രസിദ്ധംചെയ്ത 'കുഞ്ചൻനമ്പ്യാർ' എന്ന പുസ്തകത്തിൽ ആ മതത്തോടു യോജിച്ചാണു് അഭിപ്രായപ്രകടനം ചെയ്തിട്ടുള്ളതു്. എന്നാൽ അതിനുള്ള കാരണങ്ങളെ അങ്ങിങ്ങായി എന്റെ പുസ്തകത്തിൽ സൂചിപ്പിക്കുകമാത്രമേ ചെയ്തിരുന്നുള്ളൂ. ഈ വിഷയത്തെക്കുറിച്ചു് രണ്ടുവശത്തും പറയാവുന്ന യുക്തികളെ തുലനം ചെയ്തു വാദകോലാഹലം ഉണ്ടാക്കുന്നതിനു് ഞാൻ ശ്രമിച്ചില്ല. എന്നാൽ ഈയിടെ ചിലർ ഈ മതത്തിന്റെ പ്രാമാണ്യത്തെ അപലപിക്കുവാൻ നാനാവിധത്തിൽ മതിനില്ക്കാഞ്ഞതിനാൽ മാത്രമാണു് ഇപ്പോൾ ഈ വിഷയത്തെപ്പറ്റി എനിക്കു പറവാനുള്ള സമാധാനങ്ങൾ രേഖപ്പെടുത്തുന്നതു്.

പത്താംശതകത്തിൽ രാമനെന്നും കൃഷ്ണനെന്നും പേരോടുകൂടി ജ്യേഷ്ഠാനുജന്മാരായി രണ്ടുപേർ കലക്കത്തുകുടുംബത്തിലെ അംഗങ്ങളായിരുന്നുവെന്നും അവരിൽ രാമൻ തറവാട്ടിലേക്കു ധാരാളം മുതൽ സമ്പാദിക്കുകയും കൃഷ്ണൻ അങ്ങുമിങ്ങും അലഞ്ഞുനടക്കുകയും ചെയ്തുവെന്നും ഐതിഹ്യമുണ്ടു്. ഈ ഐതിഹ്യത്തിനു് ഉദ്ബലകമായി, "സീതാരാമ്വവം" നാടകത്തിലെ സൂത്രധാരപ്രസ്താവംകൊണ്ടു രാമപാണിവാദൻ മാത്താണ്ഡവർമ്മമഹാരാജാവിന്റെ കാലത്തു ജീവിച്ചിരുന്നുവെന്നും,

"കൊല്ലം തൊള്ളായിരത്തങ്ങിരുപതുമിരുപ-
ത്താറുമേവഞ്ച പത്തും
ചെന്നീടുന്നോരു കാലം മിഥുനമുപഗതേ
ഭാസ്കരേ ധന്യധന്യഃ
കൃഷ്ണേ പക്ഷേ ചതുർത്ഥീചതയയുതദിനേ
മാതുലഃ കൃഷ്ണനാമാ
വിഷ്ണോസ്സായുജ്യമാപ്പോ വിഹിതഹരിനമ-
സ്യാദികോ വീതദോഷഃ."

എന്ന ശ്ലോകത്തിൽനിന്നും കൊല്ലവർഷം ൯൭൬-ൽ കൃഷ്ണൻ നമ്പ്യാർ എന്നൊരാൾ കലക്കത്തുകുടുംബത്തിൽ ദിവംഗതനായിട്ടുണ്ടെന്നും ഉള്ള രേഖകൾ സ്വീകരിക്കാമെന്നു പരമേശ്വരയ്യരവർകൾ അഭിപ്രായപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ സീതാരാഘവാദികൃതികളിൽ സുപ്രശസ്തനായ രാമപാണിവാദനും മുൻശ്ലോകത്തിൽ ധന്യധന്യനെന്നു തുടങ്ങിയുള്ള വിശേഷണങ്ങളോടുകൂടി അഭിഹിതനായ കൃഷ്ണൻനമ്പ്യാരുമാണ് ഐതിഹ്യപ്രസിദ്ധന്മാരായ രാമൻ, കൃഷ്ണൻ എന്ന ജ്യേഷ്ഠാനുജന്മാർ എന്നുള്ള സ്ഥാപനത്തിനു പ്രസ്തുതരേഖകൾ തീരെ ദുർബലങ്ങളാണെന്നും രാമൻനമ്പ്യാർ ഒരു കവിയായിരുന്നുവെന്നു് ഐതിഹ്യമില്ലെന്നും അലഞ്ഞുനടന്നുവെന്നു് ഐതിഹ്യത്തിൽ പറയപ്പെട്ടന്ന കൃഷ്ണൻനമ്പ്യാർ ധന്യധന്യാദിവിശേഷണവിശിഷ്ടനെന്നു് അഭ്യൂഹിക്കുവാൻ നിവൃത്തിയില്ലെന്നും രാമൻനമ്പ്യാരുടെ അനുജനെന്ന നിലയിൽകൂടി ചരമപദ്യത്തിൽ സ്മൃതനാകേണ്ടിയിരുന്നുവെന്നും ഡാക്ടർ ഗോദവർമ്മ വാദിക്കുന്നു. ചരമപദ്യസ്ഥനായ കൃഷ്ണനാമാവ് ധന്യധന്യാദിവിശേഷണവിശിഷ്ടനായ് കാണുന്നതിനാൽമാത്രം ഐതിഹ്യപ്രസിദ്ധനായ കൃഷ്ണൻനമ്പ്യാരാകുവാൻ വയ്യാതില്ല. അലഞ്ഞുനടന്നതുകൊണ്ടുമാത്രം ധന്യധന്യനാകുന്നതെന്നില്ല. തറവാട്ടിലേക്കു അധികം ധനം സമ്പാദിക്കാതെ ദേശസഞ്ചാരത്തിൽ അധികകാലവും കഴിച്ചുകൂട്ടിയതിനെക്കുറിച്ചായിരിക്കണം ഐതിഹ്യത്തിൽ 'അലഞ്ഞുനടന്നു' വെന്നു് പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നതു്. രാമൻനമ്പ്യാരുടെ അനുജനെന്ന നിലയിൽകൂടി ചരമപദ്യത്തിൽ സ്മൃതനായിട്ടില്ലെന്നുള്ളതു് മറ്റൊന്നുകൊണ്ടുമല്ല. വെറും ശ്രാദ്ധാവശ്യങ്ങൾക്കു മാത്ര

മായി ചില കുടുംബങ്ങളിൽ എഴുതിയിടാറുള്ള തരത്തിലുള്ള ചരമപദ്യത്തിൽനിന്നു് ഇവയിൽ കൂടുതൽ വിവരങ്ങൾ പ്രതീക്ഷിക്കേണ്ടതില്ല. ഐതിഹ്യപ്രസിദ്ധന്മാരായ രാമൻനമ്പ്യാരും കൃഷ്ണൻനമ്പ്യാരും രാമപാണിവാദനും ധനുർധന്യാദി വിശേഷണങ്ങളോടുകൂടി അഭിഹിതനായ കൃഷ്ണനുമാണെന്നുള്ളതിനു് ഇവയെക്കൂടാതെ വേറെ തെളിവുകൾ ഉണ്ടുതാനും. കലക്കത്തുകുടുംബത്തിലെ 'ബാലഭാരതം' താളിയോല ഗ്രന്ഥത്തിൽ അസംഗതമായി കാണുന്ന ഒരു ഏടിൽ:—

"കൊല്ലം തൊള്ളായിരത്തിൽ പരമതിലൂടനേ
നാല്പത്തം ചെന്നകാലം
ചൊല്ലേറും സൂര്യവാരേ പരിചൊടു മിഥുനേ
മാസി ഷഷ്ഠ്യാം ദിനേ/സ്മിൻ
രോഹിണ്യാം കൃഷ്ണപക്ഷേ പുനരപി ച പതി-
ന്നാലിലുച്ചയ്യ മുമ്പേ
ഇക്കാവ്യം സൽക്കവീനാം പ്രിയതരമെഴുതി-
ത്തീർത്തു രാമൻ മുദേ വഃ"

എന്നൊരു പദ്യം എഴുതിയിട്ടിരിക്കുന്നതായി അറിയുന്നു. ഇതിൽനിന്നും ൯൬൰-ൽ കലക്കത്തു് ഒരു രാമൻനമ്പ്യാരുണ്ടായിരുന്നുവെന്നു് തീർച്ചയായും അനുമാനിക്കാവുന്നതാണല്ലോ. എന്നുതന്നെയുമല്ല, ആ ഏടിൽ തന്നെ:—

"ശ്രീമദ്ദക്ഷിണഗേഹവാസനിരതഃ ശ്രീമാൻ സതാം സമ്മതഃ
ശിക്ഷാരക്ഷണദക്ഷിണോ ഗുണനിധിർഭട്ടോത്തമസ്സത്തമഃ
ശ്രീവഞ്ചിക്ഷിതിപാലമൌക്തികമണേശ്ചിത്താദ്വിരീയം തഥാ
തത്പജ്ഞാനനിധിർമ്മദേകശരണം സോ/യം വിജേജീയതാം"

"രാമാഖ്യഃ ക്ഷോണിപാലപ്രണതപദയുഗോ
വഞ്ചിരാജോ മഹാത്മാ
രാകാ ചന്ദ്രോ/പരോ/യം സമധിഗതകല-
ശ്ശീതളഃ കോമളാംഗഃ
ലോകാനാം താപഹാരീ നിഖിലകുവലയാ-
നന്ദകാരീ വിശേഷാൽ
പൂർണ്ണശ്രീമണ്ഡലസ്സൻ ജയതു മുദ്ദകരോ
മാനനീയോ ബുധോ നഃ".

എന്നും കാണുന്നതിനാൽ തെക്കേടത്തു ഭട്ടതിരിയുടേയും വഞ്ചി മഹാരാജാവിന്റേയും ആശ്രിതനായിരുന്നു ഈ രാമൻനമ്പ്യാരെന്നും വ്യക്തമാകുന്നുണ്ട്. ഈ രാമൻനമ്പ്യാരുടെ ഭാഗിനേയനായ വേറൊരു രാമൻനമ്പ്യാരുടെ കൈയെഴുത്തിലുള്ള മുൻപ്രസ്താവിച്ച 'ബാലഭാരതം' താളിയോലഗ്രന്ഥത്തിന്റെ അവസാനത്തിൽ:—

"കൃഷ്ണേ സോദരരോഹിണീജസഹിതേ തച്ചാരുകാരുണ്യഭോ
ഗ്രാമോ നഷ്ടസമസ്തകല്മഷ ഇദം സദ്യോ/ലിഖന്യസ്ഥധീഃ
ആമോദേന പുനർധ്രുവേ സുകവിസംസേവ്യ ഏവം കലൌ
ക്ഷിപ്രം പ്രീതികരേ ചതുർഭുജഗന്നാഥേ രമാവല്ലഭേ.

വർത്തന്തേ കലമങ്ഗലാഖ്യഭവനേ യേ നാമതോ മങ്ഗലേ
ദേശേ ശ്രീശുകമന്ദിരേശ്വര കൃപാഭാജോ/നഘാഃപാണിഘാഃ
തേഷാം സമ്യഗധീതിനാം കൃതധിയാം ശാസ്ത്രേ തഥാ ഭാരതേ
ഗ്രന്ഥോ/യം ഭുവി ബാലഭാരതമിതി പ്രഖ്യാതനാമാ മഹാൻ.

ദത്ത്വന്നാരായണാഖ്യോദധിഗതവിതതവ്യാകൃതോ ഭട്ടപാദാ-
ദുദ്ദ്യദ്ദേവാപഗാധീശ്വരഭജനധിയസ്സന്തതം ശാന്തചിത്താഃ
ഉദ്യോതദ്വചിത്രമീശ്വരഗുരുകരുണാഭാജനാ ദേശികാസ്തേ
സദ്യശ്ശുദ്ധിം ദധാനാ ഹൃദിപദരജസാസർവ്വദാ മങ്ഗലംനഃ.

യോസൌ വിഷ്ണുവിലാസനാമകൃതവാൻ കാവ്യംതഥാപ്രാകൃതം
കാവ്യം കംസവധാഭിധം ഗുണയുതം തദ്രാമവീര്യം തഥാ
പശ്ചാത്തദ്വദുഷാനിരുദ്ധമപരം വീഥീദ്വയം നാടകം
സീതാരാഘവമേവ ച പ്രദിശതാന്മഹ്യം ഗുരുർമ്മംഗളം.

പ്രാകൃതവൃത്തിം തദ്വൽ ശ്രീകൃഷ്ണവിലാസകാവ്യവിവൃതിംച
കൃതവാനന്യാന്യപി യഃ സജ്ജയേച്ഛ്രീരാമപാണിവാദകവിഃ
താളപ്രസ്താരശാസ്ത്രം ച സദ്വൃത്തോ വൃത്തവാർത്തികം
തദ്വൽ പ്രഹസനം കിഞ്ചിൽ കൃതവാൻ രാമമാതുലഃ.

ക്ഷോണീദേവ ക്ഷിതീശോ നിജമിവ തനയം
ദേവനാരായണാഖ്യോ
ബാല്യേയം ലാളയിത്വാ വിധിവദഥ പരം
ശാസ്ത്രമദ്ധ്യാപയിത്വാ

സംരക്ഷൻ യൽ കുടുംബം ദ്രവിണവിതരണാൽ
കാമിതം സാധയിത്വാ
സ്നേഹേനാപാലയന്മേ ദിനമനു സ ഗുരു
ശ്രേയസേ ബോഭവീതു."

എന്നിങ്ങനെ കാണുന്ന പദ്യങ്ങളിൽനിന്നും ഈ രാമൻനമ്പ്യാരുടെ മാതുലനായ രാമൻനമ്പ്യാർ രാമപാണിവാദൻ തന്നെയെന്നു നിസ്സംശയമാണല്ലോ. ഭാഗിനേയനായ രാമൻനമ്പ്യാർ മാതുലനെപ്പറ്റി സ്വഹസ്തലിഖിതമായ മറെറാരു താളിയോലഗ്രന്ഥത്തിൽ:—

"നമാമി മാതുലം രാമസംജ്ഞകം പാണിവല്ലാത്തമം
മൽപ്രജ്ഞാപങ്കജപ്രബുദ്ധനം സിദ്ധയേ ബുധപൂജിതം"

എന്നും സ്മരിച്ചുകാണുന്നു. രാമപാണിവാദന്റെ സോദരനായി ഒരു കൃഷ്ണപാണിവാദനുണ്ടായിരുന്നുവെന്നുള്ളതിനും മുന്നുദ്ധരിച്ച "കൃഷ്ണേസോദരരോഹിണീജസഹിതേ" ഇത്യാദിശ്ലോകംകൂടാതെ വേറെയും തെളിവുകളില്ലാതില്ല. കലക്കത്തുള്ള "പ്രബോധചന്ദ്രോദയവ്യാഖ്യാനം" താളിയോലഗ്രന്ഥത്തിന്റെ അവസാനത്തിൽ:—

"ശ്രീനാരായണഭട്ടപാദതനയ ശ്രീനീലകണ്ഠാഹ്വയ-
ക്ഷോണീദേവനിദേശകൌതുകരസാൽ കൃഷ്ണേനനാമ സ്വയം
ശ്രീകൃഷ്ണാഖ്യയതിപ്രവര്യരചിതപ്രൌഢപ്രബന്ധോദയ-
വ്യാഖ്യാനം ഭുവി നാടകാഭരണ മിത്യാഖ്യാതമാലേഖിതം."

എന്നു് കാണുന്നതിനാൽ അക്കാലത്തുണ്ടായിരുന്ന കൃഷ്ണപാണിവാദനെപ്പറ്റി യാതൊരു സംശയത്തിനും അവകാശം കാണുന്നില്ല. എന്നുതന്നെയുമല്ല, മുന്നുദ്ധരിച്ച ,'കൊല്ലം തൊള്ളായിരത്തഞ്ചിരുപതുമിരുപത്താറുമേവഞ്ച പത്തും' എന്നിത്യാദിശ്ലോകം ദ്വിതീയരാമപാണിവാദന്റെ സ്വഹസ്തലിഖിതമായ ശ്രീകൃഷ്ണവിലാസം വ്യാഖ്യാനഗ്രന്ഥത്തിൽ എഴുതിയിട്ടുള്ളതുമാണു്. കൊല്ലം പത്താംശതകത്തിൽ കലക്കത്തുകുടുംബത്തിലെ അംഗങ്ങളായി രാഘവൻ, രാമൻ, കൃഷ്ണൻ, രാമൻ എന്നിങ്ങനെ

നാലുപേരെപ്പറ്റി അനിഷേധ്യങ്ങളായ രേഖകൾ ഉണ്ട്. ഇവരിൽ ആരാണ് തുള്ളൽക്കഥകളുടേയും മറ്റു ഭാഷാകൃതികളുടേയും കർത്താവെന്ന് ആലോചിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. തുള്ളൽക്കഥകളുടെ നിർമ്മാതാവിന്റെ പ്രസിദ്ധമായ നാമം കുഞ്ചൻനമ്പ്യാർ എന്നാണ്. കലക്കത്തുകുടുംബത്തിലേക്ക് അമ്പലപ്പുഴ മണ്ടപത്തും വാതുക്കൽനിന്നും ഓടുത്തുണ്ണും പായസവും അനുവദിച്ചുകൊടുത്തതിനെപ്പറ്റി. ഫ ... തുലാമാസം ൨൪-ാംതീയതിയിലെ ൨൫-ാംനമ്പർ ഗവർമ്മെൻറു ഉത്തരവിലും "മുമ്പിൽ എഴുന്നള്ളത്തോട്ടു പാത്തിരുന്ന കലക്കത്തു കുഞ്ചൻനമ്പ്യാരുടെ അനന്തരവരിൽ ഒരാളായ അമ്പലപ്പുഴപ്പാത്തുവരുന്ന കുഞ്ചൻനമ്പ്യാരുടെ പേക്ക്" എന്നതന്നെ കാണുന്നു. ഇതിൽനിന്നും നമ്പ്യാക്ക് ധർമ്മാചാരപ്രകാരമിട്ട പേരു മറ്റൊന്നായിരുന്നുവെങ്കിൽ നിശ്ചയമായും ആ പേരുകൂടി ഉത്തരവിൽ ചേർത്തു കാണേണ്ടതായിരുന്നുവെന്നും അതിനാൽ നമ്പ്യാരുടെ പേരു കുഞ്ചനെന്നല്ലാതെ കൃഷ്ണനോ രാമനോ ആണെന്നു പറവാൻ തെളിവില്ലെന്നുമറ്റും ചില നിരൂപകന്മാർ അഭിപ്രായപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. വാസ്തവത്തിൽ കുഞ്ചൻ എന്നതു് കലക്കത്തുകുടുംബത്തിലെ കാരണവപ്പാടിനുള്ള സ്ഥാനപ്പേരാണ്. ധർമ്മാചാരപ്രകാരം ഏതു പേരിട്ടാലും കാരണവസ്ഥാനത്തു് ആരോഹണം ചെയ്താൽ പിന്നെ കുഞ്ചനെന്നുള്ള സ്ഥാനപ്പേരു സ്വീകരിച്ചുവരുന്നു. കലക്കത്തുകുടുംബത്തിലെ പരദൈവതമായ മന്നത്തുകാവിൽ ക്ഷേത്രത്തിൽ കുംഭമാസത്തിലെ ഭരണിനാൾ വേലയുംമറ്റും നടത്താറുണ്ട്. അന്നു് സന്ധ്യയ്ക്കുമുമ്പു് കലക്കത്തെ കാരണവപ്പാടു് അവിടെ സന്നിഹിതനായാലേ വേലയ്ക്കു് എഴുന്നള്ളിക്കുകയുള്ളൂ. കിള്ളിക്കുറിശ്ശി ക്ഷേത്രത്തിൽനിന്നും രണ്ടുനാഴിക വടക്കുവശത്താണ് മന്നത്തുകാവുക്ഷേത്രം. ഒരിക്കൽ തിരുവനന്തപുരത്തു് താമസമായിരുന്ന നമ്പ്യാർ ഭരണിക്കു് നാലുദിവസം മുമ്പുവരെ സ്വദേശത്തേക്കു പോയിവരുന്നതിനു് തിരുമനസ്സിലെ അനുവാദം ലഭിക്കാതെ കുഴങ്ങി. അനുവാദം കൊടുത്തപ്പോൾ ഭരണിക്കു മംഗലത്തെത്തുവാൻ സാധിക്കയില്ലല്ലോ എന്നു വിഷാദിച്ചു് തിരുമനസ്സറിയിച്ചു. പുറപ്പെട്ടുവാൻ തിരുമനസ്സിൽനിന്നും അനുജ്ഞകൊടുത്തതനുസരിച്ചു നമ്പ്യാർ ഒരുങ്ങിയപ്പോൾ രാജശാസനപ്രകാരം അനേകം തണ്ടുകാരോടു

കൂടിയ ബോട്ട തയ്യാറായിരുന്നു. അതിൽ കയറി യാത്ര പുറപ്പെട്ട നമ്പ്യാർ നിശ്ചിതദിവസം സമയത്തിനു സ്ഥലത്തെത്തിയപ്പോഴാണു് രാജപ്രഭാവത്തിന്റെ അനിഷേധ്യശക്തി അദ്ദേഹത്തിനു ബോദ്ധ്യമായതു്. മഹാരാജാവു കരുതിക്കൂട്ടിയാണു് നേരത്തെ പുറപ്പെട്ടവാൻ അനുവാദം കൊടുക്കാതിരുന്നതു്. ഈ ഐതിഹ്യത്തിൽനിന്നും നമ്പ്യാർ തിരുവനന്തപുരത്തു താമസിക്കുന്ന കാലത്തു് കുടുംബത്തിലെ കാരണവരായി തീർന്നിരുന്നുവെന്നു് വിചാരിക്കേണ്ടതുണ്ടു്. അതുവഴിക്കാണു് 'കുഞ്ചൻനമ്പ്യാർ' എന്ന പേരും ഈ പ്രദേശങ്ങളിൽ പ്രസിദ്ധമായിത്തീർന്നതും. കുഞ്ചനെന്നതു് കുടുംബത്തിലെ കാരണവരുടെ സ്ഥാനപ്പേരാണെന്നുള്ളതിനാൽ, തുള്ളൽക്കഥകളുടെ കർത്താവു് രാമകൃഷ്ണന്മാരിൽ ഒരാളായിരുന്നുവെന്നുവരുവാൻ വിഷമമില്ല. ഇവരിൽ രാമനായിരിക്കണം തുള്ളൽക്കർത്താവായിരുന്നതു് എന്നു വിചാരിക്കേണ്ടതുണ്ടു്. തിരുവനന്തപുരത്തു എഴുന്നള്ളത്തോടു പാർത്തിരുന്നതായി രാമൻനമ്പ്യാരെപ്പറ്റിയാണു് അനിഷേധ്യരേഖകൾ ധാരാളമായുള്ളതു്. സീതാരാഘവത്തിന്റെ പ്രസ്താവനയിൽ:—

"അധിസ്യാനന്ദൂരം ജയതി ജഗതീപാലനപരം
പരം ജ്യോതിശ്ശീതദ്യുതിധവളശേഷാഹിശയനം;
യദന്തസ്സ്യന്ദന്യന്നഖിലനൃപതീനാം ന തു പരം
സുരാണാമപ്യൈരധിവസതി മാർത്താണ്ഡനൃപതിഃ"

എന്നും,

"വൈകുണ്ഠതോഽപ്രതിശയരമണീയതത്തന്നവ്യവ്യൂഢസമൂഹിതസ്യാനന്ദൂരമന്ദിരേണ, സപ്താർണ്ണവാനാഭസമുപ്പിതസമസ്തനിജവിഭവേന, സപ്തസാമന്തകുലമകുടമണിമരീചിവീചീനീരാജിതചരണകമലേന, ഇദാനീന്തനേന രാജ്ഞാ വഞ്ചിമാർത്താണ്ഡേന"

എന്നുംമറും മുക്തകണ്ഠം അനുകീർത്തനം ചെയ്തിരിക്കുന്ന മാർത്താണ്ഡവർമ്മമഹാരാജാവിന്റേയും, മുന്നുദ്ധരിച്ച 'രാമാഖ്യഃ ക്ഷോണിപാലപ്രണതപദയുഗോ വഞ്ചിരാജോ മഹാത്മാ' എന്നിത്യാദി ശ്ലോകത്തിൽ സ്തുതനായ കാർത്തികതിരുനാൾ രാമവർമ്മമഹാരാജാവിന്റേയും ആശ്രിതനായി കഴിഞ്ഞുകൂടിയതു് രാമപാണി

വാദനാണെന്നു് സ്പഷ്ടമാണു്. ഇതിനുപുറമെ, കാത്തികതിരുനാൾ മഹാരാജാവു് കുഞ്ചൻനമ്പ്യാക്കു് പാരിതോഷികമായി കൊടുത്ത പണംകൊണ്ടു്, കിള്ളിക്കുറിശ്ശിമംഗലത്തുക്ഷേത്രത്തിൽ ബലിക്കൽപ്പുര പണിയിച്ചുവെന്ന ഐതിഹ്യത്തിനു് ഉദ്ബലകമായി അവിടെ രേഖപ്പെട്ടുത്തിയിട്ടുള്ള:—

"ശ്രീബലിപ്രസ്ഥരശ്ശംഭോഃ ശ്രീശൂകാലയവാസിനഃ
രാമേണ പാണിവാദേന കാരിതോ ഭൂതയേ ധ്രുവം"

എന്ന പദ്യവുമുണ്ടു്. ഇതു് പാലപ്പുറത്തു് ഗോവിന്ദൻനമ്പ്യാരുടെ അനന്തരവൻ രാമൻനമ്പ്യാർ ബലിക്കൽപ്പുര പണിയിച്ചതിനെപ്പറ്റിയാണെന്നു് ഉള്ളൂർ പരമേശ്വരയ്യരവർകൾ പറയുന്നതു് ശരിയല്ലെന്നു് അറിയുന്നു. ആ പ്രദേശത്തുള്ള വ്യവഹാരം കുഞ്ചൻനമ്പ്യാർതന്നെ പണിയിച്ചതെന്നാണു്. പാലപ്പുറത്തു ഗോവിന്ദൻനമ്പ്യാരുടെ അനന്തരവനായ രാമൻനമ്പ്യാർ കിള്ളിക്കുറിശ്ശിമംഗലത്തു് പുതിയടത്തുമഠത്തിൽ സ്ഥിരവാസമാക്കുന്നതിനുമുമ്പുതന്നെ ഈ പദ്യം പ്രസ്തുതബലിക്കൽ പീഠത്തിന്മേൽ ലിഖിതമായിരുന്നുവെന്നു് അന്വേഷണത്തിൽ വെളിവായി. ഗോവിന്ദൻനമ്പ്യാരുടെ അമ്മയുടെ കാലം മുതല്ക്കുമാത്രമാണു് പാലപ്പുറത്തുനിന്നും ഒരുശാഖ മംഗലത്തു പുതിയടത്തുമഠമുണ്ടാക്കി താമസംതുടങ്ങിയതു്. എന്നു തന്നെയുമല്ല, കൊച്ചി വീരകേരളത്തമ്പുരാൻ കിള്ളിക്കുറിശ്ശിക്ഷേത്രത്തിലെ നാലമ്പലം ജീർണ്ണോദ്ധാരണം ചെയ്തിച്ചതിനു് അടുത്തുതന്നെയായിരിക്കണം ബലിക്കൽപുരയും പണികഴിച്ചിട്ടുള്ളതു്. ഇതിനും പുറമേ, കലക്കത്തുകുടുംബത്തിൽ കൊല്ലംപത്താംശതകത്തിന്റെ ആദ്യഘട്ടത്തിലുണ്ടായിരുന്നവരായി അറിയപ്പെടുന്ന അംഗങ്ങളിൽ രാമപാണിവാദൻ ഒരാൾമാത്രമേ വെട്ടത്തുനാടു് മനക്കോട്ടു്, ചേനമങ്ങലം, അമ്പലപ്പുഴ, തിരുവനന്തപുരം, എന്നീസ്ഥലങ്ങളിൽ രാജാക്കന്മാരുടേയും പ്രഭുക്കന്മാരുടേയും ആശ്രിതനായി കഴിഞ്ഞുകൂടിയിരുന്നതായി അറിയുന്നുള്ളു. കലക്കത്തു് രാഘവൻനമ്പ്യാരുടെ അനന്തരവരായിരുന്ന രാമൻനമ്പ്യാർ, കൃഷ്ണൻനമ്പ്യാർ എന്നീരണ്ടുപേരിൽ ൻരാം-നമുമ്പു് കുടുംബത്തിലെ കാരണവരായി തീർന്നിരുന്നതു് തീച്ചയായും രാമൻനമ്പ്യാരായിരിക്കണമല്ലൊ.

കൃഷ്ണൻനമ്പ്യാർ ൯൬൩-നുശേഷമേ കാരണവസ്ഥാനം വഹിച്ചിരിക്കുവാൻ വഴിയുള്ളൂ. ഏതാനും വർഷങ്ങളായി ചെമ്പകശ്ശേരി രാജധാനിയിൽ കഴിച്ചിട്ട് തിരുവനന്തപുരത്തെത്തി രണ്ടു പഞ്ചമി മഹാരാജാക്കന്മാരുടെ ആശ്രിതഭാവംകൈക്കൊണ്ട് ൯൬൪-മുതൽ അവിടെ താമസംതുടങ്ങിയിരുന്ന ആൾ ൯൬൩-നോടു് സമീപിച്ചു് അതു് നിൽക്കുന്ന സ്ഥലത്തേക്കോ അമ്പലപ്പുഴയ്ക്കോ മടങ്ങിയിരിക്കണമെന്നു മറ്റു സംഗതികളാൽ അനുമാനിക്കാവുന്നതുമാണു്. അയാൾ ഈ സഹോദരന്മാരിൽ രാമൻതന്നെയായിരിക്കണമെന്നുള്ളതിനെപ്പറ്റി സംശയിക്കേണ്ട കാരണം കാണുന്നില്ല.

എന്നുതന്നെയുമല്ല, വിഷ്ണുവിലാസകർത്താവായ രാമപാണിവാദനും വിഷ്ണുഗീതയുടെ പ്രണേതാവും പാലിയത്തു് രാമൻകുമരനച്ചന്റെ ആജ്ഞപ്രകാരമാണു് ആ കൃതികൾ രചിച്ചതെന്നു്:—

"ശ്രീമദ്രാമകുബേരനാമസുമതിശ്രീപാലിയശ്രീപതി-
പ്രീതിസ്ഫീതതമോദ്യമേന കലിതം കേനാപി നാന്നാരസം.
കാവ്യം വിഷ്ണുവിലാസനാമ കമലാജാനേഃ കഥാവർണ്ണനം
പൂർണ്ണംഹന്ത! ജയന്തമങ്ഗലമഹാവിഷ്ണോഃ കൃപാനുഗ്രഹാൽ."

എന്നും,

"ശ്രീകുബേരാഖ്യനാം പാലിയാധീശന്റെ
ശ്രീകുലാഡംബരം ചെമ്മേ വരുത്തുന്ന
ശ്രീകാന്തദേവൻ ജയന്തോലയേശ്വരൻ"

എന്നുംമറുമുള്ള ഭാഗങ്ങളിൽനിന്നു് സ്പഷ്ടമാകുന്നുണ്ടു്. ഈ രാമൻകുമരനച്ചൻ പണ്ഡിതപക്ഷപാതിയും സാഹിത്യസാരവേദിയുമായിരുന്നുവെന്നു് രാമപാണിവാദൻ അദ്ദേഹത്തിനു സമർപ്പിച്ചതായി അറിയപ്പെടുന്ന പദ്യങ്ങളിൽനിന്നു് ഗ്രഹിക്കാവുന്നതാണു്.

"സർവ്വജ്ഞസ്സകലേശ്വരസ്സമശരാഹങ്കാരഹാരീ സദാ
ശ്രീമാന്യക്ഷസുഖോഹരാ സുഹൃദസുർദ്ദുർമ്മാനിനാഥഃ പ്രഭുഃ
രാജന്യനാമമഹീനഭ്രഷണഗണസ്സൗഖ്യാശ്രയശ്രാബ്ജഭൂദങ്
മേദിന്യാമവതീർണ്ണ ഏവ ഗിരിശംസ്യാത്രം സമസ്ഥാനപി.
ഏനം രക്ഷിതപക്ഷലക്ഷധരണീരക്ഷാദിദക്ഷക്ഷണം
ത്രുക്ഷക്ഷീണവിപക്ഷകക്ഷപടലീ ദക്ഷാംബുജാക്ഷപ്രഭോഃ
ലക്ഷ്മീദത്തകടാക്ഷലക്ഷ്മണപരക്ഷാന്തിക്ഷയത്പം യശഃ
ക്ഷീരക്ഷാളിതലോകപാലിയപതേ! രക്ഷാക്ഷയാത്പക്ഷയാൽ.

ക്ഷമാപാത്ര ക്ഷമാപാത്ര തവസാമീപ്യം ഭവേത്സദാ
വിശാമീശ വിശാമീശ പ്രിയമത്രേത്യഹം സുഖം.
സത്യോക്തിരിതി നിശ്ശ്രുത്വാൻ ഭാതി ച ശീതഗുഃ
തോഷയൻ വസുഭിർല്ലോകാനാലംബ്യ ബുധപദ്ധതിം.
കാവ്യജ്ഞശ്രുത്വുപാനാം നികരോ ഗുണസന്നിഭഃ
ഭവേത്ത്യാഗീ വിനാ ധീമാനന്യേഷാം ഹാ കലാവിഹ."

എന്നീപദ്യങ്ങളിൽ അനുകീർത്തിതനായിരിക്കുന്ന രാമൻകുമരനച്ചൻ ഏതുകാലത്താണു് പാലിയ ശ്രീപതിയായിത്തീർന്നതെന്നു് ഖണ്ഡിതമായി പ്രസ്താവിക്കുവാൻ തക്ക തെളിവുകളില്ല. കൊല്ലം൯൦-നോടടുപ്പിച്ചു കൊച്ചിരാജ്യത്തെ മന്ത്രിസ്ഥാനത്തുനിന്നും നീക്കംചെയ്തതായി അറിയുന്ന ഇട്ടിക്കുമരനച്ചൻ തന്നെയാണോ അതിനുശേഷം പാലിയത്തെ വലിയച്ചനായിരുന്നതെന്നു നിണ്ണയിക്കുവാൻ നിവൃത്തിയില്ല. ക്രിസ്താബ്ദം ൧൭൫൮-ൽ ഏതാനും വർഷങ്ങൾക്കുമുമ്പു് മുള്ളൂർക്കരമനക്കോട്ട കുടുംബം, ഒടുവിലത്തെ അംഗമായിരുന്ന ബാലരാമനച്ചന്റെ മരണശേഷം അന്യംനില്ക്കുകയാൽ അവിടുത്തെവക വസ്തുക്കളുംമറ്റും പാലിയത്തേക്കു് അടങ്ങിയതായി അന്നത്തെ ഡച്ചുഗവണ്മെന്റായിരുന്ന ഗൊള്ളൻസ് രേഖപ്പെടുത്തിക്കാണുന്നു. ശിവപുരാണം കിളിപ്പാട്ടിന്റെ കർത്താവു് ബാലരാമനച്ചന്റെ ആശ്രിതനായി പാർത്തിരുന്നുവെന്നതിനെപ്പറ്റി യാതൊരു സംശയത്തിനും വകയില്ല. മനക്കോട്ടവക സ്വത്തുക്കളെല്ലാം പാലിയത്തേയ്ക്കു് ഒടുങ്ങിയതോടുകൂടി ശിവപുരാണകാരനും പാലിയത്തു് അഭയം പ്രാപിച്ചിരുന്നതായി കരുതേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. പാലിയത്തു് ഈയിടയ്ക്കു വന്നുചേർന്ന രാമപാണിവാദനും ശിവപുരാണകർത്താവും ഒരാളാണെന്നു് അഭ്യൂഹിക്കുന്നതിൽ പാകക്കേടൊന്നുമില്ല. ശിവപുരാണം കിളിപ്പാട്ടും ഭാഗവതകഥകളെക്കുറിച്ചു് പ്രതിപാദിക്കുന്ന തുള്ളൽക്കഥകളുംതമ്മിൽ കാണുന്ന അടുത്ത സാദൃശ്യവും സമാനഭാഗങ്ങളും തുള്ളൽക്കഥാകാരനും ശിവപുരാണകർത്താവും അഭിന്നരാണെന്നു സ്ഥാപിക്കുവാൻ പര്യാപ്തങ്ങളാണു്. വിഷ്ണുഗീതയും തുള്ളൽക്കഥകളിലെ പല ഭാഗങ്ങളും തമ്മിൽ ദൃശ്യമാകുന്ന സാദൃശ്യവും ആ അനുമാനത്തെ പ്രബലപ്പെടുത്തുന്നുമുണ്ടു്. രാമപാണിവാദനും പാലിയ

വുമായുള്ള വേഴ്ചയെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയായിരിക്കണം ശാകുന്തളം കഥകളിയുടെ കത്താവായ രാമൻനമ്പ്യാർ ൯൫൭-നോടടുപ്പിച്ച് കൊച്ചീത്തമ്പുരാനേയും പാലിയത്തച്ചനേയും ആശ്രയിച്ചു പാത്തിരുന്നതു്. രാമപാണിവാദന്റെ ഭാഗിനേയനായ ശാകുന്തള കത്താവു്:—

"തസ്യാജ്ഞയാ ഗുരുഗണേശമുഖാൻ പ്രണമ്യ
ശ്രീപാലിയേശപരിശിക്ഷിതരീതിഭേദൈഃ
ശാകുന്തളം വിതനുമോ ലളിതം മിതം; തദ്
ഗീതം ക്ഷമാകൃതധിയഃ പരിശോധയന്തു."

എന്നു് അതിന്റെ ഉപോദ്ഘാതത്തിൽ പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നതിൽനിന്നു പാലിയാധീശന്റെ ഉപദേശവും പ്രോത്സാഹനവും എത്രമാത്രം അതിന്റെ നിർമ്മിതിയിൽ പ്രയോജനപ്പെട്ടിരുന്നുവെന്നു് തെളിയുന്നുണ്ടു്. ശാകുന്തളകത്താവിന്റെ രക്ഷിതാവായിരുന്ന പാലിയത്തച്ചൻ ൯൨൯-ൽ തിരുവിതാംകൂർ സൈന്യം പുറക്കാട്ടുയുദ്ധത്തിൽ തടവുകാരനായി പിടിച്ചു് തിരുവനന്തപുരത്തു് താമസിച്ചിരുന്നപ്പോൾ കാർത്തികതിരുനാൾ യുവരാജാവിന്റെ സ്നേഹം സമ്പാദിക്കുകയും പിന്നീടു് സ്വതന്ത്രനായശേഷം ൯൩൫-ൽ കൊച്ചിയും തിരുവിതാംകൂറുമായുണ്ടായ സന്ധിക്കു പ്രധാന കാരണഭൂതനായിത്തീരുകയും ചെയ്ത നയകോവിദനായ കോമി അച്ചനായിരുന്നു. കൊല്ലം പത്താംശതകത്തിന്റെ ആദ്യഘട്ടത്തിൽ രാമപാണിവാദൻ കുമരനച്ചന്റെ ആശ്രിതനായി കഴിച്ചുകൂട്ടിയ മമതാബന്ധവും ശാകുന്തളകത്താവു് കൊച്ചി ശ്രീവീരകേരളവർമ്മതമ്പുരാന്റെ ആശ്രിതനായിരുന്നുവെന്നുള്ള സംഗതിയുമായിരിക്കണം ഭാഗിനേയനേയും പാലിയത്തേക്കു് ആകഷ്ടിച്ചതു്. കലക്കത്തുനിന്നും ഇങ്ങനെ രണ്ടുപേർമാത്രമേ പാലിയത്തച്ചന്റെ ആശ്രിതഭാവം സ്വീകരിച്ചിരുന്നതായി രേഖകൾ കാണുന്നുള്ളൂ.

കുഞ്ചൻനമ്പ്യാരുടേതെന്നു് പട്ടയം പതിഞ്ഞിട്ടുള്ള ഏതാനും കൃതികൾ രാമപാണിവാദന്റേതെന്നു് വിചാരിക്കുവാൻ സഹായിക്കുന്ന തെളിവുകൾ ധാരാളമായി താളിയോലഗ്രന്ഥങ്ങളിൽനിന്നും ലഭിക്കുന്നുണ്ടു്. ആ ലേഖകളിൽ കാണുന്ന ഇത്തരം

പദ്യങ്ങൾ അനന്തരകാലത്തിൽ ഓരോരുത്തർ എഴുതിച്ചേർത്തതാണെന്നും അവയെ വിശ്വാസയോഗ്യമായ പ്രമാണങ്ങളായി പരിഗണിക്കുവാൻ പാടില്ലെന്നും ചില നിരൂപകന്മാർ അഭിപ്രായപ്പെട്ടുകാണുന്നതു് ആശ്ചര്യകരമായിരിക്കുന്നു. പഞ്ചതന്ത്രം കിളിപ്പാട്ടു് രാമപാദവാണികൃതിയാണെന്നു് അനുമാനിക്കുവാൻ അതിന്റെ ചില താളിയോലപ്രതികളിൽ കാണുന്നു:—

"പഞ്ചതന്ത്രം നീതിശാസ്ത്രം
ഭാഷയാ സന്നിവേശിതം
രാമേണ പാണിവാദേന
ബാലാനാം ബോധഹേതവേ.

ശ്രീമദംബരവാഹിന്യാം
ധാമനി സ്ഫുടമുല്ലസൻ
ശ്രീവാസുദേവോ ഭഗവാൻ
ശ്രേയസേ ബോഭവീതു നഃ"

എന്നീ പദ്യങ്ങൾ തെളിവായി സ്വീകരിക്കാവുന്നതാണു്. പഞ്ചതന്ത്രത്തിലുള്ളു:—

"തക്കത്തിൽതന്റെ ഭക്തിമാത്രമേ വേണ്ടുവെങ്കിൽ
പക്കത്തിൽ ചോറും തിന്നു കോയിക്കൽ പാർക്കേണമോ"

എന്ന ഭാഗവും, ഈ കൃതി അമ്പലപ്പുഴവച്ചു് രചിച്ചതായിരിക്കണമെന്നു് അനുമാനിക്കുന്നതിനു് ഉദ്ബലകമായിരിക്കുന്നു. പഞ്ചതന്ത്രവും, ത്രിപുരദഹനം, കല്യാണസൌഗന്ധികം എന്നീ തുള്ളലുകളും, തമ്മിൽ ഒത്തുനോക്കുമ്പോൾ ദൃശ്യമാകുന്ന സമാനഭാഗങ്ങൾ തുള്ളൽക്കഥാകർത്താവും പഞ്ചതന്ത്രത്തിന്റെ നിർമ്മാതാവും ഒരാളായിരിക്കണമെന്നു് കരുതുന്നതിനു് സഹായമാണു്. അതുപോലെ, ശ്രീകൃഷ്ണചരിതം മണിപ്രവാളവും രാമപാണിവാദകൃതിയാണെന്നുള്ളതിനു് തെളിവായി ഒറ്റപ്പാലത്തുനിന്നും കിട്ടിയിട്ടുള്ള അതിന്റെ ഒരു താളിയോലപ്രതിയിൽ:—

"രാമേണ പാണിവാദേന
രചിതേ മിശ്രസംസ്കൃതേ
ശ്രീകൃഷ്ണചരിതേ കാവ്യേ
മുതൽസർഗ്ഗഃ സമാപിതഃ"

"ശ്രീമന്മഹീസുരകുലോത്തമശിഷ്യഭാവാൽ
സംസിദ്ധസർവപുരുഷാർത്ഥകൃതാർത്ഥചേതാഃ
നിശ്ശേഷഭൂമിസുരപാദസരോജസേവീ
ഭാഷാപ്രബന്ധമകരോദിഹ പാണിവാദഃ"

എന്നീ ശ്ലോകങ്ങൾ കാണുന്നതായി പാവ്വതീസ്വയംവരം പാനയുടെ പ്രസാധകൻ പ്രസ്താവിക്കുന്നു. ഇതിനുംപുറമേ, കുഞ്ചൻ നമ്പ്യാർ കൃഷ്ണവിലാസവ്യാഖ്യാതാവായിരുന്നുവെന്നും, ആ വ്യാഖ്യാനം അക്കാലത്തെ കേരളത്തിലെ സംസ്കൃതപണ്ഡിതന്മാരിൽ അഗ്രഗണ്യനായിരുന്ന കൂടല്ലൂർ നമ്പൂതിരിപ്പാട്ടിലെ കാണിച്ചപ്പോൾ അദ്ദേഹം രണ്ടർത്ഥത്തിൽ:—

"മന്ദാരം മധുമത്തയാ ജയതി തേ വാണീ ഗ്രണേനാദൃതാ
വിദ്വന്മാനദ മൌഖരീ ച ഭവതഃ കാ ഭാരതീ ഭാസതേ
ഏതാം താമരസേന യന്മഘടിതാം മാലാമിവാത്യാദരാ-
ല്ലോകഃ കോവിദമാനനീയശിരസാ മാദ്ധംഗികഃശ്ലാഘതേ"

എന്നൊരു പ്രശംസാപത്രം സമ്മാനിച്ചുവെന്നും പ്രബലമായ ഐതിഹ്യമുണ്ട്. പരിഹാസപ്രിയനായ ഒരു പണ്ഡിതകവിയല്ല ഈ വ്യാഖ്യാനം രചിച്ചതെങ്കിൽ പണ്ഡിതസാർവ്വഭൌമനായ കൂടല്ലൂർ നമ്പൂതിരിപ്പാട്ട് പ്രശംസാപത്രമായും നിന്ദാപത്രമായും ഉപകരിക്കത്തക്കവിധത്തിൽ ഈ ശ്ലോകം സമ്മാനിക്കുകയെന്നതിനു് ഔചിത്യക്കുറവുമുണ്ടല്ലൊ. എന്നാൽ കൃഷ്ണവിലാസവ്യാഖ്യാനമായ വിലാസിനിയുടെ താളിയോലപ്രതികളിൽ കാണുന്നു:—

"ഗുരുണാ ഭ്രസുരേന്ദ്രേണ കല്പിതം ക്ഷേത്രമുത്തമം
അധ്യാസീനം നമസ്കുർവ്വേ സപ്രേശം ചന്ദ്രശേഖരം.
ശ്രീനാരായണഗുരുതരകരുണാപാത്രേണപാണിവാദേന
ശ്രീകൃഷ്ണവിലാസസ്യ ക്രിയതേ ടീകാ വിലാസിനീ നാമ്നാ."

എന്ന പദ്യങ്ങളിൽനിന്നു് രാമപാണിവാദകൃതിയാണെന്നു സുസ്പഷ്ടമാണു്. തുള്ളൽക്കഥാകർത്താവിന്റെ പ്രസിദ്ധമായ നാമം കുഞ്ചനെന്നും യഥാർത്ഥമായ പേരു രാമനെന്നും ആയിരുന്നതിനാലാണു് പരമ്പരയാകേട്ടിട്ടുള്ള ഐതിഹ്യങ്ങളും ഗ്രന്ഥപ്രമാണ

ങ്ങളും ഇപ്രകാരം പരസ്പരവിരുദ്ധങ്ങളായി തോന്നുന്നതു്. വാസ്തവത്തിൽ രണ്ടുപേരും ഒരാളാണെന്നുള്ളതിനെയാണു് ഈ സംഗതികൾ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുത്തുന്നതു്. കുഞ്ഞനിലാസത്തിന്റെ വ്യാഖ്യാനമെഴുതത്തക്ക പാണ്ഡിത്യപ്രകർഷം കുഞ്ചൻനമ്പ്യാക്കില്ലായിരുന്നുവെന്നും തുള്ളൽക്കഥകളുടെ ഉപജ്ഞാതാവായി അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവിതത്തിന്റെ ഏറിയഭാഗം ചെലവഴിച്ച നമ്പ്യാർ ഒരു സംസ്കൃതഗ്രന്ഥത്തിനു വ്യാഖ്യാനമെഴുതിയിരിക്കാനിടയില്ലെന്നും മറ്റും ചിലർ അഭ്യൂഹിച്ചിട്ടുള്ളതു് അടിസ്ഥാനരഹിതമാണു്.

രാമപാണിവാദൻ സംകൃതികളിലെല്ലാം തന്റെ വന്ദ്യഗുരുനാഥനായി സർവതന്ത്രസ്വതന്ത്രനും കവികുലസാർവ്വഭൌമനും പണ്ഡിതകേസരിയുമായ ഒരു നാരായണഭട്ടതിരിയെ വന്ദിച്ചുകാണുന്നു. എന്നാൽ തുള്ളൽക്കഥകളിൽ ഒരിടത്തും നാരായണഭട്ടതിരിയെസ്മരിച്ചുകാണുന്നില്ലെന്നുള്ള സംഗതി രാമപാണിവാദനും കുഞ്ചൻനമ്പ്യാരും അഭിന്നരാണെന്നു സമർത്ഥിക്കുവാൻസാഹസപ്പെടുന്നവർ വിസ്മരിച്ചിരിക്കുന്നതു് അത്യാശ്ചര്യകരമായിരിക്കുന്നുവെന്നു് ചിലർ അഭിപ്രായപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടു്. തുള്ളൽക്കഥകളിൽ ഗുരുവന്ദനപ്രസ്താവത്തിൽ മറ്റു ചിലരേയും പ്രവേശിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടു്. തുള്ളൽക്കഥകളിൽ ലങ്കാമർദ്ദനത്തിൽമാത്രം:—

"മോദത്തോടുവാസരമെന്നുടെ
ചേതസ്സിൽ കുടികൊണ്ടരുളീടിന
ശ്രീതപാഞ്ചിതമുഖ്യമഹീസുര-
പാദദ്വയമിന്നാശ്രയമായി"

എന്നു കാണുന്ന ഭാഗത്തിൽ "ശ്രീതപാഞ്ചിതമുഖ്യമഹീസുരൻ" എന്നു സൂചിച്ചിരിക്കുന്നതു് ആരെപ്പറ്റിയാണെന്നു് ആലോചിക്കേണ്ടതാണു്. "ശ്രീതപാഞ്ചിതമാഖ്യമഹീസുര"നെന്നും 'ശ്രീതപാഞ്ചിതമാഖ്യമഹീവര'നെന്നും ഇതിനു പാഠഭേദങ്ങളും കാണുന്നുണ്ടു്. കിള്ളിക്കുറിശ്ശിക്ഷേത്രത്തിലെ തന്ത്രിസ്ഥാനമുള്ള തൃക്കാരമനയ്ക്കലെ ഒരാളെപ്പറ്റിയായിരിക്കണം ഈ പ്രസ്താവമെന്നു് ഞാൻ അദ്ധ്യാഹരിച്ചിട്ടുണ്ടു്. തൃക്കാരമനയ്ക്കലേക്കു കിള്ളിക്കുറിശ്ശിമംഗലംക്ഷേത്രത്തിൽ ഊരാണ്മയുണ്ടായിരുന്നുവെന്നു ഞാൻ 'സഹൃദയ'

യിൽ പ്രസിദ്ധം ചെയ്ത ലേഖനത്തിൽ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ളതു ശരിയല്ലെന്നു് ഇപ്പോൾ അറിയുന്നു. ക്ഷേത്രത്തിലെ ഊരാണ്മക്കാരായിരുന്നതു് മന്ത്രോടത്തുമന, മംഗലത്തുമന, പഴേടത്തുമന, കൈമുക്കുമന, കൂടിനിലത്തുമന, കിള്ളിക്കുറിശ്ശിമന, ഏർന്നൂര്മന, എന്നിങ്ങനെ ഏഴു ഭവനക്കാരാണു്. തൃക്കാരണമന വളരെമുൻപുതന്നെ കിള്ളിക്കുറിശ്ശിക്ഷേത്രത്തിൽനിന്നു രണ്ടു ഫർലാങ്ങ് മാത്രം ദൂരെ സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന അയിരിൽമനയിലേയ്ക്കു് ഒതുങ്ങി. ഇപ്പോഴും ആ മനയ്ക്കു തൃക്കാര, തൃക്കാരമൻ എന്നൊക്കെതന്നെയാണു് വ്യവഹരിച്ചുവരുന്നതും. കിള്ളിക്കുറിശ്ശിക്ഷേത്രത്തിലെ രത്നിസ്ഥാനം കാരാണ്മയായി ഈ കുടുംബത്തേയ്ക്കുമാണു്. 'ശ്രീതപാഞ്ചിതമുഖ്യമഹീസുരൻ' എന്നതു തൃക്കാരണമനയ്ക്കലെ ഒരാളെപ്പറ്റിയായിരിക്കണമെന്നു് അനുമാനിക്കുവാനേ തരമുള്ളു. സാക്ഷാൽ തെക്കേടത്തു ഭട്ടതിരിക്കു 'മറവഞ്ചേരി' എന്നുകൂടി പേരുണ്ടെന്നും 'ശ്രീതപാഞ്ചിതമുഖ്യമഹീസുരൻ' എന്നു് സൂചിച്ചിരിക്കുന്നതു് അദ്ദേഹത്തെ ഉദ്ദേശിച്ചാണെന്നും പറയുന്നവരും ഇല്ലാതില്ല. കീചകവധം, സ്യമന്തകം, സഭാപ്രവേശം, എന്നിങ്ങനെ പല തുള്ളൽക്കഥകളിലും നാമനിർദ്ദേശംചെയ്യാതെ വന്ദിതനായിരിക്കുന്ന 'ക്ഷോണീദേവതാചൂഡാമണിയാകും ഗുരുനാഥൻ' മാത്തൂർപണിക്കരുടെ ഗുരുവെന്ന നിലയിൽ ആശ്രിതനായ നമ്പ്യാക്കും ആരാധ്യനായ ദ്രോണംപള്ളിനമ്പൂരിക്കും തരമില്ല. രാമപാണിവാദന്റെ ഗുരുവായി പ്രസ്തുതനായിരിക്കുന്ന നാരായണഭട്ടപാദർ സാക്ഷാൽ മേല്പത്തൂർ നാരായണഭട്ടപാദരല്ലെന്നു സ്പഷ്ടമാണു്. മേല്പത്തൂർ ഭട്ടപാദർ കൊല്ലം വരഫ-ൽ ദിവംഗതനായിയെന്നുള്ളതു് മിക്കതും തീച്ചപ്പെടുത്താവുന്നതാണു്. ആ സ്ഥിതിക്കു രാമപാണിവാദൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശിഷ്യനായിരുന്നുവെന്നു വരാൻ വിഷമമാണു്. എന്നതന്നെയുമല്ല, ധാതുകാവ്യവ്യാഖ്യാനത്തിന്റെ ആരംഭത്തിലുള്ള:—

"അനേകപ്രക്രിയാരൂപമപരിച്ഛേദ്യ ഗൌരവം
നിർമ്മമേ യേന സർവ്വസ്വം വസ്തവൈസ്മൈ ബ്രഹ്മണേ നമഃ
ശ്രീനാരായണകവിനാ രചിതം യദ്ധാതുകാവ്യമതിഭവ്യം
ക്രിയതേ തസ്യ വിവരണം കിമപി മയാ പാണിവാദേന"

എന്നപദ്യങ്ങളിലും ഒന്നാംസർഗ്ഗത്തിന്റെ അവസാനത്തിലുള്ള:-

"ശ്രീനാരായണനാമകോപരിനവഗ്രാമസ്വധാമാധിപ
ക്ഷോണീദേവകവിപ്രകാണ്ഡകലിതം യദ്ധാതുകാവ്യം ശുഭം
വ്യാഖ്യാ തസ്യ തു പാണിവാദരചിതാ സംക്ഷേപതുല്യൈവ യാ
തസ്യാം പ്രാഥമികോ നികാമഗുരുതാ ദൃശ്യോ ഹി സർഗ്ഗാഗമൽ"

എന്ന പദ്യത്തിലും മേല്പത്തൂരിനെ പ്രത്യേകം അനുകീർത്തനംചെയ്കാണുന്നുണ്ട്. ഈ ഘട്ടങ്ങളിൽ സ്വഗുരുവാണെന്നു പ്രകടമായി പ്രസ്താവിച്ചുകാണുന്നുമില്ല. ഈ നാരായണഭട്ടപാദർ കിള്ളിക്കുറിശ്ശിമംഗലത്തു തൃക്കാരമണ്ണില്ലത്തെ ഒരു ഭട്ടതിരിയായിരിക്കണമെന്നു പരമേശ്വരയ്യരവർകൾ അഭ്യൂഹിക്കുന്നതിനു് അടിസ്ഥാനമായ സംഗതികൾ എന്തെല്ലാമാണെന്നു വെളിവാക്കിയിട്ടില്ല. വിലാസിനീവ്യാഖ്യാനത്തിൽ കാണുന്ന 'ഗുരുണാ ഭ്രസുരേന്ദ്രേണ' എന്നിത്യാദി പദ്യത്തിൽ സൂചിതമായിരിക്കുന്ന ക്ഷേത്രം കിള്ളിക്കുറിശ്ശിമംഗലത്തെ ക്ഷേത്രംതന്നെയായിരിക്കണം. രാമപാണിവാദന്റെ ഗുരു കിള്ളിക്കുറിശ്ശിക്ഷേത്രം പണികഴിപ്പിക്കയോ പ്രതിഷ്ഠകഴിപ്പിക്കയോ ചെയ്തതായി മറ്റു തെളിവുകളൊന്നുമില്ല. തൃക്കാരമൺമാത്രമാണ് അവിടെ ഭട്ടതിരിയില്ലം സമീപത്തുള്ളതു്.

ഏതായാലും രാമപാണിവാദത്തിന്റെ ഗുരു പണ്ഡിതസാർവ്വഭൌമനും കവികുലചക്രവർത്തിയും ശാസ്ത്രജ്ഞനും ആയിരുന്നുവെന്നതിനെപ്പറ്റിയാതൊരു സംശയവുമില്ല. വൃത്തവാർത്തികത്തിന്റെ ആരംഭത്തിൽ:

"അനന്തഭക്തിപ്രവണാന്തരംഗാ-
നവന്തരായാജ്ജിതപുണ്യപൂരാൻ
അനന്തവാഗ്ഗുണ്യകണ്ഠധാരാ-
നനന്തധാമ്നഃസ്വഗുരുനുപാസേ"

എന്നതേ ഗുരുവിനെ പ്രശംസിച്ചിരിക്കുന്നതു്. മഹാപുണ്യശാലിയും ശബ്ദശാസ്ത്രപാരംഗതനും പാവനചരിതനുമായിരുന്ന ഈ നാരായണഭട്ടപാദർ രാമപണിവാദന്റെ സകലവൈദുഷ്യത്തിനും കാരണഭൂതനായിരുന്നുവെന്നു വിചാരിക്കേണ്ടതുണ്ടു്. മദനകേതുചരിതം പ്രഹസനത്തിൽ:—

"ഗുരുതരദുരിതാണ്ണവൌഘവഹീ
ഗുരുചരണാവരുണാംബുജന്മശോണൌ
പ്രണമതി വിനയാവനമൂർധ്നാ
പ്രതിദിനമേഷ ഹി രാമപാണിവാദഃ"

"നാരായണാഭിധാനം കിമപി പരം ബ്രഹ്മ സകലജനവന്ദ്യം
ദധയതി മനസി നിതാന്തം ശാന്തമതീരാമപാണിവാദോ/യം"

എന്നീഭാഗങ്ങളിൽ രാമപാണിവാദന്റെ ഗുരുഭക്തി വഴിഞ്ഞൊഴുകുന്നുണ്ട്. രാമപാണിവാദന്റെ മുക്തകണ്ഠമായ പ്രശംസയെ അഹിക്കത്തക്ക പണ്ഡിതനാവ്ഭേമനായി മേല്പത്തൂർ നാരായണഭട്ടതിരിയല്ലാതെ, വേറൊരു നാരായണഭട്ടപാദർകൂടി ഉണ്ടായിരുന്നുവെന്നു് അറിയുന്നുണ്ട്. അദ്ദേഹം മാനമേയോദയം, ശ്രീമാസോത്സവചമ്പു, ആശ്ലേഷശതകാദി, ഭാഗവതപ്രബന്ധം, നൃസിംഹചമ്പു, വൈദേഹീനവസംഗമചമ്പു, കുമാരസംഭവം വിവരണവ്യാഖ്യാ, രഘുവംശവിവരണവ്യാഖ്യാ, എന്നിങ്ങനെ ഏതാനും കൃതികളുടെ നിർമ്മാതാവായി പ്രസിദ്ധനായ നാരായണപണ്ഡിതനാണു്.

ഈ നാരായണപണ്ഡിതൻ കോഴിക്കോട്ട മാനവേദൻതമ്പുരാന്റെ മിത്രമായിരുന്നുവെന്നു് തെളിവുണ്ട്. പൂർവഭാരതചമ്പു, കൃഷ്ണനാട്ടം മുതലായവയുടെ കർത്താവായ മാനവേദരാജാവിനെപ്പറ്റി:—

"വേലാലംഘിപയഃപയോധിവിസരൽകല്ലോലതുല്യോദയൈ-
രാലാപാവിഷയൈയ്യശോഭിരഖിലംലോകം പരിഷ്ക്കുർവതേ
ലീലാനിർജ്ജിതശാത്രവായ ച വയം തുഭ്യം കിമാശാസ്മഹേ
ശൈലാബ്ധീശ്വര! മാനവേദനൃപതേ! ജീയാഃ സഹസ്രംസമാഃ!
യുഷ്മത്കീർത്തിപയോ നിതാന്തമഹതാ യുഷ്മത്പ്രതാപാഗ്നിനാ
തപ്താദണ്ഡകടാഹതോ/പി നിതരാമുത്സിച്യമാനം മുഹുഃ
നൈവായാതി വിശാംപതേ! വിരളതാം നൈവോഷ്ണഭാവം കദാ-
പ്യാദത്തേ നരവര്യ! കിഞ്ച നിതരാം മാധുര്യമാലംബതേ.

ത്രിഭുവനകമല! തവദീയകീർത്തിഃ
പ്രചുരമരന്ദവിലാസമാദധാരി
ബുധസമിതിരസൌ തു ചഞ്ചരീക-
പ്രകരദശാമപി തത്ര മാനവേദഃ.

എന്ന മാനമേയോദയപദ്യത്തിൽ സൂചിച്ചിരിക്കുന്നു. മഹാപണ്ഡിയൽകീർത്തിന്ന ഹി മാതി ഹന്ത മഹതി ബ്രഹ്മാണ്ഡഭാണ്ഡോദരേയസ്യാജ്ഞാം പ്രണതൈശ്ശിരോഭിരനിശംധത്തേനുപാണാംഗണഃ സോ/യം നാടകതക്കകാവ്യനിപുണഃ പ്രജ്ഞാതപാതഞ്ജലോ ഭക്തശ്ചക്രിണി മാനവേദനൃപതിർജ്ജാഗർത്തി ധാത്രീതടേ".

എന്നുംമറും പ്രശംസിച്ചുകാണുന്നു. ഇദ്ദേഹത്തിന്റേയും മാനവേദരാജാവിന്റേയും ഗുരു അനായത്ത് കൃഷ്ണപിഷാരടി ആയിരുന്നുവെന്നു്:—

"പ്രേമ്ണാലംലാല്യമാനസ്സദയമിഹസദാ നന്ദസംജ്ഞേനപിത്രാരാമേണ ജ്യായസാ വാ വിവശമതിയശോദാഖ്യയാ വാ ജനന്യാ
അദീപ്യദ്ദിവ്യഗവ്യാ വിബുധപരിവൃഢോ/രിഷ്ടദാതാത്മമോക്ഷം
പുണ്ണൻ കൃഷ്ണോ ഗുരുർമ്മേപരമതമപദോദ്ഭാസകോ ബോഭവീതു"
(കൃഷ്ണനാട്ടം)

"അംബവിഹിതികരാണാം കൃഷ്ണനാമ്നാം ഗുരുണാ
മനവരതമപാംഗപ്രാവൃഷേണ്യാംബുവാഹഃ
പ്രവിസരദനകമ്പാവാരിസംഭാരസാന്ദ്രോ
മമ ഹൃദയമയൂരം നൃത്തയേദാത്തമോദം" (പൂർവഭാരതചമ്പു)

"കൃഷ്ണോ വിബുധാധിപതി-
ന്നിഷ്ണാതോ വിതരണേഷു വിദ്യായാഃ
മുഷ്ണാതു ഹൃദയതിമിരം
പുഷ്ണാതു ച മംഗലാനി സകലാനി." (മാനമേയോദയം)

എന്നീ പദ്യങ്ങളിൽനിന്നും വ്യക്തമാകുന്നു. നാരായണപണ്ഡിതന്റെ മറ്റു ഗുരുക്കന്മാരെപറ്റി:—

"സുബ്രഹ്മണ്യാദധീതഃ ക്ഷിതിവിബുധപതേഃ
കാശികാതർക്കമാർഗ്ഗം
രാമാചാര്യാച്ച പശ്ചാൽ സകലമധിഗതം
യേന കൌമാരതന്ത്രം
കൃഷ്ണാൽ കാവ്യാർത്ഥമീമാംസകപരിവൃഢതഃ
കാവ്യമാർഗ്ഗാവഗന്താ
സോ/ഹം നാരായണാഖ്യോ വ്യലിഖമഖിലലോ-
കോപഹാ സാർത്ഥമേതൽ"

തനും ശബ്ദശാസ്ത്രജ്ഞനും കവിയുമായിരുന്ന നാരായണപണ്ഡിതൻ മാനവേദരാജാവിന്റെ സമകാലികനായിരുന്നതിനാൽ, രാമപാണിവാദന്റെ ഗുരുവായിരുന്നുവെന്നു വരുന്നതിനു് അല്പം വിഷമമില്ലാതില്ല. ലീലാവതീവീഥിയുടെ ആമുഖത്തിൽ കാണുന്ന "നിത്യം നൃത്യതി ചാസ്യ നാമ രസനാരംഗേ സ്വയംഭാരതീ" എന്നിത്യാദി പദ്യത്തിൽ 'ബഹ്വമന്യത' എന്നും മറ്റും വർത്തമാനകാലത്തിലെ ലട് പ്രയോഗത്താൽ അദ്ദേഹം അക്കാലത്തു് ജീവിച്ചിരുന്നതായി കരുതേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ നാരായണപണ്ഡിതന്റെ കൃതികളിൽ ബാലമന്ദനിലയം (ചെറുമന്നം) എന്ന സ്ഥലത്തുള്ള മാരാരിയെ വന്ദിച്ചുകാണുന്നുവെന്നുള്ളതു് സ്മരണീയമാണു്.

"അംഗേ തുംഗശശാങ്കശംഖധവളം
കോടീരഭാരേ പരേ
ബാലാദിത്യകരാങ്കുരപ്രതിഭടം
കണ്ഠേ ഘനശ്യാമളം
സതാദീനപി ബിഭ്രതം ത്രിജഗതാം
രക്ഷാദിസിദ്ധ്യൈ ഗുണാ-
നാബദ്ധാഞ്ജലി ബാലമന്ദനിലയം
മാരാരിമാരാധയേ."

എന്ന ശ്ലോകത്തിൽ പ്രസ്താവിക്കുന്ന ബാലമന്ദനിലയം കിള്ളിക്കുറിശ്ശിക്ഷേത്രത്തിനു രണ്ടുനാഴിക വടക്കുള്ള ചെറുമന്നത്തുകാവിനെ ഉദ്ദേശിച്ചാണെന്നു ചിലർ പറയുന്നതു് വാസ്തവമാണെങ്കിൽ, അദ്ദേഹം അതിനടുത്തുള്ള ഏതെങ്കിലും മനയ്ക്കലെ അംഗമായിരുന്നുവെന്നു അനുമാനിക്കുന്നതിൽ അപാകമില്ല. ഈ നാരായണപണ്ഡിതനെപ്പറ്റി പ്രത്യേകമൊരു പ്രബന്ധം തയാറാക്കുന്നതിനാൽ, ഇതിനെപ്പറ്റി കൂടുതലായി പിന്നീടു് പ്രസ്താവിച്ചുകൊള്ളാം. രാമപാണിവാദന്റെ ഗുരുവായിരുന്ന നാരായണഭട്ടതിരിയും നാരായണപണ്ഡിതനുമായി വല്ല ബന്ധവുമുണ്ടോയെന്നു് ഉപരിഗവേഷണത്താൽ തെളിയേണ്ടതാണു്.

രാമപാണിവാദന്റെ കൃതികളായി ഇതുവരെ അറിയപ്പെട്ടിട്ടുള്ളവയ്ക്കു പുറമേ വേറെയും ചില കൃതികൾ ഉണ്ടായിരുന്നതായി അറിയുന്നു.

'അംബരനദീശസ്തോത്രം' അമ്പലപ്പുഴ കൃഷ്ണനെക്കുറിച്ച് രചിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്. ഉദാഹരണത്തിനായി ഏതാനും പദ്യങ്ങൾ ഉദ്ധരിച്ചുകൊള്ളട്ടെ:—

"കല്യാണായതനം കളങ്കരഹിതം
കാരുണ്യതാരുണ്യവൽ
കല്യം കാമദമാമയാന്ധതമസ-
പ്രധ്വംസി ശുദ്ധം മഹഃ
ജീവാനാമവലംബമംബരനദീ
നാമ്നീഹ ധാമ്നി സ്ഫുരൽ
ബിംബം കംബുകശാകരംബിതകരം
വന്ദേ പരം ദൈവതം.

കാളാംഭോദകളായ കായസുഷമം
കാളാംഗവൽകാളിയ-
വ്യാളക്ഷ്വേളകരാളദാവദഹന-
പ്രാവ്യഡ്ഘനപ്രാഭവം.
കാളിന്ദീതടകേളിലാളിതവധൂ-
പാളീസമാമേളിതം
നാളീകാക്ഷമളീകഗോപവപുഷം
വന്ദേ പരം ദൈവതം.

കിഞ്ചിന്മന്ദമനോജ്ഞഹാസ മധുര-
ശ്രീമന്മുഖാംഭോരുഹം
സഞ്ചിന്ത്യ പ്രണതിം സദാ വിദധതാ-
മന്തസ്സുതാമാസ്ഥിതം.
ചഞ്ചൽകാഞ്ചനകാഞ്ചികാഞ്ചിതകടീ-
വ്യാലംബിപീതാംബരം
സഞ്ചാരാധികപാവിതാവനിതലം
വന്ദേ പരം ദൈവതം.

കീർത്ത്യാ യദ്ധവളീകരോതി ഭുവനം
നിസ്തുലചന്ദ്രശ്രിയാ
മൂർത്ത്യാ മുഗ്ധതമാലകോമളരുചാ
സപ്രിയം ഭാവുകം

ആത്ത്യാ വ്യാധിഭ്വാതുരസ്യ ഹി ജന
സ്യൈകം മഹാഭേഷജം,
കാത്ത്യായന്യനുജന്മതന്മഹദഹം
വന്ദേ പരം ദൈവതം."

അവസാനത്തിൽ:—

"ശ്രീനാരായണഭട്ടപാദരജസാം
കാരുണ്യവാരാന്നിധേ-
സ്ത്രോദ്ഭൂതവിഭിശ്ശ്രുഭൈർമ്മധുരിപു-
സ്തോത്രാക്ഷരൈർമ്മൌക്തികൈഃ
രാമേണഗ്രഥിതാമിമാമവിരതം
യഃ ശ്ലോകഹാരസ്രജം
കണ്ഠേ ധാരയതി പ്രയാസ്യതി
കൃതീ മത്ത്യസ്സ വിഷ്ണോഃ പദം"

എന്നതിൽ സ്വഗുരുവിനേയും സ്മരിച്ചിരിക്കുന്നു. രാമപാണിവാദന്റെ മറെറാരുകൃതി അഷ്ടപദിയെ അനുകരിച്ചെഴുതിയിട്ടുള്ള 'ഗീതരാമം' എന്നാണ്. ഇതിന്റെ ഉപോദ്ഘാതത്തിലുള്ള:—

"ശ്രീമദ്ബോധായനേന സ്വയമുപരചിതം
ചാരുരാമായണംയ-
ച്ഛ്രുത്വാ ഗ്രന്ഥം തദേതന്മഹിതജനമഹാ-
മങ്ഗളേ രങ്ഗദേശേ
രാമഃ ശ്രീദേവനാരായണധരണിപതേ-
രാജ്ഞയാ പാണിവാദോ
ഗേയം ലീലാനുകൂലം കലയതി കൃപയാ
സൂരയഃ പൂരയന്തു."

എന്ന ശ്ലോകവും അതിലെ ഏതാനും ഭാഗങ്ങളും കണ്ടെടുത്തകൃഷ്ണേട്ടർ സാംബശിവശാസ്ത്രികളവർകൾ ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ നാമധേയം എന്താണെന്നറിയുന്നതിനു വേണ്ടത്ത്ര ലക്ഷ്യം ഉള്ള ഭാഗം കിട്ടാതെ 'മനോരഥസങ്കല്പത്തിൽ ഗീതഗോവിന്ദസാമ്യമടിസ്ഥാ

നപ്പെട്ടത്തി' 'ഗീതരാമം' എന്നൊരു നാമധേയം അഭ്യൂഹിച്ചു് താൽക്കാലിക വിവേകത്തിനായി രേഖപ്പെടുത്തിയിരുന്നു. ഉലാം ലക്ഷം പരിഷത്ത് തൈമാസികത്തിൽ ഉള്ളൂർ പരമേശ്വരയ്യരവർകൾ അദ്ദേഹത്തിനു കിട്ടിയെന്നുപറഞ്ഞിട്ടുള്ള താളിയോലഗ്രന്ഥമനുസരിച്ചു് ആ കൃതിയെക്കുറിച്ചു് ഗീതരാമമെന്ന പേരിൽതന്നെ ഉപന്യസിച്ചുകാണുന്നു. അഷ്ടപദിയെ അനുകരിച്ചെഴുതിയിട്ടുള്ള 'പഞ്ചപദി' എന്നൊരു കൃതി രാമപാണിവാദന്റേതായി കാണുന്നുണ്ടു്. അഞ്ചുപദങ്ങൾ വീതം ഓരോ രാഗതാളപ്രസ്താവത്തിൽ ചേർത്തു് മുക്തിമന്ദിരേശ്വരി (മൂക്കോല)യുടെ സ്തുതിരൂപമായി നിബന്ധിച്ചിട്ടുള്ളതാണു് പ്രസ്തുതകൃതി. ഉദാഹരണത്തിനായി:—

"തിമിരനികരോ ദൂരോദ്ധൂതോ യയാ നിജയാ ശ്രിയാ
ശതമഖമണിശ്രേണീ പാണീയസീ യദുപാന്തികേ
നവജലധരവ്രാതോ ഭീതോ യതോ യദതശ്ശിവേ
നിരുപമതമാ വേണീയന്തേ മമാംബമപോഹയേൽ."

മുഖാരിരാഗഃ- പഞ്ചകാരികതാളഃ.

"അരുണകിരണഭാരദൂരിതാന്ധകാരവിതതിതരണിബിംബമുദയ-
ശൈലമൌലിമണ്ഡനം തിരയതീവ തേജസാ യദൂരുമരീചി
വീചീമാലി ശിരസി താവകേ വിരാജദശിവഖണ്ഡനം—

(ധ്രുവപദം)

"ഭവതു തേ കിരീടമംബ! ഭുവനത്രയേ ഭവതിത്രയസായ ദേവ
വിമതഭീതയേ—ഭവതു."

"ഗീതരാമം" എന്ന നാമകരണം ചെയ്തിട്ടുള്ള കൃതിയും ഇതും സജാതീയമെന്നല്ലാതെ ഒന്നല്ല. ഇതുകൂടാതെ, രാമപാണിവാദന്റെ വകയായി ഒരു "സൂര്യാഷ്ടക"വും കാണ്മാനുണ്ടു്. അതിൽ നിന്നും—

"പദ്മാകര പ്രണയവാനഭയസ്യ ദാതാ
വിഷ്ണോരിവോദ്ധൃതമോഹിദുരപ്രതാപഃ
ഭാനോരശേഷഭുവനോദയഹേതുരവ്യാൽ
യുഷ്മാൻ നികാമരുചിരോ നികരഃ കരാണാം."

എന്നും, അവസാനത്തിലുള്ള—

"ധാമ്നാമാമ്നായധാമ്നാമപലപിതജുഷാ
മഞ്ജരീപിഞ്ജരിമ്ണാ
മോഷ്ഠൈർല്ലോകാനമോഷ്ഠൈരപതമയതിയ
പ്രത്യൂഷസ്യത്യുദാരൈഃ
ദേവം ദ്യാവാപൃഥിവ്യോരനഘമനുപമം
ഭ്രൂഷണം പൂഷണം തം
രാമഃ ക്ഷേമാഭിലാഷീ നമതി സമഹിത-
പ്രാണിനാം പാണിവാദഃ."

എന്നതും ഉദാഹരണത്തിനായി ചേർത്തുകൊള്ളുന്നു. പദ്മനാഭസ്വാമിയെ സ്രഗ്ധരാവൃത്തത്തിലുള്ള ഒരു ശ്ലോകത്തിൽ സ്തുതിച്ചുകൊണ്ടാണ് 'സൂര്യാഷ്ടകം' അവസാനിക്കുന്നത്. "ഭാഗവതചമ്പു"വും രാമപാണിവാദകൃതികളിൽ പ്രധാനമായ ഒന്നാണ്. ഉദാഹരണത്തിനായി:—

"ജനിതമനുജപാളീയാതനേ പൂതനേ തവ
ബഹുശിശുജനഹത്യാ ദക്ഷതാം ശിക്ഷിതാസി
പ്രകടയ നിജവിദ്യാമദ്യ മദ്യാചിതായാ-
സ്തവ ഭവനതലേഽസ്മിൻ മാന്യതാ കാ ബതാന്യാ.
പുലിന്ദവരസുന്ദരീപുളകിതോരു വക്ഷോരുഹ-
പ്രഗാഢപരിപീഡനപ്രഥിതസൌഭഗോത്സേകിഭിഃ
കളിന്ദതനയാതടീവിടപിപാടസഞ്ചാരിഭിഃ
പ്രഗേ ഹരിതസേവ്യത ഭ്രമരസാരുതൈർമ്മാരുതൈഃ

എന്നീ പദ്യങ്ങൾ ഉദ്ധരിക്കുന്നു. ഈ കൃതി ധാരാളമായി പാഠകത്തിന് ഉപയോഗിച്ചുവരുന്നതാണ്. "ഉഷാനിരുദ്ധം", "താളപ്രസ്താരം" എന്നിങ്ങനെ രാമപാണിവാദന്റെ വേറെയും രണ്ടുകൃതികളെക്കുറിച്ചു അറിയുന്നുണ്ട്. ഇതുവരെ അവയുടെ താളിയോലപ്രതികൾ കണ്ടുകിട്ടുവാൻ സാധിച്ചിട്ടില്ല. കൃഷ്ണേട്ടരുടേയും ഗവേഷകന്മാരുടേയും ശ്രദ്ധയെ ഇവയുടെ അന്വേഷണത്തിലേ

യ്യു പ്രത്യേകംക്ഷണിച്ചുകൊള്ളുന്നു. "ശൃംഗാരവിംശതി" എന്നൊരു ചെറുകൃതിയും രാമപാണിവാദൻ രചിച്ചതായി അറിയുന്നതല്ലാതെ ഇതേവരെകാണുവാൻ സാധിച്ചിട്ടില്ല. കേരളീയമഹാകവികളിൽ ഉഭയകവീശ്വരനായ് അത്യുന്നതസോപാനത്തിൽ പരിലസിക്കുന്നരാമപാണിവാദന്റെ കൃതികളെ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നതിൽ ക്യൂറേട്ടർ പ്രത്യേകംശ്രദ്ധിക്കുമെങ്കിൽ അതു കേരളീയർക്കു വലിയ അനുഗ്രഹമായിരിക്കും.

തിരുവനന്തപുരം,
൧൧-ൽ-൧൯൨൨. } ഗ്രന്ഥകർത്താ.

—:*:—

* ഇതിൽ വിവരിച്ചിട്ടുള്ള ഏതാനുംസംഗതികൾ കവിയും വിദ്വാനുമായ കാക്കത്തു കെ. രാമൻനമ്പ്യാരവർകളുടെ പക്കൽനിന്നും ലഭിച്ചിട്ടുള്ളവയാണ്.

അവതാരിക.

മഹാകവിമൂർദ്ധന്യനായ കലക്കത്തു കുഞ്ചൻനമ്പിയാരുടെ പരിപാവനമായ നാമധേയം പുളകോദ്ഗമത്തോടും ഹർഷാശ്രുപാതത്തോടുംകൂടിയല്ലാതെ കേരളീയർക്ക് ഒരുകാലത്തും സ്മരിക്കുവാൻ നിവൃത്തിയില്ല. മനുഷ്യന്റെ ജീവിതപഥം കഴിയുന്നതും കണ്ടകരഹിതവും കുസുമാസ്തൃതവുമാക്കുവാൻ ഈ ഭാഗ്യഭൂമിയിലും ഇതരരാജ്യങ്ങളിലെന്നപോലെ, അനേകം വശ്യവചസ്സുകളായ പുണ്യശ്ലോകന്മാർ ഓരോ പുരുഷാന്തരത്തിലും നിരന്തരമായി പ്രയത്നിച്ചിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ ആ പ്രയത്നം സാധാരണജനങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ഫലപൂർണ്ണമായി തീർന്നതു കുഞ്ചന്റെ കോമളമായ രസനാരംഗത്തിൽ വാഗ്ദേവത തുള്ളിച്ചാടിയ അവസരങ്ങളിലാണെന്നുള്ള വസ്തുത ആർക്കും അപലപിക്കാവുന്നതല്ല. ശബ്ദസമ്രാട്ടായ പുനം, ഉല്ലേഖോദ്ഭാനായ കൃഷ്ണഗാഥാകാരൻ, ഭഗവൽഭക്തിഭാസ്കരനായ തുഞ്ചൻ തുടങ്ങിയ കവിവേധസ്സുകൾ സഹൃദയഹൃദയങ്ങളെ അഹമഹമികയാ ആവർജ്ജിക്കുന്നില്ലെന്ന് ആർക്കു പറയാം? പക്ഷെ അവരുടെ സൂക്തിതല്ലജങ്ങളുടെ സൌന്ദര്യം സൂക്ഷ്മമായി നിരീക്ഷിക്കുന്നതിനും, സൌരഭ്യം സുലഭമായി ഘ്രാണിക്കുന്നതിനും, സാരസ്യം സമഗ്രമായി ആസ്വദിക്കുന്നതിനും, ഒട്ടൊരുമാതിരിയിലുള്ള ഗ്രന്ഥപരിചയവും മനസ്സംസ്കാരവും അപേക്ഷണീയമാകുന്നു. നമ്പിയാരുടെ ഭാഷാകവിതകളുടെ വിഷയത്തിൽ അത്തരത്തിലൊരു അധികാരിഭേദചിന്തയ്ക്ക് അവകാശമില്ല. അദ്ദേഹം നിർമ്മിച്ച സാഹിതീസപര്യത്തിന്റെ സൌവർണ്ണകവാടം ഏതു പാമരനും എല്ലാക്കാലത്തും അപാവൃതമാകുന്നു. അതാണ് ആ കവീശ്വരനെ അന്യരിൽനിന്നു വ്യാവർത്തനം ചെയ്യുവാൻ പ്രയോജകീഭവിക്കുന്ന പ്രഥമോപായി.

ഹാസസാഹിത്യം ഭാരതീയർക്ക് അശ്രുതപൂർവ്വമായിരുന്നു എന്നു ചിലർ ഉപന്യസിച്ചുകാണുന്നതു് അത്തരത്തിലുള്ള സംസ്കൃതഗ്രന്ഥങ്ങളോടു് അവർക്കുള്ള അപരിചയത്തിന്റെ ഫലമായിരിക്കുവാനേ തരമുള്ളൂ. ഹാസ്യത്തെ ഭരതമുനി രസതേജനം അംഗീകരിച്ച അവസരത്തിൽതന്നെ അതിനു് അർഹിതമായ ഒരു സ്ഥാനം ലബ്ധമായിക്കഴിഞ്ഞു. നാടകങ്ങളിൽ ആ രസത്തിന്റെ പോഷണത്തിനുതകുന്ന പാത്രഘടനയുടെ അവശ്യത്തെപ്പറ്റി ഈ സന്ദർഭത്തിൽ അധികമൊന്നും പ്രതിപാദിക്കേണ്ടതില്ല. ക്ഷേമേ

ന്ദ്രൻ, നീലകണ്ഠദീക്ഷിതർ മുതലായ മഹാകവികൾ ഏതു രാജ്യത്തിലെ ഹാസസാഹിത്യകാരന്മാരോടും എതിരിട്ടു പൊരുതി വിജയം നേടുവാൻ പര്യാപ്തമായ വചോവിലാസമുള്ളവരാണെന്ന് അവരുടെ കൃതികൾ ഉച്ചൈസ്തരം ഉദ്ഘോഷിക്കുന്നു. ക്ഷേമേന്ദ്രന്റെ കലാവിലാസം, സേവ്യസേവകോപദേശം, നർമ്മമാല മുതലായ ഖണ്ഡകാവ്യങ്ങളിലും ദീക്ഷിതരുടെ കലിവിഡംബനത്തിലും മറ്റും തുളുമ്പിത്തുളുമ്പുന്ന ഹാസ്യരസത്തിന് ഏതു ഭാവുകനാണ് സാഷ്ടാംഗപ്രണാമം ചെയ്യാത്തത്? ക്ഷേമേന്ദ്രൻ ദേശോപദേശമെന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ,

"ഹാസേന ലജ്ജിതോഽന്യത്ര
ന ദോഷേഷു പ്രവർത്തതേ
ജനഃസ്വൽപകൃതായ
മമായം സ്യാദുദ്യമഃ."

എന്ന പദ്യത്തിൽ ഹാസസാഹിത്യത്തിന്റെ പരമോദ്ദേശമെന്തെന്ന് ആചാര്യനിർവിശേഷമായി നമ്മെ ഗ്രഹിപ്പിക്കുന്നു. "ഹാസം നിമിത്തം ജനങ്ങൾ ലജ്ജിതരായാൽ അവർ ദോഷങ്ങളിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്നതല്ല. അതിനാൽ അവരുടെ ഉപകാരത്തിനാണ് എന്റെ ഈ ഉദ്യമം" എന്നത്രേ അദ്ദേഹം പറയുന്നത്. ഇതെത്ര പരമാർത്ഥമാണ്! കാന്താസമ്മിതമായ ഉപദേശം നൽകുന്നതാകുന്ന കാവ്യം. സ്വപരഭേദചിന്തയ്ക്കവകാശമില്ലാത്ത ഒരവസ്ഥയിൽ നമ്മെ ഉയർത്തി ആനന്ദിപ്പിക്കുന്നതാകുന്ന രസം. ഹാസസാഹിത്യത്തിൽ ഹാസ്യരസത്തിനാണ് പ്രാധാന്യമെന്നുവച്ചു സാഹിത്യത്തിനു് അവിടെയും അതിന്റെ ധർമ്മമനുഷ്ഠിക്കാതിരിക്കുവാൻ നിവൃത്തിയില്ല. ആരെ ഉദ്ദേശിച്ചു് ആ സാഹിത്യം നിർമ്മിക്കപ്പെട്ടുന്നുവോ അവരും മറ്റുള്ളവർക്കൊപ്പം അതു വായിക്കുമ്പോൾ രസിക്കുകയും ഹസിക്കുകയും ചെയ്യണം; അതിന്റെ പരിധിയിൽ തങ്ങളും ഉൾപ്പെട്ടുന്നുവല്ലോ എന്നു കാണുമ്പോൾ അവർ ലജ്ജിക്കുന്നതും അതിൽ ഉൾപ്പെടരുതെന്നു തോന്നി സ്വയം ഉന്നമനത്തിനു സന്നദ്ധരാകുന്നതും അനുസന്ധാനദശയിൽ മാത്രമാകുന്നു. വ്യക്തിപരമായ ശകാരം വാച്യമായാലും വ്യംഗ്യമായാലും അതിന്റെ ലക്ഷ്യത്തിൽ ഹാസത്തെയല്ല ക്രോധത്തെയാകുന്നു ഉദ്ദീപിപ്പിക്കുന്നതു്. എവിടെ അതിനു ഗ്രന്ഥകാരൻ പഴുതുനല്കുന്നുവോ ആ നിബന്ധം പ്രായേണ സാഹിത്യാഭാസമായിത്തീർന്നു് ഉദ്ദിഷ്ടകാര്യം സാധിക്കാതെ വന്ധ്യജീവിതമായി പൊതുജനങ്ങളിൽ അറപ്പും വെറുപ്പും വളർത്തി കാലഗർത്തത്തിൽ അസ്തമിതമായി, അനാദൃതപ്രായി, പതിക്കുന്നു. ശകാരവിഷയമനത്തിനും ഹാസസാഹിത്യനിർമ്മിതിക്കും

തമ്മിൽ നരകനാകങ്ങൾക്കുള്ള അന്തരമുണ്ട്. കരിക്കട്ടകൊണ്ടുള്ള ചുവരിലെഴുത്തെവിടെ? കദാചാരപരനെ സദാചാരരതനാക്കുന്ന കാവ്യരത്നമെവിടെ?

ഫലിതമാർന്നികനായ കുഞ്ചൻ ഹാസസാഹിത്യത്തിന്റെ മൂലതത്വങ്ങൾ സൂക്ഷ്മമായി ഗ്രഹിച്ചിരുന്നു. ചാക്യാർകൂത്തു കേരളത്തിൽ പ്രാചീനചേരചക്രവർത്തികളുടെ കാലത്തുപോലും പ്രചുരപ്രചാരമായിരുന്ന ഒരു വിനോദകലയും ഹാസ്യരസപ്രകടനം ആ കലയുടെ ജീവനാഡിയുമാകുന്നു. കേരളീയർ പ്രായേണ ഫലിതപ്രിയന്മാരും നർമ്മമാലാപനിപുണന്മാരുമായിത്തീർന്നിട്ടുള്ളതു് അനേക വർഷശതങ്ങൾ അവിച്ഛിന്നധാരമായി ഈ നാട്ടിൽ നിലനിന്നുപോരുന്ന പ്രസ്തുത കലയുടെ പരമാനുഗ്രഹം നിമിത്തമാകുന്നു. ചാക്യാന്മാരുമായുള്ള നിത്യസാഹചര്യവും അവരുടെ വദനങ്ങളിൽനിന്നു പൊഴിയുന്ന അനുത്തമങ്ങളായ പരിഹാസസൂക്തികളുടെ നിരന്തരശ്രവണവും ജാത്യാപാണിവാദനായ നമ്മുടെ കവിരാജരാജന്റെ ജന്മസിദ്ധമായ ഹാസസാഹിത്യവാസനയ്ക്കു് ഉപയുക്തപരിപുഷ്ടി നല്കിയിരുന്നിരിക്കണം. നമ്പിയാർ ഏതു സമുദായത്തെപ്പറ്റിയും ആചാരത്തെപ്പറ്റിയും എന്തുതന്നെ ഹാസജനകമാകുംവണ്ണം ഉപന്യസിച്ചാലും അദ്ദേഹം അമൃതം പ്രവഹിക്കുന്ന പാണികൊണ്ടാകുന്നു പ്രഹരിക്കുന്നതു് എന്നു തോന്നുന്നതു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കരടറ്റ വാസനയുടേയും കറകളഞ്ഞ അഭ്യാസത്തിന്റെയും പയസ്സിതോപമമായ സമ്മേളനത്തിന്റെ മധുരഫലമാണെന്നുള്ളതിനു സന്ദേഹമില്ല.

കുഞ്ചൻനമ്പിയാരുടെ ജീവചരിത്രം ആദ്യമായി എഴുതി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുവാനുള്ള ഭാഗ്യം സി. ഡി. ഡേവിസ്സിനാണ് സിദ്ധിച്ചതു്. പ്രശസ്തപണ്ഡിതനായ ശ്രീമാൻ പി. കെ. നാരായണപിള്ളയുടെ കുഞ്ചൻനമ്പിയാർ എന്ന വിശിഷ്ടപുസ്തകത്തിന്റെ വിലയും നിലയും സർവ്വവിദിതമാകുന്നു. ഒരുകൊല്ലം മുമ്പു് "നമ്പിയാരും തുള്ളലുകളും—ഒരു നിരൂപണം" എന്നൊരു ഗ്രന്ഥം ശ്രീമാൻ കുറ്റിക്കാട്ട നാരായണമേനോൻ എഴുതി അച്ചടിപ്പിക്കുകയുണ്ടായി. അതിലും വിജ്ഞേയങ്ങളായ അംശങ്ങൾ ധാരാളമുണ്ട്. ശ്രീമാൻ എം. ആർ. ബാലകൃഷ്ണവാരിയരുടെ 'കുഞ്ചൻനമ്പ്യാർ' ആ മഹാകവിയേയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിതകളേയും വിഷയീകരിച്ചുകൊണ്ടു രചിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള പുസ്തകങ്ങളിൽ നാലാമത്തേതെന്നാണ് എനിക്കു തോന്നുന്നതു്.

ശ്രീമാൻ ബാലകൃഷ്ണവാരിയരെ ഒരു നിശിതമതിയായ ചരിത്രഗവേഷകനെന്നേയും മർമ്മവേദിയായ സാഹിത്യനിരൂപകനെന്നേയും നിലയിൽ ഞാൻ വളരെക്കാലമായി അറിയും. അദ്ദേഹത്തിന്റെ 'പ്രാചീനകേരളം' എന്ന ചരിത്രഗ്രന്ഥത്തിൽനിന്ന് അദ്ദേഹത്തിന് ഏതാദൃശവിഷയങ്ങളിലുള്ള അഗാധമായ ജ്ഞാനത്തിന്റെ ഏകദേശാംശം ഭാഷാഭിമാനികൾക്ക് അനായാസേന ഗ്രഹിക്കാവുന്നതാണ്. 'പ്രാചീനകേരളം' നിമിത്തം വാരിയർക്കു സിദ്ധിച്ച യശസ്സിനെ 'കുഞ്ചൻനമ്പ്യാർ' ദ്വിഗുണീഭവിപ്പിക്കുവാൻ പര്യാപ്തമാണെന്നുള്ള എന്റെ അഭിപ്രായത്തെ സഹൃദയന്മാർ ഏകകണ്ഠമായി അനുവദിക്കുമെന്ന് എനിക്കു പരിപൂർണ്ണമായ വിശ്വാസമുണ്ട്. ജീവചരിത്രഗ്രഥനത്തിലും ഗ്രന്ഥപരമ്പരാനിരൂപണത്തിലും വാരിയർ പ്രദർശിപ്പിച്ചിരിക്കുന്ന ബുദ്ധിശക്തിയും പരിശ്രമവും അത്യന്തം സ്തുത്യർഹമാകുന്നു.

കുഞ്ചൻനമ്പ്യാരുടെ ജീവചരിത്രത്തെ നാം അഭിമുഖീകരിക്കുമ്പോൾ ഒന്നാമതായി നമുക്ക് ഉത്തരം പറയേണ്ട പ്രശ്നം അദ്ദേഹം രാമപാണിവാദനിൽനിന്നു ഭിന്നനോ അഭിന്നനോ എന്നുള്ളതാകുന്നു. ഈ പ്രശ്നം കേരളീയരുടെ മുൻപാകെ അവിർഭവിപ്പിച്ചു് അതിനു സമഗ്രമായ ഒരു സമാധാനം നിർദ്ദേശിക്കുവാൻ ആദ്യമായി ഒരുമ്പെട്ടതു ഞാനാണ്. രാമപാണിവാദനും കുഞ്ചൻനമ്പ്യാരും ഒന്നാണെന്ന് ഫ്രഞ്ചു-കാരാണ്ടു് മലയാളമനോരമയിൽ ആ വിഷയത്തെ അധികരിച്ചു് എഴുതിയ ഉപന്യാസത്തിൽ എനിക്കു തികച്ചും സ്ഥാപിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞിരുന്നില്ലെങ്കിലും കൂടുതൽ തെളിവു് ആ അഭ്യൂഹത്തെ അനുകൂലിക്കുവാൻ തക്ക വിധത്തിലാണ് കാണുന്നതെന്നു പ്രസ്താവിക്കുവാൻ ഞാൻ ധൈര്യപ്പെട്ടിരുന്നു. എന്റെ മതത്തോടു യോജിച്ചാണ് ശ്രീമാൻ ബാലകൃഷ്ണവാരിയർ ആ സംഗതിയിൽ അഭിപ്രായപ്രകടനം ചെയ്യുകാണുന്നതു്. എന്റെ ആ മനോരമാലേഖനം വിജ്ഞാനദീപിക ഒന്നാംഭാഗത്തിൽ ചേർത്തു പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയതിനു മേൽ ആ വിഷയത്തിൽ എനിക്കു വേറെയും ചില തെളിവുകൾ ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. സർവ്വസംശയങ്ങളേയും സാങ്കോപാങ്ഗം ഛേദിക്കത്തക്ക ഒരഭിപ്രായം രേഖപ്പെടുത്തുവാൻ ഞാൻ ഇനിയും ശക്തനല്ലെങ്കിലും എന്റെ അനുമാനത്തിനു നാൾക്കു നാൾ ബലം കൂടിവരുന്നു എന്നു പറവാൻ സന്നദ്ധനാണ്. വാരിയർ എന്നിൽനിന്നു ഭിന്നിക്കുന്ന അവസരങ്ങളിലെല്ലാം എന്റെ മതമിന്നതെന്നു പ്രത്യേകം വിവരിക്കയും മറ്റു സന്ദർഭങ്ങളിൽ

എന്റെ അഭിപ്രായങ്ങളെ അത്തരത്തിൽതന്നെ ആവിഷ്കരിക്കുകയുമാകുന്ന പ്രായേണ ചെയ്യുകാണുന്നുണ്ട്.

നമ്പ്യാരുടെ ജീവചരിത്രത്തേയും കൃതികളേയുംപറ്റി എനിക്കു പറവാനുള്ളതിൽ ഏതെങ്കിലും ഒരംശമെങ്കിലും പ്രസ്താവിക്കുക എന്നു വന്നാൽ അതുതന്നെ ഒരു പ്രത്യേക പുസ്തകമായിത്തീരുന്നതാണ്. അവതാരികയുടെ ഉദ്ദേശമതല്ലല്ലോ. എനിയിൽ നിന്നു ഗ്രന്ഥകാരൻ വിയോജിക്കുന്ന വിഷയങ്ങളിൽ എനിക്കുള്ള സമാധാനം രേഖപ്പെടുത്തുന്നതിനും ഇതല്ല അവസരമെന്ന് എനിക്കറിയാം. എന്നാൽ ഏതാനും ചില സംശയകഥം വായനക്കാരുടെ ജിജ്ഞാസാശമനത്തിനായി എടുത്തുപറയാം. "കൊല്ലം തൊള്ളായിരത്തങ്ങിരുപതുമിരുപത്താറുമേവഞ്ച പത്തും" ഇത്യാദി പദ്യം എന്റെ ഉപരിഗവേഷണത്തിന്റെ ഫലമായി സി. ഡി. ഡേവിഡ്ഡല്ല ആദ്യമായി കണ്ടുപിടിച്ചതു് എന്നു തെളിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ഫനുനു മേടത്തിൽ വിദ്യാവിനോദിനി രണ്ടാം പുസ്തകം ഫരു-മുതൽ ഫരു-വരെ വശങ്ങളിൽ ആ മാസികയുടെ അധിപരായിരുന്ന ശ്രീമാൻ സി. പി. അച്യുതമേനോൻ "കുഞ്ചൻനമ്പിയാരുടെ മരണകാലം" എന്നൊരു ലേഖനം പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുകയുണ്ടായി. ആ ലേഖനത്തിൽ കലക്കത്തു രാമൻ നമ്പിയാരുടെ കൈയക്ഷരത്തിലുണ്ടായിരുന്ന അനേകം ഗ്രന്ഥങ്ങൾ പാലപ്പുറത്തു ഗോവിന്ദൻനമ്പിയാരുടെ ഭവനത്തിൽ സൂക്ഷിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു എന്നും അവയിൽ ഒരു ശ്രീകൃഷ്ണവിലാസ വ്യാഖ്യാനഗ്രന്ഥത്തിൽ പ്രസ്തുതശ്ലോകം കുറിച്ചിട്ടിരുന്നതു കണ്ടെടുത്തു പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുകയത്രേ താൻ ചെയ്യുന്നതെന്നും സി. പി. പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു. ശ്ലോകത്തിൽ സ്മൃതനായ 'കൃഷ്ണൻ' കുഞ്ചൻനമ്പിയാരാണെന്നുള്ളതു സി. പി. യുടെ ഊഹമാണ്. രാഘവീയം രാമപാണിവാദന്റെ കൃതിയല്ലെന്നും അദ്ദേഹത്തിന്റെ മാതുലനായ രാഘവൻനമ്പിയാരുടേതാണെന്നും ശ്രീമാൻ ബാലകൃഷ്ണവാരിയർ പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന അഭിപ്രായത്തോടു് എനിക്കു യോജിക്കുവാൻ നിവൃത്തിയില്ല. ഒന്നാമതു, രാമപാണിവാദൻ തന്റെ കൃതിയെന്നു മുക്തകണ്ഠം ഘോഷിക്കുന്ന സീതാരാഘവം നാടകവും രാഘവീയവും ഒന്നിച്ചുവെച്ചു വായിച്ചുനോക്കിയാൽ ആ രണ്ടു ഗ്രന്ഥങ്ങളും ഒരേ മഹാകവിയുടെ കൃതികളെന്നു ഭാവുകന്മാർ സശിരഃകമ്പം സമ്മതിക്കും. രണ്ടാമതു്, രാഘവീയം രചിച്ച കവികുഞ്ജരനായിരുന്ന തന്റെ അമ്മാവനെങ്കിൽ അദ്ദേഹത്തെ രാമപാണിവാദൻ "മങ്ങലഗ്രാമവാസ്തവ്യസ്യ രാഘവ

പാണിഗ്രഹസ്യ" എന്ന മാത്രമായി ലീലാവതീവീഥിയിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പാണ്ഡിത്യത്തേയോ കവിതാപ്രത്തേയോ പറ്റി യാതൊരു സൂചനയും നല്കാതെയുള്ള ഒരു സാധാരണവർണ്ണനംകൊണ്ടു തൃപ്തിപ്പെട്ടിരിക്കയില്ല. മൂന്നാമത്തു്, 'രാഘവീയം' എന്ന പദം ദ്വേധാ രാഘവസംബന്ധിയാണെന്നുള്ള അനുമാനമാണ് എന്റെ സ്നേഹിതന്ന് ഇതു വിഷയത്തിൽ അവലംബമെങ്കിൽ 'സീതാരാഘവ'ത്തിൽ കാണുന്ന രാഘവപദത്തിന്ന് അത്തരത്തിൽ ഒരു വ്യാഖ്യാനം സംക്രമിപ്പിക്കുവാൻ നിവൃത്തിയില്ല എന്നു വരുന്നതു് ആ അനുമാനത്തിന്ന് ഒരു ന്യൂനതയായി വിചാരിക്കേണ്ടതാണു്. നാലാമതു് ഇതെല്ലാം സാരമില്ല എന്നുവെച്ചാലും രാഘവീയമുണ്ടാക്കിയ കവി ആ മഹാകാവ്യമടിയറവെച്ചതു ചെമ്പകശ്ശേരിരാജാവിനാണെന്നുള്ളതിനു രേഖയുണ്ടു്. അടിയറവെച്ച ശ്ലോകങ്ങളിൽ ഒന്നു താഴെ ഉദ്ധരിക്കാം:—

"സാരസ്യൈകസമാശ്രയോഽംബരധുനീലീലാരതസ്സന്തതം
രാജീവേക്ഷണരാജഹംസപുടകേ യമാനസേ ഖേലതി;
തസ്യാദ്ധാ ശ്രിതനന്ദനാൽ സുമനസാം സംസേവിതാൽ സഞ്ചയൈഃ
കോവാ കല്പതരോരിവാതിഭവതോ ലോകാനവാപ്സ്യതിഃ?"

കാവ്യകേയവധംതുള്ളൽ പൂന്തോട്ടത്തിന്റേതുതന്നെ. കുഞ്ചന്റെ ഇതരകൃതികളെപ്പറ്റി പയ്യാലോചിക്കുമ്പോൾ ഉത്തരരാമായണം കിളിപ്പാട്ടു് അദ്ദേഹത്തിന്റേതാണോ എന്നു ശങ്കിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഞാൻ കണ്ടിട്ടുള്ള ഒരു ഉത്തരരാമായണം ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ അവസാനത്തിൽ:—

"പവനതനയചേതഃപങ്കജാക്കം മുനീന്ദ്രൈ-
രനുദിനമതിലാല്യശ്രീപദം ശ്യാമളാങ്ഗം
ദിനകരകുലദീപം ജാനകീഭാഗ്യരാശിം
കരധൃതശരചാപം നൌമി വിലപാദ്രിനാഥം."

എന്നൊരു പദ്യമുണ്ടു്. വിലപാദ്രിനാഥനായ ശ്രീരാമചന്ദ്രനെ കുഞ്ചൻ ശീലാവതിയിലെന്നപോലെ ഈ ഗ്രന്ഥത്തിലും സ്തുതിക്കുന്നു എന്നു വരുവാൻ പാടില്ലായ്കയില്ല. പക്ഷേ ഈ ഒരു ചെറിയ തെളിവുവെച്ചുകൊണ്ടു മാത്രം ഈ വിഷയത്തിൽ നിഷ്കൃഷ്ടമായി ഒരഭിപ്രായം പറവാൻ പാടില്ലാത്തതിനാൽ ഞാൻ ആ സാഹസത്തിനു് ഒരുങ്ങുന്നില്ല. കലക്കത്തു ദാമോദരൻ നമ്പ്യാരുടേതെന്നു ഗോവിന്ദപ്പിള്ള സമ്പാദികാമുക്കാർ പറയുന്ന ഏകാദശീമാഹാത്മ്യം കിളിപ്പാട്ടിന്റെ കർത്തൃത്വത്തെപ്പറ്റിയും ഒരു പുനസ്സ

മാലോചന ആവശ്യകമായിത്തീന്നിരിക്കുന്നു. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ ആ കൃതിയുടെ അവസാനത്തിൽ ചില ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ,

"രാമേണ പാണിവാദേന
മങ്ങലഗ്രാമവാസിനാ
രുക്മാങ്ഗദസ്യ ചരിതം
രചിതം ഗീതബന്ധനം"

എന്നൊരു പദ്യം കാണുന്നു. പ്രതിപാദ്യം ഈ കൃതിയിൽ വിലപാട്ടിനാഥനെയാകുന്ന കവി വന്ദിക്കുന്നതു്. പാലാഴിമഥനം ആട്ടക്കഥയും ശംബരവധം ആട്ടക്കഥയും ഒരു കവിയുടെ കൃതികളാണെന്നു ഞാൻ വിജ്ഞാനദീപികയിൽ സമർത്ഥിച്ചിട്ടുണ്ടല്ലോ. പാലാഴിമഥനം രാമപാണിവാദന്റെ കൃതിയാണെന്നു സ്ഥാപിക്കുവാൻ അതിൽ പിന്നീടു് എനിക്കു രേഖ കിട്ടീട്ടുണ്ടു്.

"രാമഃ ശ്രീദേവനാരായണധരണിപതേരാജ്ഞയാ പാണിവാദോ
ഗേയം ലീലാനുകൂലം കലയതി; കൃപയാ സൂരയഃ പൂരയന്തു"

എന്നൊരു ശ്ലോകാദ്യം ആ ആട്ടക്കഥയുടെ ഉപോദ്ഘാതത്തിൽ ചില ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ കാണുന്നതാണു്. ആ രേഖ മലയാളം കൂറേറാർ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തീട്ടുള്ള രാസക്രീഡ ആട്ടക്കഥയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതിതന്നെ. പഞ്ചതന്ത്രം അമ്പലപ്പുഴച്ചെഴുതിയതായിരിക്കാമെന്നു തോന്നത്തക്ക നിലയിൽ ആ കൃതിയുടെ അവസാനത്തിലും,

"ശ്രീമദംബരവാഹിന്യാം
ധാമനി സ്ഫുടമുല്ലസൻ
ശ്രീവാസുദേവോ ഭഗവാൻ
ശ്രേയസേ ഽസ്തുഭവീതു നഃ"

എന്നൊരു പദ്യം ചില ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ കാണുന്നുണ്ടു്. ഇന്നിയും അപ്രസിദ്ധങ്ങളായി കൃഷ്ണകഥാനുബന്ധിയായ ഒരു പ്രാകൃതകാവ്യവും അംബരനദീശവിഷ്ണുസ്തോത്രവും മറ്റും രാമപാണിവാദന്റെ വകയായുണ്ടു്. ആ സ്തോത്രത്തിൽ ഒരു പദ്യം താഴെ ഉദ്ധരിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

"ഭൂതേഷു സർവേഷ്വപി നിർവിശേഷം
ഭൂയസ്സരാമാഹിത കാരുണീകം
ഭൂദേവതാമംബരവാഹിനീശം
ശ്രീദേവനാരായണമാശ്രയാമഃ."

ഈ ശ്ലോകത്തിനു വിഷ്ണുപരമായും രാജുപരമായും അർത്ഥം കല്പിക്കാമെന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ.

ഞാൻ പ്രകൃതംവിട്ട് എവിടെയെല്ലാമോ ശാഖാചംക്രമണം ചെയ്കയീഞ്ഞു. അതു് എന്റെ സഹജമായ സാഹിത്യോന്മാദ വിജൃംഭിതമാകയാൽ വായനക്കാർ ക്ഷമിക്കേണ്ടതാണു്. ഈ വിഷയത്തിൽ എന്റെ പുതിയ ഗവേഷണത്തിന്റെ ഫലങ്ങൾ എല്ലാംകൂടി ഒരു പ്രത്യേകോപന്യാസരൂപത്തിൽ ഞാൻ വഴിയേ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചുകൊള്ളാം.

എന്റെ പ്രിയസുഹൃത്തും ഒരു യഥാർത്ഥസാഹിത്യകനുമായ ശ്രീമാൻ ബാലകൃഷ്ണവാരിയരുടെ പ്രസ്തുതഗ്രന്ഥത്തിനു സന്തോഷപൂർവം സ്വാഗതം നല്കുവാൻ സകല ഭാഷാഭിമാനികളും സന്നദ്ധന്മാരാകുന്നതാണു്. അതുമ്മൂണ്ടു് അതിന്റെ നിർമ്മിതിയിൽ അദ്ദേഹം പ്രദർശിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള അഭിനന്ദനീയമായ ഔൽസുക്യവും വ്യവസായവും. വാരിയരുടെ ഈ ഗ്രന്ഥത്തെ എന്റെ വാത്സല്യപൂർണ്ണമായ ആശീർവാദത്തോടുകൂടി മഹാജനസമക്ഷം അവതരിപ്പിച്ചുകൊള്ളുന്നു. ഇതിനു് ഏറ്റവും ശോഭനമായ ഒരു ഭാവി ഉണ്ടാകുമാറാകട്ടെ.

തിരുവനന്തപുരം,
1—4—1109.

ഉള്ളൂർ എസ്സ്. പരമേശ്വരയ്യർ.

വിഷയക്രമം.

അദ്ധ്യായം.	വിഷയം.	പേജ്.
1.	ബാല്യവും വിദ്യാഭ്യാസവും	1
2.	അമ്പലപ്പുഴയിലെ താമസക്കാലം	18
3.	തിരുവനന്തപുരത്തെ താമസം	38
4.	നമ്പ്യാരുടെ സ്വഭാവം	64
5.	നമ്പ്യാരുടെ ബാല്യകൃതികൾ	75
6.	നമ്പ്യാരുടെ സ്വഭാവോക്തി	106
7.	നമ്പ്യാരുടെ പരിഹാസകവനം	137
8.	നമ്പ്യാരുടെ ഇതരകൃതികൾ	187

കുഞ്ചൻനമ്പ്യാർ

THE SEN GUPTA PUBLIC LIBRARY
LOVE & SERVICE.
PUTHIYARA

അദ്ധ്യായം ൧

ബാല്യവും വിദ്യാഭ്യാസവും.

വശ്യവചസ്സുകളായ കവികളുടെ ജീവചരിത്രസംഭവങ്ങളെപ്പറ്റി അറിയുന്നതിനു സാമാന്യജനങ്ങൾ പ്രതിപത്തിയുള്ളവരാണ്. വിശേഷിച്ചു് പണ്ഡിതപാമരന്മാരെ ഒരുപോലെ രസാത്മകമായ കാവ്യവ്യാപാരംകൊണ്ടു രസിപ്പിക്കുവാൻ സാധിക്കുന്ന അനുഗൃഹീതകവികളുടെ കാര്യത്തിൽ ഈ ആകാംക്ഷയ്ക്കു ശക്തികൂടുകയും ചെയ്യും. കൊട്ടാരംമുതൽ കുടിൽവരെയുള്ള എല്ലാവരുടേയും ആദരവിനും ആരാധനയ്ക്കും പാത്രീഭൂതനാകുന്ന കവിയുടെ ജീവിതത്തിലെ സംഭവങ്ങൾ പ്രായേണ എല്ലാവരുടേയും കൌതുകത്തെ ഉദ്ദീപിപ്പിക്കുമല്ലൊ. അന്യരുടെ മനസ്സിനെ നിസർഗ്ഗസുന്ദരമായ കവനകലാപാടവംകൊണ്ടു് ആകർഷിച്ചു് അല്പനേരത്തേക്കെങ്കിലും ജീവിതക്ലേശവിചിന്തകളിൽനിന്നു വിരമിപ്പിച്ചു സച്ചാനുഭൂതിയിലേക്കു നയിക്കുന്ന കാവ്യകാരനെപ്പറ്റി ജിജ്ഞാസ പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നതു ലോകസാധാരണവുമാണ്. വാസ്തവത്തിൽ അത്തരം ഉത്തമകവികൾ ലോകരംഗത്തിൽ ഏതുപ്രകാരം കഴിച്ചുകൂട്ടിയെന്നറിയുന്നതു പലപ്പോഴും പ്രയോജനകരവുമാണ്. യഥാർത്ഥകവിത കവിയുടെ മനോവൃത്തിയുടെ ശരിയായ പ്രതിഫലനമായിരിക്കുന്ന സ്ഥിതിക്കു് അതിന്റെ സമുചിതമായ ആസ്വാദനത്തിനും നിരൂപണത്തിനും ആ കവിയുടെ സ്വഭാവഗതി, ജീവിതചര്യകൾ, പരിതഃസ്ഥിതികൾ എന്നിവയെപ്പറ്റിയുള്ള ജ്ഞാനം സമ്പാദിക്കേണ്ടതു് ആവശ്യമായിത്തീരുന്നു. ഉത്തമസാഹിത്യം ജീവിതവിമർശനമാണ്. കവിയുടെ മനോദർപ്പണത്തിൽ പ്രതിബിംബിക്കുന്ന ജീവിതമത്രേ അതിന്റെ വിഷയം. തന്റെ മനസ്സാകുന്ന മാനദണ്ഡം പ്രയോഗിച്ചു ജീവിതനിരൂപണം ചെയ്യുകയത്രേ എല്ലാ കവിയും ഉത്തമസാഹിത്യകാരനും ചെയ്യുന്നതു്. ആത്മചൈ

തന്ത്രത്തിന്റെ പ്രകാശനമായ കവിതയെ തീച്ചയായും കാവ്യകാരന്റെ ജീവിതരീതികൾ സ്പർശിക്കാതിരിക്കുവാൻ നിവൃത്തിയില്ല. ഒരുത്തമകാവ്യം തൽകർത്താവിന്റെ വ്യക്തിത്വത്തിന്റെ ഏതാനും അംശങ്ങളെങ്കിലും അപഹരിച്ചു സ്വകീയമാക്കാതിരിക്കയില്ല. കവിയുടെ ഭാവനോന്മീലിതമായ അന്തർനേത്രങ്ങൾക്കു ജീവിതരംഗം ഏതുപ്രകാരം ദൃശ്യമാകുന്നുവോ അതിനെ അവലംബിച്ചാണല്ലൊ അയാളുടെ പ്രപഞ്ചനിരൂപണം. ഈ ജീവിതവിമർശനത്തിന്റെ ഉൽകർഷാപകർഷങ്ങൾ അയാളുടെ സംസ്കാരത്തേയും സ്വഭാവത്തേയും ആത്മചൈതന്യത്തേയും ആശ്രയിച്ചിരിക്കും. ഇക്കാരണത്താലാണ് ഒരു കവിയുടെ ജീവിതത്തിലെ പ്രധാന സംഭവങ്ങളെപ്പറ്റിയും മനോവികാസത്തെപ്പറ്റിയുമുള്ള അറിവ് അയാളുടെ കവിതയെ ആസ്വദിക്കുന്നതിനു നമുക്ക് പ്രയോജനകരമായിരിക്കുന്നതു്. ഒരുത്തമകവിയുടെ മനോധർമ്മപ്രയോഗങ്ങളും ജീവിതരീതികളുമായി അടുത്ത ബന്ധം ഉണ്ടായിരിക്കുന്നതാണ്. കവിയുടെ നിരീക്ഷണത്തിനു വിഷയീകരിക്കുന്ന സംഗതികളുടെ വ്യത്യാസങ്ങളനുസരിച്ചു മനോധർമ്മത്തിനു് ഉച്ചനീചഭാവങ്ങൾ ഏറക്കുറെ ഉണ്ടാകാറുണ്ട്. പരിതഃസ്ഥിതികളുടെ വികാരോദ്ദീപകശക്തിയെ ആശ്രയിച്ചു ഭാവനാശക്തിക്കും ഉന്മീലനം ഉണ്ടാകുന്നു. കവിയുടെ മനസ്സിനെ ഹർഷാകുലിതമാക്കുന്ന ദിവ്യവികാരങ്ങളെ ഉത്തേജിപ്പിക്കുന്ന പരിതഃസ്ഥിതികളിൽ കഴിച്ചുകൂട്ടുവാൻ സാധിക്കുന്ന ആളിന്റെ മനോധർമ്മപ്രസരം സജീവമായിരിക്കുന്നതാണ്. വിഖ്യാതന്മാരായ കേരളകവികളുടെ ജീവചരിത്രത്തെക്കുറിച്ചു നമുക്കു ലഭിച്ചിട്ടുള്ള വിശ്വാസയോഗ്യമായ അറിവു വളരെ പരിമിതമത്രേ. ചരിത്രസംഭവങ്ങളെ രേഖപ്പെടുത്തുന്നതിൽ നമ്മുടെ പൂർവികന്മാർക്കുണ്ടായിരുന്ന വൈമുഖ്യവും അലസതയുമാണ് ഈ ദുരവസ്ഥയ്ക്കു നിദാനമായിരിക്കുന്നതു്. വൃദ്ധജനങ്ങളുടെ സ്മൃതിപഥത്തിൽ സ്ഥലം പിടിച്ചിരിക്കുന്ന ഐതിഹ്യങ്ങളും കേട്ടുകേൾവികളും മാത്രമേ ഈ അന്ധകാരത്തിനിടയിൽ അല്പം മങ്ങിയ പ്രകാശം നല്കുന്നുള്ളു. കാലം പോകുംതോറും ഇവക ഐതിഹ്യങ്ങളും കഥകളും വിസ്മൃതങ്ങളായിത്തീരുന്നതുമുണ്ട്. അവയെ സമാഹരിക്കുന്നതുകൂടാതെ മറ്റു മാർഗ്ഗങ്ങളിൽനിന്ന് വല്ല ജീവനവിവരങ്ങളും ലഭിക്കുമോ എന്നു നോക്കേണ്ടതും അത്യാവശ്യമാണ്. പ്രമാദജടിലങ്ങളായ ഈ പ

ഴങ്കഥകളെ പ്രബലമായ ഇതരതെളിവുകൾ ലഭിക്കുന്നതുവരെ നിരസിക്കുവാനും തരമില്ല. പ്രാചീന ഭാഷാകവികളിൽ മിക്കവരെപ്പറ്റിയും ജനതാമദ്ധ്യത്തിൽ പ്രചാരത്തിലിരിക്കുന്ന ഇത്തരം കഥകൾ, മറ്റുവിധത്തിൽ ലഭിക്കുന്ന അറിവുകളുമായി യോജിക്കുന്നപക്ഷം, സ്വീകൃതങ്ങളായാൽ അപാകമില്ല.

ഭാഷാസാഹിത്യത്തിൽ അതിപ്രസിദ്ധനായ കലക്കത്തു കുഞ്ചൻനമ്പ്യാരെപ്പറ്റിയും നമുക്കു വളരെ കുറച്ചുമാത്രമേ അറിവു കിട്ടിയിട്ടുള്ളൂ. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവചരിത്രസംഭവങ്ങളെക്കുറിച്ചു് വിശ്വാസയോഗ്യമായ തെളിവുകളുടെ അഭാവംകൊണ്ടു പൂർണ്ണമായ വിവരങ്ങൾ നൽകുന്നതിനു പ്രയാസമാണു്. അക്കാലത്തെ സാഹിത്യത്തിലും മറ്റും പറയത്തക്ക യാതൊരു പ്രസ്താവനയും അദ്ദേഹത്തെപ്പറ്റി കാണ്മാനില്ല. എന്നാൽ സ്വകൃതികളിൽനിന്നും ലഭിക്കുന്ന അപൂർവ്വം വിവരങ്ങളേയും ജനതാമദ്ധ്യത്തിൽ പ്രചാരത്തിലിരിക്കുന്ന ഐതിഹ്യങ്ങളേയും ആധാരമാക്കി ഏതാനും സംഗതികൾ പ്രസ്താവിക്കുവാനേ തരമുള്ളൂ. മലയാളഭാഷാകവികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ പലതുകൊണ്ടും പ്രധാനിയായ നമ്പ്യാർ ജനിച്ചതു് കൊച്ചിയിൽ തിരുവിലാമലയ്ക്കടുത്തു 'കിള്ളിക്കുറിശ്ശിമംഗലം' എന്ന ഗ്രാമത്തിൽ 'കലക്കത്തു്' എന്ന ഭവനത്തിലായിരുന്നു. അവിടെയുള്ള നമ്പ്യാർകുടുംബങ്ങളിൽ അതിപ്രാചീനമായ തറവാട്ടു് കലക്കത്താണു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജനനകാലത്തു് ആ കുടുംബം അത്ര ഐശ്വര്യനിലയിലായിരുന്നില്ല. കഷ്ടിച്ചു് കാലക്ഷേപം നടത്തുന്നതിനുള്ള വസ്തുവകകളും അനുഭവങ്ങളുമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. നമ്പ്യാരുടെ ജനനം കൊല്ലവർഷം പകുതിനോടിടയ്ക്കാണെന്നു് പലരും ഊഹിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മാതാപിതാക്കന്മാരെപ്പറ്റി പറയത്തക്ക വിവരങ്ങൾ ഒന്നും ലഭിച്ചിട്ടില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പിതാവു കിടങ്ങൂർ സ്വദേശിയായിരുന്ന ഒരു നമ്പ്യാരായിരുന്നു. അദ്ദേഹം മിക്കവാറും കിടങ്ങൂർതന്നെയായിരുന്നു താമസം. ഇടയ്ക്കിടയ്ക്കു ഭാര്യാഗൃഹത്തിൽചെന്നു താമസിക്കുമെന്നല്ലാതെ സ്ഥിരതാമസം അവിടെ ആയിരുന്നില്ല. അക്കാരണത്താൽ നമ്പ്യാർ തന്റെ മാതാപിതാക്കന്മാരേയും മാതുലന്റേയും സംരക്ഷണയിലാണു് വളർന്നുവന്നതു്. നമ്പ്യാരുടെ സ്വഭാ

വത്കരണത്തിൽ പ്രധാന ഭാഗഭാക്കായിരുന്നത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രിയമാതാവുതന്നെയാണ്. സൽഗുണസമ്പന്നയും സത്യസന്ധയുമായിരുന്ന ആ സതീരത്നം സീമന്തപുത്രനായ അദ്ദേഹത്തെ ക്രമത്തിലധികം ലാളിക്കാതെ വേണ്ടവിധത്തിൽ പരിശീലിപ്പിച്ചുവന്നു. കുഞ്ഞനെ സംരക്ഷിക്കുന്നതിലുള്ള അവരുടെ സകലശ്രദ്ധയും പതിഞ്ഞിരുന്നത്. മാതുലന്റെ മരണശേഷം കുടുംബഭാരമേറ്റേണ്ടതായിവരുന്നത് കുഞ്ഞനായിരുന്നതിനാൽ പ്രത്യേകം നിഷ്കർഷിക്കേണ്ട ആവശ്യവുമുണ്ടായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സൽഗുണങ്ങൾക്കും കാരണഭൂതയായ ജനനിയുടെ സത്യസന്ധതയെ ദൃഷ്ടാന്തീകരിക്കുന്ന ഒരു ഐതിഹ്യം പ്രസിദ്ധമായിട്ടുണ്ട്. കോഴിക്കോട്ടുകാരനായ ഒരു സാധുബ്രാഹ്മണൻ സ്വപുത്രികളെ വിവാഹം ചെയ്യിച്ചുകൊടുക്കുന്നതിനു ദാരിദ്ര്യംകൊണ്ടു നിവൃത്തിയില്ലാതെ കുഴങ്ങി തിരുവനന്തപുരത്തെത്തി മഹാരാജാവിനെ മുഖംകാണിച്ചു സഹായമഭ്യർത്ഥിച്ചു. കരുണാനിധിയായ മഹാരാജാവു് അതിനാവശ്യമുള്ള ധനം ദാനമായിക്കൊടുത്തു. ഇങ്ങിനെ ലഭിച്ച ധനക്കിഴിയുംകൊണ്ടു് അദ്ദേഹം സ്വദേശത്തേക്കു മടങ്ങുന്നവഴി കിള്ളിക്കുറിശ്ശിമംഗലത്തെത്തി, അവിടത്തെ ക്ഷേത്രക്കുളത്തിൽ കുളിക്കുന്നതിനായി ഇറങ്ങിയ അവസരത്തിൽ, ധനക്കിഴി കല്പടയിൽവെച്ചു. അദ്ദേഹം കുളിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നപ്പോൾ അവിടെ എത്തിയ ഒരു പശു ധനക്കിഴി മൂടത്തക്കവണ്ണം അതിന്റെ മുകളിൽ ചാണകമിട്ടു. കുളികഴിഞ്ഞു കരയ്ക്കുകയറിയ സാധുബ്രാഹ്മണൻ ധനക്കിഴി കാണാതെ വിഷണ്ണനായി അമ്പലത്തിൽചെന്നു വിചാരമഗ്നനായി കിടന്നു. ഇതിനിടയ്ക്കു നമ്പ്യാരുടെ മാതാവായ നങ്ങ്യാർ ഗോമയം വാരുമ്പോൾ ധനക്കിഴി കണ്ടെത്തുകയും ഉടൻതന്നെ ഉടമസ്ഥനെ അന്വേഷിച്ചു നമ്പൂതിരിയെ ഏല്പിക്കുകയും ചെയ്തു. നിരാശയിലാണ്ടിരുന്ന നമ്പൂതിരി അതിസന്തുഷ്ടനായി ഉള്ളുഴിഞ്ഞു് 'പ്രസിദ്ധനായ പുത്രൻ ഉണ്ടാകട്ടെ' എന്നു് അനുഗ്രഹിച്ചു. അതിന്റെ ഫലമായിട്ടാണ് നമ്പ്യാർ ഉണ്ടായതെന്നാണ് ഐതിഹ്യം. പ്രസിദ്ധഭാഷാകവികളിൽ എഴുത്തച്ഛൻ മുതലായ പലരേപ്പറ്റിയും ഇത്തരം ബ്രാഹ്മണപ്രസാദകഥകൾ പ്രചാരത്തിലുണ്ട്. വിജ്ഞാനനിധികളും വൈദികോത്തമന്മാരു

മായിരുന്ന വിപ്രന്മാരുടെ അനുഗ്രഹം അശരീരിവചനംപോലെ ആദരിച്ചുവന്ന പഴയകാലത്ത് ഇത്തരം കഥകൾ സുലഭങ്ങളാണ്.

"പ്രാണികൾക്കിഹ ലോകേ പ്രതിഭാനൽപ്രകാശത്തി-
നാണിയായതു പാത്താലവനീദേവകൾതന്നെ
ക്ഷോണീമണ്ഡലേ വീണു വണങ്ങും മാനുഷന്മാക്ക
വേണീതസംസാരക്കടലിലക്കരെപ്പറ്റാൻ
തോണിയായ്വരും പിന്നെസ്സുരലോകം കരേറുവാൻ
കോണിയായ്വരും വിപ്രാനുഗ്രഹമെന്നറിഞ്ഞാലും."

എന്ന ഹരിശ്ചന്ദ്രചരിതത്തിൽ നമ്പ്യാർതന്നെ പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നതിൽനിന്നും അങ്ങിനെയൊരുകഥ അക്കാലത്തുണ്ടായതിൽ അത്ഭുതപ്പെടേണ്ടതില്ലെന്നു വ്യക്തമാണ്. വാസ്തവത്തിൽ അഗാധമായ ഈശ്വരഭക്തിയും ദേവബ്രാഹ്മണവിശ്വാസവും നമ്പ്യാരിൽ വിളങ്ങിയിരുന്നതിനു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ മാതാവുതന്നെയാണ് കാരണഭൂത. ചെറുപ്പകാലത്തിൽ രാവിലെ പതിവായി കുളിച്ചു ക്ഷേത്രദർശനം ചെയ്യുന്നതിനും ബ്രാഹ്മണരോടു വണക്കത്തോടും വിനയത്തോടും പെരുമാറുന്നതിനും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രിയമാതാവു നിർബന്ധിച്ചിരുന്നു. എന്നുതന്നെയുമല്ല, ക്ഷേത്രോപജീവിയായ നമ്പ്യാക്ക് എപ്പോഴും ബ്രാഹ്മണരോടു് ഇടപെടേണ്ടിയുമിരുന്നു. ഇങ്ങനെ മാതാവിന്റെ പ്രേരണയും പരിതഃസ്ഥിതികളുടെ അനുകൂല്യവും പ്രത്യേകം ഒത്തുചേർന്നപ്പോൾ നമ്പ്യാരുടെ ബ്രാഹ്മണഭക്തി സുദൃഢമായിത്തീരുകയും ചെയ്തു. 'പ്രദോഷമാഹാത്മ്യ'ത്തിൽ:—

"മക്കളെപ്പുലർകാലേ കൊണ്ടുപോയ് കുളിപ്പിച്ചു
ചിക്കെന്നു താനുംക്രുടി സ്നാനവുംചെയ്തു ചെമ്മേ
ചൊല്ലുണ്ട ശിവക്ഷേത്രേ മൂവരും ക്രുടിച്ചെന്നു
മുക്കണ്ണൻ തിരുമുമ്പിൽ കൃപ്പി"

യതായി ബ്രാഹ്മണിയെപ്പറ്റി വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നതു കവി സ്വാനുഭവത്തെ സ്മരിച്ചായിരിക്കുമെന്നു തോന്നിപ്പോകുന്നു. നമ്പ്യാർ കരുണാശീതളസ്വാന്തയായ മാതാവിനോടു് അതിരറ്റ ഭക്തിയുള്ള ആളായിരുന്നിരിക്കണമെന്നു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിതകളിൽനിന്നു തെളിയുന്നുണ്ട്. സ്വമാതാവിനെപ്പറ്റി പ്രകടമായി ഒന്നും പ്രസ്താവിക്കുന്നില്ലെങ്കിലും, അഗാധമായ മാതൃഭക്തി തികഞ്ഞ

ഒരു മനോവൃത്തി ചില വർണ്ണനകളിൽ നിഴലിച്ചുകാണുന്നു. 'ഐരാവതഭൂജ'യിൽ പാണ്ഡവന്മാർ അവരുടെ മാതാവായ കുന്തീദേവിക്കു ചോറുവിളമ്പുന്നതിനു് അത്യുത്സാഹം പ്രകടിപ്പിക്കുന്നതു വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നതു് മാതൃഭക്തി വഴിഞ്ഞൊഴുകുന്ന ഒരു ഹൃദയത്തിൽനിന്നു മാത്രമേ പുറപ്പെട്ടുവാനിടയുള്ളു. നമ്പ്യാരുടെ സ്വഭാവസംസ്കരണത്തിൽ മാതാവിനു് അതിപ്രധാനമായ സ്ഥാനമുണ്ടെന്നു മാത്രമല്ല, അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഹൃദയനൈർമ്മല്യം, ബ്രാഹ്മണഭക്തി, ഈശ്വരവിചാരം എന്നീ സൽഗുണങ്ങൾ മാതാവിൽനിന്നും ലഭിച്ചവയുമാണു്.

നമ്പ്യാരുടെ ബാല്യകാലം ജനനസ്ഥലമായ കിള്ളിക്കുറിശ്ശിമംഗലത്തുതന്നെ നയിച്ചു. തിരുവില്വാമല എന്ന പ്രസിദ്ധക്ഷേത്രത്തിനും ഇപ്പോഴത്തെ 'ലക്കിടി' തീവണ്ടിസ്റ്റേഷനും സമീപത്തിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന ആ ഗ്രാമത്തിനു നമ്പ്യാരുടെ ജനനസ്ഥലമെന്നല്ലാതെ മറ്റു യാതൊരു പ്രാധാന്യവുമില്ല. നമ്പ്യാർ അക്ഷരാഭ്യാസം ചെയ്തതു സ്വമാതുലനായ രാഘവൻനമ്പ്യാരുടെ അടുക്കൽ ആയിരുന്നുവെന്നു് ഊഹിക്കാം. ഇദ്ദേഹം കുടുംബത്തിലെ കാരണവനും സംസ്കൃതത്തിൽ അസാമാന്യവ്യുൽപ്പന്നനും തീക്ഷ്ണമതിയുമായിരുന്നു. സ്വഭാഗിനേയന്റെ വിദ്യാഭ്യാസത്തിൽ നേരത്തേതന്നെ വേണ്ട ശ്രദ്ധ പതിപ്പിച്ചിരുന്നു. 'ചന്ദ്രികാവീഥി'യുടെ പ്രസ്താവനയിൽ 'അസ്തി മംഗലഗ്രാമവാസ്തവ്യസ്യ രാഘവപാണിഘസ്യ ഭാഗിനേയോ രാമപാണിവാദഃ' എന്നു കാണുന്നതിൽ സൂചിതനായ രാഘവൻനമ്പ്യാർ ഇദ്ദേഹം തന്നെയായിരിക്കണം. എന്നുതന്നെയുമല്ല, ആദ്യം അക്ഷരാഭ്യാസം ചെയ്യിച്ച ഗുരുവിനെപ്പറ്റി 'കാലകേയവധം' തുള്ളലിൽ അതിഭക്തിയോടെ നമ്പ്യാർ സ്മരിക്കുന്നുണ്ടു്:—

> "ചെറിയകാലമേ വന്ന പെരിയ ക്ലേശവും തേടി
> ഹരിയെന്നാദിയാമെല്ലാമരിയിൽ കൈവിരൽ വെച്ചു
> വരപ്പിച്ചു ചില വസ്തു ധരിപ്പിച്ചു വസിക്കുന്ന
> ഗുരുതന്റെ പദാംഭോജം കരുതെന്റെ മനക്കാമ്പേ."

ഈ രാഘവൻനമ്പ്യാർ ഒരു പ്രശസ്തകവിയുമായിരുന്നുവെന്നു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതിയായ 'രാഘവീയം' എന്ന മഹാകാവ്യത്തിൽനിന്നും തെളിയുന്നുണ്ടു്. ഇരുപതു സർഗ്ഗങ്ങളോടുകൂടിയ

ഈ മഹാകാവ്യം രഘുവംശം, ശ്രീകൃഷ്ണവിലാസം എന്നു തുടങ്ങിയുള്ള മഹാകാവ്യങ്ങളോടു് അർത്ഥപുഷ്ടിയിലും ചമല്ക്കാരപ്രയോഗത്തിലും കിടപിടിക്കത്തക്കതുതന്നെയാണു്. ഇതു ഭാഗിനേയന്റെ കൃതി തന്നെയാണെന്നു് അഭിപ്രായപ്പെടുന്നവരുമില്ലാതില്ല. 'രാഘവീയ'മെന്ന ഗ്രന്ഥനാമം രാഘവൻനമ്പ്യാർ ചമച്ചതുകൊണ്ടായിരിക്കണമെന്നില്ലെന്നും ആ മഹാകാവ്യവിഷയം ശ്രീരാമകഥയായതുകൊണ്ടു് അങ്ങനെ പേരു നൽകിയതാണെന്നും വിചാരിക്കുന്നതിലും വലിയ അപാകമൊന്നുമില്ല. എന്നതന്നെയുമല്ല, ഗുരുവായ ശ്രീനാരായണഭട്ടതിരിയെപ്പറ്റിയുള്ള പ്രസ്താവം ഗ്രന്ഥാവസാനത്തിൽ കാണുന്നതിനാൽ മാതുലനെപ്പറ്റി അതിനു് ഉപപത്തിയുമില്ല. പക്ഷേ ഭാഗിനേയൻ അതിനു 'ബാലപാഠ്യാ' എന്നൊരു വ്യാഖ്യാനം ചെയ്തിട്ടുള്ളതായും മറിയുന്നുണ്ടു്. കുഞ്ചൻനമ്പ്യാരാണു് ആ മഹാകാവ്യത്തിന്റെ കർത്താവെന്നു വിചാരിക്കുന്നപക്ഷം, സ്വന്ത കാവ്യത്തിനു് അദ്ദേഹംതന്നെ വ്യാഖ്യാനവും എഴുതിയെന്നു കരുതേണ്ടിവരും. ഏതായാലും പണ്ഡിതനും കവിയുമായിരുന്ന മാതുലനും കുഞ്ചൻനമ്പ്യാരുടെ പുരോഗതിക്കു് ഏറക്കുറെ കാരണഭൂതനായിരുന്നുവെന്നുള്ളതു നിസ്സംശയമാണു്. കുഞ്ചൻനമ്പ്യാരുടെ യഥാർത്ഥനാമം 'രാമ'നെന്നായിരുന്നു. 'കുഞ്ചൻ' എന്നുള്ളതു് മാതാപിതാക്കന്മാരും മറ്റും ഓമനപ്പേരായി വിളിച്ചുവന്നിരുന്നതാണു്. നമ്പ്യാരുടെ ഇളയ സഹോദരനായി കൃഷ്ണൻനമ്പ്യാർ എന്നൊരാളും ഒരു സഹോദരിയുമുണ്ടായിരുന്നു. ഈ കൃഷ്ണൻനമ്പ്യാരാണു് കൊ. ൽ൩൬-ൽ മൃതനായതായി:—

> "കൊല്ലം തൊള്ളായിരുത്തിരുപതുമിരുപത്താറുമേവമ്പത്തും
> ചെന്നീടുന്നോരുകാലം മിഥുനമുപഗതേ ഭാസ്കരേ ധന്യധന്യേ
> കൃഷ്ണേപക്ഷേ ചതുർത്ഥീചതയയുതദിനേ മാതുലഃ കൃഷ്ണനാമാ
> വിഷ്ണോസ്സായുജ്യമാപ്നോ വിഹിതഹരിനമസ്യാദികോ വീതദോഷഃ."

എന്നു് സി. ഡി. ഡേവിഡ് അവർകൾ ആദ്യമായി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയതും നമ്പ്യാരുടെ ഭവനത്തിലെ ഒരു ഗ്രന്ഥത്തിൽ എഴുതിയിട്ടിരിക്കുന്നതായി അറിവുണ്ടെന്നു പി. കെ. നാരായണപിള്ള അവർകൾ പറയുന്നതുമായ ശ്ലോകത്തിൽ സൂചിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നതു്. ഇതിൽനിന്നും നമ്പ്യാരുടെ പേരു് 'കൃഷ്ണ'നെന്നായിരുന്നുവെന്നു ഊഹിക്കേണ്ടതില്ലെന്നു വ്യക്തമാണല്ലോ.

മാതുലന്റെ സന്നിധത്തിൽ അക്ഷരാഭ്യാസവും ബാലപാഠങ്ങളും കഴിച്ചതിനുശേഷം സ്വദേശത്തുള്ള തൃക്കാഴ്മണ്ണ് ഇല്ലത്തെ പാവനചരിതനും പണ്ഡിതകേസരിയുമായിരുന്ന നാരായണഭട്ടതിരിയുടെ കീഴിൽ സംസ്കൃതത്തിൽ ഉപരിപാഠങ്ങൾ അഭ്യസിച്ചു. പാണ്ഡിത്യവൈഭവംകൊണ്ട് അതിപ്രസിദ്ധനായ ഈ ശാസ്ത്രപഞ്ചാനനനെ ഗുരുവായി ലഭിച്ചതു് നമ്പ്യാരുടെ ഭാഗ്യോദയമായിരുന്നു. അക്കാലത്തെ വിദ്വാന്മാരുടെ ഇടയിൽ അതിമാന്യമായ ഒരു സ്ഥാനത്തിനു സർവ്വഥാ അർഹനായ ഈ ഭട്ടപാദർ സർവ്വശാസ്ത്രപാരംഗതനായിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശിഷ്യത്വം അവലംബിച്ചു ജ്യോതിഷം, വ്യാകരണം, തർക്കം മുതലായ ശാസ്ത്രങ്ങളിൽ നമ്പ്യാർ സാമാന്യമായ അറിവു സമ്പാദിച്ചിരിക്കണം. നമ്പ്യാരുടെ വൈദുഷ്യത്തിനു് കാരണഭൂതൻ നാരായണഭട്ടപാദർ തന്നെയായിരുന്നുവെന്നു വിചാരിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. സംസ്കൃതത്തിൽ കാവ്യനാടകാലങ്കാരപര്യന്തമായ വിദ്യയും ശാസ്ത്രങ്ങളിൽ സാമാന്യജ്ഞാനവും ഈ പണ്ഡിതകേസരിയുടെ അടുക്കൽനിന്നുമാണ് ഗ്രഹിച്ചിട്ടുള്ളതു്. ഇദ്ദേഹത്തെപ്പറ്റി നമ്പ്യാരുടെ പല കൃതികളിലും പേരുപറഞ്ഞും പറയാതേയും പ്രസ്താവങ്ങൾ ധാരാളമായിട്ടുണ്ട്. പക്ഷെ സംസ്കൃതവ്യുൽപ്പത്തിക്കും അഗാധജ്ഞാനത്തിനും കാരണഭൂതനായ ഇദ്ദേഹത്തെപ്പറ്റി ഉഭയകവീശ്വരനായ നമ്പ്യാർ തന്റെ സംസ്കൃതകൃതികളിലാണ് പ്രത്യേകം പ്രശംസിക്കുന്നതു്. ഇദ്ദേഹം അതിപ്രസിദ്ധനായിത്തീർന്ന നാരായണീയകർത്താവായ മേല്പത്തൂർ നാരായണഭട്ടതിരിയിൽനിന്നും ഭിന്നനാണെന്നു സ്പഷ്ടമാണ്. ഇദ്ദേഹത്തെപ്പറ്റി 'മദനകേതുചരിതം' പ്രഹസനത്തിന്റെ അവസാനത്തിൽ:—

"ശ്രീനാരായണഗുരവ-
ശ്ചരണാംബുജേ രാമപാണിവാദായ
പ്രദിശതു ശാന്തമതയഃ
പ്രതിഭാം വിദ്വൽസമാസേവ്യാം.
ഗുരുതരദുരിതാർണ്ണവൈഘവഹീ
ഗുരുചരണാവരുണാംബുജന്മശോണൌ
പ്രണമതി വിനയാവനമ്രമൂർദ്ധ്നാ
പ്രതിദിനമേഷ ഹി രാമപാണിവാദഃ

നാരായണാഭിധാനം
കിമപി പരം ബ്രഹ്മ സകലജനവന്ദ്യം
ദ്യോതയതി മനസി നിതാന്തം
ശാന്തമതീ രാമപാണിവാദോ/യം" എന്നും

'സീതാരാഘവ'ത്തിൽ:—

"ശ്രീനാരായണഭട്ടപാദകരുണാപീയൂഷഗണ്ഡൂഷണാ-
ദിഷ്ടം പുഷ്ടിമുപൈതി യസ്യ കവിതാകല്പദ്രുബീജാങ്കുരം
രാമോ നാമ സ പാണിവാദകുലജന്മസ്യ പ്രഭുതം ഫലം
സീതാരാഘവനാടകാഭിധമിദം സഭ്യാത്മമഭ്യാനയൽ." എന്നും,

'വിഷ്ണുവിലാസ'ത്തിൽ:—

"കരോതു നാരായണഭട്ടദേശിക-
പ്രസാദനിഷ്ടോഷതുഷാരദീധിതിഃ
മദന്തരിന്ദൂപലമുക്തിമാധുരീ
ധുരീപരിഷ്യന്ദിതയാതിസുന്ദരം." എന്നും,

ശ്രീകൃഷ്ണവിലാസം വ്യാഖ്യാനത്തിൽ.—

"ഇരുണാ ഭൂസുരേന്ദ്രേണ കല്പിതം ക്ഷേത്രമുത്തമം
അദ്ധ്യാസീനം നമസ്കുർവ്വേ സർവ്വേശം ശശിശേഖരം.
ശ്രീനാരായണഗുരുവര-
കരുണാപാത്രേണ പാണിവാദേന" എന്നും

പല പ്രസ്താവങ്ങളും നാരായണഭട്ടപാദരെപ്പറ്റി കാണ്മാനുണ്ട്. നമ്പ്യാരുടെ തുള്ളൽകഥകളിൽ പലതിലും പേരു പറയാതെ ഒരു ബ്രാഹ്മണഗുരുവിനെ സ്തുതിക്കുന്നതു് ഇദ്ദേഹത്തെപ്പറ്റിത്തന്നെയാണോ എന്നു തീച്ചപ്പെടുത്തുവാൻ നിവൃത്തിയില്ല. എന്നാൽ 'ലങ്കാമർദ്ദന'ത്തിൽ:—

"മോദത്തോടനുവാസരമെന്നുടെ
ചേതസ്സിൽ കുടികൊണ്ടരുളിന
ശ്രീതതപാഞ്ചിതമാഖ്യമഹീസുര-
പാദദയബലമാശ്രയമായി."

എന്നു കാണുന്നതു് ഇദ്ദേഹത്തെപ്പറ്റി ആയിരിക്കണം. 'ശ്രീതതപാഞ്ചിതമാഖ്യം' എന്നതു് 'തുക്കാച്ചിമണ്ണ്' എന്നതിനെ സംസ്കൃതീകരിച്ചതാണോ എന്നു തോന്നിപ്പോകുന്നു. പക്ഷെ പേരു പറയാതെ ബ്രാഹ്മണഗുരുവിനെ തുള്ളൽക്കഥകളിൽ സ്മരിച്ചിരിക്കുന്നതു് ഇദ്ദേഹത്തെ ഉദ്ദേശിച്ചു തന്നെയായിരിക്കാം. തന്റെ ഗുരുക്കന്മാരിൽ ഈ നാരായണഭട്ടതിരിയെ മാത്രമേ ഇദ്ദേഹത്തി

ന്റെ സാഹിത്യജീവിതത്തിലെ വിവിധഘട്ടങ്ങളിൽ രചിച്ചിട്ടുള്ള കൃതികളിൽ സൂചിപ്പിക്കാണുന്നുള്ളൂ. തുള്ളൽ ഒരു കലയായിക്കരുതി അതിനു ഗുരുക്കന്മാരായി വരിച്ച ദ്രോണമ്പള്ളിയേയും നന്ദിക്കാട്ട് ഉണ്ണിരവിക്കുറുപ്പിനേയും അമ്പലപ്പുഴവെച്ചു നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ള തുള്ളൽകഥകളിൽ ചിലതിൽ മാത്രമേ പ്രശംസിച്ചിട്ടുള്ളൂ. നമ്പ്യാർ തിരുവനന്തപുരത്തു വന്നശേഷം അമ്പലപ്പുഴ ശ്രീകൃഷ്ണസ്വാമിയെ അല്ലാതെ ആ രാജാവിനെയോ അദ്ദേഹത്തോടു ബന്ധപ്പെട്ടവരേയോ പ്രശംസിക്കുന്നതിനു് അല്പം വൈമുഖ്യം കാണിച്ചിരുന്നതായി വിചാരിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. അമ്പലപ്പുഴ വിട്ടശേഷം രചിച്ചതായിക്കരുതാവുന്ന ലങ്കാമർദ്ദനത്തിൽ 'ശ്രീതത്വാമ്പിതമാവ്യൈമഹീസുര'നെ പ്രത്യേകം അനുകീർത്തനം ചെയ്തിരിക്കുന്നതിനാൽ, അതിനു ശേഷമുണ്ടായ തുള്ളൽകഥകളിൽ പ്രസ്താവമുള്ള ബ്രാഹ്മണഗുരു അദ്ദേഹംതന്നെയെന്നു കരുതുന്നതിൽ അപാകമില്ലെന്നു വിചാരിക്കുന്നു. ഈ ഊഹം ശരിയാണെങ്കിൽ:—

"ധരണിസുരവരമകുടമഹാമണി
കരുണിയുള്ളിലമലമഹാമതി
തരണിസമാനൻ ദുരിതമഹാർണ്ണവ-
തരണത്തിനൊരു തരണീദൃതൻ
കരുണാഗുണഗണവരുണാലയനാം
ഗുരുനാഥൻ മമ വരമരുളേണം."

എന്നു് 'പ്രദോഷമാഹാത്മ്യ'ത്തിലും,

"നരലോകോത്തമൻ ധാത്രീസുരലോകാധിപനെന്റെ
ഗുരുനാഥൻ ഗുണാംഭോധി കരുണാശീതളസ്വാന്തൻ
പരിചോടെൻ മനക്കാമ്പിൽ പരിശോഭിച്ചരുളേണം."

എന്നു് 'സഭാപ്രവേശ'ത്തിലും,

"ശ്രീമഹീദേവനാം മദ്ഗുരുനാഥനും'

എന്നു് 'കൃഷ്ണലീല'യിലും,

"ധരണിസുരവരമകുടമണി മമ ധാമ്നികൻ ഗുരുനാഥനും
പരിചിലടിയനുപട്ടതവരുവതിനേറമൊന്നു ഗുണയ്യണം"

എന്നു 'ത്രിപുരദഹന'ത്തിലും,

"പാണിവാദനാമെന്റെ പരമാനന്ദദോവാം
ക്ഷോണീദേവതാചൂഡാമണിയാകും ഗുരുനാഥൻ."

എന്നു 'ഹരിശ്ചന്ദ്രചരിത'ത്തിലും,

"ധരണിസുരകുലമകുടമണി ഗുണജലധിമൽഗുരുനായകൻ
ചരണസരസിജരരണനതജനതരുണതരഭൂനായകൻ
പരിചിലടിയനു പട്ടതവരുവതിനുചിതവരമുതകേണമേ."

എന്നു് 'പുളിന്ദീമോക്ഷ'ത്തിലും,

"സുകൃതനിധിഗുരു ധരണിസുരകുലമകുടമണി മമ മാനസേ
സുചിരതരമുരുകരുണയൊട്ടവിലസേണമേ പരദൈവമേ."

എന്നു് 'ഗജേന്ദ്രമോക്ഷ'ത്തിലും,

"കരുണാസാരപീയൂഷവൃഷ്ടിസ്തരണശീതരമ്യാന്തഃ-
കരണൻ നിജ്ജരലോകതരുണസന്നിഭോദാരൻ
ധരണീനിജ്ജരവാമൻ ഗുരുനാഥനടെ ചാരു-
ചരണത്താരിണയുന്നം ശരണമായ് ഗ്രഹിക്കുന്നേൻ."

എന്നു് 'കീചകവധ'ത്തിലും,

"ധരണിസുരന്മാർ മകുടമഹാമണി-
വരനല്ലോ മമ ഗുരുവായ് വന്നതു
സരസഗുണാകരനഖിലനരാണാം
ദുരിതനിവാരണകാരണഭൂതൻ."

എന്നു 'സ്യമന്തക'ത്തിലും ഈ ബ്രാഹ്മണഗുരുവിനെപ്പറ്റി പ്രസ്താവങ്ങൾ കാണാനുണ്ടു്. നമ്പ്യാരുടെ ഗുരുക്കന്മാരിൽ പ്രഥമഗണനീയൻ ഇദ്ദേഹംതന്നെയെന്നുള്ളതു നിസ്സംശയമാണു്. ഈ നാരായണഭട്ടതിരിയും വെമ്പകശ്ശേരിരാജാവിന്റെ പണ്ഡിതസദസ്സിലെ അദ്ധ്യക്ഷനായിരുന്ന തെക്കേടത്തു ഭട്ടതിരിയും ഒരാളായിരുന്നിരിക്കണമെന്നുള്ള ചിലരുടെ വാദം സാധുവാണെന്നു തോന്നുന്നില്ല. നമ്പ്യാർ അമ്പലപ്പുഴ വരുന്നതിനു മുമ്പു് രചിച്ചതായി വിശ്വസിക്കപ്പെടാവുന്ന കൃതികളിൽ നാരായണഭട്ടതിരിയെ സ്മരിച്ചിരിക്കുന്നുവെന്നുള്ളതു് ഈ ഊഹത്തിന്റെ അസാംഗത്യത്തെ വെളിവാക്കുന്നുണ്ടു്.

നമ്പ്യാരുടെ സംസ്കൃതവിദ്യാഭ്യാസം തൃക്കാരമൻ നാരായണഭട്ടതിരിയുടെ അടുക്കൽ കഴിച്ചതിനു ശേഷം, നമ്പ്യാക്കു് ഉത്തരകേരളത്തിൽ കുറേ ദേശസഞ്ചാരവും താമസവുമുണ്ടായിരുന്നതായി വിചാരിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. അക്കാലത്തു വിദ്വാന്മാക്കു രാജധാനികളിലും പ്രസിദ്ധ പ്രഭുകുടുംബങ്ങളിലും അഭ്രയിച്ചു പാക്കുകയെന്നല്ലാതെ ഗത്യന്തരമില്ലായിരുന്നു. 'കാവ്യശാസ്ത്രവിനോദേന കാലോ ഗച്ഛതി ധീമതാം' എന്ന രീതിയിലാണു് പ്രഭു

ക്കന്മാരും രാജാക്കന്മാരും അവരുടെ ആയുഷ്കാലം മിക്കവാറും കഴിച്ചുകൂട്ടിവന്നിരുന്നതു്.

"അന്ധാ വിദ്വജ്ജനൈഹീനാ മൂകാ കവിഭിരുജ്ഝിതാ
ബധിരാ ഗായകൈഹീനാ സഭാ ഭവതി ഭൂതലം.
സന്തശ്ചാഃ സന്തു മാതംഗാഃ സന്തു യോധാസ്സഹസ്രശഃ
നരേന്ദ്രാണാം വിശേഷേണ ന വിനാ കവിനാ യശഃ.
പാരവശ്യം വൃഥാ ദാസ്യം പശ്വാനാമേകദാരതാ
പാണ്ഡവാനാമഭൂൽ കീർത്ത്യൈ പാരശ്ച കവേർഗിരാ."

എന്നും മറും നീലകണ്ഠദീക്ഷിതർ ഒരിക്കൽ പറഞ്ഞതു് അക്ഷരം പ്രതി അനുഷ്ഠിക്കുന്നതിനു് അന്നത്തെ രാജാക്കന്മാരും പ്രഭുക്കന്മാരും ഒട്ടും വിസമ്മതിച്ചിരുന്നില്ല. കാവ്യാലാപകുതുകികളായ രാജാക്കന്മാരും പ്രഭുക്കളും സാഹിത്യകേസരികളേയും ശാസ്ത്രപണ്ഡിതന്മാരേയും രാജധാനിയിൽ താമസിപ്പിച്ചു് അവക്കു വേണ്ടുന്ന സഹായങ്ങൾ ചെയ്തുകൊടുക്കുന്നതു പ്രത്യേകം അഭിമാനകരമായികരുതുകയും തദനുസരണം പ്രവർത്തിച്ചുവരികയും ചെയ്തവന്നു. തത്പാനേപക്ഷികളായ രാജാക്കന്മാരെപ്പറ്റി യവനചിന്തകനായ പ്ലേറ്റൊ അഭിപ്രായപ്പെട്ട കാലത്തു തന്നെ കേരളരാജ്യം മന്ദ്രമധുരമായ വിജ്ഞാനകാഹളസ്വനം ഉച്ചൈസ്തരം മുഴക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നുവെന്നുള്ളതു് ഇക്കാരണത്താലാണു്. നമ്പ്യാരുടെ കാലത്തും പണ്ഡിതന്മാർക്കു കാലയാപനത്തിനുള്ള സുഗമമായ മാർഗ്ഗം ഏതെങ്കിലും രാജാവിന്റേയോ പ്രഭുവിന്റേയോ ആശ്രയഭാവം കൈക്കൊള്ളുകയായിരുന്നു. കാവ്യനാടകാലങ്കാരങ്ങളിലും ശാസ്ത്രങ്ങളിലും സാമാന്യമായ വൈദുഷ്യം നാരായണഭട്ടതിരിയുടെ പക്കൽ നിന്നും ലഭിച്ചതോടുകൂടി, ഏതെങ്കിലും രാജധാനിയിലോ പ്രഭുകുടുംബത്തിലോ പ്രവേശം ലഭിക്കണമെന്ന കരുതിയാണു് നമ്പ്യാർ ദേശസഞ്ചാരത്തിനു പുറപ്പെട്ടതു്. അക്കൂട്ടത്തിലാണു് ഒരിക്കൽ കോലത്തുനാട്ടിൽ ചെന്ന ഭക്ഷണംപോലും കിട്ടാതെ വലഞ്ഞു് അവിടുത്തെ രാജാവിനെ:—

"കോലേഷ്വപസ്യ നഗരേ വാസരോ ഹരിവാസരാഃ
മശകൈർമ്മക്ഷണൈശ്ചാപി രാത്രയഃ ശിവരാത്രയഃ"

എന്നു വർണ്ണിക്കാനിടയായതു്. ഈ സഞ്ചാരത്തിനിടയിൽ വെട്ടത്തുനാടു തിരുവീരരായന്റെ രാജധാനിയിൽ നമ്പ്യാർ കുറേക്കാലം പാർത്തിരുന്നു. അക്കാലത്തു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ അജ്ഞാനുസരണം

തൃപ്രങ്ങോട്ട ശിവക്ഷേത്രത്തിൽ ശിവരാത്രിദിവസം അഭിനയിക്കുന്നതിനായിട്ടാണ് 'ചന്ദ്രികാവീഥി' രചിച്ചിട്ടുള്ളതെന്ന് അതിന്റെ പ്രസ്താവനയിൽനിന്നു വ്യക്തമാണ്:—

"അദ്യ ഖലു പ്രകാശരാജ്യപ്രകാശഭൃതസ്യ പ്രതാപവിവേക വിദ്യാവിശേഷശാലിനഃ ശ്രീവീരരായമഹാരാജസ്യ ആജ്ഞയാ' ശ്രീപരക്രോഡനാമക്ഷേത്രമധിവസതഃ ശൂലാഗ്രകീലിതകീനാശസ്യ ഭഗവതഃ ശ്രീപരമേശ്വരസ്യ മാഘകൃഷ്ണചതുർദ്ദശീമഹോത്സവപ്രസംഗേന സങ്ഗതായാമസ്യാം പരിഷദി, മംഗലഗ്രാമവാസ്തവ്യേന രാമപാണിവാദേന വിരചിതാം ചന്ദ്രികാം നാമ വീഥികാമഭിനേതുമഭിലഷാമഃ."

വെട്ടത്തുനാട്ടരാജാവിന്റെ രാജധാനിയിൽ എത്രനാൾ പാർത്തുവെന്നു ഖണ്ഡിതമായി പറയുന്നതിനു നിവൃത്തിയില്ല. കോലസപത്രുപത്തിൽ ചെന്നു നമ്പ്യാർ ഭഗ്നാശയനായി മടങ്ങിയിട്ടാണ് വെട്ടത്തുനാട്ടിലെത്തിയതു്. കോലത്തുനാട്ടിലെ രാജാക്കന്മാരും പുരാതനകാലംമുതൽ കവികളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിൽ ഔൽസുക്യം പ്രദർശിപ്പിച്ചിരുന്നു. എന്നാൽ നമ്പ്യാർ അവിടെ ചെന്ന സമയം കോലത്തിരിരാജധാനിയിൽ തീരെ സൈരമില്ലാതെയിരുന്നു. ചെറുശ്ശേരിനമ്പൂതിരി മുതലായ മഹാകവികളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചിരുന്ന ആ രാജവംശക്കാർ തീർച്ചയായും അവിടെ ചെന്നുചേരുന്ന വിദ്വാന്മാരെ ഭക്ഷണംപോലും കൊടുക്കാതെ തിരിച്ചയയ്ക്കുക പതിവില്ല. പക്ഷേ നമ്പ്യാർ അവിടെ ചെന്ന കാലത്തു് അവിടത്തെ പ്രധാനിയായിരുന്ന രാജാവു് ചതുരംഗത്തിൽ മാത്രം പ്രതിപത്തിയുള്ള ആളായിരുന്നുവെന്നു മാത്രമല്ല, ശത്രുക്കളുടെ ആക്രമണംകൊണ്ടു കുഴങ്ങിയിരിക്കുന്ന ഘട്ടവുമായിരുന്നു. ഒരുവശത്തു മാപ്പിളമാരും മറെറാരു ഭാഗത്തു ബഡഗരിലെ അധിപതിയായിരുന്ന സോമശേഖരനായകനും ഒരേസമയത്തു കോലത്തിരിയുടെ രാജ്യമാക്രമിക്കുകയാൽ അദ്ദേഹം വിഷമിച്ചിരുന്നു. കൊല്ലം ൯൦൪-ൽ ഈ കണ്ണാടകശത്രു കോലത്തിരിയെ പരാജിതനാക്കിയതിനാൽ അവമാനകരമായ ഒരു സന്ധിക്കപേക്ഷിക്കേണ്ടിവന്നു. ഇങ്ങനെ പല പ്രകാരത്തിൽ വിഷമസ്ഥിതിയിൽ കോലത്തിരിരാജാവു കഴിച്ചുകൂട്ടിയിരുന്ന ഘട്ട

ത്തിലായിരിക്കണം നമ്പ്യാർ ആശ്രിതഭാവത്തിന് അവിടെ ചെന്നതും ഭഗ്നാശയനായി തിരിച്ചുപോന്നതും. വെട്ടത്തുരാജാവിന്റെ ആശ്രിതനായി നമ്പ്യാർ അധികകാലം താമസിച്ചിരുന്നതായി വിചാരിക്കേണ്ടതില്ല. നമ്പ്യാർ അധികം താമസിയാതെ തലപ്പള്ളിത്താലൂക്കിൽ മുള്ളൂർക്കരയിലുള്ള മനക്കോട്ട പ്രഭുകുടുംബത്തിലെ അച്ചന്റെ ആശ്രിതനായിത്തീർന്നുവെന്നു ശിവപുരാണം കിളിപ്പാട്ടിൽനിന്നും വ്യക്തമാകുന്നുണ്ട്. ആ കൃതിയിൽ പ്രതാപശാലിയായിരുന്ന മനക്കോട്ട ബാലരാമനച്ചനെപ്പറ്റി പ്രശംസിച്ചുകാണുന്നു.—

"ചന്ദ്രചൂഡപ്രസാദത്തെച്ചന്തമോടെ ലഭിക്കുന്ന
ചന്ദ്രബിംബസമൻ വീരൻ മനക്കോട്ട ബാലരാമൻ
നന്ദിപൂണ്ടു ചിരകാലം നാടുവാണു വസിക്കേണം"

(ഉമേശാനുവ്രതം)

"മനക്കോട്ടവാഴും മഹാമാനശാലി
മനക്കാമ്പിലേറും കൃപാവാരിരാശി
ഇനിക്കാശ്രയം ബാലരാമാഭിധാനൻ
നിനയ്ക്കുന്നതെല്ലാം വരുത്താൻ കരുത്തൻ."

(രുദ്രാക്ഷമാഹാത്മ്യം)

"ചൊല്ലെഴുന്ന മനക്കോട്ടമേവിടും ബാലരാമൻതാൻ
നല്ല സൌഭാഗ്യവാനാകും നായകൻ നരസിംഹൻ
മുല്ലബാണാരിയെച്ചിത്തേ ചേർത്തുകൊണ്ടു വസിക്കുനോൻ
വല്ലഭനോടനേകംനാൾ വാണുകൊണ്ടു വിളങ്ങിനാൻ."

(ശംബരമാഹാത്മ്യം)

മനക്കോട്ടച്ചന്മാർ വളരെ പ്രതാപത്തിലും ഐശ്വര്യത്തിലും കഴിഞ്ഞുകൂടിയ ഒരു നായർപ്രഭുകുടുംബക്കാരായിരുന്നു. എല്ലാവരുടേയും ആദരവിനും ബഹുമാനത്തിനും പാത്രമായ ബാലരാമനച്ചനാണ് ആ കുടുംബത്തിൽ അവസാനമായി ഉണ്ടായിരുന്ന പ്രഭു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാലത്തു കൊച്ചിയും സാമൂതിരിയുമായുണ്ടായ കലഹത്തിൽ മനക്കോട്ടച്ചൻ സാമൂതിരിയെ സഹായിച്ചുവെന്ന ധാരണയിന്മേൽ കുടുംബത്തിലേക്കു സന്തതിക്കായി ദത്തെടുക്കുന്നതിന് അപേക്ഷിച്ചതിൽ കൊച്ചീരാജാവു് അനുവാദം നല്കിയില്ല. മനക്കോട്ടച്ചൻ കൊച്ചീരാജാവിന്റെ ഈ അന്യാ-

യപ്രവൃത്തിയെപ്പറ്റി ലന്തഗവണ്ണ്രോട്ട പരാതിപറഞ്ഞതായും അവർ കൊച്ചീരാജാവിനെ ഇക്കാര്യത്തിൽ ഉപദേശിച്ചതു് പ്രയോജനശൂന്യമായതായും ലന്തറിക്കാട്ടുകളിൽനിന്നും അറിയുന്നുണ്ടു്. എന്നതന്നെയുമല്ല, കൊ. ൻ്റ-നു് ഏതാനും വർഷങ്ങൾക്കു മുമ്പു് ബാലരാമനച്ചൻ സന്തതിയില്ലാതെ മരിക്കുകയാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭ്രസ്വത്തുക്കളും മറ്റും ഒരു ദൂരബന്ധുവായിരുന്ന പാലിയത്തച്ചനു് ലഭിച്ചതായും ലന്തഗവണ്ണർ ഗോള്ളൻസിന്റെ വിവരണങ്ങളിൽ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഇതിൽ നിന്നെല്ലാം നമ്പ്യാർ മനക്കോട്ടച്ചനെ സേവിച്ചു പാർത്തതു് ഏകദേശം ൻ൦൪-നും ൻ്റ൪-നും മദ്ധ്യേയായിരിക്കണമെന്നു സാമാന്യമായി അനുമാനിക്കാം.

നമ്പ്യാർ ബാലരാമനച്ചന്റെ മരണശേഷമായിരിക്കണം അവിടെ നിന്നും പിരിഞ്ഞു് പാലിയത്തച്ചന്റെ ആശ്രിതനായിത്തീർന്നതു്. മനക്കോട്ടച്ചന്റെ ഭ്രസ്വത്തുക്കളും മറ്റും പാലിയത്തച്ചനു ലഭിച്ച കൂട്ടത്തിൽ നമ്പ്യാരേയും തന്റെ ആശ്രിതനായി സ്വീകരിച്ചു ചേന്നമംഗലത്തേക്കു കൊണ്ടുപോയിരിക്കണം. പാലിയത്തും നമ്പ്യാർ എത്രകാലം താമസിച്ചിരുന്നുവെന്നു നിശ്ചയിക്കുവാൻ നിവൃത്തിയില്ല. നമ്പ്യാർ തന്റെ 'വിഷ്ണുവിലാസം' കാവ്യം നിർമ്മിച്ചതു് ജയന്തമംഗലത്തു കുബേരൻ എന്ന ബിരുദത്താൽ പ്രഥിതനായിരുന്ന രാമനച്ചന്റെ ആജ്ഞ അനുസരിച്ചാണെന്നു് ആ ഗ്രന്ഥാവസാനത്തിൽ കാണുന്നു—

"ശ്രീമദ്ദാമകുബേരനാമസുമതിശ്രീപാലിയശ്രീപതി-
പ്രീതിസ്ഫീതതമോദ്യമേന കലിതം കേനാപി നാനാരസം
കാവ്യം വിഷ്ണുവിലാസനാമ കമലാജാനേഃ കഥാവർണ്ണനം
പൂർണ്ണം ഹന്ത! ജയന്തമംഗലമഹാവിഷ്ണോഃ കൃപാനുഗ്രഹാൽ."

എന്ന പദ്യത്തിൽനിന്നും സ്പഷ്ടമാണു്. സംസ്കൃതത്തിലുള്ള "വിഷ്ണുവിലാസം" കാവ്യത്തിന്റെ ഏകദേശവിവർത്തനമെന്നു കരുതാവുന്ന 'വിഷ്ണുഗീത' ഹംസപ്പാട്ടും പാലിയത്തച്ചന്റെ ആശ്രിതനായി നമ്പ്യാർ പാർത്തപ്പോൾ രചിച്ചതാണു്:—

"പൂർണ്ണേന്ദുതടാന്തേ ജയന്തശൈലേശ്വരൻ
പൂർണ്ണകൃതാശേഷദേവാരിമണ്ഡലൻ
പൂർണ്ണാമലാനന്ദപീയൂഷവാർധി

പൂണ്ണാമൃതാംശുപ്രകാശൻ പുരാതനൻ
... ...
ശ്രീകുഞ്ചരാഖ്യനാം പാലിയാധീശന്റെ
ശ്രീകുലാഡംബരം ചെമ്മേ വരുത്തുന്ന
ശ്രീകാന്തദേവൻ ജയന്താലയേശ്വരൻ"

എന്നിങ്ങനെയുള്ള വിഷ്ണുഗീതാഭാഗങ്ങൾ ഇതിനു് ഉൽബലകമായിരിക്കുന്നുണ്ടു്. ഒരുപക്ഷേ, മനക്കോട്ടച്ചന്റെ മരണത്തിനും നമ്പ്യാർ ചേന്നമംഗലത്തു താമസമാക്കിയതിനും ഇടയ്ക്കായിരിക്കണം വടക്കാഞ്ചേരി, ഗുരുവായൂർ മുതലായ സ്ഥലങ്ങളിൽ സഞ്ചരിച്ചതു്. 'രുക്മിണീസ്വയംവരം' തുള്ളൽകഥയുടെ ആരംഭത്തിൽ 'ഇന്ദുകാനനസ്ഥലേ വിളങ്ങിടുന്നൊരംബികേ' എന്നു സ്തുതിച്ചു കാണുന്നതു് വടക്കാഞ്ചേരിക്കു സമീപമുള്ള 'തിങ്കൾക്കാട്ടു്' എന്ന സ്ഥലത്തെ ഭഗവതിയെക്കുറിച്ചാണു്. 'നളചരിതം' തുള്ളലിലും

"ഹരിണാങ്കാടവിചരണീശോഭിത-
ഭരണായാം ഭുവി ഹരിണാ സദൃശൻ
ചരണാംബുജയുഗശരണാഗതജന-
ശരണായിതനവകരുണാധരണൻ
മരണം ഭവഭയഹരണാദികരൻ
കരുണാകരഗുരു കരുണാശരണൻ."

എന്നതിൽ ഇതിനെപ്പറ്റി സൂചിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. നമ്പ്യാർ തിങ്കൾക്കാട്ടു് ഒരു ഇല്ലത്തു് കുറേനാൾ പാർത്തിരുന്നതായും അതുഭവനത്തിലെ അന്തർജ്ജനങ്ങളുടെ അപേക്ഷയനുസരിച്ചു് കൈകൊട്ടിക്കളിക്കുവേണ്ടി രുക്മിണീസ്വയംവരം' 'പത്രവൃത്തം' രചിച്ചതായും പണ്ഡിതനായ ആറൂർ കൃഷ്ണപിഷാരടി അവർകൾ അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു. രുക്മിണീസ്വയംവരം തുള്ളൽക്കഥ എഴുതുവാൻ നമ്പ്യാർ ആരംഭിച്ചപ്പോൾ ഇക്കഥ ഓർത്തായിരിക്കണം തിങ്കൾക്കാട്ടു ഭഗവതിയെ സ്മരിക്കുവാൻ സംഗതിയായതു്. ഈയിടയ്ക്കുതന്നെയായിരിക്കണം കൊച്ചിയിൽ മുകുന്ദപുരത്തുള്ള മുരിയനാട്ടു നമ്പ്യാരുടേയും ആശ്രിതനായി നമ്പ്യാർ താമസിച്ചതു്. അവിടത്തെ അല്പകാലത്തെ താമസത്തിനിടയിൽ മുകുന്ദശതകം, ശിവശതകം എന്നു രണ്ടു സ്തോത്രങ്ങൾ രചിച്ചതായും കേൾവിയുണ്ടു്. 'മുകുന്ദശതക'ത്തിന്റെ അവസാനത്തിൽ:—

"രാമോ യൽപാണിവാദോ ഗുരുചരണസരോജന്മരേണുപ്രസാദാ-
ദേതാവദ്വിഷ്ണുപാദസ്തവമപി ച ശിവസ്തോത്രമേതദ്വ്യതാനീൽ

പ്രീത്യൈ ഭൂയാദ് ബുധാനാം തദിദമഖിലഹരം ചാസ്യ നിസ്യന്ദമേത-
ന്നിത്യം ഭക്തിപ്രകർഷോത്തരമനുപഠതാമീഹയാ ദേഹഭാജാം."

എന്ന കാണുന്ന ശ്ലോകത്തിൽനിന്നും വിഷ്ണുസ്തോത്രമാണ് അല്ല്യം നമ്പ്യാർ നിർമ്മിച്ചതെന്നും വ്യക്തമാണ്. മൂരിയനാട്ട നമ്പ്യാരുടെ ആശ്രിതനായി ഏതാനും മാസങ്ങളെ കഴിച്ചിരുന്നുള്ളുവെന്ന വിചാരിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. നമ്പ്യാർ അവിടെ ചെന്ന സമയം മൂരിയനാട്ട നമ്പ്യാരുടെ ഭവനത്തിൽ ഒരാളേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളുവെന്നും അമ്പതോളം വയസ്സു ചെന്നിരുന്ന അദ്ദേഹത്തിന പിൻഗാമികളായി ആരുമില്ലാഞ്ഞതിനാൽ ദത്തെടുക്കുവാൻ ആലോചിച്ചെന്നും എന്നാൽ അന്നത്തെ കൊച്ചീരാജാവു് അതിനു വിസമ്മതിച്ചുവെന്നും ചന്തക്കാരുടെ റിക്കാർട്ടുകളിൽ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ട്. വെളങ്ങല്ലൂർനിന്നു നമ്പ്യാർ നടത്തിയ ദത്തിനെ കൊച്ചീരാജാവു് അനുവദിക്കാഴികയാൽ മൂരിയനാട്ടവക സ്വത്തുക്കളെല്ലാം ഒടുവിലത്തെ നമ്പ്യാരുടെ കാലശേഷം കൊച്ചീരാജ്യത്തോടു ചേർത്തതായി കാണുന്നു. ഈ ഒടുവിലത്തെ നമ്പ്യാരുടെ ആശ്രിതനായിട്ടായിരിക്കണം നമ്മുടെ കവി അവിടെ കുറേനാൾ പാർത്തതു്.

ഇങ്ങിനെ വടക്കൻപ്രദേശങ്ങളിൽ കുറേനാൾ സഞ്ചരിച്ചു പ്രഭുകുടുംബങ്ങളിൽ അല്പകാലം താമസിച്ചശേഷമായിരിക്കണം നമ്പ്യാർ ചേന്നമംഗലത്തുവന്നു താമസം തുടങ്ങിയതെന്നു മുമ്പു പറഞ്ഞുവല്ലൊ. നമ്പ്യാർ പാലിയാധീശന്റെ കുടുംബത്തിൽ താമസമാക്കിയിരുന്നപ്പോൾ ചില അവസരങ്ങളിൽ കിടങ്ങൂർതാമസമാക്കിയിരുന്ന സപത്നിതാവിനെ സന്ദർശിക്കുവാൻ വന്നിരുന്നു. അച്ഛൻനമ്പ്യാക്കു കിടങ്ങൂർക്ഷേത്രത്തിൽ ഉഴിച്ചിൽക്കാരുടെ കീഴിൽ ജോലിയുണ്ടായിരുന്നു. പ്രായം വർദ്ധിച്ചതിനാൽ സഹായത്തിനായി കുഞ്ഞനെ കൂടെത്താമസിക്കുന്നതിനു പിതാവു നിർബന്ധിക്കയാൽ പാലിയത്തെ താമസം മതിയാക്കി അച്ഛനൊന്നിച്ചു കിടങ്ങൂർതന്നെ സ്ഥിരതാമസമാക്കേണ്ടതായിവന്നു. ഗ്രാമോത്തമന്മാരായ ഭൂസുരന്മാരുടെ സങ്കേതമായിരുന്ന ആ പ്രദേശം നമ്പ്യാരെ സ്ഥിരതാമസത്തിനു് ആകർഷിച്ചിരുന്നിരിക്കണം. ഇവിടെ താമസിക്കുന്നകാലത്തു പലപ്പോഴും കുമാരനല്ലൂർ, കുടമാളൂർ മുതലായ പ്രദേശങ്ങളിൽ പോകുകയും പല പ്രധാന നമ്പൂതിരിമാരുമായി പരിചയത്തിനിടയാകുകയും ചെയ്തു. ഈ വഴിക്കാണു്

ചെമ്പകശ്ശേരിരാജാവു്, തെക്കേടത്തു ഭട്ടതിരി മുതലായ ബ്രാഹ്മണപ്രമുഖന്മാരുമായി സഹവാസത്തിനും സൌഹാർദ്ദത്തിനും സംഗതിവന്നതു്. ക്ഷേത്രോപജീവിയും വിദ്വാനുമായിരുന്ന നമ്പ്യാർക്കു് ഇവരുടെ പരിചയം സമ്പാദിക്കുന്നതിനു പ്രയാസമുണ്ടായിരുന്നിരിക്കയില്ല. കിടങ്ങൂരെ താമസക്കാലത്തു് അണ്ടലാടോറും കുമാരനല്ലൂർ, കുടമാളൂർ എന്നീ ക്ഷേത്രങ്ങളിലെ ഉത്സവകാലത്തു് നമ്പ്യാർ ആ പ്രദേശങ്ങളിൽ എത്തിത്താമസിക്കുക പതിവായിരുന്നു. ഈയിടയ്ക്കാണ് 'കുമാരപുരേശ്വരിസ്തോത്രം' എന്നൊരു കീർത്തനം ആറുപാദമായി നിർമ്മിച്ചതു്. രുക്മിണീസ്വയംവരം തുള്ളലിൽ കുടമാളൂർ വേട്ടയ്ക്കൊരു മകനെ സ്തുതിച്ചിരിക്കുന്നതിൽനിന്നും ആ ക്ഷേത്രവുമായുള്ള നമ്പ്യാരുടെ പരിചയം വ്യക്തമാകുന്നുണ്ട്.

അദ്ധ്യായം ൨.

അമ്പലപ്പുഴയിലെ താമസക്കാലം.

നമ്പ്യാർ കൊ. ൧൭൨-നോടിടയ്ക്ക് അമ്പലപ്പുഴ സ്ഥിരവാസമാക്കിയതായി കാണുന്നു. ഏകദേശം ഒരു വ്യാഴവട്ടത്തോളം നമ്പ്യാർ ചെമ്പകശ്ശേരി രാജാവിന്റെ ആശ്രിതനായി കഴിച്ചുകൂട്ടി. ഇങ്ങിനെ താമസിച്ചിരുന്നകാലം നമ്പ്യാരുടെ സാഹിത്യജീവിതത്തിൽ അതിപ്രധാനമായ ഒരു ഘട്ടമാണ്. ഇതിനിടയ്ക്കാണ് തുള്ളൽ എന്ന പ്രസ്ഥാനം സ്ഥാപിച്ചു നമ്പ്യാർ അനശ്വരയശസ്സ് സമ്പാദിച്ചതു്. ദേവനാരായണരാജാവിന്റെ പ്രോത്സാഹനം നവീനകൃതികളെ രചിക്കുന്നതിനു പ്രത്യേകം പ്രേരകമായിരുന്നിരിക്കണം. കിടങ്ങൂർനിന്നും സ്ഥിരതാമസം അമ്പലപ്പുഴയ്ക്കു മാറുന്നതിനുണ്ടായ കാരണങ്ങളെന്തെല്ലാമെന്നു നിശ്ചയിക്കുവാൻ വേണ്ട തെളിവുകൾ ലഭിച്ചിട്ടില്ല. എങ്കിലും വാർദ്ധക്യദശയിലെത്തിയിരുന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ പിതാവിന്റെ പെട്ടന്നുള്ള മരണമാണ് വാസ്തവത്തിൽ ഈ മാറ്റത്തിനു പ്രേരകമായിരുന്നതു്. അച്ഛന്റെ മരണശേഷം മരുമക്കത്തായക്കാര

നായ മകൻ പിതൃഗൃഹത്തിൽ താമസിക്കുക അന്നത്തെ നടപടിയുമല്ലായിരുന്നു. അച്ഛന്റെ ദേഹവിയോഗത്തോടുകൂടി നമ്പ്യാരും കിടങ്ങൂരെ താമസം മതിയാക്കുന്നതിനു തീച്ചപ്പെടുത്തി. ചെമ്പകശ്ശേരിരാജാവു്, തെക്കേടത്തു ഭട്ടതിരി മുതലായവരുടെ പരിചയം മുമ്പുതന്നെ സമ്പാദിച്ചിരുന്നതിനാൽ, നമ്പ്യാരുടെ ദൃഷ്ടി അങ്ങോട്ടു പതിഞ്ഞതിൽ അശ്ചര്യപ്പെടേണ്ടതില്ല. അമ്പലപ്പുഴരാജാവിന്റെ ആശ്രിതനായിത്തീരണമെന്നു അദ്ദേഹവുമായി പരിചയമായ കാലത്തുതന്നെ നമ്പ്യാർ ആഗ്രഹിച്ചിരുന്നുവെങ്കിലും സ്വപിതാവിനെ വിട്ടുപിരിഞ്ഞു താമസിക്കുന്നതിനു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രായാധിക്യവും ക്ഷീണവും അനുവദിക്കാഴികയാലാണു് ഇതുവരെ അതിനുവേണ്ടി പ്രയത്നിക്കാഞ്ഞതു്. എന്നാൽ പിതാവിന്റെ അപ്രതീക്ഷിതമായ മരണത്തിനുശേഷം, ചെമ്പകശ്ശേരിരാജാവുമായി സൌഹാർദ്ദം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും ആ വഴി അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആശ്രിതനായിത്തീരുന്നതിനും നമ്പ്യാർ പ്രത്യേകം പരിശ്രമിച്ചു. ആയിടയ്ക്കു ചെമ്പകശ്ശേരി രാജാവു് അപൂർവ്വമായിട്ടേ കുടമാളൂരിൽ വന്നിരുന്നുള്ളു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ താമസം മിക്കവാറും അമ്പലപ്പുഴത്തന്നെയായിരുന്നു. ചന്തക്കാരും ചെമ്പകശ്ശേരിരാജാവുമായി അല്പം രസക്കേടിലായിരുന്നതിനാലും ബന്ധുവായ കായങ്കുളംരാജാവിനെ തിരുവിതാംകൂറിനെതിരായി സഹായിക്കേണ്ടിയിരുന്നതിനാലും അദ്ദേഹത്തിനു് അമ്പലപ്പുഴ വിടുന്നതിനു സൌകര്യമില്ലായിരുന്നു. ചന്തക്കാരുടെ അനാവശ്യതർക്കങ്ങളെ സമ്മതിച്ചുകൊടുക്കുവാൻ ചെമ്പകശ്ശേരിരാജാവു് ഒരുക്കമല്ലാതിരുന്നതിനാൽ, അവരുടെ ചതിപ്രയോഗങ്ങളെ എല്ലായ്പോഴും ഭയന്നു കഴിക്കേണ്ടിയിരുന്നു. ചന്തക്കാർ യുദ്ധത്തിനു ഒരുമ്പെടുമെന്നുകൂടി അദ്ദേഹം പ്രതീക്ഷിക്കാതിരുന്നില്ല. എന്നുതന്നെയുമല്ല, തന്റെ ബന്ധുവായ കായങ്കുളംരാജാവിനെ തിരുവിതാംകൂർമഹാരാജാവിന്റെ ആക്രമണങ്ങളിൽനിന്നും പരിരക്ഷിക്കുന്നതു് സ്വന്തരക്ഷയ്ക്കും അത്യാവശ്യമായിരുന്നുവെന്നു് അദ്ദേഹം മനസ്സിലാക്കാതെയിരുന്നില്ല. ഇപ്രകാരം ഗൌരവതരമായ രാഷ്ട്രീയകാര്യങ്ങൾക്കായി രാജാവിന്റെ താമസം ആയിടയ്ക്കു മിക്കവാറും അമ്പലപ്പുഴത്തന്നെയായിരുന്നതിനാൽ മുമ്പിലത്തെപ്പോലെ അദ്ദേഹത്തെ കാണുന്നതിനും

മൈത്രി വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും നമ്പ്യാർക്കു സൌകര്യങ്ങൾ ലഭിച്ചില്ല. പിതാവിന്റെ മരണംഹേതുവാൽ താമസം മാറണമെന്നു നിശ്ചയം ചെയ്ത നമ്പ്യാർ അതിൽ പിന്നീടു് അമ്പലപ്പുഴരാജാവിന്റെ ആശ്രിതനാകുവാൻ ആഗ്രഹിച്ചിരിക്കുകയായിരുന്നു. ഈ ആഗ്രഹനിവൃത്തിക്കു് അമ്പലപ്പുഴപ്പോയെങ്കിലേ തരമുള്ളുവെന്നു വന്നതിനാൽ, ആയാണ്ടു് അമ്പലപ്പുഴ ഉത്സവത്തിനു പോകണമെന്നും നമ്പ്യാർ ആലോചിച്ചുറച്ചു. അക്കാലത്തു് അമ്പലപ്പുഴ ഉത്സവത്തിനു കൂത്തു പറയുന്ന ചാക്യാർ കിടങ്ങൂർ, കോട്ടയം എന്നീ സ്ഥലങ്ങളിൽനിന്നു ചെല്ലുകയായിരുന്നു പതിവു്. കിടങ്ങൂരിൽനിന്നും അമ്പലപ്പുഴയ്ക്കു കൂത്തിനായിപ്പോയ ചാക്യാരൊന്നിച്ചാണു് നമ്പ്യാർ അമ്പലപ്പുഴ ചെന്നതെന്നുള്ള ഐതിഹ്യം സാധീകാവ്യമായിരിക്കുന്നുണ്ടു്. ചാക്യാരുടെ കൂട്ടുപിടിച്ചു് അമ്പലപ്പുഴ എത്തിച്ചേർന്ന നമ്പ്യാർ അധികം താമസിയാതെ രാജാവിന്റെ ആശ്രിതനായിത്തീർന്നു. മാർത്താണ്ഡവർമ്മ മഹാരാജാവിന്റെ യുദ്ധസന്നാഹങ്ങൾകൊണ്ടു കിടങ്ങൂർ മുതലായ സ്ഥലങ്ങളിലെ താമസം ഏറക്കുറെ അസുഖകരമായിത്തോന്നിയതിനാലായിരിക്കണം നമ്പ്യാർ അമ്പലപ്പുഴയ്ക്കു പോയതെന്നു പി. കെ. നാരായണപിള്ള അവർകൾ സംശയിക്കുന്നു. വാസ്തവത്തിൽ, നമ്പ്യാർ അമ്പലപ്പുഴ സ്ഥിരതാമസം തുടങ്ങുന്ന കാലത്തു് മാർത്താണ്ഡവർമ്മ മഹാരാജാവു് വടക്കുംകൂർ, തെക്കുംകൂർ മുതലായ രാജ്യങ്ങളെ ആക്രമിക്കുന്നതിനു, യാതൊരു ശ്രമവും ചെയ്തിരുന്നില്ല. "സ്വാമിദ്രോഹികളുടെ വംശവിച്ഛേദം" വരുത്തിയശേഷം കൊല്ലം ൧൦൯൰ൽ മാത്രമാണു് മാർത്താണ്ഡവർമ്മമഹാരാജാവു് കൊല്ലം, കായങ്കുളം രാജ്യങ്ങളെ ജയിച്ചടക്കുന്നതിനു പരിശ്രമിച്ചുതുടങ്ങിയതു്. കായംകുളം രാജ്യംതന്നെ പിടിച്ചടക്കിയതു് ൧൦൨൰ൽ മാത്രമാണു്. അമ്പലപ്പുഴരാജ്യം സ്വാധീനപ്പെടുത്തുന്നതിനു രാമയ്യനെ ഒരു വലിയ സൈന്യത്തോടു് അയച്ചതു് ൧൦൩൰-ലാണു്. ഈ രാജ്യങ്ങളെല്ലാം കൈവശം വന്നതോടുകൂടി മാത്രമേ വിക്രമവാരിരാശിയായിരുന്ന മാർത്താണ്ഡവർമ്മമഹാരാജാവിന്റെ ദൃഷ്ടികൾ തെക്കുംകൂർ, വടക്കുംകൂർ മുതലായ രാജ്യങ്ങളിൽ പതിഞ്ഞുള്ളു. ഇതിൽനിന്നെല്ലാം നമ്പ്യാർ കിടങ്ങൂരിൽനിന്നും താമസം മാറുന്നതിനും മാർത്താണ്ഡവർമ്മ മഹാരാജാവു് വടക്കുംകൂർ മുതലായ രാ

ജ്യങ്ങൾ കൈവശപ്പെടുത്തുന്നതിനും തമ്മിൽ യാതൊരു ബന്ധവുമില്ലായിരുന്നുവെന്നു വ്യക്തമാകുന്നുണ്ട്. കിടങ്ങൂരെ താമസംനമ്പ്യാക്ക് അസുഖകരമായിത്തോന്നിയതു മാത്താണ്ഡവർമ്മമഹാരാജാവിന്റെ യുദ്ധസന്നാഹങ്ങൾകൊണ്ടായിരിക്കാൻ നിവൃത്തിയില്ല. പിതാവിന്റെ മരണശേഷം പിതൃഭവനത്തിൽ യാതൊരു അവകാശവുമില്ലാത്ത നമ്പ്യാക്ക് അവിടെ താമസം തുടരുന്നതിനുള്ള വൈമുഖ്യവും അമ്പലപ്പുഴരാജാവുമായുള്ള പരിചയംവഴി അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആശ്രിതനായിത്തീരുവാനുള്ള ആഗ്രഹവുമത്രെ അമ്പലപ്പുഴ സ്ഥിരതാമസം തുടങ്ങുന്നതിനു യഥാർത്ഥത്തിൽ പ്രേരകമായിരുന്നതു്.

നമ്പ്യാർ അമ്പലപ്പുഴ എത്തിയശേഷം ആദ്യമായി നന്ദികാട്ടുകുറുപ്പിനെ ആശ്രയിച്ചു പാർത്തിരുന്നതായി പി. കെ. നാരായണപിള്ള അവർകളും, നാണുപിള്ള ആശാൻ അവർകളും അഭിപ്രായപ്പെട്ടു കാണുന്നു. നമ്പ്യാർ അമ്പലപ്പുഴ സ്ഥിരതാമസമാക്കിയിട്ട് അധികം കഴിയുന്നതിനുമുമ്പ് ബാലരവിക്കുറുപ്പുമായി പരിചയമായതായി കരുതേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഇദ്ദേഹത്തിനെ തന്റെ കല്പകവൃക്ഷമായും ഗുരുവായും നമ്പ്യാർ തുള്ളൽകഥകളിൽ ചിലതിൽ പ്രശംസിച്ചിട്ടുണ്ട്. നന്ദികാട്ടുകുറുപ്പിന്റെ ഭവനം തകഴിയിൽ കുണ്ടങ്കരിമുറിയിലാണ്. ആ വീട്ടും വീട്ടുകാരും അദ്യാപി വർത്തിക്കുന്നുണ്ട്. ഈ കുടുംബക്കാർ പുരാതനകാലംമുതല്ക്കു വിദ്യാസമ്പന്നന്മാരായിരുന്നുവെന്നും അവരുടെ ഈടുവെയ്പിൽ വ്യാകരണം, ജ്യോതിഷം, വേദാന്തം, വൈദ്യം എന്നീ വിവിധശാസ്ത്രവിഷയങ്ങളെ കുറിച്ചു പ്രതിപാദിക്കുന്ന അനവധി ഗ്രന്ഥങ്ങൾ ഉണ്ടായിരുന്നുവെന്നും പി. കെ. നാരായണപിള്ള പറയുന്നു. പക്ഷെ ഇതുകൊണ്ടുമായും ഉണ്ണിരവിക്കുറുപ്പിന്റെ വൈദുഷ്യത്തെപ്പറ്റി ഒന്നും അനുമാനിക്കുന്നതിനു സാധിക്കുന്നില്ല. നമ്പ്യാക്കു സംസ്കൃതത്തിൽ വ്യാകരണപര്യന്തമുണ്ടായിരുന്ന പാണ്ഡിത്യത്തിനെല്ലാം കാരണഭൂതൻ ഈ കുറുപ്പായിരുന്നുവെന്നുള്ള അഭിപ്രായം അത്യസ്വീകാര്യയോഗ്യമായിത്തോന്നുന്നില്ല. ഇതിനെപ്പറ്റി "നമ്പ്യാക്കു വ്യാകരണം, വേദാന്തം, തർക്കം, ജ്യോതിഷം, വൈദ്യം എന്നുവേണ്ട എല്ലാ ശാസ്ത്രങ്ങളിലും കാവ്യനാടകാലങ്കാരങ്ങളിലും അപാരമായ ജ്ഞാനമുണ്ടായിരുന്നുവെന്ന് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിത

കളിൽ എവിടേയും തെളിവായ് കാണുന്നതുകൊണ്ട് അവയെല്ലാം അഭ്യസിച്ചതു് ഉണ്ണിരവിക്കുറുപ്പിനോടായിരുന്നുവെന്നും ഉണ്ണിരവിക്കുറുപ്പു് അവയിലെല്ലാം സമർത്ഥനായിരുന്നുവെന്നുമാണ് പറയപ്പെട്ടുന്നതു്" എന്ന് നാണപിള്ള ആശാൻ അഭിപ്രായപ്പെട്ടുന്നു. (റെഡ്യാരുടെ തുള്ളൽകഥകൾ മുഖവുര പേ. ക്ഷ) പി. കെ. നാരായണപിള്ള അവർകളും നമ്പ്യാരുടെ പാണ്ഡിത്യസമ്പാദനം ദ്രോണമ്പള്ളി ആചാര്യൻ മുഖാന്തിരമായിരിക്കാനിടയില്ലെന്നു് ഊഹിക്കുന്നതോടുകൂടി അതെല്ലാം ഉണ്ണിരവിക്കുറുപ്പിന്റെ തലയിൽ താങ്ങുവാൻ ഉൽസുകനായിക്കാണുന്നു. ഉണ്ണിരവിക്കുറുപ്പു് സകലകലാവല്ലഭനും സകലശാസ്ത്രാചാരംഗതനുമായിരുന്നുവെന്നു തെളിയിക്കുന്നതിനാണ് ഈ അഭിപ്രായം പുറപ്പെടുവിച്ചവരാരും ശ്രമിച്ചു കാണുന്നമില്ല. നമ്പ്യാർ ജനിച്ചപ്പഴവുന്ന കാലത്തു് അദ്ദേഹത്തിനു മുപ്പത്തഞ്ചുവയസ്സു പ്രായമായിരുന്നിരിക്കണമെന്നു വിചാരിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. അവിടെ സ്ഥിരവാസമാക്കുന്നതിനു മുമ്പുതന്നെ സംസ്കൃതത്തിൽ നല്ല വ്യുൽപത്തിയും ശാസ്ത്രപരിചയവും സമ്പാദിച്ചിരുന്നതായി അനുമാനിക്കുന്നതിനാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികളിൽ വേണ്ട തെളിവുകളുണ്ടു്. വെട്ടത്തുരാജാവിന്റെ ആശ്രിതനായി പാർത്തിരുന്നപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആജ്ഞാപ്രകാരം 'ചന്ദ്രികാവീഥി,യെന്ന ശാസ്ത്രവും, ചേന്നമംഗലത്തുവെച്ചു് 'വിഷ്ണുവിലാസം, എന്ന കാവ്യവും സംസ്കൃതത്തിൽതന്നെ രചിക്കത്തക്ക പാണ്ഡിത്യവും വാസനാശക്തിയും ഉണ്ടായിരുന്നതായിക്കാണുന്നു. പതിന്നാലുവൃത്തം, കിരാതംപാഞ്ചാലിപ്പാട്ടു്, നളചരിതം കിളിപ്പാട്ടു്, വിഷ്ണുഗീത, ചാണക്യസൂത്രം മുതലായ ഭാഷാകൃതികളും നമ്പ്യാരുടെ സംസ്കൃതപാണ്ഡിത്യത്തിനും തെളിവായിരിക്കുന്നുണ്ടു്. സംസ്കൃതത്തിൽ നല്ലവ്യുൽപത്തിയും പരിചയവുമില്ലാത്തൊരാൾ അക്കാലത്തു 'മുദ്രാരാക്ഷസം, 'ശിവപുരാണം, 'ചാണക്യസംഗ്രഹം, മുതലായ സംസ്കൃതകൃതികളിൽ കൈവെക്കുന്ന സാഹസത്തിനു മുതിരുകയില്ല. എന്നതന്നെയുമല്ല, ഉണ്ണിരവിക്കുറുപ്പിനെപ്പറ്റി നമ്പ്യാർ സ്വകൃതികളിൽ ചെയ്തിട്ടുള്ള പ്രസ്താവങ്ങളിൽനിന്നു് അദ്ദേഹത്തിനായിരുന്ന 'പാണ്ഡിത്യക്കുത്തക, എന്നു തെളിയുന്നുമില്ല. അദ്ദേഹത്തെപ്പറ്റി 'കല്യാണസൌഗന്ധിക'ത്തിൽ:—

"നന്ദികാരണ്യമാം മന്ദിരേ വാഴുന്ന
മന്ദാരദാരുവാം ബാലരവിയുടെ" എന്നും,

ത്രിപുരദഹനത്തിൽ:—

"നന്ദികാട്ടവിനായകൻ ഗുരുബാലരവിപരദൈവതം
നന്ദിനല്ലുണമെന്നുമേ തിരുകണ്ടകാചൂരിഭഗവതി" എന്നും,

സഭാപ്രവേശത്തിൽ:—

"പ്രാണപങ്കജത്തിന്റെ ത്രാണനത്തിന്നനുകൂലൻ
ആചാര്യാത്മൻ ബാലരവിയെന്നു പുകൾന്നോരു
ശ്രീചാരുസ്വരൂപന്റെ ചരണാംഭോരുഹം രണ്ടും
ആചാരോചിതംകൂപ്പിക്കവിചൊൽവാൻ തുടങ്ങുന്നേൻ" എന്നും,

സ്യമന്തകത്തിൽ:—

"മന്ദേതരഗുണമന്ദിരനെൻഗുരു
നന്ദിതനാകിയ ബാലരവിക്കു
നന്ദിവരുത്തും പരദൈവതമേ" എന്നും,

സുന്ദോപസുന്ദോപാഖ്യാനത്തിൽ:—

"ചണ്ഡികാദേവിയെ സേവിച്ചമേവിടും
ഉണ്ണിരവിയെന്നു പേരായ പുരുഷൻ
പുണ്യപൂരാകരൻ നമ്മുടെ ദേശികൻ
കണ്ണിണകൊണ്ടൊന്നനുഗ്രഹിക്കേണമേ!" എന്നും,

പ്രസ്താവങ്ങളുണ്ട്. ഇതിനും പുറമേ, ഉണ്ണിരവിക്കുറുപ്പായിരുന്ന നമ്പ്യാരുടെ സംസ്കൃതവ്യൽപത്തിക്കും ശാസ്ത്രജ്ഞാനത്തിനും കാരണഭൂതനെങ്കിൽ അമ്പലപ്പുഴവെച്ച് രചിച്ചിട്ടുള്ള മറ്റു കൃതികളിലും നമ്പ്യാർ അദ്ദേഹത്തെ സ്തുതിക്കാതെയിരിക്കയില്ല. ശ്രീകൃഷ്ണചരിതം മണിപ്രവാളം, ലീലാവതീവീഥി എന്ന സംസ്കൃതരൂപകം, എന്നിങ്ങനെ അമ്പലപ്പുഴത്താമസത്തിനിടയിൽ നിർമ്മിതങ്ങളായ തുള്ളൽക്കഥകളല്ലാതെയുള്ള ഇതരകൃതികളിൽ ഉണ്ണിരവിക്കുറുപ്പിനെപ്പറ്റി ഒരക്ഷരവും പറഞ്ഞുകാണുന്നില്ല. എന്നാൽ നമ്പ്യാരുടെ ഗുരുക്കന്മാരുടെ ഗണനാപ്രസംഗത്തിൽ പ്രഥമസ്ഥാനത്തിനു് അർഹനായ നാരായണഭട്ടപാദരെപ്പറ്റി നമ്പ്യാർ തന്റെ സാഹിത്യജീവിതത്തിലെ വിവിധഘട്ടങ്ങളിൽ രചിച്ചിട്ടുള്ള മിക്ക കൃതികളിലും പേരുപറഞ്ഞും പറയാതേയും പ്രശംസിക്കുന്നുമുണ്ട്. ഉണ്ണിരവിക്കുറുപ്പിനു് അദ്ദേഹത്തോടൊപ്പം നമ്പ്യാരുടെ വിദ്യാഭ്യാസകാര്യത്തിൽ ബാധ്യതയുണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിൽ നമ്പ്യാർ കുറുപ്പിനെപ്പറ്റിയും ഇപ്രകാരം അനുകീർത്തനം ചെയ്തിരിക്കണം. എന്നു

തന്നെയുമല്ല, ദ്രോണമ്പള്ളി ആചാര്യനും ഉണ്ണിരവിക്കുറുപ്പും തുള്ള ലിനാവശ്യമായ കായികാഭ്യാസത്തിനുവേണ്ടി മാത്രമായിരിക്കണം നമ്പ്യാരുടെ ഗുരുക്കന്മാരായിത്തീർന്നത്. തുള്ളനാടൻ വിദ്യകളിൽ അതിസമർത്ഥനായിരുന്ന ഓണമ്പള്ളി നായിക്കനും നന്ദികാട്ടുകുറുപ്പിന്റെ കളരിയും ഈ ആവശ്യത്തിലേക്കു നമ്പ്യാക്ക് പ്രയോജനപ്പെട്ടിരുന്നിരിക്കണമെന്നു തോന്നുന്നു. ദ്രോണമ്പള്ളിയേയും നന്ദികാട്ടുകുറുപ്പിനേയും ഒന്നിച്ചാണ് സുന്ദോപസുന്ദോപാഖ്യാനത്തിലും സഭാപ്രവേശത്തിലും പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ളത്. നമ്പ്യാരുടെ ആദ്യത്തെ തുള്ളൽകഥയെന്നു പരിഗണിച്ചുവരുന്ന കല്യാണസൌഗന്ധികത്തിൽ കുറുപ്പിനെ കവിയുടെ കല്പകവൃക്ഷമായി മാത്രമേ പറഞ്ഞുകാണുന്നുമുള്ളൂ. ഇതിനും പുറമെ സകല ശാസ്ത്രപാരംഗതനും സാഹിത്യസാരവേദിയും ആയി ഒരാൾ അക്കാലത്തു അമ്പലപ്പുഴയ്ക്കടുത്തുള്ള തകഴിയിൽ ഉണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിൽ അദ്ദേഹം ദേവനാരായണരാജാവിന്റെ വിദ്വൽസദസ്സിലെ അംഗമായിരിക്കുമെന്നു മാത്രമല്ല, അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രത്യേക പ്രശംസയ്ക്കും പ്രോത്സാഹനത്തിനും പാത്രമാകുകയും ചെയ്യുമായിരുന്നു. നന്ദികാട്ടുണ്ണിരവിക്കുറുപ്പ് ഘടദീപംപോലെ അക്കാലത്തു കഴിഞ്ഞുകൂടിയിരിക്കുമെന്നു വിശ്വസിക്കുവാൻ തരം കാണുന്നില്ല. പ്രശസ്തപണ്ഡിതന്മാരുടെ അഭയകേന്ദ്രമായിരുന്ന ദേവനാരായണരാജാവിന്റെ സദസ്സിൽ, ഉണ്ണിരവിക്കുറുപ്പിനു പി. കെ. നാരായണപിള്ള അവകാശം ആശാനവകാശം ഉന്നയിക്കുന്നതുപോലെയുള്ള പാണ്ഡിത്യപ്രകർഷം ഉണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽ അതിമാന്യമായ ഒരു സ്ഥാനം ലഭിച്ചിരുന്നിരിക്കണം. അക്കാലത്തു നായന്മാരുടെയിടയിലോ അമ്പലപ്പുഴ ദിക്കിലോ ഇവർ പറയുന്നതുപോലെയുള്ള പാണ്ഡിത്യവൈഭവത്തോടുകൂടിയ ഒരാൾ ഉണ്ടായിരുന്നിരിക്കാൻ ഇടയില്ലെന്ന് ആരും കാര്യമായി പറയുമെന്നും തോന്നുന്നില്ല. ഏതായാലും, മേൽപ്പറഞ്ഞിട്ടുള്ള കാരണങ്ങളാൽ നമ്പ്യാരുടെ സംസ്കൃതവൈദുഷ്യത്തിന് ഉണ്ണിരവിക്കുറുപ്പാണ് ഉത്തരവാദിയെന്നുള്ള അഭിപ്രായം സ്വീകാരയോഗ്യമായിത്തോന്നുന്നില്ല.

അമ്പലപ്പുഴത്താമസക്കാലത്ത് നമ്പ്യാർക്കുണ്ടായിരുന്ന മറ്റൊരു ഗുരു ദ്രോണമ്പള്ളി ആചാര്യനായിരുന്നു. അമ്പലപ്പുഴ നെ

ട്ടുമുടിപ്രവൃത്തിയിൽ ഉള്ള ഓണമ്പള്ളി ഇല്ലത്തിൽ ഒരുകാലത്തുണ്ടായിരുന്ന ആളെപ്പറ്റിയായിരിക്കണം നമ്പ്യാർ ദ്രോണമ്പള്ളിയാചാര്യനെന്ന സപക്ഷതികളിൽ പ്രസ്താവിക്കുന്നത്. ദ്രോണാചാര്യരുടെ വംശപരമ്പരയിലുള്ളവരെന്ന പറയപ്പെടുന്ന ഈ കുടുംബക്കാർ പുരാതനകാലത്തു തുളുനാട്ടിൽനിന്ന് അമ്പലപ്പുഴ താമസമാക്കിയവരാണ്. അവരുടെ ആഗമനത്തെപ്പറ്റിയുള്ള ഐതിഹ്യം സുപ്രസിദ്ധമാണ്. പ്രാചീനകാലത്തു തുളുനാട്ടുകാർ ആയോധനവിദ്യയിൽ അതിചതുരന്മാരായിരുന്നുവെന്ന മാത്രമല്ല, അവരുടെയിടയിൽ ആ ശാസ്ത്രത്തിനു ഗണ്യമായ പുരോഗതി ഉണ്ടാകുകയും ഒരു നവീന പ്രസ്ഥാനം പ്രത്യേകമായി അവർ സ്ഥാപിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. കായികാഭ്യാസത്തിനായി തുളുനാട്ടിൽ പോയി താമസിക്കുകയെന്നത് കേരളീയ നായർ യുവാക്കന്മാർക്ക് അത്യാവശ്യമായ ചടങ്ങായി ആ പഴയകാലത്തു പരിഗണിക്കപ്പെട്ടുവന്നു. കളരിയിൽ കുറുപ്പന്മാരുടെ ശിക്ഷണത്തിനു ശേഷം ഉപരിപഠനത്തിനായി തുളുനാട്ടിൽ പോകുകയെന്നതു പലതും അനുഷ്ഠിച്ചുവന്നിരുന്നുവെന്ന 'വടക്കൻപാട്ടു'കളിൽനിന്നും വ്യക്തമാകുന്നുണ്ട്. അങ്ങനെചെയ്തവർ തുളുനാടൻവിദ്യയിൽ വൈദഗ്ദ്ധ്യം സമ്പാദിച്ചിരുന്ന അക്കാലത്തു ഒരിക്കൽ മാത്തൂർകുടുംബത്തിലെ ഒരു യുവാവു, കാസർകോട്ട താലൂക്കിൽ ഉടുപ്പിയിൽ ചെന്ന് ദ്രോണമ്പള്ളിയുടെ ശിഷ്യത്വമവലംബിച്ചു. തുളുനാട്ടിലുണ്ടായിരുന്ന ആചാര്യന്മാരിൽ ദ്രോണമ്പള്ളി പ്രഥമഗണനീയനായി അക്കാലത്തു പരിലസിച്ചിരുന്നു. വിശേഷിച്ചു, തെക്കുംകൂർ, അമ്പലപ്പുഴ മുതലായ പ്രദേശങ്ങളിൽ നിന്നു ആയുധപരിശീലനത്തിനായി വടക്കോട്ടു പോയിരുന്നവർ ദ്രോണമ്പള്ളിയുടെ ശിഷ്യന്മാരായിത്തീരുകയെന്നതു പതിവുമായിരുന്നു. മാത്തൂർപണിക്കർ അവിടെത്താമസിക്കുന്ന കാലത്തു ആയുധാഭ്യാസത്തിൽ വേണ്ടതുപോലെ ശ്രദ്ധിക്കാതെ ഗുരുപത്നിയുടെ അവശ്യപ്രകാരം പശുപാലനം മുതലായ വിട്ടുവേലകളിൽ വ്യാപൃതനായിരുന്നു. ശിഷ്യന്റെ ഉദാസീനതയെപ്പറ്റി ആചാര്യൻ അത്ര ശ്രദ്ധിച്ചതുമില്ല. വിദ്യാഭ്യാസം കഴിഞ്ഞു ശിഷ്യന്മാരെ അവരവരുടെ നാടുകളിലേക്കു ഗുരുവിനു പറഞ്ഞയയ്ക്കേണ്ട ഘട്ടം സമീപിച്ചപ്പോഴും മാത്രമാണ് അലസനായിരുന്ന പണിക്കർക്ക് തന്റെ മൌഢ്യത്തെപ്പറ്റി മനോവ്യാകുലതയുണ്ടാ

യത്. ആയുധവിദ്യയിൽ ഒന്നും വശമാക്കാതെ സ്വദേശത്തേക്കു വന്നതുപോലെ തിരിച്ചുപോകണമെന്നു വിചാരിച്ചപ്പോൾ പണിക്കർക്കു തന്റെ പരിഹാസ്യനിലയെപ്പറ്റി ബോധമുണ്ടായി. വ്യസനാക്രാന്തനായ പണിക്കർ അന്തർജ്ജനത്തിന്റെ സന്നിധിയിൽ ചെന്നു് സങ്കടമറിയിച്ചു. താൻ കാരണമാണു് ആയോധനാഭ്യാസത്തിൽ അയാഠം അലസനായിത്തീർന്നതെന്നു് അറിയാമായിരുന്ന ആ മഹതി, ദ്രോണമ്പള്ളിയുടെ കുലദൈവതമായ ഭഗവതിയുടെ ബിംബം ഭർത്താവിന്റെ അറിവുകൂടാതെ എടുത്തു പണിക്കർക്കു കൊടുത്തിട്ടു് "ഇതു കൊണ്ടുപോയി ആരാധിച്ചാൽ യശസ്സും ഐശ്വര്യവുമുണ്ടാകു"മെന്നു് അനുഗ്രഹിച്ചു. പണിക്കർ ദ്രോണമ്പള്ളിയോടു് അനുജ്ഞയും വാങ്ങിക്കൊണ്ടു് ഉടൻ സ്വദേശത്തേക്കു മടങ്ങി. അന്തർജ്ജനത്തിന്റെ ഉപദേശപ്രകാരം പണിക്കർ ആ ബിംബത്തെ സ്വഗൃഹത്തിനടുത്തു് ഒരു ദേവാലയം പണിയിച്ചു് അവിടെ പ്രതിഷ്ഠ ചെയ്യിപ്പിച്ചു. അധികം താമസിയാതെ കുലദേവതയുടെ വിഗ്രഹവും തട്ടിക്കൊണ്ടുപോയ ശിഷ്യനെ അന്വേഷിച്ചു് ദ്രോണമ്പള്ളി ആചാര്യൻ അമ്പലപ്പുഴ എത്തി. അപ്പോഴേക്കു പുതിയ ക്ഷേത്രത്തിൽ ആ ബിംബത്തെ പ്രതിഷ്ഠിച്ചുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. മാത്തൂർപണിക്കരും ചെമ്പകശ്ശേരിരാജാവുംകൂടി ദ്രോണമ്പള്ളിയെ അമ്പലപ്പുഴ താമസിപ്പിക്കുന്നതിനെപ്പറ്റി ആലോചിച്ചുറച്ചു. അവരുടെ രണ്ടുപേരുടെയും നിർബന്ധപ്രകാരം, ആചാര്യൻ പുതുതായി പണിയിച്ചുകൊടുത്ത ഗൃഹത്തിൽ താമസമാക്കി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചെലവുകൾക്കായി ഏതാനും വസ്തുക്കൾ കരമൊഴിവായി ചെമ്പകശ്ശേരിരാജാവു് വിട്ടുകൊടുക്കുകയും ചെയ്തു. ശിഷ്യന്റെ അപരാധത്തെ ക്ഷമിച്ചു് അന്നുമുതൽ മാത്തൂർപണിക്കരുടെ ഗുരുസ്ഥാനത്തോടുകൂടി നെടുമുടിപ്രവൃത്തിയിൽ സ്ഥിരതാമസവുമായി. ചെമ്പകശ്ശേരിരാജാവിന്റെ മന്ത്രിയും സേനാനായകനുമായി പല തലമുറകളായി ജ്യോലിനോക്കിവന്ന മാത്തൂർപണിക്കന്മാർക്കു ദ്രോണമ്പള്ളി ആയോധനവിദ്യയിൽ ആചാര്യനുമായിത്തീർന്നു. ഇങ്ങനെ അമ്പലപ്പുഴത്താലൂക്കിൽ സ്ഥിരവാസമുറപ്പിച്ച ദ്രോണമ്പള്ളിയുടെ കുടുംബത്തിൽ നാല്യാരുടെ കാലത്തു ജീവിച്ചിരുന്ന ആചാര്യനെപ്പറ്റിയാണു് തുള്ളൽക്കഥകളിൽ പ്രശംസിക്കുന്നതു്. അദ്ദേഹത്തെപ്പറ്റി സഭാപ്രവേശത്തിൽ:—

"ക്ഷോണീമണ്ഡലംതന്നിൽ ഒക്കവേ പുകഴ്ന്നോരു
ക്ഷോണീവാനവൻവീരൻ ദ്രോണമ്പള്ളിയാചാര്യൻ
കഴിണപമന്നിയേ കാത്തിടേണമിപ്പുരിഷയ്യു" എന്നും,

സുന്ദോപസുന്ദോപാഖ്യാനത്തിൽ:—

"ദിക്കുപത്തും പുകഴ്ന്നോരു ദ്രോണമ്പള്ളി
നൽകുലദ്രഷ്ണൻ മദ്ഗുരുനായകൻ
വിക്രമവാർധിവീരൻ വിശേഷജ്ഞൻ" എന്നും,

പ്രത്യക്ഷമായി പ്രശംസിച്ചിട്ടുണ്ട്. ദ്രോണമ്പള്ളിക്കു നമ്പ്യാരുടെ ഗുരുസ്ഥാനം ലഭിച്ചതു് തുള്ളലെന്ന കലാപ്രവർത്തകനായിട്ടാണ്. മറ്റു കായ്യങ്ങളിൽ ദ്രോണമ്പള്ളിനായിക്കൻ നമ്പ്യാരുടെ ഗുരുവായിരുന്നിരിക്കാനിടയില്ല. തുള്ളലിനു അത്യാവശ്യമായ കായികാഭ്യാസത്തിനുവേണ്ടി ഇദ്ദേഹത്തെ ഗുരുവായി വരിച്ചതായിരിക്കണം. തുള്ളൽപ്രസ്ഥാനത്തിനു പ്രസിദ്ധി ഉണ്ടായ ശേഷം അതിനെ ഒരു കലാവിദ്യയായിക്കരുതി അതിനാവശ്യമുള്ള കായികാഭ്യസനത്തിനു് അങ്ങിനെയൊരു ഗുരുവിനെ കല്പിച്ചുവെന്നേയുള്ളു. തുള്ളൽക്കാക്കു മെയ്യും കൈയും തെളിക്കേണ്ടതു് അത്യന്താപേക്ഷിതവുമാണല്ലോ. ഒരു പക്ഷെ നമ്പ്യാർ ആദ്യമായി നൃത്തികാട്ടുകുറുപ്പിന്റെ ഉപദേശങ്ങളായിരിക്കാം ഇക്കായ്യത്തിൽ കൈക്കൊണ്ടിരുന്നതു്. ആദ്യത്തെ തുള്ളൽകൃതിയായി ഐതിഹ്യവ്യവശാലറിയുന്ന കല്യാണസൗഗന്ധികത്തിൽ ദ്രോണമ്പള്ളി ആചാര്യനെപ്പറ്റി കവി മൗനനായിരിക്കുന്നതു് ശ്രദ്ധേയമാണ്. ഏതായാലും ഇവർ രണ്ടുപേരും തുള്ളൽപ്രസ്ഥാനവുമായി ബന്ധപ്പെട്ടവരായിരിക്കണം.

അമ്പലപ്പുഴ താമസിച്ചിരുന്നകാലത്തു നമ്പ്യാർ തെക്കേടത്തു ഭട്ടതിരിയുടേയും ശിഷ്യത്വവും മൈത്രിയും സമ്പാദിച്ചിരുന്നതായി കേൾവിയുണ്ട്. കൂടമാളൂർ താമസക്കാലത്തുതന്നെ ആരംഭിച്ച ഈ സൌഹാർദ്ദം അമ്പലപ്പുഴ നമ്പ്യാർ സ്ഥിരതാമസമായതോടുകൂടി അഭിവൃദ്ധി പ്രാപിച്ചിരിക്കണം. തെക്കേടത്തു ഭട്ടതിരി ചെമ്പകശ്ശേരി രാജധാനിയിലുണ്ടായിരുന്ന വിദ്വൽസദസ്സിലെ അദ്ധ്യക്ഷപദം വഹിച്ചിരുന്നതായി കേട്ടിട്ടുണ്ട്. അവിടത്തെ പണ്ഡിതസദസ്സു പ്രാചീനകാലംമുതല്ക്കു കേരളീയകവികളുടെ അഭയസങ്കേതമായിരുന്നു. മേല്പത്തൂർഭട്ടതിരി, രാമാനുജൻ എഴുത്തച്ഛൻ എന്നു

തുടങ്ങിയ കവികേസരികഠം ഈ വിദ്വൽസദസ്സിലെ അംഗങ്ങളായി കൊല്ലം എട്ടാംശതകത്തിൽ പരിലസിച്ചിരുന്നതായി ഐതിഹ്യമുണ്ട്. കൊല്ലം പത്താംശതകത്തിലും പണ്ഡിതപക്ഷപാതിയായിരുന്ന ചെമ്പകശ്ശേരിരാജാവിന്റെ രാജധാനിയിൽ അനേകം വിദ്വാന്മാർ ആശ്രിതഭാവം കൈക്കൊണ്ടു താമസിച്ചിരുന്നു. പരദേശങ്ങളിൽനിന്നു പലപ്പോഴും വിദ്വാന്മാർ ചെമ്പകശ്ശേരിരാജധാനിയിൽ വരുകയും ശാസ്ത്രവാദങ്ങഠം നടത്തി രാജസമ്മാനങ്ങഠം വാങ്ങി മടങ്ങുകയും പതിവായിരുന്നു. പണ്ഡിതന്മാരുടെ വൈദുഷ്യത്തിന്റെ മാറ്റുരയ്ക്കുന്നതിനു് ഈ അവസരങ്ങഠം പ്രത്യേകം പ്രയോജനപ്പെട്ടിരിക്കണം. പഴയ കാലത്തു്:—

"ഭാഷാകവിനിവഹോ/യം
ദോഷാകരവദ്വിഭാതി ഭുവനതലേ
പ്രായേണ പൂഞ്ഞഹിന-
സ്സൂര്യപ്രഭോകേ നിരസ്തഗേപ്രസരേ" എന്നും,

"പലായദ്ധ്വം പലായദ്ധ്വം
രേ, രേ, ദുഷ്ടവികബ്ജരാഃ!
വേദാന്തവനസഞ്ചാരീ
ഹ്യായാത്യുദ്ദണ്ഡകേസരീ". എന്നും,

ഗർജ്ജിച്ചുകൊണ്ടു് ഉദ്ദണ്ഡശാസ്ത്രികഠം സാമൂതിരിയുടെ രാജധാനിയിലെത്തിയതുപോലെ പാദേശവിദ്വാന്മാർ അർഭകാണ്ടു് അമ്പലപ്പുഴരാജധാനിയിലും എത്തുക പതിവായിരു അക്കൂട്ടത്തിൽ ഒരിക്കൽ ഒരു പരദേശബ്രാഹ്മണൻ അമ്പലപ്പുഴയിലെത്തി വിദ്വൽസദസ്സിലെ അദ്ധ്യക്ഷനായിരുന്ന ഭട്ടതിരിയോടു ശാസ്ത്രവാദം ആരംഭിച്ചു. ജയാപജയം ഇന്നാക്കെന്നു തീച്ചുപ്പെടുത്തുവാൻ നിവൃത്തിയില്ലാത്തവിധം ഇവരുടെ വാദം കുറേ ദിവസത്തേക്കു തുടർന്നു. വാദം നീണ്ടുനിൽക്കുന്നതായാൽ ഭട്ടതിരിക്കു പരാജയം നേരിടുമെന്നു ബുദ്ധിമാനായ രാജാവു കണ്ടു്, തന്റെ അഭിമതിയും സഭാദ്ധ്യക്ഷനുമായ ഭട്ടതിരിക്കു് അപമാനം ഉണ്ടാകാതെയിരിക്കുവാൻ ഒരു കൌശലം പ്രയോഗിച്ചു. ശാസ്ത്രവാദം മതിയാക്കി അടുത്ത പ്രഭാതത്തിനു മുമ്പു് അമ്പലപ്പുഴ ശ്രീകൃഷ്ണസ്വാമിയെ വിഷയമാക്കി പദ്യരൂപത്തിൽ ഒരു മണിപ്രവാളകാവ്യം രചിച്ചു് രാജസന്നിധിയിൽ അടിയറവയ്ക്കുന്നവർക്കു ജയം ലഭിച്ചതായി കരുതുമെന്നു് അറിയിച്ചു. പരദേശ

വിദ്വാനെ തോല്പിക്കുന്നതിനാണ് മണിപ്രവാളകാവ്യം വേണമെന്നു രാജാവു നിശ്ചയിച്ചത്. പക്ഷെ ഭട്ടതിരിക്കും ഇതു വിഷമമായിരുന്നു. വലിയ പണ്ഡിതനായിരുന്ന ഭട്ടതിരിക്കു മണിപ്രവാളകവിത ചമയ്ക്കുന്നതിനു വാസനയില്ലാതിരുന്നതിനാൽ വളരെ പ്രയാസം നേരിട്ടു. അന്നു് അർദ്ധരാത്രിവരെ നോക്കിയിട്ടും ഒരു ശ്ലോകംപോലും തോന്നിക്കുവാൻ സാധിച്ചില്ല. ആ സമയത്താണ് കുഞ്ചൻനമ്പ്യാർ വള്ളംവഴി വടക്കുനിന്നും അമ്പലപ്പുഴ എത്തിയതു്. അർദ്ധരാത്രി കഴിഞ്ഞിട്ടും ഭട്ടതിരിയുടെ ഇല്ലത്തിൽ വിളക്കു കെടുത്താതെയിരുന്നതെന്തുകൊണ്ടെന്നറിയുവാൻ നമ്പ്യാർ അവിടെ കയറി. ഭാഗ്യവശാൽ ആ സമയത്തു് നമ്പ്യാരുടെ ആഗമനമുണ്ടായതിൽ സന്തുഷ്ടമാനസനായി തനിക്കു പിണയാൻപോകുന്ന അവമാനത്തെപ്പറ്റി നമ്പ്യാരെ അറിയിച്ചു. ഭട്ടതിരിക്കുവേണ്ടി ആ രാത്രികൊണ്ടു് എഴുതിത്തീർത്തതാണ് ശ്രീകൃഷ്ണചരിതം മണിപ്രവാളം. രാവിലെ ഭട്ടതിരി ഈ കാവ്യം രാജസന്നിധിയിൽ സമർപ്പിക്കയും സമ്മാനങ്ങൾ വാങ്ങുകയും പരദേശബ്രാഹ്മണൻ പരാജിതനായി അവിടം വിട്ടുപോകുകയും ചെയ്തു. ശ്രീകൃഷ്ണചരിതം മണിപ്രവാളത്തിന്റെ ഉൽപ്പത്തിയെപ്പറ്റിയുള്ള പുരാവൃത്തം എത്രമാത്രം വിശ്വസനീയമാണെന്നു നിർണ്ണയിക്കുവാൻ പ്രയാസമുണ്ടു്. അമ്പലപ്പുഴ രാജധാനിയിൽവെച്ചു കൊല്ലം പത്താംശതകത്തിലും പലപ്പോഴും ശാസ്ത്രവിചാരങ്ങളും വാദകോലാഹലങ്ങളും ഉണ്ടായിരുന്നുവെന്നുള്ളതിനെപ്പറ്റി യാതൊരു തർക്കത്തിനും അവകാശമില്ല. നമ്പ്യാരുടെ തുള്ളൽക്കഥകളിൽതന്നെ ഇവയെപ്പറ്റി പല സൂചനകളും കാണ്മാനുണ്ടു്. അന്യദിക്കുകളിൽനിന്നും ശാസ്ത്രിമാർ രാജധാനിയിൽ എത്തിച്ചേരാറുണ്ടായിരുന്നുവെന്നു്:—

> "ഗ്രന്ഥികളോരോരൊ ദിക്കീന്നു വന്നുടൻ
> സന്തതം മന്നവൻ മുമ്പിലിരുന്നോരോ
> ഗ്രന്ഥങ്ങൾനോക്കി വായിച്ചു പൊരുൾപറ-
> ഞ്ഞന്തരംകൂടാതെ കാലംകഴിക്കയും."

എന്നു് ധ്രുവചരിതത്തിലും,

> "ശാസ്ത്രമില്ലായ്കയാൽ ശാസ്ത്രമുണ്ടാക്കുവാൻ
> ശാസ്ത്രിപട്ടന്മാർ പലരെ വരുത്തി ഞാൻ."

എന്നു് നൃഗമോക്ഷത്തിലും,

"ഗ്രഥികടുതെ പട്ടമത്സരവാദം
സന്ധിതുടങ്ങിയ ന്യായശാസ്ത്രങ്ങളും."

എന്നു് ദ്വിഭാഷയാത്രയിലും,

"വിദ്വാൻ താനെന്നറിയിപ്പാനൊരു
വിദ്വാൻ ഗ്രന്ഥമഴിച്ചുപിടിച്ച
പ്രദേശത്തു ഗിരിശസ്ഥിതനാമെന്നഥ
പദവും പൊരുളും ചൊല്ലി രസിച്ചാൻ."

എന്നു് രുക്മിണീസ്വയംവരത്തിലും,

"നോക്കടാ ഒരു മൂപ്പരിന്നിഹ വന്നുകൂടിയതാരെടാ
നീക്കമില്ലൊരു ശാസ്ത്രിയായതുപിന്നെ നല്ലൊരു ശിഷ്യനും
ബൌദ്ധനെന്നിഹ തോന്നുമാകൃതി കാണുകിൽ പുനരെതുയും
വൃദ്ധനെത്ര നടന്നുവന്നതുമോർക്കിലെതുയുമത്ഭുതം
ഇത്ഥമങ്ങു പഠിച്ചുകൊണ്ടരികത്തുചെന്ന പുരത്രയം
വൃദ്ധതാപസബൌദ്ധനോടരചെയ്ക കൈതവകോവിദം
ഗ്രന്ഥിയായ ഭവാനുടെ കുലമേതടോ ഗ്രഹമേതടോ
ബന്ധമെന്തിഹവന്നിരിപ്പതിനെത്രപേരു നിനക്കെടോ
ഗ്രന്ഥമെത്ര പുരാണമോ അഥ കാവ്യമോ ഖല ശാസ്ത്രമോ
സിദ്ധരോലെ പെരുത്ത വിദ്യയിലേതിലെങ്കു പരിശ്രമം."

എന്ന ത്രിപുരദഹനത്തിലും വർണ്ണിക്കുന്നതിൽനിന്നും സ്പഷ്ടമാകുന്നുണ്ടു്. ഇങ്ങിനെ ശ്രീകൃഷ്ണചരിതം മണിപ്രവാളവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട തെക്കേടത്തുഭട്ടതിരിയാണു്, നമ്പ്യാരുടെ പ്രധാന ബ്രാഹ്മണഗുരുവെന്നും അദ്ദേഹത്തെയാണു് തുള്ളൽകഥകളിൽ പ്രശംസിച്ചിരിക്കുന്നതെന്നും ചിലർ അഭിപ്രായപ്പെട്ടുണ്ടു്. ലങ്കാമദ്ധ്യത്തിൽ 'ശ്രീതപാഞ്ജിതമാഖ്യമഹീസുര'നെന്ന പേരുപറഞ്ഞിരിക്കുന്നതുകൊണ്ടും നമ്പ്യാർ അമ്പലപ്പുഴ വരുന്നതിനു മുമ്പു് രചിച്ചിട്ടുള്ള കൃതികളിൽ തന്റെ ദേശികപ്രവരനായ നാരായണഭട്ടതിരിയെ സ്മരിച്ചുകാണുന്നതുകൊണ്ടും ഈ അഭിപ്രായം അത്ര സ്വീകാരയോഗ്യമായിത്തോന്നുന്നില്ല. നമ്പ്യാർ അമ്പലപ്പുഴ താമസിക്കുന്ന കാലത്തു രചിച്ച ലീലാവതീവീഥി എന്ന സംസ്കൃതഗദ്യകൃതിയുടെ പ്രസ്താവനയിൽ:—

"നിത്യം നൃത്യതി യസ്യ നാമ രസനാരംഗേ സ്വയം ഭാരതീ
ചിത്തേ യസ്യ ച ഭാസതേ സുരധുനീനാഥോ രഥാംഗായുധഃ
യം ഭൂയോ ബഹുമന്യതേ നരപതിഃ ശ്രീദേവനാരായണഃ
സോയം മേ ഹൃദയേ ചകാസ്തു സതതം ഭൂദേവചൂഡാമണിഃ."

എന്ന കാണുന്ന ശ്ലോകം തെറ്റുകൂടാതെ ഇദ്ദേഹത്തെപ്പറ്റിയാണെന്ന് ഊഹിക്കാം. അമ്പലപ്പുഴരാജാവിന്റെ പുരാണവായനക്കാരനും വിദ്വൽസദസ്സിലെ അദ്ധ്യക്ഷനുമായിരുന്ന തെക്കേടത്തുഭട്ടതിരിയെപ്പറ്റി ഇതിൽ സൂചിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നുവെന്നു വിചാരിക്കാൻ ഏറക്കുറെ ന്യായമില്ലാതില്ല. നാരായണഭട്ടപാദരെക്കുറിച്ചാണ് ഈ ശ്ലോകമെന്ന് പരമേശ്വരയ്യരവർകൾ വിചാരിക്കുന്നു. ആ പക്ഷത്തിൽ നാരായണഭട്ടപാദൻ ചെമ്പകശ്ശേരിരാജാവിനാൽ ബഹുമാനിക്കപ്പെട്ടിരുന്നുവെന്നുള്ളതിന് ഇതരലക്ഷ്യങ്ങൾ വേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. തൃക്കാരമൺനാരായണഭട്ടപാദർ അമ്പലപ്പുഴരാജാവിന്റെ ആശ്രിതനായി കഴിഞ്ഞുകൂടിയിരുന്നുവെന്ന് വിശ്വസിക്കുവാൻ വേറെ തെളിവുകളൊന്നും ലഭിച്ചിട്ടില്ല. പുരാണവായനക്കാരനായിരുന്ന തെക്കേടത്തു ഭട്ടതിരിയെയാണ് ഈ ശ്ലോകത്തിൽ പരാമർശിച്ചിരിക്കുന്നതെന്നു കരുതുന്നതാണ് കൂടുതലേക്കുടെ സംഗതമായിരിക്കുന്നത്. തെക്കേടത്തുഭട്ടതിരിക്കു നമ്പ്യാരുടെ ഗുരുസ്ഥാനമുണ്ടായിരുന്നുവെന്നു തീർച്ചപ്പെടുത്തുവാൻ പ്രയാസമുള്ളതുകൊണ്ടു മറ്റു തെളിവുകൾ കാണാനില്ല. നമ്പ്യാരും ഭട്ടതിരിയും സൌഹാർദ്ദത്തിലാണ് കഴിഞ്ഞുകൂടിയതെന്നുള്ളതിനു സംശയമില്ല.

നമ്പ്യാർ ചെമ്പകശ്ശേരിരാജാവിന്റെ ആശ്രിതനായിട്ടാണ് അമ്പലപ്പുഴയിൽ താമസമാക്കിയത്. ഇവിടത്തെ താമസത്തിനിടയിൽ ആ താലൂക്കിലെ എല്ലാ കരകളുമായി പരിചയപ്പെട്ടിരുന്നതായി അനുമാനിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. രാജാവിന്റെ പരിവാരത്തിലൊരാളായിത്തീർന്ന നമ്പ്യാർ അദ്ദേഹത്തിന്റെകൂടെ എല്ലാ സ്ഥലത്തും സഞ്ചരിച്ചിരുന്നു. ചെമ്പകശ്ശേരിരാജാവിന് അമ്പലപ്പുഴ പത്രണ്ടുപ്രവൃത്തികളിലും പ്രത്യേകം കൊട്ടാരങ്ങളും മാങ്ങളും ഉണ്ടായിരുന്നതായി കേൾവിയുണ്ട്. അദ്ദേഹം പല പ്പോഴും ഓരോ സ്ഥലത്തു് എഴുന്നള്ളിത്താമസിച്ചു രാജ്യകാര്യങ്ങൾ നോക്കിവന്നു. ആ അവസരങ്ങളിലെല്ലാം നമ്പ്യാരും അദ്ദേഹത്തോടൊന്നിച്ചു താമസമുണ്ടായിരുന്നു. നമ്പ്യാരുടെ പ്രധാന താമസം നെടുമുടിയിലും തകഴിയിലും അമ്പലപ്പുഴയിലുമായിരുന്നു. മാത്തൂർപണിക്കരോടൊന്നിച്ച് നെടുമുടിയിലും കുറ്റിപ്പുറത്തിന്റെ ആശ്രിതനായി തകഴിയിലും രാജാവിന്റെ അടുക്കൽ അമ്പലപ്പുഴ കൃഷ്ണസ്വാമിക്ഷേത്രത്തിന് അടുത്തും താമസിച്ചിരുന്നു. ഈ

നമ്പ്യാരുടെ പല തുള്ളൽകഥകളിൽ തകഴിയിൽ ശാസ്താവിനേയും അമ്പലപ്പുഴ കൃഷ്ണസ്വാമിയേയും മാത്തൂർഭഗവതിയേയും സ്തുതിച്ചു കാണുന്നു. അമ്പലപ്പുഴദേശത്തേയും ജനങ്ങളേയും പറ്റി നമ്പ്യാക്ക് വേണ്ട അറിവു ലഭിച്ചിരുന്നുവെന്ന് അവിടെ വെച്ചു രചിച്ചിട്ടുള്ള തുള്ളൽകഥകളിൽനിന്നും വ്യക്തമാകുന്നുണ്ട്. എഴുന്നള്ളത്തോടുകൂടിയുള്ള സഞ്ചാരംവഴിക്കാണ് നമ്പ്യാർ പുറക്കാട്ട താമസിക്കുന്നതിനും ചന്തക്കാരേയും പറങ്കികളേയും ചെട്ടികളേയും മറ്റും അറിയുന്നതിനുമിടയായതു്. ഈ സഞ്ചാരത്തിനിടയിൽ പലതരം ആളുകളുമായി ഇടപെട്ട് അവരുടെ സ്വഭാവവിശേഷങ്ങളെ കണ്ട് മനസ്സിലാക്കി ലോകജ്ഞാനം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനു് നല്ല സൗകര്യം ലഭിച്ചിരിക്കണം. കവിയുടെ പരിഹാസവാസനയുടെ പോഷണത്തിനു് ഈ ആലോകനശീലവും നിരീക്ഷണപടുത്വവും അത്യന്താപേക്ഷിതമായിരുന്നു. ചെട്ടികളും കോമട്ടികളും പട്ടന്മാരും ചക്കരവായന്മാരും എല്ലാം നമ്പ്യാരുടെ ദൃഷ്ടിപഥത്തിൽ പതിഞ്ഞതോടുകൂടി നൈസർഗ്ഗികമായി അദ്ദേഹത്തിൽ പരിലസിച്ചിരുന്ന പരിഹാസരസം ശതഗ്രണീഭവിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ദൃഷ്ടിക്കു ഗോചരമായ കുറവുകളും കുറ്റങ്ങളും പരിഹാസത്തിനു വേണ്ട സാമഗ്രികൾ ആയിത്തീർന്നു. അദ്ദേഹം ചുറ്റും കണ്ട ഓരോ കാര്യങ്ങളിലുമുള്ള അസംബന്ധങ്ങളും വികൃതങ്ങളുമായ അംശങ്ങളിൽ നമ്പ്യാരുടെ ദൃഷ്ടി പതിഞ്ഞിരുന്നു. പല നാടുകളിൽ രാജാക്കന്മാരുടേയും പ്രഭുക്കന്മാരുടേയും ഭവനങ്ങളിൽതാമസിച്ചു നാനാരീതിയിലുള്ള ആളുകളുമായി ഇടപഴകിയതു് പരിഹാസകവിയായ നമ്പ്യാക്ക് എത്രമാത്രം പ്രയോജനകരമായിരുന്നുവെന്നു പരിച്ഛേദിക്കുവാൻ പ്രയാസമാണ്. അമ്പലപ്പുഴദേശത്തു താമസിക്കുമ്പോൾ ഈ സഹവാസത്തിനും സൂക്ഷ്മനിരീക്ഷണത്തിനും പ്രത്യേകം സൗകര്യങ്ങൾ ലഭിച്ചുവെന്നുള്ളതു സ്മരണീയമാണ്. വാസ്തവത്തിൽ നമ്പ്യാരുടെ കവിതാവാസന പരിഹാസമാർഗ്ഗത്തിൽ പരിപൂർണ്ണവികാസം പ്രാപിച്ചതു ഇക്കാലത്താണ്. അമ്പലപ്പുഴരാജ്യത്തെ സമുദായസ്ഥിതിയേയും സാമ്പത്തികാവസ്ഥയേയും എത്ര ഹൃദയംഗമവും സജീവവുമായ രീതിയിൽ നമ്പ്യാർ സൃഷ്ടികളിൽ പ്രതിഫലിപ്പിക്കുന്നുവെന്നുള്ളതു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ നിരീക്ഷണകുശലതയ്ക്കു തെളിവായിരിക്കുന്നുണ്ട്. ഈ പരിഹാസവാ

9895

സന അതിന്റെ പരിപൂഷ്ടിയെ പ്രാപിച്ചപ്പോഴാണ് തുള്ളൽക്ക ഥാമാർഗ്ഗമായി പ്രകാശിച്ചു തുടങ്ങിയത്. അമ്പലപ്പുഴയിലെ അ ന്നത്തെ കാലദേശസ്ഥിതികഠം നമ്പ്യാരുടെ പ്രജ്ഞയെ ഉന്മേഷ പ്പെട്ടത്തുന്നതിനു പയ്യാപ്പങ്ങളായിരുന്നതിനാലാണ് ഇക്കാലത്തു പരിഹാസകവനത്തിന്റെ നൈപുണ്യപൂർണ്ണത പ്രാപിച്ചത്. അ നുകൂലമായ പരിതഃസ്ഥിതികഠം ഉണ്ടാകുമ്പോഴാണല്ലൊ ഓരോ Phone ന്നും അതിന്റെ പ്രകൃതിക്കനുഗുണമായി പൂർണ്ണവളർച്ചയെ പ്രാപി ക്കുന്നത്. നമ്പ്യാരുടെ നിരീക്ഷണസാമർത്ഥ്യവും രസികതയും പ രിഹാസവാസനയും അമ്പലപ്പുഴയിലെ അന്നത്തെ ദേശസമുദായ സ്ഥിതികഠംകൊണ്ട് ഉന്മീലിതമായിത്തീർന്നപ്പോഠം അവയുടെ പ്ര കാശനത്തിനു പറ്റിയ തുള്ളൽപ്രസ്ഥാനം ആവിർഭവിച്ചു. ഇതി ന്റെ ഉൽപ്പത്തിയെപ്പറ്റി പറയുന്ന കഥ സുപ്രസിദ്ധമാണെങ്കിലും വക്തവ്യമാണ്. നമ്പ്യാർ അമ്പലപ്പുഴയിൽ താമസിക്കുന്ന കാല ത്തു് ഒരിക്കൽ ഉത്സവത്തിനു പതിവായി നടത്തിവന്ന ചാക്യാർകൂ ത്തു് മിഴാവുകൊട്ടുന്നതിനു് ആളില്ലാതെ മുടങ്ങുമെന്ന പതനത്തി ലെത്തി. പതിവുകാരൻനമ്പ്യാർക്ക് പുലയായിരുന്നതിനാലും അ ജ്ജോലി വഹിക്കുന്നതിനു് വേറെ ആരും സ്ഥലത്തില്ലാതിരുന്നതിനാ ലുമാണ് ഈ കുഴപ്പമുണ്ടായത്. പതിവുകാരൻ നമ്പ്യാർക്കു പകരം മിഴാവുകൊട്ടുന്നതിനു വേറെ ആളില്ലാഴികയാൽ അടിയന്തിരം മുട ങ്ങുമെന്ന ഘട്ടത്തിൽ കുഞ്ചൻനമ്പ്യാരോട് ഇതിനാവശ്യപ്പെട്ടു. ചെറുപ്പകാലംമുതൽ കൂടക്രമാഗതമായ പാണിവാദനത്തിൽ അപ രിചിതനായിരുന്ന കവി ഈ അപേക്ഷയെ സ്വീകരിക്കുന്നതിനു് വൈമനസ്യം പ്രകടിപ്പിച്ചു. പക്ഷെ വേറെ മാർഗ്ഗമില്ലാതിരു ന്നതിനാൽ സമ്മതിക്കേണ്ടതായിവന്നു. അന്നു കൂത്തു പറയുന്ന ചാക്യാരോട് നമ്പ്യാർ മിഴാവുകൊട്ടുന്നതിൽ പരിചയമില്ലാത്ത ആളാണെന്നു നേരത്തെതന്നെ ധരിപ്പിക്കയും ചെയ്തു. ചാക്യാർ രംഗപ്രവേശംചെയ്തു മംഗളശ്ലോകങ്ങളും ചൊല്ലി കൂത്തു പറയു വാനാരംഭിച്ചു. അപ്പോൾ നമ്പ്യാർ മിഴാവുകൊട്ടിയതു് അകപ്പാ ടെ തെറ്റി. ചാക്യാക്കു ദേഷ്യം വന്നു തിരിഞ്ഞു നിന്നുകൊണ്ടു തന്റെ പരിഹാസവാക്കുശരത്തെ നമ്പ്യാരുടെ നേക്കു വിട്ടു. ചാ ക്യാരുടെ ഈ ദുസ്സാമർത്ഥ്യപ്രകടനം നമ്പ്യാരെ വല്ലാതെ ക്ഷോ ഭിപ്പിച്ചു. തന്റെ പരിചയക്കുറവിനെപ്പറ്റി നേരത്തെ അറി

ന.

ഞെട്ടും അക്കാര്യം പരിഗണിക്കാതെ പരസ്യമായി അധിക്ഷേപവചനങ്ങൾ ചൊരിഞ്ഞതു നന്ദ്യാരുടെ ദൃഷ്ടിയിൽ അക്ഷന്തവ്യമായ അപരാധമായിപ്പരിണമിച്ചു. നന്ദ്യാർ ഉടൻതന്നെ കൊട്ടനിത്തി രംഗസ്ഥലത്തുനിന്നും പോയി. അവിടം വിട്ടതുമുതൽ തന്നെ നിഷ്കരുണം അപഹസിച്ചു ചാക്യാരെ തല കുനിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള മാർഗ്ഗങ്ങളെപ്പറ്റി ആലോചന മുറുകി. ചാക്യാർകൂത്തിനു പകരം ഒരു പുതിയതരം കൂത്ത് ഏർപ്പെടുത്തണമെന്നു നിശ്ചയിച്ചു. അതിനുവേണ്ടി ചമ്പൂകാരന്മാരുടെ ഗദ്യരീതിയെ അവലംബിച്ച് അന്നുതന്നെ കല്യാണസൌഗന്ധികം തുള്ളൽ നിർമ്മിച്ചു. പിറേറദിവസം പതിവുപോലെ നാടകശാലയിൽ ചാക്യാർകൂത്ത് ആരംഭിച്ചപ്പോൾ നന്ദ്യാർ ഒരു പുതിയ വേഷംകെട്ടി പടിഞ്ഞാറെ കളിത്തട്ടിൽ കയറി താളമേളങ്ങളോടുകൂടി തുള്ളൽ തുടങ്ങി. കാണികളായി നാടകശാലയിൽ കൂടിയിരുന്നവരെല്ലാം കളിത്തട്ടിൽ അവിർഭവിച്ച പുതിയ വിനോദം കാണുന്നതിനായി പോയി. നന്ദ്യാരുടെ പുതിയ പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ അകപ്പകതപംകൊണ്ടു കൂത്തു നിത്തി ചാക്യാക്ക് പോകേണ്ടതായിവന്നു. ഇങ്ങിനെ ചാക്യാരും നന്ദ്യാരും തമ്മിലുണ്ടായ മത്സരമാണ് തുള്ളൽപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ആഗമത്തിനു നിദാനമായി പറഞ്ഞുവരുന്ന കഥ. കൊട്ടാരക്കരരാജാവും സാമൂതിരിപ്പാടും തമ്മിൽ കലഹിച്ചതിനാൽ ആട്ടക്കഥ ഉണ്ടായി എന്നു പറയുന്നതുപോലെയാണ് ചാക്യാരുടേയും നന്ദ്യാരുടേയും വഴക്കിൽനിന്ന് തുള്ളൽപ്രസ്ഥാനവും അവിർഭവിച്ചുവെന്നു പറയുന്നതും.. വാസ്തവത്തിൽ ഈ പുതിയ പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ അവിർഭാവത്തിന് ആവശ്യമായ സകല പരിതഃസ്ഥിതികളും ഉണ്ടായപ്പോൾ, തുള്ളലുമുണ്ടായിയെന്നല്ലാതെ, ഇവരുടെ വഴക്കുമൂലമാണ് ഈ നവീനപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ഉൽപ്പത്തിയെന്നു പറയുന്നതു് അതിന്റെ പൂർവചരിത്രത്തെപ്പറ്റിയുള്ള അജ്ഞതകൊണ്ടുമാത്രമാണ്. തുള്ളലിന് ആവശ്യമായ സകല സാമഗ്രികളും മുമ്പിനാലെ സംഭരിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. പക്ഷേ അവയെല്ലാം സമാഹരിച്ചു് ഈ രൂപത്തിൽ അവതരിപ്പിക്കുന്നതിനു ലോകജ്ഞാനവും മനോധർമ്മവിലാസവുമുള്ള നന്ദ്യാക്കു സാധിച്ചുവെന്നേയുള്ളു. ഏതായാലും നന്ദ്യാരുടെ നവീനകലാപ്രകടനം

പണ്ഡിതപാമരന്മാക്ക് ഒരുപോലെ ആസ്വാദ്യകരമായിത്തീർന്ന പ്പോഴേയ്ക്കു പഴയ ചാക്യാർകൂത്തിൽ ആർക്കും അഭിരുചി ഇല്ലാതായി. പഴയ കാലംമുതൽ നടന്നുവന്ന ചാക്യാർകൂത്തിനു നമ്പ്യാരുടെ ഈ പുതിയ സംരംഭം പ്രതിബന്ധമായിത്തീർന്നതോടുകൂടി അമ്പലപ്പുഴ ക്ഷേത്രത്തിൽ തുള്ളൽ പാടില്ലെന്നു ചെമ്പകശ്ശേരി രാജാവു വിരോധിച്ചു. മാമൂൽപ്രിയനായ രാജാവു നമ്പ്യാരുടെ നവീനപ്രസ്ഥാനത്തിനു സഹാതമരുളാതെ അതിനെ വിരോധിച്ചുവെങ്കിലും സകല ജനങ്ങൾക്കും ഹൃദയാവർജ്ജകമായിത്തീർന്ന പുതിയ കല കൈവെടിയുന്നതിനു നമ്പ്യാർ ഒരുക്കമായില്ല. നമ്പ്യാർക്ക് ഈ പുതിയ പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ വിജയത്തെപ്പറ്റി നല്ല നിശ്ചയമുണ്ടായിരുന്നതിനാൽ അന്നുമുതൽ തകഴിയിൽ ക്ഷേത്രത്തിൽ വച്ചു പല തുള്ളൽ കഥകളേയും കാലക്രമത്തിൽ അരങ്ങേറിച്ചു. സാഹിത്യപരമായ ഈ വിനോദത്തിനു ചാക്യാർകൂത്തിനെക്കാൾ മാന്യമായ സ്ഥാനം ഉണ്ടാകുമെന്നു പ്രത്യക്ഷമായപ്പോഴേക്കു പല ആളുകളും അഭ്യസിക്കുന്നതിനു തയ്യാറാകുകയും നമ്പ്യാർ തന്നെ പല തുള്ളൽക്കഥകളും ഈ ആവശ്യത്തിലേക്കു നിർമ്മിക്കയുംചെയ്തു. ഏതായാലും അതിൽപിന്നീട് നമ്പ്യാരുടെ കവിത ഈ നവീനസരണിയെ അവലംബിച്ചു. കാലക്രമത്തിൽ ഓരോരോ അംശങ്ങളിൽ ചില പരിഷ്കാരങ്ങളും ഓട്ടൻ, ശീതങ്കൻ, പറയൻ എന്നു മൂന്നു രീതിഭേദങ്ങളും പുതിയ വേഷവിധാനങ്ങളും ഉണ്ടായി. ഇങ്ങനെ തുള്ളൽപ്രസ്ഥാനം ആരംഭിച്ചതും അതിന്റെ ഉച്ചനിലയെ പ്രാപിച്ചതും അമ്പലപ്പുഴവെച്ചായിരുന്നു. അതിനാലത്രേ അമ്പലപ്പുഴയിലെ താമസക്കാലം നമ്പ്യാരുടെ സാഹിത്യജീവിതത്തിൽ പ്രത്യേകം സ്മരണീയമായ ഒരു ഘട്ടമായിത്തീർന്നിട്ടുള്ളതു്.

അമ്പലപ്പുഴരാജാവിന്റെ ആശ്രിതനായി നമ്പ്യാർ താമസിച്ചിരുന്നപ്പോൾ നമ്പ്യാർ പ്രവർത്തിച്ചിട്ടുള്ളതായും പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതായും പ്രസിദ്ധിയുള്ള ഫലിതങ്ങളിൽ പ്രാധാന്യമുള്ളതു് 'കൈപ്പിഴ'യെസ്സംബന്ധിച്ചുള്ളതാണു്. ചെമ്പകശ്ശേരിരാജാവിന്റെ ഗുരുവും പ്രധാന സേവകനുമായി 'കൈപ്പിഴ' യ്ക്കൊരു നമ്പൂതിരി ഉണ്ടായിരുന്നു. ഇദ്ദേഹം വിചാരിക്കുന്നതുപോലെയല്ലാതെ രാജ്യകാര്യങ്ങൾ നടക്കുകയില്ലെന്നു വന്നതു് മറ്റു സേവക

ന്മാക്കും രാജധാനിയിലുള്ളവക്കും സങ്കടത്തിനും അസൂയയ്ക്കും കാരണമായിത്തീർന്നു. രാജാവിനു തിരുമൽക്കാഴ്ചയായി വരുന്ന സകല സാമാനങ്ങളും മറവാക്കും കൊടുക്കാതെ കൈപ്പിഴ സ്വന്ത ഗൃഹത്തിലേക്കു കൊണ്ടുപോകുക പതിവായപ്പോൾ മറ്റു രാജസേവന്മാരുടെ ദ്വേഷ്യം വർദ്ധിച്ചു. ഏതെങ്കിലും പ്രകാരത്തിൽ കൈപ്പിഴയുടെ ഗർവ്വ് ശമിപ്പിക്കണമെന്നും രാജാവിൽനിന്ന് അകറ്റണമെന്നും രാജസേവകന്മാർ നമ്പ്യാരുമായി ആലോചിച്ചുറച്ചു. തിരുവുള്ളക്കേടു ഭയന്ന് ഈ സങ്കടത്തെ രാജാവിനോടു ബോധിപ്പിക്കുന്നതിന് ആരും ധൈര്യപ്പെട്ടില്ല. അങ്ങിനെയിരിക്കുമ്പോൾ ഒരുദിവസം രാജാവും കൈപ്പിഴയുംകൂടി ഇരുന്ന സ്ഥലത്തുകൂടി നമ്പ്യാർ ഒരു പാത്രവുമെടുത്തുകൊണ്ടു പോയി. അവരുടെ സമീപത്തു ചെന്നപ്പോൾ മനഃപൂർവ്വമായി പാത്രം താഴെയിട്ട ശബ്ദമുണ്ടാക്കി. ശബ്ദംകേട്ട രാജാവു് എന്താണെന്നു ചോദിച്ചതിന്, 'കൈപ്പിഴ വന്നതുകൊണ്ടുള്ള ഗൃഹപ്പിഴ'യാണെന്നു നമ്പ്യാർ പറഞ്ഞു. ഇംഗിതജ്ഞനായ രാജാവിനു് ആശയം മനസ്സിലാകുകയും അതിൽപിന്നീട് കൈപ്പിഴനമ്പൂതിരിയുടെ ചേഷ്ടിതങ്ങൾക്കും ചാപല്യങ്ങൾക്കും അല്പം ശമനം ഉണ്ടാകുകയും ചെയ്തതായി കേട്ടിട്ടുണ്ട്. 'രുക്മിണീസ്വയംവര'ത്തിൽ:—

ഇല്ലൊത്തൊരുചെലവിനുമെല്ലും പണവുമിവ-
യെല്ലാമിക്കോയിക്കൽ നിന്നെല്ലോ കൊണ്ടുപോകുന്നു
അല്ലാതൊരാശ്രയവുമില്ല 'രുക്മിണീ' നിങ്ങ-
ളല്ലാതൊരാധാരവുമില്ല നമുക്കു പിന്നെ
വല്ലോരാശ്രിത്തിങ്കൽ വല്ലോരോടും ചോദിച്ചാൽ
ഇല്ലെന്നവർ നമ്മോടു ചൊല്ലുകയുമില്ലിപ്പോൾ
തെല്ലു പേടിയുണ്ടിവക്കെല്ലാമീനമ്മെയാശ്ര
വല്ലാത്ത ദേഹമൊരു വല്ലാതി പ്രയോഗിക്കും
നമ്പൂരിയച്ഛനോടു വമ്പുതുടങ്ങിടൊല്ലാ
തമ്പുരാൻതന്റെ തിരുമുമ്പിൽ നിൽക്കുന്നദേഹം."

എന്നു് നമ്പ്യാർ വർണ്ണിക്കുമ്പോൾ ഈ രാജസേവകൻനമ്പൂതിരിയെ മനസ്സിൽ കരുതിയിരിക്കണമെന്നു തോന്നിപ്പോകുന്നു. അതുപോലെ തന്നെ നമ്പ്യാരോടു വളരെ കടപ്പാടുണ്ടായിരുന്ന ഒരു പരദേശബ്രാഹ്മണനോടു് അദ്ദേഹം ഏതാനും സംഖ്യ കടമായി എടുത്തിരുന്നതു് തിരികെക്കൊടുത്തപ്പോൾ എട്ടുകാശു കുറവു വരി

കയാൽ ആ പരദേശബ്രാഹ്മണൻ അതാവശ്യപ്പെട്ടതായും നമ്പ്യാർ പരദേശബ്രാഹ്മണരുടെ ധനതൃഷ്ണയെ പരിഹസിച്ച് 'പട്ടാഷ്ടകം' എന്നു് എട്ടു ശ്ലോകങ്ങൾ ഉടൻ ചൊല്ലി ഓരോ കാശായി അതും കൊടുത്തതായും വേറൊരു കഥയും പ്രസിദ്ധമാണ്. ഇങ്ങനെ നമ്പ്യാരുടെ ഫലിതപ്രയോഗത്തിനു പല ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളും പറഞ്ഞു വരാറുണ്ട്. ചെമ്പകശ്ശേരിരാജാവിനെ തന്റെ ഫലിതങ്ങൾ കൊണ്ടു പലപ്പോഴും സന്തോഷിപ്പിച്ചിരുന്നതായി കേട്ടിട്ടുണ്ട്. ചെമ്പകശ്ശേരിരാജാവിനെപ്പറ്റി നമ്പ്യാക്കു വളരെ ബഹുമാനവും ഭക്തിയുമുണ്ടായിരുന്നു. എന്നാൽ തൻകാര്യം നോക്കുവാൻ വിരുതനായിരുന്ന നമ്പ്യാർ തിരുവനന്തപുരത്തു താമസമാക്കിയശേഷം രചിച്ചിട്ടുള്ള കൃതികളിൽ അദ്ദേഹത്തെപ്പറ്റി സ്മരിക്കുന്നതേയില്ല. ഐശ്വര്യത്തിലും പൌരുഷത്തിലും ചെമ്പകശ്ശേരിരാജാവു മികച്ചു നിന്നപ്പോൾ മാത്രമേ അദ്ദേഹം നമ്പ്യാക്കു് ആരാധ്യനായിരിക്കുന്നുള്ളൂ. ചെമ്പകശ്ശേരിരാജാവിന്റെ അധഃപതനത്തിൽ നമ്പ്യാർ സഹതപിച്ചിരുന്നതായോ സങ്കടപ്പെട്ടിരുന്നതായോ യാതൊരു സൂചനകളും അദ്ദേഹത്തിന്റെ അതിൽപിന്നീടുള്ള കൃതികളിൽ കാണ്മാനില്ല. രാജസേവന്മാരുടെ സാമാന്യസ്വഭാവമനുസരിച്ചു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആശ്രിതനായിരുന്നപ്പോൾ സ്വാമിപ്രീതിക്കുവേണ്ടി അദ്ദേഹത്തെ സ്തുതിക്കുകയും എന്നാൽ അദ്ദേഹത്തിനു കഷ്ടകാലം വന്നണഞ്ഞപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തെ തീരെ വിസ്മരിക്കുകയുമാണ് നമ്പ്യാർ ചെയ്തതു്. അമ്പലപ്പുഴവച്ചു് നമ്പ്യാർ രചിച്ച പല കൃതികളിലും അദ്ദേഹത്തെ പ്രശംസിച്ചിട്ടുണ്ട്. 'കല്യാണസൌഗന്ധിക'ത്തിൽ:—

"ചെമ്പകനാട്ടിന്നലങ്കാരഭൂതനാം
തമ്പുരാൻ ദേവനാരായണസ്വാമിയും
കമ്പം കളഞ്ഞെന്നെ രക്ഷിച്ചുകൊള്ളണം
കമ്പിടുന്നേനിന്നു നിൽപദാംഭോരുഹം." എന്നും,

'കിരാതത്തി'ൽ:—

നരപതികുലപതി ധരണീസുരപതി
നിരവധി ഗുണഗണനിധിപതിസദൃശൻ
പെരുകിന ചെമ്പകനാടാകെന്നൊരു
സുരവരനാട്ടിലനാഹതരത്നം
പരിജനപാലനപരിചയശീലൻ
പരിപാലിച്ചരുളീടുകധീശൻ." എന്നും,

'സ്യമന്തകത്തി'ൽ:—

"ജംഭാരിപുരത്തിന്റെ സംഭോഗകരമായ
സംഭാരമെല്ലാംകൂട്ടി സമാദിച്ചുണ്ടായോരു
ചെമ്പകശ്ശേരിനാട്ടിലിമ്മയ്യാണരുളും
തമ്പുരാനെൻ ദേവനാരായണഭൂമിപാലൻ
കെപ്പോടു കരുണയാലെപ്പേരും കാത്തീടണം." എന്നും,

'ത്രിപുരദഹന'ത്തിൽ:—

"ചെമ്പകശ്ശേരിനാടു വാണരുളീടുമെന്നുടെ തമ്പുരാൻ
ചമ്പകാവലി കോമളാകൃതിയായ ദേവനാരായണൻ
സാമ്പ്രതം തുണയായ്വരേണമെനിക്കുനൽകുലദൃഷണൻ." എന്നും,

'ഗണപതിപ്രാതലി'ൽ:—

"സേവിച്ചു വേണ്ടുന്നവരം വേണ്ടിത്തന്നെ
ജീവനെപ്പോലും കൊടുപ്പാൻ മടിക്കാത്ത
ദേവനാരായണസ്വാമി മഹീതലേ
ജീവിച്ചുപോരുന്നകാലം ജനങ്ങൾക്കു
ദേവലോകാവാസസൌഖ്യം ലഭിക്കുമോ?" എന്നും.

'ചീവാവതീ'വീഥിയുടെ പ്രസ്താവനയിൽ:—

"അജ്ഞാപിതോഽസ്മി നിഖിലശാസ്ത്രപുരാണനാടകപ്രപഞ്ചസതതപരിശീലനവിശദാന്തരാത്മനോ, നിത്യസന്നിഹിതം ഖരധുനീനാഥപരിചരണപരായണസ്യ മഹാരാജദേവനാരായണസ്യ പാദപത്മോപജീവിനാ മഹീസുരസമാജേന—"

എന്നും പല പ്രസ്താവങ്ങൾ കാണ്മാനുണ്ട്. നമ്പ്യാർ അമ്പലപ്പുഴ താമസിച്ചിരുന്ന കാലമത്രയും ചെമ്പകശ്ശേരി രാജാവിന്റെ പ്രീതിക്കുവേണ്ടി അദ്ദേഹത്തെ പ്രശംസിച്ചിരുന്നു.

അദ്ധ്യായം ൩.

തിരുവനന്തപുരത്തെ താമസം.

ചെമ്പകശ്ശേരിരാജാവിന്റെ അധഃപതനത്തോടുകൂടിയാണു് നമ്പ്യാർ തിരുവനന്തപുരത്തേക്കു താമസം മാറിയതെന്നുള്ളതു ചരിത്രപ്രസിദ്ധമാണല്ലോ. തിരുവിതാംകൂറിനോടിരായികായംകുളംരാജാവിനെ ചെമ്പകശ്ശേരിരാജാവു സഹായിച്ചതു

കാരണമാക്കി ആ രാജ്യം പിടിച്ചടക്കുന്നതിനു വിക്രമവാരിരാശി യായിരുന്ന മാത്താണ്ഡവർമ്മമഹാരാജാവു കൊല്ലം ൯൫൫-ൽ ഒരു വലിയ സേനയോടുകൂടി രാമയ്യനേയും ഡിലനായിയേയും അങ്ങോട്ടയച്ചു. അമ്പലപ്പുഴരാജാവു് ശത്രുസൈന്യത്തിന്റെ ആഗമനത്തെപ്പറ്റി അറിവുകിട്ടിയ ഉടൻ തന്റെ സൈന്യങ്ങളെ എല്ലാം ശേഖരിച്ചു മാത്തൂർപണിക്കരുടെ സേനാനായകത്വത്തിൻകീഴിൽ യുദ്ധത്തിനൊരുങ്ങി. തോട്ടപ്പള്ളി എന്ന സ്ഥലത്തുവച്ചു രണ്ടു സൈന്യങ്ങളും തമ്മിൽ അതിഘോരമായ യുദ്ധം ആറുദിവസത്തോളം നടത്തിയിട്ടും ജയാപജയങ്ങൾ തീർച്ചപ്പെടുത്തുവാൻ സാധിച്ചില്ല. ചെമ്പകശ്ശേരിസൈന്യം പ്രതിപക്ഷികളെക്കാൾ എണ്ണത്തിൽ വളരെ കുറവായിരുന്നുവെങ്കിലും വളരെ ശൌര്യത്തോടു പൊരുതിയതിനാൽ തിരുവിതാംകൂർ സൈന്യത്തിനു കൂടുതൽ നഷ്ടം സംഭവിച്ചു. തന്ത്രജ്ഞനായ രാമയ്യൻ ഉപായംകൊണ്ടു കാര്യം സാധിക്കണമെന്നു നിശ്ചയിച്ചു് അതിനുവേണ്ട കപടപ്രയോഗങ്ങൾ ചെയ്തു. അമ്പലപ്പുഴരാജാവിന്റെ വിശ്വസ്തസേവകന്മാരിൽ പലരേയും നല്ല പ്രതിഫലം കൊടുക്കാമെന്ന കരാറിൽ രാമയ്യൻ സ്വാമിദ്രോഹത്തിനു പ്രേരിപ്പിച്ചതിനാൽ പ്രയാസംകൂടാതെ ചെമ്പകശ്ശേരിരാജധാനിയിൽ പ്രവേശിക്കുന്നതിനും രാജാവിനെ തടവുകാരനായിപിടിക്കുന്നതിനും സാധിച്ചു. അതോടുകൂടി ചെമ്പകശ്ശേരിരാജാവിനു് അടുത്തുൾകൊടുത്ത കൊടമാളൂർ താമസിപ്പിക്കയും അമ്പലപ്പുഴരാജ്യം തിരുവിതാംകൂറിനോടു ചേർക്കുകയും ചെയ്തു. മാത്തൂർപണിക്കർ, തെക്കേടത്തു ഭട്ടതിരി മുതലായ പ്രമുഖന്മാരാണു് രാമയ്യന്റെ ഉപജാപങ്ങളിലകപ്പെട്ടു സ്വാമിദ്രോഹം ചെയ്തു് മാത്താണ്ഡവർമ്മമഹാരാജാവിന്റെ പക്കൽനിന്നും പല സ്ഥാനമാനങ്ങളും വസ്തുവകകളും സ്വീകരിച്ചതു്. ഇങ്ങനെ അമ്പലപ്പുഴരാജ്യം പിടിച്ചടക്കിയപ്പോൾ, കാശ്മീരിലെ ലളിതാദിത്യൻ ഭവഭൂതിയെയെന്നപോലെ മാത്താണ്ഡവർമ്മമഹാരാജാവു കഴ്ചൻനമ്പ്യാരെ തന്റെ ആശ്രിതനായി സ്വീകരിച്ചു് തിരുവനന്തപുരത്തേക്കു കൊണ്ടുപോന്നു. അമ്പലപ്പുഴരാജാവിന്റെ അധഃപതനത്തോടുകൂടി നിരാശ്രയനായിത്തീർന്ന നമ്പ്യാരെ സാഹിത്യസാരവേദിയായിരുന്ന മാത്താണ്ഡവർമ്മമഹാരാജാവിന്റെ

കരുണാകടാക്ഷത്തിനു പാത്രമാക്കിയതു മാത്തൂർപണിക്കരായിരുന്നുവെന്നുള്ളതും പ്രത്യേകം സ്മരണീയമാണ്.

ഇപ്രകാരം തിരുവനന്തപുരത്തു താമസം ആരംഭിച്ച നമ്പ്യാർ പതിനഞ്ചു വർഷത്തോളം മാർത്താണ്ഡവർമ്മമഹാരാജാവിന്റേയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാഗിനേയനായ കാർത്തികതിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റേയും ആശ്രിതനായി അവിടെ കഴിച്ചുകൂട്ടി. അമ്പലപ്പുഴയിൽനിന്നു നമ്പ്യാർ തിരുവനന്തപുരത്തു് എത്തിച്ചേർന്നതുമുതൽ കൊട്ടാരം നിത്യച്ചെലവിൽനിന്നും രണ്ടേകാലും കോപ്പും നമ്പ്യാക്കു കല്പിച്ചനുവദിച്ചു. ഇതല്ലാതെ മറ്റൊന്നും രാമയ്യൻദളവായുടെ മരണകാലംവരെ നമ്പ്യാക്കു ലഭിച്ചിരുന്നില്ല. ബ്രാഹ്മണനെങ്കിലും ക്ഷത്രിയകർമ്മം ജീവിതധർമ്മമായി സ്വീകരിച്ചിരുന്ന രാമയ്യൻ പണ്ഡിതപക്ഷപാതി ആയിരുന്നില്ല. അക്കാരണത്താൽ അദ്ദേഹം ദളവ ആയിരുന്നിടത്തോളംകാലം നമ്പ്യാക്കു കൊട്ടാരത്തിൽനിന്നും ലഭിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന പ്രോത്സാഹനം അത്ര ഉദാരമായിരുന്നുവെന്നു പറയേണ്ടതില്ല. 'പ്രദോഷമാഹാത്മ്യത്തിൽ:—

"ദുഃഖം ദുഷ്പ്രഭുസേവ തുടങ്ങി
പ്പക്കം തിന്നുകിടക്കാം പക്ഷേ" എന്നും,

'ഹനുമദുത്ഭവ'ത്തിൽ:—

"വളരെ ക്ലേശവും ചെയ്തു പഠിക്കുന്ന വിദ്യ പാഴിൽ
കളയുന്നെന്തിനീ മൂഢന്മാരുടെ ദിക്കിലെത്തീട്ട
തലകുത്തിമറിഞ്ഞാലും ഫലമില്ലെന്നറിഞ്ഞാലും
തലകുത്തുപിടിക്കെന്യേ രനിക്കൊന്നും ലഭിച്ചില്ല
ധനമേറും പ്രഭുക്കന്മാരുടെ സേവ മുഴുത്താലും
തനിക്കു ദ്രവ്യമുണ്ടാക്കാൻ കമ്മമുണ്ടെങ്കിലേ കിട്ടൂ" എന്നും,

'ഹരിണീസ്വയംവര'ത്തിൽ:—

"ജ്യോതിഷക്കാരനും മന്ത്രവാദിക്കു മ-
ച്ചുതുമേറ്റുന്ന വൈദ്യനും വേശ്യയ്ക്കും
ഏതും മടിയാതെ വേണ്ടതു നൽകുവാൻ
ഭൂതലസ്വാമികൾക്കില്ലൊരു സംശയം
മറ്റുള്ള ശാസ്ത്രങ്ങളെല്ലാം പണിപ്പെട്ടു
പഠിച്ചുകൊണ്ടു നടക്കുന്ന ഭോഷന്നു
കേറിനടപോലുമെങ്ങും കഴിവരാ
മറ്റുള്ളതോ പിന്നെയെത്ര പറയേണ്ടൂ." എന്നും,

പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നതിൽനിന്നും വേണ്ട പ്രോത്സാഹനം ആശ യ്ക്കനുസരിച്ചു ലഭിക്കാതെ കവി സങ്കടപ്പെട്ടിരുന്നുവെന്നു തെളിയു ന്നുണ്ട്. എന്നാൽ കാലക്രമത്തിൽ നമ്പ്യാർ മഹാരാജാവിന്റെ പ്രത്യേകപ്രീതിക്കു പാത്രമായിത്തീർന്നിരിക്കണം. മഹാരാജാവിന്റെ ആജ്ഞയും ആഗ്രഹവുമനുസരിച്ച് ഏതാനും തുള്ളൽക്കഥകളും മറ്റു കൃതികളും രചിച്ചുവെന്നു മാത്രമല്ല, മഹാരാജാവിന്റെ ഭര ണമഹിമയും ഗുണഗരിമയും ആശ്രിതനായ നമ്പ്യാരുടെ പ്രത്യേക പ്രശംസയ്ക്കു വിഷയമായിത്തീർന്നിട്ടുമുണ്ട്. രാമയ്യന്റെ അനന്തര ഗാമിയായി ഭരണം നടത്തിയ അയ്യപ്പൻമാത്താണ്ഡപ്പിള്ളയെക്കുറിച്ചും നമ്പ്യാർ കൃതജ്ഞതയോടു സപ്രകൃതികളിൽ സ്മരിക്കുന്നുണ്ട്.

'ഹരിണീസ്വയംവര'ത്തിൽ:—

"വഞ്ചിക്ഷമാപാലബാലമാർത്താണ്ഡനാ-
മഞ്ചിതശ്രീകലശേഖരാജ്ഞാകരൻ
ആർത്തവനോദാരശീലനാമയ്യപ്പ-
മാർത്താണ്ഡമന്ത്രീ നിജസ്വാമിശാസനൽ." എന്നും,

'ഹനുമദുദ്ഭവ'ത്തിൽ:—

ബാലമാർത്താണ്ഡവമ്പേന്ദ്രവീരക്ഷമാ-
പാലചൂഡാമണിപ്രേരണം കാരണം
ബാലമന്ത്രിപ്രവീരന്റെ നിദേശാനു-
കൂലമായുള്ള വിനോദപ്രമേയമീ." എന്നും,

രാജാവിനേയും മന്ത്രിയേയും ഒന്നിച്ചു സ്തുതിക്കുന്നുണ്ട്. ഉഗ്രപ്ര താപവാനായ മാർത്താണ്ഡവർമ്മമഹാരാജാവിന്റെ അപദാനങ്ങ ളെ പലെടത്തും കവി കീർത്തിക്കുന്നുണ്ട്.

'സഭാപ്രവേശ'ത്തിൽ:—

"വഞ്ചിരാജകുലോത്തമൻ കുലശേഖരപ്പെരുമാളഹോ
വടിവിലടിയനു വിനകളൊഴിവതിനാശ്രയം പരമാശ്രയം
സമ്മിതാഖിലധർമ്മകർമ്മസു നിർമ്മലാത്ഭുതപൌരുഷൻ
വിക്രമാതിശയങ്കൾകൊണ്ടരിരാജ്യമശേഷമേ
ആക്രമിച്ചുടനാകവേ പരിപാലനേന മഹോത്സവം
ശക്രലോകസമാനമാക്കി വരുത്തിവാണരുളീടിനാൻ.
അർക്കതുല്യതേജ്പ്രതാപനശേഷഗുണനിധി പാതു മാം." എന്നും,

'കുട്ടലീല'യിൽ:—

"പാർത്താലത്ഭുതം ബാലമാർത്താണ്ഡക്ഷിതിന്ദ്രന്റെ
വാർത്താവൈഭവമെല്ലാമോർത്താലതമില്ലേതും
മാർത്താണ്ഡപ്രതാപൻ ശ്രീമാർത്താണ്ഡവനീന്ദ്രൻ." എന്നും,

'പ്രദ്യോഷമാഹാത്മ്യ'ത്തിൽ:—

"വഞ്ചിമഹീപതികുലശേഖര-
നായ തവിമലമഹാഗുണസഞ്ചയ-
സഞ്ചിതനാകിന സകലജനേശന-
ദത്തിതധനജനകുലമലശാലീ
പഞ്ചശരോപമമധുരശരീരന-
ചഞ്ചലമാനസനമരസമാനൻ
കിഞ്ചന കവിവരുളീടുകിലടിയനു
നെഞ്ചിനു പുവളരു വിശേഷിച്ചുളവാം" എന്നും,

'സീരാരാമലവ'ത്തിന്റെ പ്രസ്താവനയിൽ:—

"വൈകുണ്ഠാതോടപ്രതീശയരമണീയദിവ്യദ്രവ്യസമ്പൽസമ്പൂരിതമന്ദിരേണ, സച്ചിത്മനാ പത്മനാഭസമുല്പിതസമസ്തനിജുവിഭവേന, സച്ചസാമന്തകുലമകുടമണിമരീചിനീരാജിതചരണകമലേന, ഇദാനീന്തനോനാ രാജ്ഞാ വഞ്ചിമാത്താണ്ഡേന, സകലദിഗന്തേഭ്യസ്സമാഹൃത്യ - സമധിഷ്യാപിതാനാം സമധീതവേദശാസ്ത്രാണാം സാരസകാവ്യരസാമജ്ഞാവമജ്ഞസജ്ഞസജ്ഞനഭ്രയിഷ്ണാനാം ബ്രാഹ്മണവരിഷ്ഠാനാം ഗരിഷ്ഠാം ഗോഷ്ഠീമപഹായ കഥാമേതമഭിനേതവ്യം;

"അധിസ്വാന്തം ജയതി ജഗതീപാലനപരം
പരജ്യോതിശ്ശീതദ്യുതിധവളശേഷാഹിശയനം
യദന്തസ്സന്താനഃ നഖിലനൃപതീനാം നതു പരം
സ്മരാണാമപ്യച്ചൈരധിവസതി മാത്താണ്ഡനൃപതിഃ."

എന്നും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രശസ്തിയെക്കുറിച്ച് പുകഴ്ത്തിയിട്ടുണ്ട്. കൊ. വ. 1114-ൽ അയ്യപ്പൻമാത്താണ്ഡപ്പിള്ള ദളവാസ്ഥാനത്തിൽ ആരോഹണം ചെയ്തശേഷം നമ്പ്യാക്ക് കൂടുതൽ പ്രോത്സാഹനം ലഭിച്ചിരുന്നതായി വിചാരിക്കേണ്ടതുണ്ട്. നമ്പ്യാർ ആ ദളവായുടെ പ്രത്യേകവാത്സല്യത്തിനു പാത്രമായിത്തീർന്നിരുന്നു. പടനായർകളങ്ങര നടയ്ക്കാവുണ്ടാക്കുന്നതിനു ദളവാ അവിടെ താമസിച്ചിരുന്നപ്പോൾ നമ്പ്യാരും അദ്ദേഹത്തോടൊന്നിച്ചു പാർത്തിരുന്നു. കൃഷ്ണലീല, കാളിയമർദ്ദനം, ഹരിണീസഭയംവരം, ഘനമദുരുദ്ഭവം എന്നീ തുള്ളൽക്കഥകളുടെ നിർമ്മാണത്തിനു് അദ്ദേഹമാണു് നമ്പ്യാരെ പ്രേരിപ്പിച്ചതു്. അയ്യപ്പൻപിള്ള ദളവാസ്ഥാനത്തുനിന്നും ഒഴിയുന്നതുവരെ നമ്പ്യാക്ക് വേണ്ട സകല സഹായങ്ങളും ചെയ്തുകൊടുത്തിരുന്നു. സരസനായ നമ്പ്യാക്ക് ഉന്നതനില

യിൽ ഇരിക്കുന്നവരോടു വേണ്ടവണ്ണം പെരുമാറുന്നതിനു നല്ല വശമായിരുന്നതിനാൽ അയ്യപ്പൻപിള്ളദളവാ, മാത്താണ്ഡവർമ്മമഹാരാജാവു് എന്നിവരുടെ കരുണാമൃണമായ കടാക്ഷത്തിനും വാത്സല്യത്തിനും പാത്രമായിത്തീർന്നു.

"ഇന്നതുപയോഗിച്ചാൽ കോപിക്കും മഹീപതി
ഇന്നതുപയോഗിച്ചാൽ മന്നവൻ പ്രസാദിക്കും
എന്നുള്ളവിശേഷങ്ങൾ കണ്ടുകൊണ്ടുപാന്തികേ
നിന്നു സേവിച്ചീടണമെപ്പോഴുമിളകാതെ
എന്നുമേ നരസ്സുവെങ്കിലും കൂട്ടാക്കാതെ
പിന്നെയും പാരാക്രടിപ്പിന്നാലെ നടക്കേണം
ഇങ്ങിനെ വലഭാനം ചെയ്യുമ്പോൾ പ്രഭുക്കളും
തന്നുടെ വശത്തായി നിർത്തുമെന്നതേ വേണ്ടൂ"

എന്ന നല്ല നിശ്ചയമുണ്ടായിരുന്ന നമ്പ്യാർ അതനുസരിച്ചു തന്നെ പ്രവർത്തിച്ചുവന്നു. മഹാരാജാവിന്റെ പ്രീതിയെ കാംക്ഷിച്ച നയജ്ഞനായ നമ്പ്യാർ അക്കാലത്തുണ്ടാക്കിയിട്ടുള്ള തുള്ളൽക്കഥകളിൽ അധികഭാഗം പ്രാപിച്ച ചെമ്പകശ്ശേരിരാജാവിനെപ്പറ്റി മുകരപ്രമേയമവലംബിച്ചു. അമ്പലപ്പുഴ ശ്രീകൃഷ്ണസ്വാമിയെയല്ലാതെ ദേവനാരായണരാജാവിനെ പ്രശംസിക്കുന്നതു് മഹാരാജാവിന്റെ അപ്രീതിക്കു കാരണമാകുമോ എന്ന ഭയമാണു് നമ്പ്യാർ മൌനം ദീക്ഷിച്ചതു്. മാത്താണ്ഡവർമ്മമഹാരാജാവിന്റെ ഹിതാഹിതങ്ങളെ നോക്കി അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രീതി സമ്പാദിക്കുവാൻ നമ്പ്യാക്കു വലിയ പ്രയാസമുണ്ടായില്ല.

മാത്താണ്ഡവർമ്മമഹാരാജാവിനെ ആശ്രയിച്ച പാക്കു മ്പോഴും നമ്പ്യാർ പല ഫലിതങ്ങളും പ്രയോഗിച്ചതായി കേട്ടിട്ടുണ്ടു്. നമ്പ്യാർ ഒരുദിവസം സ്വാമിദർശനത്തിനായി രാവിലെ ശ്രീപദ്മനാഭക്ഷേത്രത്തിൽ ചെന്നപ്പോൾ അവിടുത്തെ പ്രധാന ശാന്തിക്കാരനായ നമ്പി, നമ്പ്യാരോടു് ആരാണെന്നു ചോദിച്ചതിനു നമ്പിയാർ എന്നുത്തരം പറഞ്ഞതു് അദ്ദേഹത്തിനു രസമായില്ല. നമ്പി ഇതു് നമ്പ്യാരുടെ ധിക്കാരമാണെന്നു കരുതി മഹാരാജാവിനോടു പരാതിപറകയാൽ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു നമ്പ്യാരെ വരുത്തി വിവരം ചോദിച്ചതിൽ നമ്പ്യാർ തന്റെ പ്രവൃത്തിയെപ്പറ്റി:—

"നമ്പിയാരെന്നു ചോദിച്ചു
നമ്പിയാരെന്നു ചൊല്ലിനേൻ
നമ്പികേട്ടഥ കോപിച്ചു
തമ്പുരാനേ പൊറുക്കണേ."

എന്ന ശ്ലോകം ചൊല്ലി അറിയിച്ചതായും തിരുമനസ്സുകൊണ്ട് ഇതുകേട്ട വളരെ സന്തോഷിച്ചതായും കേട്ടിട്ടുണ്ട്. ഒരിക്കൽ മാത്താണ്ഡവർമ്മമഹാരാജാവു് അമ്പലപ്പുഴയ്ക്കു എഴുന്നള്ളി. അവിടത്തെ അമൃതേത്തു കഴിഞ്ഞു കൂടെയുണ്ടായിരുന്ന സേവകന്മാരോടു നേരംപോക്കായി അന്നത്തെ പാല്പായസത്തിനു് അല്പം കയ്പുണ്ടായിരുന്നു എന്നു പറഞ്ഞു. അക്കാരണത്താൽ നമ്പ്യാരൊഴിച്ചുള്ള മറ്റു സേവകന്മാരാരും തിരുമനസ്സിലെ പ്രീതിപ്പെടുത്തുന്നതിനായി അവരവരുടെ അഭിപ്രായംപോലെ പായസം കഴിച്ചില്ല. നമ്പ്യാരാകട്ടെ വയറുനിറച്ചു കുടിക്കുന്നതുകണ്ടു് എന്തു് "പാല്പായസത്തിനു കയ്പില്ലേ" എന്നു മഹാരാജാവു കല്പിച്ചുചോദിച്ചു. "പാല്പായസത്തിനു് അല്പം കയ്പുണ്ടു്. പാലിന്റെയും പഞ്ചസാരയുടേയും കയ്പാണു്. പക്ഷെ അതു് അടിയനു് ഇഷ്ടമാണു്" എന്നു നമ്പ്യാർ അറിയിച്ചു. തിരുമനസ്സിലെ പ്രീതിക്കുവേണ്ടി പാല്പായസത്തിനു കയ്പാണെന്നു പറഞ്ഞു വേണ്ടതുപോലെ കുടിക്കാത്ത സേവകന്മാരെയെല്ലാം നമ്പ്യാർ ലജ്ജിപ്പിച്ചു. ഇതുപോലെ രാജസേവകന്മാരായിരുന്ന ചില കവികളെ നമ്പ്യാർ അപഹസിച്ചതായി വേറൊരു കഥയും പ്രസിദ്ധമാണു്. ഒരിക്കൽ തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് അശ്രിതന്മാരായ കവികളോടുകൂടി ശ്രീപത്മനാഭക്ഷേത്രത്തിൽ പുതുതായി പണിചെയ്യിച്ച ഒരു കമ്പവിളക്കു് തൂക്കൺ പാക്കുന്നതിനായി എഴുന്നള്ളി. പണിയുടെ വൈചിത്ര്യംകണ്ടു സന്തുഷ്ടനായ മഹാരാജാവു കൂടെ ഉണ്ടായിരുന്ന കവികളോടു് മനോഹരമായ ആ ദീപസ്തംഭത്തെപ്പറ്റി ശ്ലോകമുണ്ടാക്കണമെന്നാവശ്യപ്പെട്ടു. അവരാകട്ടെ അലങ്കാരങ്ങളും അർത്ഥവൈചിത്ര്യങ്ങളും കുത്തിച്ചെലുത്തി, നെടുങ്കൻശ്ലോകങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കിക്കേൾപ്പിച്ചു.

നമ്പ്യാർ:—

"ദീപസ്തംഭം മഹാശ്ചര്യം
നമുക്കും കിട്ടണം പണം
ഇത്രയ്ക്ക ഏഷാം ശ്ലോകാനാം
അല്ലാതൊന്നും ന വിദ്മഹേ."

എന്ന ശ്ലോകം ചൊല്ലി മറ്റു കവികളുടെ അലങ്കാരഭ്രമത്തെ അപഹസിച്ചു. ഇങ്ങനെ പല പൊടിക്കൈകളും നേരമ്പോക്കുകളും നമ്പ്യാർ പ്രയോഗിച്ചതായി കേട്ടിട്ടുണ്ട്.

മാത്താണ്ഡവർമ്മമഹാരാജാവിന്റെ ആശ്രിതന്മാരായി താമസിച്ചിരുന്ന വേറെ പല കവികളുമായി പരിചയപ്പെടുന്നതിനും സ്നേഹിക്കുന്നതിനും നമ്പ്യാക്ക് ഇക്കാലത്തു സാധിച്ചിരുന്നു. രാമപുരത്തുവാര്യരും നമ്പ്യാരുമായി വലിയ സൌഹാർദ്ദത്തിലും വേഴ്ചയിലും കഴിഞ്ഞുകൂടിയിരിക്കണം. ഇവരെ രണ്ടുപേരെയും സംബന്ധിച്ച്, യാതൊരു ഐതിഹ്യങ്ങളും അറിയപ്പെട്ടിട്ടില്ലായെന്നുള്ളതു് ഈ ഊഹത്തിനു ബാധകമായിരിക്കുന്നില്ല. മാത്താണ്ഡവർമ്മ മഹാരാജാവു് വൈക്കത്തുനിന്നും തിരിച്ചെഴുന്നള്ളുമ്പോൾ, തിരുമനസ്സിലെ പള്ളിബോട്ടിൽ കയറി രാമപുരത്തുവാര്യർ തിരുവനന്തപുരത്തു വന്നുചേർന്നതിനുശേഷം ഏതാനും വർഷത്തേക്കു രാജധാനിയിൽ താമസിച്ചിരുന്നതായി അറിയുന്നുണ്ട്. അനുഗ്രഹീതകവികളായിരുന്ന ഈ കവീശ്വരന്മാർ തമ്മിൽ രാജധാനിയിലെ താമസക്കാലത്തു കണ്ടു പരിചയപ്പെട്ടിരിക്കണമെന്നുള്ളതു നിസ്സംശയമാണ്. രാമപുരത്തുവാര്യരുടെ പ്രധാന കൃതികളായ കുചേലവൃത്തം വഞ്ചിപ്പാട്ടും ഗീതഗോവിന്ദം ഭാഷയും മാത്താണ്ഡവർമ്മമഹാരാജാവിന്റെ നിയോഗം അനുസരിച്ചു് രചിച്ചവയാണെന്നു് അവയിൽനിന്നുംതന്നെ തെളിയുന്നുണ്ട്. മാത്താണ്ഡാഖ്യയായിരിക്കും പ്രത്യക്ഷദേവതയുടെ മാഹാത്മ്യമോർത്തിട്ടു് മനസ്സലിഞ്ഞ വാസനാകവിയായ വാര്യർ തീച്ചയായും നമ്പ്യാരുടെ ആദരവിനും അഭിനന്ദനത്തിനും പാത്രമായിരുന്നിരിക്കണം. വാര്യരുടെ ഭാഷാഷ്ടപദി വിശേഷിച്ചും നമ്പ്യാരുടെ ശ്ലാഘ്യവിഷയീഭവിച്ചിരിക്കണമെന്നുള്ളതു് നിസ്സംശയമാണ്. വാര്യരുടെ കവിതയുടെ ഒഴുക്കും ഓജസ്സും പ്രസാദവും നമ്പ്യാരെ ആകർഷിക്കാതെയിരുന്നിരിക്കയില്ല. ജയദേവന്റെ പ്രസന്നകോമളമായ ഗീതഗോവിന്ദത്തിൽ കൈവെക്കുവാൻ പരമഭക്തനായ വാര്യർ പുറപ്പെട്ടതു് മഹാരാജാവിന്റെ അഭിമതപ്രകാരമാണ്:—

"ശ്രീമാത്താണ്ഡമഹീമഹേന്ദ്രനരളിച്ചെയ്തിട്ട മന്ദോപിതൊ-
നാമക്ഷ്ണാഷ്ടപദീഗതം പദകദംബം ഭാഷയാക്കീടുവാൻ
സാമോദം തുനിയുന്നു തുഷ്യതു ഭൃശം ശ്രീപദ്മനാഭോ മമ
സ്വാമീ രാമപുരേശ്വരശ്ച ഭഗവാൻ കൃഷ്ണൻ പ്രസാദിക്കമേ."

രാമപുരത്തുവാര്യർ തിരുവനന്തപുരത്തു താമസിക്കുന്നതിനി ടയിൽ രചിച്ച ഈ കൃതി നമ്പ്യാർ കണ്ടിരിക്കണമെന്നു ഊഹിക്കേ ണ്ടിയിരിക്കുന്നു. വാര്യരുടേയും നമ്പ്യാരുടേയും വേഴ്ചയെപ്പറ്റി കൂടുതൽ വിവരങ്ങൾ ലഭിക്കുന്നില്ലല്ലോ എന്നു പരിതപിക്കുവാ നെ നിവൃത്തിയുള്ളൂ.

കുചേലവൃത്തത്തിൽ:—

"വേദശാസ്ത്രപുരാണേതിഹാസകാവ്യനാടകാദി
വേദികളായിരിക്കുന്ന കവികളുടെ
മേദുരങ്ങളായ ഗദ്യപദ്യങ്ങളെ"

പ്പറ്റി വാര്യർ പ്രസ്താവിക്കുമ്പോൾ അവരുടെ മനസ്സിൽ ഒരു പക്ഷെ നമ്പ്യാരെക്കൂടി ഉൾപ്പെടുത്തിയിരിക്കണമെന്നു സന്ദേഹി ക്കുന്നു. ഏതായാലും ഇവർ തമ്മിൽ പരിചയത്തിലും സ്നേഹത്തി ലും കഴിച്ചുകൂട്ടിയിരിക്കണമെന്നുള്ളതിനെപ്പറ്റി രണ്ടുപക്ഷത്തിനവ കാശമില്ല. മാർത്താണ്ഡവർമ്മമഹാരാജാവിന്റെ മരണശേഷ വും ഇവർ രണ്ടുപേരും കാർത്തികതിരുനാൾമഹാരാജാവിന്റെ യും ആശ്രിതന്മാരായി രാജധാനിയിൽ പാർത്തിരുന്ന സ്ഥിതിക്ക് ഇവരുടെ മൈത്രിയെപ്പറ്റി ശങ്കിക്കേണ്ടതില്ല.

കാർത്തികതിരുനാൾ രാമവർമ്മമഹാരാജാവിന്റെ ഭരണകാ ലം രാജ്യത്തിനും ഭാഷാസാഹിത്യത്തിനും ഒരുപോലെ അഭിവൃ ദ്ധികരമായിരുന്നു. സകലകലാവല്ലഭനും വാസനാകവിയുമായി രുന്ന ഈ മഹാരാജാവു് കവികളേയും വിദ്വാന്മാരേയും പ്രോത്സാ ഹിപ്പിക്കുന്നതിൽ പ്രത്യേകം സന്തോഷവും ഉത്സാഹവും പ്രദർശി പ്പിച്ചിരുന്നു. പരിപൂർണ്ണമായ സരസ്വതീപ്രസാദമുള്ള പല ക വികളെ അറിയുകയും അവരെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കയും ചെയ്യുന്ന തിനു തിരുമനസ്സിലേയ്ക്കുള്ള സാമർത്ഥ്യം അനിർവ്വചനീയമാണു്. ഭാഷാപോഷണത്തിനു വമ്പിച്ചപംക്തിരാജാക്കന്മാരിൽ മറ്റൊരാളും ഇത്രയും പ്രവർത്തിച്ചിട്ടില്ല. പ്രിയമാതുലന്റെ പ്രത്യേക പ്രീതിക്കു പാത്രമായിരുന്ന നമ്പ്യാരെ അദ്ദേഹവും ആശ്രിതനായി സ്വീക രിച്ചു് കവിതാനിർമ്മാണത്തിൽ ഉത്തേജിപ്പിച്ചിരുന്നു. നമ്പ്യാർ ഈ തിരുമനസ്സിലെപ്പറ്റി ഹരിശ്ചന്ദ്രചരിതത്തിൽ:—

"തത്ര വിളങ്ങുന്ന സമസ്ത സദ്ഗുണ
സമഗ്രപ്രീതി സൽപാത്രം സമിദ്ധശ്രീസമായുതൻ
രാമതുല്യൻ മഹാവഞ്ചി രാമവർമ്മക്ഷിതിപാലൻ
കാമദൻ കോമളാകാരൻ കാമിനീമാനസേ മാരൻ
യാമിനീശാനനൻ വീരൻ ഭൂമിദേവപ്രിയൻ ധീരൻ
ഭൂരിസേനാപരിവാരൻ ഭൂഭുജാമേകമാധാരൻ
വഞ്ചിമാത്താണ്ഡവമ്മശ്രീഭാഗിനേയൻ മഹാപുണ്യൻ
സഞ്ചിതമഞ്ചിതമാക്കിസ്സന്തതം സംജയിക്കുന്ന
സപ്രതാപൻ സദാനന്ദൻ സപ്രകാശൻ മമ സ്വാമി."

എന്നു് പ്രശംസിച്ചു പാടിയിട്ടുണ്ടു്. ഈ മഹാരാജാവിന്റെ ആശ്രിതനായിപ്പാത്തിരുന്ന ഉണ്ണായിവാര്യരും നമ്പ്യാരും സൌഹാർദ്ദത്തിലായിരുന്നുവെന്നതിനു് തെളിവായി ഏതാനും പ്രതിവൃത്തം പ്രചാരത്തിലുണ്ടു്. ഇവർ തമ്മിൽ തിരുവനന്തപുരത്തുവച്ചു് കണ്ടറിഞ്ഞതുതന്നെ വളരെ രസാവഹമായ രീതിയിലാണു്. യാദൃച്ഛികമായി ഇവർ രണ്ടുപേരും പരമതീർത്ഥക്കരയിൽ ഒന്നിച്ചുകൂടി. ആ അവസരത്തിൽ കുലീനയായൊരു സ്ത്രീ സുന്ദരിയായ ദാസിയെക്കൊണ്ടു് എണ്ണയും താളിയും കൊടുപ്പിച്ചു് ആ വഴിയെ കടന്നുപോയി. ഇതുകണ്ടിട്ടു് വാര്യർ 'കാതിലോല' എന്നു് യജമാനത്തിയുടെ കാതിലെ കുണ്ഡലത്തെ വർണ്ണിക്കുന്നമട്ടിൽ പറഞ്ഞപ്പോൾ 'നല്ലതാളി' എന്ന ഫലിതക്കാരനായ നമ്പ്യാർ ദാസിയെടുത്തിരുന്ന താളിയെപ്പറ്റി പ്രസ്താവിച്ചു. ഈ ചോദ്യോത്തരങ്ങളുടെ വ്യംഗ്യാർത്ഥത്തെ പുരസ്കരിച്ചു് രണ്ടുപേരും അങ്ങോട്ടുമിങ്ങോട്ടും ചോദിച്ചറിഞ്ഞു് പരിചയമായിയെന്നാണു് പ്രതിവൃത്തം ഘോഷിക്കുന്നതു്. ഇതുപോലെ വേറെയും ഒന്നുരണ്ടു കഥകൾ ഇവരെപ്പറ്റി പറഞ്ഞുവരാറുണ്ടു്. ഒരിക്കൽ കൊട്ടാരംവക ഒരാനയെ കുളത്തിൽ ഇറക്കി വെള്ളം കലക്കിയതിനെപ്പറ്റി അന്നു തിരുമുമ്പിൽ ചെന്ന എല്ലാ കവികളോടും ചോദിച്ചതിനു് പണ്ഡിതനായ വാര്യർ 'കരി കലക്കിയ കുളം കണ്ടുവെന്നും' നമ്പ്യാർ 'കളഭം കലക്കിയ കുളം കണ്ടുവെന്നും' അറിയിച്ചു. ഈ രണ്ടുത്തരങ്ങളും ഓരോരുത്തരുടെ ബുദ്ധിചാതുര്യത്തിന്റെ ഗതിയെ സൂക്ഷ്മമാക്കുന്നു. ഈ പ്രതിവൃത്തത്തെപ്പറ്റി പണ്ഡിതാഗ്രേസരനായിരുന്ന എ. ആർ. രാജരാജവർമ്മകോയിത്തമ്പുരാൻ വിമർശിക്കുന്നതു് ഇങ്ങിനെയാണു്. "വാര്യർക്കു കരികലക്കിയ കുള

മെന്ന് എന്തെങ്കിലും രണ്ടഭിപ്രായമുള്ള വാചകം പറയണമെന്നേയുള്ളൂ. നമ്പ്യാർക്ക് അതുപോരാ. താൻ പറയുന്ന വാക്ക് രാജാവിന്റെ പ്രശംസയിൽ പരിണമിക്കണമെന്നുകൂടിയുണ്ട്. അതാണ് കളഭം കലക്കിയതെന്നു പറയുന്നത്. രാജാവിന്റെ പ്രവൃത്തികൊണ്ട് കുളത്തിനു ദോഷമുണ്ടായിയെന്നല്ലയോ വായ്പൂരുടെ വാക്കിൽനിന്നു ഫലിക്കുന്നത്? നമ്പ്യാർ അതുംകൂടി കരുതി ഗുണത്തെ എടുത്തുകാണിക്കുന്നു. അതിനാൽ ഒരാൾ ഗുണഗ്രാഹിയും മറേറയാൾ പുരോഭാഗിയും ആണെന്നുവരുന്നു. നമ്പ്യാർ ഒരു വാസനാകവിയും വായ്പൂർ ഒരു പഠിത്തക്കാരനും ആയിരുന്നുവെന്നുള്ളതിനു് അവരുടെ കൃതികളും സാക്ഷ്യംവഹിക്കുന്നു. കുഞ്ചന്റെ തുള്ളൽക്കഥകൾ സരളപ്രസന്നമധുരഗതിയോടെ തുള്ളിച്ചാടിക്കുതിക്കും; ഉണ്ണായിയുടെ കഥകളിയാകട്ടെ പ്രൌഢഗംഭീരതാളമേളങ്ങളോടെ പതിഞ്ഞ ആട്ടമാണ്. ഒരാളുടെ ഫലിതങ്ങളെല്ലാം പാമരന്മാക്കുപോലും സുഗ്രഹങ്ങളാണ്. മറേറയാളുടെ നേരമ്പോക്കുകൾക്കുകൂടി ഗാംഭീര്യം കലശലാണ്. വായ്പൂർ മലയാളത്തിൽ ശ്രീഹർഷൻ അല്ലെങ്കിൽ മിൽട്ടൺ; നമ്പ്യാർ കാളിദാസൻ അല്ലെങ്കിൽ ഷേക്സ്പീയരും ആണ് എന്നു പറഞ്ഞാൽ ഏറെത്തെറ്റുകയില്ല." പണ്ഡിതനായ പരമേശ്വരയ്യരവർകൾ ഈ ഐതിഹ്യങ്ങളെപ്പററി ഗിരിജാകല്യാണം മുഖവുരയിൽ പ്രസ്താവിക്കുന്നതു് മറെറാരുവിധത്തിലാണ്. "കാതിലോലാ, നല്ലതാളീ; കരികലക്കിയ കുളം, കളഭംകലക്കിയ കുളം; ചേററിൽകിടക്കുന്ന പന്നിത്തടിയനും, പങ്കശയിക്കുന്ന പോത്തിപ്പുവരനും; എന്നീ മൂന്നു ഐതിഹ്യങ്ങൾക്കും വലിയ വിലയൊന്നും കല്പിക്കേണ്ടതില്ല. കാളിദാസനേയും ഭവഭൂതിയേയുമോ എഴുത്തച്ഛനേയും കുഞ്ചുനേയുമോ പററിയുള്ള ഐതിഹ്യങ്ങളേയും, 'പരിപതതി പയോനിധൌ പതംഗഃ', 'ചൂടായ്തിൽ തുളസീദളം യമഭടത്തല്ലിങ്കു ചൂടായ്കിലും' മുതലായ പദ്യങ്ങളുടെ കർതൃത്വത്തെപ്പററിയുള്ള പഴങ്കഥകളേയും ഇക്കാലത്തു് ആർ വിശ്വസിക്കുന്നു?" പരമേശ്വരയ്യരാകട്ടെ കണ്ണാകണ്ണികയാ നിലനിന്നു വന്നിട്ടുള്ള ഈ ഐതിഹ്യങ്ങളെ പ്രമാദജടിലമായ പഴങ്കഥകളായി പരിഗണിച്ചു് അവയെ നിരസിക്കുന്നു.

ഇതിനാസ്പദമായി അദ്ദേഹം പറയുന്നതിന്റെ ഒരു ചുരുക്കമിതാണ്. വായ്പ്പൂരുടെ കവിതകളിൽ സർവ്വഥാ പ്രാധാന്യംവഹിക്കുന്നതു് 'രാമപഞ്ചശതീസ്തോത്രം' എന്ന സംസ്കൃതകാവ്യമാണു്. ഇതിൽ നാല്പത്തിരണ്ടാമത്തെ ദശകത്തിൽ ഗ്രന്ഥകർത്താവു് 'ഭവന്മാലാകാരോ' എന്ന ശ്ലോകത്തിൽ തന്നെപ്പറ്റി പ്രകടമായി ചില വിവരങ്ങൾ പ്രസ്താവിക്കുന്നു. ആ ദശകത്തിലുള്ള വേറൊരു ശ്ലോകത്തിൽ 'പരിണമേൽപ്രസത്തൈ' എന്ന ഭാഗം കലിദിനസംഖ്യയെ കുറിക്കുന്നുവെന്നാണു് പണ്ഡിതാഭിപ്രായം. അങ്ങനെയാണെങ്കിൽ ഉണ്ണായിവാര്യർ കൊ. ൻെവനോടിടയ്ക്കു ജീവിച്ചിരുന്നതായി വിചാരിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. നളചരിതത്തിൽ 'എന്നാൽ കുലമുമറുതിവന്നിതു' എന്നുള്ള ഹംസവാക്യം അറമായിത്തീർന്നു് ഉണ്ണായിവാര്യർ സന്തതിയില്ലാതെ മരിച്ചുവെന്നാണു് ഐതിഹ്യം. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മരണശേഷം അകന്ന ഒരു ശാഖയിൽ നിന്നു ദത്തെടുത്ത കുടുംബത്തെ നിലനിർത്തിയതായി കേട്ടിട്ടുണ്ടു്. അതിൽ പിന്നീടു് രണ്ടു തലമുറ കഴിഞ്ഞാണു് അകത്തൂട്ടുവാര്യത്തു പ്രസിദ്ധ ജ്യോതിശ്ശാസ്ത്രപണ്ഡിതനായ ഇട്ടണിക്കണ്ടവാര്യർ തന്റെ ഭാര്യയേയും മകനേയും൯൯വ-ൽ സപകുടുംബത്തിലേക്കു ദത്തെടുത്തതു്. ആ ദത്തുപത്രം ഇപ്പോഴും ഉണ്ടു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മകനായ ശങ്കുവാര്യർ ശ്രാദ്ധമൂട്ടിവന്ന പൂർവികന്മാരിൽ രാമൻ എന്ന പേരുള്ളവർ ഇല്ലായെന്നുള്ളതുകൊണ്ടു് ഉണ്ണായിവാര്യർ ഇട്ടണിക്കണ്ടവാര്യരുടെ അടുത്ത പൂർവികനായിരുന്നില്ലെന്നു തീരുമാനിക്കാം. ൯൫൭-ാമാണ്ടിടയ്ക്കു കാർത്തികതിരുനാൾ മഹാരാജാവിനെ ഉണ്ണായിവാര്യർ മുഖം കാണിച്ചുവെന്നും കുഞ്ചൻനമ്പ്യാരുമായി പരിചയമായിയെന്നും ഭാഷാചരിത്രകാരനും മറ്റും പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതു് അടിസ്ഥാനരഹിതമാണു്. നമ്പ്യാക്കെന്നതുപോലെ വാര്യർക്കു് യാതൊരു അനുഭവവും രാമവർമ്മമഹാരാജാവു കുടൽമാണിക്യക്ഷേത്രത്തിൽ പതിച്ചുകൊടുത്തിരുന്നതായി കാണുന്നില്ല. കായങ്കുളം ജയിച്ചുവഴി കിട്ടിയ കുടൽമാണിക്യക്ഷേത്രത്തിൽ കഴകക്കാരനായിരുന്ന ഒരു മഹാകവി പണ്ഡിതപക്ഷപാതിയും സാഹിത്യസാരഗ്രഹിയുമായിരുന്ന മഹാരാജാവിനെ സന്ദർശിച്ചിരുന്നാൽ അദ്ദേഹത്തിനു വല്ല പ്രത്യേകാനുഭവങ്ങൾ ആ ക്ഷേത്രത്തിൽ പതിച്ചുകൊടുത്തിരിക്കുവാനിടയു

ണ്ട്. ആ മഹാരാജാവു സ്ഥാപിച്ച വലിയകൊട്ടാരം ഗുണപുര യിൽ ഗിരിജാകല്യാണത്തിന്റേയോ രാമപഞ്ചശതീസ്തോത്തി ന്റേയോ ഒരു താളിയോലപ്രതിപോലും കാണ്മാനില്ല. നളച രിതം തിരുവനന്തപുരത്തുവച്ചു രചിച്ചു എന്നുള്ളതിനു് യാതൊരു തെളിവുമില്ല. അക്കാലത്തു വായ്പൂർ ഇവിടെ വന്നിരുന്നുവെങ്കിൽ അശ്വതിതിരുനാൾ യുവരാജാവിനെ അനുകരിച്ചു് സംസ്കൃത ശ്ലോകങ്ങൾ കൊണ്ടുതന്നെ ആദ്യന്തം തന്റെ കഥകളി പൂരിപ്പിച്ചി രിക്കാനാണെളുപ്പമുള്ളതു്. ഇക്കാരണങ്ങളാൽ ഉണ്ണായിവായ്പൂർ നമ്പ്യാരുടെ സ്നേഹിതനായിരുന്നുവെന്നുള്ള വിശ്വാസത്തിനു സാരമായ ഉടവു തട്ടുന്നുണ്ടു്. പണ്ഡിതനായ പി. കെ. നാരായണപിള്ള അവർകൾ പരമേശ്വരയ്യരുടെ ഈ വാദമുഖങ്ങളിൽ ചിലതിനു ശരിയായ സമാധാനം പറഞ്ഞു് അവയുടെ അസാംഗത്യം വെളിവാക്കിയിട്ടുണ്ടു്. (പ്രസംഗതരംഗിണി തൃതീയഭാഗം പേ. ഫനഫ—ഫനഭ) 'പരിണാമേൽ പ്രസൂത്യൈ' എന്ന കലിസംഖ്യാവിഷയമായ വാദവും ശങ്കുവായ്പൂരുടെ പൂർവികപരമ്പരയിൽ ഉണ്ണായിവായ്പൂർ സ്മരിക്കപ്പെട്ടുന്നില്ലെന്ന സംഗതിയെ ആസ്പദമാക്കിയുള്ള വാദവും ഗണനീയങ്ങളല്ലെന്നു് അദ്ദേഹം യുക്തിയുക്തം പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിമർശനംകൊണ്ടും സ്പഷ്ടമാകാത്ത ഒന്നുരണ്ടു കാര്യങ്ങൾകൂടി പ്രസ്താവ്യങ്ങളായുണ്ടു്. രാമപഞ്ചശതീസ്തോത്രം ഉണ്ണായിവായ്പൂരുടെ കൃതിതന്നെയെന്നു നിസ്സംശയമായി തീച്ചപ്പെടുത്തുവാൻ തക്ക തെളിവുകളില്ല. ഇരിങ്ങാലക്കുടെ തെക്കേവായ്പൂർ ഉണ്ണായിവായ്പൂരെക്കൂടാതെ ഓരോ കാലങ്ങളിൽ പ്രശസ്തന്മാരായ പല പണ്ഡിതന്മാരും ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടു്. ഇത്തകേവി വന്ന ശങ്കുവായ്പൂർ അയാളുടെ അച്ഛന്റെ അടുത്ത എല്ലാ പൂർവികന്മാരുടേയും ശ്രാദ്ധമൂട്ടുകയെന്നതു് സമുദായനടപടിക്രമപ്രകാരം സാധാരണമല്ല. എന്നതന്നെയുമല്ല, കാർത്തികതിരുനാൾ മഹാരാജാവു് ഉണ്ണായിവായ്പൂർക്കു പാരിതോഷികമായി കൂടൽമാണിക്യക്ഷേത്രത്തിൽ ഒരു പ്രത്യേകാനുഭവവും പതിച്ചുകൊടുത്തിരുന്നില്ലെങ്കിൽതന്നെ അതിനെ ആസ്പദമാക്കി വായ്പൂർ തിരുമനസ്സിലെ ആശ്രയിച്ചു പാർത്തിരുന്നില്ലെന്നു വിചാരിക്കുവാൻ കാരണമില്ല. വായ്പൂർ മഹാരാജാവിനെ ആശ്രയിച്ചു പാർത്തിരുന്ന കാലത്തു് തിരുവിതാംകൂർ മഹാരാജാവിനു കൂടൽമാണിക്യക്ഷേത്രത്തിൽ അധികാരം

നടത്തുന്നതിനു സാധിച്ചിരുന്നില്ലെന്നു് ആ ക്ഷേത്രത്തിലെ ഗ്രന്ഥവരിയിൽ തെളിവുണ്ടു്. ആ ക്ഷേത്രത്തിലെ ഭരണാധികാരിയായിരുന്ന തച്ചുടയക്കയ്യുടെ അവരോധിക്കുന്നതിനുള്ള അധികാരം കായങ്കുളം രാജ്യം പിടിച്ചടക്കിയതിനോടുകൂടിയാണു് തിരുവിതാംകൂറിലേക്കു ലഭിച്ചതു്. എന്നാൽ ഈ അധികാരം വളരെ നാളത്തേക്കു തിരുവിതാംകൂർമഹാരാജാവു പ്രയോഗിച്ചതായി കാണുന്നില്ല. കായങ്കുളം രാജാവു് ഒട്ടുവിലത്തെ കയ്മളവരോധം നടത്തിയതു് കൊ. ൻവ-ൽ ആണെന്നു ഗ്രന്ഥവരിയിൽ പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അതു തച്ചുടയക്കയ്മൾ ൻദ്വ-വരെ ക്ഷേത്രകാര്യങ്ങൾ നോക്കി വന്നിരുന്നതായും അദ്ദേഹത്തിന്റെ മരണശേഷം ൻവ്വ-വരെ തച്ചുടയക്കയ്മളില്ലാതെയിരുന്നതായും ഗ്രന്ഥവരിയിൽനിന്നും വ്യക്തമാകുന്നു. തിരുവിതാംകൂരിൽനിന്നും ആദ്യമായി കയ്മളവരോധം നടത്തിയതു് ൻവ്വ-ൽ മാത്രമാണു്. ഹൈദർ, ടിപ്പു മുതലായവരുടെ ആക്രമണം എന്നു തുടങ്ങിയ വിപത്തുകളാൽ ഇക്കാര്യത്തിൽ മഹാരാജാവിന്റെ ദൃഷ്ടി പതിഞ്ഞിരിക്കാനിടയില്ല. മഹാരാജാവു രാജ്യഭരണമേറ്റു് അധികം കഴിയുന്നതിനുമുമ്പു് കൊച്ചീരാജാവുമായുണ്ടായ ഉടമ്പടിയിൽ കൂടൽമാണിക്യക്ഷേത്രത്തിലെ അധികാരങ്ങൾ വിട്ടുകിട്ടുന്നതിനേപ്പറ്റി അവശ്യപ്പെട്ടുകാണുന്നില്ല. കൊ.ൻ൫൰-നോടടുപ്പിച്ചു കൊച്ചീരാജാവു തിരുവിതാംകൂറിനെതിരായി ചില അവകാശവാദങ്ങൾ പുറപ്പെടുവിച്ചതായുമറിയുന്നു. ഇങ്ങിനെ കൂടൽമാണിക്യക്ഷേത്രത്തിലുണ്ടായിരുന്ന അധികാരങ്ങളെ വേണ്ടവണ്ണം പ്രയോഗിക്കുവാൻ തരമില്ലാതെയിരുന്ന കാലത്താണു് വായ്പൂർ മഹാരാജാവിനെ മുഖം കാണിച്ചതു്. വല്ല അനുഭവവും പരിചയപ്പെടുത്തിത്തന്നെങ്കിൽത്തന്നെ, കുഴപ്പത്തിലിരുന്ന അക്കാലത്തു് അതു് വിച്ഛിന്നമായിപ്പോയിരിക്കാനുമിടയുണ്ടു്. അശ്വതിതിരുനാൾ മഹാരാജാവിനെ അനുകരിച്ചു് ധാരാളം കുട്ടസംസ്കൃതശ്ലോകങ്ങൾ നളചരിതത്തിൽ കുത്തിച്ചെലുത്തുമായിരുന്നുവെന്നുള്ള വാദവും നിലനിൽക്കത്തക്കതല്ല. സാധാരണ ആട്ടക്കഥാകർത്താക്കളുടെ രീതികളെ അനുകരിക്കുവാൻ സ്വതന്ത്രനും സ്വതന്ത്രനുമായിരുന്ന വായ്പൂർ മുതിരുകയില്ല. നിരങ്കുശനായ കവി നളചരിതം രചിച്ചതു് അശ്വതിതിരുനാൾ യുവരാജാവു് തന്റെ ആട്ടക്കഥകൾ നിർമ്മിക്കുന്നതിനു മുമ്പുമായിരിക്കണം. ഇക്കാരണങ്ങളാൽ പരമേശ്വരയ്യരുടെ

അവിഭാവിപ്പിച്ചിട്ടുള്ള അഭിപ്രായങ്ങൾ ആദരണീയങ്ങളാണെങ്കിലും സ്വീകാരയോഗ്യമായിത്തോന്നുന്നില്ല. ഉണ്ണായിവാര്യർ കാർത്തികതിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ ആശ്രിതനും നമ്പ്യാരുടെ സ്നേഹിതനും അല്ലായിരുന്നുവെന്ന് വിശ്വസിക്കത്തക്കവിധം പ്രബലമായ തെളിവ് ആരും ഇതുവരെ ഹാജരാക്കിയിട്ടില്ലാത്തെടത്തോളം ഏറിയ കാലമായി സുപ്രസിദ്ധി സമ്പാദിച്ചിട്ടുള്ള ഐതിഹ്യങ്ങളെ അവലംബിക്കയത്രേ സംഗതമായിരിക്കുന്നത്.

കുഞ്ചൻനമ്പ്യാരേയും കാർത്തികതിരുനാൾ മഹാരാജാവിനേയും സംബന്ധിച്ച് ഏതാനും ഐതിഹ്യങ്ങൾ സുപ്രസിദ്ധങ്ങളായിട്ടുണ്ട്. മാർത്താണ്ഡവർമ്മമഹാരാജാവിന്റെ കാലം മുതൽ നമ്പ്യാർക്കു കൊട്ടാരത്തിൽനിന്നും രണ്ടേകാലും കോപ്പും പ്രതിദിനം കൊടുത്തുവന്നിരുന്നു. എന്നാൽ അദ്ദേഹം ദിവംഗതനായശേഷം ഈ അനുഭവം ശരിയായി കിട്ടിവന്നിരുന്നില്ല. ഒരിക്കൽ കൊട്ടാരം കലവറക്കാരനായിരുന്ന പണ്ടാല രണ്ടിടങ്ങഴി അരി മാത്രമേ കൊടുക്കുകയുള്ളൂവെന്നു ശഠിച്ചു. നമ്പ്യാർ ഇതിനേപ്പറ്റി:—

"രണ്ടേകാലെന്നു കല്പിച്ചു
രണ്ടേകാലെന്നിതയ്യനും
ഉണ്ടോ കാലെന്നു പണ്ടാല
ഉണ്ടില്ലിന്നിത്ര നേരവും."

എന്നൊരു ശ്ലോകമെഴുതി തിരുമനസ്സു മുമ്പാകെ പരാതിപ്പെട്ടപ്പോൾ മഹാരാജാവു ശ്ലോകത്തിന്റെ സാരസ്യം കണ്ടു സന്തോഷിച്ചു മുൻപതിവിനു കാമാകാണിക്കു നീക്കംകൂടാതെ കൊടുത്തു കൊള്ളണമെന്ന് ആജ്ഞാപിച്ചതുകൂടാതെ, അന്നുമുതൽ നമ്പ്യാർക്ക് ഇടപ്പള്ളിത്തു രണ്ടു നേരവും ഭക്ഷണം കൊടുക്കുന്നതിനും വിശേഷിച്ചു കല്പിക്കുകയുംചെയ്തു. രാജസേവന്മാരുടെ ഏഷണികാരണംകൊണ്ട് ഒരിടയ്ക്കു മഹാരാജാവിനു നമ്പ്യാരോടു് അല്പം തിരുവുള്ളക്കേടുണ്ടായി. നമ്പ്യാർ ഇതു മനസ്സിലാക്കി കുറേ ദിവസമടുപ്പിച്ചു കൊട്ടാരത്തിലേയ്ക്കു പോയതുമില്ല. ഈ തക്കംനോക്കി സേവന്മാർ പിന്നേയും നമ്പ്യാരേപ്പറ്റി പല ദുഷ്യങ്ങളും തിരുമനസ്സറിയിച്ചു. ഇക്കാരണത്താൽ നമ്പ്യാരുടെ പേരിൽ നീരസം വർദ്ധിക്കുകയും നമ്പ്യാർ കൊട്ടാരത്തിൽ കയറുകയോ പതിവുള്ള അരിയും കോപ്പും നമ്പ്യാർക്കു കൊടുക്കുകയോ ചെയ്യരുതെന്നു കല്പനയാക്കുകയുംചെയ്തു. രാജസേവയിൽ അതിചതുരനായിരുന്ന ന

മ്പ്യാർ, തിരുവുള്ളക്കേടിന് അല്പം ശമനം ഉണ്ടാകട്ടെ എന്നു കരുതി കുറേദിവസം കഴിഞ്ഞു:—

"പൃഥ്യതപം സുജനൈരഹഞ്ച വട്ടഭിഃ ശത്രുക്കളാലനപഹം
ചേറാൻ വാരണമുണ്ടതേ, മമ യഥോ കൊട്ടാരവാതുക്കലും
ഒട്ടും തന്നരിയില്ലതേ, മമ തഥാപ്യുള്ളിക്കു കപ്പാട്ടിലും
സേവിച്ചിട്ടടിയൻ ചിരേണ ഭുപതേ! തപത്തുല്യനായീടിനേൻ."

എന്നൊരു ശ്ലോകമെഴുതി മഹാരാജാവിനെ അറിയിക്കുവാൻ കൊടുത്തയച്ചു. ആശയസാരസ്യത്താൽ അപഹൃതചിത്തനായ മഹാരാജാവുതിരുമനസ്സുകൊണ്ടു നമ്പ്യാരെ കൊട്ടാരത്തിൽ കയറിക്കൊള്ളുന്നതിനു് അനുവദിച്ചതു കൂടാതെ അരിയും കോപ്പും കൂടിശിഖ തീർത്തു കൊടുക്കുന്നതിനും കല്പിക്കയും ചെയ്തു. മാത്താണ്ഡവർമ്മമഹാരാജാവിന്റെ കാലത്തേപ്പോലെ നമ്പ്യാക്കു രാജധാനിയിലെ ആശ്രയഭാവം അത്ര പ്രോത്സാഹജനകമായിരുന്നില്ല. കഥകളിഭ്രാന്തനായിരുന്ന കാർത്തികതിരുനാൾ മഹാരാജാവു നമ്പ്യാരോടു പ്രതിപത്തി പ്രദർശിപ്പിച്ചിരിക്കുവാൻ വഴിയില്ല. പ്രായം വർദ്ധിച്ചതോടുകൂടി പക്കത്തെ ഊണു നമ്പ്യാക്കു് അരോചകമായിത്തീർന്നിരുന്നതിനാൽ അതിനെന്തെങ്കിലും നിവൃത്തിയുണ്ടാക്കണമെന്നു നമ്പ്യാർ അഗ്രഹിച്ചു. "അരുതരുതു പൊരുതുവാൻ കൊട്ടണത്തോടിനിക്കു" എന്നു മാത്താണ്ഡവർമ്മമഹാരാജാവിനോടു സങ്കടം പറഞ്ഞതിൽ പിന്നെയാണു് ഊണു പക്കത്തിലാക്കിയതു്. കാർത്തികതിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ എഴുപ്പാടുപ്രകാരം ലഭിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ഇടപ്പക്കത്തിലെ ഭക്ഷണവും വളരെ മോശമായിരുന്നു. അങ്ങിനെയിരിക്കുമ്പോൾ ഒരുദിവസം ഉച്ചയൂണു വിദ്വാന്മാരായ മിക്ക സേവകന്മാരും തിരുമുമ്പിലുണ്ടായിരുന്നപ്പോൾ, ഈ വിവരം മഹാരാജാവിനെ അറിയിക്കുവാൻ നമ്പ്യാക്കു നല്ലൊരവസരം ലഭിച്ചു. മഹാരാജാവും സേവകന്മാരും കൂടി മാളികമുകളിലിരുന്ന വെടിപറയുമ്പോൾ, താഴെക്കൂടി പോയ ഒരു പശു ഇളകിച്ചാണകമിടുന്നതു ബുദ്ധിമാനായ നമ്പ്യാർ കണ്ടു് "അല്ലാ പയ്യേ! നിനക്കും പക്കത്താണോ ചോറു്" എന്നു ചോദിച്ചു. ഇംഗിതജ്ഞനായ മഹാരാജാവു് ഉത്തരക്ഷണത്തിൽ കാര്യം മനസ്സിലാക്കി. അന്നുമുതൽ നമ്പ്യാരുടെ ഭക്ഷണം പക്കത്തുനിന്നും മാറി. പക്കത്തെ ഭക്ഷണം മാറുന്നതിനു കാരണമായ ഒരു ശ്ലോകവും പ്രസിദ്ധമായിട്ടുണ്ടു്. നമ്പ്യാർ ഒരിക്കൽ മഹാരാജാവിനെ:—

"കരിക്കാടിക്കാഞ്ഞാൽ ശിവശിരസി ജന്മാന്തരമതിൽ
കരിക്കാടിക്കാഞ്ഞാലൊരു ഗതിയുമില്ലെങ്കിലുമഹോ
കരിക്കാടിക്കില്ലാത്തവനു ധനമേകുന്ന ഗുപതേ
കരിക്കാടിക്കാതൊക്കുവതിനിഹമാം കിതു വിഷമം."

എന്ന ശ്ലോകം ചൊല്ലി കേൾപ്പിച്ചതായും അന്നുമുതൽ ഭക്ഷണം മാറിയതായും കേട്ടിട്ടുണ്ട്.

പക്കത്തെ ഊണു വളരെ അനുപാകമായിരുന്നുവെന്നുള്ളതു സുപ്രസിദ്ധമാണ്. പക്കത്തെ ഭക്ഷണത്തേപ്പറ്റി നമ്പ്യാർ പലേടത്തും വർണ്ണിക്കുന്നുണ്ട്. നളചരിതത്തിലും 'ഹിഡിംബവധ'ത്തിലും:—

"പക്കത്തോരം കുളൻകറിയും
ചക്കച്ചകിണിയുമെന്നിവയല്ലാ-
തിക്കുഞ്ഞുങ്ങൾക്കൊരു സുഖഭോജന-
മിക്കാലങ്ങളിലില്ലഹ താതാ." എന്നും,

'ഘോഷൻഡ്രകവധ'ത്തിൽ:—

"ഇക്കണ്ട കിങ്കരന്മാരെക്കണക്കിനെ
പക്കത്തിലക്കിഴിച്ചുണ്ട പാക്കും" എന്നും,

'പാലൊത്തു'ത്തിൽ:—

"തക്കത്തിൽ തന്നൊരു ചെറുമിത്രമേ വേണ്ടുവെങ്കിൽ
പക്കത്തിൽ ചോറുംതിന്നു കോയിക്കൽ പാർക്കണമോ." എന്നും,

പക്കത്തെ ഊണിനെക്കുറിച്ചു പ്രസ്താവിച്ചുകാണുന്നു. ഒരവസരത്തിൽ മഹാരാജാവു് നമ്പ്യാരോടു് അമ്പലപ്പുഴനാട്ടിലെ ഭക്ഷണരീതിയെങ്ങനെയെന്നു വർണ്ണിക്കുവാൻ കല്പിച്ചു. താൻ അതിനെ വർണ്ണിച്ചു മുമ്പു് ഒരു ശ്ലോകം ഉണ്ടാക്കിയിട്ടുണ്ടെന്നറിയിച്ചിട്ടു്:—

"പത്തും വിസ്തൃതമത്ര തുമ്പമലർ തോരോടീടിനോരന്നവും
പുഞ്ചൻനെയ്, കനിയപ്പഴുത്തപഴവും കാളിപ്പഴം കുളനും
പത്തഞ്ഞൂറു കരിക്കു മാസ്യമിയലും നാരങ്ങയും മാങ്ങയും
നിത്യംചെമ്പകനാട്ടിലപ്പിതയിർ മേൽ തട്ടാതെ കിട്ടും സുഖം."

എന്ന ശ്ലോകം ചൊല്ലിക്കേൾപ്പിച്ചു പൊരുൾ പറഞ്ഞു. മഹാരാജാവു് അതുകേട്ടു സന്തോഷിച്ചു. ഈ ശ്ലോകം താൻ അമ്പലപ്പുഴ താമസിക്കുമ്പോൾ ഉണ്ടാക്കിയതാണെന്നും ചെമ്പകശ്ശേരിരാജാവു് ഇതു കേട്ടു സമ്മാനങ്ങൾ നല്കിയതാണെന്നും നമ്പ്യാർ അറിയിച്ചു. എന്നു മാത്രമല്ല ചെമ്പകശ്ശേരിരാജാവിനെ പ്രീതിപ്പെടുത്തിയ അർത്ഥവും പറഞ്ഞുകേൾപ്പിച്ചു. നമ്പ്യാരുടെ സൽക്ക

വിതകഥം കേട്ട സന്തുഷ്ടമാനസനായ മഹാരാജാവു് ഒരിക്കൽ ആയിരം പണം നമ്പ്യാക്കു കൊടുത്തിട്ടു് എന്തെങ്കിലും ഉറപ്പുള്ള വിധത്തിലേ ഈ പണം വിനിയോഗിക്കാവൂ എന്നും നിഷ്കർഷിച്ചു. ഈ പണവുംകൊണ്ടു് സ്വദേശമായ കിള്ളിക്കുറിശ്ശിമംഗലത്തു ചെന്നപ്പോഥം അവിടെയുള്ള ശിവക്ഷേത്രത്തിലെ ബലിക്കൽപ്പുര ജീർണ്ണംഭവിച്ചു് കിടക്കുന്നതു കണ്ടു് അതു പുതുതായി പണി ചെയ്തു. തിരികെ തിരുവനന്തപുരത്തു നമ്പ്യാർ ചെന്നസമയം താൻ ഇളകാത്ത വസ്തുവിൽ പണം നിക്ഷേപിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു തിരുമനസ്സിലെ അറിയിച്ചു. ആ ക്ഷേത്രത്തിലെ ബലിക്കൽപ്പുരയിൽ:—

"ശ്രീബലിപ്രസരഗ്രാമേ
ശ്രീമൂകാലയവാസിനഃ
രാമേണ പാണിവാദേന
കാരിതോ ഽതയേ ധ്രുവം."

എന്ന ശ്ലോകം കൊത്തിയിട്ടുള്ളതായിക്കാണുന്നതു് ഈ ഐതിഹ്യത്തിനു നല്ല തെളിവായിരിക്കുന്നു. ഈ ശ്ലോകം പാലപ്പുറത്തു ഗോവിന്ദൻ നമ്പ്യാരുടെ അനന്തരവനായ രാമൻനമ്പ്യാർ അടുത്തകാലത്തു് ബലിക്കൽപ്പുര ജീർണ്ണോദ്ധാരണം ചെയ്തതിനേപ്പറ്റിയാണെന്നു സൂക്ഷ്മമായി അറിയുന്നവരെന്നു പരമേശ്വരയ്യരവർകൾ പറയുന്നുണ്ടു്. പക്ഷേ അതിനുൽബലകങ്ങളായ കാരണങ്ങളെ സമർത്ഥിച്ചു കാണാത്തിടത്തോളം പാരമ്പര്യാ പ്രചാരത്തിലുള്ള ഐതിഹ്യത്തെ അവിശ്വസിക്കേണ്ട കാര്യമില്ല.

അയ്യപ്പൻ മാത്താണ്ഡപ്പിള്ള ദളവായുടെ മരണശേഷം നമ്പ്യാക്കു പറയത്തക്ക യാതൊരു പ്രോത്സാഹനവും സുബ്ബയ്യൻ, ഗോപാലയ്യൻ എന്ന ദളവമാരിൽനിന്നും ലഭിച്ചുകാണുവാനിടയില്ല. നമ്പ്യാക്കു വാർദ്ധക്യമായതിനാലും പ്രോത്സാഹനം കുറഞ്ഞു വന്നതിനാലും തിരുവനന്തപുരത്തെ താമസം മതിയാക്കണമെന്നു തോന്നിത്തുടങ്ങി. നമ്പ്യാരുടെ ഈ മനഃസ്ഥിതി സ്വകൃതികളിൽ ചില ഭാഗങ്ങളിൽ ഏറക്കുറെ പ്രകാശിക്കുന്നുണ്ടു്. 'ഹിഡിംബവധ'ത്തിൽ:—

"കോയിക്കൽ പുനരുള്ളവരവരുടെ
സ്ഥായിക്കാരല്ലാതില്ലാരും
ആക്കും വേണ്ടാതിപ്പിനെയിവിടെ-
പ്പാക്കുന്നൊതിനു ഞങ്ങളിതാനീം
ഓക്കുന്നേരമൊരിക്കൽ നമുക്കും
ചാകുണ്ടെന്നതു നിശ്ചയമല്ലോ

ഒട്ടും കൃപയില്ലാത്ത ജനങ്ങടെ
കൊട്ടംകൊണ്ടു കിടക്കേക്കായിൽ
കെട്ടും ചുമടുമെടുത്തു നടന്നാൽ
കിട്ടും മുതൽകൊണ്ടഷ്ടി കഴിക്കാം
പട്ടണമൊക്കെ നിരപ്പെ നടന്നാൽ
കൊട്ടണമെങ്കിലുമഷ്ടികഴിക്കാം." എന്നും,

'സഭാപ്രവേശ'ത്തിൽ:—

"പണ്ടുള്ളതൊക്കെ മറിച്ചുകല്പിച്ചതു
കണ്ടു നടക്കേണമെല്ലാവരും
തണ്ടുതപ്പിത്തരം കാട്ടുന്ന ക്രൂരത്തെ
ക്കൊണ്ടുതരം കെടുത്തീടുമിപ്പോൾ
കണ്ടകന്മാരെയും കശ്മലന്മാരെയും
ചെണ്ടകൊട്ടിപ്പാനിവണ്ണമാക്കി
കണ്ടവക്കൊത്തോണം വന്നു കരേറുവാൻ
പണ്ടത്തെപ്പോലെയെടുത്തല്പിപ്പോൾ
സ്ഥായിക്കാരന്മാരെക്രൂടതൊരുത്തക്കം
കോയിക്കൽചെന്നു കരേറിക്രൂടാ
ഓതിക്കനമ്പൂരിമാരെങ്കിലുമണ്ട
ബോധിക്കാതുള്ളിൽ കടപ്പാൻമേല
നോക്കുന്നദിക്കിലെ വാതുക്കൽ വാതുക്കൽ
തോക്കുംപിടിച്ചുള്ള കാവൽക്കാരും
പാക്കുന്നതുണ്ടതുകൊണ്ടിസ്സഭതന്നി—
ലാക്കം കരേറുക സാദ്ധ്യമല്ല." എന്നും,

'പഞ്ചന്ദ്രോപാഖ്യാന'ത്തിൽ:—

"ആരുവന്നു വലച്ചാലും തിരുമുമ്പിൽതന്നെവന്നു
കാരിയങ്ങളുണർത്തിക്കേയിതുനാളും തടവില്ലാ
തിരുവുള്ളക്കാരനെന്നു പേർവിളിച്ചു കിടക്കുന്നു
അകമ്പടിക്കാരനെന്നെത്തടുത്തിട്ടില്ലിതുനാളും
അഹംഭാവം പറയുന്നു എന്നതോന്നും ചിലക്കെല്ലാം
അഹങ്കാരംകൊണ്ടു ദോഷം ചിലകാലം വന്നുപോകും
അഹം തന്നെ തിരുമുമ്പിൽ വന്നുവീഴുമതുനേരം
ക്ഷമിക്കും തമ്പുരാനെല്ലാമപരാധം കാട്ടിയെന്നാലും" എന്നും

'സുന്ദോപസുന്ദോപാഖ്യാന'ത്തിൽ:—

"പട്ടിണിയിട്ടു പരവശരാകയാൽ
പട്ടണംതോറു മിരന്നു നടക്കയോ
പെട്ടെന്നു രാജസേവയ്ക്കു പുറപ്പെട്ടു
കൊട്ടണച്ചോറും കടിച്ചു കിടക്കയോ" എന്നും

'ധ്രുവചരിത'ത്തിൽ:—

"എത്രയും ദുഃഖമാം രാജസേവാദിക-
ളെത്രജനമുണ്ടതിന്നു തുനിയുന്നു

ശ്ലോകങ്ങളുണ്ടാക്കിയാലിന്നു നമ്മുടെ
ശോകങ്ങൾ തീരുമെന്നെല്ലാം നിരൂപിച്ചു
ശ്ലോകം ചമയ്ക്കും പദങ്ങളും നിശ്ചിക്കു-
മേകൻ ദുരാഗ്രഹംകൊണ്ടതു ചെയ്കുന്നു." എന്നും,

മറ്റും രാജസേവയുടെ പ്രയാസങ്ങളെപ്പറ്റി കവി പ്രകടമായി പലെടത്തും വർണ്ണിക്കുന്നുണ്ട്.

നമ്പ്യാരുടെ തിരുവനന്തപുരത്തെ താമസത്തിനിടയിൽ മഹാരാജാവൊന്നിച്ചു ദക്ഷിണതിരുവിതാംകൂറിലുള്ള ശുചീന്ദ്രം, തിരുവട്ടാറ്, കന്യാകുമാരി മുതലായ പുണ്യക്ഷേത്രങ്ങൾ സന്ദർശിക്കുന്നതിനും സ്വാമിദർശനം കഴിക്കുന്നതിനും നമ്പ്യാർക്കു സൌകര്യമുണ്ടായിരുന്നുവെന്നു വിചാരിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഹരിണീസ്വയംവരം, കൃഷ്ണലീല, കുംഭകർണ്ണവധം എന്നു തുടങ്ങിയ ചില തുള്ളൽക്കഥകളിൽ തിരുവട്ടാർ മുതലായ സ്ഥലങ്ങളിലെ ദേവന്മാരെ പ്രത്യേകം സ്മരിക്കുന്നുണ്ട്. നമ്പ്യാരുടെ കൃതികളിൽ അദ്ദേഹത്തിന് അടുത്ത പരിചയമുള്ള ക്ഷേത്രങ്ങളിലെ ദേവന്മാരെ മാത്രമേ സ്തുതിച്ചുകാണുന്നുള്ളൂ. മഹാരാജാവൊന്നിച്ച് പല സന്ദർഭങ്ങളിലും തെക്കൻതിരുവിതാംകൂറിൽ സഞ്ചരിക്കുന്നതിനും ഈ പ്രസിദ്ധക്ഷേത്രങ്ങളുമായി പരിചയിക്കുന്നതിനും ഇടവന്നതിനാലായിരിക്കണം ആ ക്ഷേത്രങ്ങളിലെ ദേവന്മാരെപ്പറ്റി ഈ കൃതികളിൽ പ്രസ്താവിക്കുവാൻ സംഗതിയായത്. തിരുവിതാംകൂർ മഹാരാജാവിന്റെ വക ക്ഷേത്രങ്ങളിൽ ശ്രീപദ്മനാഭസ്വാമിക്ഷേത്രം കഴിഞ്ഞാൽ അടുത്ത പ്രാധാന്യം ശുചീന്ദ്രം ക്ഷേത്രത്തിനായിരുന്നതിനാലും മഹാരാജാവു് പലപ്പോഴും സ്വാമിദർശനത്തിനായിട്ടും മറ്റും ആ പ്രദേശത്തു് എഴുന്നള്ളുക പതിവായിരുന്നതിനാലും ആശ്രിതനായ നമ്പ്യാർക്ക് ആ വക ക്ഷേത്രങ്ങൾ സുപരിചിതങ്ങളായിത്തീർന്നിരിക്കണം. 'ശുചീന്ദ്രം' എന്ന നാമധേയമുണ്ടായതിന് അടിസ്ഥാനമായ കഥയെപ്പറ്റി 'കുംഭകർണ്ണവധ'ത്തിൽ:—

"അപ്രമേയമിദ്ധ്വ കിഞ്ച ശുചീന്ദ്രമന്ദിരവൈഭവം
അപ്രകാരമൊരേടമില്ലതുമദ്ഭുതത്തിലുമദ്ഭുതം
ബ്രഹ്മവംശജനായ പൃത്രമഹാസുരന്റെ വധത്തിനാൽ
ബ്രഹ്മഹത്യ പിണഞ്ഞു മന്ദിനടന്ന പണ്ടമഹേന്ദ്രനും
ബ്രഹ്മലോകസരസ്സിൽ മുങ്ങിയൊളിച്ച വാണൊരുകാലവും
ബ്രഹ്മഹത്യ വിടുന്നതില്ല വലഞ്ഞു വാസവനെത്രയും

തൽക്ഷണം പുനരിണ്ടപോന്നു മഹീതലങ്ങളിലുത്തമം
ദക്ഷിണാപഥദീക്ഷിതൻ ഖലു ദക്ഷവൈരി മഹാസ്ഥലേ
ഥാണുനായകമന്ദിരത്തിനകത്തുചെന്നു കടന്നുടൻ
താണുവീണു നമസ്കരിച്ചു മുളഃ സ്തുതിച്ച ദശാന്തരേ
കോണിലോടിയെളിച്ചിതപ്പൊട്ട ബ്രഹ്മഹത്യയുമപ്പൊഴെ
കണ്ണിനകലുഷനായകാലവിശുദ്ധിവന്നു മഹേന്ദ്രനും
ഞാനതൊട്ട ശുചീന്ദ്രമെന്നൊരു നാമധേയമുദിക്കയാൽ
ഇന്നുമക്കഥ മന്നിൽ വിണ്ണിലുമന്യദിക്കിലുമദ്ഭുതം
വന്നടൻ വിരൽ മുക്കി മാനുഷർ ശുദ്ധ്യശുദ്ധിപരീക്ഷണം
ഇന്ദ്രശുചരസാക്ഷികം ഖലു എന്നു സജ്ജനസമ്മതം."

എന്ന് പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുണ്ട്. ശുചീന്ദ്രം ക്ഷേത്രത്തിൽ വളരെ പുരാതനകാലംമുതൽ നടപ്പിലിരുന്ന കൈമുക്കുപരീക്ഷ നമ്പ്യാരുടെ കാലത്തും പ്രയോഗിച്ചുവന്നിരുന്നു. അപരിഷ്കൃതമായ ഈ സമ്പ്രദായം ശുകസന്ദേശകാലത്തുപോലും പ്രസിദ്ധമായിരുന്നുവെന്ന്:—

"ശുദ്ധിസ്ഥാനം കില ഭഗവതസ്സച്ശുചീന്ദ്രം മഹേന്ദ്ര-
സ്യാസേഥഃ പ്രഥിതമവനൌ മന്ദിരം ചന്ദ്രമൌലേഃ
യത്രിനദ്യാപി ച സദസതോഃ കർമ്മണോ സൂക്ഷ്മയോര-
പ്യാലക്ഷ്യന്തേ ഭുവി തരുതാമാത്മഹസ്തേ ഫലാനി."

എന്നതിൽനിന്നും വ്യക്തമാകുന്നുണ്ട്. ശുചീന്ദ്രം, കന്യാകുമാരി മുതലായ വിഖ്യാതപുണ്യക്ഷേത്രങ്ങളിൽ സ്വാമിദർശനം കഴിക്കുവാനും അവിടവിടെ കുറെയൊക്കെ താമസിച്ചു പരിചയപ്പെടുവാനും നമ്പ്യാക്ക് പൂർണ്ണസ്വാതന്ത്ര്യത്തോടു സഞ്ചരിച്ചിരുന്നതിനാൽ സാധിച്ചിരുന്നുവെന്നുള്ളതു നിസ്സംശയമാണ്.

മഹാരാജാവിന്റെ ആശ്രിതനായി നമ്പ്യാർ താമസിച്ചിരുന്ന കാലത്തു കഥകളിമ്മക്കാരനായിരുന്ന തിരുമനസ്സിലെ അവശ്യപ്രകാരം ഏതാനും ആട്ടക്കഥകളും രചിച്ചിട്ടുണ്ട്. തിരുമനസ്സിലെ ആശ്രയിച്ചു പാർത്തിരുന്ന മിക്ക കവികളും സ്വാമിപ്രസാദാർത്ഥം ആട്ടക്കഥകളുണ്ടാക്കി അടിയറവയ്ക്കുക പതിവായിരുന്നു. ഉണ്ണായിവാര്യർ, പുതിയക്കൽതമ്പാൻ, ഇട്ടിരാരിശ്ശിമേനവൻ, ഇടവെട്ടിക്കാട്ട നമ്പൂതിരിമാർ, ഇരട്ടക്കുളങ്ങരവാര്യർ എന്നു തുടങ്ങി മഹാരാജാവിന്റെ ആശ്രയഭാവം സ്വീകരിച്ചിരുന്ന പല കവികളും ആട്ടക്കഥകളുണ്ടാക്കി രാജപ്രീതി സമ്പാദിച്ചവരാണ്. കഥകളിയിൽ പ്രത്യേക താൽപര്യമുണ്ടായിരുന്ന മഹാരാജാവി

ന്റെ പ്രോത്സാഹനംകൊണ്ടു നമ്പ്യാരും ഏതാനും ആട്ടക്കഥകൾ രചിക്കുന്നതിന് ഇടയായി. നമ്പ്യാർക്കു കഥകളിയോടും കഥകളിക്കാരോടും അത്ര പ്രതിപത്തിയുണ്ടായിരുന്നോ എന്നു സംശയിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. കഥകളിക്കാരെപ്പറ്റി 'ഹരിണീസന്ദേശ'ത്തിൽ:—

ആട്ടങ്ങളാടി നടക്കുന്നിതു പല
കൂട്ടം ജനം ധനം മോഹിക്കുകാരണാൽ
പാട്ടുകാരും പല മട്ടുകാരും
കൂട്ടുകാരും കൂടക്കാരൻ പ്രധാനിയും
പെട്ടിയെടുക്കുമൊരാൾ ജനങ്ങളും
കൂട്ടിപ്പുറപ്പെടുമാശു ശിശുക്കളും
കെട്ടുതപ്പും കുഴൽക്കാരനും തംബുരു
ഘട്ടവാദ്യം ചില വില്ലും വടികളും
ചൊപ്പുകൾ ചാണയും മുട്ടിച്ചിരട്ടയും
ശപ്പുചിപ്പും കെട്ടിയേറിപ്പുറപ്പെട്ടു
മുപ്പുരം നല്പുരമാടുകളെന്നിച്ചു
നല്ല ധനമുള്ളവന്റെ പുരമ്പുക്കു
കെട്ടുമീക്കി യജമാനനേതെന്നു
കേട്ടറിഞ്ഞങ്ങു കരേറിയകംപുക്കു
ധാർഷ്ട്യം പറഞ്ഞങ്ങിളകി കളിക്കുന-
മാട്ടപുരയിൽ സ്ഥലംവയ്യുമൊക്കവേ
പെട്ടിവരുന്നതു കണ്ടാൽ ചിലജനം
കൊട്ടിക്കതകടച്ചിതെന്നും വരും
അപ്പിമാത്രം കൊടുത്തങ്ങയയ്ക്കും ചിലർ
കപ്പുച്ചു കേളികൊട്ടിപ്പുവെന്നും വരും" എന്നും.

'ശുക'സന്ദേശ'ത്തിൽ:—

"ആട്ടക്കാരുടെ കൂട്ടു ശുക്രട്ടം
കൂട്ടക്കാരൊടുകൂടി വരുന്നൊരു
ചേട്ടക്കാരെ പാടെപ്പിടിച്ച-
കോട്ടക്കാരനു വിറ്റേ പോവൂ." എന്നും,

'പഞ്ചേന്ദ്രിയോപാഖ്യാന'ത്തിൽ:—

ആട്ടമാടി നടക്കുന്നോരാട്ടമെല്ലാമുപേക്ഷിച്ചു
കൂട്ടമൊക്കെപ്പിരിഞ്ഞാരോ കൊട്ടിലുമതിൽകുന്നു
പാട്ടുകാരു വിശന്നിട്ടു സ്വരവും ബഹുമായി
നാട്ടിലെങ്ങുമൊരു കാര്യ ലഭിപ്പാനും വകയില്ല" എന്നും,

'കൃഷ്ണലീല'യിൽ:—

"ആട്ടങ്ങളിൽ കൃഷ്ണനാട്ടം ശുഭം രാമ-
നാട്ടം തുടങ്ങിയാൽ കേട്ടം വരും ദൃഢം

THE SEN GUPTA PUBLIC LIBRARY
LOVE & SERVICE
PUTHIYARA

ചുട്ടിയുംകുത്തി ദശഗ്രീവവേഷവും
കെട്ടിപ്പുറപ്പെട്ട പൊട്ടിച്ചിരിക്കയും
കൊട്ടിക്കലാശം ചവുട്ടിച്ചുരിക്കയും
ചട്ടിച്ച മുഞ്ഞി വിയത്തങ്ങൊലിക്കയും
കെട്ടിച്ചമഞ്ഞ ജടയു പുറപ്പെട്ട്
വട്ടത്തിലാടിപ്പുറന്നു കളിക്കയും
യുദ്ധപദങ്ങളും തങ്ങളിൽ ഘോഷിച്ചു
യുദ്ധംപിടിച്ചു വലഞ്ഞു പലവിധം
എത്രയും പാരം ബലക്ഷയം വന്നുടൻ
രക്തമെട്ടുക്കും വെളിച്ചം തുടങ്ങിയാൽ
വിത്തത്തിലാഗ്രഹം വന്നു പതുക്കവെ
ചിത്തത്തിലുൾപ്പുക്കു ദുഃഖങ്ങളിങ്ങനെ" എന്നും,

'ധ്രുവചരിത'ത്തിൽ:—

"പാരിലോരോജനം ഭവ്യമുണ്ടാക്കുവാൻ
ഓരോരൊ വിദ്യകൾ കാട്ടുന്നു സന്തതം
ആട്ടം പഠിക്കുന്നു പാട്ടം പഠിക്കുന്നു
കൊട്ടു പഠിക്കുന്നു പാട്ടു സാധിക്കുന്നു." എന്നും,

'സുന്ദോപസുന്ദോപാഖ്യാന'ത്തിൽ:—

"കേട്ടാലുമിജ്ജനമെന്തോന്നു ചെയ്യേണ്ട?
നാട്ടാക്കു ദാസ്യപ്രവൃത്തികൾ ചെയ്യയേ?
ആട്ടം പഠിച്ചു പലേടം നടക്കയോ?
പാട്ടം പഠിക്കയോ പാവോറ്റു പാകയോ?" എന്നും,

മാറും പരിഹസിക്കുന്ന മഹാകവിക്കു കഥകളിയോടു് അത്ര പ്രതിപത്തി ഉണ്ടായിരുന്നിരിക്കാനിടയില്ല. പക്ഷെ മഹാരാജാവിന്റെ കല്പനയുടെ അനിഷേധ്യശക്തി, ആട്ടക്കഥയോടും കഥകളിക്കാരോടും നൈസർഗ്ഗികമായി കവിക്കുണ്ടായിരുന്ന വിപ്രതിപത്തിയെ വിഘാടനം ചെയ്യിച്ചിരിക്കണം. മഹാരാജാവിന്റെ ആവശ്യപ്രകാരം ബാണയുദ്ധം, ശംബരവധം, സ്യമന്തകം മുതലായ ചില ആട്ടക്കഥകൾ നമ്പ്യാർ രചിച്ചതായി വിചാരിക്കപ്പെടുന്നു. എന്നാൽ പരമേശ്വരയ്യരവർകൾ ശംബരവധത്തിന്റെ കാര്യത്തിൽ ചില സന്ദേഹങ്ങൾ പുറപ്പെടുവിച്ചുകാണുന്നു. അതിലെ കവിതാരീതി നോക്കിയാൽ നമ്പ്യാരുടേതാണെന്നു വിചാരിക്കുവാൻ സഹൃദയന്മാർ ഒരുങ്ങുകയില്ലെന്നാണു് അദ്ദേഹം പറയുന്നതു്. അതിലെ ഭാഷാശ്ലോകങ്ങളും സംസ്കൃതശ്ലോകങ്ങളും ഒന്നുപോലെ അതിന്റെ പ്രണേതാവു് "മഹാദാകൃഷ്ടാനാം കതിപയപദാനാം

രചയിതാ" എന്നു ശ്ലോഷിക്കുന്നുവെന്നും അദ്ദേഹം അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു. വാസ്തവത്തിൽ നമ്പ്യാരുടെ സ്വതസ്സിദ്ധമായ വാണീവിലാസം ആട്ടക്കഥാനിർമ്മാണത്തിൽ വിളയാടിക്കാണുവാൻ നിവൃത്തിയില്ല. നീരസങ്ങളായ അനവധി സങ്കേതങ്ങളെ ഗതാനുഗതികതേപന അനുഷ്ഠിക്കുന്നതിനു കഥകളിനിർമ്മാതാക്കൾ നിർബന്ധിതരാണെന്നുള്ളതിനാൽ നമ്പ്യാരുടെ മനോധർമ്മത്തിനു വേണ്ടവികാസവും പ്രസരവും കഥകളിനിർമ്മാണത്തിൽ ഉണ്ടാകാൻ തരമില്ല. പഴയ മാമൂലുകളെ മുറുകെപ്പിടിച്ചു സ്വമനോധർമ്മപ്രകടനത്തിനു വഴിയില്ലാതെ നട്ടംതിരിയുന്ന കവിക്കു തീച്ചയായും തന്റെ കവനകലാകൌശലം പൂർണ്ണമായി പ്രകാശിപ്പിക്കുവാൻ സാധിക്കുകയില്ലല്ലോ. കവിയുടെ മനോഗതിക്കും വാസനയ്ക്കും അനുയോജ്യമായ സാഹിത്യമാർഗ്ഗത്തെ അവലംബിച്ചാൽ മാത്രമേ അയാളുടെ ഭാവനാശക്തിക്കു പൂർണ്ണമായ വികാസവും വളർച്ചയും ഉണ്ടാകുകയുള്ളുവല്ലോ. വെറും രാജശാസനത്തെ ആദരിച്ചുമാത്രം അത്ര ഹിതകരമല്ലാത്ത സാഹിത്യപന്ഥാവിൽ സഞ്ചരിക്കുമ്പോൾ തന്റെ കവിതാകാമിനി നൈസർഗ്ഗികമായ മനോഹാരിതപ്രദർശിപ്പിച്ചില്ലെങ്കിൽ അതിനെപ്പറ്റി അന്യഥാ വിചാരിക്കേണ്ടതുമില്ല. ശംബരവധത്തെപ്പറ്റി പരമേശ്വരയ്യരവർകൾ പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുള്ള സന്ദേഹം തീരെ അടിസ്ഥാനരഹിതമെന്നു കരുതുന്നതിനും നിവൃത്തിയില്ല. പാലാഴിമഥനത്തിലും ശംബരവധത്തിലും 'നന്ദനന്ദന നയനാനന്ദ സുന്ദരാനന വന്ദേ വന്ദേ' എന്ന പദം കാണുന്നതുകൊണ്ട് അവ രണ്ടും ഒരാളുടേതെന്നുള്ള പ്രതീതി ഉണ്ടാകാവുന്നതാണ്. ഏതായാലും കാർത്തികതിരുനാൾ മഹാരാജാവിന്റെ ആജ്ഞാനുസരണം ഏതാനും ആട്ടക്കഥകൾ നമ്പ്യാർ രചിച്ചിരുന്നുവെന്നുള്ളതു നിസ്സംശയമാണ്.

നമ്പ്യാർക്കു പ്രായമായതോടുകൂടി കൊട്ടാരത്തിൽ സേവിച്ചുപാർക്കുന്നതിനു പ്രയാസങ്ങൾ നേരിട്ടതിനാലും പ്രോത്സാഹനം കുറഞ്ഞുവന്നതിനാലും തിരുവനന്തപുരത്തെ താമസം മതിയാക്കി സ്വദേശത്തേയ്ക്കു മടങ്ങുന്നതിനു ആഗ്രഹിക്കാതെയിരുന്നില്ല. കൊ. വർഷം-നോടിടയ്ക്കു തിരുവനന്തപുരത്തെ താമസം മാറ്റിയതായി വിചാരിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. കാർത്തികതിരുനാൾ മഹാരാജാവിനെ യാത്രാവിവരമറിയിച്ചതു:—

"നാലക്ഷരവും പഠിച്ചു ഗുരുവിൻപാദം തലോടി ചിരം
പാലഞ്ഞുംമൊഴിതന്നപാംഗവലയിൽ ചാടിട്ടഴന്നൻ ചിരം
കോലം കെട്ടുക കോലകങ്ങളിൽ നടക്കുന്നുള്ള വേലയ്ക്കിനി-
ക്കാലം വാഴ്കമകാകൊണ്ടടിയനെച്ചാടിക്കൊലാ ഭൂപതേ!"

എന്ന ശ്ലോകംവഴിക്കാണ്. തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു നമ്പ്യാക്കു വീര ശൃംഖല സമ്മാനിച്ചതു കൂടാതെ, അമ്പലപ്പുഴ ക്ഷേത്രത്തിൽനിന്നും പതിവായി പായസവും ചോറും ആ മണ്ഡപത്തുംവാതുക്കൽനിന്നും പതിനഞ്ചുപണം പ്രതിമാസം അടുത്തുണ്ടും അനുവദിച്ചുകൊടുക്കുകയും ചെയ്തു. ഇക്കാരണത്താലായിരിക്കണം സ്വദേശമായ കിള്ളിക്കുറിശ്ശിമംഗലത്തുചെന്നു സ്വഭവനത്തിൽ അയുശ്ശേഷം നയിക്കാമെന്നു വിചാരിക്കാതെ അമ്പലപ്പുഴ താമസമാക്കിയതു്. മാത്തൂർപണിക്കർ മുതലായ പ്രഭുക്കൾ നമ്പ്യാരുമായി സൌഹാർദ്ദനിലയിലായിരുന്നതും അമ്പലപ്പുഴതാമസത്തിനു പ്രേരിപ്പിച്ചിരിക്കണം. ഏതായാലും നമ്പ്യാർ തന്റെ ഒരു വ്യാഴവട്ടക്കാലത്തെ താമസംകൊണ്ടു ചിരപരിചിതമായിത്തീർന്നിരുന്ന അമ്പലപ്പുഴത്തന്നെയാണു് ജീവിതസായാഹ്നം നയിക്കുവാൻ തീർച്ചയാക്കിയതു്. പക്ഷേ അധികകാലം ഈ വിശ്രമസുഖമനുഭവിക്കുന്നതിനു വിധി അനുവദിച്ചില്ല. നാലഞ്ചുകൊല്ലം കഴിയുന്നതിനു മുമ്പു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ അവസാനകാലം സന്നിഹിതമായി. നമ്പ്യാർ മരിച്ചതു് ഒരു പേപ്പട്ടി കടിച്ചുമൂലമെന്നു വിശ്വസിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. അമ്പലപ്പുഴവച്ചു അദ്ദേഹത്തെ ഒരു പേപ്പട്ടി കടിച്ചതിനു ചികിത്സയ്ക്കായി മാത്തൂർപോയിത്താമസിച്ചുവരവേ അന്നത്തെ പഥ്യത്തിനു വിരോധമായി സദ്യപ്രിയനായ നമ്പ്യാർ നെടുമുടിയിൽനിന്നും അമ്പലപ്പുഴവന്നു തിരുമുല്പാടിന്റെ ഗൃഹത്തിൽ ഒരു മാസമടിയന്തിരത്തിനു മൃഷ്ടാന്നമായി ഭക്ഷിച്ചുവെന്നും അതുകാരണം പേയിളകി ചരമഗതിയെ പ്രാപിച്ചുവെന്നും ആണ് പ്രൌഢിവ്യുല്പത്തിയുള്ളതു്. മരണകാലത്തു നമ്പ്യാക്ക് ഉദ്ദേശം അറുപത്തിരണ്ടു വയസ്സോളം ഉണ്ടായിരുന്നതായി വിചാരിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. നമ്പ്യാരുടെ മരണം കൊ. വ. 978-നോടടുത്തായിരുന്നുവെന്നു് അനുമാനിക്കുന്നതിനു് ഏതാനും ലക്ഷ്യങ്ങളുണ്ടു്. ഏതായാലും 978-ൽ മരിച്ചതായി സി. ഡി. ഡേവിഡ് അവിഭാവിപ്പിച്ച ശ്ലോകത്തിൽ

പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ള കൃഷ്ണൻനമ്പ്യാരും കുഞ്ഞൻനമ്പ്യാരും ഒരാളല്ലെന്നു തീർച്ചയാണ്. കുഞ്ഞൻനമ്പ്യാർ ൧൭൮൰ മുമ്പു മരിച്ചിരുന്നുവെന്നു നിസ്സംശയമായി നിർണ്ണയിക്കാവുന്നതാണ്. ൧൭൮൰ൽ മഹാരാജാവും തെക്കേടത്തുഭട്ടതിരിയും മറ്റും കൂടിയിരുന്നു വ്യവസ്ഥപ്പെടുത്തിയ അന്വലപ്പുഴക്ഷേത്രത്തിലെ പാല്പായസക്കണക്കിൽ നമ്പ്യാരുടെ ഇനം കൊള്ളിച്ചുകാണുന്നില്ല. അക്കാലത്തു നമ്പ്യാർ ജീവിച്ചിരിക്കുകയും അനുഭവം വാങ്ങിച്ചുവരികയും ചെയ്തിരുന്നുവെങ്കിൽ കണക്കിൽ കൊള്ളിക്കാതെയിരിക്കുവാൻ കാരണം കാണുന്നില്ല. നമ്പ്യാർ അതിനുമുമ്പു മരിച്ചുപോകുകയും ഏതാനും വർഷങ്ങളായി അവകാശാനുഭവങ്ങൾ ആരും അവകാശപ്പെടാതെയിരിക്കുകയും ചെയ്തതുകൊണ്ടായിരിക്കണം ൧൭൮൰ലെ വ്യവസ്ഥയിൽ ഇതിനെപ്പറ്റി പ്രസ്താവമില്ലാതെവന്നത്. അതിനു് ഏതാനും വർഷങ്ങൾക്കുമുമ്പു് അനുഭവക്കാരനായിരുന്ന കുഞ്ഞൻനമ്പ്യാർ മരിച്ചതിനാലും ദുരവസ്ഥലമായ കിള്ളിക്കുറിശ്ശിമംഗലത്തുനിന്നും അദ്ദേഹത്തിന്റെ അവകാശികൾ ഈ അനുഭവങ്ങൾ പറ്റുന്നതിനു വരാതിരുന്നതിനാലും മാത്രമാണ് ഇങ്ങനെ കുറെക്കാലത്തേക്കു് അനുഭവം വിച്ഛിന്നമായിപ്പോകുവാനിടയായതെന്നു് ഊഹിക്കുന്നതു സംഗതമായിരിക്കുന്നു. ഇങ്ങനെ വിച്ഛിന്നമായിപ്പോയ അനുഭവങ്ങൾ കൊ. ൧൦൧൰മാണ്ടോടുകൂടി കിള്ളിക്കുറിശ്ശിമംഗലത്തുനിന്നും അന്വലപ്പുഴവന്നു താമസിച്ചിരുന്ന ഒരു കൃഷ്ണൻനമ്പ്യാർ പറഞ്ഞിരുന്നതായും ദേവസ്വം കണക്കുകളാൽ വ്യക്തമാകുന്നുണ്ട്. ൧൦൧൰ൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മരണാനന്തരം വസ്തുക്കളും മറ്റും അവകാശിയില്ലാതെ അന്യംനില്പായി സർക്കാരിലേക്കു മുതൽകൂട്ടുവാൻ ഭാവിച്ചപ്പോൾ കിള്ളിക്കുറിശ്ശിയിൽനിന്നും പാവ്വതിനങ്ങിയാർ എന്നൊരു സ്ത്രീ അവകാശം ബോധിപ്പിക്കുകയും അവരുടെ അവകാശം സമ്മതിച്ചു വസ്തുക്കളും അനുഭവങ്ങളും അവരുടെ പേക്കു പതിച്ചുകൊടുക്കുകയും ചെയ്തതായി പി. കെ. നാരായണപിള്ള അവർകളുടെ അന്വേഷണത്താൽ വെളിവായിട്ടുണ്ട്. ഏതായാലും ൧൭൮൰ന് ഏതാനും വർഷങ്ങൾക്കു മുമ്പു കുഞ്ഞൻനമ്പ്യാർ ദിവംഗതനായിയെന്നു് ഇതിൽനിന്നെല്ലാം അനുമാനിക്കാം. നമ്പ്യാരുടെ വാല്ക്യകാലത്തു വലിയ കഷ്ടപ്പാടുകളോ ദാരിദ്ര്യ

ദുഃഖമോ ഒന്നുമില്ലാതെ പ്രശാന്തനായി കാലംകഴിച്ചുവരുമ്പോ ളാണ് ഈ അത്യാഹിതം സംഭവിച്ചത്. പേപ്പട്ടിയുടെ വിഷ പരിഹാരത്തിനുവേണ്ടി തൊണ്ണൂറുദിവസം പഥ്യമാചരിക്കുന്നതി നു സാധിക്കാതെയിരുന്നതിനാൽ, അത് കലശലായി ഭയങ്കര മായ മരണം പ്രാപിക്കേണ്ടിവന്നു. ഇങ്ങനെ കാലയവനികയു ള്ളിൽ മറഞ്ഞ ആ മഹാശയന്റെ പ്രശസ്തി മലയാളരാജ്യവും ഭാഷയും ഉള്ള കാലത്തോളം നിലനില്ക്കുമെന്നുള്ളതിനു യാതൊരു സംശയവുമില്ല.

അദ്ധ്യായം ൪.

നമ്പ്യാരുടെ സ്വഭാവം.

നമ്പ്യാരുടെ കവിത അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്വഭാവത്തെ മ്മ ല്യം, ഈശ്വരഭക്തി, സന്മാർഗ്ഗതൽപരത എന്നിവയെ നല്ലപോ ലെ വെളിവാക്കുന്നുണ്ട്. ചെറുപ്പകാലം മുതൽ അചഞ്ചലമായ ഈ ശ്വരഭക്തിയും ദേവബ്രാഹ്മണവിശ്വാസവും അദ്ദേഹത്തിൽ പരി ലസിച്ചിരുന്നു. മാതാവിന്റെ സുശിക്ഷണംകൊണ്ട് അങ്കുരിച്ച ഈ ചിത്തവൃത്തി ക്രമേണ അതിനനുയോജ്യമായ പരിതഃസ്ഥിതി യിൽ തഴച്ചുപിടിച്ചു വികസിതമായതോടുകൂടി അദ്ദേഹത്തിന്റെ എല്ലാ കൃതികളിലും പ്രതിഫലിച്ചുകാണുന്നുണ്ട്. നമ്പ്യാരുടെ ഈശ്വരഭക്തി, എഴുത്തച്ഛന്റെ കൃതികളിലെപ്പോലെ കവിതയു ടെ ജീവനാഡിയായിത്തീരുന്നില്ല. ലൌകികവ്യാപാരങ്ങളിൽ കുതുകമില്ലാതെ ഭഗവന്നാമോച്ചാരണത്തിലും തദ്വാരാ മോക്ഷസി ദ്ധിയിലും മാത്രം ലീനമാനസനായിരുന്ന ഒരു പരമഭാഗവതന്റെ ഹൃദയത്തിൽനിന്ന് അവ്യാഹതമായി പ്രവഹിക്കുന്ന ഭക്തിപാരമ്യം നമ്പ്യാരുടെ കവിതയിൽ കാണുന്നില്ല. അത്യുൽകൃഷ്ടമായ അത്ത രം ഭക്തിരസപ്രചുരിമ എഴുത്തച്ഛനേറയോ പൂന്താനത്തിനേറയോ കവിതകളിലേ കാണ്മാനുള്ളൂ. എന്നാൽ ലോകചരിത്രങ്ങളിൽ അ തിവിചിത്രനായ ഒരു സാധാരണ സന്മാർഗ്ഗനിരതന്റെ സ്വഭാവ ത്തിന് അസ്ഥിവാരമായഈശ്വരവിശ്വാസവും ഭക്തിയുമേ നമ്പ്യാ

രിൽ നമുക്കു വീക്ഷിക്കുവാൻ സാധിക്കുന്നുള്ളൂ. നമ്പ്യാർ തന്റെ കവനകലയെ ഈശ്വരാരാധനയ്ക്കു മാത്രമുള്ള ഒരു വിശിഷ്ടകൃത്യമായി പരിഗണിച്ചിരുന്നില്ല. വെറും ആദ്ധ്യാത്മികവും വേദാന്തപൂർണ്ണവുമായ അന്തരീക്ഷത്തിൽ മാത്രമേ അത്യുൽകൃഷ്ടമായ ഭക്തിപാരമ്യത്തിനു പ്രസക്തിയുള്ളൂ. ചുറ്റുമുള്ള ലോകരംഗത്തിലെ കുറവുകളും കുറുകളും കണ്ടറിഞ്ഞ് അവയെ പരിഹസിച്ചു സന്മാർഗ്ഗസോപാനത്തിലേക്കു വഴികാട്ടുന്ന കവിയ്ക്ക് ആ അപൂർവ്വസാധനം കൊണ്ട് അധികം പെരുമാറേണ്ടതുമില്ല. എങ്കിലും നമ്പ്യാർ ഈശ്വരവിശ്വാസമുള്ള ആളായിരുന്നുവെന്ന് അദ്ദേഹത്തിന്റെ എല്ലാ കവിതകളും സ്പഷ്ടമാക്കുന്നുണ്ട്. നമ്പ്യാരുടെ പരിചയപരിധിയിലുൾപ്പെട്ട ക്ഷേത്രങ്ങളിലെ ദേവന്മാരേയും ദേവിമാരേയും വിഘ്നോപശമനത്തിനായി മിക്ക കൃതികളിലും സ്മരിച്ചുകാണുന്നു. പരദൈവതമായ കിള്ളിക്കുറിശ്ശിദേവനെ അനന്യസ്മൃതമായി മിക്ക കവനങ്ങളിലും സ്തുതിക്കാതെയിരിക്കുന്നില്ല. 'കുംഭകർണ്ണവധം' തുള്ളലിൽ.—'ദേവബ്രാഹ്മണന്മാരിലതിഭക്തിനമുക്കുണ്ട്' എന്നു കവി പ്രകടമായി പ്രസ്താവിക്കുന്നു. നമ്പ്യാർക്കു നാസ്തികന്മാരുടെയും വേദാന്തികളുടേയും മറ്റും ഈശ്വരനെക്കുറിച്ചുള്ള ധാരണകളെപ്പറ്റി നല്ല വിവരമുണ്ടായിരുന്നുവെന്ന് ഏതാനും കൃതികളിൽനിന്നു വ്യക്തമാണ്. 'ത്രിപുരദഹന'ത്തിൽ ചാർവ്വാകമതത്തെപ്പറ്റി:—

"മാതൃമൈശ്വര്യമെന്നാൽ ധാത്രിയിലീശ്വരൻതന്നെ
സൃഷ്ടനെന്നിയേ മറ്റു ദൈവമില്ല നമുക്കിപ്പോൾ
കാര്യം ഞാൻ പറയുന്നേൻ നേരുകേടെന്നു തോന്നേണ്ടാ
ആര്യസ്വാമിയായുള്ള ചാർവ്വാകഭഗവാന്റെ
സാരമാം മതംതന്നെ മതമെന്നതറിഞ്ഞാലും
കാണുന്ന വസ്തുവെല്ലാം പരമാർത്ഥം ജഗത്തിങ്കൽ
കാണാത്ത വസ്തുവെല്ലാം ഭോഷ്കുതന്നെ പുരന്മാരെ!
വേണം സുഖമെന്നെല്ലാം നിരൂപിച്ചു തപംചെയ്യാ-
ലൂണും നാസ്തിയാമല്ലാതൊരു വസ്തു വരുത്തില്ല." എന്നും,

'ധ്രുവചരിത'ത്തിൽ വേദാർത്ഥസാരത്തെപ്പറ്റി:—

"സൃഷ്ടികർത്താവായി വാഴുന്നതും ഭവാൻ
പുഷ്ടികർത്താവായി വാഴുന്നതും ഭവാൻ
ഇഷ്ടഫലത്തെ വരുത്തുന്നതും ഭവാ-
നിഷ്ടദാതാവെന്നു കേൾക്കുന്നതും ഭവാൻ

തൃഷ്ണിഫലത്തെ വരുത്തുന്നതും ഭവാൻ
വിഷ്ണുപാലംബനനാകുന്നതും ഭവാൻ
മായകൾകൊണ്ടു വലയ്ക്കുന്നതും ഭവാ-
നായതു പിന്നെയൊഴിക്കുന്നതും ഭവാ-
നായതമായുള്ള ധാത്രീതലം ഭവാൻ
വൃക്ഷങ്ങളായി വസിക്കുന്നതും ഭവാൻ
പക്ഷികളായിപ്പുറക്കുന്നതും ഭവാൻ
പുല്ലുകളായിക്കിളർക്കുന്നതും ഭവാൻ
... ...
വിശ്വത്തിലുള്ള പദാർത്ഥസാധ്യങ്ങളിൽ
വിശ്വനാഥ! ഭവാനെന്നു ഞാനെപ്പൊഴും
വിശ്വസിച്ചീടുന്നു വിശ്വാസവാരിധേ!" എന്നും,

നമ്പ്യാർ പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നതു് നോക്കുക.

ഈശ്വരാനുഗ്രഹത്തിനു് ഉത്തമമായ മാർഗ്ഗം ബ്രാഹ്മണപൂജയെന്നു നമ്പ്യാർ വിശ്വസിച്ചിരുന്നു. വേദജ്ഞോത്തമരായ ബ്രാഹ്മണരുടെ നേർക്കു നമ്പ്യാർക്കു സീമാതീതമായ ഭക്തിയും ആദരവും ഉണ്ടായിരുന്നുവെന്നതു് നിസ്സംശയമാണു്. ക്ഷേത്രോപജീവിയായിരുന്ന നമ്പ്യാർക്കു് ഈ ബ്രാഹ്മണഭക്തി ഉണ്ടായതിൽ അശ്ചര്യപ്പെടാനില്ല. നമ്പ്യാരുടെ ജീവിതത്തിൽ പല ഘട്ടങ്ങളിലും ബ്രാഹ്മണരോടു് അടുത്തു പെരുമാറേണ്ടിവന്നിരുന്നതിനാലും അവരുടെ സഹായവും സൌഹാർദ്ദവും കാംക്ഷിച്ചിരുന്നതിനാലും അവരോടു വിനയത്തോടും വണക്കത്തോടും ഇണങ്ങിക്കഴിഞ്ഞിരുന്നു. തൻകുലക്രമാഗതമായ ധർമ്മംവിട്ടു് അപഥത്തിൽ സഞ്ചരിച്ചിരുന്ന ബ്രാഹ്മണരെപ്പറ്റി നമ്പ്യാർക്കു് ഒട്ടും ബഹുമാനവുമില്ലായിരുന്നു. എന്നതൊന്നുമല്ല, വെറും ജാതിയെ അടിസ്ഥാനമാക്കി, അവരെ ആദരിക്കുവാൻ നമ്പ്യാർ ഒരുങ്ങിയതുമില്ല.

"പുളിന്ദീമോക്ഷ'ത്തിൽ:—

"വിപ്രനെന്നും ക്ഷത്രിയനെന്നും വൈശ്യനെന്നും ശൂദ്രനെന്നും
ഇപ്രപഞ്ചേ നാലുവർണ്ണം നാലുവകുതിരുളവാക്കി
തൽപ്പുരുഷൻ ബ്രഹ്മനെന്നും പാണനെന്നും പറയനെന്നും
കല്പിതം ജാതിഭേദത്തിന്നാധമില്ല നിരൂപിച്ചാൽ
ഏവമുള്ള ശരീരങ്ങൾക്കൊക്കവേ പാർത്തുകണ്ടാൽ
ജീവനായിട്ടൊന്നതന്നെ ആയതിപ്പോൾ പരബ്രഹ്മം
തുലുകൊണ്ടു പിരിച്ചോരു ചരടിൽ പൊന്മണികോർത്തു
മാലയാക്കി ധനികന്മാർ ധരിക്കുന്നു ഗളത്തിൽ
മുത്തുകൊണ്ടും മാലകൊണ്ടും പവിഴംകൊണ്ടുമുണ്ടാക്കും

പുത്തിലഞ്ഞിക്കുരുകൊണ്ടും കുന്നിക്കൊണ്ടും ദരിദ്രന്മാർ
എന്നു വണ്ണം സുവർണ്ണാദിക്കൊക്കവേ താൻ ചരടായി-
ട്ടൊന്നതന്നെ പൊന്നിനുമക്കുന്നു മഞ്ഞാടിമാലയ്ക്കും
എന്നപോലെ സവ്ജാതിപ്രഭൃതം ഭൌതികം ദേഹം
കൊണ്ടുകൊണ്ടു കോത്തുകെട്ടിക്കളിപ്പിക്കുന്നതു ദൈവം
എന്നതുമൂലമാത്മാവിന്നാക്കുമാക്കും ഭേദമില്ല
കൊന്നതന്നെ ചരടുള്ളിൽ ഭൂസുരന്നും പറയന്നും
ജ്ഞാനമെന്നുള്ളതുതന്നെ സാരമെന്നു ധരിക്കേണം
ജ്ഞാനമില്ലാത്ത വിപ്രനും ഖൌദ്ധനും ഭേദമില്ലേതും "

എന്ന ജാതിഭേദങ്ങളുടെ അർത്ഥശൂന്യതയെപ്പറ്റി നമ്പ്യാർ ഉപന്യസിച്ചിരിക്കുന്നു. വൈദികകർമ്മാനുഷ്ഠാനങ്ങളിലും തന്ത്രഹോമാദി പൂജകളിലും വലിയ താൽപര്യമില്ലാതെ നടന്ന ബ്രാഹ്മണരെ നമ്പ്യാർ കണക്കിനു പരിഹസിക്കുന്നുമുണ്ട്. എന്നാൽ സ്വധർമ്മം സമുചിതമായി അനുഷ്ഠിച്ചുവന്നിരുന്നവരോട് അളവറ്റ ബഹുമാനവും ഭക്തിയും നമ്പ്യാർ പ്രദർശിപ്പിച്ചിരുന്നു. ബ്രാഹ്മണരുടെ അനുഗ്രഹവും പ്രസാദവും ജീവിതവിജയത്തിന് അത്യന്താപേക്ഷിതമായിരുന്നുവെന്നു വിശ്വാസമനുഷ്യരുള്ളവരിൽ ഒരാളായിരുന്നു നമ്പ്യാരെന്ന് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പല സൂക്തികളും സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്നുണ്ട്.

'ഹരിശ്ചന്ദ്രചരിത'ത്തിൽ:—

"ഏണീനേത്രമാരുടെ ജാരനാം കുമാരന്മാർ
തുണിടുന്നൊരു ദുഃഖമിനിക്കുടാതിരിപ്പാനായ്
ക്ഷോണീവാസികൾക്കാശു തരിമുണ്ടെന്നാകിലപ്പോൾ
ക്ഷോണീവാനവന്മാരെത്താണവണ്ടിച്ചുകെടുക്കേണം
... ...
വിപ്രരിൽ ഭക്തിവിശ്വാസമുള്ള സാധുക്കളോടെന്നേ
കൃപ്തക്ലേശരോടൊന്നും മിണ്ടരുതെന്നതേ വേണ്ടൂ" എന്നും,

'നാഗമോക്ഷ'ത്തിൽ:—

ധർമ്മത്തിനൊക്കവേ വേദം പ്രമാണവും
വേദങ്ങൾ നാലിനുമാധാരമായതോ
വേദിയന്മാർ തന്നെയെന്നതുനിശ്ചയം
എന്നതുകാരണം വേദിയന്മാർകളെ
വന്ദിച്ചതന്നെ വസിക്കേണമേവരും.
വിപ്രനോടപ്രിയം ചെയ്യുന്നമാനുഷൻ
ക്ഷിപ്രം നശിക്കുമെന്നോർത്തുകൊള്ളേണമേ.
... ...

വിപ്രവയ്ര്യന്മാരിലത്യന്തഭക്തിയും
വിശ്വാസവും ബഹുമാനവും ദാനവും
അപ്രിയം ചെയ്യാതിരിക്കയും നല്ലൊരു
സുപ്രിയമെന്തെന്നറിഞ്ഞുസേവിക്കയും
ഇപ്രകാരം ഗുണം ചെയ്തുകൊണ്ടാൽ നമു-
ക്കപ്രമേയൻ മഹാവിഷ്ണുവിശേഷപരൻ
ശ്രീകാന്തനും നല്ല ഭൂമിദേവന്മാരു-
മേകസ്വരൂപമെന്നോർത്തുകൊണ്ടീടുവിൻ.
വിഷ്ണുസന്ദർശനംകൂടാതെ പോയനാൾ
വിപ്രസന്ദർശനം ചെയ്തുകൊണ്ടാൽ മതി
ബ്രാഹ്മണൻ ദൈവതം മാനുഷജാതിക്കു-
ബ്രാഹ്മണർക്കും മഹാബ്രാഹ്മണൻ ദൈവതം
ബ്രാഹ്മണാരാധനംകൊണ്ടു ശുഭം വരും." എന്നും,

'കീചകവധ'ത്തിൽ:—

"വേദസാരമറിഞ്ഞ വേദിയരൊക്കെവന്നു നിറഞ്ഞുടൻ
മോദമാന്തിയനേര പഴമൊഴികൾക്കു ചെവിയരുളീടിനാൽ
ഖേദമുണ്ടു മനസ്സിലിഹ പിഴവന്നുപോയിട്ടമെന്നുമേ." എന്നും,

'ത്രിപുരദഹന'ത്തിൽ.—

"ബ്രാഹ്മണവരന്മാരെപ്പരിപോട്ട വണങ്ങേണം
ബ്രാഹ്മണർ നമുക്കെല്ലാമീശനെന്നിരിക്കേണം
ബ്രാഹ്മണ്യമായ ജന്മം ജനിപ്പാനുമെളുതല്ല
ബ്രാഹ്മണ്യമായ കർമ്മം നടത്താനും പണിതന്നെ." എന്നും,

'സഭാപ്രവേശ'ത്തിൽ:—

"വിപ്രന്മാർ വരുന്നേരം വഴിമാറിക്കൊടുക്കാത്ത
ദുഷ്പ്രഭുക്കളുംവേണ്ടാ ദുരഹങ്കാരികളും വേണ്ടാ." എന്നും,

'സുന്ദരീസ്വയംവര'ത്തിൽ:—

"ധരണീസുരവരനികരവുമുത്തര-
കരുണകലർന്നു തുണച്ചെന്നാകിൽ
പരിചിനൊടൊരുകഥ കഥനം ചെയ്യാ-
മരികിലിരുന്നു ശ്രവിച്ചീടേണം" എന്നും,

മറ്റും അനവധി സൂക്തികൾ നമ്പ്യാരുടെ ഗണനയിൽ വേദജ്ഞോത്തമന്മാരായിരുന്ന ബ്രാഹ്മണരുടെ സ്ഥാനത്തെ വെളിവാക്കുന്നുണ്ട്.

നമ്പ്യാരുടെ ഗുരുഭക്തിയും അന്യാദൃശമായിരുന്നു. ദേശികന്മാരെ മിക്ക കൃതികളിലും സ്മരിക്കുന്നുണ്ട്. അവരിൽ അഗ്രഗണ്യനായിരുന്ന നാരായണഭട്ടതിരിയെ പേരുപറഞ്ഞു പലെടത്തും പ്രശംസിക്കുകയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കടാക്ഷത്തിനായി പ്രാർത്ഥിക്ക

യും ചെയ്യുന്നുണ്ട്. ഗുരുശിഷ്യബന്ധം അക്കാലത്തു് ഇന്നത്തെപ്പോലെ ശിഥിലമായിരുന്നില്ല. ഗുരുതത്വമില്ലാത്തവരുടെ സകല പ്രവൃത്തികളും അപജയത്തിലേ കലാശിക്കുകയുള്ളുവെന്നു വിശ്വസിച്ചിരുന്നതിനാൽ ഗുരുപ്രീതി സമ്പാദിക്കുന്നതിനു ശിഷ്യൻ എപ്പോഴും ജാഗരൂകനായിരുന്നു. നമ്പ്യാർ ഇതിനെപ്പറ്റി 'പൗണ്ഡ്രകവധ'ത്തിൽ:—

"ഗാഢസ്നേഹവുമുള്ള ഗുരുവിന്റെ കൃപകൊണ്ടേ
മൂഢതമാറിഞ്ഞീടു മുനിമാക്കെങ്കിലും നൂനം
തന്നുടെ ഗുരുക്കന്മാർ തനിക്കു ദൈവതമെന്നു
തന്നെത്താനറിയുന്ന തനുമാന്മാർ ധരിക്കുന്നു
ധന്യന്മാരവരെന്നു ധരിക്കേണമതല്ലാതെ
നിന്ദ്യന്മാരവരെന്നുള്ളതിനു സംശയമില്ല." എന്നും,

'കാലകേയവധ'ത്തിൽ:—

"ഗുരുക്കന്മാരുടെ പാദം സ്മരിക്കുന്ന ജനങ്ങൾക്കു
തരക്കേടവരായെന്നു പരക്കേ സമ്മതമല്ലോ" എന്നും,

'ത്രിപുരദഹന'ത്തിൽ:—

"പരമഗുരുവരചരണസരസിജസേവകൊണ്ടു സമസ്തവും
നരനുവിരവൊടവരുമതൊരു സുരദാരു ചാരുലഭിക്കണം." എന്നും,

'കുംഭകർണ്ണവധ'ത്തിൽ:—

"ഗുരുക്കന്മാരുടെ പാദമൊരിക്കലും മറക്കാതെ
ചരിക്കുന്ന ജനങ്കെട്ടിച്ചമയ്ക്കുന്ന കവികേട്ടു
രസിക്കുമായതുകൂടെ ശ്രവിക്കും നമയുണ്ടാവാൻ." എന്നും,

പഞ്ചേന്ദ്രോപാഖ്യാനത്തിൽ:—

"ഗുരുതമുണ്ടെന്നുവന്നാൽ ഫലിക്കും വാക്കുകളെല്ലാം." എന്നും,

'കിരാത'ത്തിൽ:—

ചിത്തം ഗുരുക്കന്മാരിൽ നിത്യമുറപ്പിക്കുന്ന
സത്തുക്കൾക്കൊരുഭാഗ്യമെത്തുമെന്നതേവേണ്ടൂ." എന്നും,

'മോക്ഷയാത്ര'യിൽ:—

"നല്ലഗുരുകടാക്ഷമല്ലാതൊരുശരണ-
മില്ലാമനുഷ്യക്കതുചൊല്ലാമൊട്ടുകമിനി" എന്നും,

മറ്റും ഗുരുഭക്തിയുടെ മാഹാത്മ്യത്തെപ്പറ്റി നമ്പ്യാർ പുകഴ്ത്തുന്നുണ്ട്. ഒരുത്തന്റെ സകല ശ്രേയസ്സിനും നിദാനമായിത്തീരുന്ന ഗുരുഭക്തി, നമ്പ്യാരുടെ വിശിഷ്ടഗുണങ്ങളിൽ അതിപ്രധാനമായ ഒന്നാണ്. ഗുരുജനങ്ങളുടെ പാദകമലങ്ങളെ സ്മരിക്കാതെ ന

ന്മ്യാർ ഒന്നിനും ഉദ്യുക്തനാകുന്നില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മിക്ക കൃതികളിലും ഗുരുക്കന്മാരുടെ അനുഗ്രഹത്തിനുവേണ്ടി അവരെ സ്തുതിക്കുന്നുമുണ്ട്.

നമ്പ്യാർ സന്മാർഗ്ഗനിഷ്ഠനായിരുന്നുവെന്നുള്ളതിനും യാതൊരു സംശയവുമില്ല. അദ്ദേഹം ഒരു സ്ത്രീജിതനായിരുന്നുവെന്നും "പാലഞ്ചും മൊഴിമാരുടെ അപാംഗവലയിൽച്ചാടി കുറേക്കാലം ഉഴന്നിരുന്നു"വെന്നും വ്യക്തമാക്കുന്ന ഏതാനും ഐതിഹ്യങ്ങൾ കേട്ടിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ അവ അത്ര വിശ്വസനീയങ്ങളായിരിക്കുന്നില്ല. പ്രകൃത്യാ സൽസ്വഭാവിയും സന്മാർഗ്ഗനിരതനുമായ ഒരാളുടെ മനോഗതിയുണ്ട് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിതയിൽ സാവ്രതികമായി പ്രതിഫലിച്ചുകാണുന്നതു്. തന്റെ ചുറ്റുമുള്ള ലോകരംഗത്തിലെ കൊടിവ്യങ്ങളേയും ധർമ്മഭ്രംശങ്ങളേയും കണ്ടറിയുന്ന കവി അവയെ പരിഹസിച്ചു നേരുമാർഗ്ഗത്തിലേക്ക് ആളുകളെ ആനയിക്കുന്നതായിട്ടാണ് നമ്പ്യാരുടെ കൃതികളും പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടുത്തുന്നതു്. ജനതാമധ്യത്തിൽ പരിഹാസംകൊണ്ടു സന്മാർഗ്ഗദീപം പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നതിനു തന്നെയാണ് നമ്പ്യാരുടെ പരമോദ്ദേശം. ജനങ്ങൾക്കു നല്ലതും ചീത്തയും വേർതിരിച്ചറിയുന്നതിനുള്ള വിവേകവും സന്മാർഗ്ഗജാഗ്രതയും ജനിക്കണമെന്നു കവിക്കു അതിയായ ആഗ്രഹമുണ്ട്. പരിഹാസരസംകൊണ്ടു ജനങ്ങളുടെ അധർമ്മപ്രസക്തിയെ നശിപ്പിച്ചു് അവരെ ഉയർത്തണമെന്നുള്ള സദുദ്ദേശത്താലാണ് കവി പ്രേരിതനായിക്കാണുന്നതു്. സന്മാർഗ്ഗദീക്ഷയെപ്പറ്റി ഇത്രനിഷ്ഠയുണ്ടായിരുന്ന കവി തീച്ചയായും സ്ത്രീജിതനായിരുന്നിരിക്കുവാനിടയില്ല. എന്നുതന്നെയുമല്ല, സ്ത്രീലമ്പടത്വത്തെക്കുറിച്ചു നമ്പ്യാർ പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുള്ള അഭിപ്രായങ്ങളെന്തെല്ലാമെന്നു ആരായുന്നതായാൽ ഈ ദുശ്ശങ്ക തിരോധാനം ചെയ്യുന്നതാണ്. നമ്പ്യാർ വിവാഹം ചെയ്തിരുന്നതായി അറിയപ്പെട്ടിട്ടില്ലെന്നുള്ളതും മറ്റു കെട്ടുകഥകളും ആധാരമാക്കി അദ്ദേഹം സ്ത്രീജിതനായിരുന്നുവെന്നു വിചാരിക്കുവാൻ തരമില്ല. നമ്പ്യാർ അമ്പലപ്പുഴയും തിരുവനന്തപുരത്തും താമസിച്ചിരുന്ന കാലത്തിൽ സ്ത്രീജിതനായിരുന്നുവെന്നാണ് പറയപ്പെടുന്നതു്. കാർത്തികതിരുനാൾ മഹാരാജാവു് ഒരിക്കൽ കുറേ പണം കൊടുത്തു നമ്പ്യാർക്കു സമ്മാനമായി കൊടുത്തപ്പോൾ സ്ത്രീജിതനായ അദ്ദേഹം അതു ദുർവ്യയം ചെയ്യുമെന്നു

ശങ്കിച്ചുവെന്നും ഉറപ്പുള്ള എന്തെങ്കിലും വിധത്തിൽ അതു വിനിയോഗിക്കണമെന്ന പ്രത്യേകം നിശ്ചയിച്ചുവെന്നും കേട്ടിട്ടുണ്ട്. ഒരു പക്ഷെ കല്പിതകഥകളിൽ കൗതുകമുള്ള ജനങ്ങളുടെ വികൃതസൃഷ്ടിയായി ഇത്താം കഥകളെ പരിഗണിക്കാം. അല്ലെങ്കിൽ തന്റെ സഹജീവികൾക്ക് ഏതാനും പ്രബലദോഷങ്ങളെങ്കിലുമുണ്ടായിരിക്കുമെന്നുള്ള ധാരണയുടെ ഫലമായി ആരെങ്കിലും ചമച്ചതായും വരാം. നമ്പ്യാരുടെ ജീവിതത്തെപ്പറ്റി നമുക്കു ലഭിച്ചിട്ടുള്ള അതിപരിമിതമായ അറിവു് ഇക്കാര്യത്തിൽ യാതൊരു പ്രകാശവും നല്കുന്നില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിതയിൽ പ്രതിഫലിച്ചിട്ടുള്ള സ്വാഭിപ്രായങ്ങളെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തി നോക്കുന്നതായാൽ നമ്പ്യാർ സ്ത്രീജിതനായിരുന്നിരിക്കാനിടയില്ലെന്നു വിചാരിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. അഭിപ്രായങ്ങളും പ്രവൃത്തികളും, ആദർശബുദ്ധിയും സൽസ്വഭാവവുമുള്ള പലരിലും പരസ്പരവിരുദ്ധങ്ങളായി കാണാമെന്നുള്ളതുകൊണ്ട് ഒരു പക്ഷെ ഇതു് അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്ന ഒരു ദോഷമായിക്കൂടെന്നുമില്ല. എന്നാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിതയിൽനിന്നു ലഭിക്കുന്ന തെളിവിനെ വിഗണിച്ചു് വെറും കെട്ടുകഥകളെമാത്രം ആധാരമാക്കി ഗൗരവമായ ഈ ദോഷാരോപണം ചെയ്യുന്നതു മഹാപാതകമായിരിക്കും. വെറിലതിനു മുഴുപ്പിച്ചുകൊണ്ടു നടക്കുന്ന രസികന്മാരായ സ്ത്രീലമ്പടന്മാരേ കഠിനമായി അധിക്ഷേപിക്കുന്ന നമ്പ്യാർതന്നെ ഇക്കാര്യത്തിൽ അപരാധിയായിരുന്നുവെന്നു വിശ്വസിക്കുവാൻ നിവൃത്തിയില്ല.

നമ്പ്യാരുടെ വിലോഭനീയങ്ങളായ ഗുണങ്ങളിൽ പ്രധാനമായ മറെറാന്നു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്വഭാഷാസ്നേഹമാണു്. ഉഭയകവീശ്വരനായിരുന്ന നമ്പ്യാക്കു മലയാളഭാഷയോടു പ്രത്യേക പ്രതിപത്തിയും അതിന്റെ ഉൽക്കർഷത്തിൽ പ്രത്യേക ഔൽസുക്യവുമുണ്ടായിരുന്നു. സ്വഭാഷയെ പോഷിപ്പിക്കുന്നതിനും പരിഷ്കരിക്കുന്നതിനും അദ്ദേഹം ചെയ്തിട്ടുള്ള ശ്രമങ്ങൾ അന്യാദൃശങ്ങളാണു്. സംസ്കൃതവും മലയാളവും ഒരുപോലെ വശമായിരുന്ന അദ്ദേഹത്തിൽ സ്വഭാഷാഭിമാനം നല്ലപോലെ പരിലസിച്ചിരുന്നു. ശ്രോതാക്കളുടെ പ്രീതിക്കും രീതിക്കും ലളിതമലയാളമായാലേ തരമാകയുള്ളുവെന്ന വിചാരമാണു് ഭാഷാകവനത്തിനു നമ്പ്യാക്കു പ്രേരകമായിരിക്കുന്നതു്.

"ഭടജനങ്ങടെ നട്ടവില്ലുള്ളാരു പടയണിക്കിഹ ചേരുവാൻ
വടിവിയന്നൊരു ചാരുകേരളഭാഷതന്നെ ചിതം വരു"

എന്ന ബോധം പരിതഃസ്ഥിതികളുടെ സ്വഭാവംകൊണ്ടു ജനിച്ച ശേഷം മാതൃമാണ് ധാരാളമായി ഭാഷാകവനത്തിൽ നമ്പ്യാർ ഏർപ്പെട്ടതു്. വിനീതനായ കവി തനിക്കു രണ്ടു ഭാഷകളും ഒരു പോലെ സ്വാധീനമായിരുന്നുവെന്ന 'കീചകവധ'ത്തിൽ:—

"ഭാഷയായ് പറവാനുമടിയനു സംസ്കൃതത്തിലുമൊന്നുപോൽ
ദോഷഹീനപടുത്വമല്പമുദിപ്പതുണ്ടിവിടിന്നതിൽ
ശേഷിയില്ല ഭടജ്ജനങ്ങൾ ധരിച്ചിടാ കടുസംസ്കൃതം
ഭാഷയായ് പറയാമതിൽ ചില ദൂഷണം വരുമെങ്കിലും"

എന്നു വ്യക്തമായി പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു. വാസ്തവത്തിൽ മലയാളഭാഷയ്ക്കു് ഈ വിശാലതയും വികാസവും വരുത്തിവെച്ചിട്ടുള്ള വേറെ കവികൾ ദുർല്ലഭമാണു്. വർണ്യവസ്തുവിനനുസരിച്ചു് അയഞ്ഞുകൊടുക്കുന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാഷാരീതി ദുർഗ്രഹമായ വേദാന്തവും നിസ്സാരമായ ലോകകാര്യങ്ങളും ഒരുപോലെ പ്രതിപാദിക്കുന്നതിനു് അതിസമർത്ഥമായിരുന്നു. 'കീചകവധ'ത്തിൽ:—

"പാപ്പടത്തിരതള്ളിയേറിവരുന്നപോലെ പദങ്ങളെൻ
നാക്കിലങ്ങിനെ യുള്ളമാണൊരു ഭോഷ്കുചൊല്ലുകയല്ലഞാൻ."

എന്നു പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നതു് വശ്യവചസ്സായ നമ്പ്യാരുടെ ഭാഷാസ്വാധീനതയെ വെളിവാക്കുന്നു. നിരർഗ്ഗളമായി വാക്പ്രവാഹത്തെ വർഷിച്ചു് രസിപ്പിക്കുവാൻ നമ്പ്യാരെപ്പോലെ ചുരുക്കം ചില ഭാഷാകവികൾക്കേ സാധിച്ചിട്ടുള്ളു. സ്വഭാഷയെ സ്നേഹിച്ചു് അതിന്റെ ഉൽക്കർഷത്തിനു വേണ്ടവിധം പ്രവർത്തിച്ചുവെന്നുള്ളതു നമ്പ്യാരുടെ അനന്യശരണശൈലിനു മാറ്റുകൂട്ടുന്നു.

നമ്പ്യാരിൽ ശോഭിച്ചിരുന്ന മറ്റൊരു പ്രധാന ഗുണം അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിനയം ആണു്. യഥാർത്ഥമഹാന്മാർ അവരുടെ മഹിമകളെപ്പറ്റി തന്നത്താൻ സ്തുതിക്കാറില്ല. എന്നുതന്നെയുമല്ല, അവരുടെ അസാധ്യപാണ്ഡിത്യം പ്രകടിപ്പിക്കണമെന്നു് ആഗ്രഹിക്കയുമില്ല. കവികുലചക്രവർത്തിയായിരുന്ന കാളിദാസൻ പോലും തന്നെപ്പറ്റി 'മന്ദഃ കവിയശഃപ്രാർത്ഥീ'യെന്നേ പറയുന്നുള്ളു. പരമഭാഗവതനായിരുന്ന തുഞ്ചത്താചാര്യൻ 'അജ്ഞാനി നാമാദ്യ'നും അനുഗൃഹീതകവിയായ നമ്പ്യാർ 'തിപുരദഹന'ത്തിൽ:—

"ഭോഷനായ ഞാനുമിപ്പോൾ ഭാഷതന്നെ ചമയ്ക്കുന്നു
ശേഷമുള്ള ജനത്തിനു ഭാഷണത്തിനൊരുമാർഗ്ഗം"

എന്നുമാണ് സചയം പ്രസ്താവിക്കുന്നത്. തിരതള്ളിക്കയറുന്നതു പോലെ പദജാലങ്ങൾ പ്രവഹിച്ചിരുന്ന നമ്പ്യാർ, തന്റെ കവിതയ്ക്കു യാതൊരു ഗുണവുമില്ലെന്നു ഭോഷയാത്രയിൽ:—

"നല്ലോരുത്തരസകല്പോലജാലങ്ങൾക്കു
തുല്യങ്ങളാം കവികൾ ചൊല്ലും ജനങ്ങളുടെ
ചൊല്ലുകൾ കേൾക്കുതന്നെ നല്ല നമുക്കതിനു
തുല്യം കവിതാഗുണമില്ലെന്നറിഞ്ഞീടണം
വല്ലാത്ത കവിതകൾ ചൊല്ലുന്നവനെക്കാട്ടിൽ
ചൊല്ലാതിരിക്കുന്നവൻ നല്ല നിരൂപിച്ചാല-
തല്ലാതെ ഉൽക്കാമർത്ഥ്യമെല്ലാം തുടങ്ങുന്നേര-
മെല്ലാർക്കും പരിഹാസമല്ലാതെ വരികില്ല."

എന്നു പ്രസ്താവിക്കുന്നു. 'പൌണ്ഡ്രകവധ'ത്തിൽ:—

"പ്രൌഢന്മാരുടെ മുന്നിൽ പ്രകടിപ്പാനൊരു പണി
മൂഢന്മാർ മതിയാമോ മുഷിഞ്ഞുപോമതുകേട്ടാൽ." എന്നും,

'നിവാതകവചകാലകേയ വധ'ത്തിൽ:—

"പെരുതണ്ണീരതുപോലെ ഗുരുവർണ്ണോക്തികളുള്ളിൽ
കരു മണ്ഡം വിനാ വന്നു പരിപൂർണ്ണമുദിച്ചപ്പോൾ
ഒരുവണ്ണമടിയന്റെയുറ പൊണ്ണത്തമാം കാമം
കരതിണ്ണം പ്രവേശിപ്പാൻ കരുതുന്നേൻ മനക്കാമ്പിൽ
അറിയുന്ന ജനംവന്നു നിറയുന്ന സഭതന്നിൽ
കുറഞ്ഞൊന്നു മിലവസ്സു പുറഞ്ഞൊന്നു ഫലിപ്പിപ്പാൻ
ശരി പോന്നാജനമെതു കുറയുന്നു നിരൂപിച്ചാൽ
ഹരിയെന്നക്ഷരംപോലും അറിയാതുള്ളവൻ ചാടി
പുറപ്പെട്ട കഥാസാരം പറഞ്ഞീടാനൊരുമ്പെട്ടാൽ." എന്നും,

'ഹരിണീസചയംവര'ത്തിൽ:—

"കവിചൊല്ലി ഫലിപ്പിപ്പാനെത്തല്ലേതുമേ ഭക്തി
കവിയുന്ന കവിതക്കാർ കവികെട്ടിച്ചമച്ചത്തം
ചെവികൊണ്ടു വഴിപോലെ ശ്രവിക്കുമ്പോളവനൊട്ടും
കവിയല്ല വികാരത്തിൽ പികാരം വന്നുകൂടിട്ട-
മവിവേകമെന്നു തീരുമിവൻക്രൂടി പ്രയോഗിച്ചാൽ
രവിയോടൊക്കുമോ മിന്നാമിനുങ്ങെന്നുള്ള ജനുക്കൾ" എന്നും,

'സുന്ദോപസുന്ദോപാഖ്യാന'ത്തിൽ:—

"മന്ദനായുള്ളഞാൻ മഹാത്മൃമേറുന്ന
വന്ദനീയന്മാരിരിക്കും സഭാന്തരേ
വന്നൊരു സൽക്കഥ ചൊല്ലുന്നതുണ്ടെന്നു
തോന്നിപ്പുറപ്പെട്ടതെന്നുടെ സാഹസം." എന്നും,

'കല്യാണസൌഗന്ധിക'ത്തിൽ.—

"മന്ദോത്തരം മമ മന്ദത തീർത്തുടൻ
വന്നിസ്സഭത്തിലൊന്നു വിലസണം
ഭിക്ഷയായിട്ട ചമയ്ക്കുന്ന വാക്കുകൾ
ദോഷമൊന്നും വരുത്തുവാൻ ദുഷ്കടം
ശേഷമുള്ളാകൃതി കേട്ട നമ്മെക്കൊണ്ടു
ദൂഷണം കെട്ടിച്ചമയ്ക്കാനാടക്കയാൽ
ഭോഷനായുള്ളോരെനിക്കു കനക്കവെ
ദൂഷണമെന്നു മനസ്സിലുറയ്ക്കുന്നു
ഏറെത്തുടങ്ങിയാലൊന്നും ഫലംവരാ"

എന്നും മറ്റും കവിത ചമയ്ക്കുന്നതിനു തനിക്കുള്ള വിഷമങ്ങളേയും തന്റെ മന്ദതയേയുംപറ്റി നമ്പ്യാർ പലടത്തും പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു. വിനീതനായ ഒരാളേ തന്റെ സാമത്ഥ്യവിശേഷങ്ങളെ പ്പറ്റി പ്രശംസിക്കാതെയിരിക്കുകയുള്ളു.

നമ്പ്യാരുടെ വിവിധ സ്വഭാവഗുണങ്ങളും എണ്ണിയെണ്ണിപ്പറയുന്നതിൽ ഭേദം, വിശേഷനീയങ്ങളായ സകല സൽഗുണങ്ങളും അദ്ദേഹം വിളനിലമായിരുന്നുവെന്നു സമഷ്ടിയായി പറയുകയാണ് നല്ലതു്. നമ്പ്യാരുടെ സ്വഭാവത്തിന്റെ ദോഷവശങ്ങളെന്തെല്ലാമെന്ന് അനുമാനിക്കുന്നതിന് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിതകളിൽനിന്നു വലിയ സഹായം ലഭിക്കുന്നില്ല. രാജധാനികളിലും കോവിലകങ്ങളിലും സേവയ്ക്കു നില്ക്കുന്നവർക്കു സഹജമായ ചില ദൂഷ്യങ്ങളും നമ്പ്യാർക്കുമുണ്ടായിരുന്നതായി സാമാന്യമായി ഊഹിക്കാം. ലോകത്തിൽ വെറും കീർത്തിയും പദവിയും ആഗ്രഹിച്ചു വലിയ ആളുകളുടെ സേവയ്ക്കു കൂടുന്നവർ അവരുടെ വിജയത്തിനു പ്രയോഗിക്കുന്ന രീതികളും തന്ത്രങ്ങളും സൽസ്വഭാവത്തിനു പലപ്പോഴും അനുയോജ്യമല്ലാതെയാണ് സാധാരണമായി കണ്ടുവരുന്നതു്. അപ്പഴപ്പോഴുള്ള യജമാനന്മാരുടെ പ്രീതിയെ കാംക്ഷിച്ചു സമയവും സന്ദർഭവും സൌകര്യവും നോക്കി പെരുമാറേണ്ടിവരുമ്പോൾ ധർമ്മഭംശങ്ങളും സ്ഥിരതയില്ലായ്മയും മറ്റും പ്രത്യക്ഷപ്പെടാറുണ്ട്. നമ്പ്യാർക്ക് എന്തെല്ലാം സ്വഭാവദൂഷ്യങ്ങളുണ്ടായിരുന്നുവെന്ന് അറിയുവാൻ നിവൃത്തിയില്ല. ഏതായാലും ദോഷത്തേക്കാൾ ഗുണം തുലോം കൂടിയിരുന്നുവെന്നുള്ളതിനു സംശയമില്ല. ഈശ്വരഭക്തനും ഗുരുഭക്തനും

വിനീതനും സന്മാർഗ്ഗനിരതനും ആയിരുന്ന നന്ത്യാരുടെ സ്വഭാവം അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിതയിൽ നല്ലപോലെ പ്രതിഫലിച്ചിട്ടുണ്ട്.

അദ്ധ്യായം ൩.

നന്ത്യാരുടെ ബാല്യകൃതികൾ.

ഒരുത്തമകവിയുടെ കവനകൌശലം ഏതുപ്രകാരത്തിൽ പരിപുഷ്ടിപ്പെട്ടുവന്നുവെന്ന പരിശോധിക്കുന്നതു രസാവഹമായിരിക്കും. ഓരോരോ കാലത്തു രചിച്ചിട്ടുള്ള കൃതികളെ താരതമ്യം ചെയ്തു നിരൂപിക്കുന്നതായാൽ ക്രമാനുഗതമായി കലാവൈഭവം വികസിച്ചുവന്നതെങ്ങിനെയെന്ന വെളിവാകും. ഓരോരോ അംശത്തിൽ അഭിവൃദ്ധി പ്രാപിച്ചുവന്നതു് ഏതെല്ലാം പരിതഃസ്ഥിതികൾകൊണ്ടാണെന്നും കവിയുടെ വാസന ഏതെല്ലാം മാർഗ്ഗങ്ങളെ അനുഗമിച്ചുവെന്നും അറിയുന്നതു് ആ കവിയുടെ കവനപാടവത്തെ നിരൂപണം ചെയ്യുമ്പോൾ പ്രത്യേകം നിരീക്ഷിക്കേണ്ടതാണല്ലൊ. കുഞ്ചൻനമ്പ്യാരുടെ കവിതാകാമിനി ഏതേതു വേഷത്തിലും മോടിയിലും ഓരോരോ കാലത്തു് ആവിർഭവിച്ചുവെന്നും എന്തെല്ലാം അംശങ്ങളിൽ പ്രത്യേകം ഹൃദയാവർജ്ജകമായിത്തീർന്നുവെന്നും സാമാന്യമായി ഗ്രഹിക്കുന്നതിനു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രധാനകൃതികളെ രചിച്ച മുറയനുസരിച്ചു തരംതിരിച്ചു നിരൂപിക്കേണ്ടതാവശ്യമാണു്. പരിചയവും പക്വതയും വരുന്നതോടുകൂടി ഗ്രന്ഥകർത്താവിന്റെ ആത്മചൈതന്യപ്രകാശനമായ കവിതയിലുണ്ടാകുന്ന വേഷപ്പകർച്ചകളും രൂപാന്തരങ്ങളും നിരീക്ഷിച്ചറിയുന്നതിനു കൃതികളെ നിർമ്മിച്ച മുറയനുസരിച്ചു പരിശോധിക്കുകയാണു് ഏറ്റവും സുഗമമായ മാർഗ്ഗം. ഇക്കാര്യത്തിൽ നന്ത്യാരുടെ ചില പ്രധാന കൃതികളുടെ നിർമ്മാണകാലം ഏതാണെന്നു ഖണ്ഡിതമായി നിശ്ചയിക്കുവാൻ തക്ക ലക്ഷ്യങ്ങളില്ലാത്തതിനാൽ ഏറക്കുറെ പ്രയാസമില്ലാതില്ല. യഥാർത്ഥകവിതയിൽ സ്വാഭിപ്രാ

യങ്ങളുടേയും അദർശങ്ങളുടേയും വികാരങ്ങളുടേയും പ്രതിഫലന
മുണ്ടാകുന്നതുകൊണ്ട് അതാതു ഘട്ടത്തിലെ മനോഗതിയെ ആസ്പ
ദമാക്കി പല രീതിഭേദങ്ങളും സ്വഭാവവിപര്യയങ്ങളും ഭിന്നകാല
ങ്ങളിൽ രചിതങ്ങളായ കൃതികളിൽ കാണാവുന്നതാണ്. കവി
യുടെ മാനസികചക്രവാളം ലോകാവലോകനംകൊണ്ട് നാൾക്കു
നാൾ വിപുലമായിവരുന്ന സ്ഥിതിക്ക് അതിന്റെ പ്രതിഫലനമാ
യ കവിതയിലും വ്യത്യാസങ്ങൾ കാലഭേദമനുസരിച്ചു പ്രത്യക്ഷപ്പെ
ടണമല്ലൊ. ഏതേതു പരിതഃസ്ഥിതികൾ കാവ്യനിർമ്മാണത്തി
ന പ്രേരകങ്ങളായി തീരുന്നുവോ അതിനെ ആശ്രയിച്ചും ഭിന്നഘ
ട്ടങ്ങളിൽ രചിതങ്ങളായ കൃതികളിൽ വൈജാത്യമുണ്ടാകാറുണ്ട്.
കവിയുടെ കവനപാടവം പടിപടിയായി പുരോഗതി പ്രാപിച്ച്
ഉച്ചനിലയിലെത്തുന്ന ഗതി വീക്ഷിക്കുന്നതിനു പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധി
ക്കേണ്ടതാണല്ലൊ. കുഞ്ചൻനമ്പ്യാരുടെ കവിതാകുസുമം മുകുള
വസ്ഥയിൽനിന്നു പ്രഫുല്ലസ്വരൂപം പ്രാപിച്ചതെങ്ങിനെയെന്ന്
ഓരോ ഘട്ടത്തിലും രചിച്ചിട്ടുള്ള കൃതികളെ താരതമ്യംചെയ്യ പ
രിശോധിച്ചു വ്യക്തമാക്കുന്നതിനു ശ്രമിക്കുന്നതാണ്.

ചാണക്യസൂത്രം.

നമ്പ്യാരുടെ പ്രഥമകൃതികൾ അനുകരണങ്ങളും തർജ്ജമ
കളും ആയിരുന്നിരിക്കാനിടയുണ്ട്. കാവ്യനാടകാന്തം സംസ്കൃ
തസാഹിത്യത്തോടു പരിചയിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു തരുണനായിട്ടാണ്
നമ്പ്യാർ കാവ്യാരാമത്തിൽ ആദ്യമായി കാലുവയ്ക്കുന്നതു്. അ
നന്ദനവനത്തിലെ സുരഭിലകുസുമങ്ങളുടെ പരിമളധോരണി
അക്കാലത്തു കൈകാൺ്മുചെയ്ത എല്ലാ കൃതികളിലും കുറേശ്ശ വ്യാ
പിക്കാതെയിരിക്കയില്ല. പ്രശസ്തന്മാരായ സംസ്കൃതകവികളു
ടെ മാർഗ്ഗങ്ങളെ അനുകരിക്കുന്നതിനായിരിക്കണം നമ്പ്യാർ തന്റെ
ആദ്യകവനങ്ങളിൽ പരിശ്രമിച്ചിട്ടുള്ളതു്. പൂർവാചാര്യന്മാർ
വെട്ടിത്തെളിച്ചിട്ടുള്ള നെടുവഴികളിൽകൂടി സഞ്ചരിക്കുന്നതിനും
അവരുടെ വിക്രയസാധനങ്ങളെക്കൊണ്ടു കാവ്യവ്യാപാരം ചെ
യ്യുന്നതിനും മാത്രമേ ആദ്യഘട്ടങ്ങളിൽ നമ്പ്യാർക്കു സാധിച്ചിരിക്ക
കയുള്ളൂ. പൂർവസൂരികളുടെ ഉത്തമഗ്രന്ഥങ്ങളെ വിവർത്തനംചെ
യ്യുന്നതിനു ശ്രമിച്ച കൂട്ടത്തിൽ ഒന്നായിരിക്കണം 'ചാണക്യസൂത്രം'

കിളിപ്പാട്ടെന്ന കരുതേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ ഭാഷാചരിത കത്താവും മറ്റും ഇതിന്റെ കർതൃത്വം കല്ലേക്കുളങ്ങര പിഷാരടിയിൽ സമർപ്പിക്കുന്നതായി കാണുന്നു. ചാണക്യസൂത്രം നമ്പ്യാരുടെ ബാല്യകവനങ്ങളിലൊന്നാണെന്നു പണ്ഡിതമായി സ്ഥാപിക്കുവാൻ വേണ്ട തെളിവുകൾ ദുർല്ലഭങ്ങളാണ്. എങ്കിലും ഈ കൃതി നമ്പ്യാരുടെ ആദ്യകവനങ്ങളിലൊന്നാണെന്ന് ഏകദേശം അനുമാനിക്കാമെന്നു തോന്നുന്നു. പഞ്ചതന്ത്രത്തിന്റെയും ചാണക്യസൂത്രത്തിന്റെയും ആരംഭം ഏകദേശം ഒരുപോലെയാണ്.

'ചാണക്യസൂത്ര'ത്തിൽ:—

"പാലൊത്തമൊഴികുകും ശാരികത്തരുണി നീ
ചാലെത്തന്നീടും മധു സേവിച്ചാലസ്യം തീർത്തു
മാലെത്തും മനമതിൽ മേദത്തെ വളർത്തുവാൻ
കാലത്തെക്കളയാതെ ചൊല്ലു നീ വിശേഷങ്ങൾ." എന്നും,

'പഞ്ചതന്ത്ര'ത്തിൽ:—

"പഞ്ചമരാഗംകൊണ്ടു പാട്ടുകൾ പാടുന്നോരു
പഞ്ചവർണ്ണിനിക്കിളിപ്പൈൻമണിമാണിക്കമേ."

എന്നുമുള്ളതിൽ ഏതാണ്ടു സാദൃശ്യം കാണുന്നുണ്ട്. അതുപോലെ നളചരിതത്തിന്റെയും ചാണക്യസൂത്രത്തിന്റെയും ആരംഭത്തിൽ വസ്തുനിർദ്ദേശം ചെയ്തിരിക്കുന്നതും ഒരേ രീതിയിലാണ്.

'നളചരിത'ത്തിൽ:—

"ശാരികപ്പൈതലേ ചൊല്ലൈടോ മെല്ലവേ
ചാരുപ്രസന്നൻ നളന്റെ കഥാമൃതം." എന്നും,

'ചാണക്യസൂത്ര'ത്തിൽ:—

"എങ്കിലോ ശ്രുകകുലമാലികേ പറകൈടോ
മംഗലനായുള്ള ചാണക്യൻ തന്റെ കഥാം." എന്നും,

നോക്കുക—'ശ്രീകൃഷ്ണചരിതം' മണിപ്രവാളത്തിലെ:—

"ഗണപതിഭഗവാനുമമ്മജയോനി-
പ്രണയിനിയാകിയ ദേവി വാണിതാനും
ഗുണനിധി ഗുരുനാഥനും സദാ മേ
തുണയരുളീടുക കാവ്യബന്ധനാർത്ഥം."

എന്നുള്ള ഈശ്വരപ്രാർത്ഥനയും ചെയ്തിരിക്കുന്നതും,

'ചാണക്യസൂത്ര'ത്തിൽ:—

"വന്ദിച്ചു ഗണനാഥൻ തന്നെയും
തന്നുടെ ഗുരുനാഥന്മാരേയും വന്ദിച്ചഥ"

എന്നുള്ളതും തമ്മിലുള്ള സാദൃശ്യവും വക്തവ്യമാണ്. ഇങ്ങനെ

ബാഹ്യമായ ചില സംഗതികൾ നന്ദ്യാരാണ് കത്താവെന്നതിനു അനുകൂലമായുണ്ട്. അഭ്യന്തരമായി നോക്കുമ്പോഴും, നന്ദ്യാരുടെ സാധാരണസിദ്ധമായ ഫലിതപ്രയോഗം, മനോധർമ്മവിലാസം മുതലായവയുടെ അങ്കുരങ്ങൾ ചാണക്യസൂത്രത്തിൽ അങ്ങിങ്ങായി കാണ്മാനുണ്ട്. മലയകേതുവിന്റെ പടപ്പുറപ്പാട് വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നതു്:—

"മദകരികൾ തുരഗതതി പെരിയരഥപങ്തിയും
മ്ലേച്ഛഗണങ്ങളും കാലാൾപ്പടകളും
അലറിനൊരു പടപടഹമുഖവിവിധവാദ്യവ-
മാലവട്ടങ്ങളും വെഞ്ചാമരങ്ങളും
കൂടതഴകൾ കൊടികൾ ചില വിരുതുകളുമോരോരൊ
ക്രൂരക്കുടിഞ്ഞിൽക്കു സംഭാരങ്ങളും
....
ഇളകിനൊരു പടനടവിൽ വളരുമൊരു പുളിയു-
മിന്ദ്രലോകത്തോളമുള്ള കാബോഷ്ണനും
മദകരികൾ കഠിനതരമലറിന നിനാദവും
മാനിച്ച കാലാൾ നിലവിളിഘോഷവും
തുരഗതതിമൊഴിയുമൊരു ഘോഷാരവങ്ങളും
തേരുരുളൊച്ചയും തൊഴിലിനാദവും
കഠിനതര പഠപടഹവിപുലതരനാദവും
കാളക്കുരഞ്ഞുള്ള ഘോരനിനാദവും
ഇതി വിവിധതരനിനദഭീഷണമാം പട-
യ്ക്കീശനായുള്ള മലയകേതുപ്പട."

എന്നതും നന്ദ്യാരുടെ ഇതരയുദ്ധസന്നാഹവർണ്ണനകളുമായി അടുത്ത സാദൃശ്യം വീക്ഷിക്കാവുന്നതാണ്.

'ബാണയുദ്ധം' തുള്ളലിൽ:—

"മഹിമകളൊടുപൊഴുതു തെരുതെരെ മദിച്ചുടൻ
ആലവട്ടങ്ങളും വെഞ്ചാമരങ്ങളും
അഴകിനൊടു കൊടിതഴകൾ പടലമിവയൊക്കയും
ചുറവും പിടിപ്പിച്ചു കുറവുകൾ കൂടാതെ
... ...
എട്ടുദിശിപൊട്ടമളവിട്ടചെറുതൊന്നൊലിക-
ളാരവാരങ്ങളും സിംഹനാദങ്ങളും
മധുരതരതുമ്പുലരസമുകഴൽക്കാഹളം
പെയ്ത മദത്തോട്ടകുംഭികൾ നാദവും
പെരിയരഥമലറിയുടനിളകുമതിഘോഷവും."

എന്നുള്ള വർണ്ണനയും ഇതും തമ്മിലുള്ള സാദൃശ്യം ശ്രദ്ധേയമാണ്. നന്ദ്യാരുടെ ശൈലി ചില സ്ഥലങ്ങളിൽ തെളിഞ്ഞു കാണുന്നുണ്ട്:—

THE SEN GUPTA PUBLIC LIBRARY
LOVE & SERVICE.
PUTHIYARA

"കള്ളക്കുരങ്ങിനെ തല്ലിയിഴച്ചുടൻ
തള്ളിപ്പുറത്തു കളവതിനാരുമേ
ഇല്ലയോ നമ്മുടെ ചോരതിന്നുന്നവർ
എല്ലാവരുമിങ്ങു പോയാരിതുനേരം" എന്നും
"അന്തണരെന്തഹോ ദുർബലന്മാരവർ
ചിന്തിക്കിലേറവും ഭീരുക്കളല്ലയോ
കൈയ്യുക്കുമില്ലാ പടയുമില്ലാ പാത്താൽ
മെയ്യുക്കുമൂട്ടിലുണ്ണാനതിവീരന്മാർ." എന്നും,
"കൊന്നാലവനുടെ താതനെക്കൊന്നതും
നിർണ്ണയം നാമെന്നു ചൊല്ലുമെല്ലാവരും
ന്യൂനമതിനാൽ കൃതഘ്നരെന്നുള്ളൊരു
നാണയം നീളെ നടക്കും നമുക്കെടോ." എന്നും,
"തനിക്കു താൻപോന്ന നരവരന്മാർക്കു
നിനച്ച കാര്യങ്ങൾ തനിക്കു സാധിപ്പൂ
സചിവായത്തനായുള്ളവീടും മെയ്യും
സചിവനോടു വേർപിരിഞ്ഞതാകിലോ
പൊടിക്കണ്ണനൊരു തൃണയുംകൂടാതെ
കൊടുങ്കാട്ടിൽ കിടന്നുഴലുംപോലെയും
സ്തനന്ധയരായ ചെറുപിള്ളേർ തന്റെ
ജനനി ചത്താലുള്ളവസ്ഥപോലെയും." എന്നും,
"ചാണകസൂതച്ചുരുളവിഹിതപത്രവും മുദ്രയും
ചാതുര്യമോടൊരു പെട്ടിയിലിട്ടവൻ
കൂടവടിയുമുടമയെടുത്തു കരമതിലെടുത്തുടൻ
കള്ളനെപ്പോലെതാൻ മുദ്രയും കൂടാതെ
വിരവിനൊടു കപടമതിൽനിന്നു പോയീടുവാൻ
പാളി നടന്നതുകണ്ടു ദിവാകരൻ."

എന്നും മറ്റും ഉള്ള ഭാഗങ്ങൾ നോക്കുക.

ചാണക്യസൂത്രം കഥയിലെ പ്രധാന സംഭവങ്ങളെക്കുറിച്ച് ബൃഹൽകഥാമഞ്ജരി, വിഷ്ണുപുരാണം, കാമന്ദകം എന്നിങ്ങനെയുള്ള പുരാതനഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ ചുരുക്കമായി പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഈ വക കൃതികളിൽ സൂചിപ്പിച്ചിരിക്കുന്ന കഥാബീജത്തെ വികസിപ്പിച്ചാണ് വിശാഖദത്തകവി പ്രസിദ്ധമായ മുദ്രാരാക്ഷസം നാടകം നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ളത്. ബൃഹൽകഥയിലുള്ളതായി പറയപ്പെടുന്നു:—

"ചാണക്യനാമ നാ തേനാഥേ
ശകടാലഗൃഹേ രഹഃ
കൃത്യം വിധായ സഹസാ
സപുത്രോ നിഹതോ നൃപഃ

യോഗനന്ദേ യശശ്ശേഷേ
പുഷ്പനന്ദസുതസ്തതഃ
ചന്ദ്രഗുപ്തഃ കുതോ രാജ്യേ
ചാണക്യേന മഹൌജസാ"

എന്നുള്ള ശ്ലോകങ്ങൾ വാസ്തവത്തിൽ അതിലുള്ളവയല്ല. ക്ഷേമേന്ദ്രന്റെ ബൃഹൽകഥാമഞ്ജരിയിലുള്ളവയാണ്. ദശരൂപകവ്യാഖ്യാനത്തിൽ ഈ ശ്ലോകങ്ങൾ ഉദ്ധരിച്ചിട്ടുമുണ്ട്. ചാണക്യബ്രാഹ്മണന്റെ കുടിലതന്ത്രങ്ങൾകൊണ്ടു ചന്ദ്രഗുപ്തൻ അഭിഷിക്തനായതിൽപ്പിന്നീടുള്ള കഥാഭാഗത്തെ ആധാരമാക്കി മാത്രമേ മുദ്രാരാക്ഷസം നാടകം രചിതമായിട്ടുള്ളൂ. ഈ നാടകം മറ്റു നാടകങ്ങളിൽനിന്നു പല അംശങ്ങളിലും ഭിന്നമായിട്ടുള്ളതാണ്. സ്ത്രീകഥാപാത്രം ഒന്നുമാത്രമേയുള്ളൂ. ശൃംഗാരത്തിനു നാടകത്തിൽ ഒരു സ്ഥാനവുമില്ല. ഈ കൃതിയിൽ വീരരസമാണ് സർവ്വത്ര വ്യാപിച്ചു കാണുന്നതു്. എന്നാൽ മഹാവീരചരിതം നാടകത്തിൽ വീരരസത്തിനുള്ള പുഷ്ടിയും പ്രാധാന്യവും മുദ്രാരാക്ഷസത്തിലില്ല. രാജ്യതന്ത്രവിഷയമായ ഇതിവൃത്തവും ഊർജ്ജിതവും ശക്തിമത്തുമായ ഭാഷാരീതിയും മറ്റും മുദ്രാരാക്ഷസത്തിന്റെ പ്രത്യേകതയെ വെളിവാക്കുന്നു. മുദ്രാരാക്ഷസംനാടകത്തിൽ പ്രതിപാദിതങ്ങളല്ലാത്ത ചാണക്യകഥാഭാഗങ്ങൾ ദണ്ഡിരാജന്റെ മുദ്രാരാക്ഷസകഥോപോദ്ഘാതം, രവിനന്ദകന്റെ ചാണക്യകഥാസാരം, അനന്തകവിയുടെ മുദ്രാരാക്ഷസപൂർവ്വസൽക്കഥ, മുദ്രാരാക്ഷസപൂർവ്വപീഠിക എന്നിങ്ങനെ നാലു കൃതികളിൽ വിവരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആദ്യത്തെ രണ്ടും പദ്യരൂപത്തിലും മറ്റേതു രണ്ടും ഗദ്യരൂപത്തിലുമാണ് രചിച്ചിട്ടുള്ളതു്. ചാണക്യകഥയെ പരാമർശിച്ചു രചിച്ചിട്ടുള്ള ഈ കൃതികളിൽ ചാണക്യസൂത്രംകിളിപ്പാട്ടിനു് ഏതെല്ലാം അധാരമായിരുന്നുവെന്നു് അന്വേഷിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ചാണക്യസൂത്രം ആദ്യത്തെ മൂന്നു പാദങ്ങൾക്കു തുല്യമായ യാതൊരു ഭാഗവും മുദ്രാരാക്ഷസത്തിലില്ല. ഈ ഭാഗങ്ങൾ ദണ്ഡിരാജന്റെ മുദ്രാരാക്ഷസകഥോപോദ്ഘാതവും രവിനന്ദകന്റെ ചാണക്യകഥാസാരവും അനുസരിച്ചു രചിച്ചിട്ടുള്ളവയാണ്. നാലാംപാദം മുതൽ മുദ്രാരാക്ഷസനാടകത്തെ ആശ്രയിച്ചു് ഭാഷാന്തരം ചെയ്തിരിക്കുകയുമാണ്. ഇങ്ങനെ ചാണക്യസൂത്രംകിളിപ്പാട്ടിന്റെ മൂലഗ്രന്ഥങ്ങളായി രണ്ടുമൂന്നു കൃതികൾ ഉണ്ടെന്നുള്ളതിനു യാതൊരു സം

ശയവുമില്ല. ഇവയിൽ മുദ്രാരാക്ഷസം നാടകവും അതിന്റെ വ്യാഖ്യാതാവായ ദണ്ഡിരാജന്റെ മുദ്രാരാക്ഷസകഥോപോദ്ഘാതവും നമ്പ്യാക്ക് പരിചിതമായിരുന്നുവെന്നു നിർണ്ണയിക്കുന്നതിന് ഇതരതെളിവുകൾ ഉണ്ട്. ധ്രുവചരിതത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിനു പരിചിതങ്ങളായ നാടകങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിൽ മുദ്രാരാക്ഷസവും ഉൾപ്പെട്ടിരിയിട്ടുണ്ട്. സ്യമന്തകം തുള്ളലിൽ:—

"ചീയതേ ഖലിശസ്യാപി സുക്ഷേത്രപതിതാ കൃഷിഃ
ന ശാലേഃ സ്തംബകരിതാ വപുർഗ്രഹണമപേക്ഷതേ"

എന്ന മുദ്രാരാക്ഷസശ്ലോകം ഉദ്ധരിച്ച് വിസ്തരമായി ഭാഷാന്തരം ചെയ്യുകാണുന്നു. രവിനത്തകന്റെ കൃതിയും നമ്പ്യാക്ക് പരിചിതമായിരുന്നിരിക്കണം.

ആദ്യപാദങ്ങളിൽ മൂലകവിയോട് കഴിയുന്നതും യോജിച്ചിരിക്കണമെന്നുള്ള ആഗ്രഹത്തിനു നമ്പ്യാർ വശംവദനായിരുന്നതായിക്കാണുന്നു. യാതൊരു സ്വാതന്ത്ര്യവും തർജ്ജിമയിൽ കാണിക്കുന്നതിനു നമ്പ്യാർ മുതിർന്നിരിക്കാനിടയില്ല. രവിനത്തകന്റേയും ദണ്ഡിരാജന്റേയും കൃതികളിലെ ഭാഗങ്ങളെ പദാനുപദമായി തർജ്ജിമചെയ്യുന്നതിനു നമ്പ്യാർ ഉൽസുകനായിച്ചമയുന്നുണ്ട്. കഴിയുന്നതും മൂലഗ്രന്ഥത്തോട് യോജിച്ചിരിക്കണമെന്നുള്ള മോഹത്താൽ പ്രേരിതനായിരുന്നതുകൊണ്ടായിരിക്കണം ആദ്യഭാഗങ്ങളിൽ നമ്പ്യാരുടെ സ്വതസ്സിദ്ധമായ വാണീവിലാസം പ്രത്യക്ഷമാകാതെയിരിക്കുന്നത്! എന്നാൽ മുന്നോട്ടുപോകുന്തോറും ഏറക്കുറെ സ്വാതന്ത്ര്യങ്ങൾ തർജ്ജിമയിൽ വരുത്തുകയും മൂലാർത്ഥത്തെ ചിലെടത്തെല്ലാം വിശദമായി വിവർത്തനം ചെയ്യുകയും സ്വമനോധർമ്മപ്രകടനത്തിനു കിട്ടുന്ന അവസരങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കുകയും ചെയ്യുകയാൽ കവിതയ്ക്കു കൂടുതൽ ഗുണവും സ്വച്ഛന്ദതയും കാണാനുണ്ട്. അന്ത്യപാദങ്ങൾ ആദ്യപാദങ്ങളേക്കാൾ നന്നായിരിക്കുന്നുവെന്നതിന് യാതൊരു സന്ദേഹവുമില്ല. നാലാംപാദത്തിൽ തന്നെ നമ്പ്യാർ ഏതാനും ഭാഗങ്ങൾ മൂലഗ്രന്ഥത്തിലില്ലാത്തവയെ കൂട്ടിച്ചേർത്തിട്ടുണ്ട്. എന്നുതന്നെയുമല്ല, മൂലഗ്രന്ഥത്തിലെ പല ഭാഗങ്ങളെ തർജ്ജിമയിൽ പരിത്യജിച്ചിട്ടുമുണ്ട്. മുദ്രാരാക്ഷസം നാടകത്തെ ആശ്രയിച്ചു നാലാം പാദംമുതൽ രചിച്ചിരിക്കയാണ്. എന്നാൽ നാടകത്തിലുള്ള എല്ലാരംഗങ്ങളേയും അതുപോലെ അനു

ഖ്യാനരൂപമായ കിളിപ്പാട്ടിൽ വരുത്തേണ്ടയാവശ്യവുമില്ല. വെറും ആഖ്യാനരീതി അവലംബിക്കുന്ന കവിക്കു നാടകത്തിലെ ഏതാനും ഭാഗങ്ങളെ ഉപേക്ഷിക്കേണ്ടിവരുന്നു. ഇങ്ങിനെ രീതിഭേദത്തെ അടിസ്ഥാനമാക്കി മൂലത്തിൽനിന്നും ഏതാനും വ്യതിയാനങ്ങൾ നാലാംപാദംമുതൽ കാണ്മാനുണ്ട്. മൂലഗ്രന്ഥത്തിൽ ചാണക്യനും ശിഷ്യനുമായുള്ള സംഭാഷണമെല്ലാം കിളിപ്പാട്ടിൽ തർജ്ജിമചെയ്യുചേർത്തിട്ടില്ല. എന്നതന്നെയുമല്ല, രാക്ഷസന്റെ ആത്മഗതമായി നാടകത്തിൽ കൊടുത്തിട്ടുള്ള പല ഭാഗങ്ങളേയും നിപുണകനോടു പറയുന്നതായും വ്യത്യാസം വരുത്തിയിട്ടുണ്ട്. എങ്കിലും പൊതുവെ നാടകത്തെ കഴിയുന്നത്ര അനുസരിച്ചു തന്നെയാണ് കിളിപ്പാട്ടിന്റെ പോക്ക്. മൂലഗ്രന്ഥത്തിലെ ആശയങ്ങളെ ചിലപ്പോൾ വിശദമാക്കുന്നതിനു നന്മ്യാർ ശ്രമിക്കുന്നുണ്ട്. മൂലത്തിലുള്ള "ശ്രീ ചന്ദ്രസ്യ ശ്രിയം ന സഹതേ" എന്നതിനെ:—

"മൌഢ്യനാം മന്നവൻ തന്നുടെ ശൌഢ്യവും
വീര്യവും ശ്രീയും പ്രതാപവും കേളിയും
ഒട്ടും സഹിക്കുന്നതല്ലിവർ മൂവക്ക-
മില്ലുമില്ലുള്ളുവധിയില്ലതുമേ"

എന്നു തർജ്ജിമചെയ്തിരിക്കുന്നതിൽ 'ശ്രിയം' എന്ന പദത്തിൽ അന്തർഭവിച്ചിരിക്കുന്ന ആശയത്തെ എത്ര വിശദമായി അഭിവൃദ്ധമാക്കിയിരിക്കുന്നു. അതുപോലെ 'ന ചിരാദ് അസ്യാനുരൂപം ഫലമധിഗമിഷ്യസി' എന്നതിനു:—

"എന്നുപറഞ്ഞു മൌനിക്കൊണ്ടഥ
മിന്നുന്ന കാതിലകൈവള പട്ടകൾ
ഇത്തരമൊക്കെക്കൊടുപ്പിച്ചിതാദരാൽ
ഉത്തമനായ നിപുണകനന്നേരം."

എന്നു ഭാഷാന്തരം ചെയ്തിരിക്കുന്നതു് എത്ര തന്മയത്വത്തോടുകൂടിയാണ്. ചന്ദനദാസന്റെ സ്വത്തുക്കളെല്ലാം കവർന്നെടുക്കണമെന്നു മാത്രം രാക്ഷസൻ ആജ്ഞകൊടുക്കുന്നതായി മൂലഗ്രന്ഥത്തിലുള്ളതിനു് എത്ര വിസ്തരമായാണ് തർജ്ജിമചെയ്തിരിക്കുന്നതു്. നന്മ്യാരുടെ മനോധർമ്മത്തിന്റെ സ്ഫുരണം ഈ ഭാഗങ്ങളിൽ ദൃശ്യമാണ്:—

"ചന്ദനദാസന്റെ വീട്ടിലകം പുക്കു
അറമില്ലാതോളമുള്ള നിധികളും

അറമില്ലാതുള്ളോരാഭരണങ്ങളും
വൈഡൂര്യപദ്മരാഗേന്ദ്രനീലാദിയും
വൈശിഷ്ട്യമുള്ള രത്നങ്ങൾ നിറച്ചുള്ള
രത്നകംഭങ്ങളവധിക്രൂടാതെയും
രത്നം പതിച്ചുള്ള മാത്രഗണങ്ങളും
സച്ചന്ദനം കണ്ടിക്കണക്കിൽ നിമ്പിച്ചുള്ള-
തെണ്ണമില്ലാതോളമെന്നേ പറയാവൂ
പട്ടകളോരോതരം നിറച്ചീടുന്ന
പെട്ടികളുമോലപ്പെട്ടി പാത്രങ്ങളും
ഒക്കവേ കൂട്ടിക്കവന്നുകൊണ്ടങ്ങവർ
വൈകം ഗുപ്തനുടെ മുമ്പിൽ വച്ചിടിനാർ."

കോപാവേശത്താൽ ചാണക്യൻ ചന്ദനദാസനെ ഭയപ്പെട്ടു ത്തുവാൻ വാളുമെടുത്തു ചീളെന്നു ചെല്ലുമ്പോൾ കൂസൽകൂടാതെ ചന്ദനദാസൻ പറയുന്ന വാക്കുകൾ മൂലഗ്രന്ഥത്തിലില്ല;—

"ഏതുമൊരുഭയമില്ല മമ ഭവാൻ
ചാതുര്യമോടു തലയറുത്തീടുക
എന്നുടെ കണ്ഠമുണ്ടുള്ളവാളുമാ-
യൊന്നിച്ചുവന്നാൽ മടിക്കേണമോ പിന്നെ
ആരുമിഹ വന്നു കൈ പിടിപ്പാനില്ല
നേരേ തലയിതാ വെട്ടീടുക ഭവാൻ."

അതുപോലെ, ചന്ദനദാസൻ ചാണക്യന്റെ അടുക്കലേക്കു ചെന്നതു്:—

"അത്യന്തമാഭകലർന്ന രത്നങ്ങളും
പട്ടകളാഭരണങ്ങൾ സുവർണ്ണങ്ങൾ
പെട്ടികളിൽ നിറച്ചമ്പോടെടുപ്പിച്ചു"

കൊണ്ടാണെന്നു നന്ദ്യാർ വിശദമാക്കുന്നു. നിപുണകനു രാക്ഷസാമാത്യന്റെ അംഗുലീയമുദ്ര ലഭിച്ചതെങ്ങിനെയെന്നു് ആഖ്യാനം ചെയ്യുന്നതിലും നന്ദ്യാരുടെ ചില പൊടിക്കൈകൾ കാണാനുണ്ടു്. നന്ദ്യാരുടെ മനോധർമ്മമുകുളങ്ങൾ അവിടേയും പ്രസരിക്കുന്നുണ്ടു്. തജ്ജിമയുടെ മാതിരിയും രീതിയും കാണിപ്പാൻ ഒന്നാരണ്ടു ഭാഗങ്ങൾ കൂടി ഉദ്ധരിക്കാം.

"ആസ്വാദിതദ്വിരദശോണിതശോണശോഭം
സന്ധ്യാരുണാമിവ കലാം ശശലാഞ്ഛനസ്യ
ജൃംഭാവിദാരിതമുഖസ്യ മുഖാൽ സ്മരന്തീം
കോ ഹന്തുമിച്ഛതി ഹരേഃ പരിഭൂയ ദംഷ്ട്രാം."

എന്നതിന്റെ ഭാഷാന്തരമാണിതു:—

"ദ്വിരദവരരുധിരതരസേകശോണാഭയാ
തെളിവിനൊട്ട സന്ധ്യയ്ക്കരുണമായ്മിന്നുന്ന
ശിശിരകരമഹിതകലയെന്നപോലേയൊരു
സിംഹവദനത്തിലുള്ളൊരു ദംഷ്ട്രയെ
പരിചൊട്ട പറിച്ചുകൊണ്ടിങ്ങുപോന്നിട്ടവാൻ
പാരതിലേവൻ നിനയ്ക്കുന്നതോക്ക നീ."

"ചാണക്യേനാകരുണേന സഹസാ ശബ്ദായിതസ്യ വത്തതേ
നിർദ്ദോഷസ്യാപി ശങ്കാ; കിം പുനഃ സഞ്ജാതദോഷസ്യ."

എന്നതിനു:—

"ചാണക്യനെന്നു കേട്ടീടുന്ന നേരത്തു
താനറിയാതെ നടുങ്ങുമെല്ലാവരും
ഇത്ര കൃപയുമില്ലാത്തവരേ മഠം
ധാത്രിയിലെങ്ങുമേ കണ്ടിട്ടുമില്ല ഞാൻ
ഏതുമൊരുപിഴ ചെയ്യാതവർകൾക്കു-
മാതങ്കമുണ്ടതോ ചാണക്യവിപ്രനെ
ഏറ്റമപരാധമുള്ളോരിനിക്കിഹ
മുറ്റും പൊറുതിയില്ലാതെ വരുമല്ലൊ."

എന്നു് തർജ്ജിമ ചെയ്തിരിക്കുന്നു. ഇങ്ങിനെ തർജ്ജിമയിൽ ആദ്യമായി കൈവെച്ച നന്ത്യാരുടെ കവിതയ്ക്കു ക്രമേണ ഗുണം കൂടിവരുന്നുണ്ടെന്നു ചാണക്യസൂത്രത്തിന്റെ അന്ത്യപാദങ്ങളിൽ നിന്നും വ്യക്തമാകുന്നുണ്ടു്. ചാണക്യസൂത്രം നന്ത്യാരുടെ ബാല്യകവനങ്ങളിൽ ഒന്നായിരിക്കണമെന്നു് ആകപ്പാടെ തോന്നുന്നു. കിള്ളിക്കുറിശ്ശിദേവനെയും മറ്റും സ്തുതിച്ചുകാണാത്തതു മൂലഗ്രന്ഥത്തോടു കഴിയുന്നതും യോജിച്ചിരിക്കണമെന്നുള്ള മോഹത്തിന്റെ ഫലമായിരിക്കണം. നന്ത്യാരുടെ സരളമധുരമായ രീതിയുടെ അംകുരങ്ങൾ മാത്രമേ ഈ കൃതിയിൽ കാണ്മാനുള്ളൂ. ബാല്യകവനങ്ങളിലൊന്നായതുകൊണ്ടാണ് ഭാഷയ്ക്കു പറയത്തക്ക ഊർജ്ജിതവും ചൊടിചൊടിപ്പുമില്ലാത്തതു്. ഒരുപക്ഷെ ഇതു് നന്ത്യാരുടെ ആദ്യത്തെ കൃതിയായിരിക്കണമെന്നതോന്നുന്നു. ഭാഷാന്തരീകരണത്തിന്റെ അവ്യക്തതയും അസ്ഫുടതവും ചില സ്ഥലങ്ങളിൽ കാണ്മാനുണ്ടു്.

പതിന്നാലുവൃത്തം.

ഭാഗവദ്ദൂതു പതിന്നാലുവൃത്തം നന്ത്യാരുടെ ബാല്യകൃതികളിലൊന്നാണെന്നു നിസ്സന്ദേഹമായി കരുതാമെന്നു തോന്നുന്നു. ഇഷ്ട

പരദേവതാസ്തുതിപരമായി നമ്പ്യാക്ക് പതിവുള്ള കിള്ളിക്കുറിശ്ശി ദേവവർണ്ണന.—

"ശ്രീകപുരമമരും പരമേശ്വരനും
സുകവികൾ പലരും ഗുരുനായകനും."

എന്നതിൽ കാണ്മാനുണ്ട്. എന്നതന്നെയുമല്ല, പതിന്നാലുവൃത്തത്തിലും നമ്പ്യാരുടെ ചില ഇതരകൃതികളിലും ഒരേ ആശയത്തെ പ്പററി പ്രതിപാദിക്കുന്ന ഏതാനും ഭാഗങ്ങൾ കാണ്മാനുണ്ട്. 'മൃ. ദ്വാരാക്ഷസ'ത്തിലെ:—

"ഭക്ഷണാദ്യുപഭോഗേന പ്രഭൂർഭവതി ന പ്രഭുഃ
പരൈരനഭിഭൂതാജ്ഞസ്വമേവ പ്രഭുമുച്യസേ

എന്ന പദ്യത്തെ ഈ കൃതിയിൽ:—

"കടകമണികാഞ്ചീമകുടമിവയെല്ലാം
ഉടലിലണിയുന്നോനവനിപതിയാമോ
പടപൊരുതു ശത്രുൻ ഝടിതി പൊടിയാക്കും
പടവിഭവനീശൻ പ്രണമത മുകുന്ദം
തരിവളകൾതണ്ടും കുടയുമിവയെല്ലാം
നരപതിവിശേഷം പരിചൊടറിയേണം
പരമനിജധർമ്മം ധരണിയിൽ നടത്തു-
ന്നരശനരശൻതാൻ പ്രണമത മുകുന്ദം." എന്നും,

'ചാണക്യസൂത്ര'ത്തിൽ:—

"സ്വാഭരണമലങ്കരിച്ചാൽ ഭൂപൻ
ഉർവീപതിയാകയില്ലെന്നു നിർണ്ണയം
ആജ്ഞയ്ക്കുചാരന്തരം കൂടാതെ നിത്യവും
പ്രാജ്ഞനായുള്ള രാജാവു രാജാവല്ലോ." എന്നും,

തജ്ജ്ഞമചെയ്ത ചേത്തിരിക്കുന്നു. കുരുപാണ്ഡവയുദ്ധം ഉണ്ടാകുമെന്നു കുരുതി ശ്രീകൃഷ്ണൻ ദ്വാരകയിൽ വസിക്കുമ്പോൾ ദുര്യ്യോധനനും അർജ്ജുനനും അദ്ദേഹത്തിന്റെ സഹായമഭ്യർത്ഥിക്കുവാൻ അവിടെ ചെല്ലുന്നതാണ് ഒന്നാംവൃത്തത്തിലെ വിഷയം. രണ്ടുപേരും അദ്ദേഹത്തെ വരിക്കാനായി വരുന്നതുകണ്ട് യദുകുലാധിപൻ ഇതറിയാത്ത മട്ടിൽ കള്ളയുറക്കം ഭാവിച്ചു കിടക്കുമ്പോൾ അവർ അഗതരായി. അർജ്ജുനൻ ശ്രീകൃഷ്ണന്റെ ചരണസമീപത്തിൽ വിനീതനായി ഉറക്കമുണരുന്നതു കാത്തുകൊണ്ടു നില്ക്കുന്നതും, ഗർവ്വിതനായ ദുര്യ്യോധനൻ അവിടെ കിടന്നിരുന്ന മണിപീഠത്തിൽ ആസനസ്ഥനാകുന്നതും രണ്ടുപേരുടേയും സ്വഭാവവ്യത്യാസത്തെ പ്രതി

ക്ഷപ്പെടുത്തുന്നു. മേല്പത്തൂർഭട്ടപാദരുടെ ദൂതവാക്യംപ്രബന്ധവു മായി ഈ ഭാഗങ്ങളിൽ ചില സാദൃശ്യങ്ങൾ കാണുന്നു. 'ദൂതവാ ക്യ'ത്തിൽ:—

"പ്രകടിതകപടസ്വാപസ്യ കൃഹനാമാനുഷസ്യ ഭഗവതോ വാസുദേവസ്യ വാസഭവനം പ്രവിശ്യ തത്ര ച ശിരോഭാഗേ നി ഹിതമഹിതഭട്ടാസനമദ്ധ്യമദ്ധ്യാസീനേ മാനധനേ സുയോധനേ സ ധനഞ്ജയോഽപി നിഭൃതമുപഗമ്യ കൃതാഞ്ജലിസ്തസ്യ വൈകു ണ്ഠസ്യ ചരണോപകണ്ഠേ കുണ്ഠേതരധിയാം വരിഷ്ഠസ്തിഷ്ഠന്നേവ പ്രഭോഃ പ്രബോധസമയം പ്രതിപാലയാമാസ."

എന്നതിനു്:—

"കപടമുറങ്ങും കപടനരന്റെ
കലിശമഹാമണി ശയനനികേതേ
സപദി കിടന്നൊരു മണിപീഠാന്തേ
നൃപതി വസിച്ചു നാരായണ! ജയ.
മുരരിപുതന്നുടെ തിരുമുടിനികടേ
കുരുപതിവന്നു വസിച്ച ദശായാം
വിരവൊടുവന്നഥ വിജയനുമപ്പോൾ
ഹരിയെ വണങ്ങി നാരായണ! ജയ.
കരുണാകരനുടെ ചരണസമീപേ
പരിചൊടുനിന്നാനവനുമുദാരം
തരുണതമാലമനോഹരമാകിന
തിരുവുടൽ കണ്ടഥ നാരായണ! ജയ."

എന്നു് പതിനാലുവൃത്തത്തിൽ കാണുന്നു. ശ്രീമഹാഭാരതത്തിൽ നിന്നും ഏതാനും ഭാഗങ്ങൾ ഭാഷാന്തരം ചെയ്യ ചേത്തിട്ടുണ്ടു്. 'മഹാഭാരത'ത്തിലെ:—

"ഭവാനഭിഗതഃ പൂർവ്വമത്ര മേ നാസ്തി സംശയഃ
ദുഷ്ടസ്യ പ്രഥമം രാജൻ! മയാ പാർത്ഥോ ധനഞ്ജയഃ
തവ പൂർവ്വാഭിഗമനാൽ പൂർവ്വം ചാപ്യസ്യ ദർശനാൽ
സാഹായ്യമുഭയോരേവ കരിഷ്യാമി സുയോധന!"

എന്ന ഭാഗത്തെ:—

"മുമ്പിൽ കുരുപതി മമ പുരി പുക്കു
മുമ്പിൽ പാണ്ഡവനീക്ഷിതനായി
മുമ്പിരുവർക്കും രണ്ടു പ്രകാരം
സമ്പ്രതി ജാതം നാരായണ! ജയ.
ഇന്നു ഭവാന്മാരിരുവരുമോർത്താ—

ലൊന്നുമിനിക്കൊരു ഭേദവുമില്ല
ഒന്നു നിരൂപിച്ചുരചെയ്തീടാം
മന്നവവരരേ! നാരായണ! ജയ."

എന്നു് പരിഭാഷപ്പെട്ടത്തിയിരിക്കുന്നു. 'വമ്പടയാം കടലങ്ങുകടപ്പാൻ വമ്പു'ള്ളവരായ ഭടരെ ലഭിച്ചതിൽ സന്തുഷ്ടമാനസനായ സുയോധനൻ മറ്റു സമരപദാർത്ഥം സംഭൃതമാക്കുന്നതിനായി യാത്രയും പറഞ്ഞു മടങ്ങി. നിരായുധനായ ശ്രീകൃഷ്ണൻ സാരഥ്യം വഹിക്കാമെന്നു് ഏറ്റതിനാൽ അർജ്ജുനനും വളരെ സന്തോഷിച്ചു.

ദ്രുപദരാജാവിന്റെ പുരോഹിതൻ പാണ്ഡവരുടെ സന്ദേശവുംകൊണ്ടു കൌരവസഭയിൽ ചെന്നു മടങ്ങിയ വൃത്താന്തം ധർമ്മപുത്രരേയും മറ്റും അറിയിക്കുന്നതാണു് രണ്ടാംവൃത്തത്തിലെ വിഷയം. കൌരവന്മാരുടെ കുശ്മലതകളെ പുരോഹിതൻ:—

"അന്തണരുടേ വചനമാകർണ്ണയാക്കി
ചന്തമൊടിരുന്നവർ ചിരിച്ചുപറയുന്നു
കുന്തിയുടെ പുത്രരിലവർക്കു പരിഹാസം
ഹന്ത! പാവാനരുതെനിക്കു ഹര ശംഭോ!
കണ്ണാത പെരുത്തൊരു സുയോധനരുമൊക്കൽ
ശണ്ഠപലതും ഖത കഴിഞ്ഞു സഭയിങ്കൽ
കുണ്ഠിതമെനിക്കതിലൊരല്പമതുമില്ലേ
വേണ്ടിവരുമീവക ചിലർക്കു ഹര ശംഭോ!"

എന്നു വിസ്തരിച്ചു പ്രതിപാദിക്കുന്നു. ഫാൽഗുനപൂരത്തിലെ യുദ്ധസന്നാഹങ്ങൾ അറിഞ്ഞു പരിഭ്രാന്തമാനസനായ ധൃതരാഷ്ട്രർ സഞ്ജയനെ വിളിച്ചു ധർമ്മജസവിധത്തിലേക്കു് ഒരു സന്ദേശത്തോടുകൂടി അയച്ചു. സഞ്ജയൻ വിരാടനഗരിയിലെത്തി ധർമ്മപുത്രരെക്കണ്ടു വിവരമെല്ലാം അറിയിച്ചു. സുയോധനന്റെ ദുശ്ശാഠ്യവും അനുസരണയില്ലായ്മയും ധൃതരാഷ്ട്രരെ എത്രമാത്രം വിഷാദിപ്പിച്ചുവെന്നു്:—

"നമ്മുടെ കുമാരനൊരു ചൊല്ലുകുറിയില്ല
നന്മ വരുവാനൊരു മനസ്സുമവനില്ല
മന്മതമതിങ്കൽ ഖലുമാനമവനില്ല
കർമ്മിതു നമ്മുടെ ധരിക്ക ഹര ശംഭോ!
എങ്കലൊരു ശങ്ക പുനരെന്റെ മകനില്ല
തങ്കലൊരു കല്പനയുമുണ്ടവനു പണ്ടേ
എങ്കിലതമപ്പതിനെനിക്കുമെളുതല്ല
സങ്കടമിതൊക്കെയുമിനിക്ക ഹര ശംഭോ!"

എന്ന വിലാപത്തിൽനിന്നും സ്പഷ്ടമാകുന്നുണ്ട്. ക്ഷണികങ്ങളായ ഐഹികസുഖങ്ങളെ പരിത്യജിച്ച് ഇന്ദ്രിയവിജയം സാധിക്കുന്നതിനും സന്ന്യാസവ്രതമവലംബിക്കുന്നതിനും ധൃതരാഷ്ട്രർ ഉപദേശിക്കുന്നതിൽ ചില ഭാഗങ്ങളും ദൂതവാക്യം പ്രബന്ധത്തിൽനിന്നു തർജ്ജിമചെയ്തു ചേർത്തിരിക്കുന്നു.

"ഭർത്തവ്യം സ്വശരീരമേവ സുലഭം ഭോക്തും യഥേഷ്ടം ഫലം
ശയ്യാശ്ചാരുശിലാതലാനി സരിതാം തോയം ച പേയം ലഘു
സാദ്ധ്യം വിശ്രമപി സ്ഥിരേണ തപസാ തദ്ഭാഗ്യഭാജാമഹോ!
സംപ്രാപ്തോ വനവാസ ഏവ നഗരീവാസാദ് ഗരീയസ്സുഖം."

എന്നതിനെ:—

"കാനനനിവാസമതുതന്നെ തവ നല്ല
താനനുഭവിച്ചുടനറിഞ്ഞ സുഖമല്ലോ
ഞാനനുചിതം പുനരുരയ്പ്പതുമതല്ല
ജ്ഞാനികളുടേ മതമിതേവ ഹര ശംഭോ!
കന്ദഫലമൂലജലമെന്നിവ ഭുജിപ്പാൻ
കന്ദരതലേ ശിലകളുണ്ടഥ ശയിപ്പാൻ
നന്നിതു മരങ്ങളുടെ തോലുകളുടുപ്പാ-
നൊന്നുമിഹ ദുർല്ലഭവുമില്ല ഹര ശംഭോ!"

എന്ന് തർജ്ജിമ ചെയ്തിരിക്കുന്നു.

പാർത്ഥചരിതം ശീതങ്കൻ തുള്ളലിൽ ഈ ആശയത്തെ വിശദമാക്കിയിരിക്കുന്നതു നോക്കുക:—

"ഭക്ഷണത്തിന്നും നമുക്കുണ്ടുപായമീ
വൃക്ഷങ്ങടേ ഫലമൂലപകപ്പാദികൾ
ശിക്ഷയിൽ വേണ്ടുന്നതൊക്കേ ഭുജിച്ചിടാം
കൃഷിയിലെത്ര കൊള്ളുന്നതെന്നാലത്ര
വസ്ത്രങ്ങൾ വേണ്ടുന്നതിന്നും മരത്തൊലി
ചത്രങ്ങൾ വേണ്ടുകിൽ പത്രങ്ങളുണ്ടു
ഗൃഹസ്ഥലങ്ങളായീടുന്ന പാറകൾ
മെത്തപ്പുറത്തിനു തുല്യമായ് കാണു നീ."

സഞ്ജയന്റെ സന്ദേശം കേട്ടുകൊണ്ടിരുന്ന ശ്രീകൃഷ്ണൻ അതിനുത്തരമായി സുയോധനാദികൾ പാണ്ഡവരോടു ചെയ്തിട്ടുള്ള കൃനയങ്ങളെ എണ്ണിപ്പറയുന്നതോടുകൂടി മൂന്നാംവൃത്തവും ആരംഭിക്കുന്നു. ഈ ഘട്ടത്തിലും ദൂതവാക്യത്തിലെ:—

കൃഷ്ണൻ—"ധീമൻ ഗാവദ്ഗണേ! മദ്വചനമിദമപി ശ്രാവയാന്ധം നൃപം തം
മംഗുയദ്ഭിഃ പൃഥാസൂനുഷു യദപകൃതം തേ തനൂജൈരകസ്മാൽ
കാകോളാഗ്നിപ്രദാനാദിഭിരപി ശകുനേസ്സാദ്ധശൈശവത്തമവുത്തൈ-
സ്സൽ സവ്യം വാസുദേവേ മയി നിയതമപാകാരി നോ പാണ്ഡവേഷു."

"ഏതത്തവമി നാപയാതി ഹൃദയാദദ്യാപി മദ്ധ്യേസഭം
കൃഷ്ണാ കേശഭരേ വികൃഷ്ടവസനാ ദുശ്ശാസനേനാകുലാ
ഹാ! കൃഷ്ണേതി വിദൂരവാസിനമഹോ കൃഷ്ണാ ഭൃശം പ്രാരുദ-
ദ്യന്മാം സഞ്ജയ! കിം ഫതേഷ്വപി കുരുഷ്വേതസ്യ ശാന്തിർഭവേൽ."
"രാജേ ഞാനുജ ഞാവതീർണ്ണസ്സമജനി മുദിതോ മാരുതിസ്സാനുജന്മാ
ക്രുദ്ധോ ഗാണ്ഡീവധന്വാ വയമപി സുഹൃദോ ബ്രൂഹി തൽ പ്രാപ്യസമ്പൽ
പുത്രൈർദാരൈശ്ച മിത്രൈർപ്രിയരത രുചിരൈരന്നപാനൈശ്ച തൃപ്തൂ,
പ്രീത്യാ പത്രേഷു ചാത്മാൻ വിസൃജത,കുരുതസ്വാനി കാര്യാണി ചാര്യാ!"

എന്ന ഭാഗത്തെ വിശദമാക്കി ഭാഷാന്തരപ്പെട്ടത്തിയിരിക്കുന്നു:—

"ലാക്ഷകൊണ്ടു ചമച്ച കോട്ടയിലിട്ടു ചുട്ടുപൊടിച്ചതും
തൃക്ഷനായ വൃകോദരൻ വിഷംകൊടുത്തു വലച്ചതും
ആക്ഷകൈതവഹേതുനാ സകലം പിടിച്ചുപറിച്ചതും
പക്ഷപാതമിതൊക്കെയും തവ ചിന്തയേ ഹര ശങ്കര!
ശിഷ്ടരായ മഹാജനങ്ങൾ നിറഞ്ഞ രാജസഭാന്തരേ
ദുഷ്ടനായ തവാത്മജൻ ദ്രുപദാത്മജാകബരീഭരം
കഷ്ടമാശു പിടിച്ചിഴച്ചു ദുകൂലരാശി വലിച്ചതും
കഷ്ടമാരു മറക്കുമീവക ചേഷ്ടിതം ഹര ശങ്കര!
മത്തകാശിനിയായ പാർഷതി താഡനം സഹിയാഞ്ഞുടൻ
ചിത്തഖേദമിയന്ന നമ്മെ വിളിച്ചുനിന്നു കരഞ്ഞതും
ചിത്തതാരിലൊരഗ്നിപോലെയെരിഞ്ഞിടുന്നു മമാധുനാ
ധാർത്തരാഷ്ട്രവനം ദഹിക്കുമതിപ്രൊഴേ ഹര ശങ്കര!
ഭീമസാഹസശീലനാകിയ ഭീമസേനനുമാഹവേ
താമസം സഹിയാഞ്ഞു സമ്പ്രതി ഖേദമോടിഹ വർത്തതേ
സോമവംശമടക്കിവാണ കുരുക്കളേക്കൊല ചെയ്യുടൻ
നാമശേഷമതാക്കുവാൻ കുറവെന്തഹോ! ഹര ശങ്കര!
ഗാണ്ഡിവം കഴിയെക്കുലച്ചു കരത്തിലാക്കി ധനഞ്ജയൻ
പാണ്ഡവാഗ്രജശാസനം ലഭിയാഞ്ഞുകൊണ്ടു വിളംബതേ
ഖാണ്ഡവം വിപിനം മുടിച്ച മിടുക്കനെന്തിതു ദുർഘടം
താണ്ഡവങ്ങളനേകമുണ്ടു രണാങ്കണേ ഹര ശങ്കര!"

ചതുർത്ഥവൃത്തത്തിൽ ധൃതരാഷ്ട്രരോടു വിദുരർ സദുപദേശം ചെയ്യുന്നതായി വിവരിച്ചിരിക്കുന്നു. ഭാരതത്തിലെ ചില ആശയങ്ങളെ വിദുരവാക്യത്തിൽ വിസ്തരിച്ചു പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുണ്ട്.

"പരധനമടക്കാനതികുതുകികൾക്കും
പരയുവതിമാരിൽ ഭയമിയലുവോർക്കും
പരതരുണിമാരിൽ പ്രണയമുളവോർക്കും
കുറയുമിഹ നിദ്രാ പ്രണമത മുകുന്ദം
പ്രണയിനിയെ വേർപെട്ടഴലുടയവർക്കും
പ്രണയകലഹം പൂണ്ടഴലുമധമർക്കും

പണമധികമുള്ളോരബലമനുജർക്കും
കറയുമിഹ നിത്യം പ്രണമത മുകുന്ദം.
വലിയൊരഭിമാനക്ഷയമുടയവർക്കും
വലിയവനൊട്ടുള്ളിൽ കലഹമുളവാക്കും
പലപല വിമോഹം ഹൃദി കരുതുവോർക്കും
കറയുമിഹ നിത്യം പ്രണമത മുകുന്ദം."

എന്നത് 'ഭാരത'ത്തിലെ:—

"അഭിയുക്തം ബലവന്തം ദുർബലം ഹീനസാധനം
ഹൃതസ്വം കാമിനം ചോരമാവിശന്തി പ്രജാഗരാഃ
കച്ചിദേതൈർമഹാദോഷൈർന്നസ്പൃഷ്ടോഽസി നരാധിപ!
കച്ചിച്ച പരവിത്തേഷു ഗൃദ്ധ്നന്ന പരിതപ്യസേ."

എന്ന ഭാഗത്തെ അഭിവൃദ്ധമാക്കി പരിഭാഷപ്പെടുത്തിയതാണ്. അന്യഗ്രന്ഥങ്ങളിൽനിന്നും പല ആശയങ്ങളും നമ്പ്യാർ ഈ ഘട്ടത്തിൽ സമാഹരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇതിലെ ചില ഭാഗങ്ങൾ വളരെ നന്നായിട്ടുണ്ട്:—

"സുരതമിരിക്കും ക്ഷിതി ബത നശിക്കും
ചതിപടപെരുകും പ്രതിഭടരുഷ്കും
കൃതിതതിഗമിക്കും കൃതിപുനരടക്കും
കൃതിഗതി ശമിക്കും പ്രണമത മുകുന്ദം.
സുമതികൾ പിണങ്ങും കുമതികളിണങ്ങും
സുചരിതമടങ്ങും സുകൃതികളൊടുങ്ങും
രണഭുവി മുടങ്ങും ചപലത തുടങ്ങും
സഫലത മുടങ്ങും പ്രണമത മുകുന്ദം."

അഞ്ചാംവൃത്തത്തിൽ ധർമ്മപുത്രന്റെ ധർമ്മനീതിയേയും ജ്ഞാതിനിഗ്രഹവൈമുഖ്യത്തേയും പറഞ്ഞു പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്നു. നാട്ടിലുള്ള പരിഷയ്ക്ക് അനർത്ഥത്തിനു കാരണമായ യുദ്ധത്തെ വെറുക്കുന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ ധർമ്മബുദ്ധി സന്ധിസംസ്ഥാപനത്തിൽ വ്യാപരിച്ചു. ഏതെങ്കിലുംവിധത്തിൽ സുയോധനാദികളുമായി സഖ്യത്തിൽ കഴിച്ചുകൂട്ടുവാൻ ധർമ്മപുത്രർ ആഗ്രഹിച്ചു. തദനുസരണം പ്രവർത്തിക്കുന്നതിനായി പിന്നെയും സന്ധിയാലോചനയ്ക്കു പോകണമെന്നു ശ്രീകൃഷ്ണനോട് അഭ്യർത്ഥിച്ചു. ചാർച്ചയുള്ളവരോട് എപ്പോഴും ചേർച്ചയിൽ കഴിക്കുന്നതാണ് പുരുഷാർത്ഥമെന്നു ബോധമുണ്ടായിരുന്ന ധർമ്മപുത്രർ രാജ്യമുപേക്ഷിക്കുന്നതിനും സുയോധനാദികൾ ചെയ്ത അപരാധങ്ങളെ മറക്കുന്നതിനും ഒരുക്കമായിരുന്നു. ഭീമസേനനും ശ്രീകൃഷ്ണനോട് സന്ധിതന്നെയാണാവ

ശ്യമെന്ന് ഉൽബോധിപ്പിച്ചപ്പോൾ അദ്ദേഹം അയാളുടെ ഭീരുത്വത്തെ കണക്കിലധികം പരിഹസിച്ചു.

"ശോണിതത്തിനതികൌതുകമെന്നീ-
നാണിയത്തിനതുചെയ്വണമെന്നും
പാണിയിൽ ഗദയെടുത്തുപിടിച്ചി-
ട്ടാണയിട്ട പലരും ജയ ശൌരേ!
നാണവും ഖത വെടിഞ്ഞിനി നീതാൻ
വാണകാലകയൊരു കോണിലിടാനീം
ഊണികൾക്കു രണമെന്നതു കേട്ടാൽ
പ്രാണസങ്കടമഹോ! ജയ ശൌരേ!
ഊറ്റമായ ഗദയും ഖത നീയും
പാറ്റപോലിഹ പറന്നു തിരിക്കും
ഈറ്റപാമ്പിനതിരാമരിസംഘം
മുറ്റുമാത്തു വരികിൽ ജയ ശൌരേ!"

ശ്രീകൃഷ്ണന്റെ പരിഹാസവാക്കുശരങ്ങളേറ്റ ഭീമസേനൻ തന്റെ സമരസന്നദ്ധതയെ അറിയിക്കുന്നതോടുകൂടി ആറാംവൃത്തവുമാരംഭിക്കുന്നു. ഭീമന്റെ വീര്യവിഭ്രംഭണത്തിനനുഗുണമായ ഭാഷയിൽ പരാക്രമപ്രക്രമം തുടങ്ങുന്നത് നോക്കുക:—

"പടനടവിലുദ്ധതം പാപി ദുർബ്ബുദ്ധിനം
ഝടിതി പൊടിയാക്കുവാൻ ഭീമസേനൻ മതി
ഘടഘടരവോൽക്കടം മൽഗദാഘട്ടനം
കുമതികം സഹിക്കുമോ ചന്ദ്രചൂഡം ഭജേ.
ജലനിധികലങ്ങണം ചോരകൊണ്ടൊഹവേ
കുലഗിരി കുലുങ്ങണം ശോണിതേ മുങ്ങണം
വലിയതടിയുള്ള ഞാനങ്ങളിങ്ങും രണേ
നലമൊട പിണങ്ങണം ചന്ദ്രചൂഡം ഭജേ."

അജ്ഞനനാകട്ടേ ദുര്യോധനാദികളോടു സന്ധിചെയ്യുന്നതിൽ തീരെ പ്രതിപത്തിയില്ലായിരുന്നു. പാണ്ഡവന്മാക്കു യാതൊന്നും കൊടുക്കുകയില്ലെന്നു രീച്ചുചെയ്തിരുന്ന സുയോധനനോടു് ഇനിയും സന്ധി ആലോചിക്കുന്നതിൽ ഒരു ഫലവുമില്ലെന്നു നകുലസഹദേവന്മാരും ഉൽബോധിപ്പിച്ചുവെങ്കിലും ധർമ്മപുത്രന്റെ അഭിപ്രായത്തെ ആദരിച്ചു ഹസ്തിനപുരത്തിലേക്കു പോകുവാൻ ശ്രീകൃഷ്ണൻ നിശ്ചയിച്ചു. ശ്രീകൃഷ്ണന്റെ ഗമനസന്നാഹംകേട്ടു വിഷാദിച്ച പഞ്ചാലി അദ്ദേഹത്തോടു തന്റെ ദുരന്തത്തെപ്പറ്റി വിലപിക്കുന്നതാണു് സപ്തമവൃത്തത്തിലെ പ്രതിപാദ്യവിഷയം.

പാഞ്ചാലിയുടെ വചനങ്ങൾ പാണ്ഡവരിൽ പ്രതികാരേച്ഛ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നവയായിരുന്നു:—

"ബലങ്ങളില്ലാഞ്ഞോ ബന്ധുക്കളില്ലാഞ്ഞോ
വിഭവമില്ലാഞ്ഞോ വീര്യമതില്ലാഞ്ഞോ
ബലജനത്തിൻറെ കാൽ പിടിച്ചീടുന്നു
വലിയ വീരന്മാർ ദേവ നാരായണ!
അപരാധം പണ്ടു വൈരികൾ ചെയ്തതും
ഉപകാരമെന്നു കല്പിച്ചു കാന്തന്മാർ
അപവാദം കേട്ടാലാധിയുമില്ലല്ലോ
നൃപതിമാക്കിപ്പോൾ ദേവ നാരായണ!"

വൈരനിര്യ്യാതനത്തിനു പാണ്ഡവരെ പ്രചോദിപ്പിക്കുന്ന പാഞ്ചാലിയുടെ ഭാഷണത്തിൽ ഏഴാമാം ഭാഗം ദൂതവാക്യം പ്രബന്ധത്തെ ആധാരമാക്കി വിവർത്തനം ചെയ്തതാണ്.

"വേണീയം കരുണാനിധേ! കുരുസഭാമദ്ധ്യേ നിബദ്ധ്യാ ചിരം
സൂത്രവ്യാ ദ്രുണകീർത്തനേഷു സുഹൃദാമേതാവദേവാർത്ഥതേ."

എന്നതിനെ—

"കുരുകുലാധിപൻ തന്നോടു മെല്ലവേ
സരസമാംവണ്ണം ദ്രുതരും ചെയ്യണം
മുരഹര ഭവാനെന്നൊ തലമുടി
നിരുപിച്ചേക്കണം ദേവ നാരായണ!"

എന്നു വിവർത്തനം ചെയ്യുന്നു. ശ്രീകൃഷ്ണൻ പാഞ്ചാലിയെ സമാശ്വസിപ്പിക്കുന്നു—

"ഭദ്രേ! പാഞ്ചാലി! വാഞ്ഛാ തവ ഖലു നിയതം
ഭാവിനീ കിം തു സദ്യോ-
സ്ത്രോഹം യത്നം സപദ്യേവ കുരുവരകന്യ-
ഖ്യാപനായൈവ കൃഷ്ണേ
വേണീയം ഗർഭിണീ തേ സുതന കതിപയ-
വ്യാസരൈവ്വാ സവിത്രീ
വേണീബദ്ധാനനാൻ ദിശിദിശി വിമത-
ക്ഷ്മാഭൃദന്തഃപുരേഷു."

എന്നതിനെ—

"സുമുഖി പാഞ്ചാലി! ചാഞ്ചല്യമിങ്ങനെ
കിമപി മാനസേ സംക്രമിപ്പിക്കേണ്ട
സമരസംരംഭം തന്നെ ഭാവിച്ചിടും
കൃമിച്ചുപാർത്താലും ദേവ നാരായണ!
കളഭഗാമിനി നിൻറെ മനോരഥം
വളരെത്താമസംക്രൂടാതെ സാധിക്കും
കളിയല്ലേതുമേ കാര്യപ്രകരങ്ങൾ

വെളിയിൽ കണ്ടീടാം ദേവ നാരായണ!
കലിതസംരംഭം കൈരവന്മാരുടെ
കലിയും ദ്വേഷവും കൈടില്യബുദ്ധിയും
പലരും ബോധിപ്പാനുള്ളോരുപായങ്ങൾ
ഫലമെന്നോത്താലും ദേവ നാരായണ!"

എന്നിങ്ങനെ വിശദമാക്കി തജ്ജിമചെയ്തിരിക്കുന്നു.

അഷ്ടമവൃത്തത്തിൽ ശ്രീകൃഷ്ണന്റെ യാത്രാമഹോത്സവത്തെ വർണ്ണിക്കുന്നു. ചമ്പൂകാരന്മാരുടെ മണിപ്രവാളസരണിയെ അനുകരിച്ചു—

"പീലികളിടചേർന്നൊരു തിരുമുടി നീലഘനാളിസമാനം
മാലതിവനമല്ലികമാലകൾ ഫാലവിശേഷകജാലം
ലോലനയനലീലകൾ ഗണ്ഡജകുണ്ഡലമണ്ഡലശോഭാ-
ജാലാവൃതരുണാധരബിംബവുമഴകൊട്ട ശംഭോ! ശരണം.
അംബുജരിപുബിംബസമാനമുഖാംബുജമധികമനോജ്ഞം
കംബുസദൃശകണ്ഠമകണ്ഠജഗന്തരകാന്തികലാപം
ലംബിതതുളസീവനമാലകളതിരുചികൈസ്സുഭഗാംഗം
കമ്രതകലരുന്ന കരങ്ങളുമൻപൊട്ട ശംഭോ! ശരണം"

ശ്രീകൃഷ്ണന്റെ ആകാരസൌഭവത്തെ വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു. ദേവകളും ഉപദേവകളുമെല്ലാം പുഷ്പദളങ്ങൾ ചൊരിയുകയും ദുന്ദുഭി മുഴക്കുകയും ചെയ്തു. ഇതുകൂടാതെ—

"പാട്ടുകൾ ചില കൂത്തുകൾ നാടകമാട്ടക പാടവമോടെ
ചാടുവചനശാലികളോടിടകൂട്ടക ശുദ്ധനടം
പേടമൃഗവിലോചനമാരൊട്ട കുടിന വൈണികപുന്ദം
മോടികൾ പലകുടിയടുത്തിതു വിരവൊട്ട ശംഭോ! ശരണം.
പാടിയുമഥ പന്തുവരാടി വരാടി മുഖാരി ധനാശി
തോടിയുമപി ഖലഹരിമലാരി ഭൈരവിനാട്ടസുരുട്ടി
ഗൗഡവുമുടനാഹരി മോഹനമിന്ദളമെന്നിവരാഗം
പാടിയുമവരാടിയുമോടിയുമങ്ങനെ ശംഭോ! ശരണം."

'ഹരിണീസ്വയംവര'ത്തിൽ—

"പാടിമലർ പന്തുവരാടി മുഖാരിവരാടി സുരുട്ടി
തോടിനാട്ട മലഹരി ഖലഹരി മോഹനമാഹരിരാഗം
ഭൈരവി കാമോദരി മാളവി കല്യാണിയുമന്തരിയും
സാരംഗം വേകടധനാശി കന്നടമഥ ഘണ്ടാരം
ഇന്ദിശമലരിന്ദളമത്തനു നീലാംബരിയും
എന്നിവ പലപല രാഗം പരിചൊട്ടപാടിയുമാടിയുമധികം." എന്നും,

'ബാല്യൂത്സവ'ത്തിൽ—

"തോടികല്യാണി മുഖാരി കാമോദരി
പാടിവരാടിയും പന്തുവരാടിയു-

മാനന്ദഭൈരവി ശങ്കരാഭരണവു-
മാഹരിനീലകാമോദരി ഭൈരവി
മോഹനമാച പുന്നാഗവരാടിയും
മാളവിപാലപുന്നാഗവാളിയും
കേളിയേറുന്ന ധനാശി ബലഹരി
കേദാരഗൌഡം വസന്തരാമക്രിയ
കേദാരബഹു ദേശാക്ഷി മലഹരി
നാഥനാമക്രിയ നാട്ടസുരുട്ടിയും
മോദമെരിക്കലക്കാമോദരി പിന്നെ
ഘണ്ടാരവും യമുനാഹ്വയാ കല്യാണി
ദേവഗാന്ധാരവും കാനക്കുറിഞ്ഞിയും
ക്രൂരാതെ മിന്നുമിന്നിശമോഹനം." എന്നും,

നന്ദ്യാക്കു സുപരിചിതങ്ങളായിരുന്ന രാഗങ്ങളെപ്പറ്റി പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നതു നോക്കുക. സാഹിത്യത്തിലും സംഗീതത്തിലും ഒരുപോലെ വൈദുഷ്യം നന്ദ്യാർ സമ്പാദിച്ചിരുന്നുവെന്നതിനു സംശയമില്ല.

നവമവൃത്തത്തിൽ, ശ്രീകൃഷ്ണന്റെ, ധൃതരാഷ്ട്രസമാഗമം, വിദുരഗേഹസന്ദർശനം, കൌരവസഭാപ്രവേശം മുതലായവയാണ് വിഷയം. ദുര്യോധനന്റെ ക്ഷണം സ്വീകരിക്കാതെ ഭക്തസത്തമനായ വിദുരരുടെ ആതിഥ്യം ശ്രീകൃഷ്ണൻ സ്വീകരിക്കുകയും ഖിന്നമാനസയായിരുന്ന കുന്തീദേവിയുടെ പരിഖേദശാന്തി വരുത്തുകയുംചെയ്തു.

"ദൂതവാക്യത്തിലെ—

"പ്രവിശ്യ വിശ്വാത്തിഹരസ്സ ദേവോ
ദുഷ്പാ പൃഥാം പുത്രവിയോഗഖിന്നാം
ആശ്വാസയൻ രക്ഷ്യസി നിർജ്ജിതാരിർ-
നാല്പൈരഹോഭി സ്വനയാംസ്തവേതി."

എന്നതിന്റെ—

"ഭൂതഭാവദയാപാത്രസമ്പ്രേഷണായ സമർത്ഥനാം
കൈതവാകൃതിപൂണ്ട പൂരുഷനതുവന്ന ദശാന്തരേ
താതസോദരി തന്നുടേ പരിഖേദശാന്തി വരുത്തിനൻ
ജാതകൌതുകചാരുഭാരതികൊണ്ട ശങ്കര പാഹി മാം."

എന്ന ഭാവംപിടിച്ച് വിവർത്തനം ചെയ്തിരിക്കുന്നു.

ദശമവൃത്തത്തിൽ ശ്രീകൃഷ്ണന് കൌരവസഭയിൽ ലഭിച്ച സ്വീകരണം, സുയോധനനുമായുള്ള വാദം, അയാളുടെ ധിക്കാരകോലാഹലം എന്നിവ പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്നു. ശ്രീകൃഷ്ണന്റെ രംഗപ്രവേശം ഹൃദയംഗമമായ വിധത്തിൽ വർണ്ണിച്ചിട്ടുണ്ട്.

"ഗോപാലരൂപൻ രമാകാന്തനപ്പോൾ
ശ്രീപാഞ്ചജന്യം മുഴക്കിപ്പതുക്കെ
ഭൂപാലരംഗപ്രവേശം തുടങ്ങി
പാപാപഹാരി മഹാദേവ ശംഭോ!
ബാലാർക്കബിംബം പ്രകാശിക്കുമപ്പോൾ
ബാലാതപാളീ വിളങ്ങുന്നപോലെ
മൌലിപ്രഭാജാലമാസ്ഥാനദേശേ
നീളെപ്പരന്നു മഹാദേവ ശംഭോ!
കായാമ്പൂതന്നുള്ളിലായാസമേകും
കായപ്രകാശം കലർന്നു സഭാന്തേ
ഭൂയോ വിളങ്ങി സ്ഥിതപ്രൌഢിയോടെ
പീയൂഷപൂരം മഹാദേവ ശംഭോ!
പീതാംബരം കെട്ടി വാലിട്ടുടുത്തും
ചേതോഭിരാമം കിരീടം ധരിച്ചും
തുകമ്പഹേമാംഗദശ്രീയണിഞ്ഞും
കാണായിരുപം മഹാദേവ ശംഭോ!"

പ്രബന്ധത്തിലെ—

"ആലോക്യൈനം പ്രതിഹതദശസ്തേജസാ ഭൂമിപാലാ-
സ്ത്വേലുഃ സ്ഥാനാദഗണിതനൃപാദീർഘദണ്ഡാസ്സമസ്താഃ
സാവഷ്ടംഭസ്സ ച കുരുപതിർമൂഢധീഃ പീഠദേശാ-
ദഭിഭ്രഷ്ടോഭൂന്മിഷതി പരിതഃ ക്ഷ്മാപലക്ഷേ വിലക്ഷേ"

എന്നതിന്റെ തരായപിടിച്ച്—

"ആസ്ഥാനമദ്ധ്യേ വസിക്കും നൃപന്മാ-
രുത്ഥാനവും ചെയ്ത കൃപ്പിത്തുടങ്ങി
ബദ്ധപ്രമോദം മനസ്സും മറന്നു
തതപം കലർന്നു മഹാദേവ ശംഭോ!
മൂഢതമേറുന്ന നാഗ്രഹജൻതാൻ
പീഠാഗ്രതോഽസൌ മറിഞ്ഞങ്ങുവീണാൻ
കൂടെപ്പതിക്കുന്നു കണ്ടുദിപ്പൂന്ദം
തുഷ്ടപ്രമോദം മഹാദേവ ശംഭോ!"

എന്നു് ഭാഷാന്തരം ചെയ്തിരിക്കുന്നു. ദുര്യോധനൻ ധിക്കാരത്തോടു ശ്രീകൃഷ്ണന്റെ സന്ധിശ്രമങ്ങളെ തിരസ്കരിച്ചു പാണ്ഡവക്കു യാതൊന്നും കൊടുക്കുകയില്ലെന്നു പറഞ്ഞപ്പോൾ, ശ്രീകൃഷ്ണൻ പാർത്ഥപ്രഭവം പ്രശംസിച്ചു.

"പാഞ്ചാലീവരണോത്സവേ രണവിധൌ
താഖണ്ഡലേ ഖാണ്ഡവേ
ചണ്ഡീശേ കഥനാകരാതവപുഷി
തദ്ദർപ്പഹാര്യാത്മനേ

ഉഗ്രേ ഗോഗ്രഹസംഗരേ ച വിദിത-
സ്ഥേമാ സ ഭീമാനുജോ
നൂനം ന ശ്രുതിഗോചരോ/ദ്യ ഭവതോ
യേനേദൃശം ഭാഷസേ."

"യുക്തം യത്തു യുധിഷ്ഠിരേ വിനിഹതേ കൃഷ്ണാപമാനേ ച യ-
ദ്യച്ചാരണ്യനിവാസനേ യദപി ഖലപ്രജ്ഞാതവാസക്രമേ
യച്ചാസ്മാസു സമാജ്ഞിതേഷ്വവികലം യച്ച പ്രസന്നേ ഹരേ
ക്രുദ്ധേ യച്ച ധനഞ്ജയേ തദധുനാ കിമ്മൈവ നിർമ്മാസ്യതി."

എന്ന പ്രബന്ധഭാഗത്തെ ആധാരമാക്കി—

പാർത്ഥന്റെ കയ്യുക്കമറ്റിടവേണം
മാത്താണ്ഡപുത്ര മടിക്കേണ്ട നീയും
ക്രുദ്ധുള്ള ബാണങ്ങളേല്ക്കുന്ന നേരം
കർത്തവ്യമേതോ മഹാദേവ ശംഭോ!
കൈരാതവേഷം ധരിച്ചിന്ദുചൂഡൻ
വൈരേണ നേരിട്ടണഞ്ഞോരുനേരം
ധൈര്യേണ വിൽകൊണ്ടടിച്ചാൻ കിരീടി
വീരാഗ്രഗണ്യൻ മഹാദേവ ശംഭോ!
ക്രീഡാകിരാതന്റെ കേശാദിപാദം
താഡിച്ച താഡിച്ച മേടിച്ച ബാണം
ചൂഡാശശാങ്കാതപസ്യന്ദവിന്നൻ
ക്രോഡീകരിച്ച മഹാദേവ ശംഭോ!
കത്തുന്ന തീയിൽ കരിച്ചാനൊരുന്നാ-
ളുത്തുംഗമാം ബാണ്ഡവാരണ്യമെല്ലാം
യുദ്ധത്തിലോടിപ്പുറമ്പുകടിച്ച
പൃഥുശ്രവസ്സീസും മഹാദേവ ശംഭോ!
ഗന്ധർവ്വരാജൻ ഭവാനെക്കടാചിൽ
ബന്ധിച്ചുകൊണ്ടങ്ങു പോകുംദശായാം
ബന്ധുത്വമുൾക്കൊണ്ടു കൊണ്ടിങ്ങുപോന്ന
കുന്തീസുതന്മാർ മഹാദേവ ശംഭോ!
ശാസ്ത്രജ്ഞരാം നിങ്ങൾ ഗോത്രസ്മരന്മാ-
രസ്ത്രങ്ങളേറണ്ട മോചിച്ചനേരം
വസ്ത്രങ്ങളെല്ലാമുടൻകൊണ്ടുപോന്ന
പുത്രാരിപുത്രൻ മഹാദേവ ശംഭോ!"

എന്നിങ്ങനെ വിശദമാക്കിയിരിക്കുന്നു. ധിക്കാരിയായ സുയോധനൻ ശ്രീകൃഷ്ണനെ അധിക്ഷേപവചനങ്ങൾ ചൊരിഞ്ഞു് അപമാനിക്കുവാൻ മുതിർന്നു.

ഏകാദശവൃത്തത്തിൽ ധൃതരാഷ്ട്രൻ, ഭീഷ്മർ, വിദുരർ മുതലായ ഗുരുജനങ്ങൾ സുയോധനനോടു് ഉപദേശിക്കുന്നതും അയാൾ അതെല്ലാം നിരസിച്ചു് ദുശ്ശാഠ്യം പിടിക്കുന്നതുമാണു് വിഷ

യം. കർണ്ണജപരായ കർണ്ണപ്രഭൃതികളുടെ ഉപദേശം മാത്രമേ സുയോധനൻ സ്വീകരിക്കുവാൻ ഒരുങ്ങിയുള്ളൂ. ദ്യൂതശവൃത്തത്തിൽ കർണ്ണൻ, ദുശ്ശാസനൻ മുതലായവർ ശ്രീകൃഷ്ണനെ കാരാഗൃഹത്തിലാക്കുവാൻ സുയോധനനോടു നിർബന്ധിക്കുന്നതും അതിനുവേണ്ട ചട്ടവട്ടങ്ങൾ ആരംഭിച്ചപ്പോൾ സാത്യകി കോപാകുലനായി ദുര്യോധനാദികളോടു പരുഷോക്തികൾ പറയുന്നതും വർണ്ണിക്കുന്നു. അഹങ്കാരതിമിരംകൊണ്ടു് അന്ധനായ ദുശ്ശാസനൻ സഭാപരാക്രമങ്ങളെ പുകഴ്ത്തി:—

"ആയോധനസാമർത്ഥ്യമെനിക്കുണ്ടു മഹാത്മൻ
മായാകുടിലതപം പരമെന്നോടിഹക്രൂരാ
ദായാദവിവാദങ്ങളടങ്ങേണമശേഷം
പ്രായേണ ജയം വന്നു ഭവിക്കും ഹര ശംഭോ!"

ദുര്യോധനൻ രാജസഭസ്സിൽവച്ചു് ശ്രീകൃഷ്ണനെ പ്രകടമായി ഭത്സിക്കുന്നതിനും അധിക്ഷേപിക്കുന്നതിനും ഉദ്യുക്തനായി—

"നാട്ടിൽപ്പുകൾ നാമെന്നു ധരിച്ചിട്ടുകനീയും
ഗോഷ്ഠിക്കു പുറപ്പെട്ടതു നന്നെന്നുരചെയ്യാം
മോഷ്ടിച്ചു നടക്കുന്ന ഭവാൻ വന്നുരചെയ്താൽ
കൂട്ടാക്കുകയില്ല കുരുവീരൻ ഹര ശംഭോ!
ഉമ്മാൻ വകയില്ലാഞ്ഞിഹ ശൌര്യങ്ങൾ തുടങ്ങി
അമ്മാമനെയുംചെന്നു വധിച്ചാനുടനെ നീ
ചെമ്മേ കൊലചെയ്താനൊരു സീമന്തിനിയേയും
ധർമ്മാത്മജഭ്രാതൻ ഭ്രൂണശീലൻ ഹരശംഭോ!"

സാത്യകി രോഷാകുലനായി ദുര്യോധനന്റെ കടുവാക്കുകൾക്കു പ്രത്യുത്തരം പറയുന്നതോടുകൂടി ആ വൃത്തവുമവസാനിക്കുന്നു.

ത്രയോദശവൃത്തത്തിൽ ശ്രീകൃഷ്ണൻ തന്റെ വിശ്വരൂപം പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നതു ചമൽക്കാരത്തോടും ശബ്ദപ്രൌഢിയോടും ന്യായ്ർ വർണ്ണിക്കുന്നു:—

"ലോകാധിനാഥനുടെ ലോകാതിഭീതികര-
മാകാരമുഗ്രതരമേകാന്തകാന്തിയൊടും
ആകാശവീഥികളിലൊക്കെപ്പരന്നഖില-
ലോകം നിറഞ്ഞു ഖത വിശ്വംഭരായ നമഃ
ചണ്ഡങ്ങളായ ജഗദണ്ഡങ്ങളായ ഭുജ-
ദണ്ഡങ്ങളുള്ള ജഗദണ്ഡം കവിഞ്ഞു പല
വർണ്ണം കലർന്നിടയിൽ സ്വർണ്ണപ്രഭാവിഭവ-
പൂർണ്ണങ്ങളായി ബഹുവിശ്വംഭരായ നമഃ.
നൂറായിരം വദനമേറെ പ്രകാശമൊട്ട

വേറായി മേഘതതി കീറീടമാറവിടെ
കാറേടിഞ്ഞ തിരുമായ ശൈലമതി-
ലാറായി ഹാരമപി വിശ്വംഭരായ നമഃ."

കൌരവസഭയിൽ അരങ്ങേറ്റായ കോലാഹലം നമ്പ്യാർ സഹജമായ സരസരീതിയിൽ വർണ്ണിക്കുന്നു:—

"വിശ്വാദിനാഥനുടെ വിശ്വം നിറഞ്ഞ നിജ-
വിശ്വസ്വരൂപമിതി കണ്ടോരു നേരമഥ
ദുശ്ശാസനാദി ബഹു ദുശ്ശീലവൃന്ദമിഹ
മോഹിച്ചുവീണ ളവി വിശ്വംഭരായ നമഃ.
കേശാംബിതലേ സപദി വീണുരുണ്ടു ചിലർ
ഉണ്ണെന്നപോലേ ചിലർ കാണായി നിൽപ്പതിഹ
പ്രാണൻവെടിഞ്ഞു ചിലർ നാണം വെടിഞ്ഞു ചിലർ
കേണു മഹാസഭയിൽ വിശ്വംഭരായ നമഃ.
വില്ലുംകളഞ്ഞു നിജപല്ലും കടിച്ചു ചിലർ
മെല്ലെപ്പതിച്ചു ളവി കല്ലും തകർത്തു ബത
വല്ലാതെ കണ്ണിഴിയുമെല്ലാം ചമഞ്ഞുമിഹ
ചൊല്ലാവതല്ല മമ വിശ്വംഭരായ നമഃ."

അനുവൃത്തത്തിൽ കൌരവസഭയിലുണ്ടായ കോലാഹലം വർണ്ണിക്കുന്നതോടുകൂടി, ശ്രീവിഷ്ണുവിന്റെ ദശാവതാരകഥയെ സ്മരിച്ചുകൊണ്ട് കവി ശ്രീകൃഷ്ണസ്തോത്രരൂപമായി മനോഹരമായ ഈ കാവ്യതല്ലജത്തെ സമാപിപ്പിക്കുന്നു. ഇങ്ങിനെ പതിന്നാലു സർഗ്ഗങ്ങളോടുകൂടിയ ഈ കാവ്യം നമ്പ്യാരുടെ ആദ്യകാലകൃതികളിലൊന്നാണ്. പണ്ഡിതരാജനായ ഭട്ടതിരിയുടെ ദൂതവാക്യം പ്രബന്ധത്തേയും ശ്രീമഹാഭാരതത്തേയും നമ്പ്യാർ ഈ കൃതിയിൽ അനുസന്ധാനം ചെയ്തിരിക്കുന്നുവെന്നു മുമ്പു കാണിച്ചുവല്ലൊ. എന്നാൽ നമ്പ്യാർ സ്വാതന്ത്ര്യപ്രകാശനത്തിനു യത്നിക്കാതെ പരകീയത്തെ പരിഭാഷപ്പെടുത്തി പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നതു കൊണ്ടുമാത്രം തൃപ്തനാകുന്നില്ല. പരകീയാശയങ്ങളായാലും അവയെ സ്വായത്തമാക്കി തന്മയത്വം വരുത്തി പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നതിനു പലെടത്തും യത്നിച്ചുകാണുന്നുണ്ട്. നമ്പ്യാരുടെ സ്വതന്ത്രചിന്താഗതികളേയും ആധ്യാത്മികോപദേശങ്ങളേയും വിദൂരജിജ്ഞാസുക്കൾ പ്രകടനം ചെയ്തിരിക്കുന്നതിൽനിന്നും ഇതു വ്യക്തമാണ്. നമ്പ്യാരുടെ ആദ്യകാലകൃതികളിൽ ഇതിനു പ്രത്യേക പ്രാധാന്യമുണ്ട്.

൩. ശിവപുരാണം.

ഭാഷാചരിത്രകാരനും മറ്റും എഴുത്തച്ഛന്റെ തോളിൽ താങ്ങിയിരുന്ന ശിവപുരാണംകിളിപ്പാട്ട് നമ്പ്യാരുടെ തുള്ളൽ കൃതികളിലൊന്നാണെന്നു കരുതേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ഈ അനുമാനത്തിനു അനുകൂലമായിരിക്കുന്ന പ്രധാന സംഗതി ശിവപുരാണത്തിലെ പല ഭാഗങ്ങളും നമ്പ്യാരുടെ ഇതരകൃതികളുമായുള്ള അത്ഭുതാവഹമായ സാദൃശ്യമാണ്.

"ജ്യോതിഷക്കാരനും മന്ത്രവാദിക്കും—
ച്ചാതുഴുമേറുന്ന വൈദ്യനും വേശ്യയ്ക്കും
ഏതും മടിക്കാതെ വേണ്ടതു നൽകുവാൻ
ഭൂതലസ്വാമികൾക്കില്ലൊരു സംശയം
മറ്റുള്ള ശാസ്ത്രങ്ങളെല്ലാം പണിപ്പെട്ട
പറഞ്ഞുകൊണ്ടു നടക്കുന്ന ഭോഷനു
കൊറ്റുമാത്രംപോലുമെങ്ങും കഴിവരാ
മറ്റുള്ള സംസാരമെന്തു ചിന്തിപ്പതും."

എന്ന ഭാഗം ശിവപുരാണത്തിലും ഹരിണീസ്വയംവരത്തിലും കാണുന്നുണ്ട്. 'ഭൂതലസ്വാമികൾ' എന്നതിനു പകരം 'ഭൂതലവാസികൾ' എന്നൊരു വ്യത്യാസം മാത്രമേയുള്ളു. ഇതു കൂടാതെ, 'പുളിന്ദീമോക്ഷം' തുള്ളലിലെ:—

"ജനിച്ചു പണ്ടൊരു വേടൻ വനത്തിൽ ചണ്ഡകാഖ്യൻപോൽ
തനിച്ചശക്തിയാൽ ധീരൻ മൃഗങ്ങൾക്കൊക്കവേ കാലൻ
ഭൂജത്തിൽ ചാപവുമേന്തി ഹരിവ്യാഘ്രമൃഗത്തെയും
ഗജത്തെയും കൊലചെയ്തു വനത്തിൽ സഞ്ചരിക്കുമ്പോൾ
ഒരു കാട്ടിലൊരു കോട്ടിൽ ശിവക്ഷേത്രമവൻ കണ്ടു
തുരുമ്പിക്കുടവും വീണ തകർന്ന വാതിലും നാസ്തി
മത്തഹസ്തികലഭം വന്നു ഭിത്തികുത്തിത്തകർക്കുമ്പോൾ
ഉത്തരം പട്ടിക തൂണും സത്വരം വീണടർന്നൊട്ടി
കാറുവെയിലും മഴമഞ്ഞുമേറുകൊണ്ടു കിടക്കുന്നു
പോറ്റി തന്റെ ശിവലിംഗം പോറുവാനാരുമേ നാസ്തി
പൂജക്രമാതൊരു ദിക്കിൽ വീണരുണ്ടുകിടക്കുന്ന
തേജസാ സൂര്യസങ്കാശം ജ്വലിക്കുന്ന ശിവലിംഗം."

എന്ന ഭാഗത്തിനു പകരമായി ശിവപുരാണം ശബരമാഹാത്മ്യത്തിൽ:—

"ജനിച്ചു പണ്ടൊരു വേടൻ വനത്തിൽ ചണ്ഡകാഖ്യൻപോൽ
തനിച്ചു ശക്തിമാൻ ധീരൻ മൃഗങ്ങൾക്കൊക്കവേ കാലൻ

ഭുജന്തിന്റെ ബലംകൊണ്ട് ഹരിവ്യാഘ്രവ്യജന്തുക്കളും
ഗജന്തുക്കളും കൊലചെയ്യുന്ന വനത്തിൽ സഞ്ചരിക്കുമ്പോൾ
ഒരു കാട്ടിലൊരു കോട്ടിൽ ശിവക്ഷേത്രമവൻ കണ്ടു
നരുങ്ങിക്കൂടവുംവീണു തകർന്നു വാതിലുംവീണു
സമസ്തം ഭിത്തിയുംപോയിക്കളവും ക്രൂപവുമുൻ
ഹിമവർഷങ്ങളുംപിന്നെ കാരുമേറുന്ന ശിവലിംഗം
പൂജകൂടാതൊരുടിക്കിൽ കിടക്കുന്നു മഹാദിവ്യം
തേജസാ സൂര്യസങ്കാശം ജ്വലിക്കുന്നു സദാകാലം."

എന്ന് കാണുന്നു. പുളിന്ദീമോക്ഷവും ശബരമാഹാത്മ്യവുമായി അത്ര അടുത്ത സാദൃശ്യം എല്ലായിടത്തും ദൃശ്യമാണ്. അവ തമ്മിൽ ഏതാനും ചില്ലറ വ്യത്യാസങ്ങളേയുള്ളൂ. അതുപോലെതന്നെ ശിവപുരാണത്തിലെ പ്രദോഷമാഹാത്മ്യവും പ്രദോഷമാഹാത്മ്യം തുള്ളലുമായി വളരെ അടുത്ത ബന്ധം കാണുന്നുണ്ട്. ശിവപുരാണഭാഗങ്ങളിലെ ആശയങ്ങളെ ഒന്നുകൂടി വിശദീകരിച്ച് വിവരിക്കയത്രേ തുള്ളലിൽ ചെയ്തിരിക്കുന്നത്. എന്നുതന്നെയുമല്ല, നളചരിതം കിളിപ്പാട്ടിലെ ഏതാനും ഭാഗങ്ങളും ശിവപുരാണത്തിലെ ചില ഭാഗങ്ങളുമായും സാദൃശ്യമുണ്ട്.

"വിദ്വാൻ വിവേകീ വിനീതൻ വിശുദ്ധിമാൻ
വിദ്വേഷ്യഭീഷ്ണൻ വീരൻ വിശാംപതി."

(പ്രദോഷമാഹാത്മ്യം)

"..... ..വീരൻ വിശാംപതി
ധീരൻ ജഗത്രയസാരൻ ഗുണാകരൻ
വിദ്വാൻ വിനീതൻ വിശാലവിലോചനൻ
വിദ്യോതമാനൻ വിദഗ്ദ്ധൻ വിമത്സരൻ."

(നളചരിതം)

"പുഞ്ചിരിക്കൊഞ്ചലും കണ്മയക്കങ്ങളും
നെഞ്ചിൽ തറച്ചാലൊഴിച്ചുകൊൾവാൻ പണി
ചില്ലീവിലാസവും നല്ലൊരുഹാസവും
സല്ലാപസൌജന്യകല്യാണലീലയും
എല്ലാം നിരൂപിച്ചു മല്ലാക്ഷിമാരുടെ
വല്ലാത്ത കൺമുനത്തല്ലിൽവശംകെട്ടും."

(പ്രദോഷമാഹാത്മ്യം)

"നല്ലൊരുഹാസവും ചില്ലീവിലാസവും
കല്ലോലിതങ്ങളാം തല്ലോചനങ്ങളും
എല്ലാംബുജപ്രൌഢിവെല്ലും മുഖാബ്ജവും
സല്ലാപഭംഗിയും ചൊല്ലേറുമാകാര–
പ്പുവാംഭോജവും നല്ല സൌന്ദര്യവും."

(നളചരിതം.)

എന്നിങ്ങനെ പല സാദൃശ്യങ്ങൾ ഉണ്ട്. ചന്ദ്രാംഗദചരിതം തുള്ളലും ശിവപുരാണത്തിലെ സോമവാരവ്രതവുമായും അടുത്ത സാദൃശ്യം പല വിധത്തിൽ ദൃശ്യമാകുന്നുണ്ട്. കുഞ്ചൻനമ്പ്യാരുടെ ശൈലി ശിവപുരാണത്തിൽ സർവ്വത്ര കാണാം. സോമവാരവ്രതത്തിൽ കാളിന്ദീനദിയിലെ വെള്ളപ്പൊക്കം വർണ്ണിക്കുന്ന ഭാഗവും പ്രദോഷമാഹാത്മ്യത്തിൽ പോരാട്ടം വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്ന ഭാഗവും നമ്പ്യാരുടെ രീതിയിൽ തന്നെയാണ്. തുള്ളൽക്കഥകളിൽ പലേടത്തും ധാരാളമായുള്ള ഏതാനും ആശയങ്ങൾ ശിവപുരാണത്തിൽ അതേ രീതിയിൽ പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുണ്ട്. ശിവപുരാണത്തിൽ സന്നിവേശിച്ചിരിക്കുന്ന വൃത്തങ്ങൾ തുള്ളൽവൃത്തങ്ങളോട് പ്രകടമായ സാദൃശ്യമുള്ളവയാണ്.

മനക്കോട്ട ബാലരാമനച്ചനെ ശബരമാഹാത്മ്യത്തിലും രുദ്രാക്ഷമാഹാത്മ്യത്തിലും ഉമേശാനവ്രതത്തിലും മറ്റും പ്രകടമായി സ്തുതിച്ചിരിക്കുന്നതും നമ്പ്യാരുടെ രീതിക്കാണ് എഴുത്തച്ഛനേറെതിനെക്കാൾ കൂടുതൽ അനുയോജ്യമായിരിക്കുന്നത്. നമ്പ്യാർ നരസ്തുതിയിൽ ഒട്ടും വൈമുഖ്യം കാണിച്ചിട്ടില്ലെന്ന് അദ്ദേഹത്തിന്റെ മറ്റു കൃതികളെല്ലാം സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്നുണ്ട്. എന്നാൽ എഴുത്തച്ഛൻ തന്റെ കൃതികളിൽ നരസ്തുതിക്കു സ്ഥലം അനുവദിച്ചു കാണുന്നില്ല. എന്നു തന്നെയുമല്ല, ഈ സംഗതി മറ്റു കാര്യങ്ങളെക്കൊണ്ടു തെളിയുന്നതുമുണ്ട്. ഏതായാലും ശിവപുരാണത്തിന്റെ കർതൃത്വത്തെപ്പറ്റി യാതൊരു ശങ്കയ്ക്കും ഇടയില്ലാത്ത വിധത്തിൽ ധാരാളം തെളിവുകൾ ഉണ്ട്. ഇനിയും നിശ്ചയമില്ലാത്ത കൃതികളെ പ്രസിദ്ധകവികളുടെ തോളിൽ താങ്ങുന്ന രീതിയനുസരിച്ച് എഴുത്തച്ഛനെ ഇക്കാര്യത്തിൽ ആരും ഉപദ്രവിക്കുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല.

ശിവപുരാണംകിളിപ്പാട്ടിൽ ശനിപ്രദോഷമാഹാത്മ്യം, പ്രദോഷമാഹാത്മ്യം, ശിവരാത്രിമാഹാത്മ്യം, സോമവാരവ്രതം, ഉമേശാനവ്രതം, ചതുർദ്ദശീമാഹാത്മ്യം, പഞ്ചാക്ഷരമാഹാത്മ്യം, ശിവയോഗിമാഹാത്മ്യം, ഭസ്മമാഹാത്മ്യം, ശബരമാഹാത്മ്യം, കാശിമാഹാത്മ്യം, രുദ്രാക്ഷമാഹാത്മ്യം എന്നിങ്ങനെ പതിനൊന്നു ഭാഗങ്ങളുണ്ട്. എന്നാൽ ഇവയുടെ ക്രമത്തിലും എണ്ണത്തിലും ചില

താളിയോലപ്രതികളിൽ വ്യത്യാസം കാണ്മാനുണ്ട്. സ്കാന്ദപുരാണത്തെ അവലംബിച്ചു രചിച്ചിട്ടുള്ള ഈ കൃതിയിൽ നമ്പ്യാരുടെ സരളപദസ്വാധീനതയുടേയും ലാളിത്യസാരസ്യാദി ഗുണങ്ങളുടേയും പ്രകാശനം ഏറക്കുറെ വീക്ഷിക്കാവുന്നതാണ്. കിളിപ്പാട്ടു വൃത്തം നമ്പ്യാക്ക് എത്രമാത്രം സ്വാധീനപ്പെട്ടിരുന്നുവെന്ന് ആ അംശത്തിൽ ചാണക്യസൂത്രത്തേയും ഈ കൃതിയേയും താരതമ്യപ്പെടുത്തി പരിശോധിച്ചാൽ വ്യക്തമാകുന്നതാണ്. ഒരു പക്ഷേ പതിനാലുവൃത്തം ഇതിനു ശേഷമായിരിക്കണം രചിച്ചിട്ടുള്ളതെന്നു തോന്നുന്നു. ഭാഷാരീതിയുടെ ഒഴുക്കും ലാളിത്യവും പ്രസന്നതയും മറ്റും ഈ ഊഹത്തിനു സഹായമായിരിക്കുന്നു. നമ്പ്യാരുടെ ബാല്യകവനങ്ങളിൽ ശിവപുരാണം ഒരു മാന്യമായ സ്ഥാനം അർഹിക്കുന്നുവെന്നതിനെപ്പറ്റി രണ്ടുപക്ഷത്തിനവകാശമില്ല.

൪. ഭാഗവതം ഇരുപത്തിനാലുവൃത്തം.

ഇതും നമ്പ്യാരുടെ ബാല്യകവനങ്ങളിൽ ഒന്നായിരുന്നുവെന്ന് കരുതുന്നതിനു മാർഗ്ഗമില്ലാതില്ല. ഒരുപക്ഷേ പതിനാലുവൃത്തത്തിനും ശ്രീകൃഷ്ണചരിതംമണിപ്രവാളത്തിനും മുമ്പ് ഇതു രചിച്ചുവെന്നും വിചാരിക്കാവുന്നതാണ്. ഏതായാലും അങ്ങിങ്ങു കാണുന്ന ദുർല്ലഭം ചില വിസന്ധികളും ന്യൂനപദങ്ങളും യതിഭംഗങ്ങളും കവിക്കു വേണ്ട നൈപുണ്യം ലഭിക്കുന്നതിനു മുമ്പു് രചിച്ചതാണെന്നുള്ളതിനു ലക്ഷ്യമായിരിക്കുന്നു. രാമായണം ഇരുപത്തിനാലുവൃത്തത്തിന്റെ തോതിലാണ് നമ്പ്യാർ ഇതെഴുതിയിരിക്കുന്നതു്. ഒരുപക്ഷേ, ഇതും ചെറുബാലികമാരെ ഉദ്ദേശിച്ചു എഴുതിയതാണെന്നു തോന്നുന്നു. എഴുത്തച്ഛനെ അനുകരിക്കുന്നതു് പ്രധാനമായിട്ടു വൃത്തങ്ങൾ തെരഞ്ഞെടുക്കുന്നതിലാണ്. സന്ദർഭത്തിനു് അനുയോജ്യമായ വൃത്തം സ്വീകരിക്കുന്നതിൽ പ്രത്യേകം നിഷ്കൃഷ്ടിച്ചിട്ടുണ്ട്. സദൃശസന്ദർഭങ്ങൾക്കു് അതേ വൃത്തംതന്നെ പ്രയോഗിച്ചുകാണുന്നു. രാമായണം ഇരുപത്തിനാലുവൃത്തത്തിലെപ്പോലെ ഇതിലും ഇരുപത്തിനാലു വ്യത്യസ്തവൃത്തങ്ങൾ അക്കാരണത്താൽ കാണ്മാനുമില്ല. ആദ്യത്തെ നാലു വൃത്തങ്ങൾക്കു് എഴുത്തച്ഛൻ ഉപയോഗിച്ചവതന്നെയാണ് നമ്പ്യാരും അംഗീകരിക്കുന്നതു്. എന്നാൽ പിന്നീടു് ശ്രീകൃഷ്ണന്റെ ഉന്മേഷകരമായ

ബാല്യകാലം വർണ്ണിക്കുന്നതിനു ഉണർച്ചയും ചൊടിയുമുള്ള വേറൊരു വൃത്തമാണ് നമ്പ്യാർ സ്വീകരിച്ചിട്ടുള്ളതു്. ശ്രീരാമന്റെ വിരഹപീഡ വർണ്ണിക്കുന്നതിനു എഴുത്തച്ഛൻ ഉപയോഗിക്കുന്ന വൃത്തംതന്നെ ഗോപസ്ത്രീകളുടെ മന്മഥാവസ്ഥ വർണ്ണിക്കുന്നതിനു നമ്പ്യാർ പ്രയോഗിച്ചുകാണുന്നു. വൃത്തങ്ങളിൽ മാത്രമല്ല നമ്പ്യാരുടെ അനുകരണം ദർശിക്കാവുന്നതു്. ആശയങ്ങളും വർണ്ണനകളും രണ്ടിലും സാദൃശ്യമുള്ളവയായി ധാരാളം കാണ്മാനുണ്ടു്. ശ്രീകൃഷ്ണാവതാരത്തിലെ:—

"മന്ദമെന്നിയെ പാടിയുമാടിയും
സുന്ദരീജനമൊക്കെയുമംബരേ
ദുന്ദുഭി കൊട്ടിഘോഷിച്ചുമാനക-
ദുന്ദുഭിസുതജന്മനി ഗോവിന്ദ!"

എന്നതും രാമായണത്തിലെ:—

"നാകഭേരികൾതാനേ മുഴങ്ങിയും
ലോകമാനസജാലം തെളികയും
നാകനാരികളാടിയും പാടിയും
തോയരാശി തെളികയും ഗോവിന്ദ!"

എന്നതും തമ്മിലുള്ള സാദൃശ്യം കാണുക. സീതയേയുംകൊണ്ടു് ശ്രീരാമൻ അയോദ്ധ്യയിലേക്കു മടങ്ങുന്നവഴി പല സ്ഥലങ്ങളേയും മനോഹര കാഴ്ചകളേയും പ്രത്യേകം ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചു കൊടുക്കുന്നതായി വർണ്ണിക്കുന്നു. അതുപോലെതന്നെ ഭാമയോടുകൂടി ശ്രീകൃഷ്ണൻ ദ്വാരകയ്ക്കു പോകുമ്പോൾ കാണേണ്ട പല പുണ്യസ്ഥലങ്ങളേയും ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുന്നതായി നമ്പ്യാരും വർണ്ണിക്കുന്നു. ഈ ഘട്ടത്തിലുള്ള ഭാഗവതത്തിലെ:—

"മിതഭാഷിണി! പൃഥിവീതലമിതു കാണുക ദയിതേ!
പതിനായിരവഴി താഴെയിതറികെന്നതുമിഹ നീ
ചെറുതായൊരു ചൂടുതാമരയിലപോലെയിതുദധൌ
വിലസുന്നതുമവലോകയ യദുനായക! ശരണം."

എന്നതും, രാമായണത്തിലെ:—

"സുരഷൾപ്പദലസിതം സുരഗിരികണ്ണിക പരിതോ
നവഖണ്ഡവുമിതളായതു ഗിരികേസരനിവഹം
ജലരാശിയിലൊരു താമരയിലപോലെ ധരായാഃ
സ്ഥലമീദൃശമിതുകാണായി! രഘുനായക! ശരണം."

എന്നതും തമ്മിലുള്ള ആശയസാദൃശ്യം ഒന്നു മറ്റേതിനെ അനുകരിച്ചെഴുതിയതാണെന്നു വ്യക്തമാക്കുന്നു. ചിത്രലേഖ ഉഷയെ സംബോധനചെയ്യുന്ന 'കാന്താരവിന്ദായതാക്ഷീ സഖീ നീ' എന്നതിനു രാമായണത്തിൽ ശ്രീരാമൻ സീതയെ സംബോധനചെയ്യുന്ന 'കാന്താരവിന്ദായതാക്ഷീ മനോജ്ഞേ' എന്ന ഭാഗം കാണുന്നു. ഇങ്ങനെയുള്ള സാദൃശ്യങ്ങൾ യാദൃച്ഛികങ്ങളാണെന്നു വിചാരിക്കാൻ വഴി കാണുന്നില്ല. ഓരോരോ വൃത്തത്തിൽ പ്രതിപാദിതമായ കഥാംശങ്ങളെ നിഷ്കർഷിക്കുന്നതിൽകൂടി ഈ അനുകരണം സുവ്യക്തമാണ്. നമ്പ്യാർ ഈ കൃതിയിൽ എഴുത്തച്ഛനെ പരിപൂർണ്ണമായി അനുകരിച്ചിരിക്കുന്നുവെന്നുള്ളതു നിസ്സംശയമാണ്. എന്നാൽ നമ്പ്യാരുടെ സ്വതസ്സിദ്ധമായ സ്വാതന്ത്ര്യബുദ്ധി അങ്ങിങ്ങായി പ്രകാശിക്കാതെയിരിക്കുന്നില്ല. നമ്പ്യാരുടെ ശൈലിയും പ്രയോഗവിശേഷങ്ങളും അവിടവിടെ കാണ്മാനുണ്ട്.

"എത്രയോഷ്ണമിതെന്നു ഗോപികളുരിക്കുമ്പോൾ വരുംവിധൌ
ഹന്ത ചാടിനടന്നു ധാവതിചെക്കയും ഹരി ഗോവിന്ദ!"

എന്നും,

"അഞ്ജസാ നിന്നെയും കൊന്നിട്ടഴകേറും പക്ഷിയേയും
പഞ്ജരത്തിലാക്കിയിട്ട ഭാഷതേടീടാം."

എന്നും,

"പെട്ടെന്നു കോട്ടകിടങ്ങും നിരത്തി
വെട്ടിക്കുക്കിച്ചരിച്ച മരങ്ങൾ
തട്ടിപ്പുരട്ടി മഹാഗോപുരങ്ങൾ
ഒട്ടില്ല മിഷ്ടുണ്ടു ശ്രീകൃഷ്ണ കൃഷ്ണ!"

എന്നും മറ്റുമുള്ള ഭാഗങ്ങൾ നമ്പ്യാരുടെ ശൈലിയെ നല്ലപോലെ അനുസ്മരിപ്പിക്കുന്നവയാണ്. നമ്പ്യാരുടെ ഫലിതവാസനയുടെ പ്രഥമപ്രകാശനം ശ്രീകൃഷ്ണന്റെ ഗോരസചോരണകൌശല്യത്തെ വർണ്ണിക്കുന്ന ഭാഗത്തിൽ വീക്ഷിക്കാവുന്നതാണ്. സ്വയംവരാവസരത്തിൽ രുക്മിണിയുടെ മുമ്പിൽ തെളിഞ്ഞിരിക്കുന്ന രാജാക്കന്മാരുടെ ഗോഷ്ഠികളെ വർണ്ണിക്കുന്ന ഭാഗവും കൃഷ്ണനോടും പരമേശ്വരനോടും ബാണൻ പറയുന്നതുമെല്ലാം നമ്പ്യാരുടേതുതന്നെയെന്ന പ്രഥമദൃഷ്ടിയിൽ തോന്നിക്കുന്നവയാണ്. ഏതായാലും ഭാഗവതകഥയെ സംഗ്രഹിച്ചു വർണ്ണിക്കുന്നതിലും ആശയ

ങ്ങളെ ലളിതഭാഷയിൽ ആവിഷ്കരിക്കുന്നതിലും മറ്റും നമ്പ്യാർ ഏതാണ്ടൊരു വാസനയും സാമർത്ഥ്യവും പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്.

ഇവയെക്കൂടാതെ, വേറേയും ചില ഭാഷാകൃതികളും നമ്പ്യാരുടെ ബാല്യകവനങ്ങളായിട്ടുണ്ട്. രുക്മിണീസ്വയംവരംപത്തുവൃത്തം, ശീലാവതി, നാലുവൃത്തം, കിരാതം വഞ്ചിപ്പാട്ട്, കുമാരപുരേശ്വരിസ്തോത്രം എന്നിവയും പരിഗണനീയങ്ങളാണ്. ഇവയിൽ രുക്മിണീസ്വയംവരം പത്തുവൃത്തം 'തിങ്കഠംക്കാട്ട്' എന്നദിക്കിലുള്ള ഒരു നമ്പൂതിരി ഗൃഹത്തിലെ അന്തർജനങ്ങളുടെ അപേക്ഷ അനുസരിച്ചു രചിച്ചതായിരിക്കണമെന്നു മുൻ പ്രസ്താവിച്ചുവല്ലോ. ശീലാവതി നാലുവൃത്തവും സ്ത്രീജനങ്ങളുടെ ആവശ്യത്തെ മുൻനിർത്തിത്തന്നെ രചിച്ചതാണ്. നമ്പ്യാരുടെ ബാല്യകവനങ്ങളുടെശരിയായ ക്രമം നിർണ്ണയിക്കുന്നതിന് എളുപ്പമില്ല. നമ്പ്യാർ ചെറുപ്പത്തിലേതന്നെ സംസ്കൃതത്തിലും കവനം ചെയ്യുവാൻ ആരംഭിച്ചിരുന്നിരിക്കണം. അദ്ദേഹത്തിന്റെ യൌവനാരംഭത്തിലെ കൃതിയായ 'മദനകേതുചരിതം' പ്രഹസനം രംഗനാഥന്റെ ക്ഷേത്രത്തിൽ കവി അഭിനയത്തിനായി രചിച്ചതാണെന്ന് അതിന്റെ പ്രസ്താവനയിൽ സൂചിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്. ഏകദേശം അതിനോടടുത്തകാലത്തു രചിച്ച മറ്റൊരു സംസ്കൃതകൃതി 'ചന്ദ്രികാവീഥി'യെന്ന രൂപകമാണ്. വെട്ടത്തുരാജാവിന്റെ ആജ്ഞപ്രകാരം നിർമ്മിച്ച ഈ രൂപകം കവിയുടെ വൈദുഷ്യത്തിനും രീതിമാധുര്യത്തിനും ലക്ഷ്യമായിരിക്കുന്നുണ്ട്. ഈ സംസ്കൃതകവനങ്ങളിൽ പൂർവകവികളുടെ സങ്കേതങ്ങളെ അനുകരിക്കുന്നതിനേ നമ്പ്യാർ മുതിരുന്നുള്ളുവെന്ന് അവയിലെ വർണ്ണനകൾ പ്രത്യക്ഷമാക്കുന്നു. അവയിൽ നിരങ്കുശത്വം മുന്നിട്ടുപോലും കാണുന്നില്ലെങ്കിൽ ആരും ആശ്ചര്യപ്പെടേണ്ടതില്ല. നമ്പ്യാരുടെ ബാല്യകൃതികളെ പരിശോധിക്കുന്ന ഒരാൾക്കു നമ്പ്യാർ ഭാഷാകവിതയിലേക്കാൾ സംസ്കൃതകവിതയിലാണു കൂടുതൽ പ്രയോഗസാമർത്ഥ്യം അക്കാലത്തു പ്രദർശിപ്പിച്ചിരുന്നതെന്നു വ്യക്തമാകും.

അദ്ധ്യായം ന്യ.

നമ്പ്യാരുടെ സ്വഭാവോക്തി.

അന്യകവികളെ അപേക്ഷിച്ച് നമ്പ്യാരുടെ കവിതാമാർഗ്ഗത്തിനുള്ള ഒരു പ്രത്യേകത, വെറും മാമൂലുകളേയും പൂർവ്വകവിസങ്കേതങ്ങളേയും അദ്ദേഹം ഉപേക്ഷിച്ചു സ്വതന്ത്രവുമായ ഒരു രീതി അവലംബിച്ചുവെന്നുള്ളതാണ്. തന്റെ ചുറ്റും കാണുന്ന ലോകസ്ഥിതികളെ സശ്രദ്ധം നിരീക്ഷിച്ച് അവയെ സ്വകവിതയിൽ പ്രതിബിംബിപ്പിക്കുന്നതിനാണ് നമ്പ്യാർ ഉൽസുകനായിക്കാണുന്നത്. പരിതഃസ്ഥിതികളെ അതിതീവ്രമായ നിരീക്ഷണശക്തിക്കു വിധേയമാക്കി തദ്ദ്വാരാ ലഭ്യമാകുന്ന അനുഭവങ്ങളേയും ജ്ഞാനസഞ്ചയത്തേയും സ്വതന്ത്രവും നിരങ്കുശവുമായ രീതിയിൽ കവിതയ്ക്കു വിഷയമാക്കുകയെന്നതു മലയാളകവിതയിൽ ദുർല്ലഭമായിട്ടേ കാണാനുള്ളൂ. സംസ്കൃതകവികളുടെ സങ്കേതങ്ങളേയും രീതികളേയും അതേപടി പകർത്താനല്ലാതെ, സ്വതന്ത്രമായ ഈ നവീനപദ്ധതി അംഗീകരിക്കുവാൻ നമ്പ്യാരൊഴിച്ചാൽ അപൂർവം ചിലർ മാത്രമേ മുതിർന്നിട്ടുള്ളൂ. അപ്രതിഹതമായ കല്പനാവൈഭവവും വിപുലമായ നിരീക്ഷണപാടവവുമുള്ള കവി സ്വാനുഭവപരിധിയിൽത്തന്നെ സഞ്ചരിക്കയെന്നതു ചുരുക്കമാണ്. വെറും ഭാവനാപരമായ സങ്കല്പലോകത്തിൽ മാത്രം വിഹരിക്കുന്നതായാൽ വർണ്യവസ്തുക്കളുടെ സാക്ഷാൽസ്വഭാവത്തെ പരിപൂർണ്ണമായും വിശദമായും തന്മയത്വത്തോടും പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നതിന് എല്ലാവർക്കും സാധിച്ചുവെന്നു വരുന്നതല്ലെന്ന വാസ്തവം നമ്പ്യാർക്കറിയാം. കവിത സമസ്തജനാഹ്ലാദകരമായിത്തീരണമെങ്കിൽ, സൂക്ഷ്മവും സമഗ്രവുമായ ലോകപരിജ്ഞാനത്താൽ സാധിതമായിരിക്കണമെന്നുള്ളതു് അവിതർക്കിതമാണല്ലൊ. സ്വപരിവീക്ഷണങ്ങളെ കവി പകർത്താതെ വെറും സങ്കല്പലോകപര്യടനം മാത്രം നടത്തിയാൽ എല്ലാവരേയും ഒരുപോലെ രസിപ്പിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞുവെന്നു വരുന്നതല്ല. നമ്പ്യാർ സ്വകവിതയിൽ താൻ അനുഭവിച്ചതും അറിഞ്ഞതും പകർത്തുന്നതിനും സ്വപരിചയപരിധിയിൽത്തന്നെ നിലകൊള്ളുന്നതിനും ഉദ്യമി

ക്കുന്നതിനാൽ പണ്ഡിതപാമരന്മാരെ ഒരുപോലെ ആകർഷിക്കുന്നു. നമ്പ്യാരുടെ കവിതയ്ക്കുള്ള വിശിഷ്ടഗുണങ്ങളിൽ പ്രധാനമായതു പരിതഃസ്ഥിതികളെ സ്വാഭാവികതയ്ക്കു വിഘാതം വരാതെ പ്രതിഫലിപ്പിക്കുന്നുവെന്നുള്ളതാണ്. പൂർവകവികളുടെ സങ്കേതശൃംഖലയിൽപെട്ട് അസ്വതന്ത്രനായി വലയാതെ സ്വാത്മശക്തിയാൽ പ്രേരിതനായി ചുറ്റുമുള്ള സംഗതികളെ ചിത്രണംചെയ്യുന്നുവെന്നുള്ളതു നമ്പ്യാക്കു പ്രത്യേകം അഭിമാനകരമാണ്. വളരെ ചെറുപ്പംമുതല്ക്കുതന്നെ സ്വാതന്ത്ര്യബുദ്ധി നമ്പ്യാരിൽ അങ്കുരിച്ചിരുന്നതു സ്വാനുഭവലോകം വിപുലമായിത്തീർന്നതോടുകൂടി വളർന്നു രൂഢമൂലമായിത്തീരുകയും ചെയ്തു. ചുറ്റും കാണുന്ന സംഗതികളെ വേണ്ടവണ്ണം കണ്ടറിഞ്ഞു് അവയെ കവിതാവിഷയമാക്കി കാവ്യവ്യാപാരംചെയ്യുന്നതിനു മുതിരുന്നയാൾക്ക് അത്യന്താപേക്ഷിതങ്ങളായ സകല ഗുണങ്ങളും നമ്പ്യാരിൽ സമുല്ലസിച്ചിരുന്നു. ജീവിതരഹസ്യങ്ങളെ ഒറ നോട്ടത്തിനു ഗ്രഹിക്കുന്നതിനുള്ള നിരീക്ഷണപാടവം, അവയെ സരസമായി വർണ്ണിക്കുന്നതിനുള്ള ചാതുര്യം, നൈസർഗികമായ പരിഹാസവാസന ഇവയെല്ലാം നമ്പ്യാരുടെ ഈ കവിതാമാർഗപ്രയാണത്തിനു് അതിപ്രയോജനകരമായിത്തീർന്നിട്ടുണ്ട്. "നവംനവം പ്രീതിരഹോ കരോതി" എന്നു മാഘകവി പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതുപോലെ, ലോകത്തിനു് എപ്പോഴും പുതിയ രീതികളിലാണല്ലൊ അഭിരുചിയുണ്ടാകുന്നതു്. വെറും ഗതാനുഗതികതയും ചർവ്വിതചർവ്വണവും അക്കാലത്തു് അസഹ്യകരമായിത്തീരുന്നില്ല. വിശേഷിച്ചും സ്വാതന്ത്ര്യബുദ്ധി സമുജ്ജ്വലമായി പ്രകാശിക്കുന്ന മനസ്സു നവംനവങ്ങളായ സരണികളിൽ സഞ്ചരിക്കുന്നതു് സ്വാഭാവികമാണ്. എഴുത്തച്ഛൻ, നിരണംപണിക്കരന്മാർ, ചെറുശ്ശേരി, പുനം എന്നു തുടങ്ങിയുള്ള കവീശ്വരന്മാർ മിക്കവാറും പൂർവാചാര്യന്മാരുടെ മാർഗങ്ങളിൽകൂടി ചരിക്കുന്നതേയുള്ളൂ. പൂർവ്വാചാരങ്ങളെ ഉപേക്ഷിച്ചു പുതുതായി ഒരു മാർഗം വെട്ടിത്തെളിച്ചു് ആകർഷകമായ ഒരു കാവ്യലോകം സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനു വേണ്ടതായ നിരങ്കുശത്വം അവരിൽ പരിലസിച്ചിരുന്നില്ല. സംസ്കൃതകവികളുടെ അനുയായികളായി കാവ്യജീവിതം നയിക്കുന്നതിനാണ് അവർ ഇഷ്ടപ്പെട്ടിരുന്നതു്. പരമഭാഗവതനായിരുന്ന തുഞ്ചത്തെഴുത്ത

ച്ചൻ പൂവ്വാചാരങ്ങളേയും മാമൂലുകളേയും നിരസിക്കുന്നതിനു വൈമുഖ്യം പ്രദർശിപ്പിച്ചതിൽ ആശ്ചര്യപ്പെടാനില്ല. സംസ്കൃതകവികളെ മാർഗ്ഗദർശികളായി പൂജിച്ചിരുന്ന അദ്ദേഹം പുതുമയിലുള്ള പൊതുജനപ്രീതിയെ ലക്ഷ്യമാക്കി പ്രവർത്തിച്ചതു് ഉപവിധവൃത്തങ്ങളെ സ്വീകരിച്ചതുമാത്രമാണു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിതയുടെ ആഭ്യന്തരസ്വരൂപവും ആത്മീയാദർശങ്ങളും പൂർവ്വകവികളുടേതിൽനിന്നും ഭിന്നമല്ല. സംസ്കൃതകവികളുടെ സാധനാസാമഗ്രികൾകൊണ്ടു മാത്രമാണു് അദ്ദേഹം മിക്കവാറും പെരുമാറുന്നതു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മനോധർമ്മപ്രസരം സംസ്കൃതസാഹിത്യത്തെ മാത്രം അവലംബിച്ചുമാത്രമാണെന്നുള്ളതു് സ്പഷ്ടമാണു്. പക്ഷെ നമ്പ്യാരാകട്ടെ, പൂർവ്വകവികളെ അന്ധമായി അനുകരിക്കാതെ അദ്ദേഹത്തിനു പ്രകൃതിദത്തമായ പ്രത്യേകതയ്ക്കനുസരണമായി സ്വതന്ത്രപ്രസ്ഥാനത്തിൽ ഏർപ്പെട്ട പരിതഃസ്ഥിതികളെ പ്രതിബിംബിപ്പിക്കുന്നതിനു പരിശ്രമിക്കുന്നു. അവ്യാഹതമായ വാസനകൊണ്ടും അനിഷേധ്യമായ സ്വാതന്ത്ര്യബുദ്ധികൊണ്ടും ഈ നവീനസരണിയിൽ കാവ്യവ്യാപാരംചെയ്ത വിജയം പ്രാപിച്ച ചുരുക്കം ചിലരിൽ നമ്പ്യാർ പൊതുജനപ്രശംസയ്ക്കു പ്രത്യേകം പാത്രീഭൂതനായിട്ടുണ്ടു്.

പുരാണകഥകളെ പ്രധാനമായി അവലംബിക്കുന്ന നമ്പ്യാരുടെ കൃതികൾ അക്കാലത്തെ കേരളസമുദായഗതികളേയും സ്ഥിതികളേയും ശരിയായി പ്രതിഫലിപ്പിക്കുന്നതിനു കാരണമായതു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിതാലോകം സ്വാനുഭവപരിധിക്കുള്ളിലായിരുന്നുവെന്നുള്ളതാണു്. സ്വാനുഭവങ്ങളെ ആധാരമാക്കി കാവ്യവ്യാപാരം ചെയ്യുന്ന നമ്പ്യാർ, ബാഹ്യവസ്തുക്കൾ കവിഹൃദയത്തിൽ ഏതേതു രൂപങ്ങളെ ജനിപ്പിക്കുന്നുവോ അവയെ അതുപോലെ സ്വകവിതയിൽ ചിത്രണം ചെയ്യുന്നുവെന്നു വിചാരിക്കേണ്ടതില്ല. ചുറ്റുമുള്ള വസ്തുക്കൾ കവിഹൃദയത്തിൽ ജനിപ്പിക്കുന്ന പ്രതിമകളിൽ സ്വമനോധർമ്മപ്രസരംകൊണ്ടു പല മാറ്റങ്ങളുണ്ടായശേഷം മാത്രമാണു്, വാഗ്രൂപത്തിൽ പ്രതിബിംബിതമാകുന്നതു്. കവിയുടെ സങ്കല്പമൂശയിൽകൂടി കടന്നുപോകുമ്പോൾ ആ പ്രതിമകൾക്കു ഗണ്യമായ-വേഷപ്പകർച്ചകൾ ഉണ്ടാകാറുണ്ടു്. കവിയുടെ ഹൃദയ

ത്തിൽ എന്തെല്ലാം വിചാരങ്ങൾ ആ ബാഹ്യവസ്തുക്കൾ ജനിപ്പിച്ചു എന്നതിനെ അടിസ്ഥാനമാക്കി, ആ സ്തോഭങ്ങളെ ശ്രോതാവിൽ ഉജ്ജ്വലിപ്പിക്കുന്നതിനു ചെയ്യുന്ന സങ്കല്പസൃഷ്ടിയാൽ ഇപ്രകാരമുള്ള രൂപഭേദങ്ങൾ ഉണ്ടാകുക സാധാരണമാണ്. അതാതു വികാരങ്ങളെ ഉജ്ജ്വലിപ്പിക്കുന്ന അംശങ്ങൾക്കു ദാർഢ്യംകൊടുത്തു നമ്മുടെ മനസ്സിനെ അങ്ങോട്ട് ആകർഷിക്കുന്നതിനാൽ ബാഹ്യവസ്തുക്കളെ കവിയോ ചിത്രകാരനോ അതേ രൂപത്തിൽതന്നെ പ്രതിഫലിപ്പിക്കുന്നില്ല. നമ്മുടെ കൃതികൾ അക്കാലത്തെ സാമൂഹ്യചിത്രം പ്രതിബിംബിപ്പിക്കുന്നുവെങ്കിലും കല്പനാസഹജമായ മാറ്റങ്ങളോടുകൂടിയാണെന്നു പ്രത്യേകം ഓർക്കേണ്ടതാണ്. പരിതഃസ്ഥിതവസ്തുക്കൾ കവിഹൃദയത്തിൽ ഏതുപ്രകാരം പതിയുന്നുവോ അതുപോലെ അവയെ ചിത്രണം ചെയ്യുന്നതിനു കഴിയുന്നതു ശ്രമിച്ചിട്ടുണ്ട്. ആ വക വസ്തുക്കളുടെ പ്രതീതിവരുത്തുവാൻ വിജയകരമായി പ്രവർത്തിച്ചിട്ടുമുണ്ട്. എന്നാൽ സാധാരണാനുഭവപരിധിക്കു വെളിയിലുള്ള സംഗതികളെ വർണ്ണിക്കുമ്പോൾ അവയെ സാമാന്യജനങ്ങൾക്കു സുഗ്രഹങ്ങളാക്കുന്നതിന് അവയുടെ രൂപം സങ്കല്പശക്തികൊണ്ടു സൃഷ്ടിക്കുന്നതു് കവിയുടെ മനോലീനങ്ങളായ പരിചിതപ്രതിമകളെ അസ്പഷ്ടമാക്കിയാണ്. പുരാണകഥകളേയും പാത്രങ്ങളേയും സജീവരായി സാമാന്യജനങ്ങൾക്കു പരിചയപ്പെടുത്തുന്നതു് ഈ രീതിയിലാണ്. ദേശകാലാവസ്ഥകളെ ആശ്രയിച്ചു പുരാണപുരുഷന്മാരിൽ ഭാവഭേദംവരുത്തി അവരെ പരിചയപ്പെടുത്തുന്നതിനാണ് ഗതാനുഗതികത്വത്തിൽ വൈമുഖ്യമുള്ളവർ പരിശ്രമിക്കുന്നതു്. പ്രഖ്യാതന്മാരായ പുരാണപുരുഷന്മാരെ സൃഷ്ടിക്കുന്നതിൽ പൂർവകവികളുടെ മാർഗ്ഗത്തെ അനുഗമിക്കാതെ സ്വതന്ത്രനായ ഒരു കേരളകവിക്കു അവരിൽ കേരളീയത്വം സങ്കലനംചെയ്തു രൂപനിർമ്മിതിയിൽ തന്മയത്വം സമ്പാദിക്കുവാൻ കഴിയും. പ്രാചീനകവികൾ നിർമ്മിച്ചിട്ടുള്ള ചിത്രങ്ങളെ ഒരു വ്യത്യാസവും കൂടാതെ പകർത്തുവാൻ ശ്രമിക്കുന്നതു സ്വാതന്ത്ര്യബുദ്ധിക്കു ചേരുന്നതുമല്ല. നമ്മുടെ പുരാണകഥാപാത്രങ്ങളേയും സന്ദർഭങ്ങളേയും സ്വകൃതികളിൽ ചിത്രണം ചെയ്യുമ്പോൾ അവയിൽ കേരളീയത്വമാരോപിച്ചു തദ്ദേശസാധാരണമായ സാധർമ്മ്യസമ്പാദനത്തിൽ ഉൽസുകനായി കാണുന്നു. സാധാരണാനുഭവങ്ങളെ ആശ്രയിക്കു

ന്നതിനു പുരാണപാത്രങ്ങളുടെ കൈകളികരണം നമ്പ്യാരുടെ കവിതയിൽ അത്യന്താപേക്ഷിതമായിത്തീർന്നു. പുരാണകഥകളെ കവിതാവിഷയമാക്കുന്ന ഒരു കേരളീയകവിക്ക് എന്തെങ്കിലും പുതുമ സാധിക്കുമെങ്കിൽ അതു ഇത്രമാത്രമാണ്. പുരാണകഥകളെ കേരളോപാത്തസ്ഥിതികളിൽ പ്രദർശിപ്പിക്കുവാൻ ശ്രമിക്കുകയത്രേ വിശേഷവിധിയായി ഒരു കേരളീയനു സ്വാതന്ത്ര്യം കാണിക്കാവുന്നതു്. സ്വാനുഭവലോകത്തിലെ പ്രതിമകളം വഴിയായി അപരിചിതലോകത്തിലെ പാത്രങ്ങളെ വിഭാവനം ചെയ്യുകയെന്നതു് പുരാണപുരുഷന്മാരെ സംബന്ധിച്ചു നമ്പ്യാർ ചെയ്ത സ്വാതന്ത്ര്യമാണ്.

ഇക്കാരണത്താലാണ് സ്വർഗ്ഗത്തും പാതാളത്തിലും അയോദ്ധ്യയിലും അളകയിലും എല്ലാം നമ്പ്യാർ കേരളീയരെക്കൊണ്ടു നിറയ്ക്കുന്നതു്. പുരാണകഥാപാത്രങ്ങൾ കേരളീയവേഷത്തിലാണ് നമ്പ്യാരുടെ കൃതികളിൽ ആവിഷ്കൃതരായിരിക്കുന്നതു്. കേരളത്തിൽ അക്കാലത്തുണ്ടായിരുന്ന പ്രഭുക്കന്മാരുടേയും രാജാക്കന്മാരുടേയും മഹായ ദുര്യോധനൻ, രാവണൻ, ദേവേന്ദ്രൻ എന്നു തുടങ്ങിയവരിൽ സംക്രമിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. ദുര്യോധനനെ ഒരു കേരളരാജാവെന്ന നിലയിലാണ് നമ്പ്യാർ ചിത്രീകരിച്ചിട്ടുള്ളതു്. സുയോധനന്റെ വനത്തിലേക്കുള്ള പ്രയാണയാത്രയിൽ ചട്ടകളും തൊപ്പിയുമിട്ടുമുറുക്കി വില്ലും അമ്പും ധരിച്ച നായന്മാരും ചെട്ടികളും കോമട്ടികളും പട്ടന്മാരും മറ്റുമാണ് അയാളെ അനുഗമിക്കുന്നതു്. പ്രയാണയാത്രയ്ക്കു സുയോധനൻ ചെയ്യുന്ന ഒരുക്കങ്ങളും പടയ്ക്കു വട്ടംകൂട്ടുന്ന അന്നത്തെ കേരളരാജാവു് ചെയ്യുന്നവതന്നെയാണ്. എല്ലാ നായർവീടുകളിൽനിന്നും, കാഹളം മുഴക്കുന്നതു കേട്ടാൽ കൂട്ടംകൂട്ടമായി കോട്ടയിലെത്തിക്കൊള്ളണമെന്ന കേരളത്തിൽ നടപ്പിലിരുന്ന നിയമം ദുര്യോധനന്റെ രാജ്യത്തിലുമുണ്ടായിരുന്നതായി നമ്പ്യാർ വർണ്ണിക്കുന്നു. ഏതെങ്കിലും വീട്ടിൽനിന്നും എത്താതെയിരുന്നാൽ കാര്യക്കാരന്മാർ അതേപ്പറ്റി ചോദ്യം ചെയ്തിരുന്നതും നമ്പ്യാർ വിസ്മരിക്കുന്നില്ല. ദുര്യോധനന്റെ ചന്ദ്രക്കാരനും ഭടന്മാരുടെ ഭക്ഷണത്തിനു വേണ്ടുന്ന സാധനസാമഗ്രികളം ശേഖരിക്കുന്നതിനു പ്രയത്നിച്ചിരുന്നു. നായർഭടന്മാരുടെ ആവശ്യത്തിന് അക്കാലത്തു ചന്ദ്രക്കാരന്മാർ സംഭരിച്ചു വ

ന്നിരുന്ന കറുപ്പു്, കഞ്ചാവു്, കള്ളു്, പുകയില മുതലായ ലഹരിസാധനങ്ങൾതന്നെയാണു് ദുര്യ്യോധനരാജധാനിയിലെ ചന്ത്രക്കാരനും അന്വേഷിക്കുന്നതു്. വിരുതന്മാരായ ദൂതന്മാർ ഘോഷയാത്രയ്ക്കുള്ള രാജകല്പന നാട്ടിലെല്ലാം അറിയിക്കുന്നതോടുകൂടി നാലുവഴിക്കുനിന്നും വന്നുചേരുന്ന പുരുഷാരം അവരവരുടെ വിഷമതകളെപ്പറ്റി വല്ലിക്കുന്നതു്, കാഹളംകേട്ടു് കോട്ടയിൽ അന്നത്തെ കേരളത്തിലെ പതിവനുസരിച്ചു് എത്തിക്കുടുന്ന നായർ ഭടന്മാരുടെ കോലാഹലംതന്നെ. മാക്കോച്ചാരുടെ മരുമകന്റെ തോക്കു് വായ്പ വാങ്ങുവാൻ സന്ദേഹിക്കുന്ന നായരും, കാളക്കൃഷിക്കല്ലാതെ മറ്റൊന്നിനും കൊള്ളരുതാത്ത കേളച്ചാരും, പണ്ടു പ്രവൃത്തിയെടുത്തിരുന്ന പരിഷകൾക്കു വിരുത്തിയായി കൊടുത്തിരുന്ന കണ്ടങ്ങൾ പിടിക്കുമെന്നു കേട്ടു ഭയപ്പെട്ടു വിറയ്ക്കുന്നവരുമെല്ലാം ഇക്കൂട്ടത്തിലുണ്ടു്. ഘോഷയാത്ര പുറപ്പെടുന്നതിനു മുമ്പു ഭടന്മാർക്കു നല്കിയ ചതുർവ്വിധമായ സദ്യ അമ്പലപ്പുഴരാജാവു് നാടകശാലയിൽവെച്ചു് ആണ്ടുതോറും കൊടുത്തിരുന്ന സദ്യയുടെ രീതിയിലാണു്. 'കടൽവാഴയ്ക്കാ'ക്കറി ആ സദ്യയുടെ പ്രധാന ഉപദംശമാണു്. ദുര്യ്യോധനൻ വനത്തിലേക്കു പുറപ്പെടുന്നതിനു മുമ്പായി അണിയുന്ന വേഷഭ്രഷ്ടാഭികം അമ്പലപ്പുഴരാജാവിന്റെ ചമയത്തിനുള്ള ആഭരണങ്ങൾതന്നെ. വനത്തിലെത്തിയ ദുര്യ്യോധനൻ വാപികളിൽ നഞ്ചു കലക്കുവാൻ ആജ്ഞാപിക്കുന്നതായി നമ്പ്യാർ വല്ലിച്ചിരിക്കുന്നതു് ആ പതിവു് അക്കാലത്തു കേരളത്തിൽ മത്സ്യം പിടിക്കുന്നതിനായി ഉപയോഗിച്ചിരുന്നതിന്റെ സ്മരണയാലാണു്. ദുര്യ്യോധനന്റെ ഭൃത്യന്മാരും അന്നത്തെ കേരളരാജധാനിയിലെ ഭൃത്യന്മാരും തമ്മിൽ യാതൊരു വ്യത്യാസവുമില്ല:—

"കണ്ണും തിരിയാത്താകുകിലഹോ
മന്ദന്മാരവരെന്തിനുകൊള്ളാം
തിന്നുമുടിപ്പാനല്ലാതവരാ-
ലൊന്നുമിനിക്കൊരു ലാഭവുമില്ല.
ഒന്നിനയച്ചാലതുസാധിക്കി-
ല്ലെന്നല്ലമളിയുമൊന്നവരുത്തും
തന്നതുതാനറിയാത്തൊരുകൂട്ടം
വന്നുനിറഞ്ഞു നമ്മുടെ നാട്ടിൽ

എന്നുടെ മുതലുമുടിപ്പാനെപ്പൊഴ-
മെന്നുടെ ഭൃത്യന്മാർ മുതിരുന്ന
അക്ഷികണക്കിനു കൂടാഞ്ഞാലവർ
കൂട്ടിപ്പട്ടരെയേത്തമിടീക്കും
പട്ടിണിയെന്നതു നമ്മുടെ പിള്ളേ-
ക്കൊട്ടംതന്നെ സഹിപ്പാൻമേലാ
വെട്ടമെടുക്കുംമുമ്പേയുണ്ണികൾ
ഘട്ടിസ്സാമെടുത്തു ഭുജിക്കും
കൊറുകഴിച്ചാരു തെക്കൻമുണ്ടും
ചുറിയുടുത്താരു തൊങ്കലുതുക്കി
വെറിലതിന്നു മുഴപ്പിച്ചുംകൊ-
ണ്ടേറുതിരിക്കും രസികന്മാരായ്.''

അലസന്മാരും അഹങ്കാരികളുമായിരുന്ന ഇത്തരം ഭൃത്യന്മാരെ അമ്പലപ്പുഴരാജധാനിയിൽ ധാരാളമായി അക്കാലത്തു് കാണാമായിരുന്നു. വെറിലക്കാരനും പെട്ടിയുമൊക്കെയുള്ള അക്കാലത്തെ കേരളീയദുഷ്പ്രഭവെന്ന നിലയിലാണ് ദുര്യോധനനെ നമ്പ്യാർ പൊതുവെ അവതരിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നതു്.

ലങ്കാധിപനായ രാവണനിലും കേരളീയത്വം നമ്പ്യാർ സങ്കലനം ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. കേരളീയമായ വേഷഭൂഷകളോടുകൂടിയാണു് രാക്ഷസേശ്വരനായ രാവണനേയും നമ്പ്യാർ ശ്രോതാക്കളുടെ മുമ്പിൽ ആവിഷ്കരിച്ചിട്ടുള്ളതു്. രാവണൻ ദേവാരാധന ചെയ്യുന്നതു കേരളീയപൂജാവിധികളനുസരിച്ചും കേരളസാധനസാമഗ്രികൾകൊണ്ടുമാണു്:—

''ഫലമൂലം പുനരവിലും മലരും
തുളവും കദളിപ്പഴവും പങ്കജ-
ദളവും തൽതുലു ധൂപം ദീപം
വെള്ളിവിളക്കുകൾ പൊന്നിൻതളികകൾ
വെള്ളിക്കുടവും മണിതാലങ്ങളിൽ
വെള്ളരിവെറില പാക്കും വെറ്റവെള-
യുള്ള പളുങ്കിമാലകളനവധി
മുല്ലപ്പൂമലർ ചെത്തിപ്പൂവും
വിലപലതുളസിക്കിൻപൂവും
ചെമ്പകമലർ ചേമന്തിപ്പൂവും
വെൺതുളസിപ്പൂ തുമ്പപ്പൂവും
മണമിയലും കളഭം കർപ്പൂരം
തണുതണമലയജകുംകുമഗന്ധം
ഘണഘണഘണഘോഷം മണിയുടെ ഘോഷം''

രാവണൻ, സാമന്തരാജാക്കന്മാരോട് അനുവർത്തിക്കുന്ന നയം അന്നത്തെ വേണാട്ടരാജാവു് അടുത്തുള്ള അല്പരാജാക്കന്മാരോട് പെരുമാറുന്നതുതന്നെയാണ്:—

"വിളവിൽപ്പാതി നമുക്കു തരേണം
മുളകുസമസ്തവുമേല്പിക്കേണം
തെങ്ങുകവുങ്ങുകൾ മാവും പ്ലാവും
എണ്ണമിനിക്കിഹ കണ്ടെഴുതേണം
മാടമ്പികളുടെ പദവികളൊന്നും
കൂടുകയില്ലാ നമ്മുടെ നാട്ടിൽ
വീരന്മാരും വിളവുകൾ നെല്ലുകൾ
വിത്തിലിരട്ടി നമുക്കു തരേണം
നാട്ടിലിരിക്കും പട്ടന്മാരും
നാലാലൊന്നു നമുക്കു തരേണം
വീട്ടിലിരിക്കും നായന്മാർ പട-
വില്ലും കുന്തവുമേന്തിച്ചെല്ലും
വേലയെടുത്തു പൊറുക്കണമെല്ലാ-
നാട്ടും പാത്താട്ടശമുഖഭവനേ."

രാവണന്റെ കൂടിയാനവന്മാർ കൊണ്ടുക്കൊടുക്കുന്ന കാഴ്ചദ്രവ്യങ്ങൾ കേരളരാജാവിനു ലഭിക്കുന്നവയാണ്:—

"വൈരക്കെട്ടുമടയ്ക്കാക്കുലയും
കുറുമകന്നൊരു പുകലക്കെട്ടും
മറ്റും പലവക നല്ലപദാർത്ഥം
കൊറിന്നൊരുവക വന്നുതുടങ്ങി
നീണ്ടൊരുവടിയുടെ രണ്ടുവശത്തും
വാഴയ്ക്കാക്കുലകെട്ടിത്തൂക്കി
കണ്ടു നിശാചരർ തോളിലെടുത്തും-
കൊണ്ടിഹവന്നും കണ്ടും തൊഴുതും
കാച്ചിലു ചേന കിഴങ്ങുകൾ മത്തൻ
മെച്ചമിയന്നൊരു ബ്രാഹ്മിക്കുട്ടം
അച്ചിങ്ങാപല ചക്കകൾ ക്രമ്മൻ
പച്ചക്കുലകൾ പഴക്കുലയെന്നിവ
കാഴ്ചകൾവെച്ചും തൊഴുതുമെടുത്തും
പട്ടോലക്കാരങ്ങൊരുകൂട്ടം."

രാവണസൈന്യം ശത്രുരാജ്യത്തിൽ ചെയ്യുന്ന നാശങ്ങൾ കേരളസൈന്യം അയൽരാജ്യത്തിൽ ചെയ്യുന്നവയാണ്:—

"അമ്പലമൊക്കെത്തീണ്ടിത്തൊട്ടും
നമ്പൂരാരുടെ ഭവനം ചുട്ടും

എമ്പ്രാന്തിരിയെത്താഡിച്ചും പുന-
രമ്പലവാസികളെക്കൊലചെയ്യും
കലശലു പലതും കൂട്ടം നിന്നുടെ
കലനാശത്തെ വരുത്തും ധ്രുവതേ!"

ലങ്കയിലെ രാജധാനിയിൽ സേവിച്ചു പാത്തിരുന്ന ഭൃത്യന്മാരുടെ സങ്കടങ്ങളെ നമ്പ്യാർ വർണ്ണിക്കുന്നതു് തിരുവനന്തപുരത്തു് രാജധാനിയിലുണ്ടായിരുന്ന ഭൃത്യന്മാരുടെ വിഷമതകളെയാണു്:—

"തമ്പുരാൻതന്നുടെ ചെമ്പിലെച്ചോറു
തരിമു തനിക്കു കിടയ്കുണമെങ്കിൽ
വയ്നുകണക്കില്ല ചൊല്ലിയ വേലകൾ
എല്ലാമെടുത്തു പൊറുക്കുമുള്ളു
പിച്ചയ്കു തെണ്ടിനടക്കാതെ ജന്മം
കഴിച്ചെങ്കിലായതുഭാഗ്യമിക്കാലം
ചക്രത്തിനിപ്പോളിരുന്നാഴിതന്മലം
വിൽക്കുന്ന കൊങ്ങിണിപ്പട്ടരാരെല്ലാം
പക്കത്തിൽചെന്നിങ്ങു ഭക്ഷിച്ചുപോരിക
ദുഃഖത്തിൽ ദുഃഖം നമുക്കെന്റെ ചേട്ടാ
ചക്കച്ചുള രണ്ടുകൂടെത്തരികില്ല-
ട്ടുകളവെക്കുന്ന പട്ടരാരും പിന്നെ
കാളകം വെക്കും ചില ദിവസങ്ങളിൽ
കോളില്ലിനിക്കുമിഷ്ടമല്ലല്ലോ."

അമരാധിപനായ ദേവേന്ദ്രന്റെ രൂപനിർമ്മിതിയിലും കേരളദേശസാധാരണമായ സാധർമ്മ്യം വരുത്തുവാൻ പ്രയത്നിച്ചു കാണുന്നു. അജ്ഞാനന്റെ ക്ഷണം സ്വീകരിക്കാതെയിരുന്ന ഇന്ദ്രൻ ശരാവലികൊണ്ടു വിഷമിച്ചു ഹസ്തിനപുരത്തിലേയ്കു കാഴ്ചദ്രവ്യങ്ങളും കൊണ്ടു പുറപ്പെടുന്നതു വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നതു നോക്കുക:—

"ക്ഷീരമാജ്യം ദധികളും പാരമായ ചാറുകളിൽ
ചാരുതരമെടുപ്പിച്ചു ദേവർകോനകമ്പടിയായ്
ശർക്കര പഞ്ചതാരയും പപ്പടം പഴക്കുലയും
ഒക്കെയോരോവഴി മിക്കതുചുമന്നിട്ടുണ്ടു
പെട്ടകങ്ങൾ പെട്ടി പ്പെല്ലം ഒട്ടു ഭണ്ഡാരക്കെട്ടുകൾ."

ഐരാവതപൂജാമഹോത്സവത്തിനു വേണ്ട സന്നാഹങ്ങൾ ചെയ്യണമെന്നു ദേവേന്ദ്രൻ ആജ്ഞാപിക്കുന്നതു് അന്നത്തെ തിരുവിതാംകൂർമഹാരാജാവു് ഏഴുപ്പുകൂടം ചെയ്യുന്ന വിധത്തിലാണു്:—

"ശൂക്ഷ്മർ ചിലരരിവയ്യുടെ
പട്ടരാരെക്കൂട്ടിക്കൊടുവരിൻ

ഒട്ടും വൈകാതിഹ വൈശ്രവണൻ
വട്ടം കൂട്ടുക പഴയരിപകരം
അഷ്ടവസുക്കൾ കറിക്കു നുറുക്കുക
വട്ടികളീന്നരി തട്ടുകദിനകരൻ
കെട്ടിലിലൊക്കെയടുപ്പിലേറ്റ
കൂട്ടുകമാദിചരക്കുകളൊക്കെ
ഇട്ടീടുകവെള്ളം വൈകാതരി-
വട്ടികളിൽക്കുഞ്ഞിക്കൊണ്ടരുവിൻ."

ദേവേന്ദ്രനു സാധാരണമായി ലഭിക്കുന്ന ഗുരുദക്ഷിണ കേരളഗുരുക്കന്മാക്കും വ്യഴത്തച്ഛനാക്കും അന്നത്തെ ശിഷ്യന്മാരിൽനിന്നും കിട്ടിവന്ന സാധനങ്ങളാണ്:—

"പട്ടും വളയും മുണ്ടും ചന്ദന-
മുട്ടികുളെന്നിവ പൊന്നും പണവും
വെള്ളിത്തട്ടം പൊന്നുംവട്ടക നല്ലൊരു പട്ടു കിടക്കാ
ചുരുളവട്ടക നല്ല കട്ടക്കൻ
മണ്ടലി കിണ്ടികൾ കോളാമ്പികളും
മുടവുകൾ പെട്ടികൾ പട്ടുമാലുകൾ."

അപ്സരസ്ത്രീകളുടെ നാടകം കാണുവാൻ പോകുന്ന ദേവേന്ദ്രനു് പഴയ ദുഷ്പ്രഭുത്വത്തിന്റെ ചിഹ്നമായി വെറ്റിലക്കാരനും കാലുതിരുമ്മുകാരനും മറ്റും ഉണ്ടായിരുന്നതായി കവി വർണ്ണിക്കുന്നു. സുന്ദോപസുന്ദന്മാരുടെ അക്രമങ്ങൾകൊണ്ടു വശംകെട്ട വാസവൻ ബ്രഹ്മാവിനോടു സങ്കടം പറയുന്നതു് നാടു നഷ്ടപ്പെട്ട അന്നത്തെ നാടുവാഴിയുടെ അനുഭവമാണ്:—

"നാട്ടിന്നുമറിപ്പുരത്തു നടക്കുന്ന
കുട്ടത്തെയാക്കും ബഹുമാനമില്ല
ചാട്ടം പിഴച്ച കുരങ്ങിന്റെ കുട്ടിനി-
ക്കുട്ടംപിരിഞ്ഞു നടക്കേതരം വന്നു
കേട്ടാലുമിജ്ജനം എന്തോന്നു ചെയ്യേണ്ടു
നാട്ടാക്കു ദാസ്യപ്രവൃത്തികൾ ചെയ്കയോ
ആട്ടം പഠിച്ചു പലേടം നടക്കയോ
ചാട്ടം പഠിക്കയോ ചാവേറുചാകയോ
പട്ടിണിയിട്ടു പരവശരാകയാൽ
പട്ടണംതോറുമിരന്നുനടക്കയോ
പെട്ടെന്നു രാജസേവയ്ക്കു പുറപ്പെട്ടു
കൊട്ടണച്ചോറു കടിച്ചുകിടക്കയോ."

ദേവന്മാരുടേയും മറ്റും ഭക്ഷണം കേരളരീതിയിലാണ്. സുന്ദോപസുന്ദന്മാരുടെ ഭക്ഷണത്തിനുള്ള പദാർത്ഥങ്ങൾ നാലു

കറിയും ആജ്യവും മത്സ്യവുമത്രെ. മാത്താണ്ഡദേവൻ പാഞ്ചാലിക്കു നൽകിയ അക്ഷയപാത്രത്തിൽനിന്നും ഉണ്ടാകുന്ന ഉപദംശങ്ങൾ:—

"പപ്പടം പകലങ്ങളും പരമാന്നവും
പച്ചടിച്ചാറും പരിപ്പും തൂകയലും
ഇഞ്ചിത്തയിർ പുളിയിഞ്ചി പുളിശ്ശേരി
നെഞ്ചിൽത്തെളിയുന്ന പഞ്ചാമൃതാദിയും."

മറ്റുമാണ്. ഊണിനു വലിയ വട്ടമൊന്നും വേണ്ടായെന്നും മാങ്ങയോ നാരങ്ങയോ വല്ലതും കുറച്ചുമതിയെന്നും ശ്രീകൃഷ്ണൻ പാഞ്ചാലിയോടു പറയുന്നു. ദേവന്മാരുടേയും പുരാണപുരുഷന്മാരുടേയും മറ്റും ഭക്ഷണവിധാനങ്ങളിൽ കേരളീയസമ്പ്രദായങ്ങളാണ് വിവരിച്ചുകാണുന്നത്. സുന്ദോപസുന്ദന്മാർ ചന്ദനവും നാടൻപുഴുക്കും കുങ്കുമച്ചാറും അവരുടെ ദേഹത്തിൽ ലേപനം ചെയ്യുന്നു. അവർ യുദ്ധസന്നാഹം ചെയ്യുന്നതു കേരളീയപ്രൗഢക്കാരനാഥൻമുഖേന ഓരോ കരക്കാരെ സമ്പാദിക്കുന്ന രീതിയിലാണ്. അവരുടെ പുറപ്പാട് ചെമ്പകശ്ശേരിരാജാവിന്റെ യുദ്ധത്തിനുള്ള ഒരുക്കമായിട്ടാണ് നമ്പ്യാർ വർണ്ണിച്ചിട്ടുള്ളതു:—

"പെട്ടകം പെട്ടിയും വാളുംപരിചയും
കുട്ടകം കൊട്ടയും കട്ടിലും മെത്തയും
കെട്ടിയെടുപ്പിച്ചു തട്ടിനടത്തിച്ചു
വട്ടം തികഞ്ഞു വരുന്ന സചിവന്മാർ
സേനാപതികളും മേനോക്കിയച്ചനും
നാനാഭേദന്മാരും സേനാസമൂഹവും."

അസുരസേന ഉപയോഗിക്കുന്ന ആയുധങ്ങൾ അക്കാലത്തു കേരളത്തിൽ നടപ്പുണ്ടായിരുന്നവയാണ്:—

"വില്ലും ശരങ്ങളും തോക്കും തിരികളും
നല്ല കട്ടത്തില കുന്തം ചവുളയും
ഈട്ടിയും ശൂലവും വേലും മുസലവും
ചാട്ടകുന്തങ്ങളും കക്കടമുദ്ഗരം
പാത്തികപാണവും കത്തിച്ചുരികയും."

സുന്ദോപസുന്ദന്മാർ ധരിത്രിയിൽ ചെയ്യുന്ന നാശങ്ങൾ ശത്രുസൈന്യം കേരളത്തിലെത്തി വരുത്തിക്കൂട്ടുന്ന നാശങ്ങൾ തന്നെ:—

"അമ്പലം തന്നിലകത്തു കടക്കയും
ചെമ്പുപലക പൊളിച്ചുകളകയും
നമ്പൂരിമാരെ പിടിപ്പാനടക്കയും
അമ്പലവാസികളോട് കയക്കയും
ഇല്ലങ്ങളോരോന്നു കുത്തിത്തകക്കയും
ഇല്ലാത്തപരാധം ചൊല്ലിനടക്കയും
ചെല്ലവും നെല്ലും പിടിച്ചുപറിക്കയും
ചെല്ലുന്നതായുള്ള ദിക്കിൽ നടക്കയും
വീടുകളിൽ ചെന്നുകുടിപ്പുരുഷരെ
താഡിച്ചുകൊണ്ടുടനോടിക്കുംനേരത്തു
പേടമാൻകണ്ണിമാർ പേടിച്ചുപോകുമ്പോൾ
ഓടിയണഞ്ഞവർ മാടിവിളിക്കയും."

വിദേഹരാജാവിന്റെ ഭൃത്യന്മാർ അലസന്മാരും അഹങ്കാരികളുമാണ്:—

"കുട്ടിലിട്ടകിളിപോലെ കശപിശ കലമ്പുന്ന
കൂട്ടമോരോ തടിയന്മാർ മടിയന്മാരെണ്ണുപോയി
ചേട്ടകൾക്കു നാണമില്ല തടികൊണ്ടു താഡനങ്ങൾ
കൂട്ടിയില്ലാതിവരണ്ടു പാട്ടിലാവാനെളുതല്ല
തമ്പുരാന്റെ ചോവതിനുമുടിപ്പാനെന്നിയെ മീശ-
ക്കൊമ്പരാകുമിവരെക്കൊണ്ടൊരുവസ്തു ഫലമില്ല
ചെമ്പിലന്നം നിറച്ചുണ്ടു കൊണ്ടുചെല്ലുന്നതുകണ്ടാൽ
മുമ്പിൽവന്നു സ്ഥലംവച്ചു കാല്പൽവച്ചു നിന്നുകൊള്ളും
വമ്പുപാരം പട്ടരോടെവെച്ചതെല്ലാം വിളമ്പാഞ്ഞാൽ
തമ്പുരാനെന്നുള്ളഭാവം ഭക്ഷണത്തിന്നിരിക്കുമ്പോൾ
തമ്പിമാർ നമ്പൂരിമാർ പട്ടേരിമാരെന്നിവർ വന്നാൽ
മുമ്പിൽവെച്ച കാലെടുത്തു പിമ്പിൽവെയ്പാൻ മടിപാരം."

ഉത്താനപാദന്റെ അരമനയിലുള്ള ഭൃത്യന്മാരും ഇത്തരക്കാരുതന്നെയാണ്:—

"പണ്ടൊരുമാംമുതൽ തിന്നുമുടിക്കുന്ന
ചണ്ടികൾക്കൊട്ടും മിടുക്കുമില്ലാതെയായ്
ഊട്ടുപുരയിലങ്ങട്ടുകുംവിധൌ
കൊട്ടില്ലകമ്പടിക്കാരുടെ സംഭ്രമം
കൂട്ടുവാൻപോരാഞ്ഞു ഗർവ്വിച്ചു നമ്മുടെ
പട്ടരെ ദൂഷണം ചൊല്ലുന്ന ജേഷ്യകൾ
അക്ഷിയെന്നില്ലാതെ മറെറാരു സംസാര-
മിക്ഷമില്ലാതെയായ് കക്ഷമിത്രയും."

കേരളീയ കോവിലകങ്ങളിലെ അഹങ്കാരികളായ ഭൃത്യന്മാരുടെ സ്വഭാവത്തെ നമ്പ്യാർ ഇവരിൽ സംക്രമിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നതു

നോക്കുക. വിദേഹരാജധാനിയിലെ നടപടികളെല്ലാം കേരള രാജധാനിയിൽ നടപ്പുണ്ടായിരുന്നവതന്നെയാണ്. രാജ്ഞിക്കു ഗർഭമായതുമുതൽ പുണ്യക്ഷേത്രങ്ങളിലെല്ലാം നേർച്ചകളും വഴിപാടുകളും നടത്തുന്നതു്:—

"അമ്പലത്തിൽ നെയ്‌വിളക്കും മാലയും പൂജയുംപിന്നെ
ശർക്കരപ്പായസം നല്ല പഞ്ചസാരപ്പായസവും
നിശ്ശൂരിശ്ചലസാതെ വെച്ചു നേദിക്കയും വേണം."

എന്നു്, വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു. കോയിക്കൽവെച്ചു പ്രതിദിനം അതികേമമായ സദ്യ ബ്രാഹ്മണർക്കു കൊടുക്കുന്നതിൽ കായ്ക്കാരന്മാരും കണക്കെഴുത്തുപിള്ളമാരും ചന്ത്രക്കാരന്മാരും പ്രത്യേകം ജാഗ്രതയായി പ്രവർത്തിക്കുന്നു. ഭട്ടതിരിമാരും തുളുനമ്പിമാരും പട്ടന്മാരും സദ്യയും സ്വാണിയും സ്വീകരിക്കുവാൻ രാജധാനിയിൽ തിക്കും തിരക്കുംതന്നെ. രാജ്ഞിയുടെ പ്രസവത്തിനു അദ്ധ്യവസാനം വഹിക്കുന്നതായി വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നതു് ഇന്നാട്ടിലെ വയറാട്ടികളെയാണു്. വേദന തുടങ്ങുമ്പോൾ പുറം തിരുമ്മാനും പച്ചില പിടിപ്പാനും മറ്റു ശുശ്രൂഷകൾ ചെയ്യുവാനും പരിചയമുള്ള അനവധി അച്ചിമാർ അവരുടെ സംഭാഷണകോലാഹലംകൊണ്ടു പ്രസവമന്ദിരം മുഖരിതമാക്കുന്നു. ശിശുവിനു് ഇരുപത്തെട്ടാം പുറന്നാൾ ആലോഷിക്കുന്നതു കൂടാതെ അരഞ്ഞാൺ, ചിലമ്പു, മോതിരം മുതലായ കേരളീയാഭരണങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കുന്നു. ബാലലീലകൾക്കു സാമഗ്രികളായ കളിപ്പാട്ടങ്ങൾ പച്ചവാഴപ്പോളകൊണ്ടും മറ്റും അച്ചിമാർ ഉണ്ടാക്കിക്കൊടുക്കുന്നതു കൃഷ്ണലീലയിൽ ഹൃദയംഗമമായി നമ്പ്യാർ വർണ്ണിച്ചിട്ടുണ്ടു്. യശോദ പ്രിയശിശുവിനെ ലാളിക്കുന്നതു് ഒരു കേരളീയ മാതാവു ചെയ്യുന്നപോലെയാണു്:—

"കട്ടവെളുക്കുമ്പോഴമ്മയും ബാലനെ
തെറ്റെന്നു കാലും മുഖവും കഴുകിച്ചു
തെറ്റെന്നു ഭസ്മക്കുറിയും ധരിപ്പിച്ചു
കാലേ ചിലമ്പുകൾ ചാലേയുറപ്പിച്ചു
നാലഞ്ചുവട്ടം കഴുകിക്കുനിവോടെ
പിലിത്തിരുമുടി തന്നിലും ചുംബിച്ചു
ചാലേ വരുന്നോരു ചങ്ങാതിമാരോടു
താലോലിച്ചുടൻ കളിപ്പാനയയ്ക്കയും."

ശ്രീകൃഷ്ണന്റെ ബാലലീലകൾ ഒരു കേരളീയ ബാലന്റേതിൽനിന്നും ഒട്ടും ഭിന്നമല്ല.

"കണ്ണൻചിരട്ടയിൽ പൂഴി നിറച്ചിട്ട
കണ്ണംതുളച്ചങ്ങുയർത്തിപ്പിടിക്കയും
മണ്ണപൊഴിയുന്ന കണ്ടു രസിക്കയും
മണ്ണിൽ കരംകൊണ്ടു നീളെ വരയ്ക്കയും
കൊച്ചുകരംകൊണ്ടു കുത്തിപ്പൊടിതന്നിൽ
പൂച്ചക്കരണം മറിഞ്ഞുകളിക്കയും
മെച്ചത്തിൽ നല്ലൊരു പൂഴിച്ചോറുണ്ടാക്കി
കൊച്ചുകൾക്കെല്ലാം വിളമ്പിക്കൊട്ടക്കയും
ആച്ചെളിമേലിച്ചു മേനിവിയക്കയും
കച്ചകൊണ്ടച്ചിമാർ ചെന്നിട്ടു തുക്കയും
മച്ചിലൊളിച്ചു ചിലരണ്ടപാക്കയും
മെച്ചം തിരഞ്ഞുകണ്ടച്ചത്തിലാക്കയും."

അശ്വതിതിരുനാൾ യുവരാജാവിന്റെ ബാലലീലകളെ പരാമർശിച്ചാണ് നമ്പ്യാർ ഇതെഴുതിയതെന്നു പി. കെ. നാരായണപിള്ളയവർകൾ ഊഹിക്കുന്നതു് സംഗതമായിരിക്കുന്നുണ്ടു്.

ഉത്താനപാദൻ സ്വരാജ്യത്തിൽ ഏർപ്പെടുത്തിയ പരിഷ്കാരങ്ങളെല്ലാം മാർത്താണ്ഡവർമ്മമഹാരാജാവു് വേണാട്ടിൽ ചെയ്തവയായിട്ടാണ് നമ്പ്യാർ സങ്കല്പിച്ചിരിക്കുന്നതു്.

"ധാത്രീവരോത്തമൻ ധാത്രീപരിത്രാണ-
മെത്രയും ചിത്രമായത്ര ചെയ്യാൻ നല്ല
ക്ഷേത്രം പണിയിച്ചു പാത്രങ്ങൾ തീർപ്പിച്ചു
വട്ടത്തിലോരോ കുളങ്ങൾ കഴിപ്പിച്ചു
വെട്ടിപ്പിടിപ്പിച്ചു നാട്ടവഴികളിൽ
നാട്ടുകല്ലിട്ടു നടക്കാവു വയ്പിച്ചു
കാട്ടിലോരോ വഴി വെട്ടിത്തെളിപ്പിച്ചു
ഊട്ടുവാനോരോരോ കൊട്ടിലും കല്പിച്ചു
കൂട്ടുവാനുള്ളതുമൊട്ടുംകുറയാതെ
ഊട്ടിൽ പതിനെട്ടുകൂട്ടം കറികളും
നാട്ടിലിരിക്കുന്ന പട്ടർമുതൽ പിന്നെ
മുട്ടാതെ നിത്യവുമൂട്ടും കല്പിച്ചു
പട്ടണംതോറുമങ്ങങ്ങാടി കല്പിച്ചു
ചെട്ടിത്തെരുവുകൾ പാട്ടാണിവീടുകൾ."

ഹസ്തിനപുരം ഊട്ടുപുരയിൽ വഴിപോക്കർ നാട്ടുവർത്തമാനങ്ങൾ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നതായി വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നതു് തിരുവനന്തപുരത്തു നമ്പ്യാർ കണ്ടിട്ടുള്ള കാഴ്ചയെ അനുസ്മരിച്ചാണ്:—

"അത്താഴത്തിനവനം കൊട്ടിൽകേറി സ്ഥലംവെച്ചു
പട്ടന്മാർ പരിപ്പുകാർ മടപ്പള്ളിദ്വിജന്മാരും
വട്ടങ്ങൾ തെളിയിച്ചു വെളിവിലങ്ങിലവെച്ചു
ഭക്ഷ്യഭോജനം നല്ല കറിയും ഭൂസുരന്മാക്ക–
ങ്ങിഷ്ടത്തിനൊത്തപോലെ വിളമ്പി ഭൃതിചെയ്തിച്ചു
അഷ്ടിയുംകഴിച്ചുകൊണ്ടലസാതെ വഴിപോക്കർ
കൊട്ടിലിൽ തളംകേറിയിരുന്നു വെറ്റിലതിന്നു–
രെട്ടം കമ്പിളിയെല്ലാം വിരിച്ചു പാളയമ്പോട്ട
പാട്ടംപാടിയോരേനേ പറഞ്ഞങ്ങു ശയിക്കുമ്പോൾ
പാഞ്ചന്മാരുടെ പാട്ടം പരിഹാസങ്ങളും കേട്ട"

ഉത്താനപാദന്റെ രണ്ടു ഭാര്യമാർ തമ്മിലുള്ള കലഹകോലാഹലങ്ങളെപ്പറ്റി ഭക്ഷണവും കഴിഞ്ഞു അമ്പലത്തിലെ ബലിക്കൽപുരയിൽ എത്തി മുറുക്കിക്കൊണ്ടു നമ്പൂതിരിമാരും അമ്പല വാസികളും മറ്റും രോഷിക്കുന്നതായി വർണ്ണിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. അളകയിലും:—

"കാരിയക്കാരുണ്ടു മേനോക്കിയച്ചനു–
ണ്ടാരിയപ്പട്ടരച്ചന്മാർ പലരുണ്ടു
കോയിമ്മമാരുണ്ടടുക്കളക്കാരുണ്ടു
നായന്മാരായുള്ള കമ്പടിക്കാരുണ്ടു
ചന്തക്കഴൽക്കാർ പതിനെട്ടുപുള്ളിയു–
ണ്ടന്തമില്ലിപ്പോളേളകപുരിതന്നി–
ലന്തണന്മാരും പ്രഭുക്കളും ഭൃത്യരും
ചന്തമേറീടും പണിക്കരച്ചന്മാരും."

മറ്റുമാണ്. അയോദ്ധ്യാരാജാവായ വസുമനസ്സിനു വേട്ടയ്ക്കുപോണ്ടുന്ന വട്ടങ്ങളെല്ലാം കൂട്ടുന്നതു നായന്മാരാണ്. തുക്കുപുകയിലയ്ക്കുവേണ്ടി തോക്കു പണയംവച്ചവരും പന്നിയെക്കണ്ടാൽ കുഴലപ്പനി പിടിക്കുന്നവരും കടം തീക്കാഞ്ഞതിനാൽ പട്ടരച്ചൻ പാട്ടുകിടക്കുന്നതുകൊണ്ടു വിഷമിക്കുന്നവരും മറ്റും ഇക്കൂട്ടത്തിൽ ഒട്ടും ദുർല്ലഭമല്ല. ഹരിണീസ്വയംവരത്തിനുള്ള അലങ്കാരങ്ങളുമെല്ലാം നാടൻമട്ടിലാണ്. കുലവാഴയും കുരുത്തോലയും തെങ്ങോക്കുലകളും മറ്റും കെട്ടിത്തൂക്കി പട്ടുകൊണ്ടു വിതാനിച്ചു വിവാഹമണ്ഡപം അലങ്കരിക്കുന്നു. സദ്യയ്ക്കു ദേഹണ്ഡം ചാത്തിരനമ്പൂതിരിമാരാണ്. ഇങ്ങിനെ സംസ്കൃതികളിൽ ചിത്രണംചെയ്തിരിക്കുന്ന പുരാണപുരുഷന്മാരിൽ കേരളരാജാക്കന്മാരുടേയും പ്രഭുക്കൾ

ളടേയും സ്വഭാവം ആരോപിച്ചു അവരെ കേരളീയവേഷത്തിൽ അവതരിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു.

ഇതുപോലെതന്നെ ഉവ്വശി മുതലായ സ്വർഗ്ഗസ്ത്രീകളും ദമയന്തിയും മറ്റും വേണാട്ടിലേയും കൂട്ടനാട്ടിലേയും മഹിളാമണികളായിട്ടാണു് നമ്പ്യാരുടെ കൃതികളിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നതു്. മഹാരാഷ്ട്രീയനായ രാജശേഖരകവിപോലും:—

"ദേശഃ കേരള ഏഷ കേളിസദനം ദേവസ്യ ശൃംഗാരിണ-
സ്തദ്ദൃഷ്ടപ്രകൃതേരമാളംഗി! സഫലേ ശ്ലാഘീയസീ ലോചനേ."

എന്ന കേരളീയവനിതകളുടെ അകൃത്രിമരാമണീയകത്തെ അനുകീർത്തനം ചെയ്തിരിക്കുന്നതിനാൽ നമ്പ്യാർ സ്വർവ്വാരാംഗനകളെ കേരളമാതൃകയിൽ സൃഷ്ടിക്കുന്നതിൽ വലിയ പാകക്കേടൊന്നുമുണ്ടെന്നു വിചാരിക്കേണ്ടതില്ല. ഉവ്വശി മുതലായ സുരനാരികൾ കേരളവനിതകളെപ്പോലെ കണ്ണിൽ കരിയെഴുതുകയും ചായ്ത്തൊട്ടകയും നാടൻപുഴുക്കു്, ചന്ദനം, കുങ്കുമച്ചാറു് എന്നിവ ലേപനം ചെയ്യുകയും പതിവായിരുന്നുവെന്നു വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു. വെറ്റില തിന്നുകയും ഇന്ദിശയിൽ പദം പാടുകയും ചിന്തുപാടുകയും മറ്റും അവരുടെ വിനോദങ്ങളിലുൾപ്പെടുന്നു. കാച്ചിയ പുടവയും മണപ്പാടനും അവർ ധരിക്കുന്നു; തോടയും തിരിവളയും മൂക്കുത്തിയും പതക്കവും മറ്റും അവർ അണിയുന്നു. വീട്ടിലെ വിട്ടുപണികളെല്ലാമെടുക്കുന്ന നായർസ്ത്രീകളെപ്പോലെ "തുക്ക തളിക്ക പടിക്കമെടുക്ക പടിപ്പുര മെഴുകുക" മുതലായ ജോലികൾ എടുക്കുന്നതിനു് അവക്കു വശമാണു്. പാതിവ്രത്യദീക്ഷയിലും പറയത്തക്ക നിർബന്ധമൊന്നുമില്ല. പരപുരുഷന്മാരിൽ അഭിരുചിയുണ്ടാകുകയും ആ വികാരത്തിനു വശംവദരായി ഓരോ ചാപല്യങ്ങൾ പ്രവർത്തിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതിനു് അവർ മടിക്കുന്നില്ല. ബാല്യാവസ്ഥയിൽ സുരസ്ത്രീകളുടെ പാട്ടും, കൂത്തും ഹരിണീസ്വയംവരത്തിൽ ലക്ഷ്മീസ്വയംവരം നാടകാഭിനയവും വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നതു നമ്പ്യാരുടെ കൂടിയാട്ടവുമായുള്ള അതിപരിചയത്തെ ദ്യോതിപ്പിക്കുന്നു. "കാലും കരങ്ങളും കണ്ണും പുരികവും നാലും പരസ്പരം" ചേർന്നു് ഭംഗിയായി അഭിനയിക്കുന്നതിനും നാട്യസാമർത്ഥ്യം കാട്ടുന്നതിനും അവക്കു പ്രത്യേക പ്രവീണതയുണ്ടു്. നാടകാചാര്യർ അവരോടു്:—

"ഞാനുമിങ്ങും നോക്കിവല്ലതും കാട്ടിയാൽ
ആംഗനമാരെന്നെ വെയ്ക്കുകില്ലേശ ഞാൻ
തെല്ലും മടിക്കാതെ വെള്ളിഞ്ഞടികൊണ്ടു—
തല്ലും തലയ്ക്കിട്ടതന്നെ മടിക്കാതെ
വാടീ തിലോത്തമേ! നിന്റെ മുഖമെന്നു
വാടിട്ടവാനെന്തു കാരണം ചൊൽകകടോ.'

എന്നു് കയക്കുന്നതു് വായിക്കുമ്പോൾ കൂടിയാട്ടം പഠിപ്പിക്കുന്ന ചാക്യാരും നങ്ങ്യാന്മാരുമായുള്ള ഇടപാടാണു് ഓർമ്മയിൽ വരുന്നതു്.

പാഞ്ചാലിയുടെ ത്രപനിർമ്മിതിയിലും കേരളവനിതയുടെ ഛായ നല്ലപോലെ തെളിഞ്ഞു കാണുന്നുണ്ടു്. വിവാഹമണ്ഡപത്തിലേക്കു മംഗലസ്നീകയാ പാഞ്ചാലിയെ ആനയിക്കുന്നതു് വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നതു് നോക്കുക:—

"മംഗലാത്മം ദശപുഷ്പം കചഭാരത്തിലിടചേർത്തു
തുംഗമാകും മുലകുന്നിൽ ചന്ദനച്ചാറിഴുകിച്ചു
കണ്ഡാഭരണം താലിയും മാല കങ്കണമെന്നിവയെല്ലാം
മണ്ഡനങ്ങളണിയിച്ചു കണ്ണു രണ്ടുമെഴുതിച്ചു
ഗണ്ഡഭോഗങ്ങളിൽ പത്തിക്കീറവുമെല്ലാമുളവാക്കി
വസ്ത്രഭേദങ്ങളിൽ ചാരുത കുറികുത്തുചിതമാക്കി."

വിധിവൈപരീത്യത്താൽ വിരാടരാജധാനിയിൽ പരിചാരികയായി കഴിക്കേണ്ടിവന്ന പാഞ്ചാലിയുടെ ദുരവസ്ഥയെ നന്നായി സാസമായി വർണ്ണിച്ചിട്ടുണ്ടു്:—

"മുറമൊക്കെയടിച്ചുമുത്തു തളിച്ചു ഭംഗി വരുത്തണം
മറുമനവധി വെങ്കലങ്ങൾ തുടച്ചു വെണ്മ തികക്കണം
മറു ദാസികളോടു ചേർന്നു പുറത്തളത്തിലിരിക്കണം
കുറമാർഗ്ഗികൾക്കു വരുവതിലൊട്ടതാൻ പിഴയേല്പണം
ഏഴരയ്യേഴനേറു വെള്ളമനത്തിയെണ്ണയെടുക്കണം
കേഴവിട്ടഥ താളികുട്ടിമെരുക്കിയീശ്വര പതയ്പണം
കേഴമാറുപബാലരെങ്കിലെഴിറുപോയിയുറക്കണം
നാഴികയ്ക്കൊരു നാലു കല്പന രാജ്ഞിചൊൽവതു കേൾക്കണം
മഞ്ഞുമൂതണകാറുമേറെ വെളിക്കുതന്നെ കിടക്കണം
കുഞ്ഞുകരികിലെഴിറു തൊട്ടിലു മന്ദമാട്ടിയടക്കണം
നുറുവേലയിൽ മട്ടളം ചില പോതിലെഞ്ഞി വദിക്കണം
മുഗ്ദ്ധഗാത്രിവിയത്തു വാങ്ങിയടങ്ങിയായഥ വീശണം
കുഞ്ഞിവാൽവരും തുരപ്പു ശരിപ്പെടുത്തി മിനുക്കണം
മുഞ്ഞിവീർത്തു മുഷിഞ്ഞു പട്ടരുരച്ചിട്ടതു കേൾക്കണം"

പാഞ്ചാലിയെ ഇങ്ങിനെ കോവിലകത്തെ തവണക്കാരി യായി സങ്കല്പിച്ചു വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നതിൽ പാഞ്ചാലിയുടെ കഷ്ടാ വസ്ഥയേക്കുറിച്ചുള്ള സഹതാപത്തിനു വേണ്ടതുപോലെയുള്ള പ്രസക്തി ഇല്ലെന്നു വല്ലവർക്കും തോന്നാമായിരിക്കാം. രാജധാ നിയിലെ അരിവെയ്പുകാരനായ ശൂപ്പവയ്യന്റേയും സുബ്ബരായ ന്റേയും ധാർഷ്ട്യങ്ങളും മുള്ളുവചനങ്ങളും മറ്റും കേട്ട് ഒതുങ്ങി ത്തന്നെ കഴിക്കേണ്ടിയിരുന്ന പാഞ്ചാലിയുടെ അന്നത്തെ ദാസ്യ വൃത്തി വർണ്ണിക്കുന്നതിൽ നമ്പ്യാരുടെ സ്വതസ്സിദ്ധമായ പരിഹാ സരസത്തിനും പ്രസക്തിയില്ലാതില്ല. ഏതായാലും വിരാടരാജ ധാനിയിൽ ദാസ്യവൃത്തി അവലംബിക്കേണ്ടിവന്ന പാഞ്ചാലിയെ കേരളീയവേഷത്തിൽ അവതരിപ്പിച്ചപ്പോൾ ഉപദ്രവികളായ ശൂപ്പവയ്യപ്പട്ടതികളിൽനിന്നു കോവിലകത്തെ ദാസികൾ അനു ഭവിച്ചിരുന്ന പീഡയെപ്പറ്റി നമ്പ്യാർ അനുസ്മരിച്ചിരുന്നിരിക്ക ണം. ദമയന്തി, കുന്തീദേവി, രുക്മിണി മുതലായ സ്ത്രീപാത്ര ങ്ങളേയും കേരളീയവനിതകളുടെ കരുവിൽത്തന്നെയാണ് നമ്പ്യാർ വാർത്തെടുക്കുന്നത്. പുരാണപുരുഷന്മാരേയും സ്ത്രീപാത്ര ങ്ങളേയും സൃഷ്ടിക്കുന്നതിൽ പ്രസ്ഫുടമായി കേരളീയച്ഛായ കല ർത്തുന്നതിനു നമ്പ്യാർ ശ്രമിച്ചിട്ടുള്ളതാണ് അവരുടെ പാത്രനി ർമ്മിതിയിൽ പ്രദർശിപ്പിച്ചിരിക്കുന്ന പുതുമ. ദേശകാലാവസ്ഥക ളനുസരിച്ചു പുരാണപാത്രങ്ങളെ അവിഷ്കരിച്ചാൽ കേരളീയർക്കു കൂടുതൽ സുഗ്രാഹങ്ങളായിത്തീരുമെന്നുള്ള വിചാരമായിരിക്കണം ഈ കേരളീകരണത്തിനു പ്രേരകമായിരുന്നത്. പൊതുജനപ്രീ തിയെ അഭിമുഖീകരിച്ചു പ്രവർത്തിക്കുന്ന കവിക്കു പലപ്പോഴും തന്റെ കവിത വായിക്കുവാനും കേൾക്കുവാനും കൂടുന്നവരുടെ അറിവും ബുദ്ധിശക്തിയും എത്രമാത്രമുണ്ടെന്നു കണക്കാക്കി അതനുസരിച്ചു പ്രതിപാദനരീതിയെ അനായോജ്യമാക്കേണ്ടതായിവരുമല്ലൊ. എന്നുതന്നെയുമല്ല, പൂർവ്വകവിനിബദ്ധമായ രൂപത്തിൽ നിന്നും യാതൊരു ഭേദവുമില്ലാതെ അതേപടി പകർത്തുന്നതിനേക്കാൾ അതിൽനിന്നും വ്യതിചലിച്ചു നിത്യപരിചിതമായ വേഷത്തിലും മോടിയിലും പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നതായാൽ കേരളീയ സാമാന്യജനങ്ങൾക്കു കൂടുതൽ ആകർഷകവുമായിരിക്കുമല്ലൊ. തന്റെ ശ്രോതാക്കളിൽ അധികഭാഗവും പാമരകോമരങ്ങളാണെന്നുള്ള

ബോധം നമ്പ്യാരുടെ കാവ്യനിർമ്മാണരീതികളെ സാരമായി സ്പർശിക്കുന്നുണ്ട്.

പാരമ്പര്യരചനയിൽ മാത്രമല്ല ഈ നവീനത്വം നാം വീക്ഷിക്കുന്നത്. പൂർവ്വകവിസങ്കേതങ്ങളെ മാത്രം ആശ്രയിക്കാതെ സ്വനിരീക്ഷണത്താൽ ലഭ്യമായ സംഗതികളെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയാണ് പലപ്പോഴും വർണ്ണനകൾ ചെയ്യാറുള്ളത്. സ്ത്രീകളുടെ കേശാദിവർണ്ണന ചെയ്യുന്നതിൽ പൂർവ്വകവികളെ നമ്പ്യാർ അനുസ്യൂതമായി അനുഗമിക്കുന്നതേയുള്ളൂ. അതുകൊണ്ട് ആവക ഭാഗങ്ങളിൽ മിക്കവാറും ഒരേ ആശയഭംഗിതന്നെ കാണാം. സുന്ദരികളെ വർണ്ണിക്കേണ്ട ഘട്ടങ്ങളിലെല്ലാം മുല്ലപ്പൂമൊട്ടിനോടു സാദൃശ്യം വാഹിക്കുന്ന പല്ലും വില്ലിനെ വെല്ലുന്ന ചില്ലീയുഗവും ചന്ദ്രനോടൊക്കുന്ന മുഖവും കല്ലോലങ്ങളിൻറെ ഹല്ലോഹലത്തെ വെല്ലുന്ന കടാക്ഷമിഴിത്തല്ലും പ്രത്യക്ഷമാകുന്നു. ഗന്ധർവ്വാംഗനമാരേയും സുരനാരികളേയും ഹരിണിയേയും ഭൈമന്തിയേയും മറ്റും വർണ്ണിക്കുമ്പോൾ ഇതേ ഉപമകളും സങ്കേതങ്ങളും മറുമാണ് നമ്പ്യാർ പ്രയോഗിക്കുന്നത്. ഉദാഹരണത്തിനായി താഴെ കുറിച്ചിട്ടുള്ള ഭാഗങ്ങൾ നോക്കുക:—

"മല്ലീവിശിഖനുടെ വില്ലിനെതിരായുള്ള
ചില്ലീവിലാസംകൊണ്ടു തല്ലി വശം കെട്ടുപിൻ
കല്ലോലംപോലെയുള്ള നല്ലോരു കൺമുനകൾ
മുല്ലമൊട്ടിൻറെ ഭംഗിവെല്ലും നിങ്ങടെ നല്ല
പല്ലും ചൊടിയും മിഴിത്തെല്ലും കാണുന്നേരം
കല്ലുമയങ്ങിപ്പോമെന്നല്ലോ ജഗൽപ്രസിദ്ധം."

(കിരാതം.)

"മല്ലീവിശിഖനുടെ വില്ലിൻവിലാസത്തെയും
തല്ലിയൊടിക്കുന്നോരു ചില്ലീയുഗവും നല്ല
മുല്ലപ്പൂമൊട്ടിനുള്ളിലുല്ലാസം കലർന്നോരു
പല്ലും നിനച്ചാലെന്നെക്കൊല്ലുമിക്കാമദേവൻ."

(പ്രദോഷമാഹാത്മ്യം.)

"മല്ലീശരൻ തൻറെ വില്ലിനെ വെല്ലുന്ന
ചില്ലിവിലാസവും നല്ലോരുഹാസവും
കല്ലോലതുല്യമാം കൺമുനത്തല്ലിൻറെ
വില്ലാട്ടമുല്ലാസകല്ലോലങ്ങളും."

(നളചരിതം—കിളിപ്പാട്ട്.)

"രതിരമണകരകമലചാപത്തിനേറാവും
അതുകുമേകുന്ന ചില്ലിവില്ലിട്ടാലും

കമലദളവിമലരുചി കണ്ണിണഭംഗിയും
കാമതുണീരമോടൊത്ത കുണ്ഡലങ്ങളും."

(അഹല്യാമോക്ഷം.)

നമ്പ്യാരുടെ ശൃംഗാരവർണ്ണനയിലും വലിയ പുതുമയൊന്നും കാണ്മാനില്ല. വിപ്രലംഭശൃംഗാരം വർണ്ണിക്കുന്നിടത്തു പൂർവ്വകവി സങ്കേതങ്ങളെ അതേപടി പകർത്തുന്നതേയുള്ളു. മന്മഥാവസ്ഥയിൽ ദമയന്തിയെ സദാ സ്മരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന നളന്റെ അവസ്ഥ വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നതു നോക്കുക:—

"ഗാത്രം മെലിഞ്ഞു വിളറി ദിനേദിനേ
രാത്രൌ കുറഞ്ഞിതു നിദ്രാപ്രസംഗവും
നേത്രങ്ങൾ മങ്ങിമയങ്ങി വപുശ്ശോഭ-
മാത്രം കുറഞ്ഞീല വിശേഷസങ്കടേ
മാരമാലേവം സഹിപ്പാനശക്തനാ-
യാരാമവീഥിയകംപുക്കമേവിനാൻ

.....

ഉള്ളിൽക്കലന്നെഴുമല്ലൽ സഹിയാഞ്ഞു
വങ്കിക്കുടിലകംപുക്കു ശയിക്കയും
നീരസം സപ്തമെന്നോർത്തു പതുക്കവേ
വീരസേനാത്മജൻ പത്മാകരത്തിന്റെ" എന്നും,

"പല്ലവംകൊണ്ടു ചമച്ച ശയ്യാതലേ
തെല്ലുനേരം ശയിക്കുമ്പോൾ മഹീപതി-
ക്കില്ലൊരു സംശയം ഗാത്രം ദഹിക്കുന്ന
പല്ലവമല്ലിതു പാവകജ്വാലയെ—
ന്നല്ലലോടും പറഞ്ഞുത്ഥാനവും ചെയ്യു
നല്ല പൂങ്കാവുകൾതോറും നടക്കുന്ന
മുല്ലചേമന്തിയും കുന്ദമന്ദാരവും
പുല്ലകല്ഹാരവും ജാതിച്ചൂതങ്ങളും.
ഉല്ലസിച്ചീടുന്ന വല്ലീഗൃഹങ്ങളിൽ
ചെല്ലുംദശാന്തരേ മൂർച്ഛിച്ചു വീഴുന്ന
കല്ലോലമാരുതൻ തട്ടുന്ന നേരത്തു
കല്യാണശീലനും കായം തളരുന്നു
വണ്ടിൻനിനാദങ്ങൾ കേട്ടു ഭയപ്പെട്ടു
മണ്ടിത്തിരിക്കുന്ന മാനവേന്ദ്രൻ നളൻ."

ശ്രീകൃഷ്ണനിൽ ലീനമാനസയായ രുഗ്മിണിയുടേയും അവസ്ഥ ഇതുതന്നെ:—

"നവശശികലപോലേ കൃശതനു തവ വിരഹംകൊണ്ടു തളർന്നു
ഊണില്ല ഉറക്കവുമില്ല ഉരിയാട്ടവുമൊന്നു കുറഞ്ഞു
കാണുന്ന നമുക്കും ചേതസി കളിയല്ല വിഷാദമനേകം."

പാഞ്ചാലിയുടെ രൂപസൌന്ദര്യത്താൽ ആപന്നഹൃദയനായ കീചകൻ തന്റെ മന്മഥസങ്കടങ്ങളെ വിസ്തരിച്ചു വർണ്ണിക്കുന്നു:—

"കഷ്ടമൊട്ടുനങ്ങളായിയെനിക്കു മാനസസൌഖ്യമ-
ങ്ങൊട്ടുമില്ലതുതന്നെയിങ്ങനെ രോഗമായ് പ്രവവല്ലഭേ!
മട്ടുമാറി മനസ്സുനീറിയെരിഞ്ഞുകേറിയ വാഹിയാൽ
ചുട്ടുനീറി വപുസ്സു കേറിയടച്ചു മൂടി വസിച്ച ഞാൻ
....
പങ്കജേക്ഷുപരാഭവത്തിരമാല തള്ളിയലച്ചിടും
സങ്കടക്കടലിൽപ്പതിച്ചു മരിച്ചിടാതിവനെ കൃഷ്ണാൽ
നിൻകൃപാങ്കുരമായ തോണിയിലോരിയങ്ങുകയറ്റു ചേ-
ത്തെങ്കിലേ ഗതിയുള്ളിനിക്കുമയേ നിനക്കുതോക്കണം."

എന്നാൽ പ്രകൃതിവർണ്ണനയിൽ നമ്പ്യാർ ഏറെക്കുറെ സ്വാതന്ത്ര്യം കാണിക്കുന്നുണ്ട്. പ്രകൃതിയുടെ കമനീയകാഴ്ചകളെ ധാരാളമായി നിരീക്ഷിച്ചു് അവയെ സ്വകവിതയിൽ പ്രതിബിംബിപ്പിക്കുവാൻ നമ്പ്യാർ വേണ്ടപോലെ പരിശ്രമിക്കുന്നില്ല. പ്രകൃതിവൈഭവങ്ങളെ വേണ്ടവണ്ണം കണ്ടറിഞ്ഞു് ആസ്വദിക്കുന്നതിനു നമ്പ്യാർക്കു് ആകാംക്ഷയുണ്ടായിരുന്നോയെന്നും സംശയമാണു്. എങ്കിലും അങ്ങിങ്ങായിക്കാണുന്ന പ്രകൃതിവർണ്ണനകളും സ്വാനുഭവത്തിൽ പ്രതിഫുരിതങ്ങളാണെന്നാണും. പ്രകൃതിരഹസ്യങ്ങളേക്കാളും മനുഷ്യാന്തരംഗത്തിന്റെ വിവിധചേഷ്ടകളും വികാരങ്ങളുമാണു് നമ്പ്യാർക്കു പ്രിയതരമായിരുന്നതു്. എങ്കിലും അവിടവിടെ അപൂർവമായിക്കാണുന്ന പ്രകൃതിവർണ്ണനകളും, മനോധർമ്മമുള്ള ഒരു കവിയെ വെറും മാമൂൽകോട്ടയുടെ ഉള്ളിലിട്ടു പൂട്ടുവാൻ നോക്കുന്നതു വ്യർത്ഥമാകുമെന്ന വാസ്തവത്തെ തെളിയിക്കുന്നു. തന്റെ അനുഭവത്തെ അടിസ്ഥാനമാക്കി കവിത നിർമ്മിക്കണമെന്നുള്ള നമ്പ്യാരുടെ ആഗ്രഹം ചെറുപ്പംമുതല്ക്കുതന്നെ പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടുന്നുണ്ടു്. ബാല്യകവിതകളിലൊന്നായ ശീലാവതിയിലെ പ്രഭാതവർണ്ണനം:—

"നാലാംദിവസമുദിച്ചു ദിശി വെയിലും പാരൊക്കെപ്പരന്നു
വിപ്രന്മാരുക്കുടങ്ങി ഇരുളെല്ലാമേ നിങ്ങിയടങ്ങി
താമരപ്പൂക്കൾ വിരിഞ്ഞു ഭവി താമസിയാതെ വിളങ്ങി
ഹോമങ്ങൾ നീളെത്തുടങ്ങിയപ്പോൾ ധൂമങ്ങൾ പൊങ്ങിത്തുടങ്ങി
എല്ലാരും വാതിൽതുറന്നു ഗൃഹമെല്ലാമടിച്ചുതളിച്ചു

ദേവാലയങ്ങളിൽ പൂജാബലി ശീവേലിഘോഷം തുടങ്ങി
സ്ത്രീകളുടുക്കളത്തിൽചെന്നു പാകാദികർമ്മം തുടങ്ങി."

എന്നതു് ഒരു കേരളീയഗ്രാമത്തിലെ സൂര്യോദയമായിട്ടാണു് സങ്കല്പിച്ചിരിക്കുന്നതു്. പ്രഭാതത്തിൽ ഒരു കേരളീയഗ്രാമത്തിൽ ദൃശ്യമാകുന്ന പ്രകൃതിസുഭഗതയെ പ്രതിഫലിപ്പിക്കുവാൻ ശ്രമിക്കാതെ, മനുഷ്യരുടെ വിവിധപ്രവൃത്തികളേയും കൃത്യങ്ങളേയും പ്രത്യക്ഷപ്പെടുത്തുന്നതിനാണു് കവി ഉദ്യുക്തനാകുന്നതു്. കൃഷ്ണലീലയിലുള്ള സുപ്രസിദ്ധമായ പ്രഭാതവർണ്ണനയിലും.—

"വെട്ടമടുത്തപ്പോളെട്ടുദിഗന്തങ്ങൾ
ഏറാം തെളിഞ്ഞങ്ങു പൊട്ടെന്നു കാണായി
ചട്ടറ്റതാമരമൊട്ടവിരിഞ്ഞതിൽ
പൊട്ടിരുവണ്ടുകളോടിത്തുടങ്ങിനാർ
ഓട്ടവിളക്കുകൾ കെട്ടുതുടങ്ങിനാർ
മുട്ടാതെ ശംഖങ്ങൾ കേട്ടുതുടങ്ങിനാർ
നാട്ടുവഴികളിൽ കെട്ടുമെടുപ്പോരു
കൂട്ടംജനങ്ങൾ നടന്നുതുടങ്ങിനാർ
ചെട്ടികളങ്ങാടി കൊട്ടിത്തുറക്കുന്നു
പെട്ടികൾ പട്ടകം പൊട്ടെന്നെടുക്കുന്നു"

നമ്പ്യാരുടെ സ്വതസ്സിദ്ധമായ മനോധർമ്മം പ്രകടമായി വിളങ്ങുന്നു. തിരുവനന്തപുരം മുതലായ പട്ടണങ്ങളിൽ അക്കാലത്തു നേരം വെളുക്കാറാകുമ്പോൾ നടന്നിരിക്കാനിടയുള്ള സംഗതികളെ നമ്പ്യാർ അല്പം അതിശയോക്തിയോടുകൂടി വർണ്ണിക്കുന്നു. ചക്രവാകങ്ങളും മറുമുണ്ടെങ്കിലും ഈവക വർണ്ണനകളിൽ സ്വഭാവധർമ്മം പ്രസ്ഫുടമായി പ്രകാശിക്കുന്നുണ്ടു്. കൃഷ്ണലീലയിലെ സന്ധ്യാവർണ്ണനം ഇതിനു നല്ല ഉദാഹരണമാണു്:—

"കനലിൽച്ചുട്ടെടുത്തൊരു കനകച്ചെങ്ങലപോലെ
ദിനകരനുടെ ബിംബം തുടുതുടെ നിറം തേടി
ചരമപർവ്വതത്തിന്റെ മുകളിലങ്ങെഴുന്നള്ളി
പരിചോടസ്തമിപ്പാനുമടുത്തുകാണായിവന്നു
വിരിഞ്ഞ താമരപ്പൂക്കൾ വിരിഞ്ഞങ്ങിനെക്രമുണ്ടു
വിരഞ്ഞു ചക്രവാകങ്ങൾ കരഞ്ഞങ്ങിനെ നടക്കുന്നു
തിരഞ്ഞാശുവിളക്കുകളെരിഞ്ഞങ്ങനെ വിളങ്ങുന്നു
തരുണിമാർ വീടുതോറും തർപ്പണംചെയ്തൊരുക്രിയ
തരുണന്മാർ നടക്കുന്നു തരമില്ലെന്നൊഴിക്കുന്നു."

'അഹല്യാമോക്ഷത്തിലെ സന്ധ്യാവർണ്ണനത്തിൽ മനുഷ്യചേഷ്ടിതങ്ങളെപ്പറ്റി പ്രതിപാദിക്കുന്നതേയില്ല:—

"ലോകമഹാമണിദീപമതായൊരു
ഭാനുമഖ്ഡിയിലാഴ്ത്തു മറഞ്ഞു
താരഗണങ്ങളുദിച്ചുവിളങ്ങി
സാരസജാലവുമങ്ങത മങ്ങി
ചന്ദ്രനുദിച്ചഴകോടത പൊങ്ങി
ചന്ദ്രികയുലകിലശേഷം തിങ്ങി."

നമ്പ്യാരുടെ അലങ്കാരപ്രയോഗത്തിലും സ്വാനുഭവത്തെ ആധാരമാക്കി കാവ്യവ്യാപാരം ചെയ്യണമെന്നുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യബുദ്ധി നല്ലപോലെ തെളിഞ്ഞുകാണുന്നുണ്ട്. തന്റെ നിത്യപരിചയപരിധിയിലുള്ള കാര്യങ്ങളെ സ്ഥാപിച്ചുകൂന്ന ഉപമാദ്യലങ്കാരങ്ങൾ നമ്പ്യാർ പ്രയോഗിക്കുന്നതു്. കാർത്തവീര്യാർജ്ജുനൻ കരംകൊണ്ടു നമ്മദാനദിയിൽ കെട്ടിയിരുന്ന ചിറ മാറിയപ്പോൾ ഒഴുകിപ്പോയ രാവണനെ ഇരുപതു തണ്ടുവെച്ച വഞ്ചിയോടും:—

"ഇരുപതുകൈകൊണ്ടൊത്തു തുഴഞ്ഞു
കരപററാഞ്ഞു കരങ്ങൾ കുഴഞ്ഞു
ഇരുപതുതണ്ടുകൾ വച്ചുമുറുക്കിയ
പെരിയൊരു വഞ്ചികണക്കേ രാവണൻ." എന്നും,

കാളിയൻ ശ്രീകൃഷ്ണനോടു പാഞ്ഞടുത്തപ്പോൾ:—

"ഉച്ചണ്ഡമാം ഫണാമണ്ഡലമാകവേ
ഉച്ചത്തിലുയർത്തിപ്പിടിച്ചുങ്ങിനെ
മെച്ചത്തിലോടുന്ന വഞ്ചികണക്കിനെ
കൊച്ചുഗോവിന്ദനെ പാഞ്ഞടുത്തീടിനാൻ." എന്നും

കുപഹ്രണമുള്ള സ്ത്രീപുരുഷന്മാരെ ചേച്ചുവരുത്തി യോജിപ്പിക്കുന്നതിനു ബന്ധുക്കൾ ക്ലേശിക്കാതെയിരിക്കുന്നതിനെ:—

"നീറ്റിലിരിക്കും വള്ളങ്ങൾക്കൊരു
കാറ്റു കണക്കെ പിടിച്ചെന്നാകിൽ
തണ്ടുവലിക്കുന്നാളുകളെല്ലാം
മിണ്ടാതവിടെയിരുന്നാൽ പോരും
അമരക്കാരൻ തലതെറാതെ
കിമപി സഹായം ചെയ്താൽ കൊള്ളാം."

എന്നും കവി ഉപമിക്കുന്നു. അമ്പലപ്പുഴനാട്ടിൽ കുറേക്കാലം കഴിച്ചുകൂട്ടിയ നമ്പ്യാർക്കു വള്ളങ്ങളും വഞ്ചികളും ചിരപരിചിതമായിരുന്നു. ചുറ്റും കാണുന്ന സംഗതികളെ ആശ്രയിച്ചു് ഉപമാദ്യലങ്കാരങ്ങൾ പ്രയോഗിക്കുന്നതിനു് ഈവക നല്ല ഉദാഹരണങ്ങ

ളാണ്. നമ്പ്യാർ പലപ്പോഴും കുരങ്ങ്, പട്ടി, പൂച്ച, പശു, കുറുനരി എന്നിങ്ങനെ നിത്യപരിചയമുള്ള മൃഗങ്ങളെ ഉപമയ്ക്കും അപ്രസ്തുതപ്രശംസയ്ക്കും ധാരാളമായി ഉപയോഗിക്കുന്നുണ്ട്. കാരാഗൃഹത്തിൽ അടയ്ക്കപ്പെട്ട രാവണനെ 'വലയിൽപ്പെട്ട കുരങ്ങുകണക്കെ', യുദ്ധത്തിൽ തോറ്റവരെ 'ചാട്ടംപിഴച്ച കപിക്കൂട്ടം കണക്കെ', ചങ്ങാതിയുടെ പെണ്ണിനെ തൊട്ടതിനാൽ കൂട്ടത്തിലുള്ളവർ തല്ലിപ്പുറത്താക്കിയ ചേട്ടനെ 'ചാട്ടം പിഴച്ച കുരങ്ങിനെപ്പോലവൻ', മന്മഥാത്മനായ ദുർമ്മദഗന്ധവ്വന്റെ ഗോഷ്ഠികളെ 'കൂട്ടിന്നകത്തായ മൊച്ചക്കുരങ്ങിന്റെ കൂട്ടമോ', ഏറുവരെ 'പാലുകുടിച്ചു തടിച്ചൊരുകൂട്ടം വാലില്ലാത്തകുരങ്ങച്ചന്മാർ', സാലപനെ 'കേസരിവരനുടെ ഗിരികുഹരത്തിൽ കേവലമൊരു മുതുവാനര വീരൻ', എന്നെല്ലാം വർണ്ണിക്കുന്നതു നോക്കുക. ഹരിണിയെ വരിക്കുവാൻ എത്തിക്കൂടിയ രാജാക്കന്മാരുടെ കലഹകോലാഹലത്തെ:—

> "പട്ടികൾ വന്നു നിറഞ്ഞുനിന്നാൽ
> ഭജിക്കില്ലുതങ്ങളിൽ ഒട്ടുമൊരുത്തൻ
> കെട്ടിക്കുരച്ചും കടിച്ചും കിടക്കും
> എന്നകണക്കിനെ" എന്നും,

കായ്ക്കാരുടെ ആളകമ്പം വരിഞ്ഞുകെട്ടിയ രാമനാഥച്ചെട്ടിയാരെ 'പട്ടിയെപ്പോൽ പിടിച്ചിട്ട വിലങ്ങിലാക്കിയശേഷം' എന്നും ഉപസുന്ദന്റെ സഹോദരനോടുള്ള കൃതഘ്നതയെ 'ചോറിട്ടപാണിയിൽ കേറിക്കടിക്കുന്ന കൂറപ്പട്ടിയെപ്പോലെ' എന്നും പട്ടിണിയാലുഴലുന്ന പാണ്ഡവർ 'പട്ടികൾപോലെ' എന്നും ചിത്രരഥനും കൂട്ടുകാരുംകൂടി ദുര്യോധനാദികളെ താഡിച്ചതിനെ 'കെട്ടിയടിക്കും പട്ടികൾപോലെ' എന്നും നാട്ടിൽനിന്നും പുറത്താക്കിയ നാടുവാഴിയും 'വാലാട്ടിയോടിയ പട്ടിയുംശരി'യെന്നുംമറ്റും പട്ടികളുടെ സ്വഭാവത്തെ ആസ്പദമാക്കി അനവധി ഉപമകൾ പ്രയോഗിക്കുന്നു. മുകുന്ദന്റെ കൈയിലകപ്പെട്ട രുക്മിയെ 'കാടൻപൂച്ച പിടിച്ചെലിപോലെ', താരകാസുരന്റെ മന്ത്രിമാരെ 'പൂച്ചയെക്കണ്ടെലിപോലെ', കുരുക്കളും പാണ്ഡവന്മാരും തമ്മിലുള്ള വൈരത്തെ 'എലിയും പൂച്ചയും തമ്മിൽ കീരിയും സർപ്പവും തമ്മിൽ,' കണ്ണുമടച്ചുകൊണ്ടു കുചേഷ്ടിതങ്ങൾ ചെയ്യുന്നതിനെ 'പൂച്ചപ്പാൽ

കൂടിപോലെ', ഫൽഗുനനെ 'കിട്ടിയതൊക്കെ ഭക്ഷിക്കുന്ന പശു വെപ്പോലെ', ശത്രുവെപ്പേടിച്ചു് ഒളിക്കുന്നവനെ 'പോക്കുകണക്കിനെ', ദുര്യോധനനെ 'പുള്ളിപ്പുലിയുടെ മുന്നിൽ, ചെന്നിഫ തുള്ളിനടക്കും കുറുനരിയെപ്പോൽ', കല്യാണസൗഗന്ധികം സൂക്ഷിക്കുന്ന, കുബേരന്റെ കാവൽക്കാരെ 'വ്യാഘ്രംവരുമ്പോഠം കുറുനരിക്കൂട്ടങ്ങളൊക്കവെ പേടിച്ചുമണ്ടുന്നതുപോലെ' ഗരുഡനെ ബഹുമാനിക്കാത്ത ഹനുമാനെ 'കുട്ടായ് ശബ്ദിക്കും കുറുനരിയെക്കട്ടുവായുണ്ടോ പേടിക്കുന്നു.' കള്ളുകുടിച്ചുവരുന്ന ചെറുക്കനെ 'കുറുക്കനെപ്പോലടിച്ചുട്ടരെ' കണ്ണനോട് ശത്രുക്കൾ ഒന്നും ചെയ്യാനില്ലെന്നുള്ളതിനെ 'കുറുനരിലക്ഷം കൂട്ടകിലും ഒരു ചെറുപുലിയോട് ഫലിക്കില്ലേതും' എന്നിങ്ങനെ നമ്മ്യാർ ഉപമിച്ചിരിക്കുന്നതു നോക്കുക.

എറുമ്പ്, മശകം, കുഴിയാന, അട്ട, പാറ, പുഴു, മിന്നാമിനുങ്ങ് എന്നിങ്ങനെയുള്ള ചെറിയ പ്രാണിവർഗ്ഗങ്ങളും നമ്മ്യാരുടെ ദൃഷ്ടിയിൽപ്പെടാതിരിക്കുന്നില്ല. ബലവാന്മാരായ രാക്ഷസന്മാരെ പരാജിതരാക്കിയ അഭിമന്യുവിനെ 'ആനത്തലവനെയണ്ണാവായുള്ളൊരു കുനനെറുമ്പു വധിച്ചതുപോലെ' എന്നും ശത്രുക്കളോട് എതിരിടുവാൻ അശക്തമായ നായകനില്ലാത്ത പടയെപ്പറ്റി 'ആന മദിച്ചുവരുന്നേരത്തൊരു കുനനെറുമ്പു തടുപ്പാനെളുതോ' എന്നും കുംഭകർണ്ണനെ ഉറക്കത്തിൽനിന്നും ഉണർത്താൻ പ്രയത്നിച്ച കിങ്കരന്മാരെപ്പറ്റി 'ഇരിമ്പു കുട്ടിയെത്തട്ടിമറിക്കാമെന്നു ഭാവിച്ചാൽ ഉറുമ്പിൻ കൂട്ടത്തിനുണ്ടോ തരിമ്പും സാദ്ധ്യമാകുന്നു' എന്നും ശ്രീരാമനെ രസാതലത്തിലേക്കു കൊണ്ടുപോകുവാൻ ഒരുങ്ങിയ ഐരാവണനേപ്പറ്റി 'മദമൊട്ടമരുയും സിംഹത്തിനെയൊരു മശകം ചെന്നു പിടിപ്പാനെളുതോ' എന്നും ഹനുമാനോടെതിരിട്ട രാക്ഷസവീരരെക്കുറിച്ചു് 'കുഴിയാനകളൊരുലക്ഷം ചേർന്നാൽ മദയാനയെ വിഴുങ്ങിപ്പാൻ മതിയോ' എന്നും ചിത്രസേനൻ മറുനാട്ടിൽചെന്നു വിരുതു് കാണിക്കുന്നതിനെപ്പറ്റി 'പൊട്ടക്കുളമതു വിട്ടുതിരിച്ചാലട്ടയ്ക്കാരുഗതി ഇല്ലെന്നറിക' എന്നും മാറാർ പടതോറോടുന്നതിനെ 'കാറത്തിളകിന പാറകൾപോലെ' എന്നും ധർമ്മജനെ വലപ്പാൻ അദ്ദേഹത്തോടുകൂടിപ്പോയ പോറിമാരെ 'പാറകൾപോലെ' എന്നും വിഷ്ണുചക്രത്താൽ ദഹിച്ച കൃത്യക

യെ 'വഹ്നിയിൽ പാറ്റകണക്കിനെ' എന്നും ധാത്രിയിൽ ജീവിക്കുന്നതിനെ 'മൃത്യുപ്പുഴപോലെ' എന്നും രാക്ഷസരോട് എതിരിടുന്ന ഭീമന്റെ പരാക്രമത്തെ 'അക്നൈക്കണ്ടൊരു മിന്നാമിനുങ്ങുപോൽ' എന്നും അവിവേകിയുടെ സാഹസപ്രവൃത്തിയെപ്പറ്റി 'രവിയോടൊക്കുമോ മിന്നാമിനുങ്ങെന്നുള്ള ജന്തുക്കൾ' എന്നും നന്ദ്യാർ ഉപമകളും അപ്രസ്തുത പ്രശംസകളും പ്രയോഗിച്ചിരിക്കുന്നതു നോക്കുക.

വന്യമൃഗങ്ങളിൽ സിംഹം, കടുവാ, പുലി, കാട്ടുപോത്ത്, ആന മുതലായതെല്ലാം നന്ദ്യാക്ക് ഉപമകൾക്കായിട്ടു പ്രയോജനപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. ഈ വകയെല്ലാം സാഹിത്യത്തിൽ സ്ഥിരപ്രതിഷ്ഠ ലഭിച്ചിരുന്നവയെ നന്ദ്യാർ എടുത്തു പെരുമാറുന്നതേയുള്ളൂ.

"ജൃംഭിത ബലമുടയൊരു സിംഹമടുത്തുകടുത്തു വരുമ്പോൾ
മുമ്പിലധികം ചപലതപെരുകിന കുനരിമുതലയാമോ."

(ഹരിണീസ്വയംവരം.)

"ആനത്തലവന്മാരുടെ മസ്തക-
മാത്തുപിളർന്നു കിളന്നൊരു രുധിരം
പാനംചെയ്തു മദിച്ചുറടക്കും
പരുഷമതാകിന സിംഹകുലത്തെ
താനേ ചെന്നൊരുക്രുദ്ധം മുയലുകൾ
താഡിച്ചാശു വധിപ്പാൻ മതിയോ."

(മോക്ഷയാത്ര)

"പട്ടിണിപെട്ടുമിങ്ങും നടക്കുന്ന
പട്ടിക്കു താടിയും മീശയും ദംഷ്ട്രയും
കെട്ടിച്ചമയിച്ചു കേസരിമേവുന്ന
കാട്ടിൽ ഗിരിമുകളേറിയിരുത്തിയാൽ
ചേട്ടയ്ക്കു കണ്ണാഞ്ഞിൽനിന്നു കണ്ഠീരവ-
ശ്രേഷ്ഠന്റെ ഘോരനാദം വരുത്താവതാ."

(പൌണ്ഡ്രകവധം)

"ആനത്തലവൻ മസ്തകമതിനെ-
ക്കുത്തിയമർത്തും സിംഹത്താനൊരു
നരിയൊട്ട പോരിൽ തോറ്റാലവനുടെ
മാനക്കേടെത്തുരചെയ്യേണ്ടു."

(സുന്ദരീസ്വയംവരം)

എന്നിങ്ങനെ സിംഹത്തെപ്പറ്റി പല അപ്രസ്തുതപ്രശംസകൾ കാണ്മാനുണ്ട്.

"കാട്ടിൽകിടക്കും കടുവായിനെച്ചെന്നു
കാൽപിടിച്ചെന്നാൽ കടിക്കാതിരിക്കുമോ."

(നൃഗമോക്ഷം)

"ആനത്തലവനെയെന്നേ കരിണികൾ
മാനിനെയുണ്ടോ കാമിക്കുന്നു.

(നിവാതകവചവധം)

"പോത്തുകൾ വെട്ടുവാനോടി വരുന്നേരം
മാത്തു കേൾപ്പിച്ചാലൊഴിഞ്ഞു മാറീടുമോ."

(ഘടോൽക്കചവധം)

"ആട്ടം പുനരാനത്തലവനു-
മൊരുവിധമെന്നതിവരുമോ."

(കിർമ്മീരവധം)

എന്നിങ്ങനെയുള്ള അപ്രസ്തുതപ്രശംസകളും, വിജയന്റെ വീര്യപ്രകടനത്തെ:—

"വളരും തോട്ടിയുമാദിയാതൊരു
കളഭംനിന്നു മടിക്കുംപോലെ." എന്നും

ഭീമനെ 'ചീറിയണയുന്ന പുലിയെപ്പോലെ' എന്നും ദുര്യോധനനെ 'ഇരുപ്പുലിപോലെ ചീറിചിനത്തോടെ' എന്നും മറ്റുമുള്ള ഉപമകളും നമ്പ്യാർ സംസ്കൃതസാഹിത്യത്തിൽനിന്നും കടം മേടിച്ചിട്ടുള്ളവയാണ്.

കരയിലുള്ള ജന്തുക്കളെക്കൂടാതെ, നീറ്റിലുള്ളവയേയും നമ്പ്യാർ നിരീക്ഷിക്കാതിരിക്കുന്നില്ല. കുംഭകർണ്ണന്റെ മൂക്കിൽ നിന്നൊലിച്ച ചോരയെ 'കുന്നിൻമുകളിൽ നിന്നൊഴുകുന്ന പുഴപോലെ' എന്നും മറ്റുവർ ശത്രുക്കളോട് അടുക്കുന്നതിനെ 'കാറുകൊണ്ടു തട്ടി കരപറിഞ്ഞൊരാറ്റിലെ വെള്ളത്തിരകൊണ്ടു പോലെ' എന്നും രക്തപ്രവാഹത്തെ 'കെട്ടിയ ചിറ പൊട്ടിയതുപോലെ' എന്നും സുരുചി കയ്ക്കുന്നതു 'നീറ്റിൽ കിടക്കും നക്രം കണക്കിനു ചീറിയടുക്കുന്നു' എന്നും മോഹം അവതാളത്തിലാകുന്നതിനെ 'ഫണിവരന്റെ വായിൽവന്ന തവള തന്റെ നിനവുപോലെ' എന്നും മറ്റുമുള്ള ഉപമകളും.

"നീറ്റിൽനടക്കും നക്രം ചീറിയടുക്കുന്നേരം
ആറ്റിലെക്കുഴനായ്ക്കും മാറുവാൻ മതിയാമോ."

(കുംഭകർണ്ണവധം)

"നീറ്റിലെ മുതല വായ്പിളർന്നുകൊണ്ടടുക്കുമ്പോൾ
ആറ്റിലുള്ള മീനുകളൊക്കെവന്നാൽ തടുക്കുമോ."

(ഹരിണീസ്വയംവരം)

"കുണ്ടുകിണറ്റിൽ തവളകുഞ്ഞിനു
കുന്നിനീതെ പാക്കാൻ മോഹം."

(രുക്മിണീസ്വയംവരം)

"പൊണ്ണൻ ജളതപം പറഞ്ഞു മുലയിടയ്ക്കു
മണ്ണുരനു കിണറ്റിൽ കിടക്കുന്ന
മണ്ഡൂകമെന്തോന്നു കണ്ടറിയുന്നതും."

(ഹരിണീസ്വയംവരം)

എന്നുള്ള അപ്രസ്തുത പ്രശംസകളും കാണ്മാനുണ്ട്.

പക്ഷിവർഗ്ഗത്തിൽ കാകൻ, പരുന്തു, അരയന്നം വേഴാമ്പൽ, കാട്ടുകോഴി മുതലായവയും നമ്പ്യാരുടെ നിരീക്ഷണത്തിനു ലക്ഷ്യമാകുന്നുണ്ട്. ശത്രുക്കളുടെ ചതിപ്രയോഗത്തെ 'മാനത്തു പറക്കുന്ന പരുന്തുപക്ഷിയെപ്പോലെ മീനത്തെക്കൊക്കിലാക്കി കൊണ്ടുപോയേ അറിഞ്ഞീട്ടു' എന്നും കീഴോട്ടുള്ള ഗതിയെ 'പക്ഷിപോലെ പോന്നിതക്ഷീണനാമവൻ' എന്നും ആളകലം നാട്ടുവിട്ടു കാട്ടുകയറുന്നതിനെ 'കൂട്ടനശിച്ചൊരുപക്ഷികണംപോലെ' എന്നും മറ്റുമുള്ള ഉപമകളും.

"ഇക്ഷിതിമണ്ഡലേ മേവുന്നൊരു വേഴാമ്പലെന്നുള്ള
പക്ഷികൾക്കു വഴിപോലെ മാരി കോരിച്ചൊരിഞ്ഞാശു
കക്ഷിപൂത്തി വരുമീട്ടുന്നില്ലയോ വാരിവാഹങ്ങൾ."

(സഭാപ്രവേശം)

"ചൊട്ടച്ചാൺവഴിവട്ടം മാത്രം
കഷ്ടിച്ചുണ്ടു പറക്കും കോഴികൾ
ഗരുഡനു പിറകേ ചിറകും വീശി
ഗഗനേ ഗമനം വാഞ്ഛിക്കുന്നു."

(രുക്മിണീസ്വയംവരം)

"മാടണിമുലമാർ മധുരതയറിവാൻ
മാടപ്രാവിനു സംഗതിവരുമോ."

(നളചരിതം)

"പാലും ജലവും കലർന്നുവച്ചിടിനാൽ
പാലേ കുടിപ്പൂ അരയന്നജാതികൾ."

(ഗണപതിപ്രാതൽ)

"അംബുജപാളമൊഴിഞ്ഞിഹ ശൈവല-
മന്നത്തരുണികൾ മോഹിക്കുന്നോ."

(നിവാതകവചവധം)

എന്നും മറ്റുമുള്ള ഭാഗങ്ങളും പക്ഷിവർഗ്ഗവുമായുള്ള നമ്പ്യാരുടെ പരിചയത്തെ ദ്യോതിപ്പിക്കുന്നു.

നമ്പ്യാരുടെ കവിതാകാമിനിക്കു പ്രധാന അലങ്കാരങ്ങളായിരിക്കുന്ന മിക്ക ഉപമകളും അപ്രസ്തുതപ്രശംസകളും സാധാരണ വപരിധിയിലുള്ളവയാണെന്നുള്ളതു പ്രത്യേകം സ്മരണീയമാണ്.

പരിചിതവസ്തുക്കളുമായുള്ള ഉപമകൾക്ക് ഏതാനും ഉദാഹരണങ്ങൾകൂടെ ആവിഷ്കരിച്ചുകൊള്ളട്ടെ. ബലവീര്യപരാക്രമമില്ലാത്ത കൈകൾ 'പേരാൽ തന്നുടെ വേരുകണക്കെ', കുറവം പറവാൻ നില്ക്കുന്നവർ 'കുറികണക്കെ', പൊണ്ണത്തടിയനായ ഭീമൻ 'വണ്ണൻ വാഴകണക്കെ', അരസികനായ ഒരുവൻ ദമയന്തിയുമായിരിക്കുന്നത് 'നല്ല മിനുത്ത കഷണ്ടിക്കാരൻ മുല്ലപ്പൂമലർ ചൂടിയപോലെ', തിലോത്തമയുടെ ആകാരസൌന്ദര്യം കണ്ട വിണ്ണവർനാട്ടിലെ പെണ്ണുങ്ങൾ 'കണ്ണുമിഴിച്ചുണ്ടുനിന്ന കുറച്ചോന്ന മണ്ണുകൊണ്ടുള്ളൊരു പാവകണക്കിനെ', അസ്വസ്ഥമനസ്കയായ് 'കനലിൽ ചുട്ടെടുത്തൊരു കനകച്ചങ്ങലപോലെ' ഓടി നടക്കുന്ന അംബരചാരികൾ 'തുമ്പികളെക്കണ്ടൊരു കുംഭികളഥ കമ്പം പൂണ്ടൊടുന്നതുപോലെ' വല്ലാത്തവാക്കു 'ഹൃദിശല്യം തറച്ചുപോലെ', 'വെയ്ലുതട്ടി ശരീരങ്ങൾ കോലുപോലെ മെലിഞ്ഞൊരു' എന്നും മറ്റും അടുത്ത പരിചയമുള്ള വസ്തുക്കളുമായി സാദൃശ്യപ്പെടുത്തുന്നതു് കാണുക. അപരിചിതങ്ങളെ പരിചിതമായ കേരളീയവേഷത്തിൽ അണിയിച്ചും ചുറ്റും കാണുന്ന സംഗതികളുമായി സാദൃശ്യപ്പെടുത്തിയും ശ്രോതാക്കളുടെ മുമ്പിൽ ആവിഷ്കരിക്കുന്നതിനു മകുടോദാഹരണമായി:—

"അച്യുതാ നീയെന്റെ കോപ്പുകളാകവേ-
വെച്ചുകെട്ടിച്ചങ്ങിനെ നമ്മൊട്ട
മെച്ചം പിടിച്ചു പിണങ്ങുവാൻ വന്നോരു
പിച്ചക്കളിത്തൊഴിലൊച്ചപ്പെടാ ദ്ധ്വം
കച്ചിൽകൊണ്ടുണ്ടാക്കി നെല്ലുകാത്തീടുവാൻ
വച്ചിരിക്കുന്നോരു കോലം കണക്കിനെ"

എന്ന ഭാഗം ഉദ്ധരിക്കാം.

നമ്പ്യാർ അമ്പലപ്പുഴയും തിരുവനന്തപുരത്തും കണ്ടു പരിചയിച്ച പല സംഗതികളും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിതയിൽ പ്രതിഫലിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. സീതാസ്വയംവരത്തിൽ അമ്പലപ്പുഴ രാജധാനിയേയും അവിടത്തെ പള്ളിക്കെട്ടാഘോഷങ്ങളേയുമാണ് വാസ്തവത്തിൽ നമ്പ്യാർ വർണ്ണിക്കുന്നതു്. കോയിക്കൽ പള്ളിക്കെട്ടുകാണുവാൻ പോകുന്നവരുടെ ബഹളം വർണ്ണിക്കുന്ന നമ്പ്യാർ യഥാർത്ഥത്തിൽ ഉത്സവകാഴ്ചകാണ്മാൻ തിക്കിക്കൂടുന്ന പുരുഷാര

ത്തിന്റെ മോഹാഷ്മാണ് വർണ്ണിക്കുന്നത്. പൊണ്ണന്മാരായ കാഴ്ച
ക്കാരന്മാരുടേയും പട്ടന്മാരുടേയും അകമ്പടിയോടുകൂടി കാഴ്ചകാ
ണാൻ വട്ടംകൂട്ടുന്ന അച്ചിമാരുടെ ചാപല്യവിശേഷങ്ങൾ ന
മ്പ്യാർ സരസമായും സ്വാഭാവികമായും വർണ്ണിക്കുന്നു:—

"കച്ചതൊറിഞ്ഞുടുത്തും വിരലിൽ—
പ്പിച്ചളമോതിരമിയ്യൻമോതിരം
ഇത്തരമോരോ കൊച്ചുകളിട്ടക-
ഴുത്തിൽ പൊന്മണിതാലികൾ കെട്ടി
കണ്ണിൽക്കരിയും തേച്ചുമിനുക്കി-
ക്കണ്ണാടിയെടുത്തായതിൽനോക്കി
കുറിയും തിലകവുമിട്ടവളത്തൊരു
മുറിമുണ്ടങ്ങിനെ തോളിലുമിട്ട്
വെറ്റിലപാക്കും പുകയില നുറു-
വറയത്തെല്ലാം മടിയിലുമാക്കി."

സീതാസ്വയംവരത്തിനുള്ള വിനോദങ്ങളും അമ്പലപ്പുഴയും
തിരുവനന്തപുരത്തും ഉത്സവകാലത്തു കണ്ടുപരിചയിച്ചിട്ടുള്ളവ
യാണ്:—

"ആട്ടം പലദിശി പാട്ടം കളികളു-
മോട്ടം തുള്ളലുകൊമ്പും കുഴൽവിളി
തട്ടുമേൽകളി തറയിൽച്ചാട്ടവു-
മൊട്ടും കുറയാതമ്മാനാട്ടം
കമ്പക്കൂത്തുകൾ ഞാണിന്മേൽകളി
കമ്പമകന്നൊരു ദണ്ഡിപ്പുകളും
പാണ്ടിവിധം മലയാളവിധങ്ങളു-
മാണ്ടിക്കളികളുമായുധവിദ്യകൾ
ചെണ്ടകൊട്ടുടി മട്ടളഘോഷവു-
മുണ്ടിഹ ദിശിദിശി കേൾക്കാകുന്നു
ശാസ്ത്രിബ്രാഹ്മണരവരുടെ കളിയും
മാത്രക്കോലും വാളും വടിയും
ചെപ്പടിവിദ്യകൾ തപ്പടികോലടി
കെപ്പൊട്ടപൊട്ടപൊടെവെടികളുമിടയിടെ
ഇപ്പടി ബഹുവിധമെത്രയുമുള്ളത-
മപ്പുരവരമതിലാകെ നിറഞ്ഞു."

അമ്പലപ്പുഴ ഉത്സവത്തിന്റെ ബ്രാഹ്മണസദ്യയുടെ കോലാ
ഹലങ്ങൾ രുക്മിണീസ്വയംവരത്തിൽ ഫലിതമയമായി വർണ്ണി
ച്ചിട്ടുണ്ട്. ചപ്പടവും പഴവും പഞ്ചസാരയും മുണ്ടിൽ കെട്ടി
ഇടത്തുകൈയിൽ വെച്ചുകൊണ്ട് അതു വിറ്റു വെറ്റില പുകയില

മുതലായതു വാങ്ങുവാൻ കാവൽക്കാരെ മറിച്ചിട്ടുകൊണ്ട് 'ധാവതി' ചെയ്യുന്ന പട്ടന്മാരും, ബ്രാഹ്മണസദ്യ കഴിഞ്ഞാൽ ഭക്ഷണം കിട്ടുമെന്നാശിച്ചുകൊണ്ടു പതിറ്റടിയോളം പട്ടിണികിടന്നു ചീട്ടും വാങ്ങി പാട്ടപെടുന്ന ഭടന്മാരും, അച്ചികൾ വന്നുവിളിച്ചാൽ ചോറും കറികളും കോരിവാരി കളിച്ചുകൊടുക്കുന്ന അടുക്കളക്കാരും, 'പച്ചടികൊണ്ടോ കിച്ചടികൊണ്ടോ' എന്നു പല്ലവിപാടി അലട്ടുന്ന സദ്യപ്രിയന്മാരും, ചക്രപ്രഥമനോടുവക്കാണിക്കുന്നവരും എല്ലാം നമ്പ്യാരുടെ ദൃഷ്ടിയിൽപെടുന്നു. കിഴിമേടിച്ചുവക്കുരണ്ടാമതു ചെന്നുവാങ്ങുവാൻ നിവൃത്തിയില്ലാത്തവിധം ഭടജനങ്ങളുടെ പ്രത്യേക മേൽനോട്ടത്തിൽ നടത്തുന്ന സപ്പാണി അമ്പലവാസിക്കുള്ള ഒരുപണം നേടുവാൻ ബദ്ധപ്പെട്ട ചെന്നിരിക്കാനിടയുള്ള നമ്പ്യാക്കു നല്ലപോലെ പരിചിതമായിരിക്കണം. പമ്പയാറും കല്ലടയാറും പെരുകി ആണ്ടുതോറും വർഷകാലത്തിൽ വിഷമിക്കുന്ന കുട്ടനാട്ടിൽ കണ്ടിട്ടുള്ള കാഴ്ചയെ അനുസ്മരിച്ചാണ് പെള്ളപ്പൊക്കത്തെ സചകൃതികളിൽ വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നതു്. 'ഗോവിന്ദചരിത'ത്തിൽ:—

"തെരുതെരെ നിരവധി ചൊരിയും വാരികൾ
ധരണി നിറഞ്ഞു കവിഞ്ഞു വഴിഞ്ഞു
അരനിമിഷത്തിൽ പുരികളുമാഴികൾ
പെരുകിജ്ജലമയമായി ദിഗന്തം
കരകനിപാതാൽ കാലികളെല്ലാം
കരചരണങ്ങൾ മുറിഞ്ഞുവലഞ്ഞു
ഗിരിവിപിനങ്ങളിൽ മരുവീടുന്നൊരു
കിരികളുമാനകൾ കരടികൾ പുലിയും
തെരുതെരെവാരിയിലൊഴുകിനശിച്ചും
പുരകളശേഷം മുഴുകി നശിച്ചും
പെരികെ വളർന്ന തരുക്കളുമെല്ലാം
മുരടു പരിച്ചു പതിച്ചു നിരക്കെ."

എന്നു വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നതു സചാനുഭവത്തെ ആശ്രയിച്ചാണു്.

അമ്പലപ്പുഴരാജാവിന്റെ ഭടജനത്തെയാണു് സത്യാസചയംവരശേഷം ശ്രീകൃഷ്ണനെ അനുഗമിക്കുന്നതായി വർണ്ണിച്ചിട്ടുള്ളതു്:—

"പടവുകൾ വഞ്ചികൾ വള്ളം തോണികൾ
പടവേറുംചില കപ്പലുമെന്നിവ

കടലിലിറക്കിപ്പായും കെട്ടി
അടനസുകളും തണ്ടുകളും പുന-
രിടയിൽ നെടുത്ത കഴുക്കോലുകളും
വടിവിലെടുത്തു തുഴഞ്ഞുംകൊണ്ടഥ
ഭടജനമനവധി കടലുടെ നടവേ."

ഇങ്ങിനെ പുരാണപുരുഷന്മാരേയും സ്ത്രീപാത്രങ്ങളേയും കേരളീയവേഷത്തിൽ ചമയിച്ചു ശ്രോതാക്കളുടെ മുമ്പിൽ അവിഭാവിപ്പിക്കുന്നതുകൂടാതെ ഉപമാദ്യലങ്കാരങ്ങളിലും വർണ്ണനകളിലും കാണുന്നതു നാടൻചരായ വരുത്തുന്നതിനും നമ്പ്യാർ പരിശ്രമിച്ചിട്ടുള്ളതു തന്റെ അനുഭവത്തിനും ബുദ്ധിക്കുമനുസരിച്ചു കവിതാനിർമ്മാണം സാധിക്കണമെന്നുള്ള ആഗ്രഹം ഹേതുവാലാണ്. അന്യകവിസങ്കേതങ്ങളെ അതേപടി സ്വീകരിക്കാതെ സ്വാനുഭവത്തെ ആശ്രയിച്ചു പുരാണകഥാഖ്യാനം നടത്തണമെന്നുറച്ചു നമ്പ്യാർ പാത്രനിർമ്മിതിയിലും വർണ്ണനയിലും അലങ്കാരങ്ങളിലും ഏറക്കുറെ സ്വാതന്ത്ര്യം പ്രയോഗിച്ചിട്ടുള്ളതു പ്രത്യേകം പ്രശംസാർഹമാണ്. ഒരു കേരളീയകവിക്കു സാധിക്കാവുന്നിടത്തോളം സ്വാതന്ത്ര്യമുപയോഗിച്ചു സ്വാനുഭവത്തിൽനിന്നു സാമഗ്രികളെ ശേഖരിച്ചു പുരാണകഥാഖ്യാനത്തിൽ പുതുമ വരുത്തിയിട്ടുണ്ട്. അതത്രെ നമ്പ്യാരുടെ മെച്ചം.

അദ്ധ്യായം ൭.

നമ്പ്യാരുടെ പരിഹാസകവനം.

അന്യഭാഷാകവികളിൽ ധാരാളമായി കാണ്മാനില്ലാത്തതും നമ്പ്യാരിൽ വളരെ അഭിവൃദ്ധമായി പ്രകാശിക്കുന്നതുമായ മറ്റൊരംശമാണ് പരിഹാസകവനം. ഭാഷാകവിതയിൽ വളരെ അപൂർവ്വമായി തോലന്റെ വികടശ്ലോകങ്ങളിലും ചമ്പൂകാരന്മാരിലും പരിഹാസവാസന ദർശിക്കാമെങ്കിലും അതിന്റെ വികസിതരൂപം നമ്പ്യാരുടെ തുള്ളൽകഥകളിൽ മാത്രമേ വീക്ഷിക്കുവാൻ സാധിക്കുന്നുള്ളൂ. സംസ്കൃതസാഹിത്യത്തിൽപോലും ദുർല്ലഭമായിരുന്ന ഈ പ്രസ്ഥാനത്തിനു ഭാഷാകവിതയിൽ സ്ഥിരപ്രതിഷ്ഠ നല്കി

യതു നമ്പ്യാരുടെ മഹത്തരമായ സാഹിത്യയശസ്സിനു നിദാനമാണു്. നമ്പ്യാർ ചാക്യാർക്കൂത്തിൽനിന്നുമാണു് ഈ അംശം തുള്ളൽ കഥകളിൽ സംക്രമിപ്പിച്ചതെന്നു മുൻ പ്രസ്താവിച്ചുവല്ലൊ. ചാക്യാർ സ്വതഃസിദ്ധമായ വാഗ്ധാടിയോടും ഫലിതത്തോടും ചുറ്റും കൂടിയിരിക്കുന്ന ജനസഞ്ചയത്തെ വിനോദിപ്പിക്കുവാൻ അവരുടെ കുറങ്ങളേയും കുറുകളേയും പരിഹാസരൂപത്തിൽ വിമർശിക്കുകയെന്ന പതിവിൽനിന്നാണു് ഭാഷയിൽ പരിഹാസകവനത്തിൽ ന്റെ ഉത്ഭവം. പുരാതന റോമാപട്ടണത്തിൽ ഈ പ്രസ്ഥാനം ആവിർഭവിച്ചതും ഉത്സവത്തിനു തിക്കിക്കൂട്ടുന്ന ജനങ്ങളുടെ വിനോദത്തിനായി അഭിനയിച്ചു വന്ന രൂപകങ്ങൾ വഴിയായിട്ടാണു്. പരിഹാസകവനത്തിന്റെ ജീവൻ കവിയുടെ കാലത്തെ ജനങ്ങളുടെ ജാഡ്യങ്ങളേയും കുറുകളേയും ഫലിതമയമായി വിമർശിക്കുകയാകുന്നു. അതുകൊണ്ടു് ഹൈഡ്രജനും നൈട്രജനും ഒന്നിച്ചുകൂടിയാൽ ജലമാകുന്നതുപോലെ ഫലിതവും വിമർശനവും സമഞ്ജസമായി സമ്മേളിക്കുമ്പോഴാണു് യഥാർത്ഥമായ പരിഹാസകവനമുണ്ടാകുന്നതു്. ഈ രണ്ടു ഘടകാംശങ്ങളും തുല്യപ്രധാനങ്ങളാകണമെന്നില്ല; പക്ഷെ രണ്ടുംകൂടി ചേരണമെങ്കിൽ. മാത്രമേ അതിന്റെ തനിരൂപം ഉണ്ടാകയുള്ളു. പരിഹാസകവനത്തിനു പുറപ്പെടുന്നയാളിനു സഭാവവൈകല്യങ്ങളേയും ധർമ്മഭ്രംശങ്ങളേയും ഒറ്റനോട്ടത്തിൽ കണ്ടുപിടിക്കാനുള്ള നൈസർഗ്ഗികമായ രസികതയും അതിവിപുലമായ ലോകവിജ്ഞാനവും കൂർമ്മതയുള്ള വിമർശനബുദ്ധിയും ഭ്രുതഗതിയും ഉണ്ടായിരിക്കണം. രസികതയും വിവേചനാശക്തിയും ക്രമത്തിലധികം വികസിതമായിട്ടുള്ള മനസ്സിനേ പരിഹാസസംഗീതിയിൽ വിജയകരമായി പ്രവർത്തിക്കുവാൻ സാധിക്കുകയുള്ളു. ചിരിപ്പിക്കാനുള്ള മാർഗ്ഗത്തിൽ വിഹരിക്കുന്ന ആളിനു വേണ്ട സകല യോഗ്യതകളും നമ്പ്യാരിൽ പരിപൂർണ്ണമായി പരിലസിച്ചിരുന്നു.

പരിഹാസകവനത്തിന്റെ ഉദ്ദേശം ജനങ്ങളുടെ ചാപല്യങ്ങളേയും കുറുകളേയും പരിഹസിച്ചു് അവയുടെ വൈകല്യത്തെ പ്രകാശിപ്പിച്ചു സന്മാർഗ്ഗോപദേശം ചെയ്യുകയാണു്. മതപ്രഭാഷകന്മാരെപ്പോലെ ലോകത്തിലെ ദുരാചാരങ്ങളേയും കുചേഷ്ടിതങ്ങളേയും ഗർഹിച്ചു പ്രതിപാദിച്ചാൽപോരാ; അവയെ സരസമായി അധിക്ഷേപിച്ചു വിനോദത്തിനു വകയുണ്ടാക്കണം. വിനോ

ടത്തിനും വിജ്ഞാനത്തിനും ഒരുപോലെ വഴി വെട്ടിത്തെളിച്ചെങ്കിൽ മാത്രമേ അത്തരം പരിഹാസകവനമാകുന്നുള്ളൂ. ലോകദുർവൃത്തികളെ മൊത്തമായി പരിഹസിക്കുന്നതുകൊണ്ടു മാത്രം അത്തരം കവികൾ തൃപ്തിപ്പെട്ടാൽ മതിയാകയില്ല. അവയിൽ അന്തർലീനമായിരിക്കുന്ന രസാംശങ്ങളെ അഭിവൃദ്ധമാക്കി പ്രദർശിപ്പിച്ചു ജനങ്ങളെ സന്മാർഗ്ഗത്തിലേക്കു് ആനയിക്കുന്നതിനായിരിക്കണം പരിഹാസകവി ഉദ്യമിക്കേണ്ടതു്. ഫലിതമയമായ രീതിയിൽ ലോകത്തിലെ കൌടില്യങ്ങളേയും ചാപല്യങ്ങളേയും ഭർത്സിച്ചു ജനസമുദായത്തെ നേരുമാർഗ്ഗത്തിലേക്കു ആകർഷിക്കുകയെന്നതാണു് പരിഹാസകവനംകൊണ്ടു സാധിക്കേണ്ടതു്. ഇതാണു് പരിഹാസകവനംകൊണ്ടുള്ള പരമപ്രയോജനം. ഇതുകൊണ്ടുതന്നെയാണു് അത്തരം കവിയെ ജനസമുദായത്തിലെ ദുഷ്യങ്ങൾ പരിഹരിക്കുന്നതിനുള്ള ഒരു പ്രധാന ഉപകരണമായി കരുതിവരുന്നതു്. ലോകചരിത്രത്തിന്റെ വിവിധഘട്ടങ്ങളിൽ ഓരോരോ രാജ്യത്തു ജനസമുദായത്തിന്റെ അസാന്മാർഗ്ഗികവ്രണങ്ങളെ വാട്ടുന്നതിൽ ഇത്തരം കവികൾ ധനപ്രതിഭം വഹിച്ചു ലോകാഭിവൃദ്ധിക്കു പരിശ്രമിച്ചിട്ടുണ്ടു്. യവനരാജ്യത്തിൽ അച്ചിലോക്കസ്സു്, അറിസ്റ്റോഫനീസു്; റോമാരാജ്യത്തിൽ ജൂവനൽ, ലൂസിലസ്; ഇംഗ്ലണ്ടിൽ ഡ്രൈഡൻ, പോപ്പു്, അഡിസൺ, സ്വിഫ്റ്റു്; ഫ്രാൻസിൽ വാൾട്ടയർ, മോളിയർ എന്നീ സുപ്രസിദ്ധസാഹിത്യകാരന്മാർ അവരവരുടെ സമാനകാലത്തെ ജനസമുദായത്തെ ആവരണം ചെയ്തിരുന്ന ദുർവൃത്തകാർമ്മേഘത്തെ മാറ്റി പരിഹാസശരം പ്രയോഗിച്ചു പ്രകാശം നൽകുന്നതിനു തീവ്രയത്നം ചെയ്തിട്ടുള്ളവരാണു്. പരിഹാസകവനംകൊണ്ടു് അതിപാവനമായ ഈ ഉദ്ദേശം വേണ്ടപോലെ സാധിക്കുമോ എന്നു സന്ദേഹിക്കുന്നവരും ഇല്ലാതില്ല. അതിന്റെ പ്രതിപക്ഷികൾ ഏതാണ്ടിങ്ങനെയാണു് അഭിപ്രായപ്പെടുന്നതു്. നമ്മുടെ സ്നേഹിതന്മാരെ അന്യർ അപഹസിക്കുന്നതു നാം കേൾക്കുമ്പോൾ, നമുക്കു് അവരോടുള്ള സ്നേഹത്തിനു ദാർഢ്യം കൂടുന്നു. കുറവും കുറവുകളും അധിക്ഷേപത്തിനു പാത്രമാകുമ്പോൾ അവയോടുള്ള പ്രതിപത്തി പ്രബലമാകാനിടയുണ്ടു്. അതുകൊണ്ടു ലോകത്തിലുള്ള ദുരാചാരങ്ങളെ നിഷ്കാസനം ചെയ്യുന്നതിനു പരിഹാസകവനത്തിനു സാധിക്കയില്ല. ലോക

ത്തോട് വിപ്രതിപത്തിയും അതുപ്പിയുമുള്ള ആൾ ശകാരം വഷ്ടീച്ചതുകൊണ്ടു ലോകരംഗത്തുനിന്നും ദുഷ്പ്രവൃത്തികൾ അന്തർധാനംചെയ്യുന്നില്ല. ശിശുക്കളെ കളിപ്പിക്കുവാനുള്ള കൈത്തോക്കു പോലെയാണ് പരിഹാസകവനം. വിനോദത്തിനുതകുമെന്നല്ലാതെ അതിൽ കൂടുതലായ പ്രയോജനം അതിൽനിന്നും ആശിക്കേണ്ടതില്ല. എന്നാൽ ഈ അഭിപ്രായം അതു സ്വീകാര്യമല്ല. ദുർവൃത്തികളെ പരിഹസിക്കുന്നതു സാമാന്യജനപ്രതിപത്തിയെ ഏറക്കുറെ തീച്ചയായും ഉത്തേജിപ്പിക്കുന്നതിനു ശക്തിമത്താകാതെയിരിക്കയില്ല. ജനസമുദായത്തിലെ ന്യൂനതകളെപ്പറ്റി പരിഹാസംകൊണ്ട് അവരെ ബോധ്യപ്പെടുത്തുന്നതിനു സാധിക്കും. അവരവരുടെ കുറവുകളെപ്പറ്റി ബോധമുണ്ടാകുന്നതു പുരോഗതിക്കു മാർഗ്ഗദർശകമുമാണ്. വാസ്തവത്തിൽ ഇതിനെ പരിഹാസകവനത്തിനു സാധിക്കാവുന്നതു്. ഈശ്വരഭക്തിയും സന്മാർഗ്ഗജാഗ്രതയും ജനങ്ങളിൽ ഉജ്ജ്വലിപ്പിക്കുവാൻ സാധിക്കുമെങ്കിൽ അതുതന്നെ ഒരു മഹാകാര്യമാണ്. അതിനുള്ള ഉപകരണങ്ങളിൽ പരിഹാസകവനത്തിനു തീർച്ചയായും ഒരു മാന്യസ്ഥാനമുണ്ട്. നമ്പ്യാർ പരിഹാസകവനത്തിനു പുറപ്പെട്ടതു് ഈ ഉത്തമാദർശത്തോടുകൂടിയാണ്. അക്കാലത്തെ ജനസമുദായത്തിനു നന്മതിന്മയെപ്പറ്റി വിവേകവും സന്മാർഗ്ഗപ്രതിപത്തിയും ജനിക്കണമെന്നു് നമ്പ്യാർക്കു ആഗ്രഹമുണ്ട്. അതിനെ ലക്ഷ്യമാക്കിയാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പോക്കും.

'ഹരിശ്ചന്ദ്രചരിത'ത്തിൽ:—

"ഹരിശ്രീശങ്കരബ്രഹ്മപ്രസാദത്തിന്നിതു മൂലം
ധരിത്രിവാനവർക്കും ധരിത്രീപാലകന്മാർക്കും
തനിച്ച വൈശ്യശൂദ്രാദിപ്രജാവർഗ്ഗത്തിനുമെല്ലാം
ഹരിപ്രീതിപ്രഭാവംകൊണ്ടഭിപ്രായം ലഭിക്കേണം
അരിധർമ്മം ഭവിക്കേണം ഗുരുതരം സംഭവിക്കേണം" എന്നും,

'പുലിന്ദീമോക്ഷ'ത്തിൽ:—

"വാഴുന്നെങ്കിലുമൊന്നുവന്നു സഭാസ്ഥലങ്ങളിലോതിനാ-
ലീശ്വരസ്തുതിയായ് വരേണമതെങ്കിലേ ശുഭമായ്വരൂ
വേഗമീശ്വരനോടു ചേർന്നു വസിപ്പതിന്നു മനുഷ്യരെ
യാഗവും പല യാഗവും പല മന്ത്രവും ചില തന്ത്രവും
ആഗമങ്ങളുപാസനങ്ങളുമാസനങ്ങളുമെന്നുമേ
രാഗസാഗരവാസികൾക്കു ഫലിക്കയില്ല ധരിക്കണം" എന്നും,

'കംഭകർണ്ണവധ'ത്തിൽ:—

"രസിക്കുമായതുകൂടി ശ്രവിക്കും നന്മയുണ്ടാവാൻ
ശ്രവിക്കുന്ന ജനങ്ങൾക്കു ചെവിക്കു നല്ലൊരാനന്ദം
ഭവിക്കും സൽക്കഥ ചൊല്ലും കവിക്കും കീർത്തിയുണ്ടാകും
ചരിക്കുന്ന കഥ കേട്ടാലെനിക്കുമായതല്ലെങ്കിൽ
തിരിക്കുമെങ്ങിനെഭാവിച്ചിരിക്കുന്ന ഭടന്മാരെ
ചിരിക്കാതെ രസിപ്പിക്കാനൊരിക്കലുമെളുതല്ലെ-
ന്നിരിക്കുന്നെങ്കിലന്ത്യമരയ്ക്കുമെന്നതേ വേണ്ടൂ." എന്നും)

'ഗണപതിപ്രാതി'ലിൽ:—

"ഗുണദോഷമറിയുന്ന ബുധന്മാരിക്കഥതന്റെ
ഗുണദോഷം വിചാരിപ്പാനൊരുമ്പെട്ടവസിക്കേണം
പരമ്പോടും വരുത്തുവാനെളുതല്ലെന്നിരുന്നാലും
ഉരിയാടതിരിപ്പാൻ ഞാൻ പഠിച്ചില്ല കണിപോലും." എന്നും,

'സുന്ദോപസുന്ദോപാഖ്യാന'ത്തിൽ:—

"ചുരുക്കത്തിലൊരുഭാഗമരയ്ക്കുണ്ടിതുനേരം
അരയ്ക്കുനാഴികനേരം സൂരിക്കാംകൃഷ്ണനെയെന്നാൽ
തരിക്കാമർണ്ണവംപോലെ പരക്കും ദുഷ്കൃതമെല്ലാം
ഗതിക്കും നല്ലിതു ലോകസ്ഥിതിക്കും നല്ലതുനല്ല
മതിക്കും ശുദ്ധിയുണ്ടാകും രതിക്കും പാത്രമായീടും
അതിക്രൂരം നരകത്തിൽ പതിക്കുമ്പോൾ മുകുന്ദനെ
സ്തുതിക്കും മാനുഷന്മാർക്കുമിതിക്കും സംബോധനമാം
ശമിക്കും പാപമപ്പോഴേ ഗമിക്കും വിഷ്ണുലോകത്തെ
നമിക്കും സൽകഥ കേട്ടു രമിക്കും മാനസമപ്പോൾ
ഉറയ്ക്കും കൌതുകം ചിത്തേ നിറയ്ക്കും ഭക്തിയന്നേരം
മറയ്ക്കും മുന്നിലേ ശോകം തുറക്കും ജ്ഞാനമാം മിഴി." എന്നും,

മറ്റുമുള്ള പല പ്രസ്താവനകളും അദ്ദേഹത്തിന്റെ മഹത്തരമായ ഉദ്ദേശപാവനതയെ വെളിവാക്കുന്നു. കേൾക്കുന്നവരെ രസിപ്പിക്കണമെന്നു മാത്രമല്ല അവർക്കു ഗുണദോഷവിചാരം ഉണ്ടാകണമെന്നുകൂടി നമ്പ്യാർക്ക് ആഗ്രഹമുണ്ട്.

പരിഹാസമാർഗ്ഗത്തിൽ വിഹരിക്കുന്ന നമ്പ്യാർ ഏതെല്ലാം രീതികളെ അവലംബിക്കുന്നുവെന്ന് അറിയേണ്ടതാണ്. അസംബന്ധവും അനൗചിത്യപൂർവ്വമായ അംശങ്ങളെ പെട്ടെന്നു കണ്ടുപിടിക്കുന്ന പരിഹാസകവി അവയെ അതേപടിയിൽ ശ്രോതാവിന്റെ മുമ്പിൽ ഏതുപ്രകാരം ആവിഷ്കരിച്ചു, അയാളിൽ ആ രസം ഉദ്ദീപിപ്പിക്കുമെന്ന് ആരായേണ്ടതാണല്ലൊ. പാഠങ്ങൾ,

സന്ദർഭങ്ങൾ, സ്വാഭിപ്രായപ്രകടനങ്ങൾ എന്നിവവഴിയാണ് ഇതു സാധാരണ സാധിക്കുന്നത്. ഗ്രന്ഥകർത്താവിന്റെ സ്വതന്ത്രങ്ങളായ സൂചനകൾകൊണ്ടോ വ്യാഖ്യാനംകൊണ്ടോ പരിഹാസരസം സ്ഫുരിപ്പിക്കുന്നതിനേക്കാൾ സുഗമമായ മാർഗ്ഗം ആദ്യം പറഞ്ഞ നാടകീയമായ രീതിയാണ്. പരിഹാസകവിയുടെ മനോഗതിക്കനുസരണമായി പാത്രങ്ങളെ രൂപീകരിച്ചും സംഭവങ്ങളുടെ കെട്ടും അടുക്കും മാറ്റിയും വിനോദത്തിലേക്കു ശ്രോതാക്കളുടെ മനസ്സിനെ ആകർഷിക്കുകയാണ് ഗ്രന്ഥകാരന്റെ വ്യാഖ്യാനപരിശ്രമത്തേക്കാൾ ഹൃദയംഗമമായിരിക്കുന്നത്. നന്ദ്യാർ ഹാസ്യരസനിഷ്യന്ദികളായ പാത്രങ്ങളേയും സംഭവങ്ങളേയുംകൊണ്ടു ലോകവ്യാപാരങ്ങളുടെ പരിഹാസ്യതയെ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുത്തി ശ്രോതാക്കളിൽ അനുഭവരസം അങ്കുരിപ്പിക്കുന്നു. വാസ്തവത്തിൽ കലാകാരന്റെ ദിവ്യശക്തി കഥാപാത്രനിർമ്മിതിയിലും അനുയോജ്യങ്ങളായ സന്ദർഭങ്ങളെ തെരഞ്ഞുപിടിക്കുന്നതിലും പ്രത്യക്ഷപ്പെടും. പരമലക്ഷ്യത്തിനുതകുന്ന പാത്രങ്ങളേയും സന്ദർഭങ്ങളേയും വേണ്ടവണ്ണം വിവേചിച്ചു കണ്ടുപിടിക്കുന്നതുകൂടാതെ, അവരെ സ്വാഭാവികമായ രീതിയിൽ ശ്രോതാക്കളുടെ മുമ്പിൽ അവതരിപ്പിക്കുന്നതിലാണല്ലോ കാവ്യകാരന്റെ സാമർത്ഥ്യം വിളയാടേണ്ടത്. കഥാപാത്രങ്ങൾ, സന്ദർഭങ്ങൾ എന്നിവമുഖാന്തിരം പരിഹാസ്യാംശങ്ങളെ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുത്തുന്ന ഉത്തമരീതിയെയാണ് നന്ദ്യാർ മിക്കവാറും അവലംബിക്കുന്നത്. വ്യാഖ്യാനരീതി അനുസ്യൂതമായി അംഗീകരിക്കുന്ന പരിഹാസകവി, ഹാസരസോദ്ദീപനത്തേക്കാൾ സാന്മാർഗ്ഗികോപദേശത്തിൽ കൂടുതൽ ശ്രദ്ധപതിപ്പിക്കുന്നതായി കാണാം. ചുറ്റും കാണുന്ന ജനസമുദായനടപടികളിലെ പരിഹാസ്യാംശങ്ങളെ പുരാണകഥാപാത്രങ്ങളും സന്ദർഭങ്ങളും മുഖേന ചിത്രീകരിച്ച് ഹാസ്യരസോന്മീലനം സാധിക്കുന്നു. പരിഹാസകവിയുടെ ഉദ്ദേശത്തിനനുയോജ്യമായ കഥാപാത്രങ്ങളെക്കൊണ്ടു നന്ദ്യാർ എങ്ങിനെ പെരുമാറുന്നുവെന്നു പരിശോധിക്കാം. കല്യാണസൗഗന്ധികത്തിൽ ഭീമസേനന്റെ പാത്രസൃഷ്ടി എങ്ങിനെ സാധിച്ചിരിക്കുന്നുവെന്നു വിശദമാക്കാം. അതിമനോഹരമായ സൗഗന്ധികപുഷ്പത്തെക്കുറിച്ചു പാഞ്ചാലിക്കുണ്ടായ അഭിലാഷത്തെ സ്ത്രീസഹജമായ

സാമർത്ഥ്യത്തോടു ഗംഭീരപുരുഷനായ ഭീമസേനനെ അറിയിക്കുന്നു. ദയനീയമായ വനവാസത്തിൽ പാഞ്ചാലിക്കു കുസുമാഭിവാഞ്ഛയുണ്ടായതുതന്നെ ഏറക്കുറെ പരിഹാസ്യമാണ്. എങ്കിലും സ്ത്രീകളുടെ ചാപല്യങ്ങളെ ദുസ്സഹമായ ദുഃഖാനുഭവം നിയന്ത്രിക്കുന്നതല്ലല്ലൊ. പാഞ്ചാലിയുടെ മോഹനസന്ദായത്തിലുള്ള അപേക്ഷാവചനങ്ങൾ ഭീമന്റെ പരാക്രമപ്രൗഢിനാട്യങ്ങളെ ഉന്മീലിപ്പിക്കുവാൻ സമർത്ഥങ്ങളാണ്. പെണ്ണിന്റെ ചൊൽകേട്ടു സാഹസത്തിനു ചാടിപ്പുറപ്പെടുന്ന പൊണ്ണന്റെ ഭോഷത്വത്തെപ്പറ്റിയുള്ള വിചാരം ഭീമനെ അതിൽനിന്നും പിന്തിരിപ്പിച്ചേക്കുമോയെന്നു പാഞ്ചാലി ശങ്കിച്ച് അതിനും കരുതിക്കൂട്ടിയാണ് തന്റെ തന്ത്രം അവിടം പ്രയോഗിക്കുന്നതു്. സ്ത്രീചാപല്യസംഗജമായ അതിമോഹബാധയാൽ പ്രേരിതയായ കാമിനിയുടെ നിസ്സാരകൌതുകത്തെ സാധിക്കുന്നതിനു് ആലോചനാരഹിതനായി പുറപ്പെടുന്ന ഭീമസേനന്റെ ജളത്വത്തെപ്പറ്റി പാഞ്ചാലിക്കും ബോധമുണ്ടായിരിക്കണം. നീസ്സാരജന്തുക്കളായ ഷഡ്പദങ്ങൾക്കുപോലും അനുഭവസിദ്ധമായ സൌഗന്ധികം ഹിഡിംബബകാദികളുടെ വധംകൊണ്ടു് 'ധിക്കൃതശക്രപരാക്രമനാ'യ ഭീമനു രീത്യായും ദുഷ്പ്രാപമായിരിക്കയില്ലെന്നു് പാഞ്ചാലി പറഞ്ഞു് പരാക്രമധാടി അഭിനയിക്കുന്ന ഭീമസേനനെ ഉത്സാഹഭരിതനാക്കുന്നു. അഹങ്കാരതിമിരതയാൽ ഭീമസേനനു തന്റെ ഭോഷത്വത്തെപ്പറ്റി ലേശംപോലും ബോധമുണ്ടാകുന്നില്ല. പാഞ്ചാലിയുടെ വാക്കുകളും അയാളുടെ അഹങ്കാരത്തിനു മൂർച്ചകൂട്ടുന്നതേയുള്ളൂ. ലോകം മുഴുവനും അടക്കിയൊതുക്കുന്നതിനുള്ള പരാക്രമം തനിക്കുണ്ടെന്നു രാജ്യഭ്രഷ്ടനായ ഭീമസേനൻ നടിക്കുന്നു. വാസ്തവത്തിൽ ഭീമസേനന്റെ ഈ പുറപ്പാടു് പരിഹാസത്തിനു പാത്രമാകുന്നതു് ഇതുകൊണ്ടാണ്. 'സതപരാഹങ്കാരഗംഭീരപുരുഷനായ്' ഭീമൻ ഗദയും വഹിച്ചുകൊണ്ടു വനാന്തരത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു മരക്കൂട്ടങ്ങളിൽ ഗദാഘട്ടനംചെയ്തും അട്ടഹസിച്ചും തന്റെ പൌരുഷപാരമ്യത്തെ അഭിനയിക്കുന്നു. ഈ ദുർമ്മദന്റെ പരാക്രമധ്വംസനം സാധിക്കുന്നതിനു കവി ആവിർഭവിപ്പിക്കുന്ന ഉപകരണം:—

"..... .....കൈകളും കാലും
കഴഞ്ഞുവാലുമകാലം മെലിഞ്ഞ കൈകളെക്കൊണ്ടു
ചൊറിഞ്ഞു രോമമെപ്പേരും കൊഴിഞ്ഞുമേനിയും ചുക്കി-
ച്ചുളിഞ്ഞുകണ്ണിനുകാഴ്ചകുറഞ്ഞു പീളയും വന്നുനിറഞ്ഞ."

ഒരു മുതുകുരങ്ങാണ്. ഉദ്ധതമതിയായ ഭീമൻ ഈ തുഷ്ടജന്തുവി
നോടും:—

"നോക്കെടാ നമ്മുടെ മാശ്ശേ കിടക്കുന്ന
മക്കടാനീയണ്ണെ മാറിക്കിടാ ശരാ."

എന്നൊക്കെ സഗർവ്വം പറയുന്നു. വലഞ്ഞുകിടക്കുന്നവരോട്
ഇത്തരം ശാഠ്യം തുടങ്ങരുതെന്നു കപടവിനയത്തോടു വാനരൻ
അപേക്ഷിക്കുന്നു. ഭീമനാകട്ടെ നയജ്ഞതയും, ഔചിത്യവും കൈ
വിട്ടു മക്കടന്റെ ധിക്കാരസാഹസത്താൽ അതിക്രുദ്ധനായി ശകാര
വർഷം ചൊരിയുന്നു. മുതുകുരങ്ങു താണസ്വരത്തിൽ പാണ്ഡവ
ന്മാരുടെ ധർമ്മാസക്തിയേയും പരാക്രമധാടിയേയും നിന്ദാസ്തുതി
കൊണ്ടു കണക്കിലധികം അപഹസിക്കുന്നു. വാസ്തവത്തിൽ ഹനു
മാന്റെ വചനങ്ങളുടെ നിശിതതപം ദുരഹങ്കാരശമനത്തിനു മതി
യാകുന്നതല്ലായിരുന്നു; അഹങ്കാരാന്ധനായ ഭീമസേനനു് ആ പരി
ഹാസം കണക്കിലധികം പറുകയും ചെയ്തു. പാഞ്ചാലിയുടെ
തലമുടി ചുറ്റിപ്പിടിച്ചു വലിച്ചിഴച്ച ദുശ്ശാസനനെ കണ്ണുംമിഴിച്ചും
കൊണ്ടു നോക്കിനില്ക്കാനല്ലാതെ പ്രതിക്രിയ ചെയ്യുവാൻ സാധി
ക്കാത്ത ഭീമന്റെ വ്യർത്ഥമായ പരാക്രമത്തെപ്പറ്റി വാനരൻ ഹൃദയ
സ്പൃക്കാകുംവണ്ണം പരിഹസിച്ചതു് കായ്ങ്കളുടെ യഥാർത്ഥസ്ഥി
തിയെപ്പറ്റി ഏതാണ്ടൊരു ബോധം ഭീമനിൽ ഉളവാക്കി. വാന
രന്റെ വാലനക്കുവാൻ കഴിയാതെ വിഷണ്ണനായിത്തീർന്നപ്പോൾ
മാത്രമാണ് തന്റെ യഥാർത്ഥനിലയെക്കുറിച്ചു ശരിയായ ബോധമു
ണ്ടായതു്. ഇതിൽ കൂടുതൽ അവമാനം അതിപരാക്രമിയെന്നഭി
മാനിച്ചിരുന്ന ഭീമസേനനു വരുവാനില്ല. യാഥാർത്ഥ്യവും അഭി
നയവും തമ്മിലുള്ള അജഗജാന്തരമാണ് പരിഹാസത്തിനു വക
യുണ്ടാക്കുന്നതു്. മദാന്ധനായ ഭീമസേനൻ ഇവ തമ്മിലുള്ള അ
ന്തരത്തിന്റെ ഔചിത്യം അറിയുന്നതേയില്ല. വിശേഷമെല്ലാം അടക്കത്തക്ക പരാ
ക്രമമുണ്ടെന്നു നടിച്ച ഗംഭീരപുരുഷനു വെറും ഒരു മൂത്തകുരങ്ങി
ന്റെ വാലു പൊക്കുവാൻ സാധിക്കാതെ വരുന്നതിലധികമായി ല
ജ്ജാകരമായ ഒരവസ്ഥയുണ്ടാകാനില്ല. അഹങ്കാരവിജൃംഭണം
കൊണ്ടു് അത്യുന്നതമായ പരാക്രമസാനുവിൽ നിർഭയം വിഹരിച്ചി
രുന്ന പാണ്ഡവവിക്രമനു് അഗാധമായ ഈ അവമാനഗർത്തത്തിൽ
പതിക്കേണ്ടിവരുന്നു. ദുർമ്മദതിമിരതയിൽ പുളച്ച ഭീമസേനന്റെ
തൃപനിർമ്മിതികൊണ്ടു ദുരഹങ്കാരപരിഹാസം നന്മ്യാർ വിജയക

രമായി നിവ്വഹിക്കുന്നു. ഗണപതിപ്രാതലിൽ കുബേരന്റെ ദുരഹങ്കാരം ശമിപ്പിച്ചതും സരസമായി വർണ്ണിച്ചിട്ടുണ്ട്. ധനദൻ കൈലാസകുടുംബത്തെ മുഴുവൻ ഭക്ഷണത്തിനു ക്ഷണിച്ചു് തന്റെ വിഭവപ്രൌഢിയെ പ്രകടിപ്പിക്കണമെന്നു വ്യാമോഹിക്കുന്നു. ഒരു കുടുംബത്തെ അതിഥികളായി വരിക്കുന്നതിനു വേണ്ട സന്നാഹങ്ങളിൽ എത്രയായിരം മടങ്ങു കൂടുതൽ സാമഗ്രികൾ കുബേരൻ സംഭരിക്കുന്നു. ധനമത്തനായ കുബേരൻ പത്തുനൂറുതരം തോരണങ്ങളും രണ്ടുലക്ഷം കുലവാഴയും മറ്റുംകൊണ്ടു് അലങ്കരിച്ചു് തന്റെ ഔന്നത്യമഹിമകളെ പ്രകടിപ്പിക്കുവാൻ പണിപ്പെട്ട ഈ വിടുഭോഷപ്പെരുമാൾ ഗണപതിയുടെ പ്രാതലിനുപോലും വേണ്ടതൊക്കെ, കൊടുക്കുവാൻ സാധിക്കാതെ വിഷണ്ണനാകുമ്പോൾ:—

ഹൃദയതലമതിലമരുമമലതരരുക്മിനാ-
ലിക്ഷിച്ചനേരമറിഞ്ഞു സമസ്തവും"

എന്നു നമ്പ്യാർ വർണ്ണിക്കുന്നു. ദുരഹങ്കാരംകൊണ്ടു വന്നുപിണഞ്ഞ കുബേരന്റെ അമിളി അയാളുടെ അഹങ്കാരത്തിനു് ഏറ്റക്കുറെ ശമനം വരുത്താതെയിരുന്നില്ല. തന്റെ വലിപ്പത്തെക്കുറിച്ചു വേണ്ടതിലധികം നടിച്ച വൈശ്രവണനു് ഇതുകൊണ്ടു് എത്രമാത്രം ഇളപ്പം വന്നുചേർന്നുവെന്നു കണക്കില്ല. തിങ്ങിവിങ്ങിയിരുന്ന കുബേരന്റെ അഹങ്കാരപ്രമത്തത ഒന്നോടെ ധ്വംസിക്കാനിടയായ ഈ സംഭവം നമ്പ്യാർ ആഖ്യാനം ചെയ്യുമ്പോൾ അതിന്റെ പരിഹാസ്യാംശങ്ങളെ വേണ്ടവണ്ണം വെളിപ്പെടുത്തുന്നുണ്ടു്. ഉദ്ദേശത്തിനനുയോജ്യമായ പാത്രസൃഷ്ടികൊണ്ടും വർണ്ണനകൊണ്ടും നമ്പ്യാർ പരിഹാസപ്രകടനത്തിനു വഴിയുണ്ടാക്കുന്നു.

പരിഹാസകവനത്തിനു പറ്റിയ വിഷയങ്ങളെന്തെല്ലാമെന്നു നിർവ്വചിക്കുവാൻ പ്രയാസമാണു്. പരിഹാസശല്യം എന്തിലെല്ലാം ചെന്നുതറയ്ക്കുമെന്നു ഖണ്ഡിതമായി നിർണ്ണയിക്കുന്നതു് എളുപ്പമല്ല. ആകാശത്തിലെ നക്ഷത്രങ്ങളെപ്പോലെ വിമർശനപരമായ ഹാസ്യമനോഭാവത്തിനു ലക്ഷ്യമാകുന്ന വിഷയങ്ങൾ അസംഖ്യങ്ങളാണു്. അവയുടെ അതിരുകൾ കല്ലിട്ടു വേർതിരിക്കുന്നതിനു വലിയ വിഷമംതന്നെ. മനുഷ്യരുടെ ചാപല്യങ്ങളും ദുഃശീലങ്ങളുമത്രേ പരിഹാസകവിയുടെ ദൃഷ്ടിയിൽ പുഷ്ടിയായിപ്പതിയുന്നതു്. അസംബന്ധങ്ങളും വികടങ്ങളുമായ സംഗതികളത്രേ പ

രിഹാസകവനത്തിനു് ഏറ്റവും അനുയോജ്യമായിരിക്കുന്നതു്. ഉള്ളതു് ഇല്ലെന്നും ഇല്ലാത്തതു് ഉണ്ടെന്നും നടിക്കുന്നതിനുള്ള വാസനയുടെ സന്തതികളാണല്ലോ മനുഷ്യരുടെ മിക്ക ചാപല്യങ്ങളും ദുശ്ശീലങ്ങളും. യഥാർത്ഥവും നടിക്കുന്നതും തമ്മിലുള്ള അനാനുരൂപ്യം ദർശിക്കുമ്പോഴാണു് പരിഹാസത്തിനു വഴിയുണ്ടാകുന്നതു്. ഹാസ്യരസത്തിന്റെ ജീവനും അതാണു്. അനനുരൂപങ്ങളും വികടങ്ങളുമായ അംശങ്ങളിൽ പരിഹാസരസികനായ കവിയുടെ ദൃഷ്ടികൾ പെട്ടെന്നു പതിയുന്നു. വിഭിന്നവിലോഭനങ്ങൾക്കു വശംവദമായി വാസ്തവസ്ഥിതിയെ മറച്ചുവെക്കുവാനുള്ള വാസന മനുഷ്യരിൽ അധികംപേരിലും നൈസർഗ്ഗികമായി അന്തർലീനമായി കാണ്മാനുണ്ടു്. കാമലോഭമദമാത്സര്യാദികൾക്കു് അടിമപ്പെട്ടു കഴിക്കുന്ന മനുഷ്യൻ തന്റെ യഥാർത്ഥസ്ഥിതിയെ എപ്പോൾ മറച്ചുവെക്കുവാൻ ഒരുമ്പെടുന്നുവോ അപ്പോൾ അയാൾ പരിഹാസത്തിനു ലക്ഷ്യമായിത്തീരുന്നു. അതുകൊണ്ടത്രേ പരിഹാസകവിയുടെ മനോധർമ്മപ്രസരത്തിനു മനുഷ്യന്റെ ചാപല്യങ്ങളും വിഡ്ഢിത്തങ്ങളും പ്രത്യേകം വിഷയീഭവിക്കുന്നതു്. സ്വരക്ഷണത്തിനു വേണ്ടി മനുഷ്യൻ അനുഷ്ഠിക്കുന്ന സകല ചാപല്യങ്ങളും ദുശ്ശീലങ്ങളും വാസ്തവസ്ഥിതിയെ ഒളിച്ചുവെച്ചു് ഇല്ലാത്തതു് ഉണ്ടെന്നും ഉണ്ടാകണമെന്നും, ഉള്ളതു് ഇല്ലെന്നും ഇല്ലാതാകണമെന്നും ഭാവിച്ചു ഞെളിയുവാനുള്ള ദുർവ്വാസനയുടെ സന്തതിപരമ്പരകളാകുമ്പോഴാണു് പരിഹാസരസത്തിന്റെ ക്രീഡയ്ക്കു പറ്റിയ പരിതഃസ്ഥിതി ഉളവാകുന്നതു്. ഈ ദുർവ്വാസന അറിഞ്ഞും അറിയാതേയും മനഃപൂർവ്വമായും അല്ലാതേയും മനുഷ്യമനസ്സിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്നുണ്ടു്. അറിഞ്ഞു പ്രവർത്തിക്കുമ്പോൾ കപടതയും അറിയാതെ പ്രവർത്തിക്കുമ്പോൾ അഹങ്കാരവും ആഢ്യതയുമായും രൂപാന്തരപ്പെടുന്നു. നമ്മുടെ പരിഹാസത്തിനു പാത്രമാകുന്ന വിഷയങ്ങൾ ഇവയൊക്കെത്തന്നെ എങ്കിലും ദുരഹങ്കാരബാധയാണു് അദ്ദേഹത്തിന്റെ നിശിതചാപങ്ങൾക്കു പ്രത്യേകം ലക്ഷ്യമാകുന്നതു്. തുള്ളൽകഥകളിൽ പലതിന്റേയും പ്രതിപാദ്യവിഷയം അഹങ്കാരശമനമാണു്. കല്യാണസൌഗന്ധികത്തിൽ ഭീമസേനന്റെ അഹംഭാവം ഹനുമാനോടടുക്കുമ്പോൾ പാടെ തകർന്നുപോകുന്നതും, കാർത്തവീര്യാർജ്ജുനവിജയത്തിൽ ദുരഹങ്കാരിയായ രാവ

ണന്റെ മാനഹാനിയും, കിരാതത്തിലും സന്താനഗോപാലത്തിലും വിജയന്റെ ആർഭാടശമനവും, സഭാപ്രവേശത്തിൽ ദുര്യോധനന്റെ ആഢ്യതാഭംഗവും, പൌണ്ഡ്രകവധത്തിൽ പൌണ്ഡ്രകന്റെ കപടതപവുംമറും നമ്പ്യാർ സരസമായി വണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു. അഹല്യാമോക്ഷം, ബാല്യൂത്ഭവം, പഞ്ചേന്ദ്രോപാഖ്യാനം, ശീലാവതിചരിതം, സുന്ദോപസുന്ദോപാഖ്യാനം മുതലായവയിൽ ദേവേന്ദ്രൻ തുടങ്ങിയുള്ളവരുടെ കാമധുളിതപവും തൽഫലമായുള്ള അവമാനപാരമ്യവും വണ്ണിതമായിട്ടുണ്ട്. ധനതൃഷ്ണ, പൌരുഷഭാവം, അധികാരപ്രമത്തത, ഭുക്ഷ, കാപട്യം മുതലായ ദുർഗ്ഗുണങ്ങളും നമ്പ്യാരുടെ അധിക്ഷേപത്തിനു ലാക്കാകുന്നുണ്ട്. ഹാസത്തിനുള്ള മാർഗ്ഗം ചില കഥകളിൽ ആവശ്യംപോലെ വെട്ടിത്തെളിക്കുവാൻ കഴിയാഞ്ഞിട്ട് അതിനുവേണ്ടിമാത്രം പല ഉപകഥകളും ദീർഘവണ്ണനകളും മറും നമ്പ്യാർ ആവിർഭവിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്. ഈ ഉപകഥകൾ മിക്കതും അസംഗതങ്ങളുമാണ്. പരിഹാസരസസ്ഫുരണത്തിനായി വണ്ണനകളെ വിപുലമാക്കുന്നതായും കാണാനുണ്ട്.

പരിഹാസകവി ജനസമുദായത്തിലെ അംഗങ്ങളേയും സ്ഥാപനങ്ങളേയും നടപടികളേയും ദുഃസ്വഭാവങ്ങളേയും തന്റെ വാക്ശരത്തിനു ലാക്കാക്കുന്നതിനാൽ അവയെ അംഗങ്ങൾ, സ്ഥാപനങ്ങൾ, ആദർശങ്ങൾ എന്നു മൂന്നുകൂട്ടമായി തരംതിരിക്കാമെന്നു തോന്നുന്നു. ഇവയിൽ ഒന്നാമത്തെ കൂട്ടത്തിൽ പറയത്തക്ക ഉദാഹരണങ്ങൾ നമ്പ്യാരുടെ കൃതികളിൽ ദുർല്ലഭമാണ്. എന്നാൽ സ്ഥാപനങ്ങൾ എന്ന കൂട്ടത്തിൽ പല ഉൾപ്പിരിവുകളും വീക്ഷിക്കാവുന്നതാണ്. നമ്പ്യാരുടെ പരിഹാസത്തിനു ലാക്കാകുന്ന വിവിധസ്ഥാപനങ്ങളെ, (ക) രാഷ്ട്രീയം, (ഖ) സാമുദായികം, (ഗ) പലവക എന്നു മൂന്ന് ഉൾപ്പിരിവുകളായി തിരിക്കാം. രാഷ്ട്രീയസ്ഥാപനങ്ങളിൽ രാജാക്കന്മാരും ദുഷ്പ്രഭുക്കന്മാരുമാണ് ആദ്യമായി ആരുടേയും ശ്രദ്ധയെ ആകഷിക്കുന്നത്. അക്കാലത്ത് തിരുവിതാംകൂർ പല ചെറിയ രാജ്യങ്ങളായി പിരിഞ്ഞിരുന്നതും അവയുടെ അധിപന്മാരായ അല്പരാജാക്കന്മാർ ഓരോതരം ചാപല്യങ്ങൾ പ്രദർശിപ്പിച്ചിരുന്ന

തും വിക്രമവാരിരാശിയായിരുന്ന മാത്താണ്ഡവർമ്മമഹാരാജാവു് അവരെ അമത്തി രാജ്യം പിടിച്ചടക്കിയതും മറ്റും നന്മ്യാക്കുതന്നെ കണ്ടറിയുന്നതിനു സാധിച്ചിരുന്നു. മാത്താണ്ഡവനീന്ദ്രന്റെ പ്രതാപവഹ്നിയിൽ ശലഭങ്ങളെപ്പോലെ പതിച്ചു സ്വാതന്ത്ര്യവും രാജ്യവും നഷ്ടപ്പെട്ട ഈ രാജാക്കന്മാരിൽ ഉണ്ടായ ഭാവപ്പകച്ചയെ ചൂണ്ടി പല പ്രസ്താവങ്ങളും തുള്ളൽകഥകളിൽ കാണ്മാനുണ്ടു്.

"നാടുവാഴികളെന്നുമേവമ്പോളവർതന്റെ
നാടു പാഴിലാക്കീടുമന്യോന്യം കലഹിക്കും
ഞാനത്രെ യജമാനൻ ഞാനത്രെ യജമാനൻ
താനത്രെ ഞെളിയാതങ്ങടങ്ങിപ്പാത്തുകൊണ്ടാലും."

(സഭാപ്രവേശം.)

ഈ ചിറ്റരചന്മാരുടെ രാജസ്ഥാനങ്ങൾ അന്നത്തെ രാഷ്ട്രീയക്ഷോഭത്തിനിടയിൽ പെട്ടെന്നു് അധഃപതനം പ്രാപിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നുവെന്ന കായംകുളം, തെക്കുംകൂർ, വടക്കുംകൂർ, ഭേശിങ്ങനാടു്, ചെമ്പകശ്ശേരി മുതലായ രാജ്യങ്ങളുടെ ചരിത്രം വ്യക്തമാക്കുന്നു. അതിബലവാനായ വേണാട്ടരാജാവിന്റെ അക്രമണം എല്ലാ രാജസ്ഥാനങ്ങളേയും അസ്വസ്ഥമാക്കിയിരുന്നു. ഒരു രാജാവിനും തന്റെ പരാക്രമപ്രൗഢിയിൽ ദൃഢമായി വിശ്വസിച്ചു് അഭംഗുരമായ സ്വാതന്ത്ര്യപൂർണ്ണത്വം അനുഭവിക്കുവാൻ അന്നത്തെ രാഷ്ട്രീയനിലയിൽ സാധിച്ചിരുന്നില്ല. എപ്പോഴാണു് രാജ്യഭ്രഷ്ടനാകുന്നതെന്നു ചിറ്റരചന്മാരിൽ ഓരോരുത്തരും ഭയന്നു കഴിക്കേണ്ടിയിരുന്നു. കലുഷവും അസ്വസ്ഥപരവുമായ ഈ രാഷ്ട്രീയാന്തരീക്ഷമാണു് നന്മ്യാർ സൃഷ്ടികളിൽ ചിത്രീകരിച്ചിട്ടുള്ളതു്. ഈ അല്പരാജാക്കന്മാർ പ്രായേണ ദുഷ്പ്രഭവം കാണിക്കുന്നവരും കരുണയില്ലാത്തവരുമായിരുന്നു:—

"കല്പപേറിത്തലക്കുത്തും പിടിപെട്ട
ചെല്പുന്നനേരത്തു കാട്ടാളമന്നവൻ
നല്പൊരുവാക്കു പറകയില്ലെന്നല്ല
വല്ലാത്ത വല്ലായ്മയുണ്ടാകുമപ്പോഴേ."

(കല്യാണസൗഗന്ധികം.)

"എന്തുനിശ്ചയമിപ്പൊഴുള്ള പക്കേടേ തൊഴിലൊരുവിധം
ചിന്തയിൽ കനിവില്ലവക്കിതു കരുതിനില്പൂണമേവനും"

(സഭാപ്രവേശം)

ഇവരിൽ മിക്കവരും ഏഷണിക്കാരായ രാജസേവന്മാരുടെ

വലയിൽ അകപ്പെട്ട് ഓരോ അന്യായങ്ങൾ കാട്ടിവന്നിരുന്നു. കായ്ക്കാരന്മാരും പണിക്കരന്മാരും ആയ്പ്പട്ടന്മാരും കോയിമ്മമാരും മറും അവരെ ചുറ്റിക്കൂടിയിരുന്നു. രാജസേവയ്ക്കു നടക്കുന്ന പരിഷയ്ക്കു കൊട്ടണച്ചോറല്ലാതെ മറ്റൊരു ആനുകൂല്യവും ലഭിക്കുന്നതു ദുർല്ലഭമായിരുന്നു. അക്കാലത്തെ രാജാവിനു പ്രജകളിൽനിന്ന്.—

"ഏഴയും കോഴയുമങ്കുങ്കുങ്കും
വാഴും നിലങ്ങടെ രാജഭോഗങ്ങളും
അങ്കപ്പണമങ്ങടിയറയും ചില
ചുങ്കപ്പണവും."

മറും ലഭിച്ചിരുന്നു. 'പ്രദോഷമാഹാത്മ്യത്തിൽ' സാലപ്പന്റെ പുറപ്പാട് വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നതു:—

"ഇക്കാലം വിദഭ്ന്റെ ദിക്കുകളെല്ലാമിങ്ങി-
ടക്കേണമെന്നാച്ചു തെക്കുള്ള പുരുഷാര-
മൊക്കെയുംവരുത്തിക്കൊണ്ടാന്നിച്ചു പുറപ്പെട്ട."

മാത്താണ്ഡവർമ്മമഹാരാജാവു് അയൽരാജ്യത്തെ ആക്രമിക്കുന്നതിനുള്ള പുറപ്പാടിനെ അനുസ്മരിച്ചാണ്. വിദേഹരാജാവു് സാലപ്പനോടു പറയുന്ന മറുപടി കായംകുളംരാജാവു് മാത്താണ്ഡവർമ്മമഹാരാജാവിനോടു പറഞ്ഞിരിക്കാമെന്ന വിധത്തിലാണ്. രാജ്യം നഷ്ടപ്പെട്ടുപോയ അല്പരാജാക്കന്മാരെപ്പറ്റി:—

"വാണീടുവാനൊരുദേശവുമില്ലാഞ്ഞു
കേണിടുമാറായി മറ്റെന്തു ചിന്തിതം
നാട്ടീന്നുമാറിപ്പുറത്തുനടക്കുന്ന
കൂട്ടത്തെയാക്കും ബഹുമാനവുമില്ല
ചാട്ടം പിഴച്ചകുരങ്ങിന്റെ കുട്ടിനി-
ക്കുട്ടം പിരിഞ്ഞു നടക്കേ തരംവരു."

(സുന്ദോപസുന്ദോപാഖ്യാനം.)

"നാട്ടിൽനിന്നു പുറത്തുമാറി നാടുവാഴിയുമങ്ങുവാ-
ലാട്ടിയോടിയ പട്ടിയും ശരിയാക്കുമാദരവില്ലെടോ."

(കുംഭകേൾന്ധവധം)

എന്നിങ്ങനെ വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു.

പ്രഭുക്കന്മാരുടെ ആഢ്യതാനടനവും ആഡംബരഭ്രമവും:—

"വേട്ടയ്ക്കായി പോകണമെങ്കിൽ
മുമ്പിലൊരമ്പതകമ്പടി വേണം
പിന്നെച്ചിലവക വേറേ വേണം
പെട്ടിയെടുപ്പാൻ പട്ടരുവേണം
കാലുതിരുമ്മാൻ നായരുവേണം

വേല്യക്കോരനുമരികേ വേണം
സഞ്ചിയെടുപ്പാൻ പുതുവാൾ വേണം" എന്നും,
"തന്നാത്മാനറിയാത്ത ജളന്മാരെ മന്ത്രിയാക്കി
തന്പാംഗിമണിയോട തന്റെകാര്യം വിചാരിച്ചാൽ
തന്നുടെ പ്രജകളോടേഴകോഴകംവാങ്ങി-
ത്താൻതന്നെ തന്റെ രാജ്യം നശിപ്പിക്കും പ്രഭുക്കന്മാർ."
(ഹരിശ്ചന്ദ്രചരിതം)

എന്നീ ഭാഗങ്ങളിൽ വർണ്ണിതമായിട്ടുണ്ട്.

ഭീമൻ, ദുര്യ്യോധനൻ, ദേവേന്ദ്രൻ, രാവണൻ മുതലായ പുരാണപുരുഷന്മാരെ കേരളീയദുഷ്പ്രഭുക്കളായി സങ്കല്പിച്ചാണ് ചിത്രീകരിച്ചിരിക്കുന്നതെന്നു മുമ്പു വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുണ്ടല്ലൊ. ദുഷ്പ്രഭുക്കന്മാരുടെ അഹമ്മതി അവരെ എത്രമാത്രം അവതാളത്തിലാക്കുമെന്ന് ആവക കഥകൾകൊണ്ടു വെളിവാക്കിയിരിക്കുന്നു.

നമ്പ്യാർ തന്റെ ജീവിതത്തിൽ ഏറിയഭാഗവും രാജധാനികളിൽ കഴിച്ചുകൂട്ടിയിരുന്നതിനാൽ അവിടത്തെ ഉള്ളുകള്ളികളെല്ലാം നല്ലപോലെ മനസ്സിലാക്കാനും അവയെ സ്വകൃതികളിൽ പ്രതിബിംബിപ്പിക്കാനും ഇടയായി. രാജധാനിയിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരുടെ ദുഷ്പ്രമാണിതവും അഴിമതികളും മോഹചാപല്യങ്ങളും നമ്പ്യാർക്കു പരിഹാസത്തിനു പറ്റിയ വിഷയമായിത്തീർന്നു. കോയിക്കലെ പ്രധാന ഉദ്യോഗസ്ഥൻ അക്കാലത്തു് സർവ്വാധികാര്യക്കാരാണ്. അയാളെ സഹായിക്കുന്നതിനു നിശ്ചയിച്ചിരുന്ന കാര്യക്കാരന്മാർ പൊതുവെ അഹംഭാവികളും, സ്ത്രീണന്മാരും, കൈക്കൂലിപ്രിയരും ആയിരുന്നുവെന്നു നമ്പ്യാർ വെളിവാക്കുന്നു. കാര്യക്കാർക്കു രാജധാനിയിലുണ്ടായിരുന്ന അധികാരത്തിനു് അതിരില്ലായിരുന്നു. കൊട്ടാരത്തിൽനിന്നും സാധിക്കേണ്ട ഏതു കാര്യത്തിനും കാര്യക്കാരെ സമീപിച്ചെങ്കിലേ സാധിക്കയുള്ളൂ. ഏതെങ്കിലും സംഗതി സംബന്ധിച്ചു വിവാദകക്ഷികൾ അരമനയിലെത്തിയാൽ കാര്യക്കാർക്കു കൈക്കാണം കൊടുക്കാതെ രാജാവിനെ മുഖം കാണിക്കുവാൻ സാധിക്കയില്ല. ആരു കൈക്കൂലി കൂടുതൽ കൊടുക്കുന്നുവോ അയാൾക്കു വിജയം വരിക്കുമെന്നുള്ളതും തീർച്ചയാണ്. രാജാവിനോടു വല്ല കപടവും പറഞ്ഞു് കൈക്കൂലി കൊടുത്തയാളിനു് അനുകൂലമായ തീർച്ചയുണ്ടാക്കുന്നതിൽ കാര്യക്കാർ ബദ്ധശ്രദ്ധനായിരിക്കും. അഗതരെ വല്ല കാരണവശാലും രാജാവു കണ്ടു് അതിനെപ്പറ്റി ചോദിച്ചാൽ വല്ല കള്ളത്തരങ്ങളും തട്ടി

വിട്ടു കായ്ങ്ങാം സേവച്ചപോലെ സാധിക്കുന്നതിനു കായ്ക്കാർ വട്ടംകൂട്ടും.

"രാജാവിനെച്ചെന്നു സേവിച്ചുനില്ക്കുയും
വ്യാജംപറഞ്ഞു പലരെച്ചതിക്കയും
കൈക്കുലിമെല്ലെപ്പിടുങ്ങുവാനല്ലാതെ
ഇക്കാരിയക്കാരന്മാക്കില്ല വാഞ്ഛിതം."

എന്നു ധ്രുവചരിതത്തിൽ ഇവരുടെ നടപടികളെ നമ്പ്യാർ വർണ്ണിക്കുന്നു. ഇവരുടെ അഹങ്കാരത്തിനു് കയ്യും കണക്കുമില്ല:—

"നമ്മുടെ കായ്ക്കാരന്മാരിലഹന്മതിക്കുടാത്തുള്ളവരില്ല
ഉമ്മാൻ വകയില്ലാത്തവർ മുന്നം
ധമ്മക്കഞ്ഞികുടിച്ചുകിടന്നു
നമ്മുടെ ശുശ്രൂതകൊണ്ടു വരുത്തി
സമ്മാനിച്ചു സമീപത്താക്കി
ചെമ്മേ വാളുകൊടുത്താൽ പിന്നെ
നമ്മെക്കാളൊരു പൌരുഷമേറും."

(പാതുചരിതം)

കല്പിക്കുന്നതിൽ പത്തുമടങ്ങു കവിഞ്ഞു നടക്കുന്ന കായ്ക്കാർ സാധുക്കളോടു് അമ്പതുരാശി പിടിച്ചുപറിച്ചാൽ ഒമ്പതുപോലും നൂപനു കൊടുക്കുമോയെന്നു സംശയമാണു്. "രാജ്യകായ്ങ്ങളെ ക്ലേശിക്കയെന്നൊരു വ്യാജം നടിച്ചു സമസ്തസാധുക്കളെത്തേജോവധംചെയ്തു വിത്തമാർജ്ജിച്ചുകൊണ്ടാജീവനാന്തം" കഴിക്കുന്ന കായ്ക്കാരുടെ ധനതൃഷ്ണ നിസ്സീമമാണു്. പലപ്പോഴും കായ്ങ്ങാം സാധിക്കുന്നതിനു കായ്ക്കാരെ കാണുന്നതിൽഭേദം അദ്ദേഹത്തിന്റെ 'അമ്മച്ചി'യോടു് അടുത്തുകൂടുകയാണു്. 'നാണിയെക്കണ്ടാലെളുപ്പമാമെന്നൊരു നാണിയം നാട്ടിൽ' പരക്കുന്നതുകൊണ്ടാണു് 'പെണ്ണുങ്ങളോടുവിചാരിച്ചു കായ്ങ്ങാം നിർണ്ണയിച്ചീടും പ്രഭുക്കളെക്കാാം പച്ചമണ്ണുകൊണ്ടുള്ള കൂടത്തിനുറപ്പേറും' എന്നു് നമ്പ്യാർ പറയുന്നതു്. രാജാവു് ഇത്തരമാളുകളുടെ മാത്രം ഉപദേശമനുസരിച്ചു ഭരണം നടത്തുവാൻ മുതിർന്നാൽ നാട്ടുകാരാരും രാജാവിനെ ആദരിക്കാതെ വരുമെന്നു കവി സൂചിപ്പിക്കുന്നു. കായ്ക്കാർ ആഡംബരപ്രിയന്മാരാണു്; വാലിയക്കാരനേറെയും സഞ്ചിക്കാരനേറെയും അകമ്പടിയോടും മോടിയോടും കൂടിയേ അയാാം എങ്ങോട്ടും പുറപ്പെടുകയുള്ളൂ. കണ്ടർമേനവൻ അക്കാലത്തെ കായ്ക്കാരന്മാരു

ടെ സ്വഭാവദൂഷ്യങ്ങളെ നല്ലപോലെമൂത്തീകരിച്ചിരുന്നു. സാധുക്കളെ ദ്രോഹിച്ചു ധാരാളം സമ്പാദ്യമുണ്ടാക്കിയതുകൂടാതെ അയാൾ കാണുന്നവക്കും കേൾക്കുന്നവക്കും ഭയങ്കരനുമായിരുന്നു. 'കണ്ടപെണ്ണുങ്ങളെ ആളയച്ചുകൊണ്ടുവന്നു നശിപ്പിക്കുന്ന' അയാളുടെ ശീലം കുപ്രസിദ്ധമായിരുന്നു. 'കണ്ടകന്മാക്കു മുമ്പനായ' ഇയാൾ കാമദേവഭാവം നടിച്ചു് എത്രയോ സ്ത്രീകളുടെ ചാരിത്ര്യത്തെ ധ്വംസനം ചെയ്തുവെന്നു കണക്കില്ല. ചെട്ടിയാരുടെ ഭാര്യയെ വശീകരിക്കുന്നതിനു യാതൊരു കൃസലുമില്ലാതെ പട്ടരച്ചനെ ചെട്ടിച്ചിയുടെ സവിധത്തിലേയ്ക്കു് അയച്ചു. തന്റെ ദുരുദ്ദേശങ്ങൾക്കു വശംവദയാകാഞ്ഞതിൽ ദുർമ്മദനായ മേനവൻ കോപിച്ചു്, ചെട്ടിയാരുടെ പേരിൽ ചുങ്കം കൊടുത്തിട്ടില്ലെന്നുള്ള കേസുചമച്ചു് അയാളെ പിടിച്ചു തടവിലാക്കി. മേനവന്റെ ഈ അക്രമപ്രവൃത്തിക്കു പകരം വീട്ടുന്നതിനു ചെട്ടിച്ചി പ്രയോഗിച്ച സൂത്രം നല്ലപോലെ ഫലിച്ചു. കാമാതുരനായി ചെട്ടിച്ചിയുടെ മുറിയിൽ ഇരുട്ടത്തണഞ്ഞ മേനവനെ ആശ്ലേഷിച്ചു് സ്വാഗതമരുളിയതു് അവളുടെ നീലക്കുരങ്ങാണു്. മേനവന്റെ ദേഹമാസകലം കടിച്ചുമാന്തി കീറി ചോരയിലണിഞ്ഞ വസ്ത്രമാനം അടുത്ത രാവിലേതന്നെ കാട്ടുതീപോലെ നാടെങ്ങും പരന്നതോടുകൂടി രാജാവു് അയാളുടെ സകല വസ്തുക്കളും കണ്ടുകെട്ടിയതുകൂടാതെ, നാടുകടത്തുകയും ചെയ്തു. ഇതുപോലെ "നാരിയെച്ചൊല്ലി സമസ്തംമുടിക്കുന്ന" കാഴ്ചക്കാരുടെ ശേഷിക്കുറവിനെ:—

"കാലത്തെഴുനേറ്റു നോക്കുന്ന നേരത്തു
താലത്തിലന്നം കണി കണ്ടില്ലെന്നാകിൽ
ബാലത്തരുണിയെത്തള്ളിപ്പുറത്താക്കി
വെയിലത്തുനിത്തിത്തട്ടുന്ന വമ്പന്റെ
ശൌര്യപ്രതാപങ്ങളന്നേരമത്ഭുതം
കാഴ്ചക്കാരെത്തുന്നനേരം മടക്കവും."

എന്നു് കവി അപഹസിക്കുന്നു. ചെക്കനും പട്ടരും പെട്ടിയും പെട്ടകവും അകമ്പടിയായി വെള്ളിപ്പിടിക്കത്തിയുമേന്തി പുറപ്പെട്ടുന്ന കാഴ്ചക്കാർ 'ശക്രനേക്കാളും പ്രൌഢത്വം' തനിക്കെന്നു ഭാവിക്കുമെങ്കിലും വക്കാണത്തിനായി ശത്രുസൈന്യം വന്നുവെന്നു കേട്ടാൽ അയാളെ കണികാണ്മാൻപോലും കിട്ടുകയില്ല. ആഡംബരഘോരണികളും മറ്റും ഉപേക്ഷിച്ചു ജീവിതത്തെക്കരുതി ഓടിയൊളിക്കുന്ന

ഈ കാതരപ്പെരുമാളുടെ വീര്യവും ശൌര്യവും എല്ലാം പെണ്ണുങ്ങളുടെ കൂട്ടത്തിലെത്തുമ്പോൾ മാത്രമാണ് പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നത്. രാജാവിന്റെ ഹിതം നോക്കി:—

"പള്ളിശ്രാമ്പിമേലേറി തിരുമുമ്പിൽ ചെന്നുനിന്നു
പള്ളിക്കട്ടിലിൻതാഴെനിന്നു മൂക്കിൽവിരൽതള്ളി
ഭള്ളുകാട്ടിക്കൊണ്ടു കായ്മുണത്തിച്ചുവസിച്ചീടുന്ന"

മീശക്കൊമ്പന്മാരായ കായ്ക്കാരന്മാർക്കു കാലചക്രത്തിരിപ്പിൽ വന്നുചേരുന്ന വിധിവിപര്യയത്തെപ്പറ്റി പഞ്ചേന്ദ്രോപാഖ്യാനത്തിൽ:—

"കാരിയക്കാരനായ് പണ്ടു കോലകത്തു മാളികമേൽ
നാരിയെ കൊണ്ടുപോയ് വച്ചു സുഖിച്ചുവാണവനിപ്പോൾ"

ആരിയച്ചെട്ടിയെച്ചെന്നു കാൽപിടിച്ചു കിടക്കുന്നു
കാരിയം രണ്ടുപറെങ്ങാൻ കിടച്ചെങ്കിലതുതന്നെ."

എന്നു് കവി വർണ്ണിക്കുന്നു.

രാജധാനിയിലെ താണതരം ഉദ്യോഗസ്ഥവൃന്ദവും നമ്പ്യാരുടെ പരിഹാസശരത്തിനു ലാക്കാകുന്നുണ്ടു്. കണക്കെഴുത്തുപിള്ളമാർ സംസ്കൃതകവികളാൽ നിന്ദ്യം അധിക്ഷിപ്തരായിട്ടുണ്ടെങ്കിലും, നമ്പ്യാരുടെ പരിഹാസത്തിനു് അതുത്തോളം മൂർച്ചയില്ല. അവരെപ്പറ്റി:—

"ബാലന്റെ നാമം കാലന്റെ ഭാവം
കണ്ടാൽ ക്രൂരമോ ചില പേപിശാചോ
ശീലം കഠോരം കുലമാരറിഞ്ഞു
ലോകം മുടിഞ്ഞു, ഇവരാൽ വലഞ്ഞു."

എന്നുതുടങ്ങിയുള്ള പ്രാചീനഭാഷാശ്ലോകങ്ങളിൽ നിഴലിച്ച കാണുന്നിടത്തോളം വൈരസ്യം നമ്പ്യാർക്കു് അവരോടു് തോന്നിയിരുന്നില്ല. ശാന്തവും കരുണാശീതളവുമായ പരിഹാസമേ അവരെപ്പറ്റിയും പ്രയോഗിക്കുന്നുള്ളൂ. 'കഴുത്തിൽ ഭസ്മവും കാതിൽ കടുക്കനും പോട്ടുകൊണ്ടുഞ്ഞെഴുത്തിനു വന്നുചാക്കും' പിള്ളമാരെ സാധുജനദ്രോഹം, കള്ളത്തരം, സ്ത്രീസേവ എന്നീ ദുർഗ്ഗുണങ്ങളുള്ളവരായി നമ്പ്യാർ ചിത്രണം ചെയ്യുന്നു. ചുങ്കപ്പിള്ളമാരെപ്പറ്റി 'ഹരിണീസ്വയംവര'ത്തിൽ:—

"പുകസ്ഥലങ്ങളിൽ ചെന്ന പഥികരെ
കിങ്കരന്മാർകളെക്കൊണ്ടുമടിപ്പിച്ചു
സങ്കടപ്പെട്ട കിട്ടുന്ന പണംകൊണ്ടു
മങ്കമാർ വീട്ട പുലത്തുന്നിതുചിലർ."

എന്നു് പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു. അവരുടെ കള്ളത്തൊഴിലുകളെപ്പറ്റി 'നഗമോക്ഷ'ത്തിൽ:—

"തള്ളമാരെക്കൊണ്ടു കണ്ണീർകടിപ്പിച്ചു
കൊള്ളാതിരിക്കണമെൻപിള്ളമാരഹോ!
കള്ളത്തൊഴിലുള്ള ക്രൂട്ടമീ നിങ്ങളെ-
ന്തള്ളോളവും ശങ്കയില്ലിങ്ങു ബാലരേ!" എന്നും,

"ചന്ദ്രാംഗദചരിത'ത്തിൽ:—

'വേശ്യാലകളൊരുകൈയിലെടുത്തു'
കാര്യസ്ഥന്മാർ വീശിവിരിച്ചതി
ശൌര്യം കാട്ടിനടന്നുതുടങ്ങി.
കള്ളക്കാര്യം ചെയ്യുന്നതിനതിവിരു-
തുള്ളോരുകാര്യസ്ഥന്മാരിങ്ങനെ-
യുള്ളതരത്തിൽ തങ്ങടെ മുട്ടുക-
ളെല്ലാം തീക്കാമെന്നുറപ്പിച്ച്
ഉള്ളതിലെട്ടും പത്തും കൂട്ടി
കള്ളക്കുത്തുകണക്കുകളെഴുതി
ഉള്ളിലെമോഹം പോലെടുവ്യം
കള്ളവഴിക്കു കരസ്ഥവുമാക്കി" എന്നും,

നമ്പ്യാർ പരിഹസിക്കുന്നു.

വേശ്യയായ മണിമാണിക്യത്തിന്റെ പടിപ്പുരയിൽ പാട്ടുകിടന്നു് അവഠംക്കു ധാരാളം പണം വാരിക്കൊടുക്കുന്ന കണക്കപ്പിള്ളമാരെ ഹരിശ്ചന്ദ്രചരിതത്തിൽ നമ്പ്യാർ വർണ്ണിക്കുന്നു. പ്രവൃത്തികാരന്മാരേയും അധികാരികളേയും നമ്പ്യാരുടെ പരിഹാസപരിധിയിലുൾപ്പെടുത്തിക്കാണുന്നു. നഗമോക്ഷത്തിൽ അക്കാലത്തെ അധികാരിയുടെ ചിത്രം ആലേഖനംചെയ്തിട്ടുണ്ടു്:—

"ഇപ്പോളധികാരിയായിട്ടൊരുത്തനെ
കല്പിച്ചൊരേടത്തുവിട്ടുവെന്നാലവൻ
അക്കരക്കാരെ പിഴപ്പിച്ചു രാശിയും
ചക്രവും നെല്ലും കരസ്ഥമാക്കിക്കൊണ്ടു
പൊക്കംപിടിപ്പിച്ചയ്യും പ്രജകളെ-
പ്പൊക്കണം കെട്ടിക്കുമേവനെന്നാകിലും
രണ്ടുപണം കൈയിലുള്ള പുരുഷനെ-

കൊണ്ടുപലതരം ശിക്ഷ കളിപ്പിക്കും
ഉണ്ടായതൊക്കെപ്പിടുങ്ങുമല്ലെന്നോരു-
രണ്ടായിരത്തിനു സാധനം വാങ്ങുമ്പോൾ
കണ്ടങ്ങളൊക്കവെ കണ്ടെഴുതിക്കൊണ്ടു
പണ്ടാരമാക്കി കൃഷിയും തുടങ്ങിച്ചു
പണ്ടാരമോക്കാത്ത പാട്ടമുദ്യോഗയെ-
യുണ്ടാക്കിനെല്ലളപ്പിച്ചു സചരുപിച്ചു
തമ്പുരാക്കന്മാക്കൊരുകാലും കൊടുക്കാതെ
തൻപുരംതന്നിലങ്ങാക്കിപ്പതുക്കവേ
വിറുപിരിച്ചുകൊണ്ടുചിവീട്ടിൽചെന്നു
പറുമച്ചങ്ങാതി മങ്ങാതവൾക്കണ്ടു
കൊറിനും കോപ്പിനുമൊക്കെച്ചെലവിട്ടും
മുറവും മുതലുള്ളതെല്ലാം മുടിച്ചുടൻ
മറ്റുള്ളലോകരോടങ്ങിരന്നങ്ങിനെ
കൊറഞ്ഞുതിരഞ്ഞു നടക്കുമാറായ്തരും."

മണ്ഡപത്തുംവാതിൽ കാക്കുന്ന അധികാരിയുടെ ശീലവും നമ്പ്യാരുടെ ദൃഷ്ടിയിൽ പെടാതെയിരിക്കുന്നില്ല:—

"കണ്ടെത്തിൽ കൃഷിചെയ്താലുണ്ടാകും വിളവെല്ലാം
കണ്ടെത്തിപ്പിടിപെട്ട കശ്മലർ വാരിവാരി-
ക്കൊണ്ടെങ്ങും തിരിക്കും കണ്ടിരിക്കുന്നോരെന്തുചെയ്വൂ
പണ്ടാരം നടക്കാത്ത കണ്ടങ്ങൾ കൃഷിചെയ്യ
കണ്ടെങ്കിലതുമെല്ലാം പണ്ടാരവകയാക്കി
മണ്ഡപത്തിൻവാതിൽകാക്കും മനുഷ്യപ്രൌഢിമാന്മാർക്കു
കൊണ്ടുചെന്നുകൊടുക്കാഞ്ഞാൽ മറിക്കുമസ്സമർത്ഥന്മാർ"

കർണാടന്മാരായ യജമാനന്മാരുടെ ദുർന്യായങ്ങളെപ്പറ്റി 'ഹരിശ്ചന്ദ്രചരിത'ത്തിൽ:—

"വല്ലാതെവലയ്ക്കുന്ന ദീനരാം മാനുഷന്മാരെ
നെല്ലും വിത്തുമെപ്പേരും കണ്ടെഴുതിപ്പാട്ടിലാക്കി-
ച്ചെല്ലുന്ന ചെലവൊക്കെച്ചുരുക്കി ബ്രാഹ്മണക്കിപ്പോൾ
ഇല്ലത്തേക്കുടംബത്തിന്നഷ്ടികഷ്ടിച്ചു കല്പിച്ചാ-
രിന്നത്തെ യജമാനന്മാരുടെ ശീലമീവണ്ണം" എന്നും,

'സഭാപ്രവേശ'ത്തിൽ:—

"രക്ഷിപ്പാനധികാരിയായുള്ള യജമാനൻ
ഭക്ഷിപ്പാൻപുറപ്പെട്ടാലക്കാലം പ്രജകൾക്കു
ഉമ്മാനുമുട്ടുപ്പാനും തേക്കാനും വകയില്ല
എങ്ങാനും പുറപ്പെട്ട പൊയ്യാൽകൊന്നതേനല്ല." എന്നും,

'രുക്മിണീസ്വയംവര'ത്തിൽ:—

"പത്തുവിതച്ചാലതു പത്തു വിളയും കണ്ടും
പത്തുപറയ്ക്കുള്ളതെടുത്തു മറാക്കാനും കൊ-
ടുത്തു യജമാനന്മാർ പത്തുപണം കൈയിലെ-
ടുത്തുകൊടുത്തെന്നാൽ പൊരുത്തു അതല്ലെന്നാൽ പു-
രുത്തുപോമെന്നല്ലാ മരുത്തു പണിയുടങ്ങും." എന്നും,

നമ്പ്യാർ വർണ്ണിക്കുന്നു. കൊട്ടാരത്തിലെ കോയിമ്മ സ്ഥാനക്കാരായ സേവകന്മാരേയും നമ്പ്യാർ സൌകര്യംപോലെ പരിഹസിക്കാതിരിക്കുന്നില്ല. സവ്വാണിക്കു ബ്രാഹ്മണരെ പ്രതിഗ്രഹം വാങ്ങുവാൻ അകത്തു കടത്തിവിടുകയും അവക്കു വാരിക്കോരിക്കൊടുക്കയും ചെയ്യുന്നതു് ഇവരാണെന്നു പഞ്ചേന്ദ്രോപാഖ്യാനത്തിൽ പ്രസ്താവിക്കുന്നു. ഇല്ലത്തു മൂസ്സതിന്റെ അറിവില്ലാതെ നെല്ലും പണവും കൈക്കലാക്കി അച്ചിക്കും മറ്റും വാരിക്കൊടുത്തതിനു ബഹിഷ്കരിക്കപ്പെട്ട ആഢ്യക്കു കൊട്ടാരത്തിൽ കോയിമ്മസ്ഥാനം ലഭിച്ചപ്പോൾ തന്റെ സ്വാധീനമുപയോഗിച്ചു നമ്പൂരിയുടെ കണ്ടങ്ങൾ വിലക്കിമാറ്റി എഴുതിച്ചു പ്രതികാരം സാധിച്ചതായി ഹരിണീസ്വയംവരത്തിൽ വർണ്ണിക്കുന്നു. ഇങ്ങിനെ സവ്വാധികാര്യക്കാർ മുതൽ അകമ്പടിക്കാരുവരെയുള്ള ഉദ്യോഗസ്ഥലോകത്തെ ഹൃദയംഗമമായ രീതിയിൽ പരിഹസിച്ചു് നമ്പ്യാർ നമ്മുടെ മുമ്പിൽ ആവിഷ്കരിക്കുന്നു.

അക്കാലത്തെ യുദ്ധസന്നാഹങ്ങളേയും പടകയറിവന്നു ചെയ്യുന്ന ഉപദ്രവങ്ങളേയും നമ്പ്യാർ പല കൃതികളിലും സരസമായി വർണ്ണിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഓരോ കരയിൽനിന്നും അരോഗവാന്മാരായ ആളുകളെയെല്ലാം ചേർത്തു് ഒരു പുള്ളിപ്പട രൂപീകരിക്കേണ്ടതു് അതാതു കരയജമാനന്മാരുടെ ചുമതലയാണു്. എന്നാൽ കരയിലുള്ള കളരിയിൽ ഓതിയും കടകം മുതലായ അടവുകളും വെട്ടും തടയും മറ്റും കളരിക്കുറുപ്പന്മാരുടെ കീഴിൽ അഭ്യസിച്ചവരെ മാത്രമേ രാജസൈന്യത്തിൽ ചേർത്തിരുന്നുള്ളു. രാജാവിനുവേണ്ടി യുദ്ധംചെയ്തിരുന്നവക്കു പ്രതിഫലം വിരുത്തി ഏല്പാടിന്മേൽ നിലവും പുരയിടവും ചാർത്തിക്കൊടുക്കുകയായിരുന്നു. ജയിച്ചടക്കുന്ന സ്ഥലങ്ങളും മറ്റും യുദ്ധത്തിലേർപ്പെടുന്ന കരക്കാർക്കും മറ്റുമായി കണ്ടെഴുതി കൈയാളിക്കുന്ന പതിവും നടപ്പിലി

രുന്നു. ഏതെങ്കിലും ഉഴിയക്കാരൻ തന്റെ വിഹിതകൃത്യത്തിനു ഹാജരാകാതെയിരുന്നാൽ അതിനെപ്പറ്റി അന്വേഷണവും പതിച്ചുകൊടുത്തിരുന്ന നിലങ്ങളും പുരയിടങ്ങളും വിലക്കുകയും ചെയ്തുവന്നിരുന്നു. നാടുവാഴിക്കു അപ്രീതി തോന്നിയാൽ എപ്പോഴും വേണമെങ്കിലും ഒരുവന്റെ വസ്തു എടുത്തുകളയുന്നതിനു പ്രയാസമില്ല. പലപ്പോഴും രാജസേവകന്മാരുടെ കുസൃതിയും ഏഷണിയുംകൊണ്ടു കൂടിയാന്മാരുടെ കണ്ടം വിലക്കുന്നതിനു നാടുവാഴി ഒരുങ്ങിയിരുന്നതായിക്കാണുന്നു. കണ്ടച്ചാരുടെ കണ്ടമെടുത്തുവെന്നു് അറിഞ്ഞതുമുതൽ തനിക്കും ഈ ചെകിതി പിണയുമെന്നു ഭയപ്പെട്ടിരുന്ന നായർ കല്പനപറയാൻ വരുന്നയാളിനു കൈക്കാണമൊന്നും കൊടുക്കുവാൻ കൈയിലില്ലാതെ വിഷമിച്ചതായി ഘോഷയാത്രയിൽ വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു. ഏഷണികൂട്ടി ചെണ്ടപിണപ്പാൻ വിരുതുള്ള ചണ്ടികളുടെ കുണ്ടാമണ്ടികഥ പണ്ടു പ്രവൃത്തിനടത്തിയ പരിഷകഥ ഉണ്ടായിരുന്നുവെങ്കിൽ സഫലമാകയില്ലായിരുന്നുവെന്നു് പറഞ്ഞുകൊണ്ടു, പഴയകാലം മുതൽ പരമ്പരയാ കൃഷിചെയ്തുവരുന്ന പട്ടോലക്കാരിൽനിന്നുമെടുത്തു വേറെ ആളുകഥക്കായി കണ്ടെഴുതുന്ന കനിവില്ലായ്മയെപ്പറ്റി 'എങ്കിലസ്സുയോധനൻ മമ വസ്തുവിനു വിലക്കുമോ' എന്നു് സഭാപ്രവേശത്തിലെ ബ്രാഹ്മണൻ ചോദിക്കുന്നു. അസ്ഥിരമായ ഈ വിരുത്തിയേപ്പാടിൽ നാടുവാഴിക്കുവേണ്ടി ഉഴിയം കഴിച്ചിരുന്ന ഭടന്മാർ ആവശ്യപ്പെട്ടപ്പോഥം അവരുടെ യജമാനന്മാരുടെ കീഴിൽ കൂട്ടം കൂട്ടമായി കോട്ടയ്ക്കുള്ളിൽ എത്തണമെന്നായിരുന്നു അവിടത്തെ നിയമം. വാൾ, പരിച, കത്തി, കട്ടത്തില, വില്ലു്, അമ്പു്, കുന്തം, വേലു്, ലന്തത്തോക്കു് മുതലായ ആയുധങ്ങളും ധരിച്ചു്, തകിൽ, കുഴൽ, കൊമ്പു്, കാഹളം, മുരശു്, പെരുമ്പറ എന്നു തുടങ്ങിയുള്ള വാദ്യഘോഷങ്ങളോടും കൂടെ, തഴ, ചാമരം, കൊടി എന്നീ സാമഗ്രികളോടും യുദ്ധത്തിനു പുറപ്പെടുന്ന കോലാഹലം സുന്ദോപസുന്ദോപാഖ്യാനം, പൌണ്ഡ്രകവധം, പ്രദോഷമാഹാത്മ്യം, ഘോഷയാത്ര, സഭാപ്രവേശം എന്നിങ്ങനെ പലെടത്തും തന്മയത്വത്തോടെ വർണ്ണിക്കുന്നുണ്ടു്. പടപുറപ്പെടുന്നതിനുള്ള സന്നാഹങ്ങളെല്ലാം കൂടിക്കഴിഞ്ഞാൽ പുറപ്പെടുന്നതിനു മുമ്പു, കെങ്കേമമായ ഒരു സദ്യ ഭടന്മാക്കു കൊടുക്കുക പതിവായിരുന്നു. ഇടിവെ

ട്ടുന്നപോലുള്ള പടക്കൊട്ടും മുഴക്കിക്കൊണ്ടു ശത്രുരാജ്യത്തിൽ പ്രവേശിച്ചു തക്കവും തരവും നോക്കി പാളയമുറപ്പിച്ചിരുന്ന ഭടന്മാർ യുദ്ധത്തിനു് അണിവെടി വെക്കുമ്പോഴും നിരക്കുന്നതും അടവുകളും പലതും പയറുന്നതും സത്യാസന്ധസംവരത്തിൽ വിശദമായി വർണ്ണിച്ചിട്ടുണ്ടു്. യുദ്ധപ്രപഞ്ചത്തിലെ ഉത്തുംഗഘോഷം ഇതു തന്മയത്വത്തോടു് ഭാഷാകവികളിൽ ചുരുക്കം ചിലരേ വർണ്ണിച്ചിട്ടുള്ളു. ശത്രുസൈന്യം ആക്രമണത്തിനു വരുമ്പോഴും അവരെ തടുക്കുന്നതിനു് ചെയ്യേണ്ട സന്നാഹങ്ങളെന്തെല്ലാമെന്നു് പൌർണ്ണുകവധത്തിൽ:—

കോട്ടകളിഹ ചുഴലവുമൊട്ട കെട്ടിയുറപ്പിക്കേണം
കോട്ടമരുതതു കിമപി നമുക്കിഹ കൊത്തളമനവധി വേണം
വാട്ടമതിനു മമ ഹൃദി നഹി നഹി വാടകിടങ്ങുകൾ വേണം
ചേട്ടകളുടെ വരവിനു മുന്നമിതൊക്കെയൊരുക്കീടേണം
... ...
വെടിവയ്പതിനു മരുന്നുകളൊരുവക തീക്കല്ലുകളും
ഝടിതിവരുത്തി സവരുപിക്കണമൊരുദിശി കുന്നുകണക്കെ
പടവെട്ടം നായന്മാക്കിഹ പുകയില കള്ളു കറപ്പും
കൊടുതാകിന കഞ്ഞാവെന്നിവ വളരെ വരുത്തീടേണം
... ...
ശത്രുകുലഭയങ്കരമാകിന ഭീരങ്കിത്തോക്കുകളും
കൊത്തളമതിലേറി മരുന്നും നിറച്ചുടനുണ്ടകളിട്ടും
പത്തനഭൂവി ചുഴലവുമൊട്ടവെച്ചു നിരത്തീടേണം"

എന്നു വിവരിക്കുന്നു. യുദ്ധത്തിലെ കോലാഹലവർണ്ണനയ്ക്കു സത്യസന്ധസംവരത്തിലുള്ളു:—

"വെട്ടുകൾ ചില തട്ടുകൾ മുട്ടുകൾ തടവുകൾ മറ്റൊരു ഭിക്കിൽ
അടികളുമഥ പിടികളുമിടികളുമിളകിന പൊടികളുമുടനെ"

എന്നു തുടങ്ങുന്ന ഭാഗം നല്ലൊരുദാഹരണമാണു്. പടവന്നുകയറിയാലുള്ള ഉപദ്രവങ്ങളും നാശങ്ങളും പ്രദോഷമാഹാത്മ്യം, ത്രിപുരദഹനം, ബാണയുദ്ധം എന്നു തുടങ്ങിയുള്ള കഥകളിൽ വിസ്തരിച്ചു് വിവരിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഈ ഭാഗങ്ങളിൽ നമ്മുടെ പരിഹാസരസം വഴിഞ്ഞൊഴുകുന്നതു് വീക്ഷിക്കാവുന്നതാണു്. പടകയറിയാലുണ്ടാകുന്ന വൈഷമ്യത്തെ വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്ന ഭാഗങ്ങളിൽ സ്ഫുരിക്കുന്ന ഹാസ്യരസത്തിന്റെ ഹേതു സാധാരണമായി വിചാരിക്കാതെ സംബന്ധമില്ലാത്തവ തമ്മിൽ സംബന്ധം ഉദ്ഭാവനം ചെയ്യുന്നതാണു്. 'കണ്ടുഗ്രഹത്തിൽ കലവും തവിയും

കണ്ടാലന്നവർ കേറിയെടുക്കും' എന്നു തുടങ്ങി ഇല്ലങ്ങളിൽചെന്നു അന്തണരേയും അന്തർജ്ജനങ്ങളേയും യാതൊരു ബഹുമാനവുമില്ലാതെ ഉപദ്രവിക്കുക, കൊള്ളയിടുക, വീടു കൊള്ളിവയ്ക്കുക, ഉള്ളതെല്ലാം കത്തിക്കുകയുക, ഓട്ടക്കിണ്ടിവരെയുള്ള പാത്രങ്ങൾ തട്ടിക്കൊണ്ടു പോവുക, അത്തന്മാരുടെ ചെറുതാലി, അച്ചിമാരുടെ ആഭരണങ്ങൾ എന്നിവ കൈക്കലാക്കുക, എന്നിവയെല്ലാം പുറമേ:—

"നീലിപ്പെണ്ണിനു താലികൾപോയി
ചക്കിപ്പെണ്ണിനു ചരടും മിന്നുമ-
ലക്കിയ തോരൻമുണ്ടും പോയി
കണ്ടച്ചാരുടെ മുണ്ടും പോയി
ചെണ്ടക്കാരുടെ ചെണ്ടകൾ പോയി
കേളച്ചാരുടെ വാളുംപോയി
കാളൻനായുടെ ചങ്ങല പോയി."

എന്നെല്ലാം കവി സരസമായി പ്രദോഷമാഹാത്മ്യത്തിൽ വർണ്ണിക്കുന്നു. പട വന്നുകയറുമ്പോൾ സ്ത്രീകളുടെയിടയിലുണ്ടാകുന്ന സംഭ്രമകോലാഹലം ബാണയുദ്ധത്തിൽ വർണ്ണിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. നാലഞ്ചു കുട്ടികളുള്ളവരിൽ ഒന്നിനെ എളിയിലെടുത്തും ഒന്നിനെ കൈക്കുപിടിച്ചു നടത്തിയും പിന്നുള്ളവരെ എന്തുചെയ്യണമെന്നു് അറിയാതേയും സംഭ്രമിക്കുന്ന അച്ചിയുടെ ചിത്രം എത്ര സ്വാഭാവികമായിരിക്കുന്നു!

നമ്പ്യാരുടെ കാലത്തെ രാജശിക്ഷയുടെ അവ്യവസ്ഥിതത്വവും അനിയന്ത്രിതത്വവുമായ നിലയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പരിഹാസദൃഷ്ടിയിൽപെടാതിരിക്കുന്നില്ല. രാജകിങ്കരന്മാരായ ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരുടെ തോന്ന്യാസങ്ങൾകൊണ്ടു കുറ്റങ്ങളുടെ ഗൗരവലാഘവത്തെപ്പറ്റി ചിന്തിക്കാതെ അവയ്ക്കനുസരണമല്ലാത്ത ശിക്ഷകൾ നല്കിവന്നിരുന്നു. ചുങ്കം കൊടുക്കാത്ത ചെട്ടിയാരെ കിങ്കരന്മാർ ചെന്നു പട്ടിയെപ്പോലെ പിടിച്ചുകെട്ടി തടവിലാക്കുന്നു. രാജകല്പന ലംഘിക്കുന്നവരായി സംശയിക്കപ്പെട്ടിരുന്നവർ ബ്രാഹ്മണേതരന്മാരായിരുന്നാൽ മരണശിക്ഷ അനുഭവിക്കേണ്ടിവന്നിരുന്നു. എത്ര കഠോരമായ കുറ്റം ചെയ്താലും കായ്ക്കാർക്കും മറ്റും കൈക്കാണം കൊടുക്കാമെങ്കിൽ ശിക്ഷകൂടാതെ കഴിക്കാമായിരുന്നു. ബ്രാഹ്മണരെ കൂട്ടത്തിൽനിന്നും പിരിച്ചു് ഭ്രഷ്ടരായി ത

ള്ളി നാടുകടത്തുകയല്ലാതെ മരണശിക്ഷയ്ക്ക് ഒരിക്കലും വിധേയ രാക്കിയിരുന്നില്ല. ഒരു ചെട്ടിയാർ കെട്ടിയ പെണ്ണിന്റെ മൂക്കു കടിച്ചെടുത്തുവെന്നു കേട്ടപ്പോഴേക്കുതന്നെ നാട്ടിലുള്ളവരെല്ലാം കോയിക്കൽ സ്വരൂപിച്ചു് അയാളെ വെട്ടിക്കൊല്ലണമെന്നു ബഹളം കൂട്ടിയതായും അയാളുടെ പീടിക കൃത്തിക്കവരുവാൻ ഒരുങ്ങിയതായും മറ്റും ധ്രുവചരിത്തിൽ വിവരിച്ചിരിക്കുന്നു. മോഷണക്കുറ്റത്തിനു വധശിക്ഷ അക്കാലത്തു് നല്കിവന്നിരുന്നു:—

"കട്ടംകൊണ്ടു പുറപ്പെട്ടാലൊരു
വെട്ടംകൊണ്ടു മരിക്കാമുടനെ"

(രുക്മിണീസ്വയംവരം)

വസുലക്ഷ്മിയുടെ ജാരനായിരുന്ന കണ്ടച്ചാരെ കള്ളനാണെന്നു സംശയിച്ചാണു് രാജകിങ്കരന്മാർ കൊന്നു മരക്കൊമ്പിൽ തൂക്കുന്നതു്. കൈക്കുലിപ്പാപിയായിരുന്ന കണ്ടർമേനവൻകായ്ക്കാക്കു തക്കതായ ശിക്ഷ ലഭിക്കുന്നുണ്ടു്. പക്ഷേ വസ്തുക്കഠം കണ്ടുകെട്ടുക, നാടുകടത്തുക മുതലായ അതിതീക്ഷ്ണങ്ങളായ ശിക്ഷകഠം പലപ്പോഴും തുച്ഛങ്ങളായ കുറ്റങ്ങഠംക്കായി നല്കിവന്നിരുന്നു. കായ്ക്കാരന്മാരുടെ ന്യായാന്യായവിവേചനയില്ലാതെയുള്ള ശിക്ഷാനീതികളെപ്പറ്റി രുക്മിണീസ്വയംവരത്തിൽനിന്നും ഗ്രഹിക്കാവുന്നതാണു്. മാക്കോച്ചാരും മൂക്കച്ചാരുംകൂടി കലശലുകൂട്ടിയതിനു ശിക്ഷ അനുഭവിച്ചതു് ഒന്നിനും പോകാത്ത വേറൊരാളാണു്. കായ്ക്കാരുടെ കിങ്കരന്മാരായ ആയ്പ്പട്ടന്മാർ കലശൽ കൂട്ടിയവക്കു ശിക്ഷ നല്കാതെ, ഇക്കാരണം പറഞ്ഞു് ആരുടെ ഗൃഹത്തിൽവച്ചു സംഭവം നടന്നുവോ എന്നതിനെ അടിസ്ഥാനമാക്കി അയാളുടെ സർവസ്വവും അപഹരിച്ചതായിക്കാണുന്നു. വീട്ടിൽ വന്നവർ കാട്ടിയ ദോഷത്തിനു് ഒന്നും ചെയ്യാത്ത വീട്ടിലെ നായരെ ഉത്തരവാദിയാക്കി ദണ്ഡനീതി നടത്തുന്ന കായ്ക്കാരന്മാരുടെ ധനാശ ന്യായവിചാരത്തിൽനിന്നും അവരെ വ്യതിചലിപ്പിച്ചിരുന്നു. എന്തെങ്കിലും പറഞ്ഞു് സാധുക്കളെ ഉപദ്രവിച്ചു പണം തട്ടണമെന്നല്ലാതെ കുറവാളികഠംക്കു് ഉചിതമായ ശിക്ഷ നല്കി ന്യായം നടത്തണമെന്നുള്ള ആഗ്രഹം അവരെ തൊട്ടു തെറിച്ചിട്ടുപോലുമില്ല.

നമ്പ്യാരുടെ പരിഹാസത്തിനു പ്രതിപാദ്യവിഷയമായിത്തീരുന്ന സാമുദായികസ്ഥാപനങ്ങളിൽ കുടുംബത്തിനാണ് എല്ലാംകൊണ്ടും പ്രാധാന്യമുള്ളതു്. ഏതൊരു രാജ്യത്തിലെ ജനസമുദായവും ജാതിയേയും തൊഴിലിനേയും അടിസ്ഥാനമാക്കി ഉണ്ടായിട്ടുള്ള അനവധി കുടുംബങ്ങൾ ഒന്നിച്ചുചേർന്ന പ്രപഞ്ചമാണല്ലോ. സാമുദായികസ്ഥാപനങ്ങളിൽ സർവ്വപ്രകാരേണയും പ്രാമാണ്യമർഹിക്കുന്ന കുടുംബത്തിന്റെ നാനാവശങ്ങളേയും നമ്പ്യാർ സ്വകൃതികളിൽ പ്രതിബിംബിപ്പിക്കുന്നുണ്ടു്. ഗൃഹസ്ഥജീവിതത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനക്കല്ലായ വിവാഹബന്ധത്തെപ്പറ്റി നമ്പ്യാർ ഫലിതമായ രീതിയിൽ വിമർശിക്കുന്നതു പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധേയമാണു്. അക്കാലത്തെ ജനസമുദായത്തിൽ നടപ്പിലിരുന്ന വിവാഹബന്ധം വളരെ ശിഥിലമായിരുന്നുവെന്നതിനു യാതൊരു സംശയവുമില്ല. അന്നത്തെ അവസ്ഥയെ കൂലങ്കഷമായി സ്വകവിതയിൽ പ്രതിഫലിപ്പിക്കുവാൻ നമ്പ്യാർ ശ്രമിച്ചതിനാൽ, വിദ്യാഭ്യാസപ്രചാരംകൊണ്ടും പാശ്ചാത്യപരിഷ്കാരംകൊണ്ടും വലിയ മാറ്റം വന്നിട്ടുള്ള ഇക്കാലത്തു് അവയിൽ ഏതാനും ഭാഗങ്ങൾ അസഭ്യങ്ങളായിത്തീർന്നതിൽ ആശ്ചര്യപ്പെടാനില്ല. അക്കാലത്തെ സമുദായാവസ്ഥയുടെ ശിഥിലതകൊണ്ടു് ആ ഭാഗങ്ങൾ സഭ്യതയ്ക്കു പോരാത്തവയാണെന്നു സാമാന്യജനങ്ങൾ കരുതിയിരുന്നുമില്ല. യഥാർത്ഥത്തിൽ സഭ്യങ്ങളല്ലാത്ത കാര്യങ്ങളെപ്പറ്റി പ്രസ്താവിക്കുന്നതിനു സന്മാർഗ്ഗനിരതനായ നമ്പ്യാർക്കു സ്വതസ്സിദ്ധമായ വൈരസ്യമുണ്ടായിരുന്നുവെന്നു തെളിയുന്നുമുണ്ടു്. കീചകവധത്തിൽ പാഞ്ചാലി നിർദ്ദേശിക്കുന്ന സങ്കേതത്തിൽ കീചകൻ പ്രവേശിച്ചതിൽ പിന്നീടുള്ള കഥയെപ്പറ്റി—

> "ദോഷമായ ശകുനത്തെ ശകലം ഗണ്യമാക്കാതെ
> ശേഷമുള്ള വഴി തപ്പിനടന്നു ക്രൂരരക്കത്തി
> ശേഷമുള്ള കഥയൊന്നു വിസ്തരിച്ചു പറയുമ്പോൾ
> ദൂഷണം വന്നിടുമെന്നു ശങ്കകൊണ്ടു ചുരുക്കുന്നു."

എന്നു പ്രസ്താവിക്കുന്നു. കവിയുടെ കാലത്തെ പരിതഃസ്ഥിതികളെ ആധാരമാക്കി തൽകൃതികളെ പരിശോധിക്കുന്നതല്ലാതെ ഇന്നത്തെ സ്ഥിതിയെ സ്മരിച്ചുകൊണ്ടു നമ്പ്യാരെ ഇക്കാര്യത്തിൽ അപരാധിയായിക്കരുതുന്നതു് അസംഗതമാണു്. ബഹുഭർത്തൃത്വം, ബഹുഭാര്യാത്വം മുതലായ ദുരാചാരങ്ങൾ അന്നത്തെ സമുദായാ

ന്തരീക്ഷത്തെ മലിനപ്പെടുത്തിയിരുന്നുവെന്നു മാത്രമല്ല, വ്യഭിചാരത്തോടു പരാങ്മുഖമായ മനോഭാവം അത്ര സാർവ്വത്രികമായി കാണ്മാനുമില്ല. സ്ത്രീപുരുഷന്മാരുടെ സന്മാർഗ്ഗജാഗ്രത അത്ര ഉജ്ജ്വലമായി പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടിരുന്നില്ല. ഒന്നിലധികം ഭാര്യമാരെ പോറ്റുന്നതിന്റെ അനൌചിത്യത്തെപ്പറ്റി രാമാനുചരിതത്തിൽ:—

"കോളിയമഥനൻ വളരെസ്ത്രീകളെ വേളികഴിച്ചതുചിതമായില്ല
കേളിക്കും സുഖമില്ലാ സ്ത്രീകളെ ലാളിക്കുന്നതുമെങ്ങനെ കൃഷ്ണൻ
മുറുമൊരുത്തിയെ ലാളിക്കുമ്പോൾ മറ്റേപ്പെണ്ണിനു മുഞ്ഞികുറുക്കും
തെറ്റെന്നവളെസ്സമ്മാനിച്ചാൽ കുറവും മറ്റവളൊന്നുണ്ടാകും
അറുമതില്ലുങ്കംഗനമാക്കിഹ കൊറുകൊട്ടത്തും കോപ്പുകൾതീത്തും
പേറിനു കട്ടകും മഞ്ഞളുമുള്ളിയുമേറും പലവകചെലവുകളിട്ടും
വളരെസ്ത്രീകളെ വച്ചുപുലത്തും ജളപുരുഷൻ മുതലുള്ളതശേഷം
കളവാനുള്ളൊരു സംഗതിയാകും കളവാണികളിൽകാംക്ഷമുഴുത്താൽ."

എന്നു രസാത്മകമായി വർണ്ണിക്കുന്നു.

അന്നത്തെ ദുഷ്പ്രഭുക്കന്മാരും അല്പരാജാക്കന്മാരും സ്ത്രീലമ്പടന്മാരായിരുന്ന മഹമ്മദീയചക്രവർത്തികളെപ്പോലെ അനവധി സ്ത്രീകളെ ഭാര്യമാരാക്കി വച്ചിരുന്നുവെന്ന് 'കല്യാണസൌഗന്ധിക'ത്തിൽ:—

"തമ്പുരാനിപ്പോളുറപ്പാൻ കൊടുക്കുന്ന
പെമ്പിറന്നോർ പത്തുനൂറിൽ കുറവില്ല"

എന്നു പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നതിൽനിന്നും വ്യക്തമാകുന്നുണ്ട്.

'രണ്ടു കളത്രത്തെയുണ്ടാക്കിവെയ്ക്കുന്ന തണ്ടുതപ്പിക്കു' ഒരിക്കലും സുഖമുണ്ടാകയില്ലെന്ന് 'ധ്രുവചരിത'ത്തിലെ:—

"കേട്ടിലയോ നിങ്ങളുത്താനപാദന്റെ
വീട്ടിലെ കോലാഹലങ്ങളിതൊന്നുമേ
ജ്യേഷ്ഠത്തിയുമനുജത്തിയും തങ്ങളിൽ
ചട്ടികലങ്ങളുംക്രുടെപ്പകുത്തുപോൽ
മുട്ടിച്ചമഞ്ഞുപോലുത്താനപാദനീ
ജ്യേഷ്ഠകൾക്കൊട്ടുമടക്കമില്ലായ്കയാൽ"

എന്ന് ഉത്താനപാദന്റെ ഗൃഹചരിത്രവർണ്ണനകൊണ്ടു വെളിവാക്കുന്നു. ഈ അവതാളത്തിലകപ്പെടുന്ന ഭോഷനെ രണ്ടുപേക്ഷ്മെളുപ്പത്തിൽ കണ്ടുകൂടാതാകുമെന്നുള്ളതു നിസ്സംശയമാണ്.

ഇല്ലത്തെ നമ്പൂതിരി വേളിയെക്കൂടാതെ വേറൊരു നായർ പരിഗ്രഹത്തിനെക്കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവന്നതിനാലുണ്ടായ കലഹിശയെ

'ഹരിണീസ്വയംവര'ത്തിൽ നമ്പ്യാർ വർണ്ണിക്കുന്നു. അച്ചിയെ കൊണ്ടുവന്ന നമ്പൂതിരി കെട്ടിനകത്തു് ഇരുത്തിയപ്പോഠംതന്നെ വേളി അവിടെയെത്തി കലമ്പുകയും ചേട്ടക്കു ചോറുപോലും കൊടുക്കുകയില്ലെന്നു ശഠിക്കയും ചെയ്തു. അദ്ദേഹം ഇതുകൊണ്ടു്, കയത്തു് അടുക്കളയിൽ കയറി ചട്ടികലങ്ങളെല്ലാം തല്ലിത്തകർത്തു നമ്പൂതിരി അരിശമൊട്ടടക്കി. വേളി കോളിലായ കായൽപോലെ തുള്ളിച്ചാടിവന്നു് ആ ചേട്ടയുടെ മുഞ്ഞിക്കു രണ്ടു തൊഴിച്ചുതോടുകൂടി നമ്പൂതിരിയും വേളിയും തമ്മിൽ ഒരു അടികലശലുനടന്നു. അടുത്തരാവിലെ ചങ്കിപ്പെണ്ണിന്റേയും ചെറുക്കന്റേയും അകമ്പടിയോടുകൂടി കൂടയുമെടുത്തു വേളി പിറന്നില്ലത്തേക്കു തിരിച്ചു. ഇത്തരം ഗൃഹച്ഛിദ്രസംഭവങ്ങഠം അക്കാലത്തെ കുടുംബജീവിതസുഭഗതയെ നല്ലവണ്ണം അലങ്കോലപ്പെടുത്തിയിരുന്നു. ചെല്ലുന്നിടത്തെല്ലാം അച്ചിയെ പുലത്തുന്ന നടപടി ഭടജനങ്ങളായിരുന്ന നായന്മാരുടെയിടയിൽ സാധാരണമായിരുന്നു. നായർപുരുഷന്മാർ പലപ്പോഴും യുദ്ധത്തിനായി വീടുവിട്ടു താമസിച്ചിരുന്നതിനാൽ നമ്പൂതിരി, പരദേശബ്രാഹ്മണർ മുതലായ വിജാതീയർ നായർ തറവാട്ടുകളിൽ സംബന്ധമെന്ന അവ്യവസ്ഥിതവും ശിഥിലവുമായ വിവാഹബന്ധത്തിൽ ഏർപ്പെടുന്നതിനിടയായി. ഏകഭാര്യാവ്രതമനുഷ്ഠിക്കുന്നതിനു് അന്നത്തെ പരിതഃസ്ഥിതികഠം അത്ര അനുകൂലമായിരുന്നില്ലെന്നു തോന്നുന്നു. ഇപ്പോഠം മിക്കവാറും അസ്തമിച്ച അപരിഷ്കൃതമായ ബഹുഭർതൃത്വം നമ്പ്യാക്കും അരിഗഹ്നീയമായിത്തോന്നിയിരുന്നുവെന്നു് കല്യാണസൌഗന്ധികത്തിൽ ഭീമനോടു ഹനുമാൻ പറയുന്നതു്:—

> "നാലഞ്ചുഭർത്താവൊരുത്തിക്കുതാനതു
> നാലുജാതിക്കും വിധിച്ചതല്ലോക്കണം
> നാലുപേർ കേട്ടാൽ നിരക്കാത്തവസ്തുവീ
> വാലുള്ള വാനരന്മാക്കും ചിതംവരാ."

എന്നതിൽനിന്നും, 'പാഞ്ചാലീസ്വയംവര'ത്തിൽ:—

> "ഒരുത്തിക്കു പല ഭർത്താക്കളെന്നുള്ളതിരുനാളും
> ഒരിടത്താകിലോ ഞാനും കൂടിച്ചിട്ടില്ലവനീശാ."

എന്നതിൽനിന്നും, 'സുന്ദോപസുന്ദോപാഖ്യാന'ത്തിൽ:—

> "രണ്ടുപുരുഷനു കാന്തയായിട്ടൊരു
> വണ്ടാർകുഴലിയാളുണ്ടാകിലപ്പോഴേ

രണ്ടുപേക്കും തമ്മിലിഷ്ടമില്ലെന്നല്ല
ശണ്ഠയും തല്ലും പിടിയും ഭവിക്കുമേ.''

എ)ന്നതിൽനിന്നും തെളിയുന്നുണ്ട്: ഒരു സ്ത്രീക്ക് ഒന്നിൽകൂടുതൽ പുരുഷന്മാരും ഒരു പുരുഷന് ആവശ്യംപോലെ ഭാര്യമാരും അനുവദിച്ചിരുന്ന അന്നത്തെ സാമുദായികാചാരത്തിന്റെ അവ്യവസ്ഥിതത്വം വിവാഹമോചനക്കാര്യത്തിലും പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടിരുന്നു. സംബന്ധമുണ്ടാകുകയും ഒഴിയുകയും ഒക്കെ വേഗം കഴിയും. വിവാഹബന്ധം വലിയ കാര്യമായി ആരും കരുതിയിരുന്നില്ലെന്നതോന്നിപ്പിക്കത്തക്കവണ്ണം അത്രമാത്രം അവ്യവസ്ഥിതത്വം അക്കാര്യങ്ങളിൽ പ്രകടിപ്പിച്ചിരുന്നു. വിവാഹച്ചടങ്ങുകളെന്തെന്നു വിസ്തരിച്ചൊന്നുമില്ല; കുറെ ഇണങ്ങരുടെ മുമ്പിൽവെച്ച് പുരുഷൻ സ്ത്രീക്കു മുണ്ടുകൊടുത്താൽ വിവാഹമായി. എന്നാൽ ബ്രാഹ്മണരുടേയും മറ്റും വിവാഹയടിയന്തിരം കുറേക്കൂടി മോടിയിലും ഘാടിയിലും നടത്തിയിരുന്നു. 'പ്രദോഷമാഹാത്മ്യ'ത്തിൽ:—

"ഗാന്ധർവ്വേളിക്കൊരു മന്ത്രവും വേണ്ടാ പിന്നെ
തന്ത്രവും വേണ്ടാ പാണിയന്ത്രണമൊന്നേ വേണ്ടൂ
കാമിക്കകൊണ്ടുള്ള കല്യാണമരിയംവേണ്ടാ
കറിയും ചോറുമുണ്ടാക്കി കരക്കാക്കും മറ്റുള്ളോക്കും
നിറയോളം കൊടുത്തങ്ങു മതിയാക്കുകയും വേണ്ടാ
ഇലയും പോളയും വാഴക്കുലയും വിറകും വേണ്ടാ
വലിയ പരിപ്പുകാരണ്ണാവിമാരെയും വേണ്ടാ
... ...
കണിയാക്ക രണ്ടുചക്രം കണികാണ്മാൻ കൊടുക്കേണ്ട."

എന്നു വർണ്ണിക്കുന്നതു നോക്കുക. ഭാര്യയുടെ കിങ്കരനായി ജീവിക്കുന്ന ഭർത്താവിനേയും വേണ്ടവണ്ണം അവരെ പോററാതെ ദുർമ്മുഖം കാണിക്കുന്നവരേയും നമ്പ്യാർ കണക്കിലധികം പരിഹസിക്കുന്നുണ്ട്. പെണ്ണിന്റെ ചൊല്ലുകേട്ട് ചാടിപ്പുറപ്പെടുന്ന മഹാജനങ്ങളെപ്പററി 'കല്യാണസൌഗന്ധിക'ത്തിൽ:—

"അച്ചിക്കു ദാസ്യപ്രവൃത്തി ചെയ്യുന്നവൻ
കൊച്ചിക്കുപോയങ്ങു തൊപ്പിയിട്ടീടണം" എന്നും,

ഭാര്യയോട് എന്തായാലും ദുർമ്മുഖം കാട്ടുന്ന ഭർത്താവിനെപ്പററി 'ശീലാവതിചരിത'ത്തിൽ:—

"കൊല്ലുന്നതിനേക്കാൾ ശല്യമായിട്ടള്ളോരു
കൊള്ളിവാക്കല്ലാതൊന്നും ചൊല്ലുകയില്ലേഹം

എട്ടഞ്ഞാലതും കുറവം എട്ടക്കാഞ്ഞാലതും കുറവം
കൊട്ടഞ്ഞാലതും കുറവാ കൊട്ടക്കാഞ്ഞാലതും കുറവം."

എന്നും വണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു. 'സത്യാസന്ധയംവര'ത്തിൽ:—

"നമ്മുടെ നായക്കൊരു തെളിവില്ല
ദുർമ്മുഖമല്ലാതില്ലൊരുനേരം
മറ്റൊരുപുരുഷൻ വിട്ടിൽ വരുമ്പോൾ
നെറ്റിചുളിച്ചുവിളിച്ചുടനുടൻ,"

എന്നു് അന്യപുരുഷന്മാരുമായി സൈരസല്ലാപം കാംക്ഷിക്കുന്ന അംഗനയ്ക്കു ഭർത്താവു തടസ്സമായിത്തീരുന്നതും നമ്പ്യാരുടെ പരിഹാസത്തിനു പാത്രമാകാതെയിരിക്കുന്നില്ല. അന്യപുരുഷന്മാരിൽ രതിയുള്ള സ്ത്രീകളേയും അന്യസ്ത്രീകളെ കാമിക്കുന്ന പുരുഷന്മാരേയും നമ്പ്യാർ എത്ര കഠിനമായി ആക്ഷേപിക്കുന്നുവെന്നതിനു് അറിവില്ല. സൈരമായ കുടുംബജീവിതത്തിനു കോടാലിയായ വ്യഭിചാരം നിശിതശരങ്ങൾക്കു ലക്ഷ്യമായിത്തീരുന്നു. നമ്പൂതിരികുടുംബങ്ങളിലെ ഇളമുറക്കാരും പട്ടന്മാരും അന്യജാതിസ്ത്രീകളിൽ ഭ്രമിച്ചു ചെയ്യുവന്നിരുന്ന ധൂളിതപ്പെപ്പറ്റി നമ്പ്യാർ പല കഥകളിലും വണ്ണിക്കുന്നു. മരുമക്കത്തായകുടുംബങ്ങൾ കാരണവന്മാരുടെ കൊള്ളരുതായ്മയും ദീപാളിതപ്പുംകൊണ്ടു് അധോഗതിയിലും നിർദ്ധനതയിലും നിപതിക്കുന്ന ദയനീയാവസ്ഥയെ നമ്പ്യാർ സോൽക്കണ്ഠം ചിത്രീകരിക്കുന്നു. ശേഷക്കാക്കൊന്നും കൊടുക്കാതെ അമ്മാവിയേയും മക്കളേയും മാത്രം പുലർത്തുന്നതിനു് അമ്മാവൻ ഔൽസുക്യം പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നതും അമ്മായിതന്ത്രംകൊണ്ടു കുടുംബത്തിലെ മറ്റംഗങ്ങൾ സങ്കടങ്ങളനുഭവിക്കുന്നതും മറ്റും നമ്പ്യാർ സരസമായി വിവരിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അമ്മാവൻ തോക്കുപോലും പണയത്തിലാക്കിയതിനാൽ വിഷമിക്കുന്ന അനന്തരവനെപ്പറ്റി കല്യാണസൌഗന്ധികത്തിലും, അമ്മാവിക്കും മക്കൾക്കും കൊടുത്തു് മറ്റുള്ളവർക്കു ഉണ്മാനില്ലാതാക്കിയ കാരണവരെക്കുറിച്ചു രുക്മിണീസ്വയംവരത്തിലും, വീടുപുലർത്താനായി ഒരു നായരെ നിർത്താൻ അമ്മാവി സമ്മതിക്കാതെ കുഴങ്ങിയ തരുണിയെക്കുറിച്ചു് ഘോഷയാത്രയിലും, മറ്റും വണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നതു് നോക്കുക. നമ്പ്യാരുടെ സമകാലത്തെ കേരളീയകുടുംബജീവിതത്തിന്റെ വിവിധവശങ്ങളേയും സ്വഭാവഗതികളേയും

അദ്ദേഹം കുലങ്കഷമായി നിരീക്ഷിച്ചു് സ്വകവിതയിൽ പ്രതിഫ
ലിപ്പിക്കുന്നുവെന്നു മാത്രമല്ല, ദോഷാംശങ്ങളെ അതിപരുഷസ്വര
ത്തിൽ പരിഹസിക്കുന്നുമുണ്ടു്.

പൊതുവെ സമുദായവിമർശനം ചെയ്യുന്ന കൂട്ടത്തിൽ ഭി
ന്നജാതിസമൂഹങ്ങളുടെ പ്രത്യേക സ്വഭാവവൈചിത്ര്യങ്ങളെ
നമ്പ്യാർ സൂക്ഷ്മമായി കണ്ടറിഞ്ഞു വർണ്ണിക്കുന്നു. ഇക്കൂട്ടത്തിൽ
നമ്പ്യാക്കു് അടുത്തു പരിചയത്തിനിടയായിട്ടുള്ള ജാതികളെപ്പു
റ്റി മാത്രമേ പ്രതിപാദിക്കുന്നുള്ളു. അന്നത്തെ ഭിന്നജാതികളിൽ
പലതുകൊണ്ടും മുമ്പും കൈയുമുണ്ടായിരുന്ന നായർസമുദായ
ത്തിന്റെ അക്കാലത്തെ സ്ഥിതിയെ സ്വകൃതികളിൽ വേണ്ടവ
ണ്ണം പ്രതിഫലിപ്പിക്കുവാൻ നമ്പ്യാർ അക്ഷീണപരിശ്രമംചെയ്ത
കാണുന്നു. പരിഹാസസോപാനത്തിൽ നിലകൊള്ളുന്ന നമ്പ്യാ
രുടെ ദൃഷ്ടി ആ സമുദായത്തിലെ ദോഷവശങ്ങളിലാണു് കൂടുതൽ
പതിഞ്ഞുകാണുന്നതു്. ആ സമുദായാന്തരീക്ഷത്തെ മലീമസമാ
ക്കിയിരുന്ന ദുർന്നടപടികളിൽ മിക്കതും നമ്പ്യാരുടെ പരിഹാസ
ത്തിനു വിഷയമാകുന്നുണ്ടു്. കാലക്ഷേപത്തിനു യാതൊരു ബുദ്ധി
മുട്ടുമില്ലാതെ സാമാന്യം മാന്യമായ നിലയിൽ കഴിച്ചുകൂട്ടിവന്ന
ഇടത്തരം നായർസമുദായാംഗങ്ങളാണു് ദുർല്ലഭമായേ നമ്പ്യാരുടെ
ദൃഷ്ടിപഥത്തിൽ വരുന്നുള്ളു. രാജാക്കന്മാരുടെ സേവകന്മാരായും
ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരായും അകമ്പടിക്കാരായും ജീവിതം നയിച്ചുവന്ന
കൂട്ടരെയാണു് നമ്പ്യാർ നിർദ്ദയം പരിഹസിക്കുന്നതു്. സാധാരണ
കൃഷിക്കാരായും ആവശ്യമുള്ളപ്പോൾ യോദ്ധാക്കളായും അക്കാല
ത്തെ രാജാക്കന്മാരെ സഹായിച്ചിരുന്ന നായർജനസമുദായത്തി
ന്റെ ദുർന്നടപടികളെ ഒന്നൊഴിയാതെ കണ്ടറിഞ്ഞു് അവയെ അ
തിശയോക്തിയോടു വർണ്ണിക്കുന്നു. യാതൊരു കൃസലുംകൂടാതെ കാ
ണുന്ന കുറുകളെ ശക്തിയായും പരുഷമായും അധിക്ഷേപിക്കുന്ന
തിനു നമ്പ്യാർ എപ്പോഴും ഒരുക്കമാണു്. ദോഷപ്രപ്യോപനത്തിൽ
വൈമുഖ്യമോ ഉദാസീനതയോ ഒട്ടും പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നില്ല.
പ്രദോഷമാഹാത്മ്യത്തിൽ:—

"ഞായം നോക്കിനടപ്പാൻ നമ്മുടെ നായന്മാരു പഠിച്ചിട്ടില്ല
നായും നായരുമൊക്കുമിനിക്കൊരുപായം വരുമെന്നുള്ളവിചാരം
രണ്ടുവിധത്തിനുമില്ലതരിമ്പതു മിണ്ടുകിലായവർ തുള്ളികടിക്കും"

എന്നു് സമുദായത്തെ ആകമാനം പ്രസ്പഷ്ടമായി അധിക്ഷേപിക്കുന്നതിനു നമ്പ്യാക്കു തരിമ്പും കൂസലില്ല. നായന്മാർ പൊതുവെ അഹങ്കാരികളും അടക്കമില്ലാത്തവരും ലഹരിസാധനങ്ങൾ ധാരാളം ഉപയോഗിക്കുന്നവരും പണ്ടാരാനും തേടിവെച്ചിരിക്കുന്ന വസ്തുക്കൾ വിറ്റുമുടിക്കുന്നവരുംമാറുമാണെന്നാണു് നമ്പ്യാരുടെ പരിഹാസത്തിൽ പ്രസ്ഫുടമായിക്കാണുന്ന ആശയം. നായന്മാരുടെ അഹങ്കാരത്തെപ്പറ്റി 'ഘോഷയാത്ര'യിൽ:—

"പകലും രാപ്പുമഹങ്കാരത്തിനു
മികവുള്ളവരിവരെന്തൊരുകഷ്ടം" എന്നും,

'ഹരിണീസ്വയംവര'ത്തിൽ:—

"തള്ളമാരെ പൊറുപ്പിക്കാതുള്ള കള്ളകുശലന്റെ
ഭള്ളുകണ്ടാലൊന്നരുണ്ട തൊഴിപ്പാനാരുമില്ലല്ലൊ."

എന്നും പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു. മദ്യപാനം മുതലായ ദുർന്നടപടികൾകൊണ്ടു് ഉള്ള മുതലെല്ലാംതീർന്നു് എപ്പോഴും കടത്തിൽ കിടന്നു വലയുന്ന നായന്മാരെ 'ഹരിണീസ്വയംവര'ത്തിൽ:—

"കള്ളുതെണ്ടി നടപ്പാനേ കാലമുള്ളു തന്റെ കൈയി-
ലുള്ളതെല്ലാം വകയാക്കി കൈകടഞ്ഞു പുറപ്പെട്ടു." എന്നും,

'ഘോഷയാത്ര'യിൽ:—

"ഉള്ളൊരു നെല്ലും പണവും പാടെ
കള്ളുകുടിച്ചുകുടിച്ചുമുടിച്ചു." എന്നും,
"നെല്ലുകൊടുത്തു കറുപ്പംതിന്നൊരു
കല്ലുകണക്കിനു കുത്തിയിരിക്കും
കണ്ണു തുറക്കെന്നതുമില്ലിന്നു-
പ്പൊണ്ണച്ചാക്കൊരു ബോധവുമില്ല." എന്നും,

'സ്യമന്തക'ത്തിൽ:—

"മൂക്കോളംഖത കള്ളുകുടിച്ചി-
ട്ടുകുകൾ കാട്ടണമത്രേ വേണ്ടു." എന്നും,

'രുക്മിണീസ്വയംവര'ത്തിൽ:—

"നായന്മാരിവരെന്തറിയാഞ്ഞു
കള്ളന്മാരിവർ മൂക്കോളം ഖത
കള്ളുകുടിച്ചുകുടിച്ചുമയങ്ങി
തൊള്ളതുറന്നു മലന്നു കിടന്നുട-
നൊള്ളൊരു കാലമുറുഞ്ഞുവതിന്നൊ" എന്നും,

'സത്യാസ്വയംവര'ത്തിൽ:—

"കള്ളനവൻ മുതലുള്ളതശേഷം കള്ളുകുടിച്ചുകുടിച്ചുമുടിച്ചു
പള്ളപൊറുപ്പാനില്ലാഞ്ഞവനുടെ തള്ളയിരന്നു നടന്നിട്ടുന്നു." എന്നും

ശീലാവതിചരിത'ത്തിൽ:—

"കാത്തുകിടക്കും കാവൽക്കാക്ക കള്ളുകുടിച്ചൊരു ബോധവുമില്ല
ചാത്തശവത്തെപ്പോലൊരുക്രൂട്ടം തത്ര നിരക്കെയുറങ്ങീടുന്നു." എന്നും,

'സീതാസ്വയംവര'ത്തിൽ:—

"കോപ്പുകളെല്ലാം പണയംവച്ചു കുറപ്പുംകള്ളുംകൊണ്ടുമുടിച്ചൊരു
മുടിയൻനായർ നമുക്കൊരുണ്ടുംപുടവയുമിപ്പോൾ തരുമാറില്ല."

എന്നും, 'കിരാത'ത്തിൽ:—

"നായന്മാരെക്കൊണ്ടൊരു ഫലമി-
ല്ലായുധമുള്ളവർതന്നെ ചുരുക്കം
കള്ളുകുടിപ്പാനല്ലാതൊന്നിനു
കൊള്ളരുതാത്ത ജളന്മാരേറും." എന്നും,

'നാളായണീചരിത'ത്തിൽ:—

"മുനിയും കള്ളുനന്നായിക്കുടിച്ച ഭാവവും മെല്ലെ
നടിച്ചു കാമിനീമന്നിൽ പിടിച്ചുവീണുരുണ്ടപ്പോൾ
അടുത്തു അച്ചിയും കൈക്കു പിടിച്ചാളൊന്നുരുണ്ടാൻ
കിടച്ചു നായരുമപ്പോൾ മടിക്കാതെ ഉലക്കയും
വലിച്ചുകൊണ്ടുചെന്നങ്ങുകൊടുത്തുതാഡനം നന്നായ്".

എന്നും മറ്റും നമ്പ്യാർ വർണ്ണിക്കുന്നു. നായർഭടന്മാരുടെ ഭീരുത്വം നമ്പ്യാരുടെ പരിഹാസത്തിനു സവിശേഷം പാത്രമാകുന്നു. അച്ചിവീട്ടിലിരുന്നു വീരവാദം പറയുന്നവരും എന്നാൽ യുദ്ധത്തിനടുക്കുമ്പോൾ പൂച്ചയെക്കണ്ട എലിയെപ്പോലെ ഓടിയൊളിക്കുന്നവരുമായ ഭടന്മാരെപ്പറ്റി ഹരിണീസ്വയംവരത്തിലും ചിത്രരഥനേയും ഗന്ധവ്വന്മാരേയും ഭയന്നു മരങ്ങളുടെ മുട്ടിൽചെന്നു കരിയിലകൊണ്ടു ശരീരം മൂടി മരിച്ചുതുപോലെ കിടക്കുന്നവരും ചെണ്ടയ്ക്കകത്തു കയറി ഒളിക്കുന്നവരും ആയ മലയാളത്തിലെ മാനുഷന്മാരെപ്പറ്റി രോഷായത്തയിലും, യുദ്ധരംഗത്തിലെ കോലാഹലങ്ങൾ കണ്ടു പേടിച്ചു തുടതുള്ളി അടുക്കളയിൽ കയറി കഴലുപ്പുനി പിടിച്ചുകിടക്കുന്നവരെപ്പറ്റി സ്യമന്തകത്തിലും ത്രിപുരന്മാരെ ഭയന്നു ഉത്തരത്തിൽ കയറി പാവയാണെന്നു നടിച്ചു ഇരിക്കുന്ന ഭീരുക്കളെപ്പറ്റി ത്രിപുരദഹനത്തിലും മറ്റും വർണ്ണിച്ചിട്ടുണ്ട്. നായന്മാരുടെ ധീരത്വം, കായ്യശേഷി മുതലായ ഗുണാംശങ്ങളെക്കുറിച്ചും നമ്പ്യാർ അവിടവിടെ സൂചിപ്പിക്കാതിരിക്കുന്നില്ല. രുക്മിണീസ്വയംവരത്തിനുള്ള ചട്ടവട്ടങ്ങൾ പെട്ടെന്നു ചെയ്യുന്നതു കായ്യങ്ങൾ ഭംഗിയായി നടത്തുന്നതിനു 'മനോവേഗമുള്ള നായ

ന്മാരാണ്. പടയണിനടുവിൽ അടവുപിടിപ്പാൻ പട്ടതയുള്ള വരും അമർചെയ്യുമ്പോഠം അമിളിപിണയാതെ കഴിക്കുന്നവരും ചാക്കും മുറിവും നോക്കാതെ വീറോടെ പയറുന്നവരും ഇവരുടെ ഇടയിൽ ഭേദമില്ലാതെല്ല. പൌരുഷത്തോടെ പ്രബലന്മാരായ പ്രതിപക്ഷികളോടെതിർത്ത് ഒടുക്കംവരെ ഒരേനിലയിൽനിന്ന 'തല്ലിനു പകരം തല്ലിയും' കുത്തിനുപകരം കുത്തിയും മനസ്സുമടുക്കാത്ത മല്ലന്മാരും നായന്മാർതന്നെയായിരുന്നു. പടത്തലവന്മാർ കാഹളം മുഴക്കുന്നതുവരെ കണ്ടങ്ങളിൽ കൃഷിചെയ്യും മറ്റും കഴിക്കുന്ന സാമാന്യജനങ്ങളെ ചേർത്ത് സജ്ജീകരിക്കുന്ന സൈന്യം പോരിനെ മാത്രം തൊഴിലായിക്കരുതി അതിനുവേണ്ട അഭ്യാസം സമ്പാദിക്കുന്ന ഒരു സ്ഥിരസൈന്യത്തോടൊപ്പം ശൌര്യവും വീര്യവും കാണിച്ചെന്നുവരുന്നതല്ല. എങ്കിലും:—

"എങ്കിൽ വാടാ കഴുവേറി നിൻകഴുത്തുപിളപ്പൻ ഞാൻ
അങ്കമൊന്നു പൊരുതേണം ശങ്കുകുടുതുരചെയ്യ
ചങ്കരച്ചാരെഴുനേറ്റു തൊങ്കൽവാളും പരിചയും
തങ്കരത്തിലിളക്കിക്കൊണ്ടങ്കണത്തിൽ ചാടിനിന്നു
മുറവുമൊന്നു തുടങ്ങീട്ടു പറന്നിന്നു കളിക്കുന്ന."

രണശൂരന്മാരായ അങ്കച്ചേവകർ അക്കാലങ്ങളിൽ അപൂർവ്വമല്ലായിരുന്നുവെന്നുള്ളതു നമ്പ്യാർക്കും ബോദ്ധ്യമായിരുന്നു.

പരദേശബ്രാഹ്മണരോടും നമ്പ്യാർ പറയത്തക്ക യാതൊരു ദാക്ഷിണ്യവും കാണിക്കുന്നില്ല. കുലക്രമാഗതമായ ധർമ്മമുപേക്ഷിച്ച വൈദികകർമ്മങ്ങളിൽ ആസക്തിയില്ലാതെ കച്ചവടം മുതലായ ധനാഗമമാർഗ്ഗങ്ങളിൽ വ്യാപൃതരായി കാലയാപനം ചെയ്തിരുന്ന അന്നത്തെ പരദേശബ്രാഹ്മണരെ ഈശ്വരഭക്തനും ബ്രാഹ്മണഭക്തനുമായിരുന്ന നമ്പ്യാർ ആക്ഷേപിക്കുന്നതിൽ ആശ്ചര്യപ്പെടാനില്ല. പണം പലിശയ്ക്കുകൊടുക്കുക, കെട്ടും ചുമടുമെടുത്തു നടന്നു കച്ചവടം നടത്തുക മുതലായ അവരുടെ തൊഴിലുകൾ ബ്രാഹ്മണധർമ്മത്തിനു് അനുയോജ്യങ്ങളല്ലാതിരുന്നതിനാൽ, അവരുടെ ഈ വക സംരംഭങ്ങൾ യാഥാസ്ഥിതികനായ നമ്പ്യാരുടെ പരിഹാസത്തിനു വിഷയമായിത്തീർന്നു. പരദേശബ്രാഹ്മണരോടു നമ്പ്യാർക്കു വൈരമുണ്ടായതിനു കാരണമായി പറയുന്ന ഒരു സുപ്രസിദ്ധ കഥയുണ്ടു്. 'പട്ടാഷ്ടകം' ഉണ്ടാക്കത്തക്ക മനോവൃത്തി നമ്പ്യാരിൽ ജനിച്ചതുതന്നെ അവരുടെ

അധമ്മപ്രചാരംകൊണ്ടായിരിക്കണം. പ്രത്യേക വൈരമുണ്ടായിരുന്നാലും ഇല്ലെങ്കിലും പരിഹാസ്യമായ വിധത്തിൽ ജീവനം കഴിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന പരദേശബ്രാഹ്മണരുടെ കൃത്രിമചേഷ്ടിതങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പരിഹാസദൃഷ്ടിയിൽ പതിക്കാതിരിക്കയില്ല. അസംബന്ധങ്ങളും അനാകൃത്യങ്ങളുമായ മിക്ക സംഗതികളും പെട്ടെന്നു കണ്ടുപിടിക്കുന്ന ഹാസകവിക്കു തഴച്ചുപിടിച്ചവൈരം കൂടിയുണ്ടെങ്കിൽ അക്ഷേപത്തിനു മൂർച്ച കൂടുമെന്നുള്ളതും നിസ്സംശയമാണ്. പരദേശബ്രാഹ്മണരുടെ സ്വഭാവവൈകല്യങ്ങളേയും ധർമ്മഭ്രംശങ്ങളേയും ഒന്നൊഴിയാതെ കണ്ടുവച്ചിരുന്ന നമ്പ്യാക്ക് അവരെപ്പറ്റി പൊതുവെ ഏതാണ്ടൊരു പുച്ഛരസം സ്ഫുരിച്ചിരുന്നുവെങ്കിൽ അതു് ആശ്ചര്യകരമല്ല. അവരുടെ പിറവിക്കും നിലയ്ക്കും യോജിക്കാത്ത കാലയാപനമാഗ്രഹിക്കുന്നവർ ഏതായാലും നമ്പ്യാരുടെ പരിഹാസശരവർഷം ഏല്ക്കാതെയിരിക്കുകയില്ല. രാജധാനികളിൽ സേവന്മാരായും അടുക്കളക്കാരായും അണ്ണാവിമാരായും മറ്റും പറ്റിക്കൂടിയിരുന്ന പരദേശബ്രാഹ്മണരുടെ സ്വഭാവവിശേഷങ്ങളെ സൂക്ഷ്മമായി നിരീക്ഷിക്കുന്നതിനു നമ്പ്യാക്ക് ധാരാളം സൌകര്യം ലഭിച്ചിരുന്നു. 'തല്ലുന്ന നൃപതിക്കു കൊല്ലുന്ന സചിവനായിരുന്ന' രാമയ്യൻദളവാ മാത്താണ്ഡവർമ്മമഹാരാജാവിന്റെ വലത്തുകൈയായി തീർന്നതുമുതൽ തിരുവനന്തപുരത്തു പരദേശബ്രാഹ്മണർക്കു പല അനുകൂല്യങ്ങളും ലഭിച്ചുവന്നു. എവിടെച്ചെന്നാലും അവർക്കു ഉണ്ണാകിട്ടത്തക്കവണ്ണം നാട്ടിന്റെ നാനാഭാഗങ്ങളിലും ഊട്ടുപ്പുര നടുപ്പിലാക്കിയതു ധാരാളമായുള്ള അവരുടെ വരവിനും സ്ഥിരതാമസത്തിനും പ്രത്യേകം പ്രോത്സാഹകമായിത്തീർന്നു. അക്കാലത്തു നടുപ്പിലാക്കിയ ഊട്ടുപ്പുരകളിൽ ഭക്ഷണത്തിനു തിക്കിക്കയറുന്നവരുടെ ബാഹുല്യത്തെപ്പറ്റിയും നമ്പ്യാർ പല കഥകളിലും പ്രതിപാദിക്കുന്നുണ്ട്. പട്ടം പണങ്ങളും കൊട്ടിവെച്ചുകൊണ്ടു നാട്ടിലുള്ള ഊട്ടുകൾ തേടുന്ന പട്ടന്മാരെ ധ്രുവചരിതത്തിലും അവർക്കു ഭക്ഷണം നൽകുന്നതിനു രാജാവിനുള്ള ഔൽസുക്യത്തെ സോപാഹ്വയാത്രയിലും കെട്ടും ചുമടുമെടുത്തു വരുന്ന പട്ടന്മാർക്കു ലഭിക്കുന്ന ഭക്ഷണത്തെ പ്രദോഷമാഹാത്മ്യത്തിലും സഭാപ്രവേശത്തിലും മറ്റും വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു. പാതാളകുക്ഷികളാ

യ പട്ടന്മാരുടെ ഭക്ഷ്യപദാർത്ഥങ്ങളോടുള്ള പരാക്രമത്തെക്കുറിച്ചു പാഞ്ചാലീപരിണയത്തിൽ:—

"രണ്ടുവല്ലം നിറച്ചുള്ള പപ്പടത്തെപ്പൊടിച്ചിട്ട
രണ്ടുകൊട്ടപ്പുഴുക്കുട്ടി തൊലിച്ചിട്ടൊന്നമർത്തീട്ട
അഷ്ടഗന്ധംപോലെയാക്കിയൊട്ടശേഷിച്ചൊട്ടതിനും
പട്ടരുണ്ണുന്നതുകണ്ടാൽ ഗോഷ്ടിയല്ലാതൊന്നുമില്ല."

എന്നു് പ്രസ്താവിക്കുന്നു. അടപ്രഥമൻ പലവട്ടവും കൂടിച്ചിട്ടു് കൊതിതീരാതെ കമന്നുകിടന്നു് അതിനോടു പൊരുതുന്നവരും,

പാട്ടൻതേടിന മുതലാനാൽ നീ
കാട്ടാമൽകൈക്കോടിപ്പോലാം
നാട്ടാരെപ്പരിപാലിക്കിൻറ
വിരാട്ടാകിയവൻ തേടിനസൊത്തു്"

എന്നിങ്ങനെ വിളമ്പുകാരോടു കയക്കുന്നവരും, ഇരുകൈകൊണ്ടും ചോറും കറിയും വാരി അകത്തു ചെലുത്തിയതിനാൽ കണ്ണുതുറിച്ചു വശായവരും, വിളമ്പുകാരോടു പിശകി ധാരാളം വിഭവങ്ങൾ ഇലയിലാക്കിയെങ്കിലും കഴിക്കാൻ നിവൃത്തിയില്ലാതെ കുഴങ്ങി എല്ലാംകൂടി 'ചളുപിള'യാക്കി ശേഷിച്ചിട്ടു പോകുന്നവരും മറ്റുമെല്ലാം അവരുടെ കൂട്ടത്തിൽ ഉണ്ടായിരുന്നതായി കവി വർണ്ണിക്കുന്നു. ഉത്സവസ്ഥലങ്ങളിലും ആഘോഷാവസരങ്ങളിലും എത്തിച്ചേർന്നു വാണിഭം നടത്തുന്നവരായ:—

"മുട്ടകൾ കച്ചകൾ എന്നിവ പലവക
തണ്ടുകളാക്കിക്കെട്ടിമുറുക്കി
തണ്ടുകളിട്ടു നിറച്ചുനവധി
പാണ്ടിപ്പട്ടന്മാരുടെ കൂട്ടം"

തെഞ്ഞുറ്റി ചന്ദ്രാംഗദചരിതത്തിലും രുക്മിണീസ്വയംവരത്തിലും, സീതാസ്വയംവരത്തിലും മറ്റും നമ്പ്യാർ വർണ്ണിക്കുന്നു. ഏതുത്സവാഘോഷത്തിനും പട്ടകഥം, തെക്കൻപുടവകഥം മുതലായവ കെട്ടഴിച്ചു നിരത്തിവച്ചും മുറിച്ചുവിറ്റും വാങ്ങാൻ വരുന്ന നാരിമാരോടു കശപിശപറഞ്ഞും കഴിക്കുന്ന പരദേശികളുടെ കോലാഹലം നമ്പ്യാർ വർണ്ണിക്കാതിരിക്കയില്ല. രാജധാനികളിലും പ്രഭുകുടുംബങ്ങളിലും മടപ്പുള്ളിക്കാരായിത്തീരുന്ന പട്ടന്മാരുടെ ദുർവ്വാസനകളെ:—

"അച്ചികൾ വന്നു വിളിച്ചെന്നാകി-
ലൊളിച്ചുകൊടുക്കും ചോറും കറിയും

വച്ചതുമിക്കതുമെത്തുമ്പോളില-
വെച്ചതുടങ്ങും നായന്മാക്ക
കഞ്ഞിയൊഴിച്ചൊരു കറിയുണ്ടാക്കും
വെള്ളമൊഴിച്ചൊരു മോരുണ്ടാക്കും
ചട്ടിവഴുമ്മട്ടക്കള വെക്കും
പട്ടന്മാക്കിതു മാറുകയില്ല."

എന്നു് രുക്മിണീസ്വയംവരത്തിൽ വർണ്ണിക്കുന്നു. അരിവെയ്ക്കാരുടെ ദുർമ്മുഖവും വൃത്തികേടും കണ്ടാൽ ഒരു പറവുപോലും കഴിക്കുവാൻ തോന്നുകയില്ലെന്നു്:—

"ചേറുപിരണ്ടു നരിക്കിറുത്തുനിയും ചുറ്റി
ചോറുമാനങ്ങുകേറിച്ചെല്ലുമ്പോൾ വയ്യാതാകും
ചീരംകുനത്തകട്ടിച്ചോറും പുളിച്ചുപുളി-
ഞ്ഞോരും വിളമ്പുമവക്കേടും ദുർമ്മുഖത്തോടേ."

എന്നു് ഹിഡിംബവധത്തിൽ പ്രസ്താവിക്കുന്നു. ചരദേശബ്രാഹ്മണരോടു കടമെടുത്തു കണക്കിലധികം കൂട്ടുകിലകൊടുത്തു കുഴങ്ങാത്ത നായന്മാർ അക്കാലത്തു ചുരുക്കമാണു്.

'പ്രദോഷമാഹാത്മ്യ'ത്തിൽ:—

"പട്ടന്മാരോടു വസ്തുമെടുത്താൽ
പൊട്ടന്മാരിഹ തോന്നീടുള്ളു
എട്ടുപണംവിലയുള്ളതിനവർ പതി-
നെട്ടുപണം വിലവച്ചുകൊടുക്കും
അവരോടൊന്നു കടംകൊണ്ടെങ്കിൽ
ഭവനംക്രൂടെ നശിപ്പാറാകും
പാതിരാകാലു കൊടുക്കണമപ്പോൾ
പാതിരാത്തല പലിശയുമായി
വീടുവതിന്നു തരംകൂടാഞ്ഞാൽ
വീട്ടിൽകേറി പാട്ടകിടക്കും"

എന്നു് പട്ടന്മാരുടെ പണവ്യാപാരതന്ത്രങ്ങളെ വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നതു നോക്കുക. പട്ടന്മാരോടു കടംവാങ്ങി അവരുടെ വലയിൽ അകപ്പെട്ടു വിഷമിക്കുന്ന നായന്മാരോടു ലവലേശം ദൈന്യത അവക്കു തോന്നുകയില്ലെന്നു മാത്രമല്ല, പലപ്പോഴും നിന്ദയും ധിക്കാരവും പ്രദർശിപ്പിക്കയും ചെയ്യും. രാജശാസനപ്രകാരം നായാട്ടിനു് ഒരുങ്ങി പുറപ്പെടുന്നവേളയിൽ പട്ടരച്ചൻവന്നു വീട്ടിൽ പാട്ടകിടക്കുന്നതുകൊണ്ടു വിഷമിക്കുന്ന നായരുടെ അവസ്ഥ ദയനീയംതന്നെയാണു്. പത്താംതീയതി പണം കൊടുത്തുകൊള്ളാമെന്ന കരാറിന്മേൽ പൂടവ കടംമേടിച്ചശേഷം പടയ്ക്കുപോയതിനാൽ അ

തിനു നിവൃത്തിയില്ലാതിരുന്ന കാക്കരനായരുടെ വീട്ടിൽ അന്നേദി വസം പട്ടർ പാട്ടുകിടന്നു്, ആണുങ്ങളില്ലാതിരുന്ന തക്കംനോക്കി സ്ത്രീകളോടു സ്വാതന്ത്ര്യമായി:—

"കാക്കരയാനവനെങ്കപ്പോനാൻ
കച്ചയെടുത്ത പണത്തെ താരും
പണമില്ലാട്ടാപ്പണയം താരും
പട്ടരുകിട്ടേ വാരും പെണ്ണേ
ഒമ്പെത്താനൊരു പണയംതന്നാ—
ലൊരുകുറിപാത്തു വാങ്കിക്കൊകവൻ"

എന്നുംമറും അധികപ്രസംഗം തട്ടിമൂളിക്കാൻഭാവിച്ചുതായി സീതാസ്വയംവരത്തിൽ വണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു. ദാരിദ്ര്യംകൊണ്ടു കഷ്ടസ്ഥിതിയിലായിരുന്ന നായർസ്ത്രീകളെ അപഥസഞ്ചാരത്തിനു പ്രേരിപ്പിക്കുന്നതിൽ അക്കാലത്തെ ചില പരദേശബ്രാഹ്മണർ അതിചതുരന്മാരായിരുന്നു. പകലെ പണംമേടിച്ചവളുടെ വീടുതിരക്കിക്കൊണ്ടു രാജധാനിയിൽ ചൂട്ടമെരിച്ചുംകൊണ്ടു നടന്നിരുന്ന പട്ടരെക്കുറിച്ചു കൃഷ്ണലീലയിൽ പ്രസ്താവിക്കുന്നു. രാജധാനിയിലെ വേശ്യപ്പെണ്ണുങ്ങളുടെ കളിപ്പാട്ടങ്ങളായിരുന്ന പരദേശബ്രാഹ്മണരുടെ ഗോഷ്ടികളെല്ലാം നമ്പ്യാരുടെ പരിഹാസത്തിനു വിഷയമാകാതിരിക്കുന്നില്ല.

നമ്പൂതിരിമാർ, എമ്പ്രാന്തിരിമാർ, അമ്പലവാസികൾ മുതലായ ന്യൂനപക്ഷസമുദായങ്ങളേയും തന്റെ പരിഹാസലോകത്തിൽനിന്നും അകറ്റിനിർത്തുന്നില്ല. നമ്പൂതിരിമാരുടെ സ്ത്രീജിതത്വം, ഭീരുത്വം, ധനതൃഷ്ണ എന്നീ ദുർഗുണങ്ങൾ വെളിവാക്കി നമ്പ്യാർ പരിഹസിക്കുന്നു. ഉത്സവസ്ഥലങ്ങളിൽ കാഴ്ച കാണുവാനെത്തുന്ന ബാലത്തരുണികളെ 'ആനകളിക്കാൻ' ആനന്ദിച്ചുനടക്കുന്നവരും വേളിയുണ്ടെന്നു കേട്ടാൽ പ്രതിഗ്രഹം കൊതിച്ചു് എത്രകാതം വേണമെങ്കിലും നടക്കുവാൻ മടിക്കാത്തവരും പടയുണ്ടെന്നുകേട്ടാൽ പേടിച്ചു വിറച്ചു മുനാട്ടിലെത്തുന്നവരും മറ്റും നമ്പൂരിമാരുടെയിടയിൽ ഒട്ടും ദുർല്ലഭമല്ലായിരുന്നു. അലസന്മാരായ പോറ്റിമാരെപ്പറ്റി പാത്രചരിത്രത്തിൽ:—

"ഉണ്ണണമെന്നുമുറങ്ങണമെന്നും
പെണ്ണുങ്ങളൊടു രസിക്കണമെന്നും
കണ്ണിൽകാണ്മൂ ജനങ്ങളെയെല്ലാം

എണ്ണിക്കൊണ്ടു ദൃഷ്ടിക്കണമെന്നും
ഇന്നത്തൊഴിലല്ലാതിപ്പരിഷയ്ക്കാരു-
വന്നുവിചാരമൊരിക്കലുമില്ല.'

എന്നു വർണ്ണിക്കുന്നു. മലയാളബ്രാഹ്മണരുടെ ധനതൃഷ്ണ നമ്പ്യാരുടെ പരിഹാസത്തിനു സവിശേഷം ലാക്കാകുന്നു:—

"മുതുവിപ്രന്മാർ പണമെന്നോത്താൽ
പുതുവിപ്രൻതാനെന്നൊരു ഭാവം
കാശിക്കപ്പുറമെങ്കിലുമിന്നൊരു
കാശിനു വകയുണ്ടെന്നാൽ മണ്ടും
ഏഴുപതെട്ടു വയസ്സു തികഞ്ഞൊരു
കിഴവബ്രാഹ്മണനിതാ പോകുന്നു.
കൊടുവെയിൽ തട്ടിച്ചുട്ട കഷണ്ടിയിൽ
ഒരുപിടി നെല്ലാൽ മലരു പൊരിക്കാം
കുടയും നാസ്തി ചുമച്ചു ചുമച്ചൊരു
വടിയുംകുത്തിക്കുനുകുനിഞ്ഞിഹ
പൊടിയുമണഞ്ഞഥ വന്നാലിങ്ങൊരു
കാശും കിട്ടാതങ്ങു ഗമിച്ചാൽ
... ...
... ...
അപ്പൻനമ്പൂരിക്കു പണാദി-
നൊരല്പവുമാശ കുറഞ്ഞില്ലേതും
ഇപ്പൊഴുമൊരു പുത്തൻപണമോ-
ത്താൽ മുപ്പുതുവഴി മണ്ടാൻ തടവില്ല"

(സത്യാസ്വയംവരം.)

രുക്മിണീസ്വയംവരം, ഹരിണീസ്വയംവരം, ശ്ലോഷയാത്ര എന്നു തുടങ്ങിയുള്ള കൃതികളിലും നമ്പൂരിമാരുടെ സ്വഭാവദൂഷ്യങ്ങളെ പ്രകാശിപ്പിച്ചു പരിഹസിക്കുന്നുണ്ട്. തുള്ളനമ്പിമാരും അമ്പലവാസികളും അമ്പലത്തിൽനിന്നു ധാരാളം മോഷണം നടത്തുകയും മറ്റും ചെയ്യുന്നതും നമ്പ്യാർ ആക്ഷേപിക്കുന്നുണ്ട്. ചില അമ്പലവാസികളുടെ ഗൃഹങ്ങളിൽ നമ്പൂതിരിമാരുടെ വിളയാട്ടത്തിനു കാരണക്കാരൻ നമ്പൂരിയച്ചന്റെ ബാന്ധവകഥ ഉദാഹരണമാണ്.

കൃഷി, കച്ചവടം, വൈദ്യം, ജ്യോതിഷം, മന്ത്രവാദം മുതലായ വിവിധതൊഴിലുകളിലേർപ്പെട്ടു കാലയാപനം കഴിച്ചിരുന്നവരുടെ അക്കാലത്തെ സ്ഥിതിഗതികളും നമ്പ്യാർ തുള്ളൽക്കഥകളിൽ പ്രതിഫലിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്. ജനങ്ങളുടെ നാനാതൊഴിലുകളിൽ

സ്വപ്രധാനമായിരുന്നതു കൃഷിതന്നെയാണ്. എന്നുതന്നെയുമല്ല, കൃഷിക്കാരിൽ ഭൂരിപക്ഷവും നായന്മാരായിരുന്നതായി കാണുന്നു. വിരുത്തിയെപ്പാടിൽ നാടുവാഴികളുടെ പക്കൽനിന്നും ലഭിച്ചിരുന്ന നിലങ്ങൾ വേണ്ടപോലെ കൃഷിചെയ്യുന്നതിക്കാമെന്നല്ലാതെ കൃഷിക്കാക്ക് യാതൊരു സ്ഥിരാവകാശവുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. പ്രഭുക്കന്മാരുടെ പ്രീതിക്കുവേണ്ടി പട്ടോലക്കാർ ഓണത്തിനും വിഷുവിനും കാഴ്ചകൾ കൊണ്ടുകൊടുക്കേണ്ടിയിരുന്നു. നാടൊട്ടുക്കുണ്ടാകുന്ന കൃഷിപ്പിഴവുകൾനാൽ നാടുവാഴിതന്നെ വിത്തും കൂലിയും കൊടുത്തു വിത്തിരട്ടിപ്പാട്ടം വാങ്ങുകയും പതിവായിരുന്നു. കാലപ്പിഴകൊണ്ടു കൃഷിക്കു ദോഷം വരാത്തപ്പോൾ, ജീവിതാവശ്യങ്ങൾക്കു വേണ്ടതെല്ലാം ആ തൊഴിലിൽനിന്നും ലഭിക്കാതെയിരിക്കയില്ല. കള്ളനെ ഭയന്നു കഴിക്കുന്ന കൃഷിക്കാരന്റെ മനോവൃത്തിയെ സ്യമന്തകത്തിൽ സരസമായി വർണ്ണിക്കുന്നു:—

"പത്തമ്പതുപറ നെല്ലുണ്ടെന്നുടെ
പത്തായങ്ങളിലളവേകണ്ടതെ-
ട്ടത്തുകൊടുത്തെൻ വിത്തും കൂലിയു-
മെത്താനൊരുവഴി കണ്ടതുമില്ല
പത്തായത്തിനുറപ്പും പോരാ
കാത്തുകിടപ്പാനാളും പോരാ
കട്ടനടക്കും ദുഷ്ടജനത്തിനു
കിട്ടിയതെല്ലാം കൊള്ളാത്താനും
തുമ്പികിളച്ചും ചേമ്പുകൾനട്ടും
തുവരകൾ പഴുതും വാഴകൾ വച്ചും
നമ്പൂരാരുടെ പുറകെ നടന്നി-
ട്ടിമ്മിണിമുതലു നമുക്കുണ്ടായതു
പാടേ കട്ടമുടിച്ചെന്നാകിൽ
പാളപിടിച്ചു നടക്കേയുള്ളൂ
തെല്ലേതാനും പൊലികടമുള്ളതു-
മെല്ലാമിന്നു വശത്തായില്ല
ഒരു മേനികളും പല മേനികളും
സപരപിച്ചൊട്ടകളത്തിലുമായി
പലിശകൊടുപ്പാനുള്ളൊരു നെല്ലും
പലതരമാക്കിയളന്നും വച്ചു
ഇപ്പോൾ നമ്മുടെവീട്ടിൽ കള്ളനു
കപ്പാൻ നല്ലൊരുതരമുണ്ടു."

കച്ചവടത്തിലേർപ്പെട്ടിരുന്നവർ ചെട്ടികൾ, പട്ടന്മാർ, കൊങ്ങിണികൾ മുതലായവരായിരുന്നു. കപ്പൽക്കച്ചവടം ചെട്ടികൾ

ളുടെ മാത്രം സ്വാധീനത്തിലുമായിരുന്നുവെന്നു സുന്ദോപാഖ്യാനത്തിലുള്ള ധനദത്തച്ചെട്ടിയുടെ കഥയിൽ വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. രാജസേവകന്മാരുടേയും ഉദ്യോഗസ്ഥന്മാരുടേയും മദ്ധ്യത്തിനു പലപ്പോഴും ഈ ചെട്ടികൾ വിധേയരായിരുന്നു. അവർ ചോദിക്കുന്നതൊക്കെ കൊടുക്കാതിരുന്നാൽ ചെട്ടിയുടെ സകലസ്വത്തും കാര്യക്കാരന്മാർ എന്തെങ്കിലും കുറ്റമാരോപിച്ചു് അപഹരിച്ചെടുക്കുകയെന്ന നടപടി പലപ്പോഴും പ്രയോഗത്തിലിരുന്നു. കച്ചവടത്തിൽ പ്രമുഖന്മാരായിരുന്ന ചെട്ടികൾ ലാഭത്തിലൊരുഭാഗം ചുങ്കമായി നാടുവാഴിക്കു കൊടുത്തുവന്നിരുന്നു. കെട്ടുകളുമെടുത്തു നാട്ടുമുറങ്ങളിൽ നടന്നു വ്യാപാരം നടത്തുന്ന ചെട്ടികളെ 'രുക്മിണീസ്വയംവരത്തിൽ:—

"കെട്ടുകളൊക്കെയഴിച്ചതിലുള്ളൊരു
പട്ടുകൾ പുടവകൾ തുപ്പട്ടികളുമി-
രട്ടുകരിമ്പടമുരുവാൽ വകകളി-
രട്ടിപ്പട്ടമണപ്പാടൻവക.
കോട്ടാറൻമുറി പാണ്ടിക്കവണികൾ
പട്ടാണിത്തുകിൽ പൂമുണ്ടുകളും
പെട്ടെന്നൊക്കെയഴിച്ചുനിരത്തി
ചെട്ടികളൊരുവക കൊങ്കണജാതികൾ." എന്നും,

'സീതാസ്വയംവര'ത്തിൽ:—

കെട്ടും ചുമടുകളും ഒട്ടും കുറുക്കാതെ
കെട്ടിച്ചുമന്നുവച്ചു ചെട്ടിപ്പരിഷകൾ കോ-
മട്ടിപ്പരിഷകളും ചെട്ടിച്ചിമാരും." എന്നും

വർണ്ണിക്കുന്നു. കൊങ്ങിണിമാരുടെ വർണ്ണന ചമ്പൂഭാരതചരിത്തിൽ നമ്പ്യാർ സാധിച്ചിരിക്കുന്നു—

"കുറിപിരിപ്പതിനുള്ള വിദഗ്ദ്ധത
യേറും കുട്ടിത്തുട്ടിയുരുട്ടി
സൂഷ്ടിച്ചൊരുവക പൊട്ടിപ്പൊരിയും
കുട്ടികൾസഹിതമസംഖ്യം വന്നു
തോളിലുമരയിലുമിവയുടെയിടയിലു-
മോരേലസ്സുകൾ കെട്ടിമുറുക്കി
പാളത്താഴമുടുത്തു ലലാടേ
പാളിടാതൊരു പൊട്ടുംതൊട്ട്"
കൊങ്ങിണിമാരുമപസ്വരവചന-
ഭംഗിയിലേതാൻ ഞെക്കിഞെരുക്കി

തങ്ങളിലോതിക്കശപിശക്കുട്ടീ-
ട്ടങ്ങതിവേഗമണഞ്ഞുതുടങ്ങി."

"വണാട്ടിലെ മുളകുകുത്തകയും പാശ്ചാത്യരുമായുള്ള വാണിജ്യമൈത്രിയും കാത്തവീയ്യാജ്ഞനവിജയം, പ്രദോഷമാഹാത്മ്യം എന്നിവയിൽ സൂചിതമാണ്.

വൈദ്യം തൊഴിലായി സ്വീകരിച്ച് കാട്ടിലുള്ള വേരുകളെല്ലാം കഷായത്തിനു കുറിച്ചുകൊടുത്ത് നാട്ടാരുടെ പണംപിടുങ്ങി നടന്നിരുന്ന മുറിവൈദ്യന്മാരേയും നമ്പ്യാർ തന്റെ പരിഹാസത്തിനു പാത്രമാക്കുന്നുണ്ട്.

ഹരിണീസന്ദേശത്തിൽ—

"ചെക്കനെക്കൊണ്ടുടൻ സഞ്ചിയെടുപ്പിച്ചു
ചിക്കനെച്ചെന്നു ചികിത്സയും കല്പിച്ചു
കൽക്കത്തിനും കഷായത്തിനും കാനനേ
നില്ക്കുന്ന വേരുകളൊക്കെപ്പറിപ്പിച്ചു
തക്കത്തിലെണ്ണയും നെയ്യും പൊടികളും
മിക്കവാറും തന്റെ പുസ്തകത്തിൽ കണ്ട-
തൊക്കെ പ്രയോഗിച്ചു പട്ടും പണങ്ങളും
കൈക്കലാക്കിക്കൊണ്ടുമണ്ടുന്നിതു ചിലർ." എന്നും,

'പഞ്ചേന്ദ്രോപാഖ്യാന'ത്തിൽ:—

"യോഗഗ്രന്ഥവും നല്ലോരുള്ളംഗ്രഹൃദയവുമാകെ-
ക്കൂടവേയങ്ങു കെട്ടിവെച്ചു വൈദ്യരെല്ലാം
രോഗംകൊണ്ടുഴലുന്ന ജനത്തിന്റെ ഗൃഹത്തിൽ ചെ-
ന്നാകണ്ണം ഭുജിപ്പാനും കൊതിക്കുന്ന വൈദ്യരാരും
അസനവിലചാദിർദ്ദംഗാമലകാദിയെണ്ണ കാച്ചി
വ്യസനം ചെയ്യാരു കാര്യം കൈക്കലാക്കാനിടക്കുടാ
രസികന്മാരെന്നഭാവം നടിച്ചു സഞ്ചിയുമായി-
ട്ടസുരന്മാരെന്നപോലെ രോഗിവീട്ടിൽചെന്നുകൂടി
ഗുളികയും കഷായവുംകൊടുത്തു ചാക്കടുക്കുമ്പോൾ
കളയുവല്ലതും ചൊല്ലിത്തിരിക്കും വൈദ്യനിക്കാലം
തരംകെട്ട തനിക്കു ഭക്ഷണത്തിനു വകയില്ലാ-
ഞ്ഞിരുന്നുണ്ടു നടക്കുന്നു വിരുന്നുണ്ണാനെങ്ങുമില്ല." എന്നും,

'ധ്രുവചരിത'ത്തിൽ:—

"വൈദ്യം പഠിക്കണം ദ്രവ്യമുണ്ടാക്കുവാൻ
കാരസ്കരാദ്യതം ഗുൽഗുലുതിക്തകം
ചേരുന്ന നെയ്കളുമെണ്ണ പൊടികളും
സാരമായുള്ള ഗുളികയുംകൊണ്ടുചെ-
ന്നാരോവിധം പണംകൈക്കലാക്കീടണം." എന്നും,

അക്കാലത്തെ ധനപന്തരീദാസന്മാരെ നന്മ്യാർ ചിത്രണം ചെയ്യുന്നു. ജാതകംനോക്കി കൈതവം പറഞ്ഞു ഫലിപ്പിച്ച് ധനികന്മാരുടെ അടുക്കൽനിന്നും കൈമടക്കും വാങ്ങിക്കൊണ്ടുപോകുന്നവരെ ധ്രുവചരിതത്തിലും ഹരിണീസ്വയംവരത്തിലും, ധാർഷ്ട്യമല്ലാതെ മറ്റൊരുകൂട്ടവും അറിവില്ലാതെ, പിടികൊണ്ടു പണം തട്ടുന്നതിൽ ചാതുര്യമുള്ള ഗണകനെ ചന്ദ്രാംഗദചരിതത്തിലും, ഗണിതഗ്രന്ഥങ്ങൾ തലയ്ക്കുവച്ച് ഒന്നും കിട്ടാൻ നിവൃത്തിയില്ലാതെ വലയുന്ന കവിടിക്കാരെ പഞ്ചേന്ദ്രോപാഖ്യാനത്തിലും നന്മ്യാർ വർണ്ണിക്കുന്നു. അന്ധവിശ്വാസികളായ പാമരജനങ്ങളെ വഞ്ചിച്ചു പണം സമ്പാദിച്ചിരുന്ന ദുർമ്മന്ത്രവാദികളേയും നന്മ്യാർ സൌകര്യംപോലെ അധിക്ഷേപിക്കുന്നുണ്ട്. പക്ഷി, രക്ഷസ്സ് മുതലായവയുടെ ഉപദ്രവങ്ങളിൽനിന്നു ജനങ്ങളെ പരിരക്ഷിക്കുന്നതിനെന്നുള്ള വ്യാജേന ഓരോരോ കർമ്മങ്ങൾചെയ്തു പണവും മറ്റും പിടുങ്ങിയിരുന്ന സമർത്ഥന്മാരായ മന്ത്രവാദികളെ പഞ്ചേന്ദ്രോപാഖ്യാനത്തിലും, ഇല്ലത്തു പരാധീനമാകയാലും അഷ്ടിക്കു നെല്ലു കഷ്ടിയാകയാലും ഏതു കുടപത്രവും ചെയ്യുവാൻ മടിയില്ലാത്ത മന്ത്രവാദി നമ്പൂതിരിയെ പൌൺഡ്റകവധത്തിലും വർണ്ണിച്ചു പരിഹസിക്കുന്നു. ആവേശംകയറി മനുഷ്യൻ തുള്ളുന്നവരേയും വെളിച്ചപ്പാടന്മാരേയും മറ്റും പഞ്ചേന്ദ്രോപാഖ്യാനത്തിൽ വർണ്ണിച്ചിട്ടുണ്ട്.

കാമചാപല്യം, ദുരഹങ്കാരം, ഏഷണി, ധനതൃഷ്ണ മുതലായ സ്വഭാവവൈകല്യങ്ങളുടെ മൂർത്തീകരണങ്ങളായി പുരാണകഥാപാത്രങ്ങളെ സങ്കല്പിച്ച് ആധുനിക ദൃഷ്യങ്ങളെ നന്മ്യാർ സമുചിതമായി പരിഹസിക്കുന്നു. കാമലോലുപനായ ദേവേന്ദ്രന്റെ കൃത്യങ്ങളെ അഹല്യാമോക്ഷം, ബാല്യുത്ഭവം, പഞ്ചേന്ദ്രോപാഖ്യാനം ഇത്യാദികളിൽ പ്രതിപാദിക്കുന്നു. ഗംഗാനദിയിൽ മുട്ടോളം വെള്ളത്തിലിറങ്ങി ധ്യാനത്തിലാണ്ടിരുന്ന ഇന്ദ്രസേനയെ കണ്ട ദേവേന്ദ്രൻ കാമമോഹിതനായി ഔചിത്യമില്ലാതെ 'ആരു നീയെടോ ബാലേ ചാരുലോചനേ ചൊൽക, ആരുടെ കുമാരി നീ പേരുമെന്തും ചൊൽക' എന്നിങ്ങനെ അനവധി ചോദ്യങ്ങൾ ചോദിക്കുന്നു. ഇന്ദ്രസേനയാകട്ടെ, പ്രഭാവമെന്ത് അറിയുന്നതിനു

മുമ്പ് ഉത്തരം പറയുന്നതിനു വിസമ്മതിച്ചതിനാൽ വങ്കപ്രഭുവായ ഇന്ദ്രൻ:—

"ഇന്ദ്രനെന്നൊരുവനെ കേട്ടറിയുന്നീലയോ നീ
ഇന്ദ്രനിന്ദ്രനെന്നു ലോകപ്രസിദ്ധൻ ഞാൻ മഹാവീരൻ."

എന്നു സാഹങ്കാരം പറയുന്നു. അതിനെത്തുടർന്നു ഭൂമിയിലേക്കു അപ്പോൾ വരുവാനുണ്ടായ കാരണവും ഇന്ദ്രൻ വിസ്തരിച്ചു, പറഞ്ഞുകേൾപ്പിക്കുന്നു. ഇതുകൊണ്ടും ഇന്ദ്രസേന തന്നെപ്പറ്റിയൊന്നും അറിയിക്കാതെയിരുന്നതിനാൽ അക്ഷമനായി വീണ്ടും ഇന്ദ്രൻ അപേക്ഷിച്ചപ്പോൾ അയാളോട് ഒന്നും പറയാതെ ഇന്ദ്രസേന അവിടെനിന്നും നടകൊള്ളുന്നു. അവളുടെ സൌന്ദര്യലഹരിയിൽ മതിമയങ്ങിയ ആ വിടാഗ്രേസരൻ എട്ടപത്തു കാതംവഴി തന്നെത്താനറിയാതെ അലട്ടിക്കൊണ്ട് അവളെ അനുഗമിക്കുന്നു. പാവ്വതീപരമേശ്വരന്മാർ മാനുഷവേഷധാരികളായി പകടകളിച്ചു രസിച്ചുകൊണ്ട് ഇന്ദ്രന്റെ വരവുകണ്ടിട്ടും ഗണ്യമാക്കാതെ അനാദരം ഭാവിച്ചതിൽ ഇന്ദ്രൻ ഉഗ്രകോപാവേശത്തിനു വശംവദനായി അവരോട് പരുഷസ്വരത്തിൽ കയർക്കുന്നു:—

"ആരെടാ നമ്മുടെ മുമ്പിൽ ഞെളിഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു
ചാരുശൃംഗാരിയായ് തന്റെ കളത്രത്തെ ഫലിപ്പിപ്പാൻ
ദൂരെമാറിക്കൊണ്ടിടായ്കിൽ കൊണ്ടുപോം താഡനം മൂഢാ
പാരമേശ്വരംമദം പച്ചക്കാമദേവനെന്നു ഭാവം
എന്നുടെ ആഗമം കണ്ടാലെഴുന്നേല്ക്കാതിരിക്കുന്ന
നിന്നുടെ ദുർമ്മദമിനു ശമിപ്പിപ്പൻ വഴിപോലെ."

ഇന്ദ്രസേനയുടെ മുമ്പിൽ തന്റെ പൌരുഷം പ്രകടിപ്പിക്കണമെന്നു കരുതിയ ഇന്ദ്രൻ:—

"വിണ്ണവർനാട്ടിലെ നാഥൻ ഞാൻ വരുമ്പോൾ എഴുനേറ്റാൽ
പെണ്ണിനുള്ളിൽ നിന്നുയുണ്ടാമെന്നു നിനുള്ളിലുണ്ടിപ്പോൾ"

എന്നു ശിവനോടു പറയുന്നതു് വാസ്തവത്തിൽ സ്വമനോവൃത്തിയെ മറ്റൊരാളിൽ വിഭാവനം ചെയ്യുകയാണെന്നു് ഓർക്കുന്നതേയില്ല. കാമവികാരത്തിനു് അടിമപ്പെട്ട വലയുന്ന ദേവേന്ദ്രൻ വങ്കപ്രഭുവായി ചമഞ്ഞപ്പോഴുണ്ടായ ദുരഹങ്കാരത്തിനു പെട്ടെന്നു ശമനമുണ്ടാകുന്നതു നന്ദികേശ്വരപ്രഭൃതികളായ കിങ്കരന്മാർ പിടിച്ചുകെട്ടി 'രണ്ടുകാല്ലും രണ്ടുകൈയ്യും തുടലിട്ടുപൂട്ടി' ഗുഹയിലിട്ടടച്ചപ്പോൾ മാത്രമാണു്. അഹല്യയുടെ രൂപലാവണ്യത്താൽ വ്യാമോ

ഹിതനായി കൈതവം പ്രയോഗിച്ചു ഗൌതമമുനിയുടെ ശാപമേ റ്റ ഇന്ദ്രൻ, സഭവനത്തിലെത്തി കട്ടിലിൽകയറി മുണ്ടുകഠംകൊ ണ്ടു ദേഹമാസകലം മൂടിപ്പുതച്ചു കിടക്കുമ്പോഠം സുരതരുണിമാർ ഓരോരുത്തരായി വന്ന് ആ വിഷയഭ്രാന്തനെ പരിഹസിക്കുന്നതാ യി അഹല്യാമോക്ഷത്തിൽ വർണ്ണിക്കുന്നു. ഇന്ദ്രനു വന്നുപിണഞ്ഞ അമളിയെപ്പറ്റി കേട്ടറിഞ്ഞു് ഓരോരുത്തരായി വരുമ്പോഠം നാ ണംകൊണ്ടു് അവരെക്കാണുവാൻ വൈമനസ്യം പുറപ്പെട്ടുവിക്കുന്ന ആ ഭോഷനെ അവർ എറ്റ ചാതുര്യത്തോടു് 'ആനകളിയാക്കു ന്നു'വെന്നു നോക്കുക. കാട്ടരുതാത്തതു കാട്ടിയതിനാൽ പെൺ കൊതിയനായ ഇന്ദ്രൻ ലഭിച്ച പ്രതിഫലം അയാളുടെ ആത്മാഭി മാനത്തെ പാടെ ധ്വംസിക്കുന്നതായിത്തീരുന്നു. പെൺവേഷം ധരിച്ചു സുരസ്ത്രീകളുടെ താണ്ഡവം കാണാൻചെന്ന അരുണനിൽ പോലും കാമാഭിനിവേശമുണ്ടാകുന്ന ഇന്ദ്രന്റെ വിടത്വമൂഢന്യ ത്തെ ബാല്യഭവത്തിൽ വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു. രുക്മിണിയുടെ സ്വ യംവരത്തിനു് എത്തിച്ചേരുന്ന രാജാക്കന്മാർ കാമാന്ധന്മാരായി കാണിക്കുന്ന ഗോഷ്ടികളെ നമ്പ്യാർ എത്ര തന്മയത്വത്തോടു വർണ്ണി ച്ചിരിക്കുന്നുവെന്നു നോക്കുക:—

"കന്യകതന്നുടെ വദനസരോജേ
കണ്ണുകൾ രണ്ടുമുറപ്പിച്ചൊരുവൻ
തന്നെ ത്താനെ മറന്നുവസിച്ചാ-
നന്നതമായൊരു കാറികണക്കെ
മറ്റൊരുമന്നൻ വാല്യക്കാരൻ
വെറ്റതെറുത്തു കൊടുത്തതുവാങ്ങി
തലമുടിതന്നിലതെല്ലാംചൂടി
ചലമിഴിയാളേ കണ്ടുവസിച്ചാൻ
വെള്ളിയടപ്പനെടുത്തുതുറന്നതി-
ലുള്ളിലിരിക്കും ചുണ്ണാമ്പെല്ലാം
പച്ചപ്പുഴുവെന്നോത്തുമുഖത്തു
തേച്ചുതുടങ്ങീ മറ്റൊരുഭൂപൻ."

ദുരഹങ്കാരത്തെ കിരാതം, കാത്തവീര്യാർജ്ജുനവിജയം, സഭാ പ്രവേശം, ഘോഷയാത്ര മുതലായ കൃതികളിൽ നല്ലപോലെ അ ധിക്ഷേപിക്കുന്നുണ്ടു്. നമ്പ്യാരുടെ പല കൃതികളും അഹങ്കാരശ മനത്തെ ലക്ഷീകരിച്ചു രചിച്ചിട്ടുള്ളവയാണു്. സഭബലവീര്യ

പരാക്രമത്തെപ്പറ്റി അഹമ്മതികൂടിയ അർജ്ജുനന്റെ ഗർവ് ശമിപ്പിക്കുന്നതിനു ശ്രീപരമേശ്വരൻ കിരാതവേഷം അവലംബിച്ചു് അയാളോടു് എതിർക്കുന്നു. കിരാതൻ അർജ്ജുനനെ വികസിത പൌരുഷനാക്കുന്നതിനായി:—

"ഭള്ളുനിനച്ചിഹ കണ്ണുമടച്ചൊരു
കള്ളൻനിന്നു തപംചെയ്യുന്നു
കൊള്ളാമിതുമിന്നിതു വഴിപോക്ക-
ർക്കുള്ള ധനങ്ങൾ പിടിച്ചുപറിപ്പാൻ
പകൽകഴിവോളം കപ്പാനെണ്ണും
കഴിവില്ലാഞ്ഞു തപോധനഭാവം
അക്കൻപോയി മറഞ്ഞൊരുസമയേ
തസ്കരണത്തിനു സമയം നോക്കും.'

എന്നിങ്ങനെ ശകാരവർഷം ചൊരിയുന്നു. 'നില്ലെട വേടാ നിന്നുടെ പല്ലുകൾ തല്ലിയുതിർപ്പാൻ ഞാൻ മതിയാകും' എന്നു പറഞ്ഞുംകൊണ്ടു കിരാതനോടു പോരിനു തുടങ്ങിയ വിജയൻ 'പല്ലും കൊഴിഞ്ഞു മദമെല്ലാം ശമിച്ചു' താഴെവീണ അഹങ്കാരം തീർന്നപ്പോൾ പരമേശ്വരൻ പാശുപതാസ്ത്രം കൊടുത്തു അനുഗ്രഹിച്ചയയ്ക്കുന്നു. 'അതിദുർജ്ജയലബ്ധിക്കൃതശക്രപരാക്രമനാകിയ' രാവണൻ കൈലാസമെടുത്തു അമ്മാനമാടിയ അഹങ്കാരത്തോടു് മാഹിഷ്മതിയിലെ കാർത്തവീര്യനോടു നേർത്തു് മാനഭംഗമുണ്ടായതാണു് കാർത്തവീര്യാർജ്ജുനവിജയത്തിലെ കഥാവസ്തു. രാവണന്റെ അഹമ്മതിയും വങ്കത്തവും എത്രമാത്രമായിരുന്നുവെന്നു്:—

"ത്രിഭുവനവാസികളെല്ലാം നമ്മുടെ
വിഭുതകൊണ്ടു പുകൾത്തുന്നില്ലേ
സുഭഗൻ ദശമുഖനെന്നൊരു നാണയ-
മഹഹോ ദിശിദിശി കേൾക്കുന്നില്ലേ."

എന്നിങ്ങനെ നാരദനോടു പറയുന്നതിൽനിന്നും വ്യക്തമാണു്. വിശപ്രഭവായ കാർത്തവീര്യൻ പുല്ലോടിപോലെ രാവണനെ നിന്ദിക്കുന്നുവെന്നു കലഹപ്രിയനായ നാരദൻ അറിയിക്കുന്നു. വല്ലപ്രകാരത്തിലും രാവണന്റെ അഹമ്മതിക്കു് അല്പം ശമനമുണ്ടാക്കണമെന്നു കരുതിയാണു് നാരദൻ ഏഷണിക്കു വട്ടംകൂട്ടിയതു്. രാവണൻ ഇതു കേട്ടപ്പോൾ 'ഘോരഘോരതരഭാവമിയന്നു' ചുരുഹാസവുമെടുത്തു്:—

"കണ്ടുകൊൾക മമ വിക്രമമിപ്പോൾ
രണ്ടുപക്ഷമതിനില്ല മുനീന്ദ്രാ

രണ്ടു നാലുദിവസത്തിനകത്താ-
ത്തണ്ടുതപ്പിയുടെ ഡംഭ് ശമിക്കും"

എന്ന് ഗജ്ജീക്കുന്നു. രാവണന്റെ അഹങ്കാരത്തെ പോഷിപ്പിക്കുന്ന വിധത്തിൽ നാരദൻ ഓരോന്നു പറഞ്ഞു് അയാളുടെ പൌരുഷത്തെ ജ്വലിപ്പിക്കുന്നു. രാവണനാകട്ടേ ഉടൻ പുറപ്പെട്ടു് നർമ്മദാതീരത്തിലെത്തി ചിത്രയോധിയെ അജ്ജുനസവിധത്തിലേക്കു നിന്ദാസൂചകമായ സന്ദേശത്തോടുകൂടി അയച്ചിട്ടു് മണൽപ്രദേശത്തിൽ പാളയമടിച്ചു ദേവാരാധനയിൽ വ്യാപൃതനാകുന്നു. നർമ്മദാനദിയിൽ പെണ്മണിമാരോടുകൂടി ജലക്രീഡചെയ്തു വിഹരിച്ചിരുന്ന അജ്ജുനൻ ചിത്രയോധിയുടെ സന്ദേശത്തെ ഒട്ടും ആദരിച്ചില്ലെന്നുള്ള വിവരം രാവണൻ അറിഞ്ഞു് കോപാധീനനാകുന്നു. എന്നാൽ പൂജചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്ന രാവണന്റെ പാളയത്തിൽ വെള്ളം കയറി തള്ളിവരുന്നതു കണ്ടു് അന്ധാളിച്ചു രാവണൻ പരിഭ്രാന്തനായി രക്ഷപ്പെടുന്നതിനു ശ്രമിക്കുന്നു. തള്ളിവരുന്ന വെള്ളത്തിരയിൽ കുടിച്ചു വലഞ്ഞു് രാവണൻ കരപറ്റുന്നതോടുകൂടി അയാളുടെ ദുർഭാഷണങ്ങൾ കേട്ടു കുപിതനായ അജ്ജുനൻ അയാളോടടുക്കുന്നു. അവർ തമ്മിലുണ്ടായ പോരിൽ അടിയുമിടിയുമേറ്റു ചാകാതെ ചത്തു തരംകെട്ട രാവണനെ അജ്ജുനന്റെ ആജ്ഞാനുസരണം കാരാഗൃഹത്തിലിട്ടടയ്ക്കുന്നു. രാവണന്റെ അന്നത്തെ സ്ഥിതി വളരെ പരിതാപകരമായിരുന്നു.

"സ്നാനവുമില്ല മദ്യപാനവുമില്ല പാരം
നാണവുംപൂണ്ടു ദേഹക്ഷീണവുമകപ്പെട്ട
ക്രൂരില്ലാത്തവരോട്ട ചോറു മേടിച്ചുതിന്നു
കീറത്തുണിയുമുടുത്തു ചോരുമണിഞ്ഞങ്ങിനെ"

രാവണൻ ഇങ്ങനെ ക്ഷീണനായി കാരാഗൃഹത്തിൽ കിടക്കുമ്പോൾ സ്ത്രീകൾ വന്നു:—

"ലങ്കാധിപതേ! നിന്റെ കാൽമേൽകിടക്കും നല്ല
ശൃംഖല കിലുങ്ങാതൊരു ചിങ്കു കളിച്ചെന്നാകിൽ
പാക്കുവെറ്റിലനല്ല തുക്കുപുകയിലയും
പാക്കാതെ തരുന്നുണ്ട ഭോഷ്കല്ല പങ്ങ് കുതികണ്ണാ!"

എന്നും മറ്റും അപഹസിക്കുന്നതുകേട്ടു് നാണം കുണുങ്ങി പ്രാണൻ കളയാൻപോലും കാംക്ഷിച്ചു ദീനനായി രാവണൻ കഴിക്കുന്നു. ഇങ്ങനെ വിക്രമവാരിരാശിയായിരുന്ന രാവണനു ഗാംഭീര്യഭംഗം വന്നതു സ്വതസ്സിദ്ധമായ രസികതയോടു നമ്പ്യാർ വർണ്ണിക്കുന്നു.

ദുരഹങ്കാരിയായ ദുര്യോധനനു സ്ഥലജലഭ്രാന്തികൊണ്ടു് അമളി പിണഞ്ഞതു സഭാപ്രവേശത്തിൽ പ്രതിപാദിക്കുന്നു. കുരുരാജാധിപന്റെ ആഡംബരപ്രൗഢിയോടു സഭാമണ്ഡപത്തിൽ പ്രവേശിച്ച ദുര്യോധനൻ:—

"നീരുള്ളിടിക്കെന്നുറച്ചുപതുക്കെ
നീന്തുവാനുള്ളോരു വട്ടങ്ങൾകൂട്ടി
വിരാളിപ്പട്ട ചൊരിച്ചുകയറി
വീരൻ പതുക്കെപ്പദംകൊണ്ടു തപ്പി."

ഈ സ്ഥലജലഭ്രാന്തികൊണ്ടു്:—

"ജലമേന്തിനില്ക്കുന്നൊരാറിന്റെ മദ്ധ്യേ
ജലമില്ലെന്നുള്ളത്തിലോർത്തു പതുക്കെ
നലമൊട്ട പൊണ്ണൻ കുതിച്ചങ്ങുചാടി
നിലവിട്ട വെള്ളത്തിൽ വീണാഴ്ന്നു മുങ്ങി
പുഴകും കളഭവും ചാന്തും കുറിയും
കഴുകി ജലത്തിൽകിടന്നങ്ങുഴച്ചു
മുഴുകിയും പൊങ്ങിയുമങ്ങൊരുദിക്കിൽ
ഒഴുകിത്തിരിഞ്ഞു തനിച്ചൊരു വീരൻ
വെള്ളം കുടിച്ചും കിതച്ചും പതച്ചും
ഉള്ളംചൊടിച്ചു മുരുണ്ടുപിരണ്ടും
തള്ളിയലച്ചും വിറച്ചും വിയച്ചും
തള്ളിപ്പിടിച്ചും മറിഞ്ഞും തിരിഞ്ഞും"

ദുര്യോധനൻ വലയുന്നു. ഭീമസേനാദികൾ ഇതുകണ്ടു പൊട്ടിച്ചിരിച്ചു ദുര്യോധനനെ കണക്കിലധികം പരിഹസിക്കുന്നു. ചിത്രസേനനേറെയും അനുയായികളുടേയും മർദ്ദനമേറ്റു ദുര്യോധനന്റെ അഹങ്കാരത്തിനു ശമനമുണ്ടായതായി ഘോഷയാത്രയിലും വർണ്ണിക്കുന്നു. വലിയ സേനയോടുകൂടി ഘോഷയാത്ര പുറപ്പെട്ട ദുര്യോധനന്റെ പരാക്രമമെല്ലാം ഇവരോടേറ്റു പാടെ തകരുന്നു. ബന്ധനത്തിലകപ്പെട്ട ദുര്യോധനാദികളെക്കൊണ്ടു വിണ്ണവർനാട്ടിലെ വേശ്യപ്പെണ്ണുങ്ങളുടെ വിടുപണി ചെയ്യിപ്പിക്കുവാൻ ചിത്രസേനൻ നിശ്ചയിക്കുന്നു. കാളിപ്പെണ്ണിനു താലിപതപ്പാനും നീലിപ്പെണ്ണിനു നിദ്രാസമയത്തിൽ കാലുഞെക്കുവാനും ഉർവ്വശിയുടെ പടുക്കമെടുക്കാനും മറ്റും ഇടവരാവുന്ന വിധത്തിൽ ദുര്യോധനനു വന്നുചേരുന്ന പരാജയം അയാളുടെ ജളപ്രകൃതത്തിനു പറ്റിയ പ്രത്യൗഷധമായിത്തീരുന്നു. ഏഷണി മുതലായ മറ്റു സ്വഭാവ

ദൃഷ്യങ്ങളുടേയും മൂർത്തീകരണങ്ങളായി പുരാണകഥാപാത്രങ്ങളെ സങ്കല്പിച്ചു നമ്പ്യാർ ആക്ഷേപിക്കുന്നുണ്ട്.

നമ്പ്യാരുടെ പരിഹാസകവനത്തിന്റെ ഉൽക്കർഷത്തിനു പോഷകങ്ങളായിരിക്കുന്നതു് ആദർശശുദ്ധി, കരുണാർദ്രതയുമായ അനുഭവം, ഹാസ്യാംശങ്ങളെ തെരഞ്ഞെടുക്കുന്നതിലുള്ള ഔചിത്യബുദ്ധി എന്നിവയാണ്. നായന്മാരേയും പരദേശബ്രാഹ്മണരേയും മറ്റും പരിഹസിക്കുന്നതിനു് അടിസ്ഥാനമായി ചില പ്രത്യേക സ്വകാര്യവൈരങ്ങളുണ്ടെന്നുള്ള ഐതിഹ്യം അത്ര സ്വീകാര്യയോഗ്യമായി തോന്നുന്നില്ല. മദോന്മത്തന്മാരായ ചില നായന്മാർ നമ്പ്യാരെ തകഴിയിൽവച്ചു് അടികലശൽ ചെയ്തതിനു പ്രതീകാരമായിട്ടാണു് ആ വഴ്ക്കാരെ സ്വകൃതികളിൽ അധിക്ഷേപിക്കുന്നതെന്നുള്ള കഥ വാസ്തവമായിരിക്കാനിടയില്ല. നമ്പ്യാരിൽ തിങ്ങിവിങ്ങിയിരുന്ന പരിഹാസവാസനയുടെ നിരർത്ഥകമായ പ്രവാഹമെന്നല്ലാതെ പ്രതികാരേച്ഛയുടെ കണികപോലും അതിൽ കാണ്മാനില്ല. പകവീട്ടുന്നതിനുള്ള ഒരായുധമായി പരിഹാസകവനത്തെ നമ്പ്യാർ ഒരിക്കലും പ്രയോഗിക്കുന്നില്ലെന്നുള്ളതു നിസ്സംശയമാണ്. തന്റെ ചുറ്റും കാണുന്ന വിവിധജനങ്ങളുടെ ജീവിതരീതിയിൽ ദൃശ്യമാകുന്ന പരിഹാസ്യാംശങ്ങളെ നല്ലവണ്ണം കണ്ടറിഞ്ഞു യാതൊരു സ്വകാര്യവൈരവുമില്ലാതെ അവയെ സ്വകവിതയിൽ പ്രതിഫലിപ്പിക്കുന്നതേയുള്ളു. ആംഗ്ലേയ പരിഹാസകവികളിൽ ഒരു പ്രധാനിയായ അലക്സാണ്ടർ പോപ്പിന്റെ കൃതികളിൽ സാർവ്വത്രികമായി കാണുന്ന ഈ ദോഷം നമ്പ്യാരെ തൊട്ടുതെറിച്ചിട്ടുപോലുമില്ല. ഒരു ജാതിയോടോ സമുദായത്തോടോ മൊത്തമായി വിരോധമനഃസ്ഥിതി അക്കാലത്തു് ഉണ്ടാകുന്നതും അസംഭാവ്യമാണ്. മദോന്മത്തന്മാരായ നായന്മാരോ ക്രിസ്ത്യാനികളോ നമ്പ്യാരെ അടികലശൽ ചെയ്കയോ ശകാരിക്കുകയോ ചെയ്തിരുന്നാൽതന്നെ ആ പ്രത്യേക വ്യക്തികളോടു വല്ല വല്ലായ്മയും തല്ക്കാലത്തേക്കു തോന്നിയിരിക്കാമെന്നല്ലാതെ, ആ സമുദായങ്ങളെ അകമാനം അധിക്ഷേപിച്ചു് പകവീട്ടാമെന്നു നമ്പ്യാർ കരുതിയിരിക്കയുമില്ല. ഏതാനും ആളുകളുടെ കുറ്റത്തിനായി സമുദായത്തെ അധിക്ഷേപിക്കുന്നതിനു നമ്പ്യാർ ഒരിക്കലും ഒരുങ്ങിയിരിക്കയുമില്ല. ഇങ്ങിനെയൊരു സംഭവമുണ്ടായിരുന്നില്ലെങ്കിൽതന്നെ ആ സമുദാ

യത്തെ ആകമാനം ബാധിക്കുന്ന ദൂഷ്യങ്ങളെ നമ്പ്യാർ പരിഹസിക്കുമായിരുന്നു. എന്നുതന്നെയുമല്ല, തന്റെ പരിഹാസംകൊണ്ട് ആക്ഷേപം വലിയ മനോവേദനയുണ്ടാകുന്നതെന്നുള്ള കരുണാമസൃണമായ മനോഭാവം നമ്പ്യാരുടെ കൃതികളിൽ പലെടത്തും സ്ഫുരിച്ചുകാണുന്നു. എന്നാൽ വല്ലവരുടേയും അധിക്ഷേപാർഹങ്ങളായ സ്വഭാവവിശേഷങ്ങളെ പരിഹസിക്കുന്നതുകൊണ്ട് അവർ അനാവശ്യമായി തന്നോടു കയക്കുന്നതായാൽ തനിക്കു തരിമ്പും കൂസലില്ലെന്നു നമ്പ്യാർ സധൈര്യം പ്രസ്താവിക്കുന്നു. അന്യരുടെ ഹിതാഹിതങ്ങളേയോ തന്റെ സ്നേഹകാലുഷ്യങ്ങളേയോ നോക്കാതെ ആദർശശുദ്ധിയോടാണ് താൻ പരിഹാസകവനത്തിനു പുറപ്പെടുന്നതെന്ന്:—

"ഒരുത്തനും ലഘുത്വത്തെ വരുത്തുവാൻ മോഹമില്ല
ഒരുത്തനു പ്രിയമായിപ്പറവാനും ഭാവമില്ല" എന്നും,
"കഥയിൽ സംഗതിചേർത്തു കഥിക്കുമ്പോളതിൽക്കൂടി
കഥിക്കേണ്ടിവരും കുത്തുകഴയ്ക്കുകളും ചിലടത്തിൽ
അതുകൊണ്ടു ഭവാന്മാർക്കു വൈരമാർക്കും ഭവിക്കൊല്ല
ഹിതജ്ഞന്മാരറിഞ്ഞെല്ലാം സഹിക്കേണം വണങ്ങുന്നേൻ
മനസ്സിൽ ദ്വേഷമുള്ളോർക്കുമിതം തന്നെ പറഞ്ഞാലും
കനക്കെക്കോപമുണ്ടാകുമതിനു നീക്കുപോക്കില്ല"

എന്നുമുള്ള ഭാഗങ്ങൾകൊണ്ടു വെളിവാക്കുന്നു. തന്റെ പരിഹാസംകൊണ്ടു വല്ലവരും കോപിച്ചാൽ ഒട്ടും വകവയ്ക്കുകയില്ലെന്ന് 'കുംഭകർണ്ണവധ'ത്തിൽ:—

"ഈവണ്ണം ചിലർക്കപ്പോളവമാനം കലർന്നൊരു
ഭാവമെങ്കലുണ്ടെന്നാൽ തരിമ്പും പേടിയില്ലിന്നി" എന്നും,

സഭാപ്രവേശത്തിൽ:—

"അറപ്പുവിട്ടടിയങ്ങൾ അറിയിക്കുന്നതു കേട്ടാൽ
ചെറുപ്പക്കാർക്കൊരു പനിവെറുപ്പുണ്ടായ് വരുമെന്നാൽ
കരുത്ത ഭാവവുംപൂണ്ടു മറുത്തുവന്നടൻനമ്മെ
പുറത്തുമാറുവാൻ ചാടിപ്പുറപ്പെട്ടെങ്കിലും ഞങ്ങൾ
തരിമ്പുമാറുകയില്ലെന്നറിഞ്ഞുകൊൾകെടോ മുറം."

എന്നുമുള്ള ഭാഗങ്ങൾ സ്പഷ്ടമാക്കുന്നു. പരിഹാസകവനം ചിലർക്കെല്ലാം അല്പം വല്ലായ്മയ്ക്കു കാരണമായേക്കുമോ എന്നു നമ്പ്യാർ ഭയപ്പെടാതിരിക്കുന്നില്ല:—

"വല്ലാത്ത ദൂഷിവാക്കു തെല്ലും സഹിച്ചുകൂടാ
തല്ലുകൊണ്ടെന്നാലതു തെല്ലുദിവസമുണ്ടു

ചെല്ലുമ്പോൾ വേദനകളെല്ലാം ശമിച്ചുപോകും
വല്ലാത്തവാക്കു ഹൃദി ശല്യം തറച്ചപോലെ
അല്പൽവരുത്തുമതിനില്ലൊരു സംശയമ–
തെല്ലാം വിചാരിക്കുമ്പോൾ ചൊല്ലാനുമെളുതല്ല."

എന്നു പരിഹാസരസപ്രയോഗത്തിന്റെ പ്രയാസങ്ങളെപ്പറ്റി പറയുന്നു. വാസ്തവത്തിൽ വിദഗ്ദ്ധതയുള്ളവർ വല്ല അപ്രിയവും പറഞ്ഞാൽ അതിനെ ക്ഷമിക്കുകയില്ലെന്നു:—

"നീ രസിച്ചു ചൊന്നതൊന്നും സജ്ജനങ്ങൾ സഹിക്കില്ല
ആരുചൊല്ലാലതുവന്നു കേറിനിന്നു കേവലം നീ
പോരുമീവണ്ണമുദ്ഗ്രാമത്തിൽ വ്യധിക്കാരമിക്കാലം
ഇപ്രകാരം സഭാമദ്ധ്യേ തന്നിൽവന്നു വസിക്കുന്ന
വിപ്രവിദ്വജ്ജനം നന്നെക്കുറിച്ചു ശണ്ഠയിട്ടാലും
അപ്രിയം തെല്ലുമില്ല."

ഏതായാലും കേൾക്കുന്നവർക്കു ഗുണദോഷവിചാരവും പരമാർത്ഥബോധവും ഉണ്ടാകണമെന്നല്ലാതെ അവർക്കു മനോവേദനയുണ്ടാക്കരുതെന്നു നമ്പ്യാർക്കു കലശലായ ആഗ്രഹമുണ്ടായിരുന്നുവെന്നു് ഇതിൽനിന്നെല്ലാം വ്യക്തമാകുന്നുണ്ടു്. തന്റെ ഉള്ളിൽ കിടന്നു ചുട്ടുനീറുന്ന വൈരമോ പ്രതീകാരബുദ്ധിയോ നമ്പ്യാരെ ഒരിക്കലും പരിഹാസത്തിനു പ്രേരിപ്പിക്കുന്നതേയില്ല. പരിഹാസ്യന്മാരോടു കരുണാശീതളമായ ഒരു മനോഭാവമാണു് നമ്പ്യാരിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നതു്. ആളുകളെ ചിരിപ്പിച്ചു മണ്ണുകപ്പിച്ചു് അവരുടെ ദൂഷ്യങ്ങളെക്കുറിച്ചു ബോധം ജനിപ്പിക്കുന്നതിനാണു് നമ്പ്യാർ പരിശ്രമിക്കുന്നതു്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുഖത്തിൽ സ്ഫുരിക്കുന്ന തുമന്ദഹാസം ഹൃദയാന്തർഭാഗത്തിലുള്ള മഞ്ജുളവികാരങ്ങളുടെ ലാഞ്ഛനം മാത്രമാണു്. അക്കുമൊരു ഹൃദയശല്യമുണ്ടാകാത്ത വിധത്തിലും എന്നാൽ എല്ലാവരേയും രസിപ്പിച്ചു ചിരിപ്പിക്കുന്നതുമായ രീതിയിലുമത്രേ നമ്പ്യാർ പരിഹാസമാർഗ്ഗപ്രയാണം സാധിക്കുന്നതു്. കുറവും കുറുകളും ഉള്ളവരോടു സഹതാപവും ആർദ്രതയും പ്രദർശിപ്പിക്കുന്ന നമ്പ്യാർ എപ്പോഴെങ്കിലും ഹൃദയശല്യമുണ്ടാകുന്ന അധിക്ഷേപവചനം ചൊരിയുന്നില്ല. നമ്പ്യാരുടെ പരിഹാസകവനത്തിനുള്ള മറ്റൊരുമെച്ചം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഔചിത്യദീക്ഷയാണു്. ഓരോരോ ജാതിയിലും സമുദായത്തിലും സ്ഥാപനങ്ങളിലും ദൃശ്യമാകുന്ന യഥാർത്ഥപരിഹാസ്യാം

ശങ്ങളെ വേണ്ടപോലെ നിരീക്ഷിച്ചു് അവയെ പരിഹാസത്തിനു വിഷയമാക്കുന്നതിൽ അനന്യസാധാരണമായ ഔചിത്യം പ്രദർശിപ്പിച്ചുകാണുന്നു. തന്റെ ചുറ്റുമുള്ള ജനസമുദായത്തിലെ 'തൊണ്ടന്മാരേയും' 'മാറികളേയും' 'മരഞ്ഞാടികളേയുമെല്ലാം' വിലോകനം ചെയ്ത ഔചിത്യഭംഗം കൂടാതെ അവരെ വായനക്കാരുടെ മുമ്പിൽ അണിനിരത്തുന്നു. അവരോടു് കടുവാക്കുകൾകൊണ്ടു കയക്കുന്നില്ല; പകരം പരിഹാസരസത്തോടു് അവരെ കടാക്ഷിച്ചു് അവരുടെ ദോഷ്ടികളെ ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുന്നതേയുള്ളു. അങ്ങനെ മനോവേദനയുണ്ടാക്കാതെ ഫലിതമയമായ വാങ്മയശരംകൊണ്ടു് ദുഷ്യങ്ങളെ അപഹരിച്ചു ജനങ്ങളുടെ സന്മാർഗ്ഗജാഗ്രതയേയും പരമാത്മബോധത്തേയും പോഷിപ്പിക്കുന്നതിനു യത്നിക്കുന്നു. ഇപ്രകാരം പരിഹാസകവനംചെയ്ത കേരളീയസമുദായത്തെ പരിഹാസമാർഗ്ഗത്തിൽ ചരിപ്പിച്ചു് അവരുടെ ദുഷ്യങ്ങളെ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുത്തി നന്നാക്കുവാൻ ഓരോ കാലത്തു് അവതരിച്ചിട്ടുള്ള പുണ്യശ്ലോകന്മാരിൽ നമ്പ്യാർക്കു ഗണനീയമായ ഒരു സ്ഥാനമുണ്ടു്. പരിഹാസരസപ്രയോഗത്തിൽ ഇത്രമാത്രം വിജയം നേടുന്നതിനു് സാധിച്ചിട്ടുള്ളവരിൽ നമ്പ്യാർക്കു് അത്യുന്നതമായ സ്ഥാനമുണ്ടെന്നുള്ളതിനെപ്പറ്റി രണ്ടുപക്ഷമുണ്ടാകുവാൻ തരമില്ല.

അദ്ധ്യായം ൨.

നമ്പ്യാരുടെ ഇതരകൃതികൾ.

൧. നളചരിതം കിളിപ്പാട്ടു്:—ഇതും നമ്പ്യാരുടെ ബാല്യകവനങ്ങളിലൊന്നാണെന്നുള്ളതിനു യാതൊരു സംശയവുമില്ല. 'ശുകപുരകൃതസ്ഥിതേ ശ്രുലപാണേ' എന്ന നളചരിതാവസാനത്തിലെ മുദ്ര ഇതിനു ഉത്തമലക്ഷ്യമായിരിക്കുന്നു. എന്നുതന്നെയുമല്ല, നമ്പ്യാരുടെ ഇതരകൃതികളിലെ ചില ഭാഗങ്ങളും, നളചരിതത്തിലെ ഏതാനും ഭാഗങ്ങളുമായി ആശയത്തിലും ഭാഷയിലും അടുത്ത സാദൃശ്യം കാണുന്നുണ്ടു്.

നള ചരിതത്തിൽ:—

"അവനിപതികുലമകുടതടമണിഭഗീരഥൻ
ആകാശഗംഗയെക്കൊണ്ടുപോന്നീടിനാൻ
അവനഖിലപിതൃവിധികളമരതടിനീജലേ,
ആസ്ഥാവിശേഷേണ ചെയ്യുവാണിടിനാൻ."

എന്നതിലെ ആശയത്തെ 'കല്യാണസൌഗന്ധിക'ത്തിൽ:—

"മുന്നം ഭഗീരഥൻ പാരം പണിപ്പെട്ടു
മന്ദാകിനീജലം കൊണ്ടുവന്നാദരാൽ
മന്നിടംതന്നിൽ പരത്തി മഹാരഥൻ
തന്നുടെ മുമ്പിൽ മരിച്ച പിതൃക്കളെ
ഉന്നോഴിയാതവൻ തപ്പിച്ചു തപ്പിച്ചു
ധന്യരെസ്വർഗ്ഗത്തിലാക്കിപോലും ഭുവൻ."

എന്നതിൽ സ്വീകരിച്ചിരിക്കുന്നതു നോക്കുക. ഇതു കൂടാതെ, 'നള ചരിത'ത്തിലെ:—

"കരികളഥ കുതിരകളുമഴകിന രഥങ്ങളും
കാലാൾപ്പടകളും വന്നു നിരകയും
തകിൽമുരശുമിഴുകു പറ വലിയ പടഹങ്ങളും
തപ്പും തിമിലയും താഡനം ചെയ്യുയും
കുടതഴകൾ കൊടിപടലമിടയിടെ നിരയുയും

എന്ന ഭാഗവും, 'പതിന്നാലുവൃത്ത'ത്തിലെ:—

"കുടകൾ ചാമരമാലവട്ടങ്ങളും
പടകളാനകളശ്വസമൂഹവും
ഝടിതിവന്നിടകൂടി നടകൊണ്ടു
പടഹം താഡിച്ചും ദേവനാരായണ." എന്നതും,

'രാജസൂയയാത്ര'യിൽ:—

"പടയും നിങ്ങടെ പദവികളും പല-
കുടയും കൊടിയും തഴചാമരവും
പടഹത്തുടി പറ കൊമ്പും കുഴലും
പടുതരഘോഷമശേഷവുമിപ്പോൾ." എന്നതും,

'രുക്മിണീസ്വയംവര'ത്തിൽ:—

"മത്തഗജപ്പട കുതിരപ്പടകളു-
മൊത്തുരഥങ്ങളുമനവധി കൂടി
... ...
... ...
പടഹംതുടി പറ താളം മേളം
പൊടിപൊടെ വെടിയും കലശലുകൂട്ടി."

എന്നതും തീച്ചയായും ഒരാളുടെ തൂലികയിൽനിന്നുണ്ടായതെന്നു വേണം കരുതുവാൻ. എന്നതന്നെയുമല്ല, നമ്പ്യാക്ക് അതിപരിചിതമായിരുന്ന മുദ്രാരാക്ഷസത്തിലെ ഏതാനും ആശയങ്ങളെ നളചരിതം കിളിപ്പാട്ടിൽ അവിഷ്കരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

മുദ്രാരാക്ഷസത്തിലെ:—

"ഭേതവ്യം നൃപതേസ്തതസ്സചിവതോരാജ്ഞസ്തതോ വല്ലഭാ-
ദന്യേഭ്യശ്ച ഭവന്തി യേഽസ്യ ഭവനേ ലബ്ധപ്രസാദാ വിടാഃ
ദൈന്യോദ്ഗ്രമുഖദർശനാപലപനൈഃ പിണ്ഡാർത്ഥമായസ്തതഃ
സേവാം ലാഘവകാരിണം കൃതധിയഃ സ്ഥാനേ ശപന്തി വിദുഃ"

എന്നതിനെ:—

"സേവകന്മാരും പിന്നെ ശപിനു സമംതന്നെ
ഭാവവുമവസ്ഥയും ലാഭവും സുഖങ്ങളും
ഭൂപനെപ്പേടിക്കേണം ഭൂപനോ സചിവനെ
ഭൂപനെക്കാട്ടിൽ പേടിക്കേണമെന്നറിക നീ
രാജപുരുഷന്മാരെപ്പേടിച്ചു വിശ്വേണം.
രാജപിണ്ഡത്തെക്കാംക്ഷിച്ചെതുയും ദുഃഖിക്കുന്നു
രാജസേവകന്മാരായ യന്ത്രപ്പാവകളെല്ലാം."

എന്നു് സ്വതന്ത്രതർജ്ജിമചെയ്തിരിക്കുന്നു. നളചരിതം കിളിപ്പാട്ടിലെ കവിതാരീതിയും മറ്റും നോക്കുന്നതായാൽ അതിന്റെ കർത്തൃത്വത്തെപ്പറ്റി യാതൊരു ശങ്കയ്ക്കും അവകാശമില്ല.

൨. വിഷ്ണുഗീത:—നളചരിതം കിളിപ്പാട്ടും വിഷ്ണുഗീതയും തുള്ളൽക്കഥകളും എല്ലാം ഒരു കവിയുടെ കൃതികളാണ്. വിഷ്ണുഗീത വിഷ്ണുവിലാസം സംസ്കൃതകാവ്യത്തിന്റെ ഒരു ഏകദേശതർജ്ജിമയാണ്. പാലിയത്തച്ചന്റെ ആശ്രിതനായി പാർത്തിരുന്നപ്പോൾ രചിച്ചതാണ് ഈ കൃതി. ഇതിലെ പല ഭാഗങ്ങളും തുള്ളലുകളിലെ ഏതാനും ഭാഗങ്ങളുമായി വളരെ സാദൃശ്യം പ്രത്യക്ഷമാകുന്നുണ്ട്. വിഷ്ണുഗീതയിലെ നായാട്ടുവർണ്ണന നമ്പ്യാരുടെ തൂലികയിൽനിന്നു നിർഗ്ഗമിച്ചതല്ലെന്ന് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കാവ്യപ്രപഞ്ചവുമായി പരിചയിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു സഹൃദയനും പറയുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. അതിലെ ഫലിതപ്രയോഗങ്ങൾ നമ്പ്യാരുടെ ഫലിതവിലാസത്തെ അനുസ്മരിപ്പിക്കുന്നവയാണ്.

൩. ശ്രീകൃഷ്ണചരിതം മണിപ്രവാളം:—ഈ കൃതി നമ്പ്യാരുടേതുതന്നെയോ എന്നു സന്ദേഹിക്കുന്നവരുമില്ലാതില്ല. 'അഷ്ട

മീരോഹിണീഭ്യാം സംഗേ' എന്നും മറ്റും ധാതുവൃത്തികാരനായ ഒരു മഹാകവി എഴുതിയിരിക്കാനിടയില്ലെന്നു പരമേശ്വരയ്യരവർകൾ പറയുന്നതിൽ ഏറുക്കുറെ വാസ്തവമില്ലാതില്ല. എന്നാൽ ഈ കൃതിയെ സംബന്ധിച്ചുള്ള ചൈതിഹ്യപ്രകാരം ഇതൊരു നിമിഷകവനമാണെന്നു വിചാരിക്കാമെങ്കിൽ ഈ അശ്രദ്ധയ്ക്കു സമാധാനമില്ലാതില്ല. ശ്രീകൃഷ്ണചരിതം മണിപ്രവാളത്തിൽ നമ്പ്യാരുടെ വാഗ്വിലാസം ശരിയായി പ്രവഹിക്കുന്നില്ലെന്നു പറയുന്നതിലും കുറേ വാസ്തവമുണ്ട്. സംസ്കൃതപ്രസ്ഥാനത്തിലുള്ള ഈ കൃതിയിൽ നമ്പ്യാർ തന്റെ കല്പനാചാതുര്യത്തെ നല്ലപോലെ പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നില്ലെങ്കിൽ അതിനു കാരണം വേറെയാണ്. സാധാരണ സ്ത്രീകളുടെ ആവശ്യത്തെയുംകൂടി കരുതി രചിച്ചിട്ടുള്ള നിമിഷകവനത്തിൽ രാഘവീയാദി കാവ്യങ്ങളുടെ സൌരഭ്യം കണ്ടുപിടിക്കുവാൻ മുതിരുന്നതുതന്നെ സാഹസമാണ്. എന്നുതന്നെയുമല്ല, മണിപ്രവാളകാവ്യസരണിയിൽ ആദ്യമായി സഞ്ചരിക്കുമ്പോൾ നമ്പ്യാരുടെ നൈപുണ്യപൂർണ്ണത പ്രത്യക്ഷമാകുന്നില്ലെങ്കിൽ അതിനെപ്പറ്റി വേറൊന്നും വിചാരിക്കേണ്ടതുമില്ല. മനോഭിരാമമായ മധുരിപുചരിതത്തെ പുരസ്കരിച്ചുള്ള ദ്രുതകവനത്തിൽ ഇതുയും സാധിച്ചതു തന്നെ സരസചരീവിലാസഭാസുരനായ നമ്പ്യാരായിട്ടാണ്. നിമിഷകവനമെന്ന നിലയ്ക്ക് അതിനു ഗ്രന്ഥപൌഷ്കല്യമുണ്ടോ എന്നാണ് നോക്കേണ്ടതു്. അക്കാര്യംകൂടി കരുതിനോക്കുന്നതായാൽ ശ്രീകൃഷ്ണചരിതം മറ്റാരാളിന്റെ വകയാണെന്നു ഭ്രമിക്കാൻ ഇടയാകയില്ല. ഇതിനുംപുറമെ ഭാഗവതം ഇരുപത്തിനാലുവൃത്തം, ഭാഗവദ്ഭൂതു് പതിനാലുവൃത്തം ഇവ രചിച്ചശേഷം അതേ ഇതിവൃത്തത്തെ ആധാരമാക്കി പിന്നേയുമൊരു മണിപ്രവാളകാവ്യം നിർമ്മിച്ചിരിക്കാനിടയില്ലെന്നു് അഭിപ്രായപ്പെടുന്നതു നമ്പ്യാരുടെ കാര്യത്തിൽ അത്ര ശരിയായിരിക്കുമോ എന്നു സംശയമാണ്. ഒരിക്കൽ ഉപയോഗിച്ച ഇതിവൃത്തത്തെ അടിസ്ഥാനമാക്കി പിന്നേയും പല മട്ടിലും കവിത ചെയ്യുവാൻ നമ്പ്യാക്ക് ഒരു വൈമുഖ്യവുമില്ലെന്നു സ്പഷ്ടമാണ്. ശ്രീകൃഷ്ണന്റെ ലീലകളെ ഇരുപത്തിനാലുവൃത്തത്തിൽ വർണ്ണിച്ചതുകൊണ്ടു തൃപ്തനാകാതെ കൃഷ്ണലീല തുള്ളലായി എഴുതുന്നതിനും മടിക്കുന്നില്ല. നളചരിതം, കിളിപ്പാട്ടും തുള്ളലും ഉണ്ട്. ശിവപുരാണത്തിൽ ശ

ഖരമാഹാത്മ്യം കഥ കിളിപ്പാട്ടായി എഴുതിയിട്ടും പിന്നേയും പുലിന്ദീമോക്ഷം തുള്ളൽ നിമ്മിച്ചതായി കാണുന്നു. ഒരേ കഥയെ പലമട്ടിലും വേഷത്തിലും ആവിർഭവിപ്പിക്കുന്നതിനു നമ്പ്യാർ ഒരുക്കമായിരിക്കുന്നതിനാൽ ഈ വാദം അത്ര ഭദ്രമാണോ എന്നു സന്ദേഹിക്കുന്നു. ചെറുശ്ശേരിയുടെ കൃഷ്ണഗാഥയും മണിപ്രവാളവും തമ്മിൽ ചിലഭാഗങ്ങളിൽ കാണുന്ന ആശയസാദൃശ്യം രണ്ടുപേരും ഭാഗവതത്തെ ആശ്രയിച്ചതുകൊണ്ടായിരിക്കണമെന്നു കരുതാവുന്നതാണ്. കൃഷ്ണവിലാസത്തേയും നമ്പ്യാർ ചില സന്ദർഭങ്ങളിൽ ആധാരമാക്കിയിരുന്നുവെന്നു വിചാരിക്കുന്നതിനും ഏതാനും ആന്തരികമായ ലക്ഷ്യങ്ങളില്ലാതില്ല. ഏതായാലും ശ്രീകൃഷ്ണചരിതം മണിപ്രവാളത്തിനു ജനതാമദ്ധ്യത്തിൽ വിശേഷിച്ചു സ്ത്രീജനങ്ങളുടെയിടയിൽ ധാരാളം പ്രചാരമുണ്ട്. മധുരപദാകലിതമായ ഈ കൃതിക്ക് ആദ്യത്തെ ഭാഷാകാവ്യമെന്ന മെച്ചവുമുണ്ട്.

൫. പഞ്ചതന്ത്രം:—ഭാഷാപഞ്ചതന്ത്രത്തിന്റെ രചയിതാവു് രാമപാണിവാദനാണെന്നു്:—

"പഞ്ചതന്ത്രം നീതിശാസ്ത്രം
ഭാഷയാ സന്നിവേശിതം
രാമേണ പാണിവാദേന
ബാലാനാം ബോധഹേതവേ."

എന്നു കൊച്ചി അമ്പല്ലൂർ എളേടത്തു നമ്പൂതിരിയുടെ വക ഒരു പഴയ പഞ്ചതന്ത്രം താളിയോലഗ്രന്ഥത്തിൽ കാണുന്നതിൽ നിന്നു വ്യക്തമാണു്. നമ്പ്യാർ സംസ്കൃതപഞ്ചതന്ത്രത്തെ സംഗ്രഹിച്ചു വിവർത്തനം ചെയ്യുന്നതേയുള്ളു:—

"ഗ്രന്ഥവിസ്തരഭയമുള്ള ബാലകന്മാർക്കും
അന്തരംഗത്തിൽ ബോധമില്ലാത്ത ജനങ്ങൾക്കും
ചന്തമോടറിവാനായ് പഞ്ചതന്ത്രാഖ്യം നീതി
ഗ്രന്ഥതാൽപര്യം കിഞ്ചിൽ ഭാഷയായ് ചൊല്ലിടുന്നേൻ."

നാലാം തന്ത്രത്തിലും അഞ്ചാം തന്ത്രത്തിലും സംസ്കൃതപഞ്ചതന്ത്രത്തിലുള്ള ഏതാനും കഥകളെ നമ്പ്യാർ സ്വീകരിച്ചുകാണുന്നില്ല. പഞ്ചതന്ത്രം നമ്പ്യാർ തിരുവനന്തപുരത്തുവെച്ചു് രചിച്ചതായിരിക്കണമെന്നു് അനുമാനിക്കാം.

"തക്കത്തിൽ തന്റെ ഭക്തിമാത്രമേ വേണ്ടുവെങ്കിൽ
പക്ഷത്തിൽ ചോരുന്നിന്ന കോയിക്കൽ പാർക്കേണമോ"

എന്ന നമ്പ്യാക്ക് പക്കത്തിലുണ്ടായിരുന്ന ഭക്ഷണത്തെപ്പറ്റി സൂചിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇതിലെ ചില ഭാഗങ്ങളും തുള്ളൽകഥകളിലെ ഏതാനും ഭാഗങ്ങളുമായി അടുത്ത സാദൃശ്യം വീക്ഷിക്കാവുന്നതാണ്.

പഞ്ചതന്ത്രത്തിലെ:—

"വാടകൾ കിടങ്ങുകൾ വാടികളങ്ങാടികൾ
നാടകാഗാരങ്ങളും നഗരസ്ഥാനങ്ങളും
... ...
മാടവും മഹാമണി മേടകൾ മറ്റങ്ങളും" എന്നതും,

'ത്രിപുരദഹന'ത്തിലെ:—

"നാടകശാലകൾകോടി ഹാടകവാടക്രൂഢഗൃഹങ്ങളും
... ...
കോട്ടമാളികചെട്ടിപട്ടണമൂട്ടകോട്ടകൾതട്ടകൾ"

എന്നതും നോക്കുക. 'പഞ്ചതന്ത്ര'ത്തിൽ ദുർമ്മന്ത്രിമാരെപ്പറ്റി:—

"മന്ത്രിച്ചു മറ്റുള്ളോരെച്ചതിപ്പാനുപായവും
... ...
ഇത്തരം ദുർമ്മന്ത്രികൾക്കുള്ളൊരു തൊഴിലുകൾ" എന്നും,
"അംഗനമാരെക്കണ്ടാലാശയില്ലാതെകണ്ടു
... ...
പണ്ടാരമുതലെല്ലാം ഭക്ഷിച്ചു വകയാക്കാ-
നുണ്ടാകും മനുഷ്യരെക്കൊണ്ടെന്തു ഫലം വിഭോ!"

എന്നുമുള്ള ഭാഗങ്ങളും തുള്ളൽക്കഥകളിൽ കാര്യക്കാരന്മാരെപ്പറ്റി പ്രസ്താവിക്കുന്ന അനവധി ഭാഗങ്ങളും തമ്മിൽ ആശയസാദൃശ്യം കാണുന്നു.

"ഇന്ദ്രനോടൊക്കും സ്വാമി ചന്ദ്രനോടൊക്കും ഭവാ-
നെന്നെല്ലാം സ്തുതിച്ചുകൊണ്ടെപ്പോഴും പിരിയാതെ"
"കണ്ണത്തിലരഞ്ഞാണം കങ്കണം കണ്ണങ്ങളിൽ
കൊണ്ടുപോയ്പ്പെട്ടിത്തുക്കിക്കൊണ്ടങ്ങു പുറപ്പെട്ടാൽ
കണ്ടവർ കരംകൊട്ടിക്കൊണ്ടുടൻ ചിരിച്ചീടും
തണ്ടുതപ്പിയെന്നൊരു നാമവും ലഭിച്ചീടും"
"ചൂട്ടെരിച്ചങ്ങു സമീപത്തു കാട്ടിയാൽ
ചൂട്ടപിടിക്കുമോ സാഗരവാരിയിൽ"
"വേണ്ടാതനത്തിനൊരുത്തൻ തുടങ്ങിയാൽ
രണ്ടാമനായിപ്പുറപ്പെട്ടം മറവൻ"
"ആനക്കുഴിയിൽനിന്നാനയെക്കേറുവാൻ
ആനയല്ലാതെ കണ്ടേകനുണ്ടാകുമോ."

എന്നിങ്ങനെയുള്ള നിരവധി സൂക്തിമുക്താവലി കുഞ്ചൻനമ്പ്യാരു ടെ തൂലികയിൽ നിന്നു നിഷ്ക്രമിച്ചതല്ലെന്നു് ആർക്കു പറയാൻ കഴിയും?

ദ. തുള്ളൽക്കഥകം:—നമ്പ്യാരുടെ കൃതികളായി എതു തുള്ളൽക്കഥകളുണ്ടെന്നു ഖണ്ഡിതമായി നിർണ്ണയിക്കുന്നതിനു പ്രയാസമാണു്. എഴുപതിലധികം കഥകൾ ഉള്ളതായിട്ടാണു് അറിയുന്നതു്. ഇവയിൽ അമ്പലപ്പുഴവെച്ചു്, കല്യാണസൗഗന്ധികം, ഗജേന്ദ്രമോക്ഷം, ഘോഷയാത്ര, രാവണോദ്ഭവം, നളചരിതം, പാതുചരിതം, ഐരാവതപൂജ, പുളിന്ദീമോക്ഷം, ത്രിപുരദഹനം, ഹിഡിംബവധം, രാമാനുകരണം, ശീലാവതിചരിതം, കാത്തവീര്യാർജ്ജുനവിജയം, സത്യാസ്വയംവരം, രുക്മിണീസ്വയംവരം, പ്രഹ്ലാദചരിതം, ലങ്കാമർദ്ദനം, സുന്ദോപസുന്ദോപാഖ്യാനം, അഹല്യാമോക്ഷം, ഗണപതിപ്രാതൽ, കീചകവധം എന്നു തുടങ്ങിയ തുള്ളൽക്കഥകൾ രചിച്ചതാണെന്നു വിചാരിക്കാൻ വഴിയുണ്ടു്. അമ്പലപ്പുഴരാജാവിനേയും ശ്രീകൃഷ്ണനേയും തകഴിയിൽ ശാസ്താവിനേയും മറ്റും ഇവയിൽ മിക്കതിലും സ്തുതിക്കുന്നുണ്ടു്. അമ്പലപ്പുഴ നമ്പ്യാർ കണ്ടുപരിചയിച്ചിട്ടുള്ള സംഗതികളെ അസ്പഷ്ടമാക്കിയാണു് ഇവയിലെ വർണ്ണനകൾ. ഉദ്ദേശം ൯൫-നും ൯൮-നും മദ്ധ്യേ നിർമ്മിച്ചവയാണു് ഇവയെന്നു സാമാന്യമായി കരുതാമെന്നു തോന്നുന്നു. തിരുവനന്തപുരത്തു വന്നതിനുശേഷം രചിച്ചിട്ടുള്ള തുള്ളൽകൃതികൾ, കൃഷ്ണലീല, കാളിയമർദ്ദനം, ധ്രുവചരിതം, സഭാപ്രവേശം, ഹരിണീസ്വയംവരം, പൗണ്ഡ്രകവധം, നളകൂബരമോക്ഷം, കുംഭകർണ്ണവധം, പഞ്ചേന്ദ്രോപാഖ്യാനം, ഹനുമദുൽപ്പത്തി, പാഞ്ചാലീസ്വയംവരം, നാരായണീചരിതം, ഹരിശ്ചന്ദ്രചരിതം, നാഗമോക്ഷം മുതലായവയാണു്. വേണാട്ടരാജാവിനേയും തെക്കൻക്ഷേത്രങ്ങളിലുള്ള ദേവന്മാരേയുമാണു് ഇവയിൽ പ്രായേണ നമ്പ്യാർ സ്തുതിക്കുന്നതു്. നമ്പ്യാരുടെ കൃതികളായി പ്രസിദ്ധപുസ്തകവ്യാപാരിയായ എസ്. ററി. റെഡ്യാർ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നതിൽ എല്ലാം നമ്പ്യാരുടേതുതന്നെയോ എന്നതിനെപ്പററി സന്ദേഹമില്ലാതില്ല. അംബരീഷചരിതവും നിവാതകവചകാലകേയവധവും പൂന്തോട്ടത്തു നമ്പൂ

തിരിയുടെ അനൈന്ന കൊട്ടാരത്തിൽ ശങ്കുണ്ണി അവർകൾ സൂക്ഷ്മമായി അറിയുന്ന. പി. കെ. നാരായണപിള്ള അവർകളും ഈ അഭിപ്രായത്തോട് യോജിച്ചുകാണുന്ന. എന്നാൽ കാലകേയവധത്തിൽ നമ്പ്യാരുടെ പ്രയോഗവിശേഷങ്ങൾ ധാരാളം സ്ഥലം പിടിച്ചിട്ടുണ്ട്. നമ്പ്യാരുടെ തുള്ളൽ പ്രപഞ്ചവുമായി പരിചയിച്ചിട്ടുള്ള ഒരാളുടെ കൃതിയെന്ന വരാൻ വയ്യാതേയുമില്ല.

ഇവയെക്കൂടാതെ നമ്പ്യാർ അമ്പലപ്പുഴത്താമസിക്കുമ്പോൾ 'ലീലാവതീവീഥി' എന്നൊരു സംസ്കൃതരൂപകം രചിച്ചിരുന്നതായിക്കാണുന്ന. ശ്ലോഷയാത്ര തുള്ളലിൽ ഉദ്ധരിച്ചു വ്യാഖ്യാനിച്ചിട്ടുള്ള:—

"ഗോപ്തീ സാവിരളാ നയത്ര ഘടതേ സന്താപുരോഭാഗിനാം."

എന്ന പ്രസിദ്ധപദ്യം ഈ കൃതിയിലുള്ളതാണ്. തിരുവനന്തപുരത്തു താമസിച്ചുവന്ന കാലത്താണ് ൻന്നുഫ-ൽ നടത്തിയ മുറജപത്തിനു സന്നിഹിതരായിരുന്ന നമ്പൂതിരിമാരുടെ മുമ്പിൽ അഭിനയിക്കുന്നതിനായി 'സീതാരാഘവം' എന്നു് ഏഴങ്കത്തിലുള്ള ഒരു സംസ്കൃതനാടകം നിർമ്മിച്ചതു്. യാഗരക്ഷമുതൽ രാവണവധം കഴിഞ്ഞു് ശ്രീരാമൻ അയോദ്ധ്യയിലെത്തി പട്ടാഭിഷേകം നടത്തുന്നതുവരെയുള്ള രാമായണകഥാഭാഗം ഇതിൽ പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്ന.

നമ്പ്യാരുടെ എല്ലാ കൃതികളും ഭാഗവതം, ഭാരതം മുതലായ പുരാണങ്ങളെ അടിസ്ഥാനപ്പെടുത്തി രചിച്ചിട്ടുള്ളവയാണെന്ന മുൻകാണിച്ചുവല്ലൊ. എന്നാൽ കഥകളുടെ കെട്ടിലും അടുക്കിലും ചാക്യാന്മാരുടെ കൂത്തിനും പാഠകത്തിനും ഉപയോഗിച്ചുവരുന്ന പ്രബന്ധങ്ങളെ അനുസരിക്കുന്നതായി കാണുന്ന. കഥാഘടനയിലും ഗതിയിലും പ്രബന്ധങ്ങളെ ആശ്രയിക്കുന്നുവെന്നതു് രുക്മിണീസ്വയംവരം, ദക്ഷയാഗം, നൃഗമോക്ഷം, സ്യമന്തകം, കല്യാണസൌഗന്ധികം, സന്താനഗോപാലം, ത്രിപുരദഹനം മുതലായ തുള്ളൽകൃതികളേയും പ്രബന്ധങ്ങളേയും താരതമ്യപ്പെടുത്തി നോക്കിയാൽ അറിയാവുന്നതാണ്. ഭാഗവതം മുതലായ പുരാണകഥാംശങ്ങളെ പരാമർശിച്ചുകൊണ്ടു നമ്പ്യാർ രചിച്ചിട്ടുള്ള തുള്ളൽക്കഥകളിൽ മിക്കതും കഥയുടെ പോക്കിൽ പ്രബന്ധ

ങ്ങളെ ശരിയായി അനുസരിക്കുന്നു. ചാക്യാന്മാരുടെ ആവശ്യത്തിലേക്ക് അനവധി പ്രബന്ധങ്ങൾ രചിച്ചിട്ടുള്ള മേല്പത്തൂർഭട്ടതിരി മുതലായ കവീശ്വരന്മാരുടെ സാഹിത്യസമുച്ചയവുമായി അടുത്തു പരിചയിച്ചിട്ടുള്ളതിന്റെ തഴമ്പ് നമ്പ്യാരുടെ തുള്ളലുകളിൽ നല്ലപോലെ നിഴലിച്ചുകാണുന്നുണ്ട്. ഫലിതവും രസികതയും മനോധർമ്മവും തികഞ്ഞ ഭട്ടതിരിയുടെ പ്രബന്ധസമുദായമുഖേനയുള്ള സാഹിത്യസരിൽപ്രവാഹത്തിന്റെ മാഹാത്മ്യം അനുഭവിച്ചറിഞ്ഞ നമ്പ്യാർ പുരാണകഥാംശങ്ങളെ ആ തോതിൽ തന്നെയാണ് വാർത്തെടുക്കുന്നത്. ഈ വക പുരാണകഥാവസ്തുക്കൾക്ക് ഭട്ടതിരിയുടെ സ്വീകരണവും രചനയുംകൊണ്ട് വ്യത്യസ്തമായി വല്ല മാഹാത്മ്യവും സൌഭാഗ്യവും ലഭിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ നമ്പ്യാർ അവയെ സ്വകൃതികളിൽ പ്രതിബിംബിപ്പിക്കുന്നതിനു പരിശ്രമിച്ചിട്ടുണ്ട്. സരസങ്ങളായ ഭാഗങ്ങളെ വിശദീകരിച്ചും ചുരുക്കേണ്ടവയെ ചുരുക്കിയും കഥാവസ്തുവിനെ ആസ്വാദ്യകരമാക്കുവാൻ പ്രബന്ധകാരന്മാർ സ്വീകരിച്ചിട്ടുള്ള പന്ഥാവിൽക്കൂടിയാണ് നമ്പ്യാർ സഞ്ചരിക്കുന്നത്. പുരാണകഥകൾ സാമാന്യജനങ്ങൾക്കു കുത്തു്, പാഠകം എന്നിവമൂലം പരിചിതമായിരുന്ന രൂപത്തിലാണ് നമ്പ്യാരും അവയെ ആവിർഭവിപ്പിക്കുന്നത്. പുരാണസംഗ്രഹീതങ്ങളും ഭക്തിപ്രധാനങ്ങളുമായ കഥാവസ്തുക്കൾമൂലം ഭക്തിയും പരമപുരുഷാർത്ഥവും സമ്പാദിക്കുന്നതിനു സാമാന്യജനങ്ങളെ ശക്തന്മാരാക്കുകയെന്നാണല്ലൊ പ്രബന്ധങ്ങളുടെ പ്രഥമോദ്ദേശം. സന്ദർഭോചിതമായ വാഗ്വിലാസംകൊണ്ട് സരസമായി കഥാഖ്യാനംചെയ്യുന്നു സാമാന്യജനസ്സിനെ മുക്തിമാർഗ്ഗത്തിലേക്കു വഴികാട്ടുന്നതിനായി പുരാണകഥകളെ പ്രബന്ധങ്ങൾവഴിയായി രൂപപ്പെടുത്തിയിരുന്നതിനാൽ നമ്പ്യാർ അവയെ അതേരൂപത്തിൽ അംഗീകരിക്കുന്നു. ചാക്യാന്മാരുടെ കഥനമാർഗ്ഗം നമ്പ്യാരുടെ ഉദ്ദേശത്തിനും പറ്റിയതായിരുന്നു. കഥാഘടനയിലും ഗതിയിലും തുള്ളലും പ്രബന്ധവും തമ്മിലുള്ള സാദൃശ്യം നൃഗമോക്ഷത്തിൽ നിന്നും സുവ്യക്തമാണ്. യദുകുമാരന്മാരുടെ പിപാസാശമനകാംക്ഷ, കൂപത്തിൽ കണ്ട അത്ഭുതകരമായ കാഴ്ച, ജന്തുവിനെ പൊക്കിയെടുക്കുവാൻ ചെയ്തശ്രമം, അതിലുണ്ടായ പരാജയം എ

ന്നിങ്ങനെ കഥയുടെ പോക്കിൽ തുള്ളലും പ്രബന്ധവും സാദൃശ്യമുള്ളതായി കാണുന്നു. നൃഗരാജാവിന്റെ രൂപഭേദത്തെപ്പറ്റി "താവദേവ ദേവദേവ കരസരസിരുഹാഞ്ചല കഥഞ്ചന മാത്ര പാതീഭ്രതഃ" എന്നുള്ള പ്രബന്ധത്തിലെ ഗദ്യവർണ്ണനയെ 'അക്കലാസവും തുക്കൈതൊട്ടംവിധൌ' എന്നു തുടങ്ങിയുള്ള ഭാഗത്തിൽ, ഏകദേശം നമ്പ്യാർ അനുഗമിക്കുന്നതു നോക്കുക. പാർവതി കാട്ടാളസ്ത്രീയായി രൂപാന്തരപ്പെട്ടപ്പോൾ 'കുന്നിൻമകളുമതിനനുരൂപം കുന്നിക്കുരുകുലമാലയണിഞ്ഞു' വെന്ന് തുള്ളലിൽ 'പ്രബന്ധ'ത്തിലെ:—

"ഉരോജയോഃ കുഞ്ജരകുംഭതുല്യയോ-
ർയുഗേന ഗുഞ്ജാഫലദാമഭൃതിഃ."

എന്ന ശ്ലോകത്തെ വിവർത്തനം ചെയ്തിരിക്കുന്നു. ശിവഭജനത്തിനായി അർജ്ജുനൻ പുറപ്പെട്ടതിനെപ്പറ്റി പ്രബന്ധത്തിലുള്ള:—

"ഗുരോരനുജ്ഞാമധിഗമ്യ ഭൂയ-
സ്സമേത്യ കൈലാസഗിരേസ്സമീപം
ഘോരം സമാരാധയിതും യതാത്മാ
ധനഞ്ജയസ്തത തപശ്ചകാര."

എന്ന ഭാഗത്തെ,

"ഗുരുവചനത്തെക്കേട്ടഥ വിജയൻ
ഗുരുവന്ദനവും ചെയ്തകരത്തിൽ
....
തരസാ നിന്നു തപസ്സുതുടങ്ങി."

എന്നതിൽ ഏകദേശതർജ്ജിമ ചെയ്തിരിക്കുന്നു. ഭാഷാചമ്പുകാരന്മാരും നമ്പ്യാരുടെ തുള്ളൽക്കഥാരീതികളെ സാരമായി സ്പർശിച്ചിരുന്നതായി വിചാരിക്കേണ്ടതുണ്ട്. 'പുളകോദ്ഗമകാരിവചഃ പ്രസരനാ'യ പുനത്തിന്റെ നിസ്തുല്യമായ ഫലിതവിലാസവും രസികതയും നമ്പ്യാരെ പ്രത്യേകം ആകർഷിച്ചിരുന്നു. കഥകളിലെ ഫലിതാംശങ്ങളെ ആവിഷ്കരിക്കുന്നതിൽ പുനം നമ്പ്യാരുടെ മാർഗ്ഗദർശിയായിരുന്നുവെന്ന് അനുമാനിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. അരേയും ചിരിപ്പിച്ചു മണ്ണുകുപ്പിക്കുവാനുതകുന്ന ഫലിതങ്ങളും പ്രയോഗിക്കുന്നതിൽ നമ്പ്യാർക്കുണ്ടായിരുന്ന അന്യാദൃശമായ ചാതുര്യം പുനം മുതലായ ചമ്പുകാരന്മാരിൽനിന്നും ഏറക്കുറെ ലഭിച്ചതാണ്. നമ്പ്യാരുടെ ലങ്കാമർദ്ദനവും രാമായണചമ്പുവിലെ ആ ഭാഗവും ത

മ്മിൽ താരതമ്യപ്പെടുത്തി നോക്കിയാൽ ഈ സംഗതി സ്പഷ്ടമാകുന്നതാണ്. രാവണൻ ശൃംഗാരക്കോപ്പുകളണിഞ്ഞു് സീതയെ വശീകരിക്കുവാൻ പുറപ്പെടുന്നതായി വർണ്ണിക്കുന്ന ലങ്കാമർദ്ദനത്തിലെ:—

"അടിപ്പിൻ ഭൂതലമെല്ലാം തളിപ്പിൻ കാമിനീവൃന്ദം."

എന്നു തുടങ്ങിയ ഭാഗത്തിൽ നമ്പ്യാർ പുനം വെട്ടിത്തെളിച്ച മാർഗ്ഗത്തിൽകൂടി അനുഗമിക്കുന്നതേയുള്ളൂ. എന്നാൽ ഏതാനും പൊടിക്കൈകൾ മനോധർമ്മത്തോടുകൂടി നമ്പ്യാർ തട്ടിവിടാതിരിക്കുന്നുമില്ല. രാവണന്റെ രാമോപാലംഭത്തിലും നമ്പ്യാർ പുനത്തിനു കടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ചമ്പൂകാരന്മാരെ വേറേയും പല അംശങ്ങളിൽ നമ്പ്യാർ അനുകരിക്കുന്നുണ്ട്. വിവാഹം, ഉത്സവം മുതലായ ആഘോഷാവസരങ്ങളിൽ തിക്കിക്കൂടുന്ന ജനങ്ങളുടെ സഭാവവിശേഷത്തെ രസകരമായി പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നതിനു നമ്പ്യാർക്കുള്ള സാമർത്ഥ്യം ചമ്പൂസാഹിത്യവുമായുണ്ടായ വേഴ്ചയുടെ ഫലമാണ്. വായുവില്ലാതായാലുള്ള വൈഷമ്യങ്ങൾ, കാലനില്ലാഞ്ഞാലുള്ള ദുർഘടങ്ങൾ എന്നിവയെ നമ്പ്യാർ വർണ്ണിക്കുന്ന ഭാഗങ്ങൾ രാമായണചമ്പുവിലെ ആ വക വർണ്ണനകളെ അനുകരിച്ചാണ്. വായുവില്ലാതായാലുള്ള ദുഃസ്ഥിതിയെപ്പറ്റി ചമ്പുവിലുള്ള:-

"പാരിൽപെരുകിനകസ്തൂരിക്കും
പരിമളസാരം നഷ്ടിപിടിച്ചു"

എന്നു തുടങ്ങിയ ഭാഗവും ഹനുമദുല്പത്തിയിലെ നമ്പ്യാരുടെ വർണ്ണനയും നോക്കുക. വൃത്തങ്ങളുടെ കായ്ത്തിൽപോലും നമ്പ്യാർ ചമ്പുക്കളെ ആശ്രയിക്കുന്നുണ്ട്. അവയിലെ വൃത്തനിയമത്തോടുകൂടിയ ഗദ്യമാണ് ഓട്ടൻതുള്ളൽവൃത്തമായി രൂപാന്തരപ്പെട്ടുന്നത്. ഭാഷാരീതിയിലും ചമ്പൂകാരന്മാരുടെ പ്രഭാവം പ്രസ്പഷ്ടമാണ്. പതിന്നാലുവൃത്തത്തിലും മറ്റും ചമ്പൂകാരന്മാരുടെ പ്രസന്നമധുരവും അക്ലിഷ്ടസുന്ദരവുമായ മണിപ്രവാളസരണിയെ അവലംബിക്കുന്നു. നമ്പ്യാർക്ക് ഒരിക്കലും ശബ്ദങ്ങൾക്കുവേണ്ടി ക്ലേശിക്കേണ്ടി വന്നിട്ടില്ല. അവ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അടിമകളാണ്. എന്നാൽ അധികം സംസ്കൃതം കലരാതെയുള്ള ശുദ്ധമണിപ്രവാളമായിരിക്കണമെന്നു നമ്പ്യാർക്ക് ഏറക്കുറെ നിർബന്ധമുണ്ടായിരുന്നതായി തോന്നുന്നു. കേൾക്കാനിരിക്കുന്ന ആളുകളുടെ ആവശ്യത്തിനായി ഭാഷാരീതി ലളിതമാക്കുന്നതിനു നമ്പ്യാർ പ്രത്യേകം ശ്രമിക്കുന്നു

ണ്ട്. ശ്രോതാക്കളുടെ പ്രീതിക്കും സുഗ്രഹണത്തിനും ഉതകത്തക്ക വണ്ണം ലളിതവും പ്രസന്നവുമായ രീതിയെയാണ് തുള്ളൽക്കഥകളിൽ സ്വീകരിച്ചിട്ടുള്ളത്. സംസ്കൃതക്കലർപ്പു ബാല്യകവനങ്ങളിൽ കൂടുതൽ കാണുന്നതു ക്രമേണ മധുരപദാവലിയോടുകൂടിയ ലളിതഭാഷയായി ചമയുന്നുണ്ട്. നമ്പ്യാരെപ്പോലെ സ്വകൃതികളിൽ പഴഞ്ചൊല്ലുകളേയും ലോകോക്തികളേയും ഇത്ര ധാരാളമായി പ്രയോഗിക്കുന്നവർ ഭാഷാകവികളിൽ ചുരുക്കമാണ്. നമ്പ്യാരുടെതന്നെ പല മധുരവാക്യങ്ങളും ലോകോക്തികളായി പരിണമിച്ച് സാധാരണ ജനങ്ങളുടെ പെരുമാറ്റത്തിനായി ലഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. നമ്പ്യാരുടെ പ്രസന്നകോമളമായ ലാളിത്യം സാമാന്യജനങ്ങളുടെ ആദരവിന് അദ്ദേഹത്തെ പാത്രമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ കക്ശമായ വേദാന്തവും നിസ്സാരമായ ലൌകികസംഗതികളും ഒരുപോലെ വർണ്ണിക്കുന്നതിനു പര്യാപ്തമായതാണ് നമ്പ്യാരുടെ ഭാഷ. സന്ദർഭവും വിഷയഗൌരവവുമനുസരിച്ച് ഭാഷയുടെ യോജ്യത വരുത്തുന്നതിൽ നമ്പ്യാർ ശ്രദ്ധിക്കുന്നുമുണ്ട്. ശബ്ദാലങ്കാരത്തിൽ ആദ്യകാലത്തുണ്ടായിരുന്ന നിഷ്കൃഷ്ട കാലക്രമത്തിൽ ശിഥിലമായിത്തീർന്നിരുന്നു. ദ്വിതീയാക്ഷരപ്രാസം പ്രായേണ ഉപയോഗിക്കുന്നുവെങ്കിലും അതിനായി ബുദ്ധിമുട്ടേണ്ട ആവശ്യം വന്നിട്ടില്ല. ചില മാതിരി ശബ്ദാലങ്കാരങ്ങളിൽ ചമ്പൂകാരന്മാരെ അനുകരിക്കുന്നു. കാത്തവീര്യാർജ്ജുനവിജയത്തിലെ:—

"ഭോജനരാധിപതിക്കുമിദാനീം
ഭോജനമെങ്ങും കിടയാതായി
അംഗമഹീശനുമഷ്ടിലഭിക്കാ-
ഞ്ഞംഗമശേഷം കൃശതമമായി."

എന്നു തുടങ്ങിയ ഭാഗം, രാമായണചമ്പുവിലെ:—

"ദുർവ്വാസാമുനി ഗർവ്വുകലർന്നു
ഗൌതമനുടനെ ഗീതമിയന്നു
... ...
പുലഹൻ പലരൊട്ട കലഹമിയന്നു
ദിക്പാലന്മാർ ദുഷ്പ്രിയന്നു."

എന്ന ഭാഗത്തെ അനുകരിച്ചു രചിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്. നമ്പ്യാരുടെ കൃതികളിൽ ദർശിക്കാവുന്ന പദസ്വാധീനശക്തി അത്ഭുതാവഹമാണ്. ഏതു് ആശയത്തേയും പ്രകാശിപ്പിക്കുവാൻ സമർത്ഥമായ

ശബ്ദപ്രതാപം നമ്പ്യാക്ക് എപ്പോഴും സ്വാധീനമാണ്. നല്ല കവിത ഏതു രീതിയിലായിരിക്കണമെന്നു "കോൽത്തേനോലേണമോരോ പദമിടയിൽ നറുമ്പാലിൽ നീരെന്നപോലെ" എന്ന ശ്ലോകത്തിൽ അദ്ദേഹം നിർദ്ദേശിച്ചിരിക്കുന്നു. മധുരപദങ്ങളെ സ്വാധീനമാക്കേണ്ടതാണെന്നുള്ള കവിതാതത്വം പാഞ്ചാലീപരിണയത്തിൽ:—

"മാധുര്യഗുണങ്ങളും അക്ഷരവ്യക്തിയും വേണം"

എന്നു തുടങ്ങിയ ഭാഗത്തിൽ ഉപന്യസിക്കുന്നു. രചനയുടെ ലാളിത്യം, ഘടിതചാതുര്യം, പദങ്ങളുടെ മാധുര്യം എന്നിങ്ങനെയുള്ള ഗുണങ്ങളും മനോഹരകവിതയ്ക്ക് ഒഴിച്ചുകൂട്ടുവാൻ വയ്യാത്തവയാണ്. സരസ്വതീവിലാസഭാസുരനായ നമ്പ്യാർ ശബ്ദാഡംബരനായിലും മറ്റും പ്രദർശിപ്പിച്ചിരിക്കുന്ന പാടവം അന്യാദൃശംതന്നെയാണ്.

നമ്പ്യാരുടെ പാണ്ഡിത്യം അതിവിപുലവും അഗാധവുമായിരുന്നുവെന്നു കരുതേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. പുരാണേതിഹാസനാടകാദി സംസ്കൃതസാഹിത്യസമുച്ചയത്തിൽ നമ്പ്യാക്കുണ്ടായിരുന്ന വിശാലമായ പാണ്ഡിത്യപ്രകർഷം അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികളിൽ എവിടേയും പ്രത്യക്ഷമാകുന്നുണ്ട്. മാഘം, കിരാതാർജ്ജുനീയം, ഭട്ടികാവ്യം, രഘുവംശം മുതലായ മഹാകാവ്യങ്ങളും, ഭാരതം, രാമായണം, ഭാഗവതം, സ്കാന്ദം മുതലായ പുരാണങ്ങളും ധർമ്മസംഹിത, ശബ്ദരത്നാകരം മുതലായ സംഹിതികളും കോശഗ്രന്ഥങ്ങളും ശാകുന്തളം, വിക്രമോർവ്വശീയം, മാളവികാഗ്നിമിത്രം, മുദ്രാരാക്ഷസം, വേണീസംഹാരം, രത്നാവലി, പ്രബോധചന്ദ്രോദയം എന്നു തുടങ്ങിയുള്ള നാടകങ്ങളും മറ്റും നമ്പ്യാക്കു സുപരിചിതമായിരുന്നുവെന്നു ധ്രുവചരിതത്തിലും ദക്ഷയാഗത്തിലും പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നതിൽനിന്നും വ്യക്തമാകുന്നുണ്ട്. ഇതു വിപുലമായ പാണ്ഡിത്യം നമ്പ്യാരുടെ ഭാഷാകവിതകളിൽക്കൂടി പ്രതിഫലിച്ചുകാണുന്നു. ഈവക സംസ്കൃതഗ്രന്ഥങ്ങളിൽനിന്നു ധാരാളം ആശയങ്ങളും സന്ദർഭവശാൽ തുള്ളൽക്കഥകളിലും മറ്റും ആവിഷ്കരിക്കുന്നു. ചാക്യാന്മാരുടെ കൂടിയാട്ടത്തിനുപയോഗിച്ചുവന്നിരുന്ന നാടകങ്ങളുമായി വളരെ അടുത്ത പരിചയമുണ്ടായിരുന്നതായി വിചാ

രിക്കേണ്ടതുണ്ട്. സാഹിത്യപരമായ പാണ്ഡിത്യപ്രകർഷത്തിനു പുറമേ, വ്യാകരണം, ജ്യോതിഷം, വേദാന്തം, സംഗീതം, വൈദ്യം, തന്ത്രം, മന്ത്രവാദം, ശില്പിശാസ്ത്രം എന്നുതുടങ്ങിയ വിഷയങ്ങളിലും സാമാന്യമായ ജ്ഞാനം നമ്പ്യാർ സമ്പാദിച്ചിരുന്നതായി തെളിയുന്നുണ്ട്. പ്രക്രിയാസർവ്വസ്വം, കാശികാവൃത്തി, സിദ്ധാന്തകൌമുദി, മനോരമ, പ്രക്രിയാകൌമുദി എന്നു തുടങ്ങിയുള്ള വ്യാകരണഗ്രന്ഥങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിനു പഠിച്ചിതമായിരുന്നുവെന്നു മാത്രമല്ല, "ഉഠ്ഠണ്ടെന്നാൽ യങ്ങ്ലൂക്കില്ല" എന്നും മറ്റും വ്യാകരണംകൊണ്ടു നേരമ്പോക്കുകൾ തട്ടിവിടുവാൻപോലും അദ്ദേഹത്തിനു യാതൊരു വിഷമവുമില്ല. വ്യാകരണത്തിൽ നമ്പ്യാർ പ്രത്യേകം പ്രാവീണ്യം സമ്പാദിച്ചിരുന്നിരിക്കണമെന്ന് അനുമാനിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. ദക്ഷയാഗത്തിൽ വ്യാകരണസങ്കേതങ്ങളെക്കുറിച്ചു വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്ന ഭാഗവും, ധ്രുവചരിതത്തിൽ വ്യാകരണഗ്രന്ഥങ്ങളുമായുള്ള പരിചയത്തെപ്പറ്റി സൂചിപ്പിക്കുന്ന ഭാഗവും ഇതിനു ഉൽബലകമായിരിക്കുന്നുണ്ട്. ജ്യോതിഷത്തിലും അദ്ദേഹത്തിനു സാമാന്യജ്ഞാനമുണ്ടായിരുന്നുവെന്നതിനു പ്രദോഷമാഹാത്മ്യത്തിൽ പ്രശ്നരീതികളെപ്പറ്റി വർണ്ണിക്കുന്ന ഘട്ടം മതിയായ ലക്ഷ്യമായിരിക്കുന്നു. വേദാന്തം, തന്ത്രം എന്നു തുടങ്ങിയവയിലെ ജ്ഞാനം പൂളിന്ദീമോക്ഷം പഞ്ചോപാഖ്യാനം മുതലായ കൃതികളിൽ പ്രകാശിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. വൈദ്യത്തിലും ഏറെക്കുറെ അവഗാഹമുണ്ടായിരുന്നുവെന്നു "ഘനചന്ദന ശുണ്ഠ്യംബു പച്ചോശീര സാധിതം" എന്ന കഷായയോഗശ്ലോകങ്ങളും, ഭൃംഗാമലകാദി മുതലായ തൈലയോഗങ്ങളും ഹരിണീസചയംവരത്തിലും പഞ്ചോപാഖ്യാനത്തിലും പരാമർശിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നതിൽനിന്നും വ്യക്തമാണ്. ഇവയെല്ലാം പുറമേ പ്രാകൃതത്തിലും തമിഴിലും ഹിന്ദുസ്ഥാനിയിലും മറ്റും ഏറക്കുറെ പരിചയമുണ്ടായിരുന്നു. തിരുപുരദഹനത്തിലും സഭാപ്രവേശത്തിലും പ്രാകൃതത്തിൽ കവിത ചെയ്യുന്നതുകൂടാതെ, ശ്രീരാമകഥയെ പരാമർശിച്ചു ഒരു പ്രാകൃതകാവ്യംതന്നെ നമ്പ്യാർ രചിച്ചിട്ടുള്ളതായി ഐതിഹ്യമുണ്ട്. ആ കാവ്യത്തിന്റെ ഏതാനും ഭാഗങ്ങൾ പണ്ഡിതനായ ആറൂർ കൃഷ്ണപിഷാരോടി അവർകളുടെ കൈവശത്തിലെത്തിയിട്ടുള്ളതാ

യുമറിയുന്നുണ്ട്. തമിഴിലും മറ്റും കവനം ചെയ്യുന്നതിനു രാജധാനിയിൽ പരദേശബ്രാഹ്മണരുമായി ഇടപഴകിയവഴി ലഭിച്ച നാടോടിത്തമിഴുമായുള്ള പരിചയം സഹായമായിരുന്നിരിക്കണം. നമ്പ്യാരുടെ വിശാലമായ ഗ്രന്ഥപരിചയവും സാമാന്യമായ ശാസ്ത്രപരിജ്ഞാനവും സകൃതികളിൽ എവിടേയും വിളങ്ങിക്കാണുന്നുണ്ട്. തുള്ളൽക്കഥകളിൽ, പുരാണകഥാംശങ്ങളേയും ബൃഹൽക്കഥാമഞ്ജരി, പഞ്ചതന്ത്രം മുതലായ കഥാഭണ്ഡാഗാരങ്ങളിൽനിന്ന് ഉപകഥകളേയും അനവധി ആശയങ്ങളേയും സ്വീകരിച്ചിരിക്കുന്നതിനാലാണ് ഈ പാണ്ഡിത്യം ഭാഷാകവിതകൾക്കു പ്രയോജനകരമായിത്തീർന്നത്. കഥാസരിത്സാഗരം, പഞ്ചതന്ത്രം മുതലായ ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽനിന്നാണ് തുള്ളൽക്കഥകളിലുള്ള മിക്ക ഉപകഥകളും അംഗീകരിച്ചിട്ടുള്ളത്. എന്നാൽ സന്ദർഭമനുസരിച്ചു വേണ്ട ഭേദഗതികൾ ചെയ്തശേഷമേ അവയെ സ്വീകരിക്കുന്നുള്ളൂ. ധ്രുവചരിതത്തിലെ വസുലക്ഷ്മിയുടെ കഥ കഥാസരിത്സാഗരത്തിൽനിന്ന് എടുത്തിട്ടുള്ളതാണ്. പ്രദോഷമാഹാത്മ്യത്തിലെ ശിവശർമ്മാവിന്റെ കഥയും ഘോഷയാത്രയിലെ എലിയുടേയും പൂച്ചയുടേയും കഥയും, സത്യാസന്ധവരത്തിലെ ചിരികണ്ടച്ചാരുടെ കഥയും, മറ്റും, സംസ്കൃതസാഹിത്യത്തിലുള്ള കഥാസമുച്ചയങ്ങളിൽ നിന്നു സ്വീകരിച്ചവയാണ്. നമ്പ്യാരുടെ അതിവിപുലമായ സാഹിത്യപരിചയവും സാമാന്യശാസ്ത്രജ്ഞാനവും പല പ്രകാരത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികളിൽ പ്രകാശിച്ചുകാണുന്നുണ്ട്.

എഴുപതിലധികം തുള്ളൽക്കഥകളും പതിനാലുവൃത്തം, ഭാഗവതം ഇരുപത്തിനാലുവൃത്തം, ശ്രീകൃഷ്ണചരിതം, വിഷ്ണുഗീത, പഞ്ചതന്ത്രം എന്നു തുടങ്ങിയുള്ള വിവിധ ഭാഷാകൃതികളുടെയും ഒട്ടുവളരെ സംസ്കൃത ഗ്രന്ഥങ്ങളുടേയും കർത്താവായിരുന്ന കലക്കത്തു കുഞ്ചൻനമ്പ്യാർ മലയാളഭാഷാസാഹിത്യത്തിനു ചെയ്തതിട്ടുള്ള സഹായങ്ങൾ നിലമതിക്കത്തക്കതല്ല. എഴുത്തച്ഛന്റെ കാലത്തിനുശേഷം, കേരളഭാഷയ്ക്ക് ഇത്രയധികം അമൂല്യസമ്പത്തുക്കൾ സമ്പാദിച്ചുകൊടുക്കുവാൻ ഭാഗ്യമുണ്ടായതു് ഉഭയകവീശ്വരനായിരുന്ന നമ്പ്യാർക്കാണ്. തുള്ളൽപ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ജനയി

താവെന്ന നിലയിൽ നമ്പ്യാർ സമാജ്ജിച്ചിട്ടുള്ള യശസ്സ് മലയാള രാജ്യവും ഭാഷയും ഉള്ള കാലത്തോളം നിലനില്ക്കാതെയിരിക്കയില്ല. കേരളഭാഷാകവികളിൽ സാമാന്യജനങ്ങളുടെ ആദരവിനും ആരാധനയ്ക്കും പാത്രമാകുന്നതിനു നമ്പ്യാരെപ്പോലെ മറ്റാക്കും സാധിച്ചിട്ടില്ല. ലളിതമായ മണിപ്രവാളത്തിൽ സാമാന്യജനങ്ങൾക്കും സുഗമമായ രീതിയിൽ കവനംചെയ്ത് പണ്ഡിതപാമരന്മാരുടെ ഹൃദയങ്ങളെ കവർന്നെടുക്കുന്നതിനു നമ്പ്യാക്കു സാധിച്ചിട്ടുള്ളു. ഫലിതമായ വാഗ്വിലാസംകൊണ്ടു പരിഹസിച്ച് ജനതാമദ്ധ്യത്തിലുണ്ടായിരുന്ന വൈകല്യങ്ങളേയും വിഡ്ഢിത്തങ്ങളേയും പരിഹരിക്കുന്നതിനു നമ്പ്യാക്ക് മാത്രമേ ഇത്രത്തോളമെങ്കിലും കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ളു. ഹാസപ്രസ്ഥാനം ഭാഷയിൽ സ്ഥിതിപ്പു ലഭിക്കുന്നതിനു ചമ്പൂകാരന്മാരുടെ മാർഗ്ഗത്തെ അനുഗമിച്ച് കാരണമാക്കിയതും നമ്പ്യാരുതന്നെ. 'കനകംമൂലം കാമിനിമൂലം' വലയുന്ന ജീവജാലങ്ങളുടെ ചാപല്യങ്ങളേയും ചേഷ്ടിതങ്ങളേയും ആക്ഷേപിക്കുന്നതിൽ അശ്രാന്തമനസ്സായിരുന്ന ഇദ്ദേഹം മായാമയമായ പ്രപഞ്ചത്തിലെ എത്രയെത്ര രഹസ്യങ്ങളാണ് പ്രകാശിപ്പിച്ചതു? ലോകവ്യാപാരങ്ങളുടെ വികടഗതികളെ കരുണാമസൃണമായ കടാക്ഷത്തോടു വീക്ഷിച്ചുകൊണ്ടു കാലംകഴിച്ച നമ്പ്യാരുടെ ആത്മാവു് നിത്യശാന്തിയനുഭവിക്കട്ടെ എന്നു പ്രത്ഥിച്ചുകൊള്ളുന്നു.

THE SEN GUPTA PUBLIC LIBRARY
LOVE & SERVICE.
PUTHIYARA

ശുഭം.

V. V. Press, Quilon.

F.16

928.948
KUN

Indic Digital Archive Foundation

gpura.org